2025

Éves jelentés

- **a 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó költségvetés végrehajtásáról**
- **a 2025. évi pénzügyi évre vonatkozóan a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapból (EFA) finanszírozott tevékenységekről**

CURIA RATIONUM
EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK

HU

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Telefon: +352 4398-1
Megkeresés: eca.europa.eu/hu/contact
Weboldal: eca.europa.eu
Közösségi média: @EUauditors

Bővebb tájékoztatást az Európai Unióról az interneten talál (http://europa.eu).
Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2026

Megjegyzés: A kerekítések miatt előfordulhat, hogy e dokumentumban a számadatok teljes összege nem egyezik az egyes adatok összegével.

Az EUMSZ 287. cikkének (1) és (4) bekezdése, az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló, 2024. szeptember 23-i (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet (átdolgozás) 264. cikkének (4) bekezdése, valamint a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról és az (EU) 2015/323 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. november 26-i (EU) 2018/1877 tanácsi rendelet 42. cikkének (2) bekezdése és 43. cikke, összefüggésben az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló, 2024. szeptember 23-i (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet (átdolgozás) 279. cikkével, továbbá a hitelintézeteknek és bizonyos befektetési vállalkozásoknak az Egységes Szanálási Mechanizmus keretében történő szanálására vonatkozó egységes szabályok és egységes eljárás kialakításáról, valamint az Egységes Szanálási Alap létrehozásáról és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról szóló 2014. július 15-i 806/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 92. cikkének (4) bekezdése értelmében

az Európai Unió Számvevőszéke a 2026. július 2-i és 9-i ülésén elfogadta

a 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó ÉVES JELENTÉSEIT

A Számvevőszék a jelentéseket és az intézmények válaszait megküldte a mentesítésért felelős hatóságok és a többi intézmény számára.

A jelentések elfogadásakor a Számvevőszék tagjai voltak:

Tony Murphy (elnök), Nikolaos Milionis, Iliana Ivanova, Bettina Jakobsen, Jan Gregor, Mihails Kozlovs, Pelczné Gáll Ildikó, Annemie Turtelboom, Ivana Maletić, Joëlle Elvinger, Helga Berger, Marek Opioła, Jorg Kristijan Petrovič, Stef Blok, George-Marius Hyzler, Lefteris Christoforou, Laima Liucija Andrikienė, Keit Pentus-Rosimannus, Katarína Kaszasová, João Leão, Alejandro Blanco Fernández, Carlo Alberto Manfredi Selvaggi, Petri Sarvamaa, Hans Lindblad, Lucian Romașcanu, Pierre Moscovici, Daniel Caspary.

Tartalomjegyzék

Oldalszám

Éves jelentés a 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó uniós költségvetés végrehajtásáról 5

Az intézmények válaszai a 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó uniós költségvetés végrehajtásáról szóló éves jelentésre 466

A 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó éves jelentés a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapból finanszírozott tevékenységekről 590

Az Európai Bizottság válaszai a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapból finanszírozott tevékenységekről szóló, a 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó éves jelentésre 630

Éves jelentés a 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó uniós költségvetés végrehajtásáról

A 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó uniós költségvetés végrehajtásáról szóló éves jelentéssel kapcsolatos munkát Jan Gregor, az éves jelentésért felelős számvevőszéki tag irányította. Az egyes fejezetekért felelős számvevőszéki tagok: Jan Gregor (1. és 11. fejezet), Lefteris Christoforou (2. fejezet), Hans Lindblad (3. és 12. fejezet), Katarína Kaszasová (4. fejezet), Mihails Kozlovs (5. fejezet), Stef Blok (6. fejezet), Iliana Ivanova (7. fejezet), Marek Opioła (8. fejezet), Laima Liucija Andrikienė (9. fejezet), Pierre Moscovici (10. fejezet) és Petri Sarvamaa (Függelék).

Balról jobbra: Pierre Moscovici, Hans Lindblad, Petri Sarvamaa, Laima Liucija Andrikienė, Stef Blok, Katarína Kaszasová, Jan Gregor, Iliana Ivanova, Marek Opioła, Lefteris Christoforou és Mihails Kozlovs.

Tartalomjegyzék

		Oldalszám
Általános bevezetés		8
1. fejezet	Megbízhatósági nyilatkozat és az azt alátámasztó információk	11
2. fejezet	Költségvetési és pénzgazdálkodás	70
3. fejezet	Az uniós költségvetés révén elért eredmények	125
4. fejezet	Bevételek	169
5. fejezet	Egységes piac, innováció és digitális gazdaság	199
6. fejezet	Kohézió, reziliencia és értékek	222
7. fejezet	Természeti erőforrások és környezet	267
8. fejezet	Migráció és határigazgatás Biztonság és védelem	291
9. fejezet	Szomszédság és a világ	318
10. fejezet	Európai közigazgatás	341
11. fejezet	Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz	353
12. fejezet	A 2022. évi különjelentéseinkben foglalt ajánlásaink hasznosulásvizsgálata	401
Függelék		460
Az intézmények válaszai		466

Általános bevezetés

0.1. Az Európai Számvevőszék európai uniós intézmény, az Európai Unió pénzügyeinek külső ellenőre. Ilyen minőségünkben a polgárok pénzügyi érdekeinek független őreként tevékenykedünk, és elősegítjük az Unió pénzgazdálkodásának javítását.

0.2. Az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel (EUMSZ)[1] összhangban az uniós költségvetés végrehajtásáról szóló éves jelentésünk a bevételekre és a kiadásokra egyaránt kiterjed. A jelentés bemutatja az arra vonatkozó *megbízhatósági nyilatkozatunkat*, hogy az Unió beszámolója megbízható-e, és hogy az uniós költségvetést az alkalmazandó jogszabályokkal és rendelkezésekkel összhangban használták-e fel. Ezt a nyilatkozatot az uniós költségvetés kiadásainak fő területeire kiterjedő külön értékelések egészítik ki. Az Európai Fejlesztési Alapokat egy külön éves jelentés tárgyalja.

0.3. Az Unió általános költségvetését évente fogadja el az Európai Unió Tanácsa és az Európai Parlament. 2020 májusában, a Covid19-világjárvány társadalmi-gazdasági hatásaira reagálva az Európai Unió Tanácsa létrehozta a *NextGenerationEU (NGEU)* nevű ideiglenes eszközt, amelyet kötvénykibocsátással finanszíroznak. Az NGEU finanszírozást biztosít a *Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF)*[2] számára – ez teszi ki az NGEU-finanszírozás mintegy 90%-át –, emellett pedig kiegészítő kifizetéseket folyósít a 2021–2027-es *többéves pénzügyi keret (MFF)* programjai számára; ez utóbbiakat az ágazatspecifikus szabályokkal összhangban kell elkölteni. Az RRF-kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről külön véleményt adunk ki.

0.4. Mind az Unió általános költségvetése, mind az NGEU-források a *mentesítési eljárás* hatálya alá tartoznak. A Parlament – a Tanács ajánlása nyomán – ezen eljárás útján határoz arról, hogy az Európai Bizottság kielégítően teljesítette-e költségvetés-végrehajtási feladatait. Éves jelentésünk – más kiadványainkkal egyetemben – alapul szolgál a mentesítési eljáráshoz. A közzétételt követően éves jelentésünket a tagállamok nemzeti parlamentjeinek, valamint az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak is megküldjük.

---

[1] Az EUMSZ 285–287. cikke.

[2] Az (EU) 2021/241 rendelet a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról.

0.5. Éves jelentésünk a következő szerkezetet követi:

— az ***1. fejezet*** a megbízhatósági nyilatkozatból, valamint a beszámoló megbízhatóságára és a beszámoló alapjául szolgáló bevételi és kiadási tranzakciók jogszerűségére és szabályszerűségére irányuló ellenőrzésünk eredményeit áttekintő összefoglalóból áll, amely kitér a Bizottság szabályszerűségi információira és ellenőrzési megközelítésünk rövid bemutatására is. Ebben az éves jelentésben a „szabályszerűség” kifejezést a „jogszerűség és szabályszerűség” kifejezéssel azonos értelemben használjuk;

— a ***2. fejezet*** az uniós költségvetési és pénzgazdálkodásról szóló elemzésünket mutatja be;

— a ***3. fejezet*** a költségvetés végrehajtásának teljesítményszempontjait (*gazdaságosság*, *hatékonyság* és *eredményesség*) mutatja be, a középpontban a 2025-ben közzétett különjelentésekből származó fő teljesítményinformációkra vonatkozó elemzésünkkel és összegzésünkkel, valamint a többéves pénzügyi keret 2. fejezete (Kohézió, reziliencia és értékek) alá tartozó kiadási programok teljesítményével;

— a ***4. fejezet*** az uniós bevételi tranzakciók szabályszerűségére vonatkozó tesztelésünknek, a bevételekhez kapcsolódó irányítási és kontrollrendszerek egyes elemei vizsgálatának, valamint a Bizottság *éves tevékenységi jelentéseire* vonatkozó vizsgálatunknak az eredményeit ismerteti;

— az ***5–10. fejezet*** a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret különböző fejezeteire lebontva mutatja be a tranzakciók szabályszerűségére vonatkozó tesztelésünk és a Bizottság éves tevékenységi jelentéseire, valamint a bizottsági belső kontrollrendszerek és egyéb irányítási rendszerek egyes elemeire irányuló vizsgálatunk eredményeit;

— a ***11. fejezet*** az RRF kifizetési feltételeinek teljesüléséről készített értékelésünket, valamint a Bizottság *éves tevékenységi jelentéseire* irányuló vizsgálatunkat, a kiválasztott felügyeleti és kontrollrendszerek elemzését és az RRF-re vonatkozó ellenőrzési megközelítésünket tartalmazza;

— a ***12. fejezet*** a 2022-ben közzétett különjelentéseinkben foglalt ajánlásaink hasznosulását vizsgálja;

— a ***függelék*** az egységes szanálási mechanizmusról szóló rendelet szerint a Bizottságra és a Tanácsra háruló feladatok teljesítéséből eredő függő kötelezettségekről számol be.

0.6. Megállapításainkat igyekszünk egyértelműen és tömören bemutatni. Mindamellett nem mindig kerülhetjük el az Unióval, az uniós szakpolitikákkal és költségvetéssel, illetve a számvitellel és ellenőrzéssel kapcsolatos szakkifejezések használatát. Ezeket a szakkifejezéseket a honlapunkon közzétett glosszárium értelmezi. Az egyes fejezetekben az első előforduláskor *dőlt betűkkel* szedtük a glosszáriumban szereplő kifejezéseket.

0.7. A jelentéssel együtt bemutatjuk a Bizottság (és adott esetben más uniós intézmények vagy szervek) által a megállapításainkra adott válaszokat is.

1. fejezet

Megbízhatósági nyilatkozat és az azt alátámasztó információk

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Az Európai Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozata az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – a független ellenőr jelentése	**I.–XLVII.**
Bevezetés	**1.1.–1.3.**
A beszámoló megbízhatósága	**1.4.–1.19.**
Az év gazdasági eredménye negatív, míg a költségvetési eredmény pozitív	1.6.–1.8.
A 2025. évi konszolidált éves beszámolóval kapcsolatos észrevételek	1.9.–1.16.
Észrevételeink a SUMMA-ra vonatkozó informatikai ellenőrzésünk alapján	1.17.–1.19.
A tranzakciók szabályszerűsége	**1.20.–1.37.**
Véleményünk a költségvetési bevételi és kiadási tranzakciókra vonatkozik	1.21.–1.23.
A bevételekben nincs lényeges hiba, a kiadások jelentős részét azonban lényeges hiba jellemzi	1.24.–1.31.
A becsült hibaszinthez a legnagyobb mértékben továbbra is a támogathatósági hibák járulnak hozzá, ezen belül nőtt a közbeszerzési és a támogatás-odaítélési eljárásokkal kapcsolatos hibák száma	1.32.–1.35.
A közbeszerzési hibák számszerűsítésére szolgáló módszertanunk változásai kismértékben csökkentették az általunk becsült hibaszintet	1.36.–1.37.
A Bizottság szabályszerűségi információi	**1.38.–1.48.**
A Bizottság által jelentett (és valószínűleg alábecsült) hibaszint közvetlenül nem vethető össze az általunk becsült hibaszinttel	1.38.–1.48.

A csalásgyanús eseteket bejelentjük az EPPO-nak és az OLAF-nak **1.49.–1.57.**

Következtetések és ajánlások **1.58.–1.60.**

Mellékletek

1.1 melléklet. Ellenőrzési koncepció és módszertan

Az Európai Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozata az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – a független ellenőr jelentése

Vélemény

I. A következőket ellenőriztük:

a) az Európai Uniónak a Bizottság által 2026. június 24-én jóváhagyott konszolidált beszámolója, amely a 2025. december 31-ével záruló pénzügyi évre vonatkozó konszolidált pénzügyi kimutatásokból[1] és a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentésekből[2] áll;

b) a mögöttes *tranzakciók* jogszerűsége és szabályszerűsége, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 287. cikke értelmében.

A beszámoló megbízhatósága

Vélemény a beszámoló megbízhatóságáról

II. Véleményünk szerint az Európai Uniónak (EU) a 2025. december 31-ével záruló évre vonatkozó konszolidált beszámolója minden lényeges szempontból híven, a költségvetési rendeletnek, valamint a közszféra nemzetközileg elfogadott számviteli standardjainak megfelelően tükrözi az Európai Unió 2025. december 31-i pénzügyi helyzetét, a tárgyévi gazdasági események eredményeit, a pénzforgalmat és a nettó eszközállomány változásait.

---

[1] Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló, 2024 szeptember 23-i (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet (átdolgozás) (HL L 2024/2509., 2024.9.26., 1. o.) 249. cikke.

[2] Uo., 250. cikk.

Figyelemfelhívó megjegyzés – a SUMMA bevezetése

III. Felhívjuk a figyelmet a konszolidált éves beszámoló 1.4.3. megjegyzésére, amely ismerteti a Bizottság új pénzügyi informatikai rendszerére, a SUMMA-ra való átállást. A 2025. évi konszolidált éves beszámoló az első olyan beszámolócsomag, amelyet a SUMMA-ban rögzített pénzügyi információk alapján készítettek el. Az év végi zárási folyamat során a vezetőség az új rendszerből eredő problémákat tárt fel, amelyek jelentősen befolyásolták a beszámoló elkészítését, később pedig a Számvevőszék is talált további problémákat az ellenőrzési folyamat során. Ezek orvoslását manuális beállítások és egyeztetési eljárások révén lehetett megoldani. A Bizottság azt tervezi, hogy az elkövetkező években javítja és továbbfejleszti az új rendszert és az arra irányuló kontrollokat. Erre tekintettel ugyanakkor nem módosítjuk véleményünket.

A beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűsége és szabályszerűsége

Bevételek

Vélemény a bevételek jogszerűségéről és szabályszerűségéről

IV. Véleményünk szerint a 2025. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámoló alapjául szolgáló bevételek minden lényeges szempontból jogszerűek és szabályszerűek.

Kiadások

V. 2025-re nézve ezúttal is két különálló véleményt adunk a kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről. Ennek oka az, hogy a *Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköznek (RRF)* mint ideiglenes eszköznek a végrehajtása és finanszírozása alapvetően más módon történik, mint a többéves pénzügyi keret (MFF) költségvetési kiadásai esetében.

Elutasító vélemény a költségvetési kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről

VI. Véleményünk szerint – „A költségvetési kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről adott elutasító vélemény alapja” című bekezdésben tárgyaltak jelentősége miatt – a 2025. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámolóban elfogadott költségvetési kiadásokat lényeges hibaszint jellemzi.

Korlátozott vélemény az RRF-kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről

VII. Véleményünk szerint – „A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kiadásainak jogszerűségéről és szabályszerűségéről szóló korlátozott vélemény alapja” című bekezdésben tárgyaltak hatásai és lehetséges hatásai

kivételével – a 2025. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámolóban elfogadott RRF-kiadások minden lényeges szempontból jogszerűek és szabályszerűek.

A vélemények alapja

VIII. Ellenőrzésünket a Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetsége (IFAC) nemzetközi ellenőrzési standardjai (ISA) és etikai kódexe, valamint a legfőbb ellenőrző intézményeknek az INTOSAI által elfogadott nemzetközi standardjai (ISSAI) szerint végeztük. A Számvevőszék e standardokban és kódexekben előírt felelősségét jelentésünknek az ellenőr felelősségével foglalkozó része fejti ki részletesebben. Abban a részben további tájékoztatást adunk arról, hogy mi nyújtotta az alapot a bevételekről (lásd: ***XLII***. bekezdés) és az RRF kiadásairól (lásd: ***XLIV***. bekezdés) szóló véleményünkhöz. A hivatalos könyvvizsgálóknak a Nemzetközi Számviteli Etikai Standard Testület által kiadott etikai kódexe szerinti függetlenségi követelményeket betartottuk és az ezekben előírt etikai kötelezettségeinknek is eleget tettünk. Meggyőződésünk, hogy a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elégséges, és hogy az megfelelő alapot nyújt véleményeink kialakításához.

A költségvetési kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről adott elutasító vélemény alapja

IX. A 2025. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámolóban elfogadott költségvetési kiadások átfogó becsült hibaszintje 3,8%. E kiadások jelentős részét lényeges hibaszint jellemzi. Ez főként az összetett szabályok alapján elszámolandó – főként a költségtérítésen alapuló – kiadásokat érinti, amelyek esetében a becsült hibaszint 5,6%. Ezek a kiadások 2025-ben 75,8 milliárd euróra rúgtak és ellenőrzési sokaságunk 58,0%-át tették ki. Az általunk feltárt hibák hatásai ezért egyrészt lényegesek, másrészt az adott év elfogadott kiadásaira nézve általános érvényűek.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kiadásainak jogszerűségéről és szabályszerűségéről szóló korlátozott vélemény alapja

X. A következő kvantitatív és kvalitatív elemeket tártuk fel:

- az RRF tagállamoknak teljesített 37 kifizetéséből kilencet (és a kapcsolódó előfinanszírozás-elszámolásokat) érintő számszerűsített megállapítások. E kifizetések közül hatnál merült fel lényeges hiba;
- a Bizottság által elvégzett előzetes értékelések hiányosságai;
- egyes esetekben a mérföldkövek/célértékek túl általános meghatározása, ami növelte annak kockázatát, hogy szubjektíven ítélik meg azok kielégítő teljesítését;

- a tagállamok kontrollrendszereinek tartós hiányosságai, köztük a közbeszerzéssel és az állami támogatásokkal kapcsolatos szabálytalanságok;
- a tagállamok kifizetési kérelmeiben feltüntetett információk megbízhatóságával kapcsolatos problémák.

XI. Tavaly a Lengyelországnak teljesített első kifizetés[3] kapcsán nem vontunk le következtetést annak a két kontrollmérföldkőnek a kielégítő teljesítéséről, amelyek a Lengyelországnak történő RRF-kifizetések előfeltételei voltak. Még várunk az Európai Unió Bíróságának az e mérföldkövekhez kapcsolódó ügyekben hozott jogerős ítéleteire, mielőtt megállapítanánk e mérföldkövek és egy másik, közvetlenül kapcsolódó mérföldkő kielégítő teljesítését.

XII. Mindennek alapján úgy ítéljük meg, hogy megállapításaink átfogó hatásai lényegesek, de nem általános érvényűek az RRF elfogadott éves kiadásaira nézve.

Fontosabb ellenőrzési témák

XIII. Fontosabb ellenőrzési témáknak itt azokat nevezzük, amelyek szakmai megítélésünk szerint a tárgyidőszak konszolidált beszámolójának ellenőrzésében a legjelentősebbek voltak. Ezekkel a témákkal foglalkoztunk a konszolidált beszámolók egésze ellenőrzésének összefüggésében és az azokról szóló véleményünk kialakításakor, de külön véleményt nem adunk ki róluk.

Megvizsgáltuk a nyugdíjfizetési, illetve egyéb munkavállalói juttatásokra irányuló kötelezettséget

XIV. Az Unió mérlegében szereplő, nyugdíjra és más munkavállalói juttatásokra vonatkozó kötelezettség 2025 végén 91,1 milliárd eurót tett ki (2024: 93,1 milliárd euró).

XV. Ezeknek a nyugdíjakkal és az egyéb munkavállalói juttatásokkal kapcsolatos kötelezettségeknek a legnagyobb része (84,0 milliárd euró) az Európai Unió tisztviselőire és egyéb alkalmazottaira vonatkozó nyugdíjrendszerhez kapcsolódik (2024: 84,8 milliárd euró). A beszámolóban szereplő kötelezettség azon várható jövőbeni kifizetések jelenértékének becslése, amelyeket az Uniónak teljesítenie kell, hogy eleget tegyen nyugdíjfizetési kötelezettségeinek.

[3] A 2024. évi éves jelentés 11.16. bekezdése.

XVI. A nyugdíjjárulékokat az Unió költségvetésére terhelik. Az Unió ugyan nem hozott létre külön nyugdíjalapot a jövőbeni nyugdíjkötelezettségek költségeinek fedezésére, ám a tagállamok együttesen garantálják a járulékok kifizetését, és a nyugdíjrendszer finanszírozásával kapcsolatos költségekhez egyharmad arányban a tisztviselők is hozzájárulnak. Az Eurostat évente kiszámítja ezt a kötelezettséget a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője nevében olyan paraméterek felhasználásával, mint az uniós tisztviselők életkora és várható élettartama, valamint a jövőbeli gazdasági viszonyokra vonatkozó feltételezések. Ezeket a paramétereket és feltételezéseket a Bizottság aktuárius tanácsadói is értékelik.

XVII. 2025-ben a nyugdíjkötelezettség stabil maradt, az enyhe csökkenés az uniós személyzet várható szakmai előmenetelének, a kamatköltségeknek és a diszkontráta 0,5%-os növekedésének tudható be.

XVIII. A nyugdíjakkal és az egyéb munkavállalói juttatásokkal kapcsolatos kötelezettségeknek a második legnagyobb részét az Uniónak a közös betegségbiztosítási rendszerrel kapcsolatos becsült kötelezettségei teszik ki, 2025 végén 5,7 milliárd euró összegben (2024: 6,9 milliárd euró). Ez a kötelezettség az uniós alkalmazottak azon egészségügyi ellátásainak költségeihez kapcsolódik, amelyeket a munkavállalók foglalkoztatását követő időszak alatt kell kifizetni (a hozzájárulások levonását követően).

XIX. Ellenőrzésünk részeként megvizsgáljuk az ezekről a rendszerekről készült aktuáriusi feltételezéseket és az ezek alapján készített értékelést. Saját értékelésünket külső, független aktuárius szakértők munkájára alapozzuk. Ellenőrizzük a számítások alapjául szolgáló alapadatokat, az aktuáriusi paramétereket és a kötelezettség kiszámítását. Megvizsgáljuk a kötelezettségeknek a konszolidált mérlegben való bemutatását és a konszolidált pénzügyi kimutatásokhoz fűzött megjegyzéseket.

XX. Ezzel összefüggésben megvizsgáltuk az Egyesült Királyságnak az európai tisztviselők nyugdíjrendszerével és a közös betegségbiztosítási rendszerrel kapcsolatos fennálló kötelezettségét is, amelynek összege 9,4 milliárd euró volt (2024: 9,9 milliárd euró). Ellenőriztük a számításhoz használt adatok pontosságát, valamint azt, hogy a teljes kötelezettségnek csak a vonatkozó részét osztották-e az Egyesült Királyságra.

XXI. Következtetésünk szerint a konszolidált éves beszámoló híven tükrözte a nyugdíj- és egyéb munkavállalói juttatásokra vonatkozó teljes kötelezettségnek, valamint az Egyesült Királyság pénzügyi kötelezettségei részarányának becsült összegét.

Értékeltük a beszámolóban bemutatott jelentős év végi becsléseket

XXII. 2025 végén a kedvezményezetteknél felmerült, de még nem visszaigényelt támogatható kiadások becsült összege 187,5 milliárd euró volt (2024: 160,7 milliárd euró). A Bizottság ezeket az összegeket elhatárolt költségként szerepeltette[4].

XXIII. A becslések valamennyi programra kiterjedő növekedését főként az okozza, hogy az előző programozási időszak véget ér, és a 2021–2027-es MFF forrásainak felhasználása a tervezettnél lassabban alakul. Így a ténylegesen benyújtott kérelmek értéke a vártnál alacsonyabb volt, és az év végén nagyobb arányról kellett becslést adni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközhöz kapcsolódóan rögzített, a jövőbeli kifizetésekre vonatkozó előrejelzésen alapuló időbeli elhatárolások összege 16,1 milliárd euró volt (2024: 7,9 milliárd euró).

XXIV. Az év végi becslések értékeléséhez megvizsgáltuk a Bizottság által az elhatárolás kiszámításához létrehozott rendszert, hogy a legtöbb kiadást megvalósító főigazgatóságok esetében megbizonyosodjunk annak helyességéről és teljeskörűségéről. A számlákból és előfinanszírozásokból vett mintánkra irányuló munkánk során megvizsgáltuk az érintett elhatárolásokra vonatkozó számításokat, hogy figyelembe vegyük a hibásan megállapított elhatárolt kiadások kockázatát.

XXV. Megállapításunk szerint az elhatárolt kiadások és a tagállamoknak fizetett egyéb előlegek konszolidált éves beszámolóban szereplő teljes becsült összege valós.

Megvizsgáltuk, hogy Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja milyen hatással volt a beszámolóra

XXVI. Mivel az Unió kölcsönök és vissza nem térítendő támogatások formájában segítséget nyújt Ukrajnának, értékeltük az Unió ehhez kapcsolódó pénzügyi kitettségére vonatkozó bizottsági számításokat és az azok alapjául szolgáló adatokat, biztosítandó, hogy az uniós beszámoló megfelelően tükrözze a tényleges és potenciális következményeket. Hogy egyetlen releváns információ se kerülje el a figyelmünket, egy független külső szakértővel együtt értékeltük a Bizottság számításait.

XXVII. Következtetésünk szerint a konszolidált éves beszámoló hűen mutatja be Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának hatását.

Felmértük, milyen hatással van az NGEU a beszámolóra

XXVIII. A NextGenerationEU (NGEU) révén az Európai Unió jelentős forrásokat mozgósított a Covid19-világjárvány társadalmi-gazdasági hatásainak enyhítésére. Az Európai Bizottság a tőkepiacokról von be hiteleket az NGEU finanszírozásához. Az NGEU forrásainak legjelentősebb része a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) céljára került felhasználásra, amelyen keresztül 2025 végéig 237,5 milliárd euró összegű vissza nem térítendő támogatást és 155,9 milliárd euró összegű pénzügyi hiteltámogatást folyósítottak a tagállamoknak. Ezek a tevékenységek jelentős mértékben kihatnak a pénzügyi kimutatásokra.

XXIX. Szokásos ellenőrzési eljárásunk részeként ellenőriztük az uniós eszközöket, kötelezettségeket, bevételeket és kiadásokat, beleértve az NGEU-hoz kapcsolódóakat is. Következtetésünk szerint a konszolidált éves beszámoló ezeket híven tükrözte.

Felmértük, milyen hatással járt a SUMMA bevezetése

XXX. 2025. január 1-jén a Bizottság a korábbi ABAC helyett bevezette új központi költségvetési, pénztári és számviteli információs rendszerét, a SUMMA-t. Ez komoly változást hozott a pénzügyi beszámolási környezetben, mivel a helyi rendszerekből a központi számviteli rendszerbe történő adattovábbításra, a számlák nyilvántartására és elszámolására, a konszolidációs eljárásokra és az év végi lezárásra is hatást gyakorol. A 2025. évi konszolidált éves beszámoló tehát az első olyan uniós beszámolócsomag, amelyet a SUMMA-ban rögzített pénzügyi információk felhasználásával készítettek el.

XXXI. Tekintettel az átállás nagyságrendjére és a konszolidált beszámoló elkészítése során ebből eredően megnövekedett hibakockázatra, a SUMMA bevezetését fontosabb ellenőrzési témaként kezeltük. Kiegészítő ellenőrzési eljárásokat végeztünk, többek között kibővítettük a belső kontrollok tesztelését, és alaposan megvizsgáltuk az új rendszer által érintett területeket. Az ABAC-ról a SUMMA-ra történő adatmigráció, az általános informatikai kontrollok és a pénzügyi beszámolás szempontjából releváns kiválasztott alkalmazáskontrollok vizsgálatába informatikai ellenőrzési szakértőket is bevontunk.

[4] Az összeg egyrészt a mérleg „kötelezettségek” oldalán megjelenített 76,8 milliárd euró elhatárolt kiadásból, másrészt a mérleg „eszközök” oldalán megjelenített, az előfinanszírozás értékét csökkentő 110,7 milliárd eurós összegből áll.

XXXII. Munkánk során problémákat tártunk fel az átmenettel és az újonnan létrehozott kontrollkörnyezettel kapcsolatban. Ezek között voltak az ideiglenes megoldások vagy manuális folyamatok alkalmazását szükségessé tevő funkcionális hiányosságok, a felhasználói hozzáférés-kezelés és az informatikai változások kezelésének hiányosságai, a számlaadatok helyi rendszerből történő továbbításának késedelmei és pontatlanságai, valamint az év végi elhatárolásokat és konszolidációt érintő sajátos problémák. Mind a vezetőség, mind a Számvevőszék feltárt olyan problémákat, amelyek manuális kiigazításokat és egyeztetési eljárásokat tettek szükségessé a beszámoló véglegesítése előtt.

XXXIII. Felmértük e megállapítások kumulatív hatását, valamint a Bizottság által végrehajtott korrekciós intézkedéseket és év végi eljárásokat. Bár a feltárt problémák arra mutattak, hogy a SUMMA-ra való átállás növelte a hibakockázatot a 2025. évi konszolidált éves beszámoló elkészítése során, arra a következtetésre jutottunk, hogy a korrekciók elvégzését követően azok beszámolóra gyakorolt általános hatása nem volt lényeges.

Egyéb kérdések

„Az év főbb pénzügyi eseményei” című részben szereplő információk

XXXIV. Az „egyéb információk” megadásáért a Bizottság felel. Az „egyéb információkhoz” tartoznak „Az év főbb pénzügyi eseményei”, viszont a konszolidált beszámoló és az arról készített jelentésünk nem. A konszolidált beszámolóról szóló véleményünk nem terjed ki az egyéb információkra, ezekre nézve nem fogalmazunk meg bizonyossági következtetést. A konszolidált beszámolóra irányuló ellenőrzésünket illetően a feladatunk abban áll, hogy elolvassuk az egyéb információkat és megállapítsuk, hogy mutatnak-e azok lényeges eltérést a konszolidált beszámolóhoz vagy az ellenőrzés során szerzett ismereteinkhez képest, illetve egyéb módon úgy tűnik-e, hogy lényeges hibát tartalmaznak. Ha megállapítjuk, hogy az egyéb információk lényeges hibás állítást tartalmaznak, arról kötelesek vagyunk beszámolni. E tekintetben azonban nincsen miről beszámolnunk.

Az NGEU finanszírozására szolgáló hitelfelvételből származó bevételek kezelése

XXXV. Megjegyezzük, hogy az NGEU vissza nem térítendő pénzügyi támogatásának finanszírozására felvett összegek eltérő módon szerepelnek a költségvetésben és az összevont pénzügyi kimutatásokban. Az NGEU keretében a tagállamoknak nyújtott vissza nem térítendő pénzügyi támogatás finanszírozására felvett, 2025-ben az uniós bevételek 18%-át biztosító összegeket külső címzett bevételnek tekintik, amely – összhangban a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelettel – kiegészíti a megszavazott költségvetést. E szokatlan költségvetési eljárás miatt az NGEU végrehajtása formálisan nem érinti azt az elvet, hogy az éves uniós költségvetésben szereplő bevételeknek és kiadásoknak egyensúlyban kell lenniük. Az eredménykimutatás ezeket az összegeket nem bevételként tünteti fel, ugyanakkor feltünteti az NGEU vissza nem térítendő pénzügyi támogatásához kapcsolódó kiadásokat, ami negatív hatást gyakorol az év gazdasági eredményére. A negatív gazdasági eredmények növelik a nettó eszközhiányt, amint azt az Unió mérlege is tükrözi, ezért azokat a jövőbeli költségvetésekből kell finanszírozni.

A közbeszerzési hibák számszerűsítésére szolgáló módszertan változása

XXXVI. Az idei évtől kezdve módosítottuk a közbeszerzéssel kapcsolatos hibák hatásának számszerűsítésére szolgáló módszertanunkat. Az aktualizált megközelítés összhangban van azzal a módszertannal, amelyet a Bizottság a megosztott irányítású kiadási programokkal összefüggésben alkalmaz. E változás becsült hatását az éves jelentés 1. fejezetében mutatjuk be.

A vezetőség felelőssége

XXXVII. Az EUMSZ 310–325. cikke és a költségvetési rendelet értelmében a Bizottság felel az Unió konszolidált beszámolójának a közszféra nemzetközileg elfogadott számviteli standardjainak megfelelő elkészítéséért és bemutatásáért, valamint a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéért és szabályszerűségéért. Ez a felelősség magában foglalja az – akár *csalásból*, akár tévedésből eredő lényeges hibáktól mentes – pénzügyi kimutatások elkészítését és bemutatását lehetővé tévő belső kontrollrendszer kialakítását, megvalósítását és fenntartását. A vezetőség felelős továbbá annak biztosításáért, hogy a pénzügyi kimutatásokban szereplő tevékenységek, pénzügyi műveletek és információk megfeleljenek az őket szabályozó hatósági előírásoknak (jogszabályok, rendeletek, elvek, szabályok és standardok). Az Unió beszámolójának alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéért és szabályszerűségéért a végső felelősséget a Bizottság viseli (az EUMSZ 317. cikke).

XXXVIII. A konszolidált beszámoló elkészítésekor a vezetőség felelőssége annak felmérése, hogy az Unió képes-e tevékenységének folytatására. Adott esetben közzé kell tennie az ezt érintő ügyeket, a beszámolót pedig a tevékenység

folytatásának feltételezésével kell elkészítenie, kivéve, ha a vezetőségnek szándékában áll megszüntetni a szervezetet vagy beszüntetni a működését, vagy amikor nem áll előtte ezen kívül más reális lehetőség.

XXXIX. Az Unió pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért a Bizottság felelős.

XL. A költségvetési rendelet (XIII. cím) értelmében a Bizottság számvitelért felelős tisztviselőjének először a tárgyévet követő év március 31-ig előzetes beszámolóként, majd július 31-ig végleges beszámolóként be kell mutatnia ellenőrzésre az Unió konszolidált beszámolóját. Már az előzetes beszámolónak is megbízható és valós képet kell nyújtania az Unió pénzügyi helyzetéről. Ezért a költségvetési rendelet XIII. címében előírt feladatunk határidőre történő elvégzéséhez elengedhetetlen, hogy az előzetes beszámoló összes elemét végleges számításként mutassák be. Az előzetes és a végleges beszámoló között eltérés elvileg csak a mi észrevételeink nyomán lehetséges.

Az ellenőrnek a konszolidált beszámoló és az annak alapjául szolgáló tranzakciók vizsgálatával kapcsolatos felelőssége

XLI. Célunk, hogy észszerű bizonyosságot szerezzünk arról, hogy az Unió konszolidált beszámolója nem tartalmaz lényeges hibákat, és hogy az alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűek és szabályszerűek, valamint hogy ellenőrzésünk alapján megbízhatósági nyilatkozatot nyújtsunk be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a beszámoló megbízhatóságára, valamint az alapul szolgáló tranzakciók jogszerűségére és szabályszerűségére vonatkozóan. Az észszerű bizonyosság a bizonyosság magas szintjének felel meg ugyan, de nem garancia arra, hogy az ellenőrzés feltétlenül kiszűri az esetlegesen fennálló lényeges hibákat vagy lényeges meg nem felelést. Ezek eredhetnek csalásból vagy tévedésből, és akkor tekintendők lényegesnek, ha észszerűen feltételezhető, hogy külön-külön vagy együttesen befolyásolják az e konszolidált beszámoló alapján hozott gazdasági döntéseket.

XLII. A bevételek tekintetében a bruttó nemzeti jövedelmen, a hozzáadottérték-adón és a nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját források számvevőszéki ellenőrzésének kiindulópontját az e források kiszámításának alapját képező statisztikák és adatok jelentik. Az ellenőrzés a tagállami hozzájárulások beérkezéséig, illetve az adatoknak a konszolidált beszámolóba való bekerüléséig vizsgálja, hogy a Bizottság milyen rendszereket alkalmaz az adatok feldolgozására. A tradicionális saját források esetében a vámhatóságok számláit és a vámkötelezettségek mozgását egészen addig vizsgáljuk, amíg az összegek beérkeznek a Bizottsághoz és megjelennek a könyvelésben. Fennáll annak a veszélye, hogy az importőrök nem vagy helytelenül jelentik be a nemzeti vámhatóságoknak a vámokat. A ténylegesen beszedett behozatali vámok ezért valószínűleg nem érik el az elméletileg beszedendő összeget. A kettő közötti különbséget vámbevétel-kiesésnek nevezzük. Ezeket a kieső összegeket nem rögzíti a tagállamok tradicionális saját forrásainak számviteli rendszere, így ezekre a bevételekről szóló ellenőri véleményünk nem terjed ki.

XLIII. A kiadások tekintetében akkor vizsgáljuk meg a kifizetéseket, miután a kiadás felmerült, azt lekönyvelték és elfogadták. Ez a vizsgálat minden kifizetési kategóriára kiterjed, és – az előlegfizetésektől eltekintve – azon a ponton történik, ahol a kifizetést teljesítik. Az előlegfizetéseket akkor vizsgáljuk meg, amikor a pénzeszközök címzettje igazolást ad a pénzeszközök helyes felhasználásáról, és az intézmény vagy szerv az előlegfizetés elszámolásával elfogadja az igazolást; előfordulhat, hogy erre csak egy későbbi évben kerül sor.

XLIV. Az RRF kiadásai esetében – az egyéb költségvetési kiadásoktól eltérően – a kifizetés feltétele az előre meghatározott mérföldkövek vagy célok kielégítő teljesítése. További követelmény, hogy a korábban kielégítően teljesített célértékeket vagy mérföldköveket később sem szabad visszavonni, és nem szabad megsérteni a kettős finanszírozást tiltó elvet. A rendeletben meghatározott támogathatósági feltételek közé tartozik továbbá a támogathatósági időszak betartása és a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek való megfelelés, valamint az ismétlődő nemzeti költségvetési kiadások kiváltásának tilalma. Következésképpen ellenőrzésünk középpontjában az áll, hogy teljesültek-e a kifizetési és támogathatósági feltételek. Mivel a végső kedvezményezetteknél felmerült kiadások uniós és nemzeti szabályoknak való megfelelése nem feltétele az RRF kifizetéseinek, ellenőrzési véleményünk nem terjed ki a végső kedvezményezetteknél felmerült kiadások szabályszerűségére. Az RRF-rendelet nem határoz meg további kritériumokat arra vonatkozóan, hogyan kell értelmezni a „kielégítő” szót, és ezért széles mérlegelési jogkört hagy a Bizottságnak a mérföldkövek és célértékek kielégítő teljesítésének értékelése során. A kvalitatív eredmények értékelése több szempontból is mérlegelést tesz szükségessé, ami különböző értelmezésekhez vezethet. Ez a kockázat különösen akkor áll fenn, ha a mérföldköveket vagy a célértékeket nem határozzák meg egyértelműen.

XLV. Az ellenőrzés egésze során szakmai megítélésünk szerint és kellő szakmai szkepticizmussal járunk el. Továbbá:

a) Azonosítjuk és értékeljük annak kockázatát, hogy – akár csalás, akár tévedés okozta – lényeges hiba fordulhat elő a konszolidált beszámolóban, illetve az Unió jogszabályi keretének való lényeges meg nem felelés az alapul szolgáló tranzakciókban. Az említett kockázatokra reagáló ellenőrzési eljárásokat tervezünk és végzünk el, továbbá olyan ellenőrzési bizonyítékokat szerzünk, amelyek elégséges és megfelelő alapot nyújtanak véleményünk kialakításához. Egy lényeges hibát vagy meg nem felelést nehezebb feltárni akkor, ha az nem tévedésből, hanem csalásból ered, hiszen a csalás során többek között összejátszás, hamisítás, szándékos mulasztás, hamis nyilatkozattétel, illetve a belső kontrollok kijátszása fordulhat elő, ezért nagyobb a kockázata, hogy az ilyen esetek feltáratlanul maradnak.

b) Megismerjük az ellenőrzés szempontjából releváns belső kontrollokat: ezzel a megfelelő ellenőrzési eljárások megtervezése a célunk, a belső kontroll eredményességével kapcsolatos véleményt nem szándékozunk megfogalmazni.

c) Felmérjük, hogy a vezetőség által alkalmazott számviteli politikák megfelelőek-e, és észszerűek-e a vezetőség számviteli becslései, illetve az általa közölt adatok.

d) Megállapítjuk, hogy helytálló-e a vezetőség részéről a tevékenység folytatásának feltételezése, valamint hogy a kapott bizonyítékok alapján egyes eseményekből vagy körülményekből adódóan fennáll-e olyan lényeges bizonytalanság, amely súlyos kétségeket ébresztene azt illetően, hogy a jogalany képes-e tevékenységének folytatására. Ha lényeges bizonytalanság fennállását állapítjuk meg, akkor ellenőri jelentésünkben fel kell hívnunk a figyelmet a konszolidált beszámolóban szereplő, ezzel kapcsolatosan közölt adatokra, vagy amennyiben a közölt adatok nem megfelelőek, módosítanunk kell véleményünket. Következtetéseink a jelentésünk elkészültének napjáig kapott ellenőrzési bizonyítékokon alapulnak. Megeshet azonban, hogy egy ellenőrzött szervezet később bekövetkező események, illetve később felmerülő körülmények miatt felhagy tevékenységével.

e) Értékeljük a konszolidált beszámoló általános bemutatását, felépítését és tartalmát, beleértve valamennyi közölt adatot is, valamint azt, hogy a konszolidált beszámoló híven mutatja-e be az alapjául szolgáló tranzakciókat és eseményeket.

f) Ahhoz, hogy véleményt alakítsunk ki a konszolidált beszámolóról és az alapjául szolgáló tranzakciókról, elegendő és megfelelő ellenőrzési bizonyítékot szerzünk az Európai Unió konszolidációs körébe tartozó

intézmények pénzügyi információi tekintetében. Feladatunk az ellenőrzés irányítása, felügyelete és elvégzése, és kizárólagos felelősséget viselünk ellenőri véleményünkért.

XLVI. A Bizottsággal és a többi ellenőrzött szervezettel közöljük többek között az ellenőrzés tervezett hatókörét, ütemezését és a jelentősebb ellenőrzési észrevételeket, beleértve a belső kontrollrendszer jelentős hiányosságait is.

XLVII. Meghatározzuk, hogy a Bizottsággal és más ellenőrzött szervezetekkel megvitatott témák közül melyek voltak a konszolidált beszámoló ellenőrzése során a legjelentősebbek, és minősülnek ezáltal a tárgyidőszak tekintetében fontosabb ellenőrzési témáknak. Ezek a témák jelentésünkben bemutatásra kerülnek, kivéve, ha törvény vagy rendelet kizárja azok nyilvános közzétételét, vagy abban a rendkívül ritka esetben, ha mi határozunk úgy, hogy eltekintünk egy adott téma jelentésünkben való közzétételétől, mert észszerűen feltételezhető, hogy a közzététel hátrányos következményei meghaladják a közlésből származó közérdekű hasznot.

2026. július 9.

Tony Murphy
elnök

Európai Számvevőszék

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Bevezetés

1.1. Az éves jelentésnek ez a fejezete:

a) bemutatja *megbízhatósági nyilatkozatunk* alapját, továbbá áttekintést nyújt az uniós konszolidált éves beszámoló („beszámoló”) megbízhatóságára, valamint a bevételek, illetve a *többéves pénzügyi keret* (MFF) kiadásai kapcsán a mögöttes *tranzakciók* szabályszerűségére vonatkozó észrevételeinkről és következtetéseinkről;

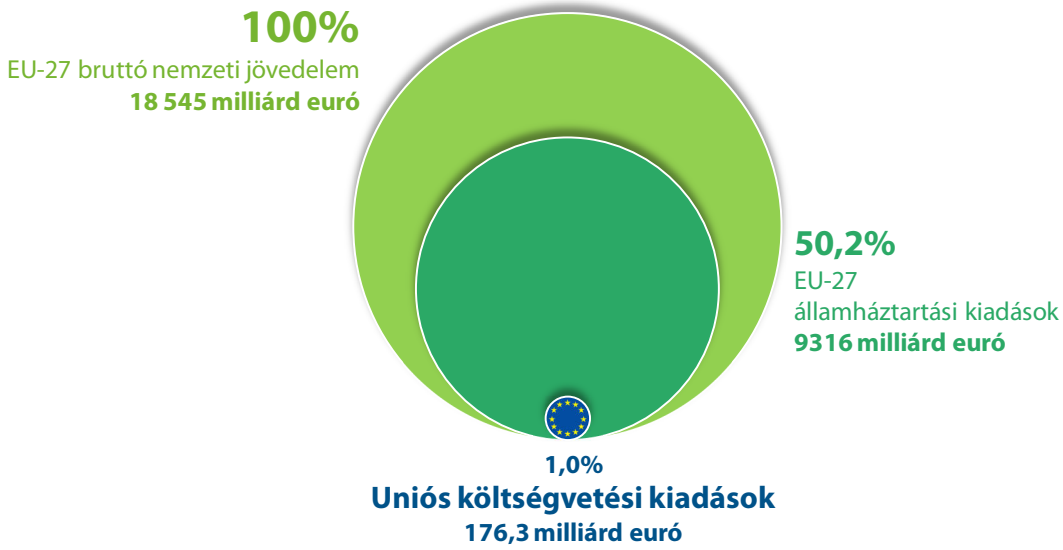
b) tájékoztatást nyújt olyan esetekről, amikor csalásgyanú miatt bejelentést teszünk az Európai Ügyészségnek (EPPO) és az Európai Unió Csalás Elleni Hivatalának (OLAF), valamint a *csalás* elleni küzdelemre irányuló uniós fellépéssel kapcsolatos ellenőrzéseinkről;

c) összefoglalja az ellenőrzési koncepciónkat (lásd: ***1.1. melléklet***).

1.2. 2025-ben a tagállamok összesített államháztartási kiadása (9316 milliárd euró) *bruttó nemzeti jövedelmük (GNI)* (18 545 milliárd euró) 50,2%-át tette ki. Az uniós költségvetési kiadások 176,3 milliárd eurós összege az uniós tagállamok összesített államháztartási kiadásának 1,9%-ával, illetve a tagállamok összesített bruttó nemzeti jövedelmének 1,0%-ával volt egyenlő (lásd: ***1.1. ábra***). Figyelembe véve a *Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz* (RRF) vissza nem térítendő támogatásaihoz kötött *címzett bevételekből* származó 40,1 milliárd euró összegű további kifizetést (lásd: ***2.20***. bekezdés), 2025-ben a kifizetések összesen 216,4 milliárd eurót tettek ki[5].

[5] Az Európai Unió összevont éves beszámolója a 2025. évi pénzügyi évről, „A költségvetés végrehajtásáról szóló jelentések és magyarázó megjegyzések”, 6.3. rész, „MFF: A *kifizetési előirányzatok* végrehajtása”.

1.1. ábra. A 2025. évi uniós költségvetési kiadások és az EU-27 országai államháztartási kiadásainak részaránya a GNI-n belül

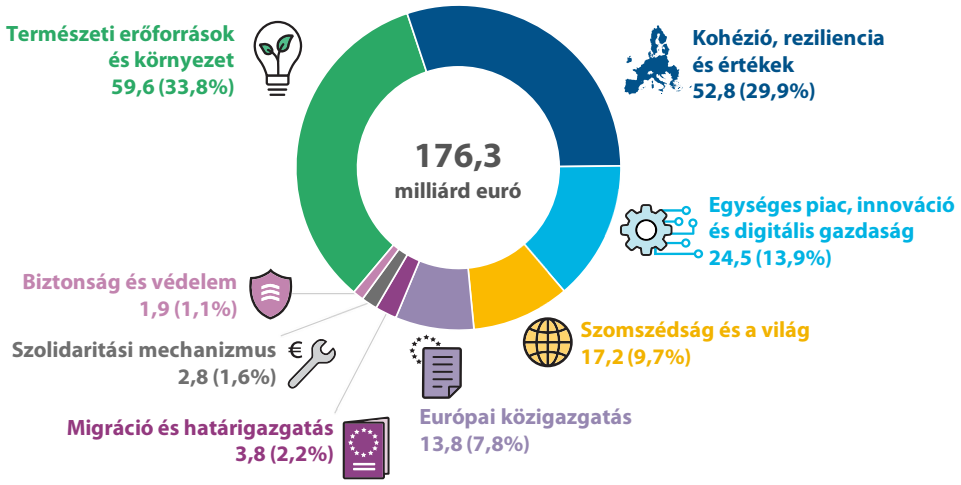

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Bizottság 2025. évi konszolidált éves beszámolójából származó, az EU-27 GNI-jére vonatkozó adatok alapján – A. melléklet. Bevételek; Az EU-27 államháztartási kiadásai: Eurostat adatbázis – Government revenue, expenditure and main aggregates (2026. április 27-én kinyert adatok); Uniós költségvetési kiadások: Európai Bizottság – az Európai Unió 2025. évi konszolidált éves beszámolója.

1.3. Az ***1.2. ábra*** tanúsága szerint az uniós költségvetésből a legnagyobb összegeket a „Természeti erőforrások és környezet” és a „Kohézió, reziliencia és értékek” fejezetre irányozták elő, ezeket az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” fejezet követte.

1.2. ábra. A 2025. évi uniós költségvetési kiadások(*) az MFF fejezetei szerint

(milliárd euró)

MFF 1. fejezete (5. fejezet)	Egységes piac, innováció és digitális gazdaság
MFF 2. fejezete (6. fejezet)	Kohézió, reziliencia és értékek
MFF 3. fejezete (7. fejezet)	Természeti erőforrások és környezet
MFF 4. fejezete (8. fejezet)	Migráció és határigazgatás
MFF 5. fejezete (8. fejezet)	Biztonság és védelem
MFF 6. fejezete (9. fejezet)	Szomszédság és a világ
MFF 7. fejezete (10. fejezet)	Európai közigazgatás
Szolidaritási mechanizmus	(az MFF-en kívül)

(*) Az uniós költségvetési kiadások nem foglalják magukban az RRF-ből származó vissza nem térítendő támogatásokat.

Forrás: Európai Számvevőszék.

A beszámoló megbízhatósága

1.4. Megállapításaink az Európai Unió 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó *konszolidált éves beszámolójára*[6] (a továbbiakban: beszámoló) vonatkoznak. A beszámolót a számvitelért felelős tisztviselő teljességi nyilatkozatával együtt 2026. június 30-án, a *költségvetési rendeletben* a bemutatás határidejeként meghatározott napon kaptuk meg. A beszámolóhoz egy, „Az év főbb pénzügyi eseményei” című rész[7] is tartozik, amelyre ellenőri véleményünk nem terjed ki. Az ellenőrzési standardokkal összhangban azt azonban értékeltük, hogy ez a rész mennyire áll összhangban a beszámolóban szereplő információkkal.

1.5. A Bizottság által közzétett beszámoló szerint 2025. december 31-én a kötelezettségek teljes összege 976,6 milliárd euró, míg a teljes eszközállomány 617,4 milliárd euró volt. A 359,2 milliárd eurós eltérés a negatív nettó eszközökkel egyenlő, amelyek egyrészt a tartalékokból, másrészt az Uniónál 2025. december 31-ig már felmerült kiadások jövőbeli költségvetésekből finanszírozandó részéből állnak. Az ***1.3. ábra*** részletes bontásban mutatja be az eszközöket és a kötelezettségeket. 2025-ben a negatív *gazdasági eredmény* 54,6 milliárd euró volt.

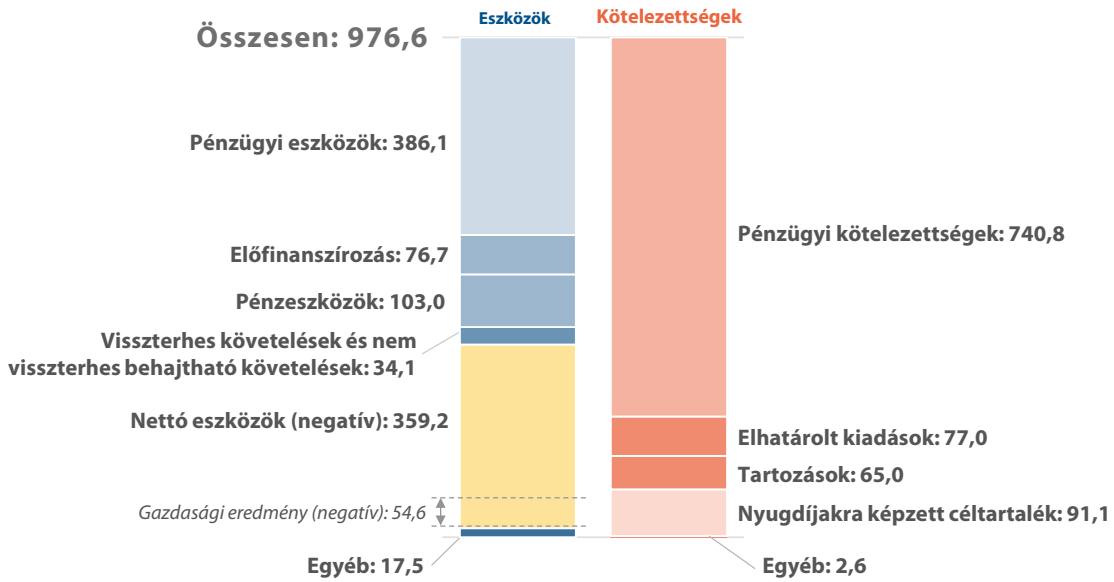
---

[6] Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 247. cikke.

[7] Nemzetközi Költségvetési Számviteli Standardok Testülete (IPSASB): *Recommended Practice Guideline 2 (RPG 2)* – *Financial Statements Discussion and Analysis*.

1.3. ábra. Az Európai Unió eszközei és kötelezettségei, 2025. december 31-i állapot

(milliárd euró)

Forrás: Európai Számvevőszék.

Az év gazdasági eredménye negatív, míg a költségvetési eredmény pozitív

1.6. Az NGEU keretében felvett hitelösszegeket *külső címzett bevételként* az NGEU vissza nem térítendő támogatásaira és az uniós programok kiegészítésére fordítják, ami hozzáadódik az uniós költségvetésben elfogadott előirányzatokhoz[8]. E szokatlan költségvetési eljárás miatt az NGEU végrehajtása formálisan nem érinti azt az elvet, hogy az éves uniós költségvetésben szereplő bevételeknek és kiadásoknak egyensúlyban kell lenniük (az egyensúly elve)[9]. Ezzel szemben az Unió éves beszámolójában – a nemzetközileg elfogadott számviteli standardok alapján – az eredménykimutatás nem tartalmazza bevételként az NGEU keretében hitelként felvett összeget, ugyanakkor tartalmazza a kapcsolódó, támogatásra fordított kiadásokat, ami negatív hatást gyakorol az év gazdasági eredményére. A hitelfelvételeknek a költségvetésben és az éves beszámolóban való eltérő kezelése jelentős különbséget eredményez a költségvetési és a gazdasági eredmény között.

---

[8] A költségvetési rendelet 22. cikke.

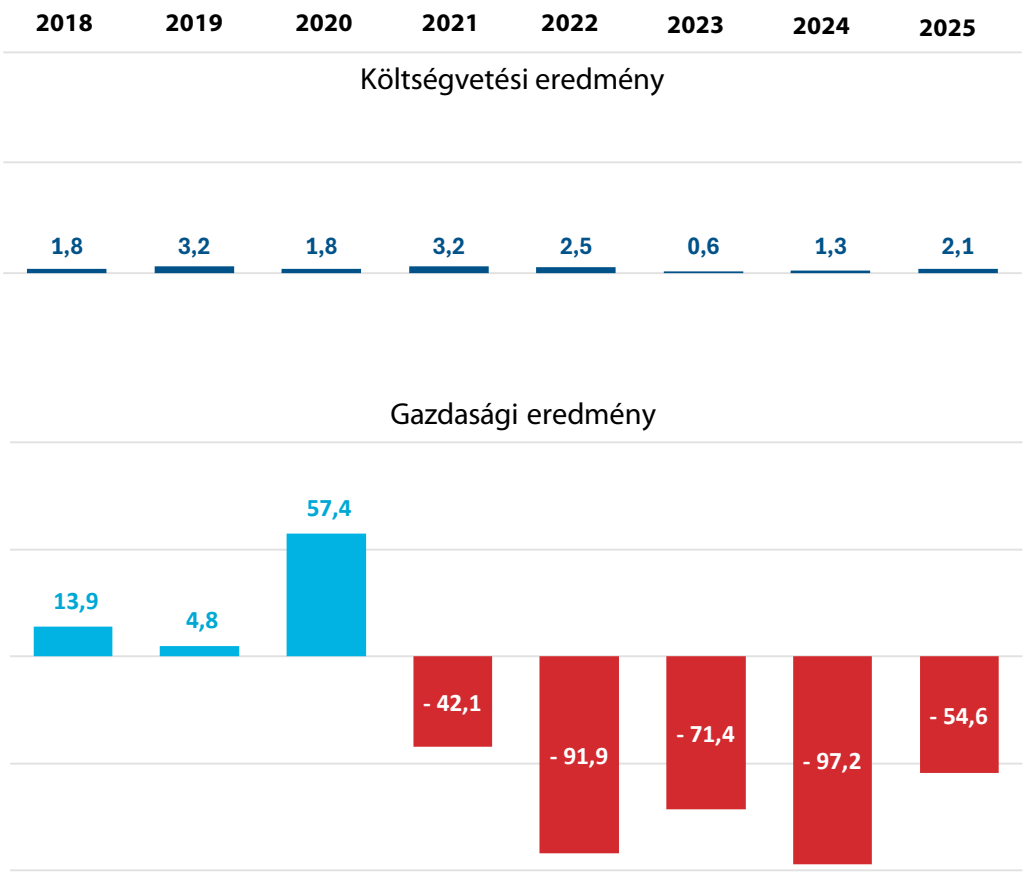
[9] A Tanács Jogi Szolgálata 9062/20. sz. dokumentumban foglalt véleményének (34) preambulumbekezdése.

1.7. A 2025. évi negatív gazdasági eredmény elsődlegesen a hitelfelvételből finanszírozott vissza nem térítendő NGEU-támogatásokhoz kapcsolódó kiadásokra (2025-ben 46,8 milliárd euró) vezethető vissza. 2022 óta az eredményt az Ukrajnának nyújtott hitelek értékvesztésének (várható hitelezési veszteség) megjelenítése is befolyásolta (2025-ben nettó 7,3 milliárd euró összegű növekedés), amely szerepel az eredménykimutatásban.

1.8. Az ***1.4. ábra*** az Unió költségvetési és gazdasági eredményét mutatja be a 2018 és 2025 közötti években.

1.4. ábra. Az egyes évek költségvetési és gazdasági eredménye, 2018–2025

(milliárd euró)

Megjegyzés: A 2020. évi adat 47,5 milliárd euró összegű bevételt tartalmaz az Egyesült Királyság kilépéséről szóló megállapodással kapcsolatban.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2018–2025. évi konszolidált éves beszámolói alapján.

A 2025. évi konszolidált éves beszámolóval kapcsolatos észrevételek

1.9. Ellenőrzésünk megállapította, hogy a beszámolóban nem fordultak elő lényeges hibás állítások. Felhívjuk a beszámoló felhasználóinak figyelmét a Bizottság által az 1.4.3. megjegyzésben közzétett kérdésre.

1.10. 2025. január 1-jén a Bizottság a korábbi ABAC helyett új központi költségvetési, pénztári és számviteli információs rendszert vezetett be (SUMMA). Az új szoftverre való átállás számos ügyviteli folyamat jelentős módosítását eredményezte, ami érintette többek között a helyi rendszerekből a központi számviteli rendszerbe történő adattovábbítást, a számlák nyilvántartásba vételét és elszámolását, valamint az év végi zárást is. A 2025. évi konszolidált beszámoló volt az első olyan beszámoló, amelyet a SUMMA alkalmazásával készítettek el. Tekintettel arra, hogy ez a változás fokozott kockázatot jelent a konszolidált beszámoló megbízhatóságára nézve, kiegészítő ellenőrzési eljárásokat is elvégeztünk, többek között megnöveltük a mintanagyságot és a belső kontrollokra nézve kibővítettük a tesztelést. Az általános informatikai kontrollok és a kiválasztott alkalmazáskontrollok vizsgálatába informatikai szakértőket is bevontunk.

1.11. Tesztelésünk alapján az előfinanszírozási tranzakciók mintájában a korábbi évekhez képest sokkal nagyobb számú hibát állapítottunk meg. Becslésünk szerint az előfinanszírozást és a számlákat érintő hibaszint nem éri el a 2%-os lényegességi küszöböt.

1.12. Az előfinanszírozási tranzakciókkal kapcsolatos munkánk során észrevettünk egy rendszertervezési problémát, amelyet a belső kontrollrendszer nem tárt fel. A Bizottság az év végi elhatárolt kiadásokat a teljes jogi kötelezettségvállalás helyett az év végén lekötött összeg felhasználásával becsülte meg. Ez a hiba az ABAC-ról a SUMMA-ra való átállásból eredt, amelynek során a többéves programok esetében csak a lekötött összegeket csoportosították át, a jogi kötelezettségvállalások teljes értékére vonatkozó információk nélkül. Emellett a közvetlenül a SUMMA-ban létrehozott új szerződések esetében a felhasználók nem rögzítették a jogi kötelezettségvállalások összegére vonatkozó adatokat. Ennek eredményeként e szerződések elhatárolt kiadásait mintegy 3,7 milliárd euróval alábecsülték az előzetes beszámolóban. Ez a kérdés elsősorban az Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség (CINEA) és kisebb mértékben az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága (DG ECHO) által kezelt Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) szerződéseit érintette. A Bizottság a végleges beszámolóban korrigálta ezt a hibát.

1.13. A számláknak az eGrants rendszerből a SUMMA-ba történő átvitelével kapcsolatos késedelmek kezelése érdekében a Bizottság egy olyan technikai áthidaló megoldást vezetett be, amelynek keretében az érintett számlákat a tényleges értékük helyett később módosítandó 1 eurós összeggel továbbították a SUMMA-ba. Az érintett számlák becsült összértéke körülbelül 2,6 milliárd euró. Bár az év végi könyvelések nagyrészt korrigálták a beszámolóra gyakorolt hatást, ez a megoldás belsőkontroll-hiányosságnak minősül, ami gyengíti a SUMMA-ban szereplő számlaadatok megbízhatóságát és integritását.

1.14. A konszolidációs folyamat során azonosítottunk egy olyan pénzügyi kimutatási tételt, amelyet a SUMMA csoportszintű adatszolgáltatási eszközében való helytelen beállítás miatt harmadik fél egyenlegként mutattak be, pedig vállalatközi pozícióhoz kapcsolódott. Ezért ezt az összeget nem zárták ki vállalatközi egyenlegként. E kérdés monetáris hatása nem volt jelentős (5 millió euró) és azt a Bizottság korrigálta.

1.15. 2025-ben a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője nem végezte el a Bizottság helyi számviteli rendszereinek (adminisztratív folyamatok és támogató informatikai rendszerek) átfogó validálását. Ez a folyamat segít csökkenteni a rendszerek közötti átvitel során felmerülő kockázatokat, és bizonyosságot nyújt a helyi rendszerek működéséről. Ehelyett 2025-ben három rendszer célzott felülvizsgálatára került sor. A helyi rendszerek átfogó értékelése jelentősen növelné a számviteli adatok teljességére és megbízhatóságára vonatkozó bizonyosság szintjét, és javítaná a kapcsolódó kontrollkeretet.

1.16. A SUMMA rendszer bevezetését követően megnőtt a számviteli hibák száma. Megállapításaink rámutatnak arra, hogy az átállás során szerteágazó problémák merültek fel. Mindazonáltal, figyelembe véve a bejelentett megállapítások lényegesség szempontjából értékelt kumulatív hatását, valamint a Bizottság által végrehajtott korrekciókat, a konszolidált beszámolóra gyakorolt általános hatás nem lényeges.

Észrevételeink a SUMMA-ra vonatkozó informatikai ellenőrzésünk alapján

1.17. Az informatikai rendszer megváltoztatásával és az újonnan létrehozott kontrollkörnyezettel kapcsolatos kockázatok vizsgálata érdekében a következő informatikai ellenőrzési eljárásokat is elvégeztük:

- az ABAC-ból a SUMMA-ba történő adatmigráció informatikai vizsgálata, amely kiterjed az adatmigrációs projekt megszervezésére és az adatmigrációs folyamatokra;
- az általános informatikai kontrollok vizsgálata, hogy bizonyosságot szolgáltassunk arról, hogy a SUMMA kontrollkörnyezete a pontos és teljes pénzügyi kimutatások elkészítéséhez szükséges mértékben létrejött;
- a SUMMA alkalmazás egyes kiválasztott, kockázatértékelésünk során meghatározott kontrollmechanizmusainak vizsgálata.

1.18. Annak biztosítása érdekében, hogy a SUMMA 2025 elejétől rendelkezésre álljon, a Bizottság a rendszer alapvető funkcióira összpontosított. Gyakorlati megfontolásból ezért úgy döntött, hogy bizonyos funkcionális hiányosságok ellenére is elindítja a SUMMA-t, és több, eredetileg tervezett funkciót későbbre halasztott.
A SUMMA tehát egyelőre még nem alkalmas arra, hogy a terveknek megfelelően teljes mértékben elkészíthetők legyenek a pénzügyi beszámolók. Ennek kezelése érdekében a Bizottság tervet fogadott el a SUMMA funkcionális hiányosságainak 2030-ig történő megszüntetésére. Amíg a hiányosságokat nem orvosolják, ideiglenes megoldásokat vagy manuális folyamatokat fognak alkalmazni, ami növeli a hibák kockázatát.

1.19. Informatikai ellenőrzési munkánk eredményei azt mutatják, hogy bár a SUMMA esetében voltak kontrollgyakorlatok, bizonyos jelentős belsőkontroll-hiányosságok potenciálisan növelhetik a pénzügyi tranzakciók megbízhatóságát és a rendszer működését érintő kockázatokat. Ezek a hiányosságok főként a felhasználóihozzáférés-kezelést és az informatikai változások kezelését érintik. Hiányosságokat állapítottunk meg az incidenskezelés és az üzletmenetfolytonosság-menedzsment terén is, amelyek növelhetik az üzletmenet zavarának a kockázatát.

A tranzakciók szabályszerűsége

1.20. Az uniós bevételek és kiadások vizsgálatakor azt értékeltük, hogy a forrásokat a vonatkozó jogszabályoknak és rendelkezéseknek megfelelően szedték-e be, illetve használták-e fel[10]. Az alábbiakban összefoglaljuk ellenőrzési eredményeinket, amelyeket a bevételek tekintetében a ***4. fejezetben***, a kiadások tekintetében pedig az ***5–10. fejezetben*** mutatunk be részletesebben. Az alábbi áttekintés nem tartalmazza az RRF kiadásaival kapcsolatos ellenőrzési munkánk eredményeit, amelyekről a ***11. fejezetben*** számolunk be.

Véleményünk a költségvetési bevételi és kiadási tranzakciókra vonatkozik

1.21. A bevételekre vonatkozó ellenőri véleményünkhöz egyes kiválasztott fő rendszerek értékelése, valamint tranzakciótesztek révén szereztünk észszerű bizonyosságot. A 65 vizsgálandó tranzakcióból álló minta úgy lett megtervezve, hogy minden uniós költségvetési bevételi forrásra nézve reprezentatív legyen. 2025-ben a bevételek tesztelésére szolgáló *ellenőrzési sokaságunk* 224,4 milliárd eurót tett ki (lásd: ***4.1. ábra***).

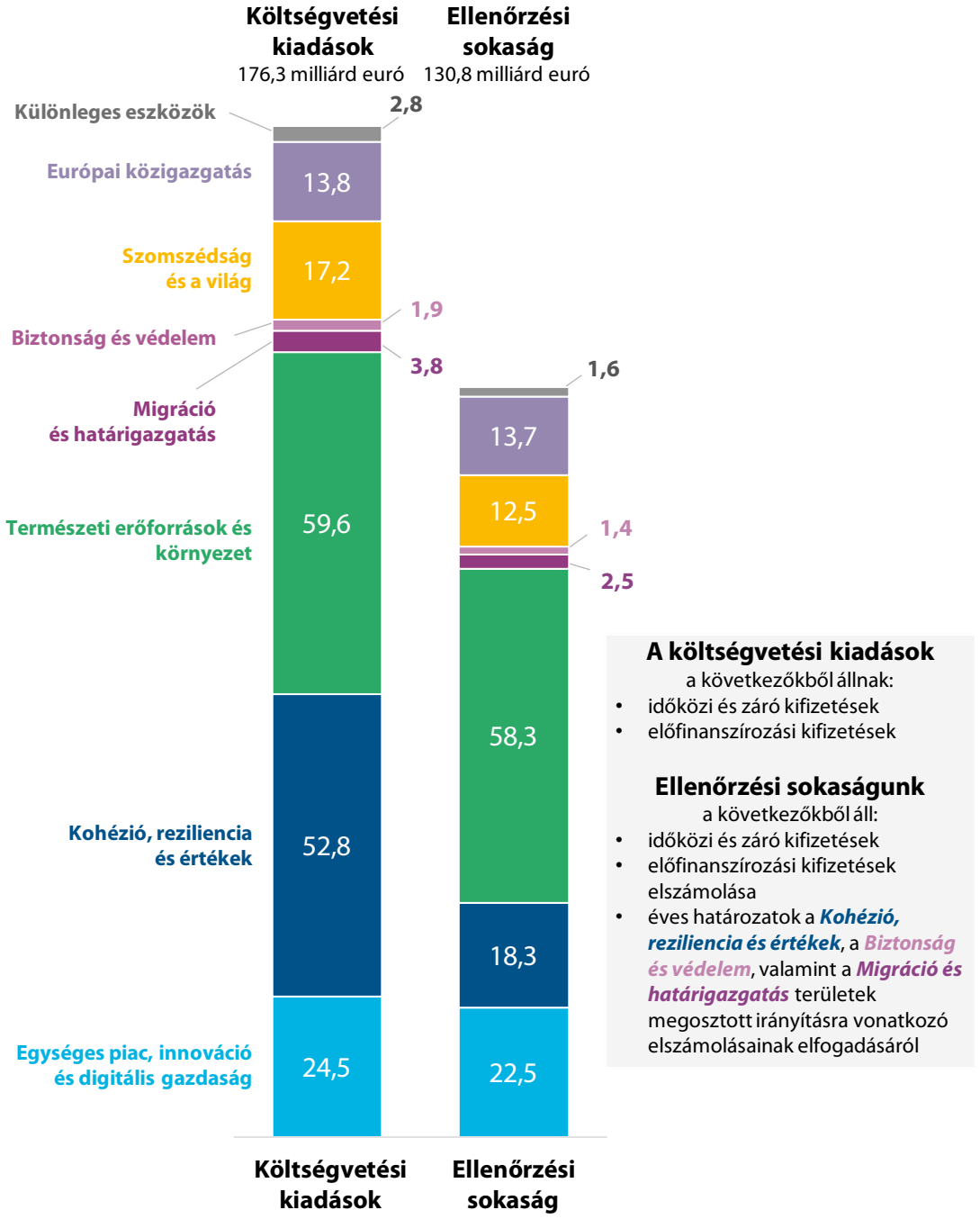
1.22. A kiadások esetében egy 750 tranzakcióból álló reprezentatív mintát választottunk ki ellenőrzési sokaságunkból, amely előfinanszírozási *elszámolásokat*, valamint a Bizottság (vagy az uniós forrásokat kezelő más intézmények vagy szervek) által elfogadott és az uniós költségvetésből a *végső kedvezményezetteknek* kifizetett időközi és záró kifizetéseket foglalt magában. Az ezeken a tranzakciókon végzett tesztelésünk hozzájárult megbízhatósági nyilatkozatunkhoz, valamint annak megbecsléséhez, hogy milyen a szabálytalan tranzakciók aránya a teljes ellenőrzési sokaságban, a kiadások azon részeiben, amelyeket véleményünk szerint lényeges hiba érint (lásd: ***1.28***. bekezdés), valamint az MFF minden olyan fejezetében, amelyre nézve külön értékelést adunk (1., 2., 3., 6. és 7. fejezet). Az ebben a jelentésben megvizsgált tranzakciók és bemutatott példák alapján nem lehet következtetéseket levonni az érintett tagállamokra, illetve a kedvezményezett államokra vagy régiókra nézve (lásd: az ***1.1. melléklet (23)*** bekezdése).

[10] A 2014–2020-as és korábbi többéves pénzügyi keretek tranzakcióit is ideértve.

1.23. A 2025. évi kiadások esetében sokaságunk összesen 130,8 milliárd eurót tett ki, beleértve a 2021–2027-es MFF meglévő programjaihoz nyújtott NGEU-kiegészítéseket is, amelyeket ágazatspecifikus szabályokkal összhangban kell felhasználni. Ez az összeg magában foglalja az Egyesült Királyság részére teljesített kifizetéseket is, a kilépésről rendelkező megállapodásban meghatározott feltételekkel összhangban[11]. Az ***1.5. ábra*** az uniós költségvetési kiadásokat és a kiadásokból álló ellenőrzési sokaságunkat mutatja be az MFF-fejezetek (költségvetési területek) és a kifizetések típusa szerinti bontásban: *időközi* és záró kifizetések; előfinanszírozások *elszámolása*; valamint az elszámolások elfogadásáról szóló éves határozatok (lásd: az ***1.1. melléklet (20)*** és ***(21)*** bekezdése).

[11] Megállapodás a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről, 136. és 138. cikk.

1.5. ábra. 2025. évi ellenőrzési sokaságunk (130,8 milliárd euró) és az uniós költségvetési kiadások (176,3 milliárd euró) összevetése MFF-fejezetek szerinti lebontásban

Forrás: Európai Számvevőszék.

A bevételekben nincs lényeges hiba, a kiadások jelentős részét azonban lényeges hiba jellemzi

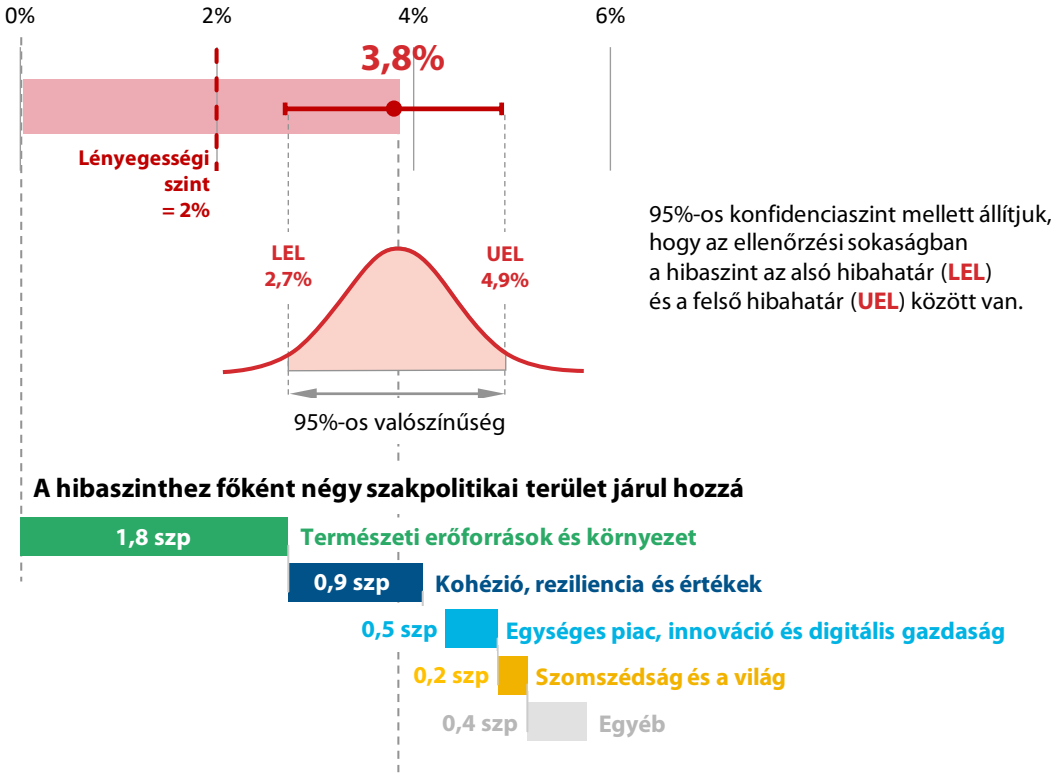
1.24. Az uniós bevételek és kiadások szabályszerűsége kapcsán a következő főbb megállapításokat tettük:

a) **Bevételek:** az ellenőrzési bizonyítékok arra mutatnak, hogy a bevételeket nem jellemzi lényeges hibaszint. Az általunk vizsgált bevételkezelési rendszerek általánosságban eredményesek voltak. A GNI-fenntartások és a *tradicionális saját forrásokkal (TOR)* kapcsolatos nyitott kérdések kezelésére szolgáló kontrollrendszerek egyes elemei azonban csak részben voltak eredményesek. Emellett az általunk vizsgált három tagállamban a *GNI-fenntartásokra* vonatkozó adatszolgáltatás és a műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját forrásokkal kapcsolatos adatokra vonatkozó beszámolás, valamint a tradicionális saját forrásokra vonatkozó főbb irányítási és kontrollrendszerek egyes elemei szintén csak részben voltak eredményesek (lásd: ***4. fejezet***).

b) **Kiadások**: ellenőrzési bizonyítékaink arra mutatnak, hogy az átfogó hibaszint[12] 3,8% volt, ami lényegesnek tekintendő. 95%-os konfidenciaszint mellett állítjuk, hogy az ellenőrzési sokaságban a *hibaszint* 2,7% és 4,9% (alsó és felső hibahatár) között van. A hibaszinthez legnagyobb részben a „Természeti erőforrások és környezet” és a „Kohézió, reziliencia és értékek” fejezet járul hozzá, amint azt az ***1.6. ábra*** szemlélteti.

[12] A „hiba” meghatározásáról lásd: az ***1.1. melléklet (26)*** és ***(27)*** bekezdése.

1.6. ábra. A kiadások becsült hibaszintje és a hibához a legnagyobb mértékben hozzájáruló területek 2025-ben

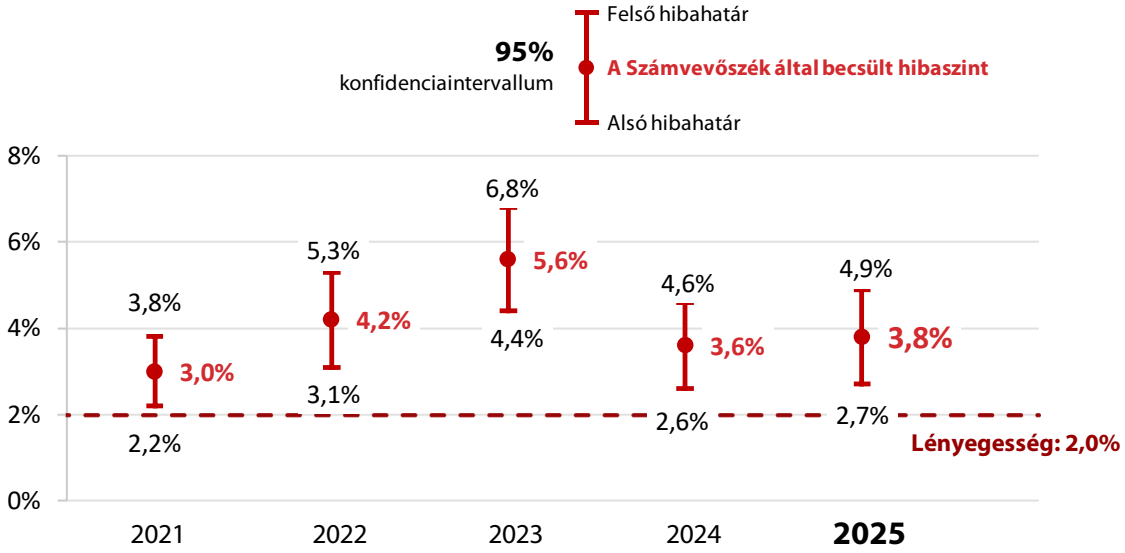
szp: százalékpont

Forrás: Európai Számvevőszék.

1.25. 2021 óta a becsült hibaszintre vonatkozó 95%-os *konfidencia-intervallumunk*[13] alsó határa mindvégig a 2,0%-os lényegességi küszöb felett áll. Észszerű bizonyossággal rendelkezünk tehát arról, hogy az ellenőrzési sokaságban a hibaszint ezen évek mindegyikében meghaladta a *lényegességi küszöböt*. Az ***1.7. ábra*** 2021 és 2025 között veti össze az általunk becsült hibaszintet.

[13] A 95%-os konfidenciaintervallum magyarázatát lásd az ***1.1. melléklet (28)*** bekezdésében.

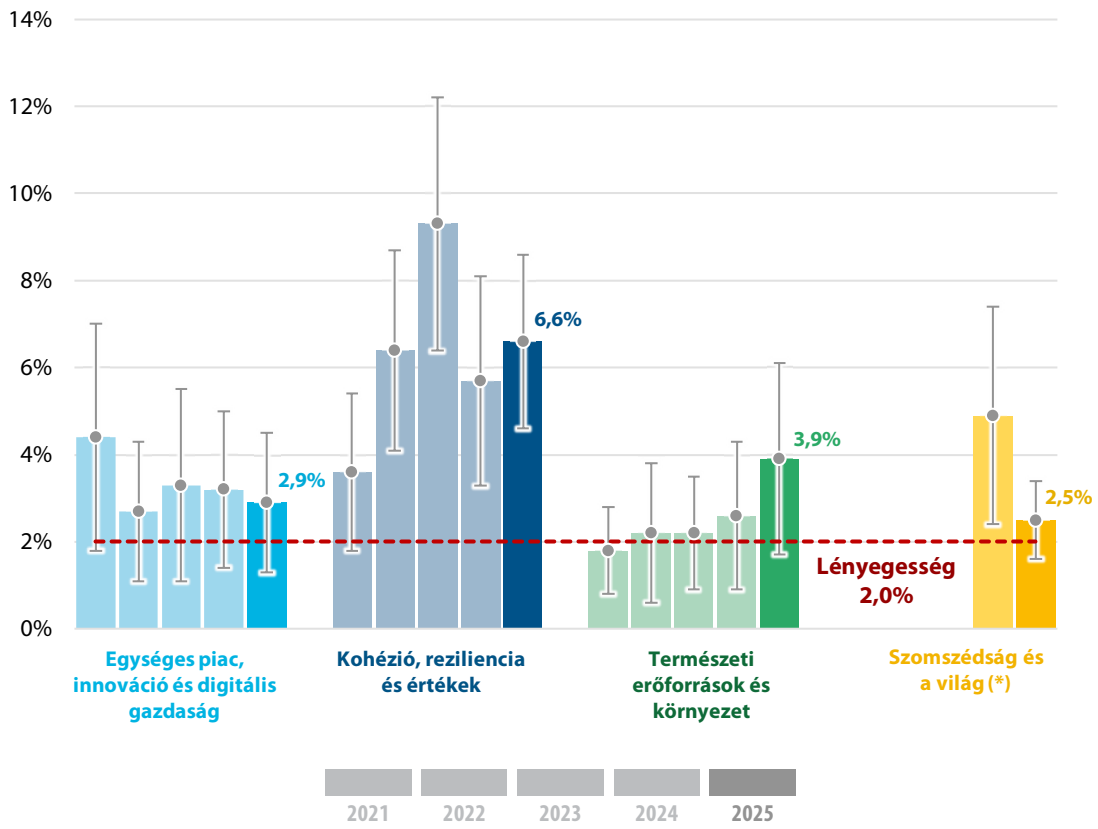
1.7. ábra. Becsült hibaszintek (2021–2025)

Forrás: Európai Számvevőszék.

1.26. Az ***1.8. ábra*** összehasonlítja az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság”, a „Kohézió, reziliencia és értékek” és a „Természeti erőforrások és környezet” fejezetek 2021 és 2025 közötti becsült hibaszintjét. A „Szomszédság és a világ” fejezet esetében az ábra csak a 2024-re és 2025-re vonatkozó becsült hibaszintet mutatja be, mivel azt ezen évek előtt nem számították ki. Az ***1.27–1.31***. bekezdés, valamint az ***5., 6., 7. és 9. fejezet*** további információkkal szolgál erről.

1.8. ábra. Az 1., 2., 3. és 6. MFF-fejezet becsült hibaszintje (2021–2025)

(*) 2021 és 2023 között a „Szomszédság és a világ” fejezet tekintetében nem készítettünk külön értékelést.

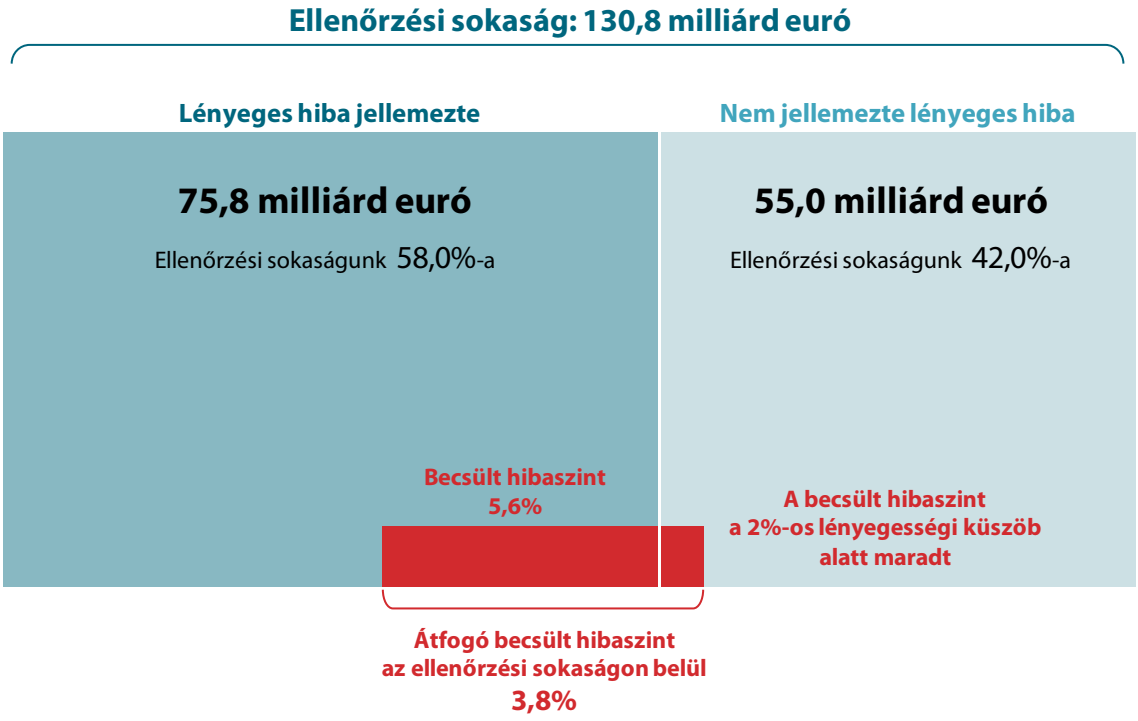
Forrás: Európai Számvevőszék.

1.27. A „Kohézió, reziliencia és értékek” fejezet tekintetében ellenőrzött kiadások értéke a 2024-ben ellenőrzött összegnek csak egyharmadát tette ki. Ennek az az oka, hogy az MFF 2. fejezete alatti kiadások többségét kitevő kohéziós politikai alapok keretében számos tagállam élt a Stratégiai Technológiák Európai Platformjáról (STEP) szóló rendelet[14] által biztosított rugalmassággal, ezért a Bizottság 2025-ben a 2014–2020-as programzárásoknak csak mintegy 20%-át igazolta és fogadta el. Emellett a tagállamok által a 2021–2027-es időszakra vonatkozóan bejelentett kiadások is alacsonyak voltak (további információkért lásd: ***6.14***. bekezdés). Ezért, bár a „Kohézió, reziliencia és értékek” fejezet becsült hibaszintje magas volt, 2025-ben az általános hibaszinthez való hozzájárulása alacsonyabb volt, mint az előző években, mivel a kohéziós kiadásoknak az összes uniós költségvetési kiadáson belüli aránya a szokásosnál alacsonyabban alakult.

[14] A 14. cikk (4) bekezdése.

1.28. 2025. évi ellenőrzési eredményeink megerősítik korábbi években megfogalmazott értékelésünket, amely szerint a források kifizetési módja hatással van a hibakockázatra. Az ***1.9. ábra*** tanúsága szerint a lényeges hibákkal érintett vizsgált területek ellenőrzési sokaságunk 58,0%-át teszik ki (2024: 68,9%). Figyelembe véve az MFF valamennyi fejezete tekintetében elvégzett tesztelésünk eredményeit, az ellenőrzési sokaság e részében a hibaszintet 5,6%-ra becsüljük (2024: 5,2%).

1.9. ábra. 2025. évi ellenőrzési sokaságunk lényeges hiba által érintett aránya

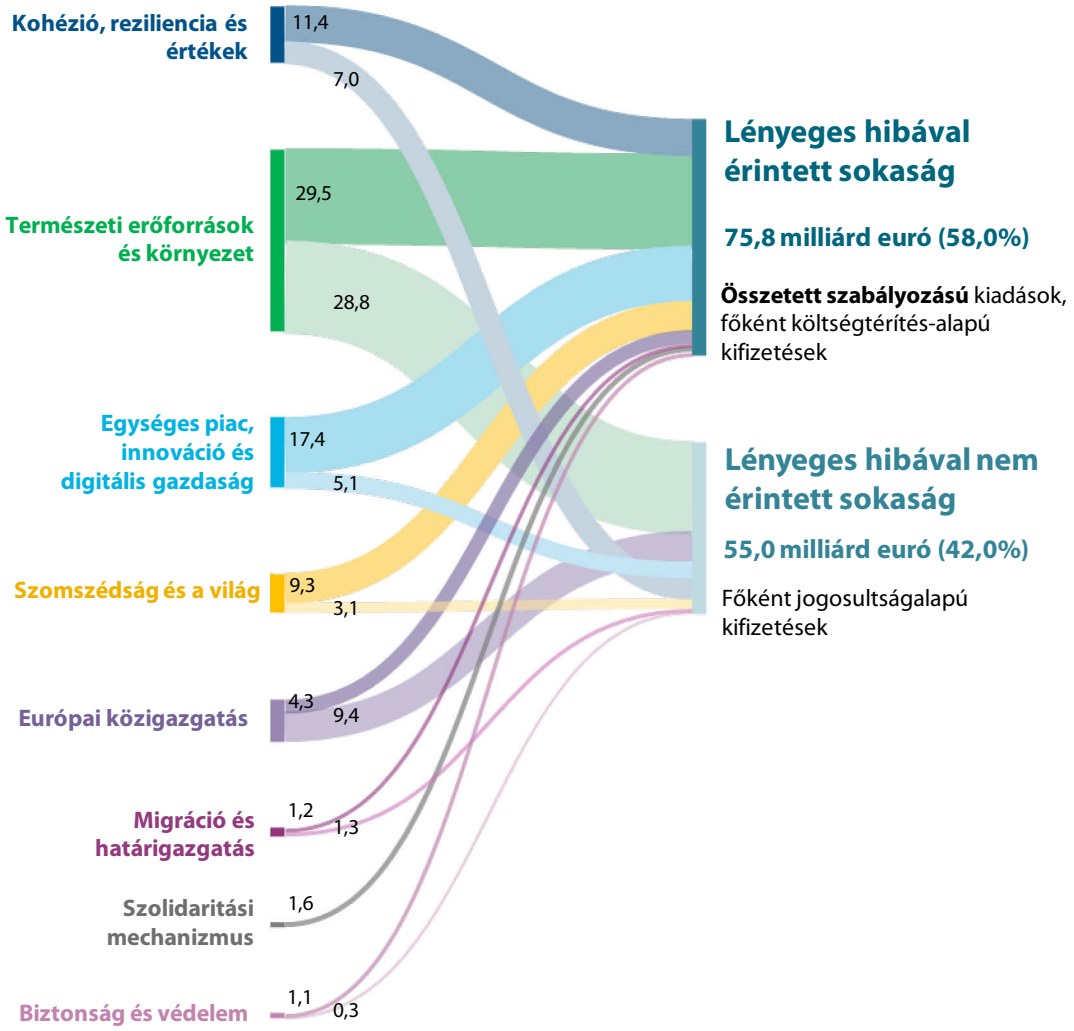
Forrás: Európai Számvevőszék.

1.29. A lényeges hiba által érintett, általunk vizsgált területek elsősorban a **költségtérítés-alapú kifizetéseket** foglalják magukban, ahol a kedvezményezetteknek a felmerült támogatható költségek fedezésére kérelmet kell benyújtaniuk az uniós finanszírozásra. Ehhez igazolniuk kell, hogy támogatható tevékenységet végeznek, és bizonyítékokkal kell alátámasztaniuk a költségek felmerülését. Ennek során gyakran összetett szabályokat kell betartaniuk arra nézve, hogy mire lehet költségeket elszámolni (támogathatóság), illetve hogy mi tekinthető indokoltan felmerült költségnek (*közbeszerzési*, illetve *állami támogatási* szabályok).

1.30. Megállapítottuk, hogy ellenőrzési sokaságunk 42,0%-a lényeges hibától mentes, vagyis az e részre vonatkozó becsült hibaszint nem éri el a 2%-os lényegességi küszöböt (lásd: ***1.9. ábra***). Az ellenőrzési sokaság e részéhez tartoznak a **jogosultságalapú kifizetésekhez** kapcsolódó kiadások, amelyek esetében a kedvezményezetteknek meg kell felelniük bizonyos feltételeknek (pl. a mezőgazdasági termelőknek nyújtott *közvetlen kifizetések*, az *ökorendszerek* kivételével), valamint az igazgatási kiadások egy része (az uniós alkalmazottak fizetése és nyugdíja), a nem uniós országoknak nyújtott költségvetés-támogatás, valamint az *Erasmus+* keretében megvalósuló hallgatói és egyéb mobilitási tevékenységek (lásd: ***1.10. ábra***). Hibákat találtunk azonban az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) közvetlen kifizetési tranzakcióiban: nevezetesen nem támogatható földterület bejelentését, többek között az arra vonatkozó bizonyítékok hiányát, hogy a földterület jogszerűen állt a kifizetést igénylő kedvezményezettek rendelkezésére.

1.31. Amint azt az ***1.10. ábra*** mutatja, lényeges hibával érintett ellenőrzési sokaságunk legnagyobb részét a „Természeti erőforrások és környezet” fejezet adja, amelyet az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság”, a „Kohézió, reziliencia és értékek”, valamint a „Szomszédság és a világ” fejezet követ.

1.10. ábra. Ellenőrzési sokaságunk hibaszint és MFF-fejezet szerinti bontásban

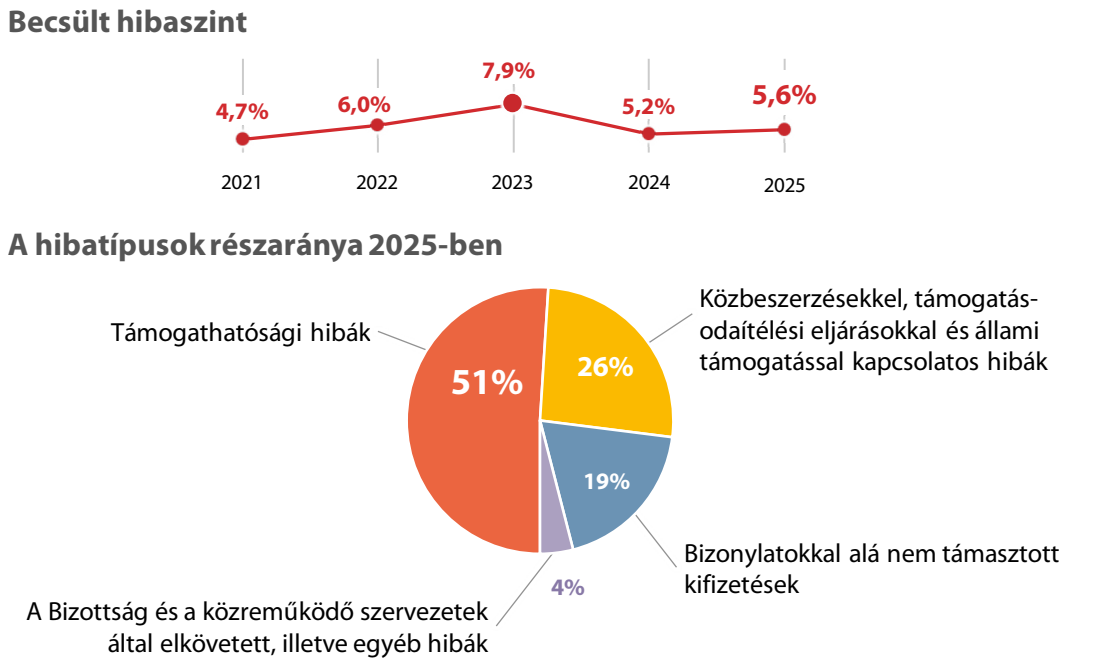

Forrás: Európai Számvevőszék.

A becsült hibaszinthez a legnagyobb mértékben továbbra is a támogathatósági hibák járulnak hozzá, ezen belül nőtt a közbeszerzési és a támogatás-odaítélési eljárásokkal kapcsolatos hibák száma

1.32. Megvizsgáltuk, milyen típusú hibák érintik az ellenőrzési sokaság azon részét, ahol továbbra is lényeges hiba áll fenn. Az ***1.11. ábra*** összeveti az ellenőrzési sokaság e részére vonatkozó becsült hibaszinteket és a fő hibatípusok részarányát a 2021 és 2025 közötti években, illetve bemutatja, hogy az egyes hibatípusok mennyiben járultak hozzá a 2025. évi becsült hibaszinthez.

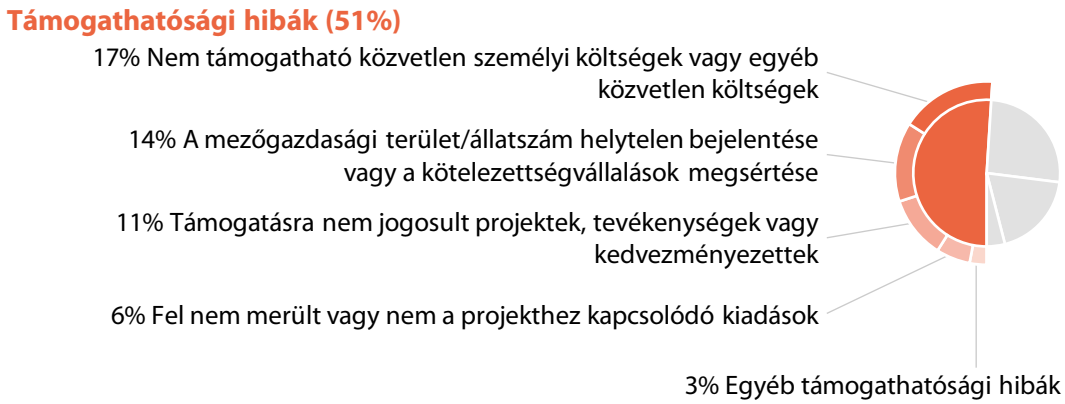
1.11. ábra. A kiadások lényeges hibával érintett részére vonatkozó becsült hibaszint és az egyes hibatípusok részaránya

Forrás: Európai Számvevőszék.

1.33. 2025-ben is azt állapítottuk meg, hogy ellenőrzési sokaságunk lényeges hibával érintett része esetében a becsült hibaszinthez leginkább a „Természeti erőforrások és környezet”, az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság”, a „Kohézió, reziliencia és értékek”, valamint a „Szomszédság és a világ” területének támogathatósági hibái járultak hozzá, mégpedig 51%-kal (2024: 64%). E hibák lebontását az ***1.12. ábra*** mutatja be.

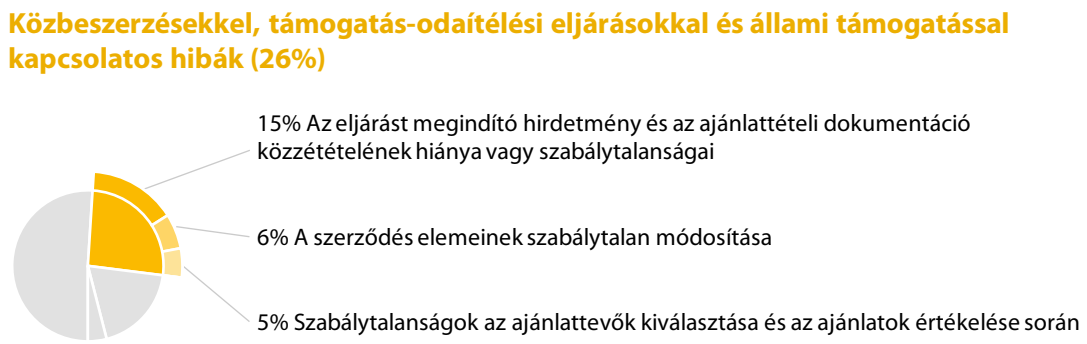
1.12. ábra. A 2025. évi támogathatósági hibák lebontása

Forrás: Európai Számvevőszék.

1.34. A közbeszerzési szabályok és a támogatások odaítélésére vonatkozó eljárások megsértésével kapcsolatos hibák – elsősorban a „Kohézió, reziliencia és értékek”, az „Európai közigazgatás”, a „Természeti erőforrások és környezet” és a „Migráció és határigazgatás” fejezeteken belül – 26%-kal járultak hozzá (2024: 16%) a 2025. évi ellenőrzési sokaság e részének becsült hibaszintjéhez. A közbeszerzés kapcsán feltárt fő hibatípusokat az ***1.13. ábra*** mutatja be.

1.13. ábra. A közbeszerzésekkel, a támogatások odaítélésére vonatkozó eljárásokkal és állami támogatással kapcsolatos, 2025. évi hibák lebontása

Forrás: Európai Számvevőszék.

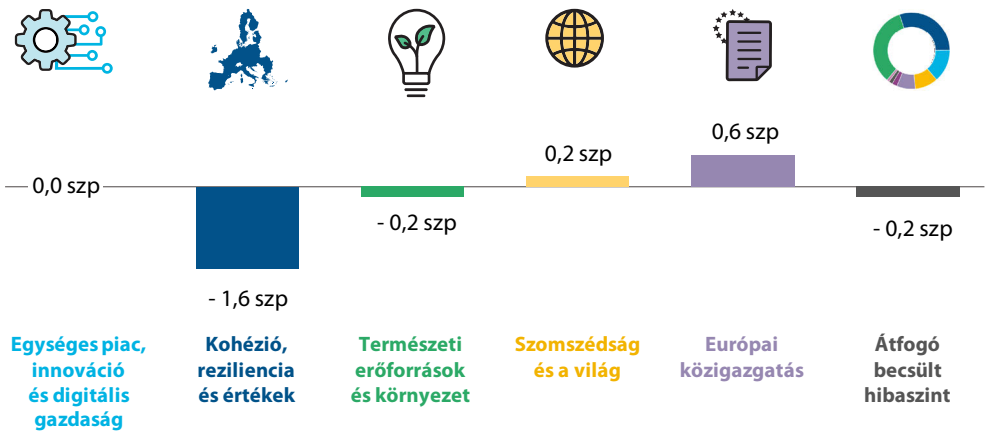
1.35. Ebben az évben továbbá befolyásolták a hibaszintet az olyan kifizetések is, amelyekhez nem nyújtottak be igazoló dokumentumokat, főként a „Természeti erőforrások és környezet”, a „Kohézió, reziliencia és értékek” és az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” területén. Ezek a hibák 19%-kal járultak hozzá (2024: 9%) az ellenőrzési sokaság e részének becsült hibaszintjéhez.

A közbeszerzési hibák számszerűsítésére szolgáló módszertanunk változásai kismértékben csökkentették az általunk becsült hibaszintet

1.36. 2025-től kezdődően összehangoltuk a közbeszerzési hibák számszerűsítésére szolgáló módszertanunkat a Bizottság és a tagállamok által a megosztott irányítás alá tartozó szakpolitikai területeken alkalmazott módszertannal (lásd: az ***1.1. melléklet (30)*** bekezdése). Ezzel a módszertannal meghatározható a közbeszerzési szabálytalanságok egyes előre definiált típusainak pénzügyi hatása. Ugyanazt a szabálytalanságtípus-listát vesszük alapul, mint a közbeszerzési hibák számszerűsítéséhez az MFF valamennyi szakpolitikai területére és irányítási módjára (közvetlen, közvetett és megosztott irányítás) vonatkozóan. Analógia útján valamennyi közbeszerzési eljárásra, valamint a támogatás-odaítélési eljárásokban feltárt hibákra is ezt alkalmazzuk.

1.37. 2025-re nézve értékeltük az új módszertan alkalmazásának hatását minden olyan szakpolitikai területen, amelyre vonatkozóan külön értékelést adunk ki. A különbséget az ***1.14. ábra*** szemlélteti.

1.14. ábra. A közbeszerzési hibák hatása a becsült hibaszintre új módszertan alkalmazásával az MFF 1., 2., 3., 6. és 7. fejezete esetében

szp: százalékpont

Forrás: Európai Számvevőszék.

A Bizottság szabályszerűségi információi

A Bizottság által jelentett (és valószínűleg alábecsült) hibaszint közvetlenül nem vethető össze az általunk becsült hibaszinttel

1.38. Az uniós költségvetés végrehajtásáért végső soron a Bizottság felel[15], függetlenül az irányítási módtól (amely lehet *közvetlen*, *közvetett* vagy *megosztott irányítás*).

1.39. *Éves irányítási és teljesítményjelentésében* (AMPR) a Bizottság összefoglalja a különböző főigazgatóságainak *éves tevékenységi jelentéseiben* (AAR) szereplő, a belső kontrollra és a pénzgazdálkodásra vonatkozó legfontosabb összesített információkat.

1.40. A 2025. évi éves irányítási és teljesítményjelentésben a Bizottság az MFF valamennyi fejezetére vonatkozóan ismerteti a kifizetéskori kockázatra vonatkozó becslését[16], a 3. fejezet (Természeti erőforrások és környezet) és a 6. fejezet (Szomszédság és a világ) kivételével. Az ***1.15. ábra*** az MFF azon fejezeteihez kapcsolódó kifizetéskori kockázat bizottsági becslését mutatja be, amelyekre vonatkozóan külön értékelést adunk, valamint feltünteti a becsült hibaszintekre vonatkozó 95%-os konfidenciaintervallumunkat[17]. A Bizottság adatai a 2. fejezet („Kohézió, reziliencia és értékek”) esetében a konfidenciaintervallumunk alatt, az 1. fejezet („Egységes piac, innováció és digitális gazdaság”) esetében pedig intervallumunkon belül, de az általunk becsült hibaszint alatt helyezkednek el.

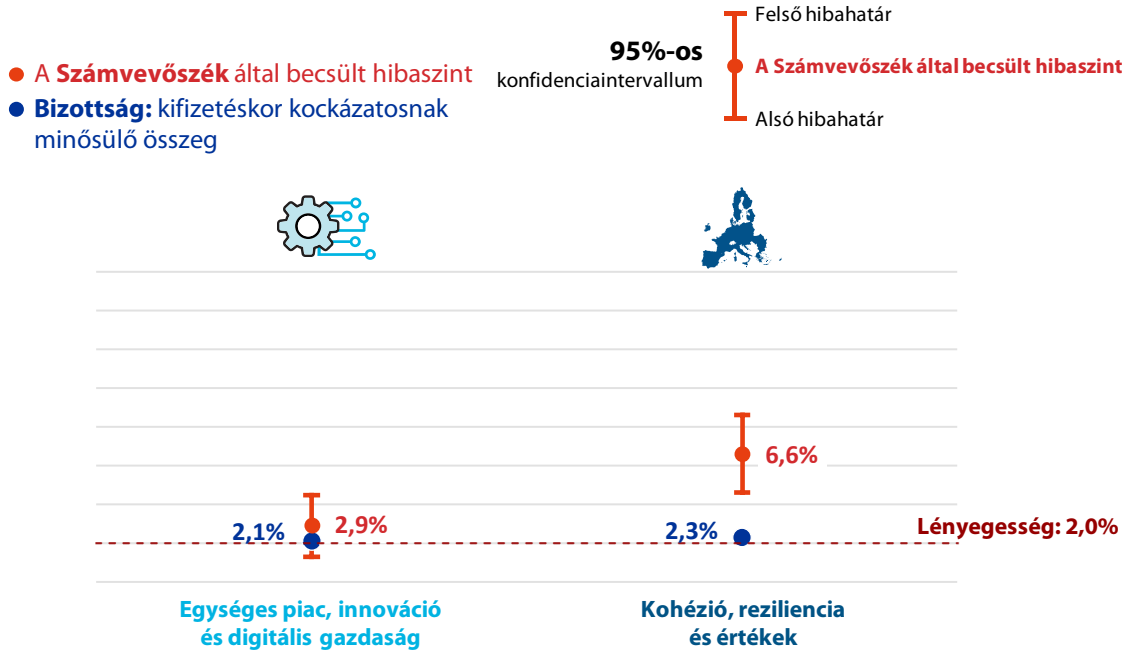
---

[15] Az EUMSZ 317. cikke.

[16] A költségvetési rendelet 253. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. alpontja előírja, hogy az éves irányítási és teljesítményjelentésnek tartalmaznia kell az uniós kiadások hibaszintjének becslését.

[17] A 95%-os konfidenciaintervallum magyarázatát lásd az ***1.1. melléklet (28)*** bekezdésében.

1.15. ábra. Az általunk becsült 2025. évi hibaszint és a kifizetéskori kockázat bizottsági becslése az MFF 1. és 2. fejezetére nézve

Forrás: Európai Számvevőszék.

1.41. Számos oka van annak, hogy a Bizottság becslései miért alacsonyabbak az általunk becsült hibaszinteknél. Ezen okok közé tartoznak többek között a Bizottság és a Számvevőszék feladatai és megbízatásai közötti eredendő különbségek, valamint az *irányítási és kontrollrendszerek* korlátai (lásd: ***1.45***. bekezdés).

1.42. A Számvevőszék az Európai Unió külső ellenőre, és az adott évben végrehajtott pénzügyi tranzakciók *jogszerűségéről és szabályszerűségéről* ad ki független ellenőri véleményt. Ilyen értelemben a Számvevőszéknek minden szabálytalanságról jelentést kell tennie, függetlenül attól, hogy alkalmazható-e *pénzügyi korrekció* vagy visszafizettetés. A Bizottság ezzel szemben azokra a szabálytalanságokra összpontosít, amelyek kapcsán jogalapot lát pénzügyi korrekcióra vagy az érintett összegek behajtására. A Bizottság akkor például nem minden esetben fizetteti vissza az összegeket, ha a feltárt szabálytalanság a saját eljárásai hiányosságából ered.

1.43. Konkrétabban, a kohéziós kiadások esetében a Bizottság „szabálytalanságokra” vonatkozó becslése a *közös rendelkezésekről szóló rendeletben* szereplő következő fogalommeghatározáson alapul: „az alkalmazandó jognak a gazdasági szereplő cselekményéből vagy mulasztásából adódó bármilyen megsértése, ami az Unió költségvetését a költségvetésre rótt indokolatlan kiadás formájában sérti vagy sértheti”.

1.44. A „hibát” olyan tranzakcióként (vagy részleges tranzakcióként) határozzuk meg, amely nem felel meg az alkalmazandó törvényeknek és rendeleteknek. A mi meghatározásunk tehát nem csak az alkalmazandó jognak a gazdasági szereplők intézkedéseiből vagy mulasztásaiból eredő megsértését foglalja magában, hanem azokat a hibákat is, amelyeket a nemzeti és regionális közigazgatási szervek vagy maga a Bizottság követett el az uniós költségvetés sérelmére. Az általunk bejelentett becsült hibaszintet nem szabad a Bizottság által az alkalmazandó szabályoknak megfelelően kiszabható pénzügyi korrekciók összegével egyenértékűként értelmezni.

1.45. A korábbi évekhez hasonlóan ismét azt állapítottuk meg, hogy a különböző szakpolitikai területeken az irányítási és kontrollrendszerek bizonyos korlátai befolyásolják a Bizottság kifizetéskori kockázatra vonatkozó becslését. Az MFF 1. és 2. fejezetében feltárt korlátok elemzését a következő bekezdések mutatják be.

1.46. Az 1. fejezet (Egységes piac, innováció és digitális gazdaság) esetében megvizsgáltuk a Bizottság által a kutatás terén a plagizálás és a kettős finanszírozás elkerülése érdekében használt irányítási és kontrollrendszerek elemeit. Ehhez elvégeztük az informatikai rendszerek vizsgálatát, és ennek során feltártunk néhány hiányosságot (lásd: ***5.32***. bekezdés).

1.47. A 2. fejezet („Kohézió, reziliencia és értékek”) alatti kohéziós politikai alapok esetében a bizottsági hibaarány az *ellenőrző hatóságok* által jelentett arányokon alapul, amelyeket a Bizottság dokumentumalapú és kockázatalapú szabályszerűségi ellenőrzések keretében újra megvizsgál. Ugyanakkor:

- a dokumentumalapú ellenőrzések jellegüknél fogva korlátozottak, mivel nem úgy vannak kialakítva, hogy ki tudják mutatni a tagállamok által fel nem tárt szabálytalan kiadásokat[18], és nem tárják fel az ellenőrző hatóságok munkáját érintő rendszerhiányosságokat sem.

[18] 03/2024. sz. áttekintés: „Áttekintés a bizonyossági keretről és a 2014–2020-as időszak kohéziós kiadásainak hibáihoz hozzájáruló fő tényezőkről”, VI. és 65–66. bekezdés.

- Szabályszerűségi ellenőrzései révén a Bizottság továbbra is feltár szabálytalanságokat[19]. Mivel azonban csak korlátozott számú ilyen ellenőrzést végez, és nem extrapolálja az eredményeket a kohéziós kiadásoknak az általa nem ellenőrzött részére, nagy a kockázata annak, hogy számos hibát nem tárnak fel, és hogy ezeket később nem veszik figyelembe az általános hibaarány meghatározásakor. A Bizottság 2021 óta a maximális arányok kapcsán a nem ellenőrzött programokra vonatkozóan kiegészítéseket és átalányértékeket is figyelembe vesz, ám ez csak részben oldja meg ezt a problémát[20].

1.48. A korábbi években számos kohéziós politikai alapokkal foglalkozó ellenőrző hatóság esetében hiányosságokat állapítottunk meg mind az általuk alkalmazott módszerek, mind pedig azok végrehajtásának módja tekintetében[21]. Ezért a 2025. évi pénzügyi évtől kezdődően módosítottuk az MFF 2. fejezetére vonatkozó ellenőrzési megközelítésünket, és ismét saját mintát veszünk az alapul szolgáló tranzakciókból és közvetlenül teszteljük azt.

[19] Uo., 68. bekezdés.

[20] Uo., 41. és 42. bekezdés.

[21] A 2024. évi éves jelentés 6.39–6.51. bekezdése és a 03/2024. sz. áttekintés.

A csalásgyanús eseteket bejelentjük az EPPO-nak és az OLAF-nak

1.49. Csalás minden olyan szándékos cselekmény vagy mulasztás, amely hamis, helytelen vagy hiányos nyilatkozatok vagy dokumentumok felhasználásával vagy bemutatásával, az előírt információk közlésének elmulasztásával, valamint az uniós források nem megfelelő felhasználásával jár[22]. A csalás káros hatással van vagy lehet az unió pénzügyi érdekeire.

1.50. A csalás megelőzésének és felderítésének elsődleges felelőssége az érintett szervezet vezetőségét és az annak irányításával megbízottakat terheli. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 325. cikke előírja az Unió és tagállamai számára, hogy küzdjenek a csalások és az Unió pénzügyi érdekeit esetlegesen sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen.

1.51. Az Unió külső ellenőreként nincsen felhatalmazásunk az Unió pénzügyi érdekeit esetleg sértő, csalásgyanús esetek kivizsgálására. Az EUMSZ 287. cikkének (2) bekezdése szerinti kötelezettségeink részeként – miszerint megvizsgáljuk a bevételek és kiadások jogszerűségét és szabályszerűségét, valamint a pénzgazdálkodás hatékonyságát és eredményességét, és ennek során jelentést teszünk, ha bármilyen szabálytalanságot észlelünk – kötelességünk az ilyen eseteket jelenteni az illetékes hatóságoknak. Ellenőrzéseink megindítása előtt figyelembe vesszük a csalás kockázatát (lásd: az ***1.1. melléklet (33)–(35)*** bekezdése), és eljárásainkat rendszeresen felülvizsgáljuk.

1.52. Értesítjük az Európai Ügyészséget (EPPO) a hatáskörébe tartozó és a részt vevő tagállamokat érintő bűncselekményekre vonatkozóan felmerült gyanúról, az Európai Csalás Elleni Hivatalt (OLAF) pedig az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás, korrupció vagy más jogellenes tevékenység gyanújáról. Ilyen gyanú ellenőrzési munkánk (akár teljesítmény-ellenőrzéseink) nyomán, vagy közvetlenül harmadik felek által nekünk bejelentett információk alapján is felmerülhet.

---

[22] Az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló (EU) 2017/1371 irányelv (a „PIF-irányelv”) 3. cikke.

1.53. 2025-ben 17 csalásgyanús esetet jelentettünk az OLAF-nak (2024: 19 csalásgyanús eset), amelyek közül 15-öt a Számvevőszék ellenőrzési munkája tárt fel: a 2024. évi kiadásokra vonatkozó ellenőrzésünk során hét, a 2023. évi kiadásokra vonatkozó ellenőrzésünk során szintén hét, az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA) teljesítményellenőrzésével összefüggésben pedig egy ilyen esetre derült fény. A fennmaradó két eset egyikéről a Számvevőszék közbeszerzési részlege, a másikról pedig egy harmadik fél számolt be. E bejelentések alapján az OLAF 2026 júniusáig már öt vizsgálatot indított. Ezzel párhuzamosan ezen ügyek közül tizenkettőt (2024: hét ügyet) az Európai Ügyészségnek is bejelentettünk, ebből nyolc esetben indult vizsgálat.

1.54. A csalásgyanús esetek hátterében leggyakrabban a következők álltak:

- hamis, helytelen vagy hiányos nyilatkozatok vagy dokumentumok szándékos felhasználása vagy benyújtása, illetve információk felfedésének konkrét kötelezettség megsértésével járó megtagadása, ami az uniós pénzeszközök hűtlen kezelését vagy jogellenes visszatartását eredményezi;
- az uniós finanszírozáshoz szükséges feltételek mesterséges megteremtése;
- az uniós forrásoknak az eredetileg megjelölt céltól eltérő célokra történő jogellenes felhasználása.

2010 és 2025 között 267 ügyet továbbítottunk az OLAF-nak. Az OLAF adatai szerint a tőlünk kapott információk alapján a vizsgálatok lezárását követően összesen 555,6 millió euró értékben javasolt visszafizettetést.

1.55. Ebben az éves jelentésben nem csak arról számolunk be, hogy bejelentéseket tettünk az Európai Ügyészségnek és az OLAF-nak, hanem arról is, hogy a Bizottság és a tagállamok hogyan hajtották végre csaláskockázati politikáikat. A ***6. fejezetben*** arról számolunk be, hogy a Bizottság teljes mértékben végrehajtotta a 2020. évi éves jelentésünk 5.2. ajánlását, amely a csaláskockázat nyomon követésére vonatkozik az ellenőrző hatóságok műveletellenőrzései során, valamint a 2022. évi éves jelentésünk 6.6. ajánlását, amely az irányító hatóságok csaláskockázatokkal kapcsolatos tudatosságának növeléséről szól (lásd: ***6.2. melléklet***).

1.56. A csalást más, külön ellenőrzések keretében is vizsgáljuk. 2025-ben különjelentést tettünk közzé az importot érintő héacsalásról[23], amelyről 2024. évi éves jelentésünkben adtunk áttekintést (lásd: 1.45. bekezdés). Emellett különjelentést tettünk közzé a csalás elleni küzdelemmel foglalkozó uniós szervekről is[24]. Összességében arra a következtetésre jutottunk, hogy az OLAF, az Európai Ügyészség, az Eurojust és az Europol megbízatása egyértelműen elkülönül, azonban az információcsere és a bizottsági igazgatási felügyelet terén továbbra is hiányosságok tapasztalhatók. A szervek által rendelkezésre bocsátott adatok alapján a bejelentett csalásgyanús esetek száma nem egységes, ezt azonban a Bizottság nem elemezte. A csalások bejelentésére vonatkozó követelmények kettős bejelentéseket eredményezhetnek, ami növeli az adminisztratív terheket. Megállapítottuk továbbá, hogy a Bizottság nem rendelkezik teljes rálátással arra, hogy a csalással kapcsolatos vizsgálatok eredményeként mekkora összeget kell visszafizettetni az uniós költségvetésbe, illetve mekkora a ténylegesen visszafizetett összeg.

1.57. 2026 elején különjelentést tettünk közzé az RRF-fel kapcsolatos csalások kezeléséről[25]. Arra a következtetésre jutottunk, hogy a Bizottság és a tagállamok által az RRF keretében az Unió érdekeinek csalással szembeni védelmére létrehozott rendszerek nem teljes mértékben eredményesek. Habár a Bizottság tett lépéseket az RRF csalás elleni keretének javítása érdekében, megállapításunk szerint azt hiányosságok jellemzik a csalások felderítése, bejelentése és korrekciója terén. Az, hogy az RRF-vonatkozású csalásokra nézve vagy hiányoznak, vagy nem egységesek az adatok, hogy nincsenek szabványosított kritériumok a csalási esetek bejelentésére, és hogy problémásak a visszafizettetési szabályok, hátráltathatja a Bizottságot abban, hogy időben és eredményesen alkalmazzon korrekciós intézkedéseket. 2026. június 18-án különjelentést tettünk közzé a Bizottság csalás elleni stratégiájáról[26]. Ebben azt állapítottuk meg, hogy a Bizottság csalás elleni stratégiája átfogó, de a kidolgozott intézkedések gyakran nem elég ambiciózusak. Bár a stratégia a csaláskockázat-kezelés bevált gyakorlatait követi, eljárásaiban – különösen a kockázatértékelés tekintetében – hiányosságok tapasztalhatók. Végezetül a bizottsági nyomon követés és beszámolás elsősorban a stratégia végrehajtására összpontosít, kevés figyelmet fordítva az eredményekre és a hatásokra.

---

[23] 08/2025. sz. különjelentés: „Héacsalás az import során: Az Unió pénzügyi érdekei nem részesülnek kellő védelemben az egyszerűsített behozatali vámeljárások keretében”.

[24] 26/2025. sz. különjelentés: „A csalás elleni uniós szervek: Egyértelmű a feladatok elosztása, de egyelőre nem kielégítő az információcsere és a bizottsági felügyelet”

[25] 06/2026. sz. különjelentés: „A csalás elleni küzdelem és az RRF: Folyamatos az előrehaladás”.

[26] 18/2026. sz. különjelentés: „A Bizottság csalás elleni stratégiája: Átfogó, de nem eléggé ambiciózus”.

Következtetések és ajánlások

1.58. E fejezet alátámasztja a megbízhatósági nyilatkozatban adott ellenőri véleményt. Megállapítjuk, hogy a beszámolóban nem fordultak elő lényeges hibás állítások.

1.59. A SUMMA-ra, az új központi költségvetési, pénztári és számviteli információs rendszerre irányuló informatikai ellenőrzési munkánk során jelentős belsőkontroll-hiányosságokat tártunk fel a felhasználói hozzáférés kezelése és az informatikai változások kezelése terén. Bár léteztek kontrollgyakorlatok, ezek a hiányosságok potenciálisan növelhetik a pénzügyi tranzakciók megbízhatóságával kapcsolatos hatások kockázatát és kedvezőtlenül befolyásolhatják a rendszer működését. Hiányosságokat állapítottunk meg az incidenskezelés és az üzletmenetfolytonosság-menedzsment terén is, amelyek növelhetik az üzletmenet zavarának a kockázatát.

1.1. ajánlás. A SUMMA funkcionális hiányosságainak megszüntetése és a kapcsolódó ellenőrzések megerősítése

A SUMMA-ra vonatkozó informatikai vizsgálatunk alapján a következőket javasoljuk a Bizottságnak:

a) tárja fel a fennmaradó funkcionális hiányosságokat, rangsorolja azokat a pénzügyi tranzakciók megbízhatóságára gyakorolt lehetséges hatásuk alapján, és a rangsor elején szereplő hiányosságokat szüntesse meg;

b) biztosítsa, hogy az ideiglenes megoldások eredményesek legyenek, hozza létre a pénzügyi hibák megelőzéséhez szükséges kontrollokat, szorosan kövesse nyomon azokat, és készítsen tervet a tartós megoldások időben történő befejezéséről;

c) rangsorolja és kezelje a SUMMA telepítésével és működtetésével kapcsolatos belsőkontroll-hiányosságokat.

Megvalósítás céldátuma: 2026 vége.

1.60. A tranzakciók szabályszerűségét illetően megállapítjuk, hogy a bevételekkel kapcsolatos tranzakciók lényeges hibát nem tartalmaztak. A kiadásokat illetően egy 750 tranzakcióból álló reprezentatív mintán végzett ellenőrzési vizsgálatunk eredményei azt mutatják, hogy a becsült hibaszint 3,8% volt. Megállapításunk szerint e kiadások jelentős részét lényeges hibaszint jellemzi. Ez főként az összetett szabályok alapján elszámolandó – főként a költségtérítésen alapuló – kiadásokat érinti, amelyek esetében a becsült hibaszint 5,6% volt. Ezek a kiadások 2025-ben 75,8 milliárd euróra rúgtak és ellenőrzési sokaságunk 58,0%-át tették ki (2024: 68,9%). Az általunk becsült hibaszinthez a legnagyobb mértékben a támogathatósági és közbeszerzési hibák, valamint az igazoló dokumentumok hiánya járultak hozzá.

Mellékletek

1.1 melléklet. Ellenőrzési koncepció és módszertan

1) Ez a melléklet bemutatja az uniós beszámoló megbízhatóságának, valamint a többéves pénzügyi keretnek (MFF) a beszámoló alapjául szolgáló bevételi és kiadási (költségvetési kiadások) tranzakciói szabályszerűségének ellenőrzésére vonatkozó koncepciónkat és módszertanunkat. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) kiadásainak ellenőrzésére sajátos ellenőrzési megközelítést alkalmazunk, amelyet a ***11. fejezet*** ismertet.

2) Ellenőrzési megközelítésünket úgy alakítjuk ki, hogy észszerű bizonyosságot nyújthassunk a megcélzott felhasználóknak. Ellenőrzési módszertanunk megfelel a Nemzetközi Könyvvizsgálói Szövetség (IFAC) és a Legfőbb Ellenőrző Intézmények Nemzetközi Szervezete (INTOSAI) által kiadott nemzetközi könyvvizsgálati standardoknak. Ez lehetővé teszi számunkra, hogy elegendő és megfelelő ellenőrzési bizonyítékot szerezzünk ellenőrzési következtetéseink alátámasztására.

3) Ellenőri véleményt (megbízhatósági nyilatkozatot) adunk a beszámoló megbízhatóságáról és a mögöttes tranzakciók szabályszerűségéről, amelyet az uniós tevékenységek főbb területeire vonatkozó külön értékelésekkel egészítünk ki. Ezek az értékelések részletes ellenőrzési eredményeket, valamint becsült hibaszinteket és következtetéseket tartalmaznak e területek mögöttes tranzakcióiról és rendszereiről.

1. RÉSZ. A beszámoló megbízhatóságára irányuló ellenőrzés koncepciója

4) Az összevont uniós éves beszámoló vizsgálata révén megbizonyosodunk annak megbízhatóságáról. A beszámoló a következő elemekből áll:

   a) a konszolidált pénzügyi kimutatások;

   b) a költségvetés-végrehajtási jelentések.

5) A konszolidált beszámolónak minden lényeges szempontból megfelelően kell bemutatnia:

   a) az Európai Unió év végi pénzügyi helyzetét;

   b) a műveletek eredményeit és a pénzforgalmat;

   c) a nettó eszközállomány változásait a lezárt évre vonatkozóan.

6) Ellenőrzésünk során:

a) megismerjük a belsőkontroll-komponensek működését, majd annak alapján kialakítjuk a körülményeknek megfelelő ellenőrzési eljárásokat;

b) értékeljük a számviteli kontrollkörnyezetet;

c) ellenőrizzük, hogyan működnek a főbb számviteli eljárások és az év végi lezárási folyamat;

d) elemezzük a főbb számviteli adatok egységességét és észszerűségét;

e) elemezzük és egyeztetjük az elszámolásokat, illetve az egyenlegeket, valamint az ezek kapcsán közölt adatokat;

f) elvégezzük a kötelezettségvállalások, kifizetések és egyes mérlegtételek reprezentatív mintákon és lényegességi szempontokon alapuló tételes ellenőrzését;

g) értékeljük, hogy a pénzügyi kimutatások általános bemutatása összhangban van-e az alkalmazandó pénzügyi beszámolási kerettel;

h) munkánk során – a nemzetközi könyvvizsgálati standardokkal összhangban – lehetőség szerint más ellenőrök munkáját is felhasználjuk, különösen a Bizottság által irányított olyan kölcsönfelvételi és kölcsönnyújtási tevékenységek ellenőrzésénél, amelyek esetében külső ellenőri jelentések állnak rendelkezésre.

2. RÉSZ. A tranzakciók szabályszerűségére irányuló ellenőrzés koncepciója

7) Mögöttes tranzakció alatt az uniós költségvetéstől a végső címzettekig történő pénzátutalásokat, valamint a bevételeknek a tagállamoktól és egyéb forrásokból az uniós költségvetésbe történő átutalását értjük.

8) Annak értékelésekor, hogy a bevételi tranzakciók megfelelnek-e az uniós szabályoknak és rendelkezéseknek, ellenőrzési megközelítésünk elsősorban a bevételek ellenőrzésére, kiszámítására és beszedésére szolgáló kiválasztott irányítási és kontrollrendszerek vizsgálatán alapul. Ezt a tranzakciók reprezentatív mintáján végzett közvetlen szabályszerűségi tesztelés egészíti ki.

9) Annak megítélését, hogy a beszámoló alapját képező kiadási tranzakciók megfelelnek-e az uniós szabályoknak és rendelkezéseknek, főként egy nagyméretű tranzakciómintán végzett közvetlen szabályszerűségi ellenőrzésre alapozzuk. Ezt kiegészítheti kiválasztott irányítási és kontrollrendszerek vizsgálata.

10) Ellenőrzési munkánkat az MFF különböző fejezetei köré építjük fel és eredményeinkről ennek megfelelően számolunk be, a jogalkotó által meghatározott költségvetési struktúrával összhangban.

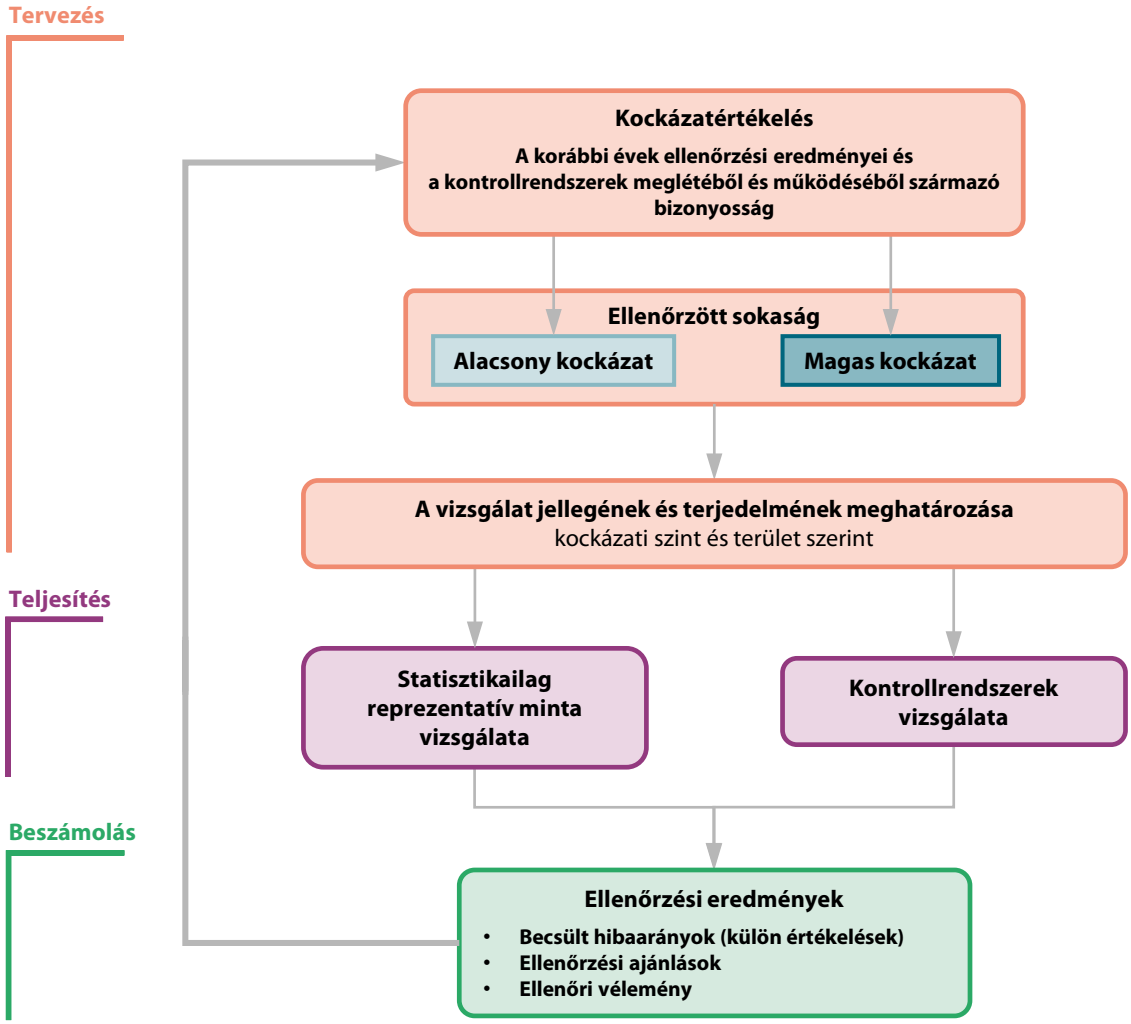
Az irányítási és kontrollrendszerek vizsgálata

11) A Bizottság, más uniós intézmények és szervek, a tagállami hatóságok, valamint a kedvezményezett országok, illetve régiók kontrollrendszereket alakítanak ki a költségvetési kockázatok kezelésére és a tranzakciók szabályszerűségének ellenőrzésére, illetve biztosítására. Minden évben megvizsgálunk kiválasztott irányítási és kontrollrendszereket, és a rendszerekkel kapcsolatos eredményeinket a javításra irányuló ajánlásainkkal együtt a ***4–10. fejezetben*** mutatjuk be.

A tranzakciók tesztelése

12) Reprezentatív mintánk összeállításához a források kifizetésének módján, korábbi ellenőrzési eredményeinken, valamint az irányítási és kontrollrendszerek értékelésén alapuló éves kockázatelemzésünket követően a mögöttes tranzakciókból álló ellenőrzési sokaságot magas és alacsony kockázatú kiadásokra osztjuk. Ezt az osztályozást a beszámolási szakaszban is használjuk, hogy ellenőrzési eredményeink alapján megállapítsuk, ellenőrzési sokaságunk mekkora részét érinti lényeges hibaszint. Az ***1.16. ábra*** bemutatja, hogy az éves kockázatelemzés hogyan épül a korábbi évek ellenőrzési eredményeire.

1.16. ábra. A kiadások éves ellenőrzésének folyamata

Forrás: Európai Számvevőszék.

13) Először az ellenőrzési sokaság alacsony kockázatú (főként jogosultságalapú) és magas kockázatú (főként visszatérítésen alapuló) kiadások szerinti kategorizálása, valamint a becsült hibaszintre és a szórásra vonatkozó feltételezéseink alapján meghatározzuk a tranzakciókból vett mintánk teljes méretét az összes uniós kiadásra nézve. E megközelítés fő célja, hogy ellenőrzési munkánkat eredményesebbé tehessük azáltal, hogy jobban összpontosítunk a magas kockázatú területekre, és elegendő alapot kapjunk annak megállapításához, hogy a munkánk során feltárt lényeges hibák általános érvényűek-e (lásd: ***(38)*** és ***(39)*** bekezdés).

14) A sokaság egyes részeit akkor tekintjük alacsony kockázatúnak (vagyis azt valószínűsítjük, hogy lényeges hibától mentesek), ha a korábbi években elvégzett tételes tesztelés és – amennyiben rendelkezésre áll – a kontrollrendszerek meglétéből és működéséből származó bizonyosság alapján elegendő bizonyítékunk van arra, hogy a becsült hibaszint a lényegességi küszöb alatt van. A kiadásokat akkor tekintjük magas kockázatúnak (vagyis azt valószínűsítjük, hogy lényeges hiba érinti őket), ha a korábbi években végzett munkánk eredményei azt mutatják, hogy a becsült hibaszint meghaladja a lényegességi küszöböt, illetve ha az összegyűjtött bizonyítékok egyelőre nem teszik lehetővé ettől eltérő következtetés levonását.

15) Az MFF egyes fejezeteire vonatkozó mintanagyság meghatározása során az elfogadott kiadási összeget, az ellenőrzési sokaság alacsony és magas kockázatúként történő kategorizálását, valamint azt vesszük figyelembe, hogy adunk-e róla külön értékelést. Ebből a célból bizonyossági modellt alkalmazunk, amely az eredendő és kontrollkockázatokról végzett kombinált kockázatértékelésünkön alapul, és figyelembe veszi, hogy mennyi bizonyosság származtatható a felügyeleti és kontrollrendszerekből. Az MFF azon fejezeteire nézve, amelyekről külön értékelést készítünk (***5., 6., 7., 9***. és ***10. fejezet***), a tranzakciók reprezentatív mintáját teszteljük annak érdekében, hogy megbecsülhessük a hibaszintet az adott fejezetre nézve.

16) Kombinált kockázatértékelést is alkalmazunk a bevételi tranzakciók mintanagyságának meghatározásához.

17) Az ellenőrizendő kérelmeket vagy kifizetéseket, illetve alacsonyabb szinten az egyes tranzakciókon belüli egyedi elemeket rétegzett *pénzegységalapú mintavételi* módszerrel (MUS) választjuk ki. Minden egyes kiválasztott tranzakció esetében megvizsgáljuk, hogyan számították ki az igénylés vagy a kifizetés összegét. A tranzakciót a költségvetési beszámolótól kezdve egészen a végső kedvezményezettig végigkövetjük (aki lehet például mezőgazdasági termelő, egy képzés szervezője vagy egy fejlesztési támogatást nyújtó projekt felelőse), és az összes szinten megvizsgáljuk a vonatkozó követelmények betartását.

18) Megállapítjuk, hogy a kifizetési kérelem vagy kifizetés a költségvetésben szereplő és a jogszabályok által meghatározott célra történt-e, illetve megfelelt-e a vonatkozó uniós jogszabályoknak és előírásoknak. Ezek közé tartoznak a pénzügyi szabályok (EUMSZ, költségvetési rendelet), az érintett szakpolitikát, programot vagy tevékenységet létrehozó alapjogszabályok, az ezen alapjogszabályoknak megfelelően megállapított esetleges szabályok és rendeletek, valamint a szerződéses keret. A szubszidiaritás elvével összhangban számos szabály nemzeti szinten kerül meghatározásra. Ezek közé tartoznak az uniós jogot a nemzeti jogba átültető irányelvek (pl. közbeszerzési irányelvek) mellett számos megosztott irányítású rendszer támogathatósági kritériumai is. Értékelésünk figyelembe veszi az uniós és nemzeti jognak a nemzeti bíróságok, illetve erre felhatalmazással bíró független nemzeti szervek, valamint az Európai Unió Bírósága által adott értelmezését.

19) A bevételekkel kapcsolatos tranzakciók tesztelése során (***4. fejezet***) a bruttó nemzeti jövedelmen (GNI), a hozzáadottérték-adón és a nem újrahasznosított műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját források számvevőszéki ellenőrzésének kiindulópontját az e források kiszámításának alapjául szolgáló statisztikák és adatok jelentik. A tradicionális saját források esetében a vámhatóságok számlakimutatásait és a vámkötelezettségek mozgását vizsgáljuk, szintén addig a pontig, amíg az összegek beérkeznek a Bizottsághoz és megjelennek a könyvelésben.

20) A kiadásokat megvizsgáljuk mind arra az időpontra nézve, amikor azok az uniós források végső kedvezményezettjeinél a tevékenységek végzése során felmerültek, mind arra, amikor azokat a Bizottság később elfogadta („*elfogadott kiadások*”). Ez minden kifizetési kategóriára érvényes. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a tranzakciók általunk vizsgált ellenőrzési sokasága időközi és végső kifizetésekből áll. Az előfinanszírozási összegeket (előlegeket) nem azok kifizetésekor vizsgáljuk, hanem miután:

    a) az uniós források végső kedvezményezettje (például egy gazdálkodó, egy kutatóintézet, egy közbeszerzés tárgyát képező kivitelezési munkákat vagy szolgáltatást nyújtó vállalat) igazolta a források felhasználását, azaz a finanszírozott tevékenységek előrehaladását és/vagy a költségek felmerülését követően;

    b) a Bizottság (vagy az uniós forrásokat kezelő más intézmény vagy szerv) az előlegfizetés záróelszámolásával elfogadta a források végső felhasználását (az elért előrehaladást, illetve a kapcsolódó költségeket). Az MFF 2. fejezetére (Kohézió, reziliencia és értékek) vonatkozó ellenőrzési sokaságunk például a Bizottság által évente elfogadott elszámolásokban szereplő kiadásokból áll. Megközelítésünk értelmében olyan tranzakciókat tesztelünk, amelyek esetében – a jogszabályok értelmében – a tagállamok az általuk feltárt hibák alapján elvileg már az összes vonatkozó korrekciós intézkedést végrehajtották.

21) 2017 óta az MFF 2. fejezetére vonatkozó ellenőrzési megközelítésünk a tagállami ellenőrző hatóságok és a Bizottság által végzett munka felülvizsgálatában és újbóli elvégzésében áll. Ennek során újból és újból olyan hiányosságokat találtunk, amelyek miatt nem tudtunk a munkájukra támaszkodni. Ezért 2025-től kezdődően e fejezet tekintetében megváltoztattuk a tranzakciók mintavételére vonatkozó megközelítésünket. Mintánkat már nem az ellenőrző hatóságok által ellenőrzött tranzakciókból, hanem az éves beszámolóban szereplő valamennyi tranzakcióból vettük.

22) Ellenőrzési mintánkat úgy tervezzük meg, hogy ne az egyes tranzakciókra (például egyedi projektekre), hanem a kiadások egészére nézve adjon becsült hibaarányt. A kiválasztott költségelemekre vonatkozóan közölt hibaszintek nem tekintendők a vonatkozó tranzakciókról tett megállapításoknak, hanem közvetlenül az uniós kiadások átfogó hibaarányához járulnak hozzá.

23) Egy adott évben nem minden tagállamban, kedvezményezett államban, illetve régióban vizsgálunk tranzakciókat. Egyes tagállamok, kedvezményezett államok, illetve régiók név szerinti említése nem jelenti azt, hogy hasonló példák másutt ne fordulnának elő. A jelentésünkben bemutatott szemléltető példák alapján nem lehet következtetéseket levonni az érintett tagállamokra, kedvezményezett államokra, illetve régiókra nézve.

24) Azt is mérlegeljük, hogy hatékonyan hasznosítani tudjuk-e a más könyvvizsgálók által korábban elvégzett szabályszerűségi ellenőrzések eredményeit. Amennyiben úgy döntünk, hogy munkánk során felhasználjuk ezeket az ellenőrzési eredményeket, a nemzetközi könyvvizsgálati standardoknak megfelelően értékeljük az érintett ellenőrök függetlenségét és szakértelmét, valamint munkájuk hatókörét és megfelelőségét.

25) Az uniós ügynökségekre és közös vállalkozásokra vonatkozó ellenőrzési sokaságunk tekintetében az ezen ügynökségekről[27] és vállalkozásokról[28] szóló különálló éves jelentéseink céljára elvégzett ellenőrzési munka eredményeit használtuk fel.

A tranzakciótesztek eredményeinek értékelése

26) Megítélésünk szerint hiba akkor fordul elő, ha egy pénzösszeget nem a vonatkozó uniós vagy nemzeti szabályoknak megfelelően használnak fel. A hibák érinthetik az adott tranzakció összegének egészét vagy csak egy részét.

27) Mérlegeljük, hogy az egyes hibák számszerűsíthetők-e vagy nem, azaz mérhető-e vagy sem, hogy a vizsgált összeg mekkora részét érinti a hiba. A „számszerűsíthető hiba” azt a pénzösszeget jelenti, amelyet nem lett volna szabad kifizetni az uniós költségvetésből.

[27] 2024. évi éves jelentés az uniós ügynökségekről.

[28] 2024. évi éves jelentés az Európai Unió közös vállalkozásairól.

28) A hibák átfogó hatását minőségi és mennyiségi szempontok figyelembevételével határozzuk meg. A minőségi (kvalitatív) értékelés a megsértett szabályok jelentőségét, a tényállás súlyosságát, valamint a tényleges vagy lehetséges következményeket veszi figyelembe. A mennyiségi (kvantitatív) értékelés a tranzakciók egy mintájának tesztelése révén azonosított számszerűsíthető hibákon alapul, amelyeket statisztikai becslés – a becsült hibaszint megállapítása – céljából extrapolálunk. Emellett 95%-os konfidenciaintervallumot számítunk ki az ellenőrzött sokaság hibaszintjére. Ez azt a tartományt jelenti, amelyen belül 95%-os konfidenciaszint mellett állíthatjuk, hogy az ellenőrzési sokaság hibaszintje az alsó és a felső hibahatár között van.

29) A hibaszint kiszámítása során figyelmen kívül hagyjuk az ellenőrzésünk előtt és attól függetlenül feltárt és korrigált hibákat, mivel azok feltárása és korrigálása arra utal, hogy az irányítási és kontrollrendszerek eredményesen működnek.

30) 2025-től kezdődően összehangoltuk a közbeszerzési hibák számszerűsítésére szolgáló módszertanunkat a Bizottság által a megosztott irányítás alá tartozó szakpolitikai területeken alkalmazott módszertannal[29].

31) Az MFF azon fejezeteire, ahol külön értékelést nyújtunk, valamint a bevételekre és az uniós költségvetés egészére nézve – százalékos formában kifejezett – ún. „becsült hibaszintet” mutatunk be, amely csak a számszerűsíthető hibákat veszi figyelembe. A számszerűsíthető hibák közé tartoznak például a nem támogatható költségek és projektek, a szerződés vagy a támogatási feltételek megsértése, a közbeszerzési és állami támogatási szabályok be nem tartása, valamint az alapvető igazoló dokumentumok hiánya.

32) Koncepciónknak nem célja a hibák teljes ellenőrzési sokaságon belüli gyakoriságáról történő adatgyűjtés. Az egyes MFF-fejezetekben, a valamely főigazgatóság által irányított kiadásokban vagy az egy adott tagállam által végrehajtott folyósításokban feltárt hibák számára vonatkozóan bemutatott adatok tehát nem az uniós finanszírozású tranzakciók vagy az egyes tagállamok hibagyakoriságát mutatják.

[29] A C(2019) 3452 határozat, és ennek részeként az Unió által finanszírozott kiadásokra vonatkozóan a közbeszerzési szabályok megsértése esetén végrehajtandó pénzügyi korrekciók megállapítására vonatkozó iránymutatás meghatározásáról szóló melléklet.

3. RÉSZ. A csalással kapcsolatos ellenőrzési eljárások

33) Azonosítjuk és értékeljük annak kockázatát, hogy – akár csalás, akár tévedés okozta – lényeges hiba fordulhat elő a konszolidált beszámolóban, illetve az Unió jogszabályi keretének való lényeges meg nem felelés a mögöttes tranzakciókban.

34) Az említett kockázatokra reagáló ellenőrzési eljárásokat tervezünk és végzünk el, továbbá olyan ellenőrzési bizonyítékokat szerzünk, amelyek elégséges és megfelelő alapot nyújtanak véleményünk kialakításához. Egy lényeges hibát vagy meg nem felelést nehezebb feltárni akkor, ha az nem tévedésből, hanem csalásból ered, hiszen a csalás során többek között összejátszás, hamisítás, szándékos mulasztás, hamis nyilatkozattétel, illetve a belső kontrollok kijátszása fordulhat elő, ezért nagyobb a kockázata, hogy az ilyen esetek feltáratlanul maradnak.

35) Ha okunk van gyanítani, hogy csalás történt, ezt jelentjük – hatáskörüktől függően – vagy az Európai Ügyészségnek, vagy az OLAF-nak.

4. RÉSZ. A megbízhatósági nyilatkozat – ellenőri véleményünk kialakítása

36) Véleményünket elegendő és megfelelő ellenőrzési bizonyítékra alapozzuk, amelyet az irányítási és kontrollrendszerek vizsgálata, valamint tranzakciótesztelés révén szerzünk meg.

37) Munkánk alapján képesek vagyunk megalapozott véleményt kialakítani arról, hogy az ellenőrzési sokaságon belüli hibák meghaladják-e a lényegességi küszöböt vagy az alatt maradnak. Ellenőri véleményünk kialakítása során 2,0%-os lényegességi küszöbbel számolunk, és figyelembe vesszük a hibák jellegét, összegét és összefüggéseit, valamint a rendelkezésre álló egyéb információkat is (lásd: ***(28)*** bekezdés).

38) Amennyiben lényeges hibaszintet állapítunk meg és meghatározzuk annak az ellenőri véleményre gyakorolt hatását, el kell döntenünk, hogy a hibák az ellenőrzési sokaságra nézve általános érvényűek-e[30]. Lényeges és általános érvényű hibák esetén elutasító véleményt adunk.

[30] *International Standard on Auditing (ISA) 705 (revised), Modifications to the Opinion in the Independent Auditor's Report*.

39) Egy hiba vagy ellenőrzési bizonyíték hiánya akkor általános érvényű, ha az az ellenőr megítélése szerint nem korlátozódik a pénzügyi kimutatások egyes konkrét elemeire, számláira vagy tételeire (vagyis ha a vizsgált számlák vagy tranzakciók között több helyen is előfordul), illetve korlátozott előfordulás esetében akkor, ha a pénzügyi kimutatásokat jelentős arányban érinti vagy érintheti, vagy olyan közlésekhez kapcsolódik, amelyek alapvetően befolyásolják a pénzügyi kimutatások felhasználók általi értelmezését.

5. RÉSZ. A beszámoló megbízhatóságára, illetve a tranzakciók szabályszerűségére vonatkozó ellenőri vélemények közötti összefüggés

40) A nemzetközi könyvvizsgálati standardok[31] előírják, hogy amennyiben az ellenőrök mind a beszámoló megbízhatóságáról, mind a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók szabályszerűségéről ellenőri véleményt adnak ki, a két véleményt egyértelműen el kell különíteni egymástól. Következésképpen a tranzakciók szabályszerűségére vonatkozó minősített vélemény önmagában nem eredményez a beszámoló megbízhatóságára vonatkozó minősített véleményt.

[31] ISSAI 4000, 16. bekezdés.

2. fejezet

Költségvetési és pénzgazdálkodás

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	**2.1.**
A 2025. évi költségvetési gazdálkodás	**2.2.–2.29.**
2025-ben a NGEU okán a kifizetések meghaladták a kötelezettségvállalásokat	**2.2.–2.9.**
Az éves uniós költségvetés kötelezettségvállalási előirányzatait 2025-ben szinte teljes mértékben felhasználták	**2.5.–2.6.**
A kifizetések összhangban voltak az eredetileg tervezettel, és az MFF felső határa alatt maradtak	**2.7.–2.8.**
A legtöbb fejezet esetében a kifizetési profilok az idők során viszonylag változatlanok maradtak	**2.9.**
A megosztott irányítású alapok felhasználása: A 2014–2020-as MFF lezárása után a 2021–2027-es MFF alacsony alapról gyorsul	**2.10.–2.18.**
A 2014–2020-as esb-alapok felhasználása elérte a 98,6%-ot, 26 tagállamban haladta meg a 95%-ot	**2.10.–2.12.**
A 2021–2027-es megosztott irányítású alapok közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) szerinti felhasználása felgyorsult, de továbbra is alacsonyabb, mint az előző MFF-ben	**2.13.–2.17.**
2025-ben jelentősen felgyorsultak az új KAP szerinti EMVA-kifizetések	**2.18.**
Az RRF vissza nem térítendő támogatásainak kifizetései 2025-ben jelentősen alacsonyabbak voltak a vártnál	**2.19.–2.24.**
A fennálló kötelezettségvállalások csökkennek, de még mindig jelentősek	**2.25.–2.29.**
A 2025. évi költségvetési gazdálkodás	**2.30.–2.68.**
A felvett uniós hitelek állománya 2025-ben több mint 20%-kal nőtt	**2.30.–2.47.**
Az NGEU felhasználása a vártnál alacsonyabb	**2.37.–2.41.**
Az NGEU jelenlegi MFF-ben várható hitelfelvételi költségei az eredeti becslések kétszeresén állnak	**2.42.–2.44.**
A késedelmes kifizetések magasabb készpénzállományhoz vezettek	**2.45.–2.47.**

Az uniós költségvetés továbbra is támogatta Ukrajnát Oroszország agressziós háborúja során 2.48.–2.54.

Az uniós költségvetés kitettsége továbbra is nő 2.55.–2.68.

Az uniós költségvetés mozgástere garanciát nyújt a hitelfelvételhez 2.60.–2.65.

A közös tartalékalap kumulatív pénzügyi teljesítménye – csakúgy, mint 2024-ben – pozitív 2.66.–2.68.

Következtetések és ajánlások 2.69.–2.76.

Következtetések 2.69.–2.74.

Ajánlások 2.75.–2.76.

Bevezetés

2.1. Ez a fejezet a költségvetési és pénzgazdálkodással kapcsolatos főbb kérdéseket mutatja be a 2025. évi uniós költségvetésre és annak kiegészítő finanszírozására nézve. Beszámolunk olyan kockázatokról és kihívásokról is, amelyekkel az Unió az elkövetkező években szembesülhet. A fejezet az uniós költségvetés végrehajtására irányuló ellenőrzéseinken és a Bizottság és más érdekelt felek által közzétett dokumentumok áttekintésén alapul, valamint figyelembe veszi a különjelentéseinkben és véleményeinkben ismertetett ellenőrzési munkánkat is.

A 2025. évi költségvetési gazdálkodás

2025-ben a NGEU okán a kifizetések meghaladták a kötelezettségvállalásokat

2.2. Ebben a szakaszban az uniós költségvetés 2025. évi végrehajtását elemezzük. Ez volt mind a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret (*MFF*), mind a NextGenerationEU (*NGEU*) végrehajtásának ötödik éve.

2.3. 2023 óta elemzésünk minden típusú kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatra (éves költségvetési előirányzatok, *átvitelek* és újra rendelkezésre bocsátott összegek, NGEU címzett bevételek és egyéb címzett bevételek) kiterjed. A hitelek költségvetésen kívüli tételek, így ezeket nem vesszük figyelembe.

2.4. A ***2.1. ábra*** a kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatokra rendelkezésre álló és felhasznált 2025. évi teljes uniós költségvetést mutatja be. Az éves uniós költségvetés az összes rendelkezésre álló kötelezettségvállalási előirányzat 87,3%-át és az összes rendelkezésre álló kifizetési előirányzat 64,2%-át teszi ki. A fennmaradó rész az NGEU címzett bevételekből, egyéb címzett bevételekből és átvitelekből, valamint az újra rendelkezésre bocsátott összegekből áll. 2024-től az NGEU címzett bevételekből származó kötelezettségvállalások a Bizottság igazgatási kiadásaira korlátozódnak[1].

[1] Az (EU) 2021/241 rendelet 12. cikkének (4) bekezdése.

2.1. ábra. Az összes rendelkezésre álló és felhasznált előirányzat, beleértve az NGEU vissza nem térítendő támogatásait (2025)

Megjegyzés: Az NGEU 2025-ben felhasznált 41,7 milliárd euró összegű kifizetési előirányzatából 33,2 milliárd eurót az RRF vissza nem térítendő támogatásainak finanszírozására, 8,5 milliárd eurót pedig a meglévő programok kiegészítéseinek finanszírozására használtak fel.

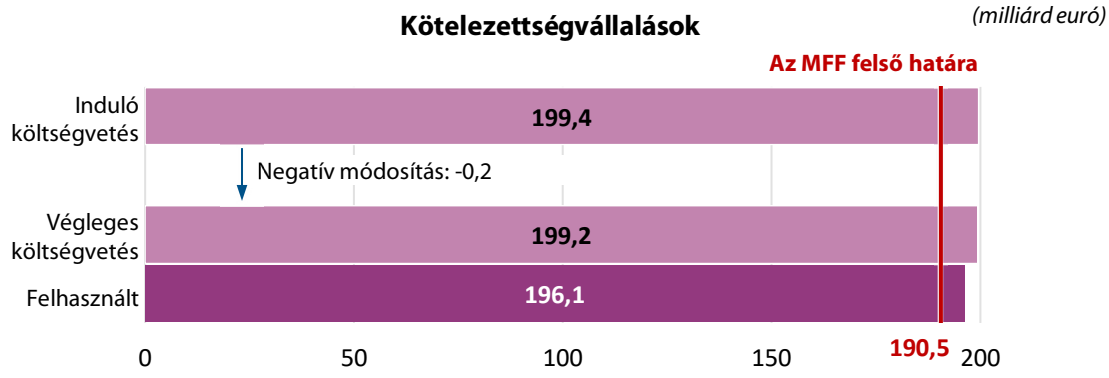
Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója alapján.

Az éves uniós költségvetés kötelezettségvállalási előirányzatait 2025-ben szinte teljes mértékben felhasználták

2.5. A költségvetési hatóság 199,4 milliárd eurót hagyott jóvá az induló 2025. évi éves uniós költségvetés kötelezettségvállalási előirányzataira (lásd: ***2.2. ábra***). A költségvetés-módosítások 0,2 milliárd euróval 199,2 milliárd euróra csökkentették a kötelezettségvállalási előirányzatok összegét, ami még mindig meghaladja az MFF 190,5 milliárd eurós felső határát. Ezt az MFF *speciális eszközei* tették lehetővé. Ezek az eszközök új vagy előre nem látható események esetére biztosítanak az MFF felső határait meghaladó további forrásokat.

2.6. A 2025. évi végleges költségvetés keretében tett kötelezettségvállalások összesen 196,1 milliárd eurót, azaz a rendelkezésre álló összeg 98,4%-át tették ki. A fel nem használt kötelezettségvállalási előirányzatok 3,1 milliárd eurót tettek ki, amelyek főként az *Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA)* (0,8 milliárd euró), a *Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközből (NDICI)* (0,6 milliárd euró) és a *Kohéziós Alapból (KA)* (0,3 milliárd euró) származtak. A fel nem használt előirányzatokból 1,9 milliárd eurót vittek át 2026-ra, ezen belül 0,6 milliárd eurót az NDICI-re, 1,0 milliárd eurót pedig az *európai szolidaritási tartalékra.* A fennmaradó, 1,2 milliárd euró összegű fel nem használt előirányzat – amelyből 1,1 milliárd euró a jogállamisági feltételrendszer Magyarországra vonatkozó aktiválása nyomán felfüggesztett kötelezettségvállalási előirányzatokhoz kapcsolódik – megszűnt[2].

2.2. ábra. A 2025. évi éves uniós költségvetési kötelezettségvállalások végrehajtása

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója alapján.

[2] A Bizottság (EU) 2022/2506 végrehajtási határozata.

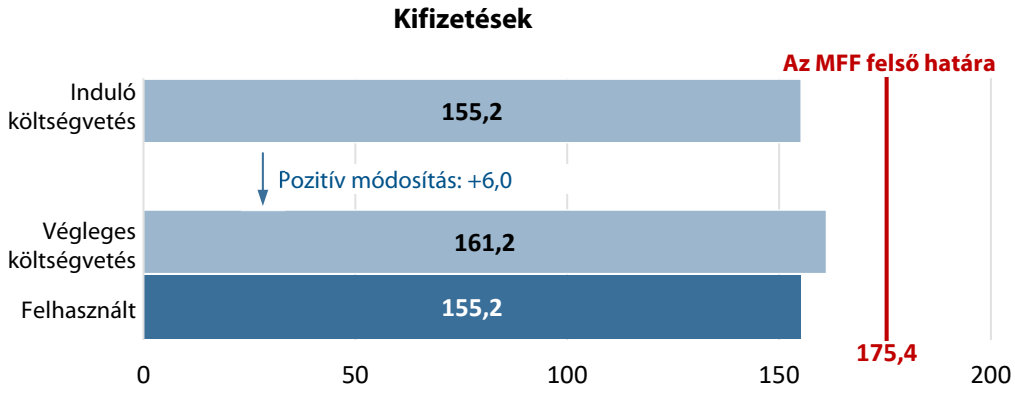
A kifizetések összhangban voltak az eredetileg tervezettel, és az MFF felső határa alatt maradtak

2.7. A költségvetési hatóság 155,2 milliárd eurót hagyott jóvá az induló 2025. évi éves uniós költségvetés kifizetési előirányzataira (lásd: ***2.3. ábra***).
A költségvetés-módosítások 6,0 milliárd euróval növelték a kifizetési előirányzatokat, így a végleges teljes költségvetés 161,2 milliárd euróra nőtt.

2.8. A végleges költségvetés keretében teljesített kifizetések összesen 155,2 milliárd eurót, azaz a rendelkezésre álló összeg 96,3%-át tették ki. A fel nem használt 6,0 milliárd euró összegű előirányzatból 5,9 milliárd eurót vittek át 2026-ra, ebből 1,9 milliárd eurót az NGEU hitelfelvételi költségeire, 1,1 milliárd eurót az Ukrajna-eszközre, 1,0 milliárd eurót pedig az európai szolidaritási tartalékra.
A 0,1 milliárd euró összegű fel nem használt előirányzat megszűnt.

2.3. ábra. A 2025. évi éves uniós költségvetési kifizetések végrehajtása

(milliárd euró)

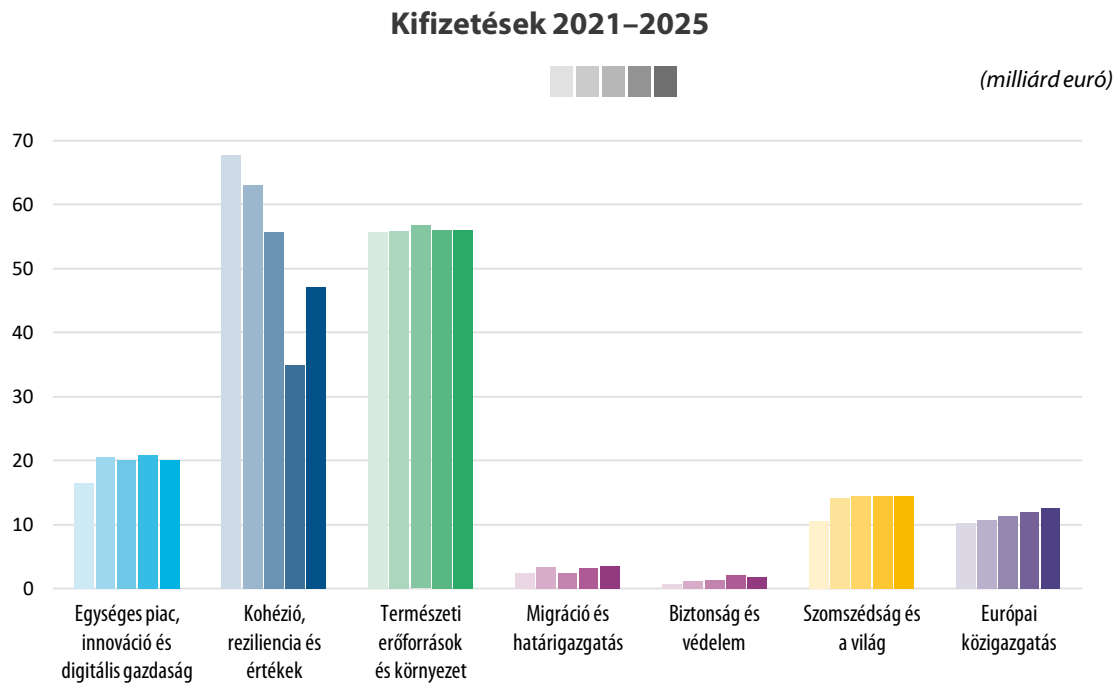

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója alapján.

A legtöbb fejezet esetében a kifizetési profilok az idők során viszonylag változatlanok maradtak

2.9. A ***2.4. ábra*** az MFF egyes fejezeteiben 2021 óta teljesített éves kifizetéseket mutatja be a címzett bevételek nélkül, többéves áttekintést nyújtva a jelenlegi MFF végrehajtásáról. A legtöbb fejezet kifizetési profilja az évek során viszonylag változatlan, ami azt mutatja, hogy ezt az MFF-időszakot folyamatos és kiszámítható végrehajtási minták jellemzik. A 2. fejezet (Kohézió, reziliencia és értékek) keretében történő kifizetéseken azonban jobban megmutatkozik a programozási időszakok közötti átmenet. Az első évek magasabb kifizetési szintje a 2014–2020-as MFF kohéziós programjainak lezárásához kapcsolódik, míg a kifizetések ezt követő csökkenése, majd stabilizációja – a kohéziós politika többéves életciklusával összhangban – a jelenlegi MFF programjainak fokozatos végrehajtását tükrözi (lásd még: ***2.9. ábra***).

2.4. ábra. Éves kifizetési előirányzatok fejezetenként, 2021–2025

Megjegyzés: A címzett bevételeket nem számítva.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2021–2025. évi összevont éves beszámolói alapján.

A megosztott irányítású alapok felhasználása: A 2014–2020-as MFF lezárása után a 2021–2027-es MFF alacsony alapról gyorsul

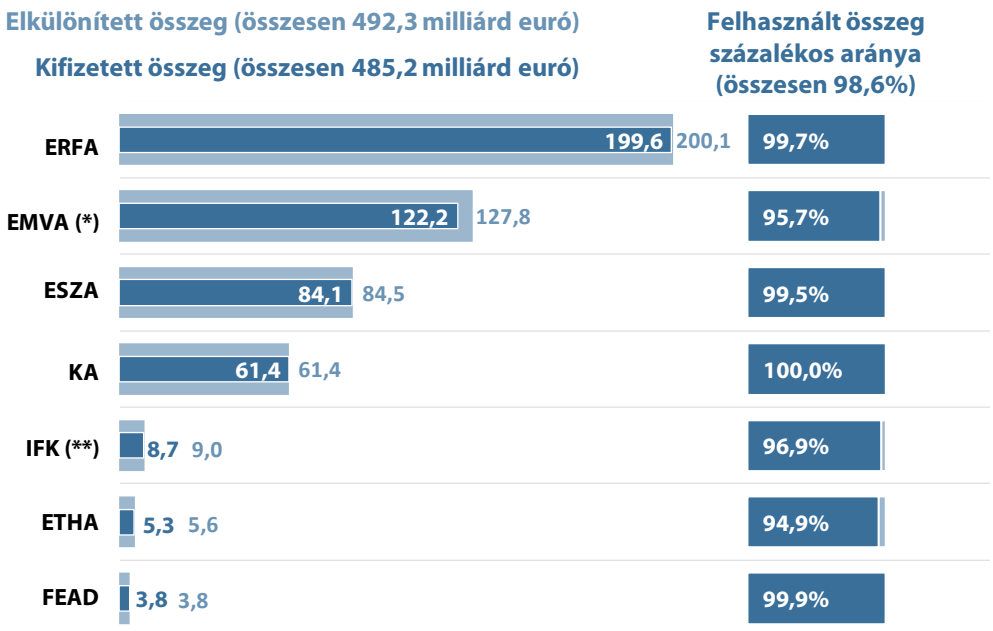
A 2014–2020-as esb-alapok felhasználása elérte a 98,6%-ot, 26 tagállamban haladta meg a 95%-ot

2.10. Az *európai strukturális és beruházási alapokat (esb-alapok)* a Bizottság és a tagállamok közösen kezelik. Az adatszolgáltatás nyílt hozzáférésű adatplatformon történik. 2025 végén a 2014–2020-as esb-alapok kifizetéseinek teljes összege 485,2 milliárd eurót tett ki, ami az összes rendelkezésre álló forrás (492,3 milliárd euró) 98,6%-ának felel meg. 2025-ben a kifizetések 7,4 milliárd eurót tettek ki.

2.11. A ***2.5. ábra*** az egyes esb-alapok 2025. év végi összesített felhasználási arányait mutatja be, az NGEU forrásai nélkül. A felhasználási arány az uniós költségvetésből a tagállamok részére a bejelentett kiadások kapcsán teljesített *előfinanszírozást* és *időközi kifizetéseket* fejezi ki az adott időszakra elkülönített teljes összeg százalékában. Az általunk bemutatott felhasználási arányok nem adnak képet a projektvégrehajtás teljes előrehaladásáról, mivel a *kedvezményezettek* által már megkapott összegek magasabbak lehetnek a tagállamok által bejelentett kiadásoknál.

2.5. ábra. A 2014–2020-as esb-alapok felhasználása (az NGEU kivételével), 2025 végi állapot

(milliárd euró)

ERFA: Európai Regionális Fejlesztési Alap
EMVA: Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
ESZA: Európai Szociális Alap
KA: Kohéziós Alap
IFK: ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés
ETHA: Európai Tengerügyi és Halászati Alap
FEAD: A leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap

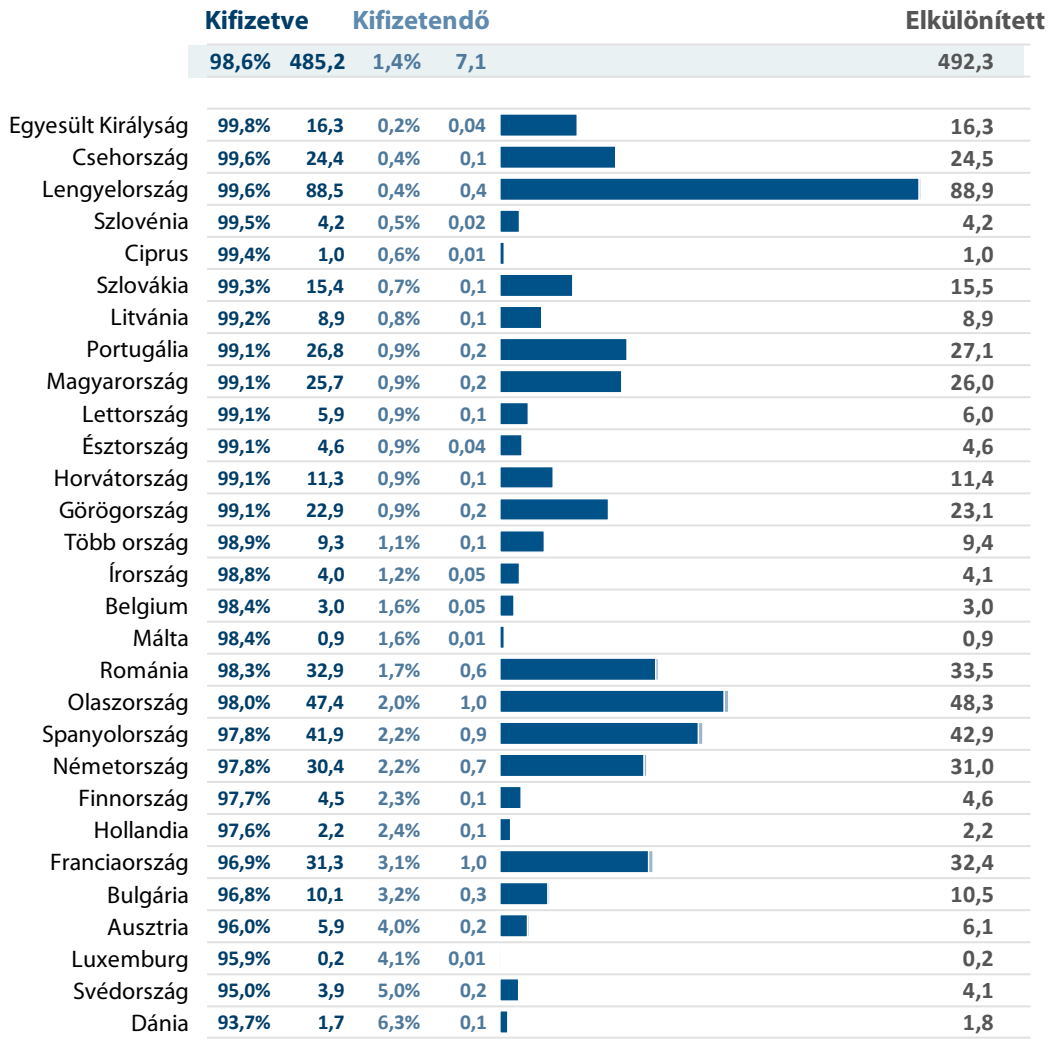
(*) Az EMVA 2021-re és 2022-re további 28 milliárd euró összegű allokációt is tartalmaz a 2021–2027-es MFF-ből.
(**) Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés az ESZA-ból származó egyedi támogatást is tartalmaz.

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság nyílt adatplatformja (2026. január 19-i állapot) és más bizottsági adatok alapján.

2.12. Az esb-alapok 2025. évi kifizetései terén elért további előrelépések eredményeként 2025 végére 26 tagállam használta fel előirányzott esb-forrásainak több mint 95%-át (lásd: ***2.6. ábra***).

2.6. ábra. A 2014–2020-as esb-alapok felhasználási aránya (az NGEU kivételével), 2025 végi állapot

(milliárd euró)

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság nyílt adatplatformja alapján (2026. január 19-i állapot).

A 2021–2027-es megosztott irányítású alapok közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) szerinti felhasználása felgyorsult, de továbbra is alacsonyabb, mint az előző MFF-ben

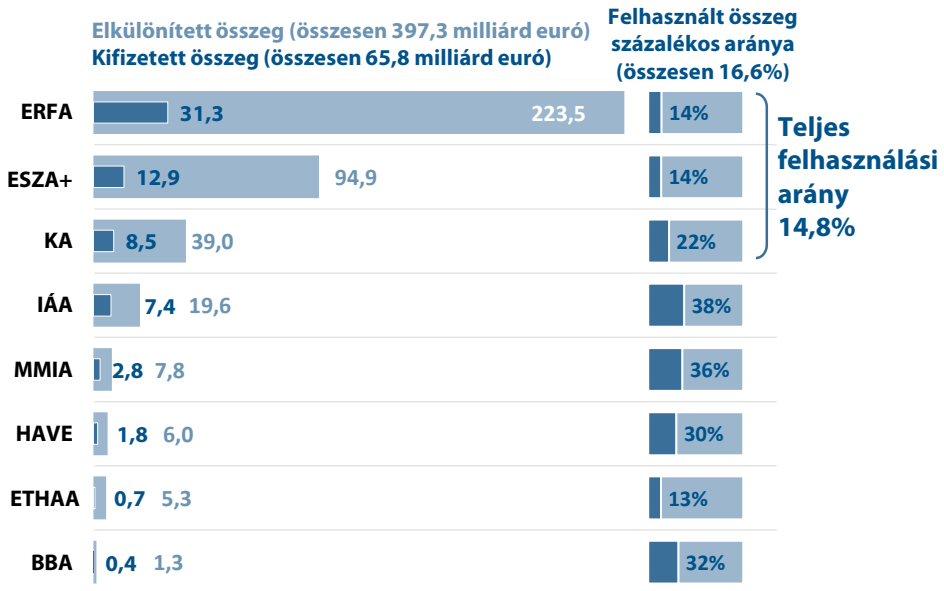
2.13. 2025-ben a *közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR)*[3] szerinti megosztott irányítású alapok éves kifizetései 36,8 milliárd eurót tettek ki (2024: 14,7 milliárd euró). 2025 végén[4] a kifizetések teljes összege 65,8 milliárd eurót tett ki, amelyből 23,2 milliárd euró előfinanszírozási kifizetés, 42,6 milliárd euró pedig időközi kifizetés volt. Az összes kifizetés a 2021–2027-es MFF-ben a CPR-rendelet értelmében ezekre az alapokra elkülönített összegnek 16,6%-át tette ki (2024: 7%), lásd: ***2.7. ábra***.
Az általunk bemutatott felhasználási arányok nem adnak képet a projektvégrehajtás teljes előrehaladásáról, mivel a kedvezményezettek által már megkapott összegek magasabbak lehetnek a tagállamok által bejelentett kiadásoknál.

[3] Az (EU) 2021/1060 rendelet.

[4] A Bizottság nyílt adatplatformja, 2026 január 19-i állapot.

2.7. ábra. A CPR szerinti, 2021–2027-es megosztott irányítású alapok felhasználása, 2025 végi állapot

(milliárd euró)

ERFA: Európai Regionális Fejlesztési Alap
ESZA+: Európai Szociális Alap Plusz
KA: Kohéziós Alap
IÁA: Igazságos Átmenet Alap
MMIA: Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap
HAVE: Határigazgatási és Vízumeszköz
ETHAA: Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap
BBA: Belső Biztonsági Alap

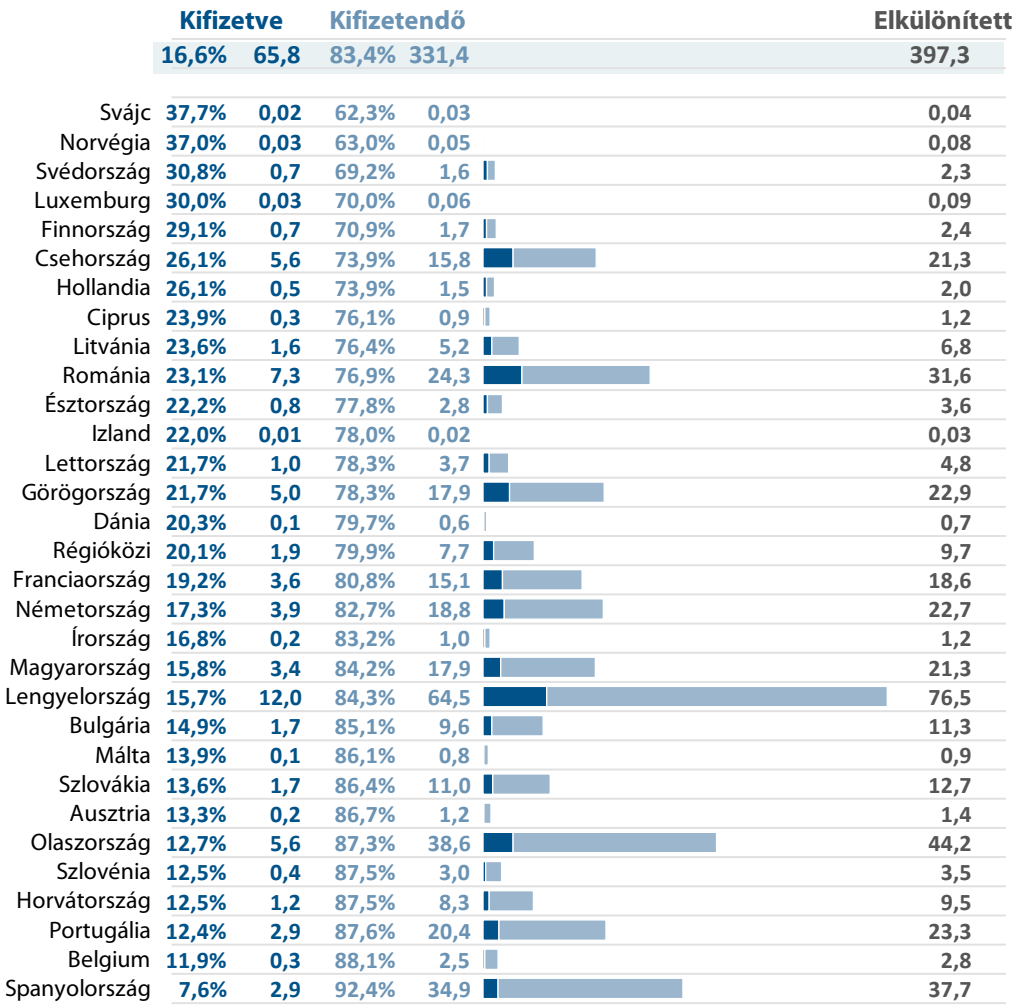
Megjegyzés: Az Igazságos Átmenet Alap összegei NGEU-számadatokat is magukban foglalnak.

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság nyílt adatplatformja alapján (2026. január 19-i állapot).

2.14. A *2.8. ábra* az egyes kedvezményezettekre vonatkozó felhasználási arányt mutatja be.

2.8. ábra. A CPR szerinti, 2021–2027-es megosztott irányítású alapok felhasználása, 2025 végi állapot

(milliárd euró)

Megjegyzés: A nem uniós országokkal (Svájc, Norvégia és Izland) kapcsolatos összegek a HAVE-eszközhöz kapcsolódnak. A nem uniós országok számára elkülönített teljes összeg 0,15 milliárd euró. Magyarország esetében a „kifizetendő” összeg a kinyerés időpontjában rendelkezésre álló adatoknak felel meg, és nem tükrözi teljes mértékben a jogállamisági feltételrendszerhez kapcsolódó visszavont kötelezettségvállalásokat.

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság nyílt adatplatformja alapján (2026. január 19-i állapot).

2.15. 2022-ben a Tanács intézkedéseket hozott az uniós költségvetés védelmére a jogállamiság elveinek magyarországi megsértésével szemben[5], ami az országnak nyújtandó, 6,4 milliárd euró összegű kohéziós támogatás felfüggesztéséhez vezetett. A Bizottság 2023[6]., 2024[7]. és 2025[8]. évi újraértékelése megerősítette a felfüggesztés okait. Az alkalmazandó rendelkezések értelmében[9] a 2022-ben felfüggesztett kötelezettségvállalások (1,0 milliárd euró) 2024 végén, míg a 2023. évi felfüggesztett kötelezettségvállalások (1,1 milliárd euró) 2025 végén vesztek el. Ezek az összegek Magyarország számára e költségvetési források végleges elvesztését jelentik.

2.16. A CPR szerinti, 2021–2027-es megosztott irányítású alapok 90%-át kitevő három fő kohéziós alap (ERFA, KA és ESZA+) esetében a felhasználás szerényebb volt, mint a 2014–2020-as időszakban. E három alap összesített felhasználási aránya 2025 végén 14,8% volt, szemben az előző MFF összevethető pontján (2018 vége) mért 24%-kal (lásd: ***2.9. ábra***). Megfigyelésünk szerint az év végén nagy összegűek a fennálló kifizetési kérelmek (lásd: ***2.1. háttérmagyarázat***).

---

5 A Bizottság (EU) 2022/2506 végrehajtási határozata.

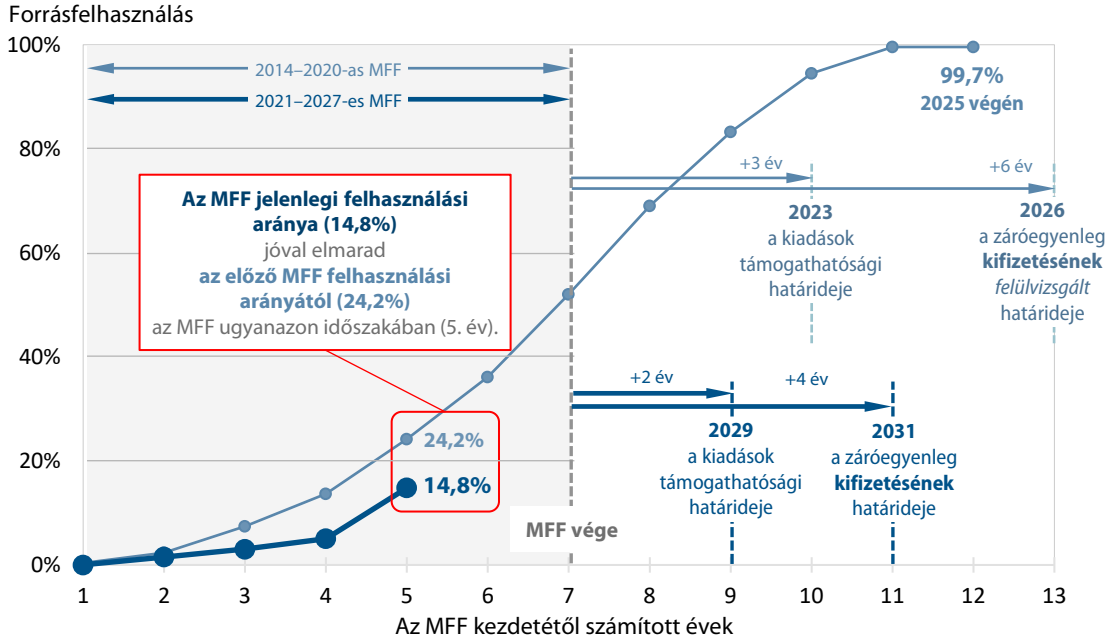
6 A Bizottság C(2023) 8999 határozata.

7 A Bizottság közleménye, COM(2024) 800.

8 A Bizottság közleménye, COM(2025) 900.

9 Az (EU) 2020/2092 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése.

2.9. ábra. A kohéziós alapok végrehajtása az ötödik évben: a jelenlegi MFF még mindig jelentősen elmarad az előzőtől

Megjegyzések: Beleértve az előfinanszírozást és az időközi kifizetéseket.
Az (EU) 2025/1913 és az (EU) 2025/1914 rendelet lehetővé teszi a támogathatósági határidő 2030. december 31-ig történő meghosszabbítását a 2021–2027-es MFF azon programjai tekintetében, amelyek esetében jóváhagyták a források új prioritásokhoz történő átcsoportosítására irányuló módosításokat.

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság nyílt adatplatformja alapján (2026. január 19-i állapot).

2.1. háttérmagyarázat

A kifizetési hátralék és annak következményei a következő évekre

A kifizetési előirányzatok szintje bizonytalan, mivel függ a kifizetési kérelmekre vonatkozó tagállami előrejelzésektől, amelyeket befolyásol a program végrehajtásának üteme, és amelyek az év során változhatnak. A Bizottság a változó igényekre reagálva költségvetés-módosításokat javasolhat. Az ilyen módosításoknak azonban megvannak az eljárási és időzítési korlátai, amiért alkalmasint nem elég eredményesen igazítják az előirányzatokat a tényleges kifizetési kérelmekhez, és emiatt az év végén kifizetetlen kérelmek maradhatnak.

Az év végén fennálló kifizetési kérelmek elemzés céljából két kategóriába sorolhatók:

a) később érkeztek be, mintsem év végéig fel lehetne dolgozni őket;

b) az éves költségvetés kifizetési előirányzatainak elégtelensége miatt nem fizethetők ki.

2025-ben három kohéziós alap (ERFA, KA és ESZA+) esetében a kifizetési kérelmek volumene meghaladta a költségvetésben rendelkezésre álló kifizetési előirányzatokat. 2025 végén a fennálló kifizetési kérelmek 17 milliárd eurót tettek ki. Ezeket a kérelmeket 2026 elején dolgozták fel.

Az hogy kifizetetlen kérelmeket későbbi évekre visznek át, növelheti a nyomást a rendelkezésre álló kifizetési előirányzatokra, és korlátozhatja az új kifizetési kérelmek fedezésére szolgáló kapacitást.

2.17. 2025-ben a Bizottság előrejelzései szerint a jelenlegi MFF kohéziós politikai programjai esetében a kötelezettségvállalások visszavonásának kockázata nulla[10] (2024-es becslés: 2,7 milliárd euró[11]). Mindazonáltal az uniós kohéziós alapok felhasználása a korábbi szintek alatt marad (lásd: ***2.9. ábra***), és kötelezettségvállalások visszavonására is sor kerülhet, ha a kifizetések nem gyorsulnak fel a várakozások szerint. 2025 szeptemberében két új rendeletet[12] fogadtak el a beruházások felgyorsítása és a végrehajtás megkönnyítése érdekében.

[10] COM(2025) 573, 2. táblázat, összesen.

[11] COM(2024) 276, 2. táblázat, összesen.

[12] Az (EU) 2025/1913 rendelet és az (EU) 2025/1914 rendelet.

2025-ben jelentősen felgyorsultak az új KAP szerinti EMVA-kifizetések

2.18. 2023 óta az EMVA-ra a közös agrárpolitikáról (KAP) szóló új rendeletek vonatkoznak[13]. A 2023–2027-es EMVA-finanszírozás felhasználása 2023-ban, a 2021−2022-es átmeneti időszakot követően kezdődött meg. 2025 végén[14] az EMVA-kifizetések 14,2 milliárd eurót tettek ki (2024: 6,3 milliárd euró), és felhasználási arányuk 21,6% volt (2024: 9,5%).

Az RRF vissza nem térítendő támogatásainak kifizetései 2025-ben jelentősen alacsonyabbak voltak a vártnál

2.19. 2025 végéig valamennyi tagállam a felülvizsgált RRF-tervébe beépített egy REPowerEU-fejezetet. Az NGEU mellett, a Bizottság a 27 elfogadott REPowerEU-fejezet finanszírozására legfeljebb 20,0 milliárd euró értékben a *kibocsátáskereskedelmi rendszerből (ETS)* származó bevételeket, valamint a *brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékból (BAR)*[15] származó, legfeljebb 2,1 milliárd euró összegű allokációt fordít. Az RRF vissza nem térítendő támogatásainak teljes összege – a REPowerEU-t is beleértve – elérheti a 359,9 milliárd eurót.

2.20. A vissza nem térítendő RRF-támogatások éves kifizetései 2025-ben összesen 40,1 milliárd eurót tettek ki, amelyből 33,2 milliárd eurót vissza nem térítendő NGEU-támogatásokból, 6,3 milliárd eurót az ETS bevételeiből, 0,6 milliárd eurót pedig a BAR-ból finanszíroztak. Az NGEU-ból finanszírozott, vissza nem térítendő RRF-támogatások éves kifizetései csak 62%-át érték el annak, amire a Bizottság 2024 júniusában számított (65 milliárd euró)[16]. 2025 végén azonban 17 tagállam RRF-ből származó vissza nem térítendő támogatásokra vonatkozó, összesen 20,3 milliárd euró nettó kifizetési kérelmeinek értékelése még folyamatban volt[17]; ezek közül 17,4 milliárd euró összegű kérelem 2025 decemberében érkezett be.

---

[13] Az (EU) 2021/2115 rendelet és az (EU) 2021/2116 rendelet.

[14] A Bizottság nyílt adatplatformja, 2026 január 19-i állapot.

[15] Az (EU) 2023/435 rendelettel módosított (EU) 2021/241 rendelet 21. cikke.

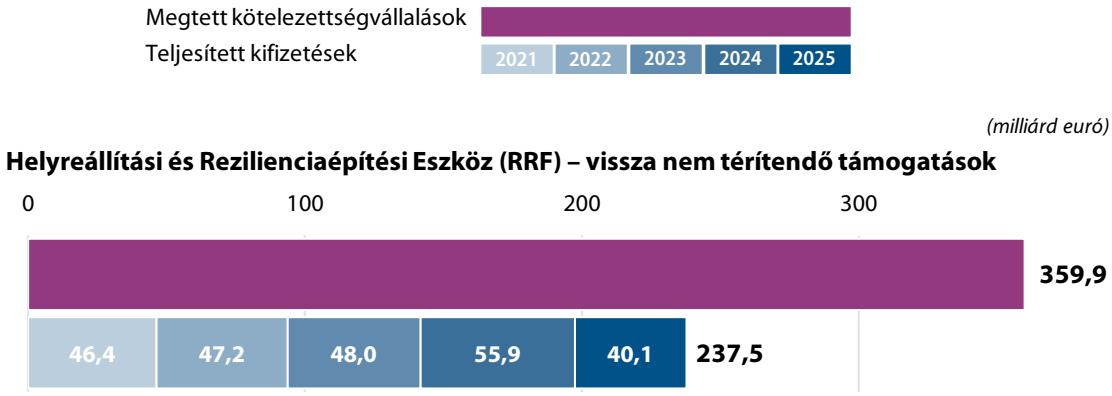
[16] COM(2024) 276, 2.4. pont „NextGenerationEU”.

[17] A Bizottság helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblájában szereplő ütemterv.

2.21. Az RRF-ből 2025 végéig kifizetett vissza nem térítendő támogatások a 359,9 milliárd euró összegű kötelezettségvállalásból összesen 237,5 milliárd eurót (66%) tettek ki (lásd: ***2.10. ábra***). Így 2026 végéig legfeljebb 122,4 milliárd euró folyósítható. Ez jelentősen több, mint a Bizottság 2024. júliusi becslése, amely 2026-ra 70,1 milliárd euró összegű kifizetést prognosztizált[18].

2.22. Míg az RRF-hez kapcsolódó mérföldköveket és célértékeket 2026. augusztus 31-ig kell végrehajtani, a tagállamoknak 2026. szeptember 30-ig kell benyújtaniuk végső kifizetési kérelmeiket[19]. A Bizottságnak 2026. december 31-ig kell befejeznie az összes kifizetést. A 2026-ban kifizetendő összeg mintegy háromszorosa a 2025-ben teljesített kifizetéseknek. Az, hogy ilyen nagy volumenű kifizetést rövid időn belül kell teljesíteni, fokozott nyomást fog gyakorolni a tagállamokra a finanszírozásuk felhasználása, illetve a Bizottságra a kifizetési kérelmek értékelése és feldolgozása terén. Az uniós hozzájárulások fel nem használt összege az összes vonatkozó jogi és kifizetési kötelezettség teljesítését követően visszavonásra kerül[20].

2.10. ábra. Az RRF vissza nem térítendő támogatásainak végrehajtása forrásonként, 2025 végi állapot

Megjegyzés: Nem tartalmazza az igazgatási kiadásokat.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója és egyéb bizottsági adatok alapján.

[18] COM(2024) 276, 3. táblázat.

[19] COM(2025) 310.

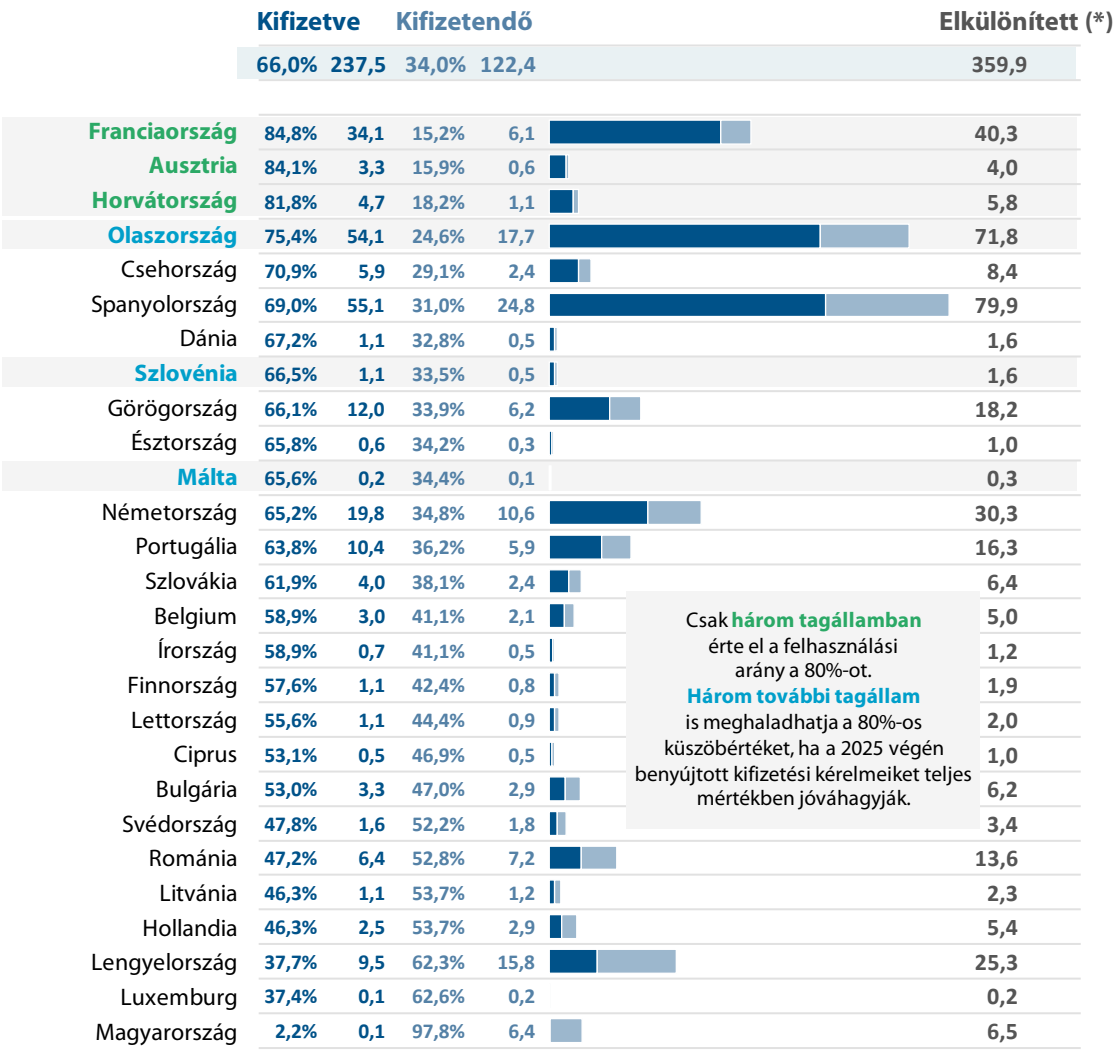
[20] C/2026/2614, 4.2. pont „Nem teljes mértékű felhasználás miatti végleges forrásvisszavonás az RRF végén”.

2.23. Jelentős különbségek vannak a tekintetben, hogy a tagállamok milyen mértékben használták már fel eddig az RRF-ből származó vissza nem térítendő támogatásokat (lásd: ***2.11. ábra***). Ezek a kifizetések a Tanács által az egyes tagállamokra vonatkozóan meghatározott mérföldköveken és célértékeken alapulnak. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak felhasználásáról szóló különjelentésünkben[21] azonban arra a következtetésre jutottunk, hogy a tagállamok által kapott források összege nem feltétlenül felel meg a teljesített mérföldkövek és célértékek mennyiségének, illetve jelentőségének. Tagállamonként eltér, hogyan kapcsolódik a finanszírozás a mérföldkövek, illetve célértékek teljesítéséhez.

[21] 13/2024. sz. különjelentés.

2.11. ábra. A kifizetett vissza nem térítendő RRF-támogatások és a tagállamoknak a felülvizsgált allokációk alapján kifizetendő összegek, 2025 végi állapot

(milliárd euró)

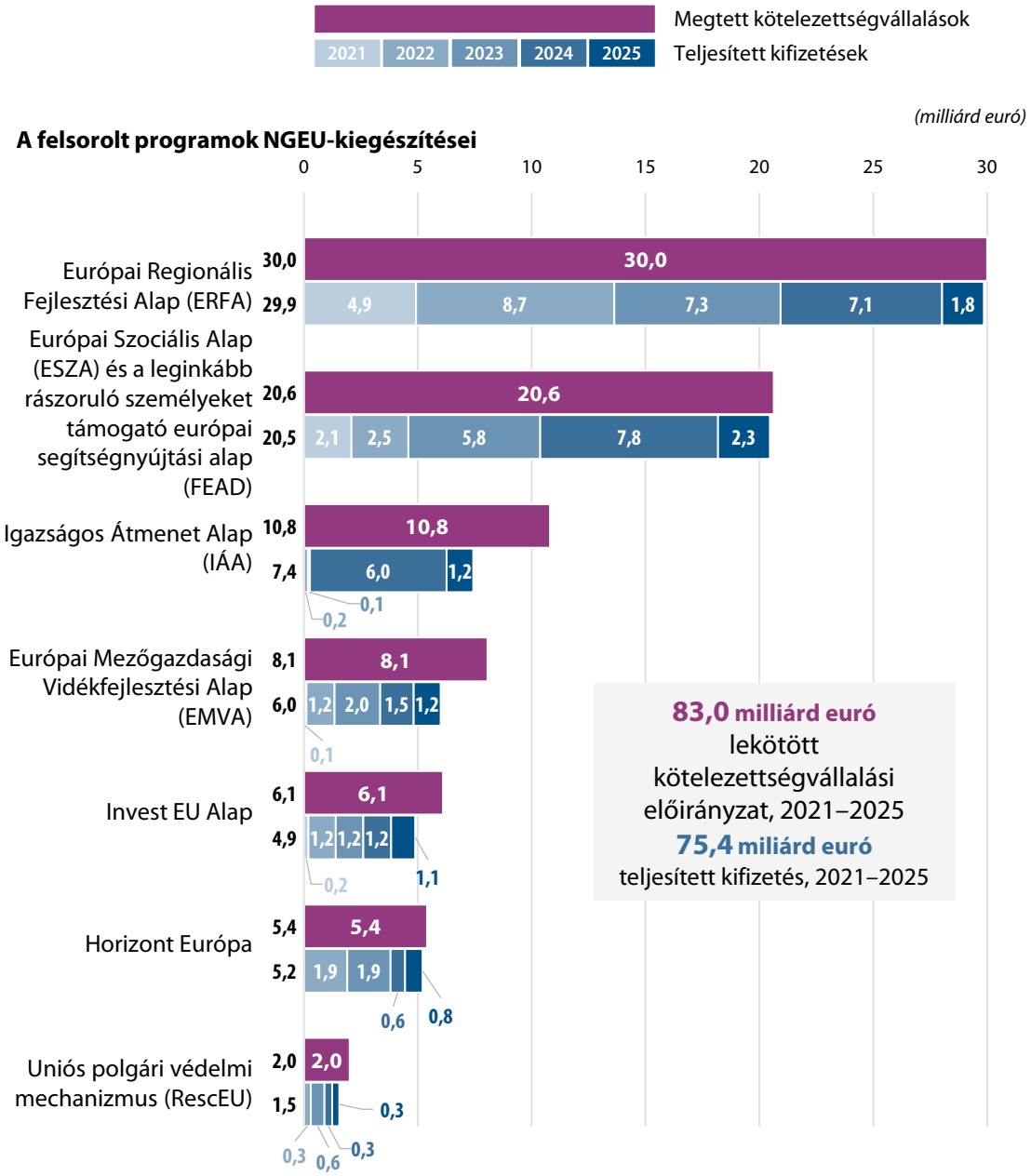
(*) a felülvizsgált allokációk alapján.

Megjegyzések: Nem tartalmazza az igazgatási kiadásokat.
Magyarország még csak előfinanszírozást kapott, és még nem nyújtott be kifizetési kérelmeket.

Forrás: Európai Számvevőszék, az RRF eredménytáblája és más bizottsági adatok alapján.

2.24. Az MFF programjaihoz nyújtott NGEU-kiegészítések kapcsán a kötelezettségvállalások 83,0 milliárd eurót tesznek ki (lásd: ***2.12. ábra***). E kiegészítések éves kifizetései 2025-ben 8,5 milliárd eurót tettek ki, és a halmozott kifizetések 2025 végére elérték a 75,4 milliárd eurót. 2026 végéig tehát még legfeljebb 7,6 milliárd euró összegű kifizetésre kerülhet sor.

2.12. ábra. Az NGEU uniós programokhoz nyújtott kiegészítésekhez kapcsolódó végrehajtása, 2025 végi állapot

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója alapján.

A fennálló kötelezettségvállalások csökkennek, de még mindig jelentősek

2.25. A *fennálló kötelezettségvállalások* a folyó és az előző években tett, de még ki nem fizetett kötelezettségvállalások összege. Létezésük az uniós költségvetés többéves jellegéből adódik: olyan jövőbeli kifizetési kötelezettségeket jelentenek, amelyeket – hacsak vissza nem vonják őket – esedékessé válásukkor teljesíteni kell.

2.26. A halmozódó fennálló kötelezettségvállalások miatt a jövőbeli költségvetések kevésbé lehetnek rugalmasak, mivel a kifizetési előirányzatoknak először a meglévő jogi kötelezettségeket kell fedezniük, és csak azután lehet forrásokat új vagy újonnan felmerülő prioritásokra elkülöníteni. A fennálló kötelezettségvállalások magas szintje miatt az uniós költségvetés kevésbé képes reagálni a változó körülményekre, illetve a következő MFF-ben új kezdeményezéseket finanszírozni. Továbbá, ha az éves költségvetésekben a kifizetési előirányzatok nem elegendőek, az a kifizetési kérelmek késedelmes rendezéséhez vagy a kifizetési hátralék felhalmozódásához vezethet (lásd: ***2.1. háttérmagyarázat***).

2.27. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a 2026-ra és 2027-re vonatkozó éves kifizetési felső határ összességében elegendő lesz a várható kifizetések teljesítéséhez[22]. A kifizetések felső határa alatt rendelkezésre álló mozgástér azonban 2027-ben nagyon szűk (körülbelül 1 milliárd euró)[23], ami kevés teret hagy, ha sürgető, előre nem látható kifizetéseket kellene kezelni.

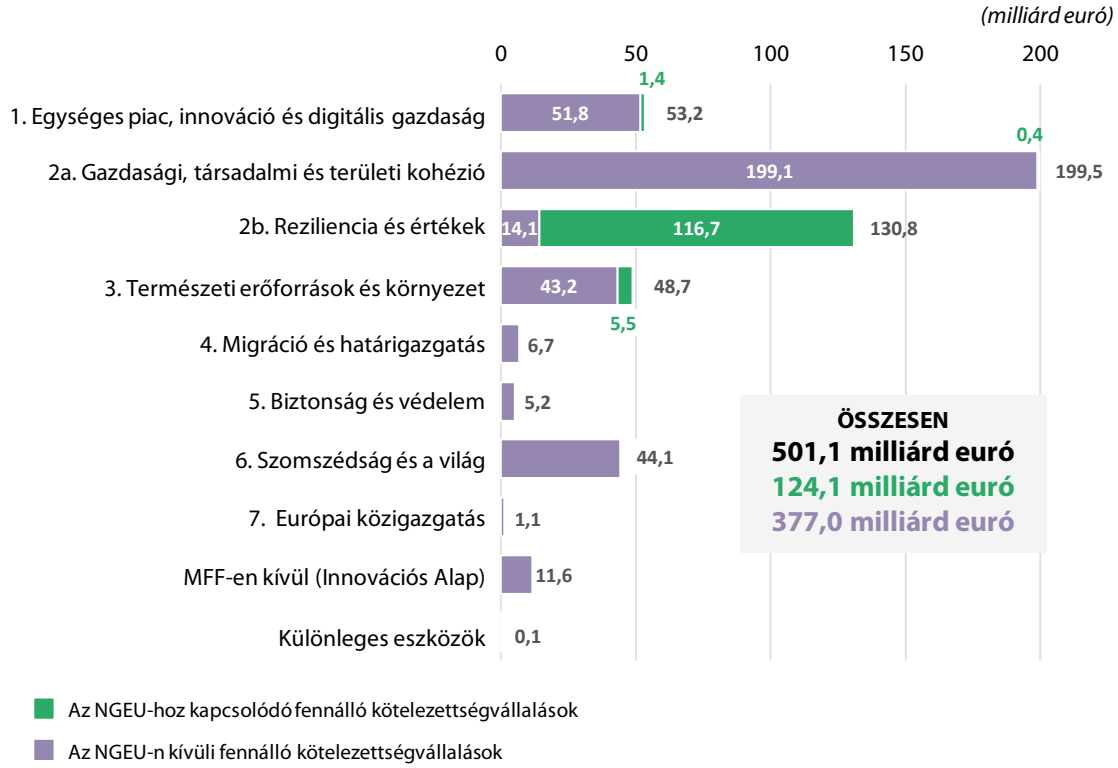
2.28. 2025 végén a fennálló kötelezettségvállalások, amelyek a következő években kifizetést igényelnek, kivéve, ha visszavonják azokat, teljes összege 501,1 milliárd eurót tett ki, amelyből 124,1 milliárd euró NGEU vissza nem térítendő támogatás volt (lásd: ***2.13. ábra***).

---

[22] COM(2025) 573, 4. o.

[23] Uo., 1.1. táblázat.

2.13. ábra. Összes fennálló kötelezettségvállalás forrás és MFF-fejezet szerinti bontásban, 2025 végi állapot

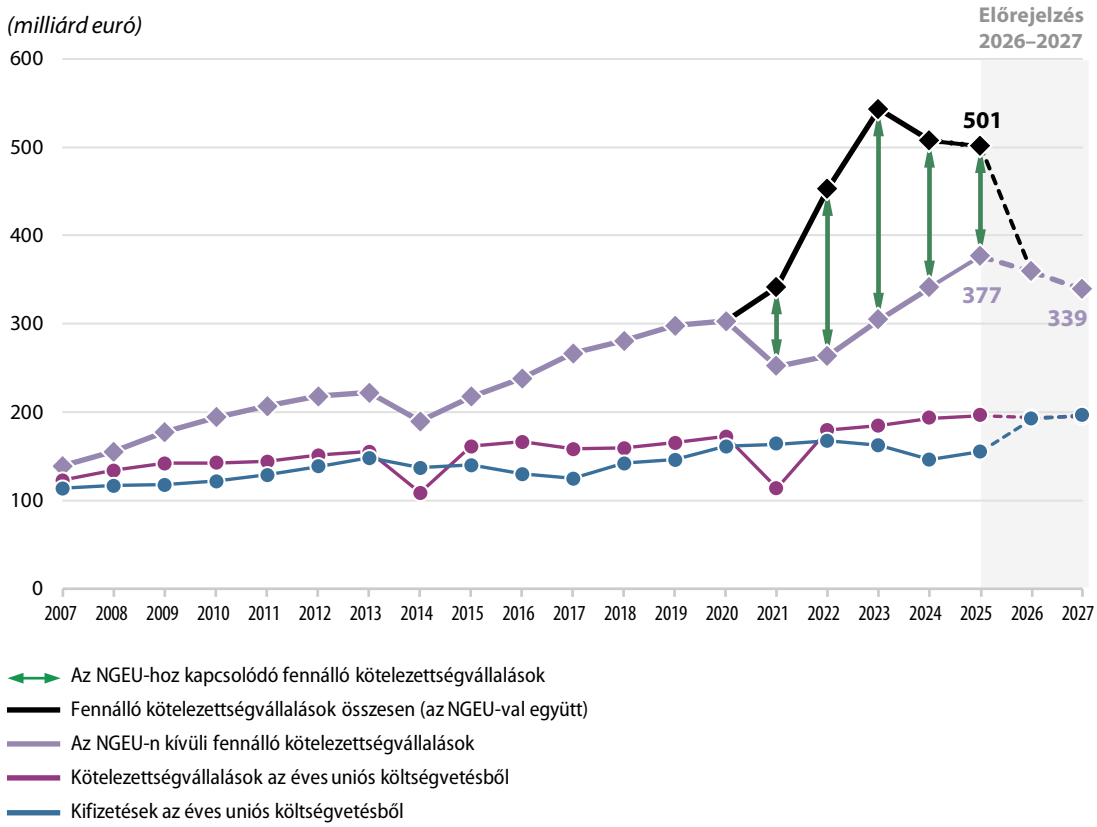
Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója és egyéb bizottsági adatok alapján.

2.29. 2025-ben a Bizottság 364,7 milliárd euróról[24] 339 milliárd euróra[25] módosította arra vonatkozó előrejelzését, hogy 2027 végén mekkora lesz a fennálló kötelezettségvállalások összege. A ***2.14. ábra*** a 2007 és 2027 között az egyes évek végén fennálló kötelezettségvállalásokat mutatja be. Az NGEU fennálló kötelezettségvállalásait illetően 2026 végéig valamennyi kifizetést teljesíteni kell (az igazgatási és technikai segítségnyújtási kiadásokhoz kapcsolódó kis összegek kivételével).

[24] COM(2024) 276, 4. táblázat.

[25] COM(2025) 573, 2.6. pont. „A fennálló kötelezettségvállalások szintjének alakulása”.

2.14. ábra. Fennálló kötelezettségvállalások, kötelezettségvállalások és kifizetések a 2007–2025-ös időszakban, valamint a 2026–2027-es előrejelzések

Megjegyzés: A 2026-tól kezdődő időszakra vonatkozó előrejelzések nem tartalmazzák az átviteleket, illetve a címzett bevételeket.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2007–2025. évekre vonatkozó összevont éves beszámolói és a COM(2025) 573 alapján.

A 2025. évi költségvetési gazdálkodás

A felvett uniós hitelek állománya 2025-ben több mint 20%-kal nőtt

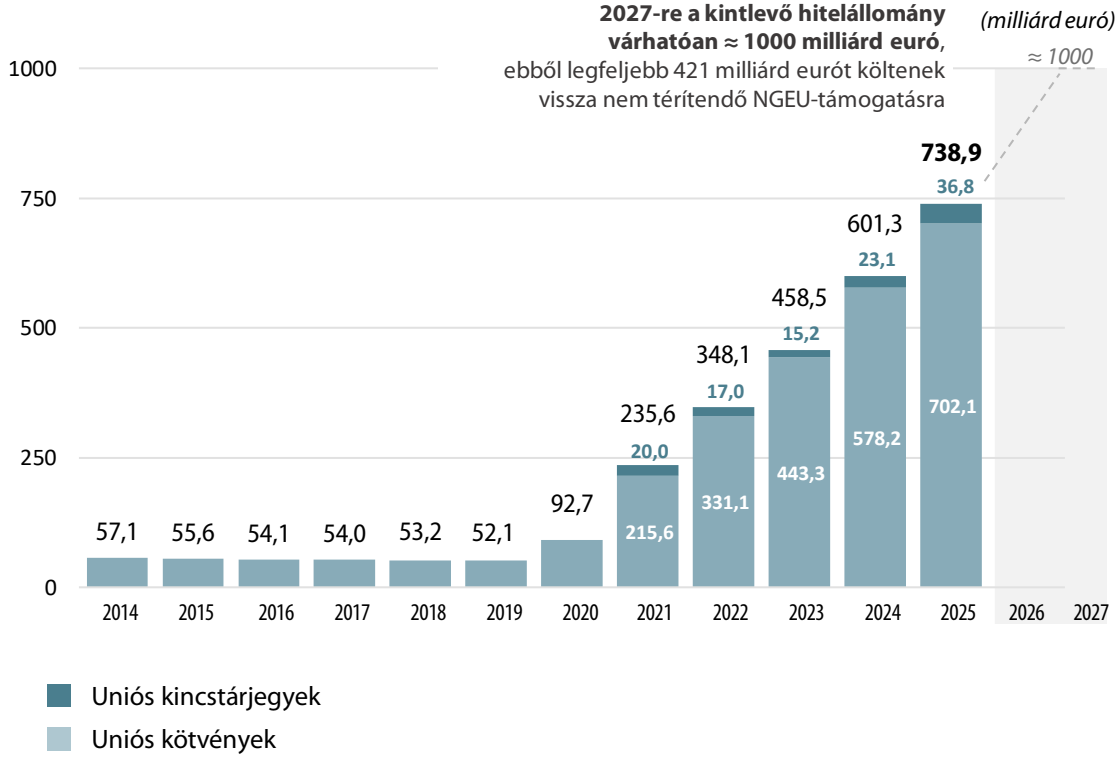
2.30. 2022 decembere óta a Bizottság *diverzifikált finanszírozási stratégiát*[26] alkalmaz mint a pénzügyi támogatás hitelfelvétel útján történő finanszírozására vonatkozó standard megközelítését. 2025 végén a kintlevő uniós hitelek névértéke 738,9 milliárd euró volt (2024: 601,3 milliárd euró). Ezek 36,8 milliárd euró névértékben tartalmaztak uniós kincstárjegyeket (2024: 23,1 milliárd euró). Ezek lejárata kevesebb mint egy év, és likviditáskezelés céljából kerülnek kibocsátásra.

2.31. Az elmúlt öt évben a Bizottság egyre nagyobb mértékben támaszkodott a tőkepiacokra a nagyobb programok, például a SURE és az NGEU finanszírozásához (lásd: ***2.15. ábra***). 2027-re a kintlévő uniós hitelek összege elérheti az 1 billió eurót.

2.32. A Tanács 2025-ben rendeletet fogadott el az Európa biztonságát szolgáló cselekvési eszköz (SAFE) létrehozásáról, amelynek célja az európai védelmet szolgáló sürgős és nagyszabású beruházások finanszírozása. A Bizottság legfeljebb 150 milliárd euró összegben hitelt vehet fel a tőkepiacokon, és ezekből a forrásokból kérésre, jóváhagyott nemzeti tervek alapján hitelezhet a tagállamoknak. 2025 végéig a pénzügyi műveletek még nem kezdődtek meg. A Bizottság szerint a nemzeti végrehajtás előrehaladásától függően e hitelek felét 2026–2027-ben, a fennmaradó részt pedig 2030 végéig folyósíthatják.

[26] A 2023. évi éves jelentés 2.36. bekezdése.

2.15. ábra. Kintlevő uniós hitelállomány 2014 óta

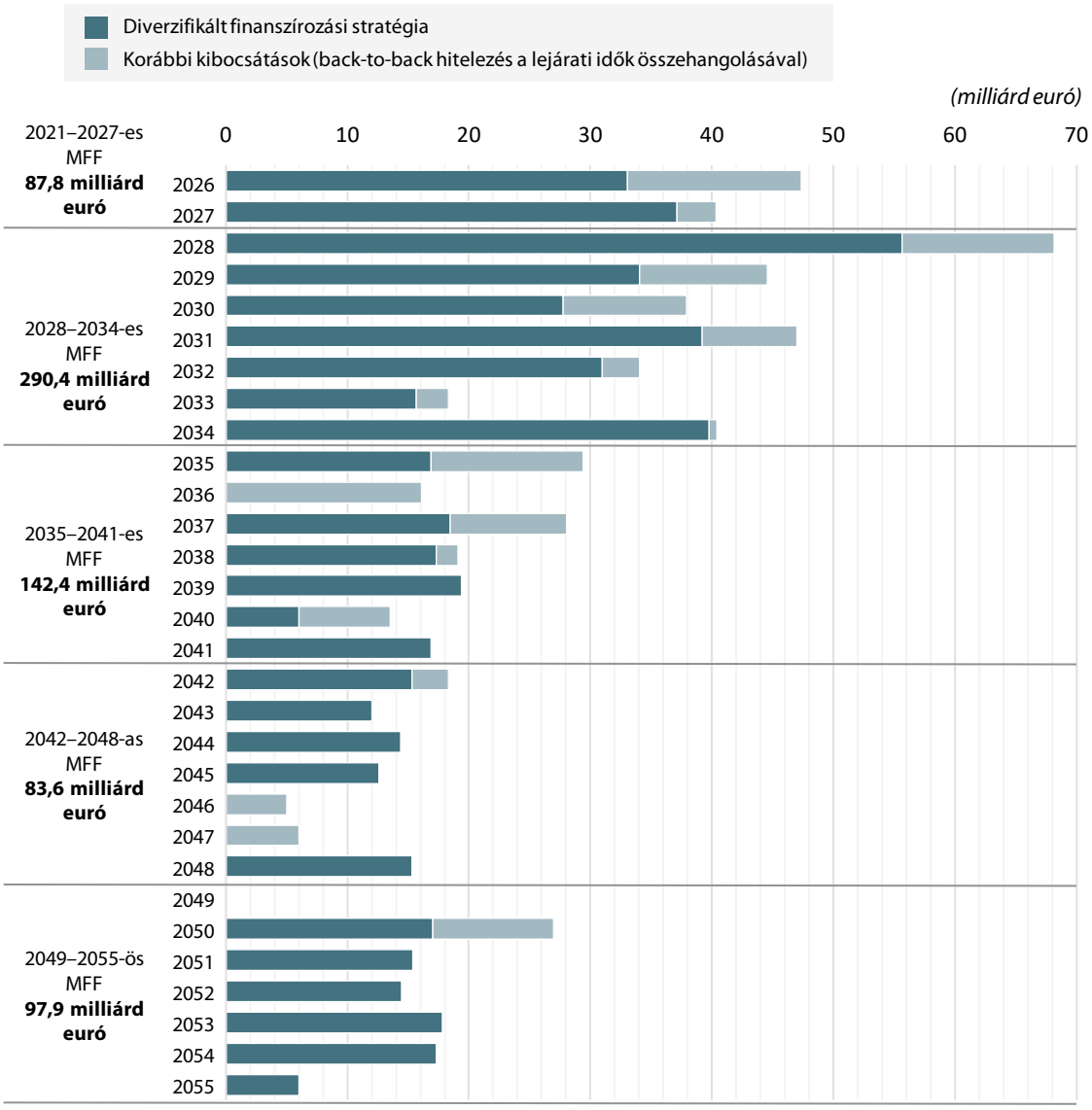

Megjegyzés: Névértéken történő uniós kibocsátások.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója és egyéb bizottsági adatok alapján.

2.33. A ***2.16. ábra*** programozási időszakok szerinti bontásban mutatja be az uniós hitelek lejáratát, az uniós kincstárjegyek nélkül. A jelenlegi struktúrában a lejáratok megoszlanak a jelenlegi, illetve az azt követő MFF-ek között. A lejáró kötvényeket részben megújítják annak érdekében, hogy a visszafizetési kötelezettségeket a sajátforrás-határozat követelményeivel összhangban felosszák a következő MFF-ek között.

2.16. ábra. Lejáró kintlevő uniós kötvények éves volumene, 2025 végi állapot

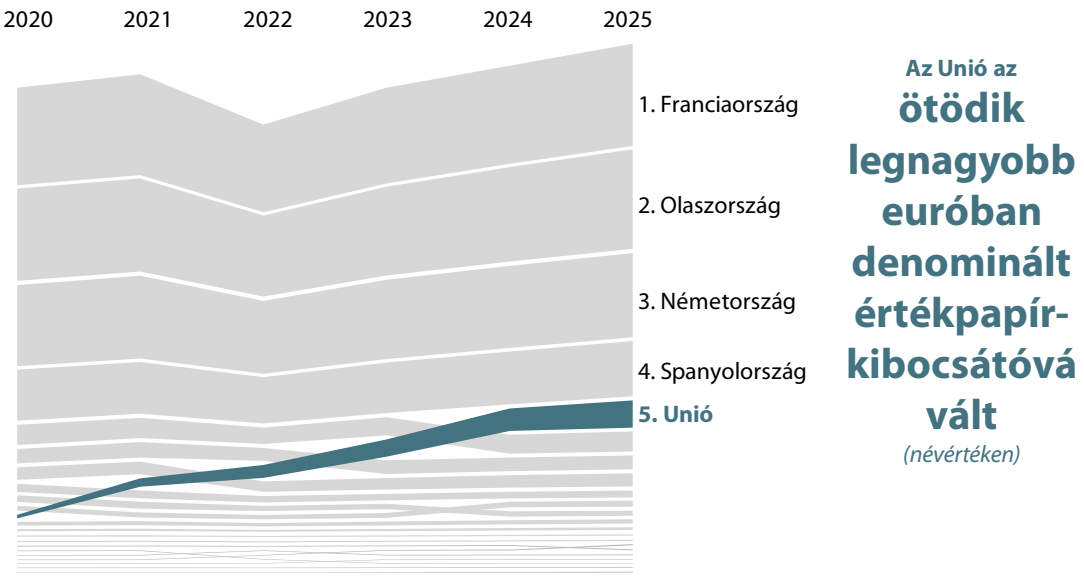

Megjegyzés: Névértéken számított összegek. Az uniós kincstárjegyek nélkül.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója alapján.

2.34. A hosszú lejáratú, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok 2025 végén fennálló névértéke az Uniót az euróban denominált adósságinstrumentumok legnagyobb kibocsátói közé sorolja. A ***2.17. ábra*** a tagállamoknak és az Uniónak a 2020–2025-ös időszakban forgalomban lévő hosszú lejáratú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjait hasonlítja össze.

2.17. A tagállamok és az Unió hosszú lejáratú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjainak kintlévő összegei

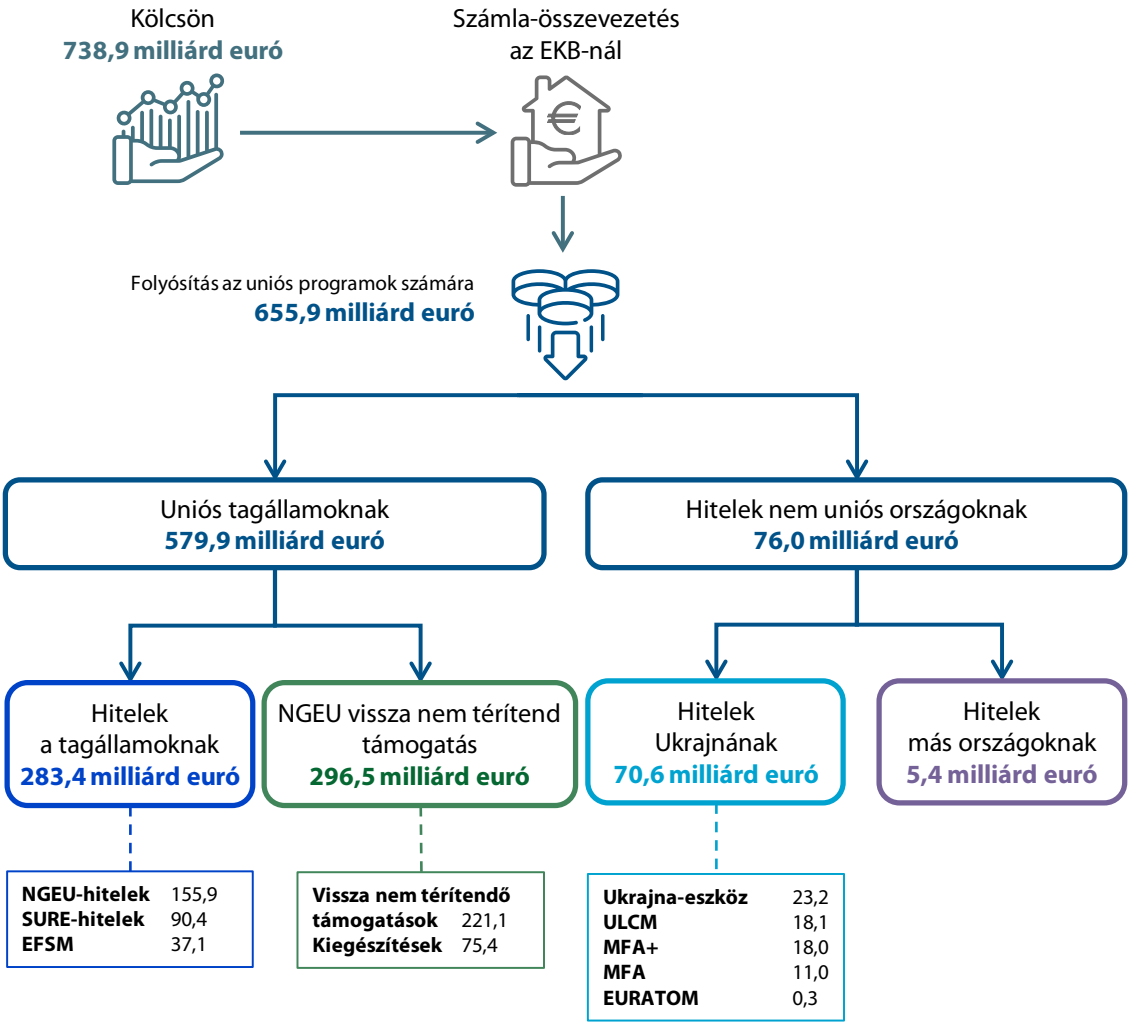

Forrás: Európai Számvevőszék, az EKB adatai és az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója alapján.

2.35. Az uniós hitelfelvétel az NGEU, valamint a tagállamoknak és a nem uniós országoknak nyújtott egyéb pénzügyi támogatás finanszírozását szolgálja. A ***2.18. ábra*** részletesen bemutatja az uniós hitelből finanszírozott uniós programokat.

2.18. ábra. Kintlevő uniós hitelekből finanszírozott programok, 2025 végi állapot

(milliárd euró)

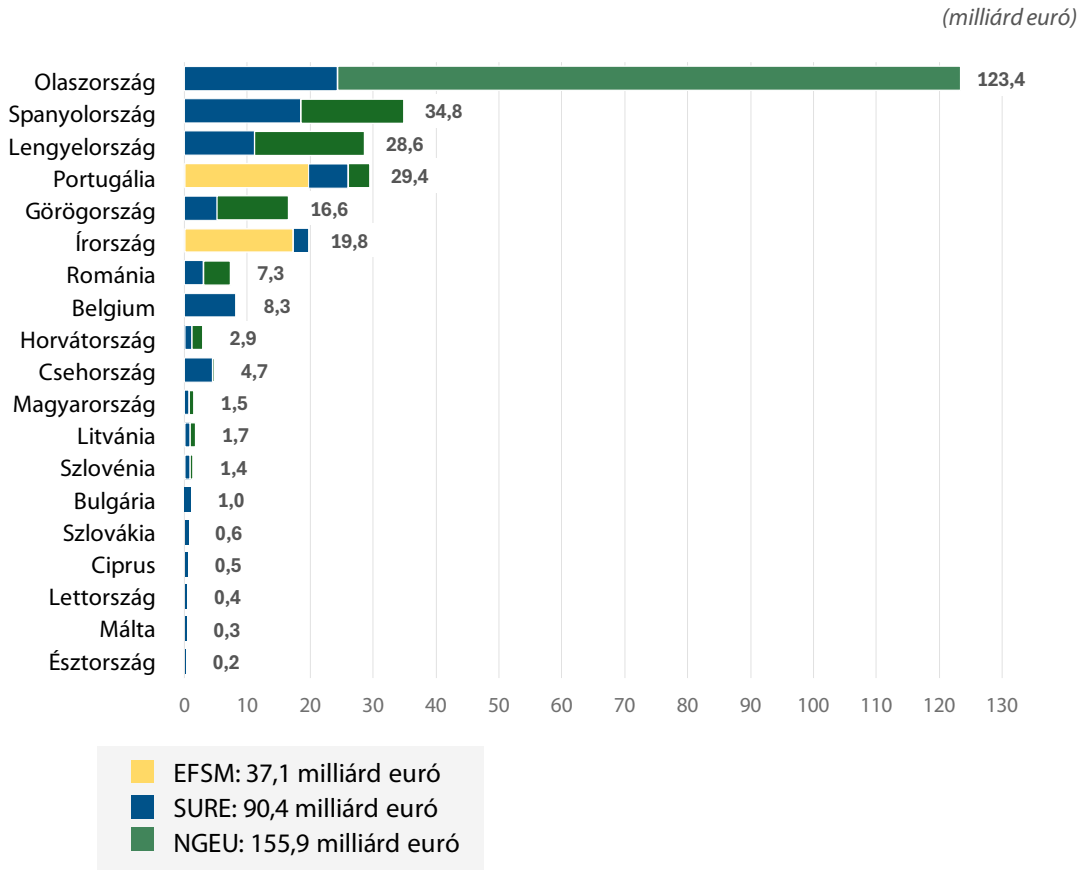
EFSM: Európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus
MFA: Makroszintű pénzügyi támogatás
NGEU: NextGenerationEU
SURE: Szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő támogatást nyújtó európai eszköz
ULCM: Makroszintű pénzügyi támogatás az Ukrajna-hitelezési együttműködési mechanizmus keretében

Megjegyzések: Névértéken számított összegek. Az összegek nem tartalmazzák a vissza nem térítendő támogatásoknak a BAR-ból vagy az ETS-ből finanszírozott részét. Az uniós hitelfelvételekből származó készpénzes bevételek eltérhetnek a nominális törlesztési összegektől, mivel az értékpapírokat a piaci feltételektől függően a névérték feletti vagy alatti árakon is ki lehet bocsátani.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója és egyéb bizottsági adatok alapján.

2.36. A *2.19. ábra* részletesen bemutatja az uniós hitelből finanszírozott uniós programokat.

2.19. ábra. Kintlevő uniós hitelekből finanszírozott, tagállamoknak nyújtott hitelek, 2025 végi állapot

Megjegyzés: Névértéken számított összegek.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója alapján.

Az NGEU felhasználása a vártnál alacsonyabb

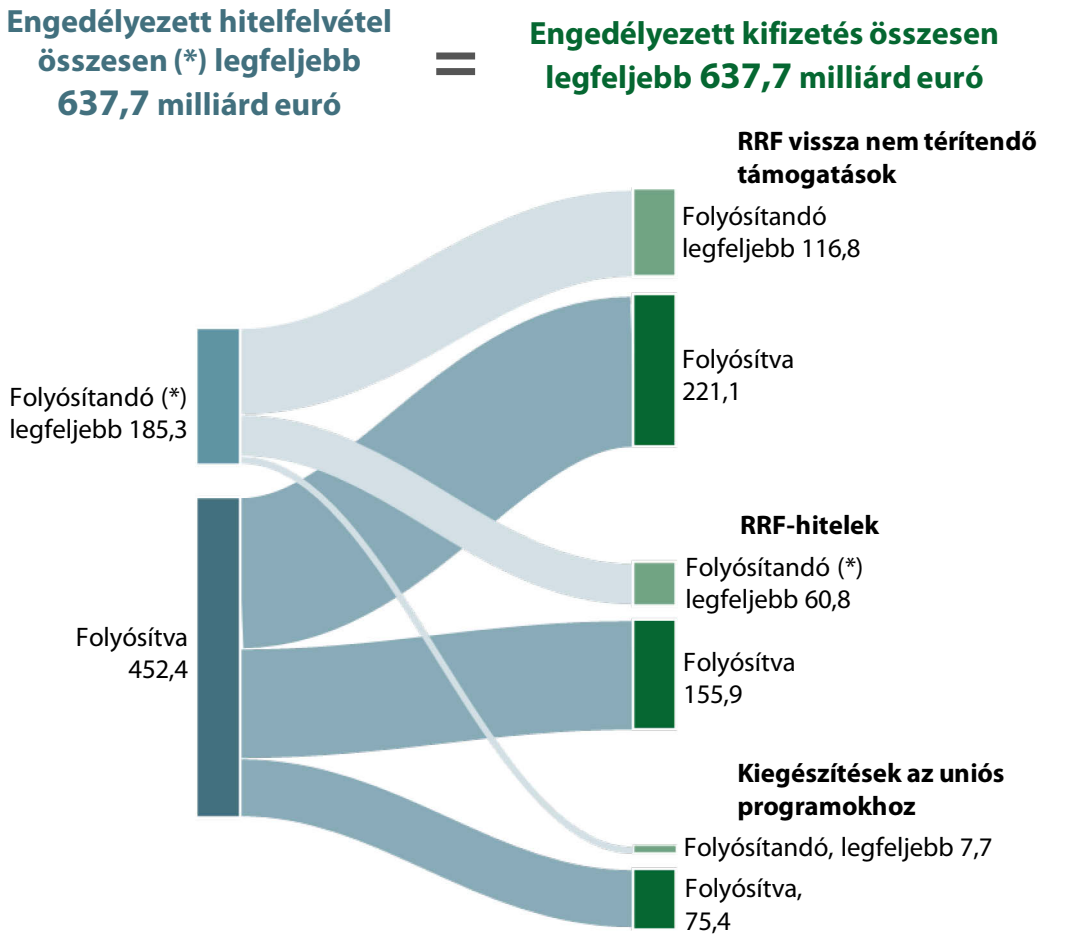
2.37. A kezdeti NGEU-programot úgy hozták létre, hogy folyó árakon 806,9 milliárd euró (2018-as árakon 750 milliárd euró) összegben tudjon finanszírozást nyújtani a tagállamoknak. Mivel a tagállamok hitelkereslete csökkent, ezt az összeget 2025 végén lefelé, 698 milliárd euróra igazították ki. Figyelembe véve Spanyolország hitelallokációjának 2026. januári csökkenését[27], a rendelkezésre álló finanszírozás teljes összege aktualizálva 637,7 milliárd euró, amely 216,7 milliárd euró hitelből és 421,0 milliárd euró vissza nem térítendő támogatásból tevődik össze.

[27] Az (EU) 17031/25 tanácsi végrehajtási határozat 2. cikkének (1) bekezdése.

2.38. 2025 végéig az Unió 452,4 milliárd eurót folyósított (lásd: ***2.20. ábra***). Az Unió 2026 végéig még 185,3 milliárd eurót folyósíthat az NGEU céljára.

2.20. ábra. Az NGEU kifizetései 2025 végén

(milliárd euró)

(*) a 2026. januári felülvizsgált hitelallokációk alapján.

Megjegyzés: Az NGEU céljára bejelentett hitelfelvétel csak a 2025 végéig kifejezetten az NGEU-hoz rendelt forrásokat jelenti. Az összeg nem tartalmazza a vissza nem térítendő támogatásoknak a BAR-ból vagy az ETS-ből finanszírozott részét. A teljes hitelösszeg úgy értendő, hogy tekintetbe veszi a 2026 januárjában jóváhagyott 60,4 milliárd euró összegű lefelé történő módosítást.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója és egyéb bizottsági adatok alapján.

2.39. Az NGEU-hitelek visszafizetésének 2028-ban kell megkezdődnie, és legkésőbb 2058-ig kell befejeződnie[28]. Az éves tőketörlesztések nem haladhatják meg a vissza nem térítendő NGEU-támogatás maximális összegének 7,5%-át[29] (azaz évi 31,6 milliárd eurót).

2.40. Ahhoz, hogy az előírt módon, folyamatosan és kiszámíthatóan csökkenteni lehessen a kötelezettségeket[30], a Bizottságnak új adósságinstrumentumok kibocsátásával kell megújítania a lejáró adósságot, hogy utóbbiakat a lejáratkor ki tudja fizetni[31]. A piaci feltételek változásai nyomán nőhetnek vagy csökkenhetnek a hitelfelvételi költségek, amelyeket a vissza nem térítendő támogatásokkal és kiegészítésekkel[32] kapcsolatos NGEU-hitelfelvételek esetében az uniós költségvetésnek kell viselnie. A Parlament és a Tanács megállapodott a Bizottsággal abban, hogy az uniós költségvetésből származó, az NGEU visszafizetéséhez kapcsolódó kiadások nem vezethetnek a jelenlegi MFF programkiadásainak vagy beruházási eszközeinek indokolatlan csökkentéséhez[33]. A jövőbeli MFF-ek méretének sérelme nélkül, az NGEU vissza nem térítendő támogatásai céljából történő hitelfelvétel visszafizetési ütemezése hatással lehet a jövőbeli MFF-ek teljes kifizetési előirányzatára.
Az NGEU-hitelek céljára történő forrásbevonással kapcsolatban az Uniónál felmerülő valamennyi költséget, beleértve a kamatláb- és egyéb pénzügyi kockázatok kezeléséhez kapcsolódó költségeket is, a kedvezményezett országok viselik.

---

[28] Az (EU, Euratom) 2020/2053 tanácsi határozat 5. cikkének (2) bekezdése.

[29] Uo.

[30] Uo.

[31] COM(2024) 93, melléklet.

[32] Az (EU, Euratom) 2023/2825 bizottsági végrehajtási határozat 11. cikkének (1) bekezdése.

[33] A 2020 december 16-i intézményközi megállapodás II. melléklete.

2.41. A Bizottság nem tett közzé 2058-ig szóló átfogó visszafizetési stratégiát a NGEU tekintetében. Az NGEU keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatás céljából felvett összegeket illetően a Bizottság a 2028–2034-es MFF-re irányuló javaslatában folyó árakon évi 24 milliárd euró rögzített összeget javasolt az említett időszakban mind a kamat-, mind a tőketörlesztés fedezésére[34]. A javaslat értelmében a kamatfizetések élveznek elsőbbséget, és a 24 milliárd euró összegű éves allokáción belül fennmaradó forrásokat a gyorsabb tőketörlesztésre kell felhasználni. A Bizottság szerint ez az annuitásos törlesztés kiszámíthatóságot biztosít a költségvetési tervezésben, és természetes biztosítékként szolgál a kamatlábingadozással szemben, még akkor is, ha olyan alternatívákkal összevetve, ahol a tőketörlesztés lineárisan történik, az összes kamatköltség a teljes visszafizetési időszak során (2058-ig) így nagyobb összegre rúghat[35]. A Bizottság által közzétett információk alapján az NGEU vissza nem térítendő támogatásához kapcsolódó kamatköltségek a 2028–2034-es MFF-ben mintegy 93 milliárd eurót tehetnek ki[36], a támogatás teljes kifizetését feltételezve.

Az NGEU jelenlegi MFF-ben várható hitelfelvételi költségei az eredeti becslések kétszeresén állnak

2.42. 2020-ban összesen 14,9 milliárd euró összegű allokációról született megállapodás a 2021–2027-es MFF 2b. fejezetében („Reziliencia és értékek”) az NGEU-hitelfelvételhez kapcsolódó kamat- és kamatszelvény-kifizetések finanszírozására[37]. A 2020-as becslések 0,55%-tól (2021. év) 1,15%-ig (2027. év) terjedő várható hitelkamatlábakat vettek alapul[38]. A tényleges kamatlábak azonban jelentős mértékben emelkedtek[39], ami hátrányosan érintette az Unió finanszírozásának határköltségét (lásd: ***2.21. ábra***).

---

[34] COM(2025) 573, 2.1. pont. „A 2028–2034-es időszakra vonatkozó MFF kötelezettségvállalásaihoz kapcsolódó kifizetések”.

[35] SWD(2025) 570, 4.5. pont, „Felkészültség”.

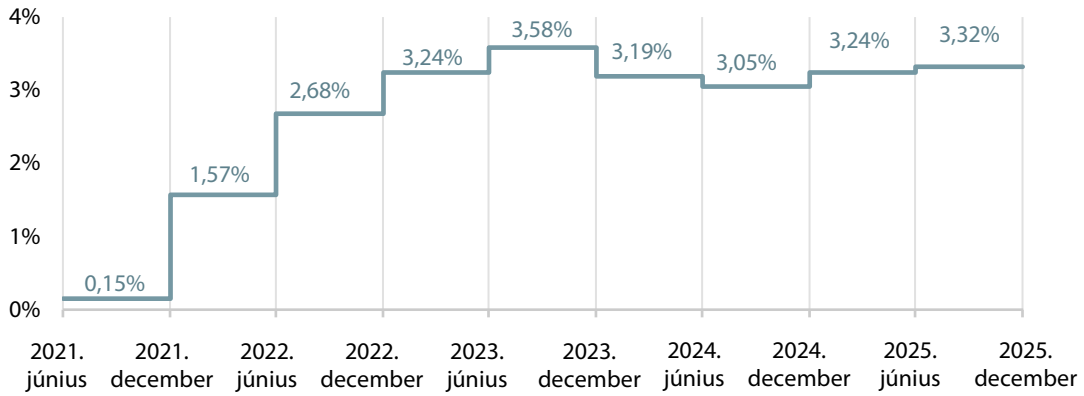
[36] A 4.4. ábra alapján becsült érték, SWD(2025) 570 final/2.

[37] A 2021–2027-es többéves pénzügyi keret (kötelezettségvállalási előirányzatok – folyó árak), 2.6. sor. „*Financing and repayment – NextGenerationEU”.*

[38] Az Európai Parlament Kutatószolgálatának tájékoztatója: *Revision of the EU's long-term budget for 2021 to 2027*, 7.o.

[39] *Key ECB interest rates*.

2.21. ábra. Az NGEU finanszírozási költségeinek változásai

Megjegyzés: Az egyes időablakok finanszírozási költsége a beszámolás időpontjában érvényes rátát tükrözi, de a változó piaci feltételek miatt ingadozhat.

Forrás: Európai Számvevőszék, a COM(2026) 164 alapján.

2.43. A Bizottság szerint a vissza nem térítendő NGEU-támogatáshoz szükséges hitelfelvétel finanszírozási költségeihez kapcsolódó kiadások a 2021–2025-ös időszakban 10,4 milliárd eurót tettek ki (2025-ben 5 milliárd eurót). Ez közel 62%-kal haladta meg az eredeti 6,4 milliárd eurós előrejelzést[40]. A Bizottság 2026-ban várakozása szerint mintegy 8 milliárd euró[41], 2027-ben pedig 9,9 milliárd euró[42] kamatot fizet majd. A jelenlegi MFF-ben a teljes finanszírozási költség így elérheti a 28,3 milliárd eurót, ami a Bizottság eredeti 14,9 milliárd eurós előrejelzésének mintegy kétszerese[43]. A 2026. február végén kezdődött közel-keleti konfliktus azonban tovább növelte a bizonytalanságot az inflációval és a szélesebb körű monetáris politikai döntésekkel kapcsolatban[44]. Ennek eredményeként a jövőbeli finanszírozási költségek eltérhetnek a jelenlegi költségvetési előrejelzésektől. A Bizottság még nem tett közzé aktualizált becsléseket a finanszírozási költségekre gyakorolt lehetséges következményekről, de a hatás hasonló lehet az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját követő hatáshoz.

---

[40] A 2021–2027-es többéves pénzügyi keret (kötelezettségvállalási előirányzatok – folyó árak), 2.6. sor. *„Financing and repayment – NextGenerationEU”.*

[41] A 2026. évi uniós költségvetés, 06. cím: „Helyreállítás és rezilienciaépítés”.

[42] *Statement of estimates of the Commission for the financial year 2027*, (Policy Highlights 3.4.3.), *Recovery and resilience cluster, Financing cost of the European Union Recovery Instrument (EURI).*

[43] *Multiannual financial framework 2021–2027 (in commitments) – Current prices*, 2.6. sor. *„Financing and repayment – NextGenerationEU”.*

[44] Az EKB alelnökének beszéde, 2026.03.26.

2.44. 2025-ben az uniós költségvetés mozgósította az Európai Uniós Helyreállítási Eszköz (EURI) speciális eszközét[45], amely 1,1 milliárd eurót[46] biztosított az NGEU hitelfelvételi költségei egy részének fedezésére. Ez a Rugalmassági Eszközből[47] finanszírozott 1,1 milliárd eurón felül értendő.

A késedelmes kifizetések magasabb készpénzállományhoz vezettek

2.45. A Bizottság a különböző programok előre jelzett kifizetési igényei alapján előzetesen hitelt vesz fel annak biztosítására, hogy időben teljesíteni tudja kötelezettségeit. A Bizottság minden évben *éves forrásbevonási határozatot* fogad el, amely meghatározza a hosszú és rövid távú hitelfelvételek maximális felső határait, az érintett programok előre jelzett likviditási követelményeinek megfelelően. Ennek keretében a Bizottság féléves *finanszírozási terveket* tesz közzé, amelyek felvázolják a következő 6 hónapra várható kibocsátási volumeneket és ütemezést. Finanszírozási stratégiájának előzetes közlésével a Bizottság nagyobb kiszámíthatóságot biztosít kibocsátásaival kapcsolatban, miközben fenntartja a rugalmasságot és biztosítja a piaci átláthatóságot[48].

2.46. A Bizottságnak biztosítania kell, hogy elegendő forrás álljon rendelkezésére a kifizetések teljesítéséhez. Az RRF esetében a – tagállami kifizetési kérelmek indikatív ütemtervén alapuló – kifizetések összege az előre jelzettnél alacsonyabbnak mutatkozott, ami magasabb készpénzállományt eredményezett (lásd: ***2.22. ábra***).

---

[45] A 2023. évi éves jelentés 2.32. bekezdése.

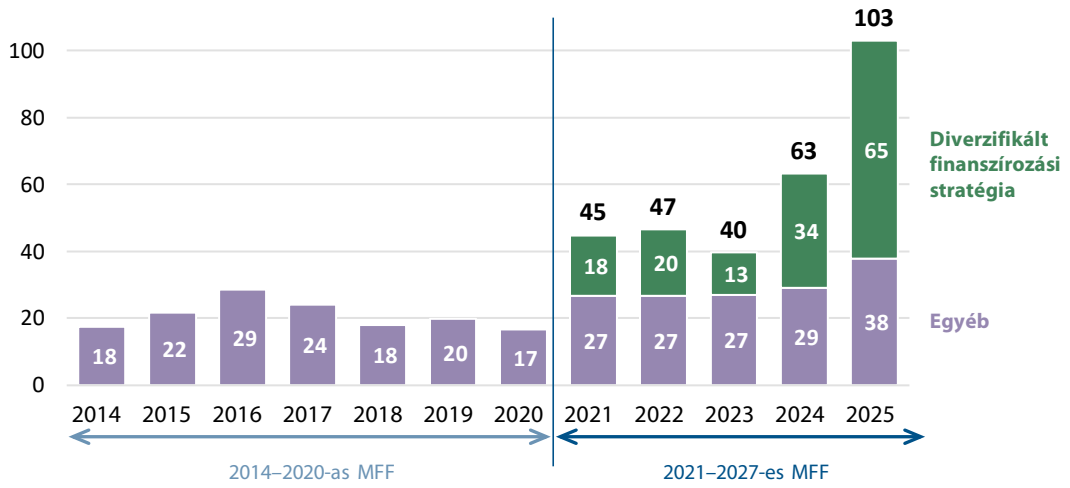
[46] A 2025. évi uniós költségvetés, 15. o.

[47] Uo.

[48] Az (EU, Euratom) 2023/2825 bizottsági végrehajtási határozat (8) preambulumbekezdése.

2.22. ábra. Uniós készpénzegyenlegek év végén

(milliárd euró)

Megjegyzés: Az egyenlegek pénzeszköz-egyenértékeseket is tartalmaznak.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója alapján.

2.47. A diverzifikált finanszírozási stratégia keretében (lásd: ***2.30***. bekezdés) a Bizottság a hitelfelvételből származó bevételeket az EKB-nál közös likviditási keretben tartja, és ezt központilag kezeli. A kedvező kamatlábfeltételek miatt 2021 óta a likviditáskezelés halmozott nettó bevételt eredményezett, amely a Bizottság szerint 0,2 milliárd eurót tett ki az uniós költségvetés számára. 2025-ben azonban a kamatlábak változása miatt a készpénzegyenlegek kezdtek nettó likviditáskezelési költségeket generálni az uniós költségvetés számára[49]. Mivel a likviditási költségeket évente számlázzák ki, a 2025-ben felmerült nettó költségek csak a 2026. évi uniós költségvetésben fognak megjelenni[50].

Az uniós költségvetés továbbra is támogatta Ukrajnát Oroszország agressziós háborúja során

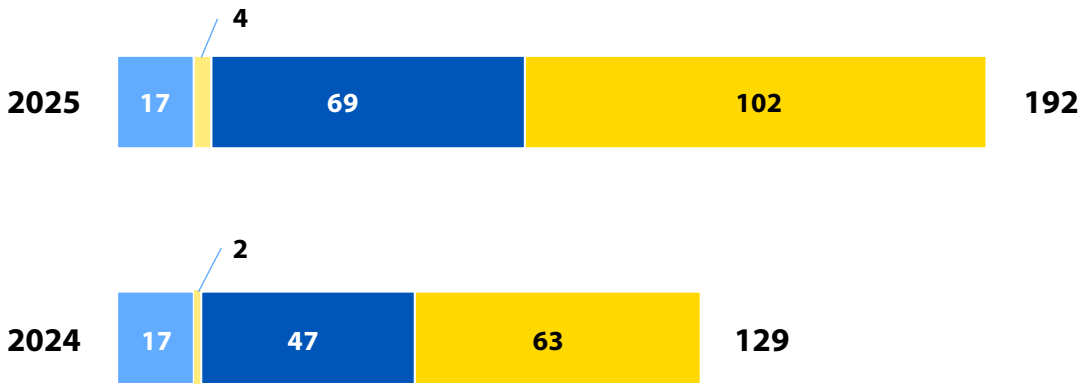
2.48. A Bizottság adatai szerint 2025 végéig az Unió és tagállamai Oroszország agressziós háborújának kezdete óta több mint 192,1 milliárd eurót mozgósítottak Ukrajna és az ukrán lakosság támogatására (lásd: ***2.23. ábra***).

[49] COM(2025) 310, 2.2. pont. „A késedelmes végrehajtás költségekkel jár az Európai Unió számára”.

[50] Az (EU, Euratom) 2024/1974 bizottsági végrehajtási határozat 17. cikke.

2.23. ábra. Az Európai Unió és tagállamai által Ukrajnának és az ukránoknak nyújtott támogatás Oroszország agressziós háborújának kezdete óta, 2025 végi állapot

(milliárd euró)

Ukránoknak nyújtott támogatása az Unióban

Ukrajna támogatása az immobilizált orosz vagyoni eszközökből származó bevételekből

Katonai segítségnyújtási intézkedések

Az Unió és tagállamai által rendelkezésre bocsátott egyéb támogatás

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

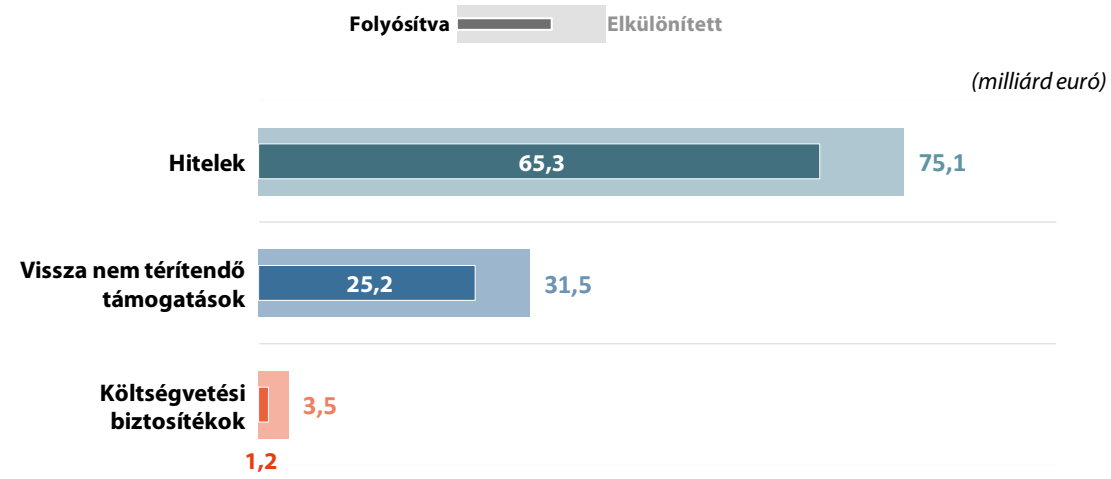
2.49. Míg a ***2.23. ábra*** az Unió és tagállamai által mozgósított teljes összeget szemlélteti, a ***2.24. ábra*** kiegészítő perspektívája csak az uniós költségvetés által lehetővé tett támogatást mutatja be. A lebontás a következők kapcsán folyósított és allokált összegek szerint történik:

a) hitelek, névértéken;

b) vissza nem térítendő támogatások, amelyek közvetlen támogatást nyújtanak Ukrajnának és az ukránoknak (kivéve a hitelekre és garanciákra vonatkozó tartalékfeltöltést);

c) kizárólag az Ukrajna-garancia keretében nyújtott *költségvetési biztosítékok*.

2.24. ábra. Az uniós költségvetésből finanszírozott támogatás Ukrajnának és az ukránoknak Oroszország agressziós háborújának kezdete óta, 2025 végi állapot

Megjegyzés: Hitelek névértéken; jóváhagyott programok keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások; kizárólag az Ukrajna-garancia keretében nyújtott költségvetési biztosítékok. Nem foglalja magában a közös tartalékalap (CPF) feltöltését.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója és egyéb bizottsági adatok alapján.

2.50. Ami az Ukrajna-eszközt illeti, az 2025 végéig 31,3 milliárd eurót mozgósított, ebből 23,2 milliárd eurót hitel formájában (lásd: ***2.18. ábra***). A 2024-ben létrehozott Ukrajna-eszköz célja, hogy 2027-ig legfeljebb 50 milliárd euró összegű pénzügyi támogatást nyújtson Ukrajnának. Az eszköz keretében az Unió a jelenlegi MFF időszakában is támogatni tudja Ukrajna hitelfelvételi költségeit mind az Ukrajna-eszközből nyújtott hitelek, mind a 2022-ben nyújtott rendkívüli *makroszintű pénzügyi támogatási (MFA)* hitelek tekintetében. 2025-ben ezek a kamattámogatások 0,6 milliárd eurót tettek ki (összesítve 0,8 milliárd eurót az Ukrajna-eszköz létrehozása óta).

2.51. 2025-ben teljes mértékben folyósították a „rendkívüli bevételek akcelerációjával Ukrajnának nyújtott hitelek” G7-kezdeményezés értelmében létrehozott Ukrajna-hitelezési együttműködési mechanizmus (ULCM)[51] keretében nyújtott, 18,1 milliárd euró összegű[52] makroszintű pénzügyi támogatást. A tőke, a kamat és a kapcsolódó költségek visszafizetését várhatóan az immobilizált orosz állami vagyoni eszközökből származó, a jövőben beáramló rendkívüli bevételekből finanszírozzák[53]. Észrevételezzük azonban, hogy az orosz vagyoni eszközök immobilizálása jogi akadályokba ütközhet[54]. A Bizottság szerint 2025-ben az Unió e rendkívüli bevételekből 0,6 milliárd eurót különített el pufferként az ULCM-hez kapcsolódó jövőbeli pénzügyi költségek fedezésére.

[51] (EU) 2024/2773 rendelet.

[52] A G7-ek pénzügyminisztereinek a rendkívüli bevételek akcelerációjáról (ERA) szóló nyilatkozatának melléklete.

[53] Az (EU) 2024/2773 rendelet 3. cikke és 5. cikkének (2) bekezdése.

[54] A T-150/26 és a C-186/26 sz. ügy.

2.52. A Tanács 2025 decemberében politikai megállapodásra jutott az Ukrajnának 2026-ban és 2027-ben az Ukrajnát támogató hitel (USL) keretében nyújtandó további 90 milliárd euró összegű hitelről[55], amelyből 30 milliárd eurót az Ukrajna-eszköz révén nyújtott makroszintű pénzügyi támogatásra és költségvetés-támogatásra, 60 milliárd eurót pedig a védelmi ipari kapacitás támogatására fordítanak. A hitelt az uniós költségvetés *mozgásteréből* fedezett tőkepiaci uniós hitelfelvételből kell finanszírozni, biztosítva ugyanakkor, hogy az ne befolyásolja a részt nem vevő tagállamok (Csehország, Magyarország és Szlovákia) pénzügyi kötelezettségeit. Az uniós költségvetés 2027-ben fedezné a kamatokat és a kapcsolódó hitelfelvételi költségeket, míg a tőkeösszeg Ukrajna általi visszafizetése csak azután válna esedékessé, hogy Oroszország háborús jóvátételt fizetne neki[56]. Az Európai Parlament 2026 januárjában egyetértését adta ahhoz, hogy a hitelt támogató tagállamok megerősített együttműködési eljárást[57] alkalmazzanak. A vonatkozó rendeleteket 2026 februárjában fogadták el[58]. A Tanács 2026 áprilisában megállapodásra jutott az MFF módosításáról, az uniós kötvénykibocsátás garantálása és az adósságszolgálati költségek 2027-re történő finanszírozása érdekében (ezek a javaslat idején a becslések szerint mintegy 1 milliárd euróra rúgnak).

2.53. 2026 közepére az Ukrajnának 2014 óta jóváhagyott vagy elfogadott – kintlévő vagy még folyósítandó – hitelek összege elérte a 170,1 milliárd eurót. Ebből a teljes összegből 2025 végéig 70,3 milliárd eurót már folyósítottak (lásd: ***2.25. ábra***).

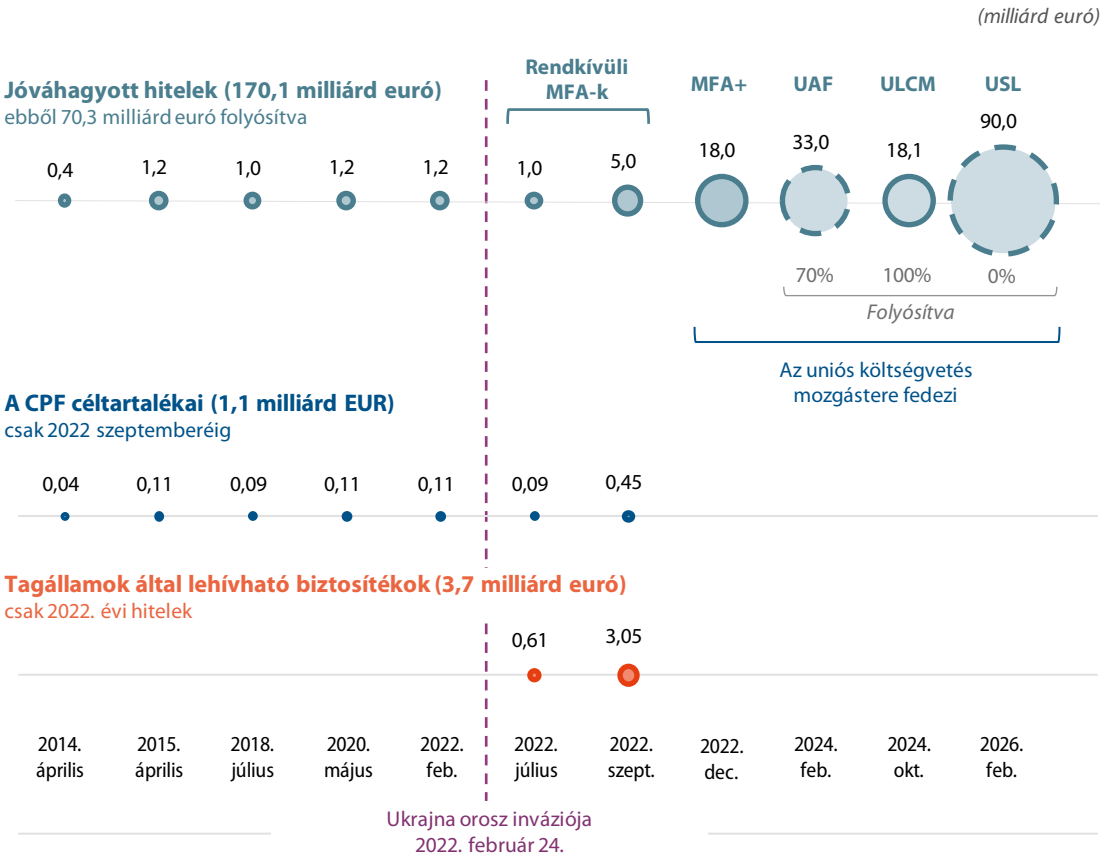
[55] EUCO 26/25.

[56] Az (EU) 2026/467 rendelet 20. cikke.

[57] Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 20. cikke.

[58] Az (EU) 2026/467 rendelet és az ((EU) 2026/468 rendelet.

2.25. ábra. Az Ukrajna számára jóváhagyott, kintlévő vagy még folyósítandó hitelek céltartalékokkal és tagállami garanciákkal együtt: időrendi áttekintés

MFA:	Makroszintű pénzügyi támogatás
MFA+:	Makroszintű pénzügyi támogatás plusz
UAF:	(Az (EU) 2026/468 rendelettel felülvizsgált) Ukrajna-eszköz
ULCM:	Makroszintű pénzügyi támogatás az Ukrajna-hitelezési együttműködési mechanizmus keretében
USL:	Makroszintű pénzügyi támogatás az Ukrajnát támogató hitel keretében

Megjegyzések: A 2025 végén folyósított összegek névértéken.
Az ábra nem tartalmazza az Euratom által az Energoatomnak folyósított 0,3 milliárd euró összegű kintlevő kölcsönt.
2025 végén a közös tartalékalap számára a 2022. évi hitelekre képzett céltartalékból 0,05 milliárd euró még befizetésre várt.

Forrás: Európai Számvevőszék, az alkalmazandó jogszabályok és az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója alapján.

2.54. A Bizottság az Unió 2025. évi éves beszámolójában[59] 30,2 milliárd euró értékvesztési tartalékot jelenített meg (2024: 15,8 milliárd euró) a makroszintű pénzügyi támogatás és az Ukrajna-eszköz keretében már folyósított valamennyi hitelre nézve, tükrözve a hitelek futamideje alatt várható veszteségeket.

[59] Az Unió 2025. évi összevont éves beszámolójának 2.4. megjegyzése.

Az uniós költségvetés kitettsége továbbra is nő

2.55. Az uniós költségvetés kitettségének elemzéséhez a következőket mérlegeltük:

a) az azon piaci hitelfelvételekre nyújtott uniós költségvetési garanciák, amely hitelek tagállamok vagy nem uniós országok számára nyújtott hitelek finanszírozásának forrásául szolgáltak, ez utóbbiak nemteljesítésének esetére;

b) egy adott esemény bekövetkezése esetén a jövőben felmerülő kötelezettségek, amelyeket az éves beszámoló *függő kötelezettségként* tüntet fel, és amelyek a folyósított összegekre nézve már korábban nyújtott költségvetési biztosítékokból tevődnek össze[60].

2.56. Az uniós költségvetés kitettsége ebből következően 2025 végén összesen 406,8 milliárd euró volt, ami a 2024 végi 342 milliárd euróhoz képest 19%-os növekedést jelent. A ***2.26. ábra*** az uniós költségvetés jelenlegi kitettségét és az annak biztosítását szolgáló védelmi rendszert szemlélteti, hogy az Unió teljesíteni tudja adósságkötelezettségeit.

[60] Uo., 4.1.1. megjegyzés.

2.26. ábra. A teljes uniós költségvetési kitettség 2025 végén, a kitettség forrásával és a védelmi rendszerrel együtt

(milliárd euró)

A kitettség forrása	Az uniós költségvetés kitettsége 2024	Az uniós költségvetés kitettsége 2025	Az uniós költségvetés igénybevétele ELŐTTI védelmi rendszer	Az uniós költségvetés igénybevétele UTÁNI védelmi rendszer
NGEU-hitelek	108,7	155,9		Mozgástér az ideiglenes saját források felső határa alatt (az uniós GNI 0,6%-a)
SURE-hitelek	98,4	90,4	n/a	A saját források állandó felső határa alatti mozgástér (az uniós GNI 1,4%-a) + Tagállami garancia (25%)
EFSM-hitelek	42,0	37,1		A saját források állandó felső határa alatti mozgástér (az uniós GNI 1,4%-a)
Fizetésimérleg-hitelek	0,2	–		
MFA+ hitelek *Ukrajnának*	18,0	18,0		
Az Ukrajna-eszköz keretében nyújtott hitelek	13,1	23,2		
MFA az Ukrajna-hitelezési együttműködési mechanizmus (ULCM) keretében	–	18,1	Immobilizált orosz állami vagyoni eszközökből származó rendkívüli bevételek	
Rendkívüli MFA-hitelek *Ukrajnának*	6,0	6,0	Közös tartalékalap (9%) + Önkéntes tagállami garancia (61%)	
MFA-hitelek *Ukrajnának*	5,0	5,0	Közös tartalékalap (9–70%)	n/a
Ukrajna-garancia	0,1	1,2		
Euratom-kölcsönök az *Energoatomnak*	0,3	0,3		
ESBA-garancia	21,0	20,0		
A külső hitelezési megbízatással összefüggő (ELM) garanciák	19,2	16,8		
EFFA-garancia	0,5	0,5		
NDICI-EFFA+ garancia	1,3	2,9		
InvestEU garancia	3,5	6,0		
Hitelek nem uniós országoknak	4,7	5,4		
Összesen	**342,0**	**406,8**		

Megjegyzések: Az ábra a ***2.55***. bekezdésben vázolt megközelítést követi.
Az InvestEU garancián belüli tagállami részalapok feltöltési rátái eltérhetnek a standard rátától. A tartalékfeltöltéssel nem fedezett összegeket tagállami back-to-back garanciákkal fedezik. A külső hitelezési megbízatáshoz kapcsolódó garancia esetében az uniós kitettség a fennálló egyenlegek 65–100%-a között változik.

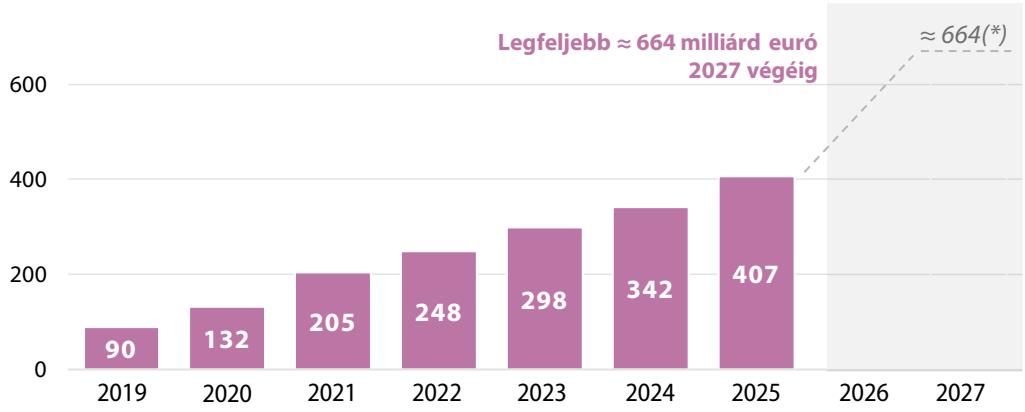
Forrás: Európai Számvevőszék, az Uniónak a 2024. évi, illetve a 2025. évi összevont éves beszámolója alapján.

2.57. 2025-ben létrehozták a Moldovai Reform- és Növekedéstámogató Eszközt. Ez 2025 és 2027 között legfeljebb 1,5 milliárd euró összegű hitelt biztosít, amelyből 2025-ben 0,3 milliárd eurót folyósítottak.

2.58. Az uniós költségvetés kitettsége az előrejelzések szerint tovább nő majd, és 2027-re eléri az 664 milliárd eurót (lásd: ***2.27. ábra***).

2.27. ábra. Az uniós költségvetés múltbeli és előre jelzett kitettsége

(milliárd euró)

(*) kitettség várhatóan 2027 végéig:

- A NextGenerationEU keretében nyújtott hitelek: legfeljebb 216,7 milliárd euró (2026 januárjában felülvizsgálva)
- A Szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő támogatás keretében nyújtott hitelek: 82,4 milliárd euró
- Az Európa biztonságát szolgáló cselekvési eszköz keretében nyújtott hitelek: legfeljebb 75 milliárd euró (≈ 50%)
- Az európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus keretében nyújtott hitelek: 27,9 milliárd euró
- Euratom-kölcsönök az Energoatomnak: 0,2 milliárd euró
- Ukrajnának nyújtott hitelek: legfeljebb 170 milliárd euró (2026 januárjában felülvizsgálva)
- Egyéb nem uniós országoknak nyújtott hitelek: legfeljebb 14,7 milliárd euró
- Aláírt műveletekre vonatkozó költségvetési biztosítékok: legfeljebb 77,6 milliárd euró

Megjegyzés: Az ábra a ***2.55***. bekezdésben vázolt megközelítést követi.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója és egyéb bizottsági adatok alapján.

2.59. A teljes kitettség lebontható éves kitettségekre, amely alatt az uniós költségvetés, illetve a mozgástér által fedezendő maximális összeg értendő, ha az adott évben nemteljesítés esete forog fenn[61]. A Bizottság rendelkezésünkre bocsátott adatokat az éves uniós költségvetési kitettségről a 2024. év végi állapot szerint, valamint a tagállamoknak és nem uniós országoknak nyújtott pénzügyi támogatásról és a *külső hitelezési megbízatásról (ELM)*. Számításaink szerint 2026-ban a teljes kitettség 20 milliárd eurót tesz ki (2025: 14,5 milliárd euró). Ez az adat azonban nem tartalmazza a fennmaradó programok (ESBA, InvestEU, EFFA és EFFA+) költségvetési garanciákkal fedezett éves kitettségét. 2022. évi ajánlásunkban azt javasoltuk[62], hogy a Bizottság tegye közzé a becsült teljes éves kitettséget.

Az uniós költségvetés mozgástere garanciát nyújt a hitelfelvételhez

2.60. Az uniós hitelfelvételi műveleteket egy azt biztosító garanciamechanizmus támogatja, hogy az adósságszolgálati kötelezettségek mindig teljesíthetők legyenek. A saját források felső határa (vagyis az Unió által a tagállamoktól igényelhető maximális összeg) és az MFF kifizetési előirányzatai tényleges szintjének finanszírozásához szükséges saját források közötti különbség az uniós költségvetés mozgásterén mint éves tartalékon keresztül nyújtott garancia révén hidalható át. 2021 óta a saját források állandó felső határa meghatározás szerint az uniós bruttó nemzeti jövedelem (GNI) 1,4%-a. A 2025. évi költségvetés az uniós GNI 0,83%-át kitevő saját forrásokat tartalmazott a költségvetési kiadások finanszírozására[63], így az év végén még 0,57%-os mozgástér állt rendelkezésre a költségvetési kötelezettségek fedezésére.

---

[61] 05/2023. sz. különjelentés, 2. ábra.

[62] A 2022. évi éves jelentés 2.3. ajánlása.

[63] Az Unió 2025. évi összevont éves beszámolójának 6.7. megjegyzése.

2.61. A gyakorlatban a mozgástér végső biztosítékként szolgál a befektetők számára: amennyiben az Unió nehézségekbe ütközne adósságának kiegyenlítése során (pl. a hitelek kedvezményezettjeinek késedelmes vagy hiányos visszafizetései miatt), a Bizottság kiegészítő hozzájárulásokat kérhet a tagállamoktól e kötelezettségek teljesítése érdekében. Mielőtt ilyenkérést intézne hozzájuk, a Bizottság beszámol a bevezetett kockázatcsökkentő és likviditáskezelési intézkedéseiről[64]. A mozgástér nem előre finanszírozott tartalék: csak akkor eredményez tagállami kifizetéseket, ha az Unió standard költségvetési forrásai és a hitelfelvevőktől származó pénzbeáramlásai nem elegendőek az uniós hitelfelvételek visszafizetésének fedezésére. Ez a mechanizmus[65] jogilag kötelező érvényű kötelezettségvállalást jelent a tagállamok részéről.

2.62. A 2024 végén rendelkezésre álló adatok alapján a Bizottság becslése szerint – a kifizetési előirányzatok (az NGEU kivételével) finanszírozásához az uniós költségvetésből szükséges saját források levonása után – a saját források állandó felső határa alatt rendelkezésre álló mozgástér 2026-ban 90,8 milliárd eurót, 2027-ben pedig 90,5 milliárd eurót tesz ki[66] (lásd: ***2.28. ábra***). Ezek a számadatok az éves uniós GNI 0,5%-ának felelnek meg

2.63. A saját források állandó felső határa alatti mozgástér mellett a saját forrásokról szóló határozat 2058-ig bevezette a saját források felső határának az uniós GNI 0,6%-át kitevő további ideiglenes és rendkívüli emelését, kizárólag az NGEU-hitelek visszafizetésének garantálása érdekében. A Bizottság becslése szerint a 2027-ig tartó időszakban a saját források ideiglenes felső határa alatti mozgástér szinte teljes egészében rendelkezésre fog állni[67] (lásd: ***2.28. ábra***).

---

[64] Uo.

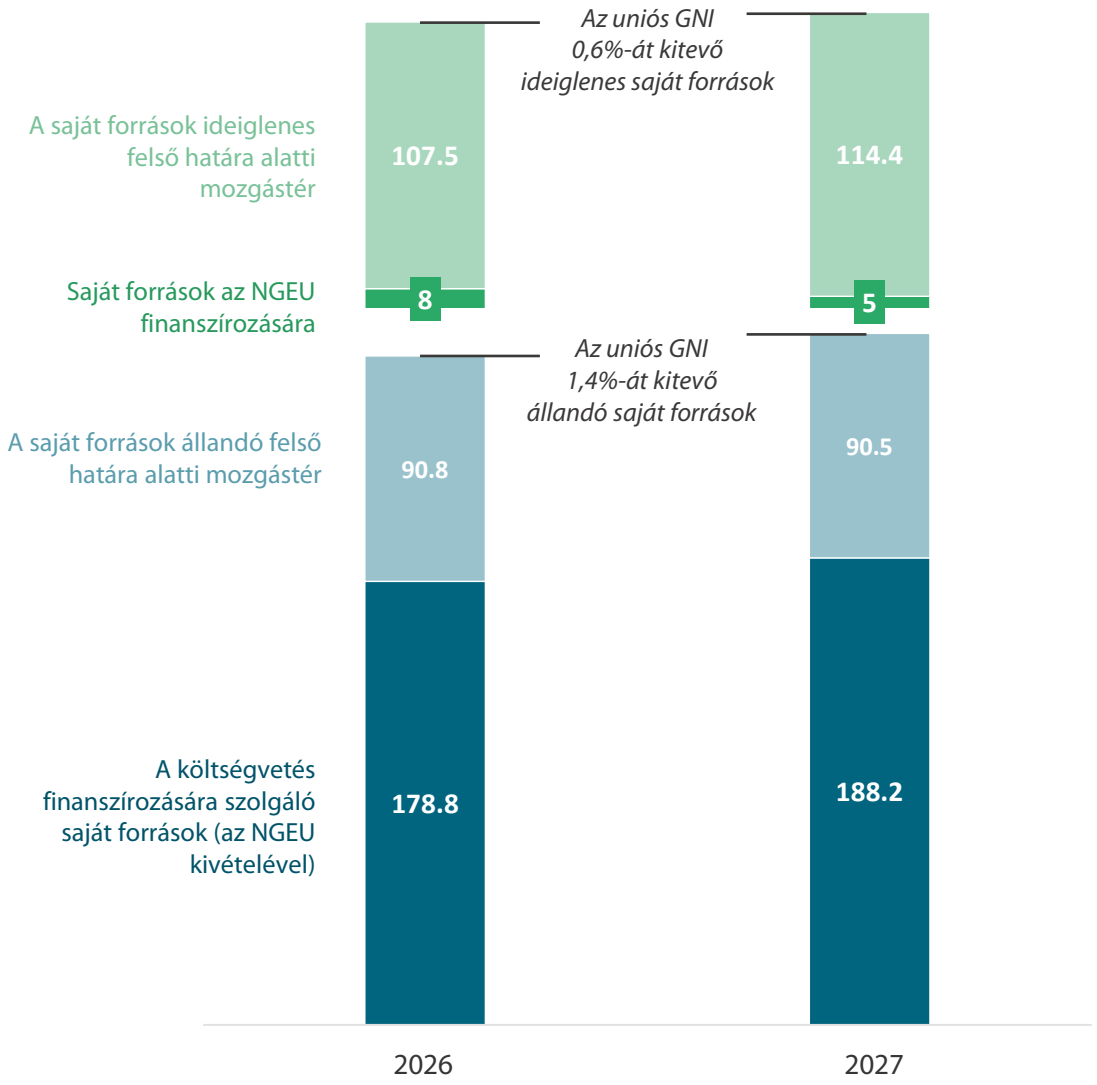
[65] A Tanács (EU, Euratom) 2020/2053 határozata.

[66] COM(2025) 781, mellékletek.

[67] Uo.

2.28. ábra. A saját források állandó és ideiglenes felső határa alatti mozgástér

(milliárd euró)

Forrás: Európai Számvevőszék, a COM(2025) 781 alapján.

2.64. A következő MFF-re nézve a Bizottság a saját források felső határának 1,75%-ra történő emelését javasolta[68]. A bizottsági javaslatról szóló véleményünkben[69] jeleztük, hogy a Bizottságnak az Ukrajnának nyújtandó új, 90 milliárd euró összegű hitel jóváhagyását követően újra kell értékelnie, hogy a saját források javasolt felső határa továbbra is megfelelő-e.

[68] A COM(2025) 574 4. cikke.

[69] Az 4/2026. sz. vélemény 16. bekezdése.

2.65. A javaslat egy válságreagálási mechanizmust is bevezetett, amely súlyos válsághelyzetek, súlyos nehézségek vagy azok komoly veszélye esetén lehetővé teszi a tőkepiacokon történő további hitelfelvételt, hogy hitelt lehessen nyújtani a tagállamoknak[70]. Ez az eszköz akkor lenne alkalmazandó, ha a meglévő programok nem kezelnék megfelelően a helyzetet. Az ebből eredő kötelezettségeket a saját források felső határának 0,25 százalékpontos rendkívüli és átmeneti emelése fedezné[71].

A közös tartalékalap kumulatív pénzügyi teljesítménye – csakúgy, mint 2024-ben – pozitív

2.66. 2021 óta a *közös tartalékalap (CPF)* egyesíti a költségvetési garanciákból, a pénzügyi támogatásra nyújtott hitelekből és az Euratom hiteleszközéből származó uniós pénzügyi kötelezettségekre képzett céltartalékokat[72]. 2025. december 31-én a közös tartalékalap eszközeinek piaci értéke 27,2 milliárd eurót tett ki (2024: 23,2 milliárd euró). A közös tartalékalap forrásait a különböző hozzájáruló eszközök szerinti részalapokba osztják szét[73] (lásd: ***2.29. ábra***).

[70] COM(2025) 574 6. cikk.

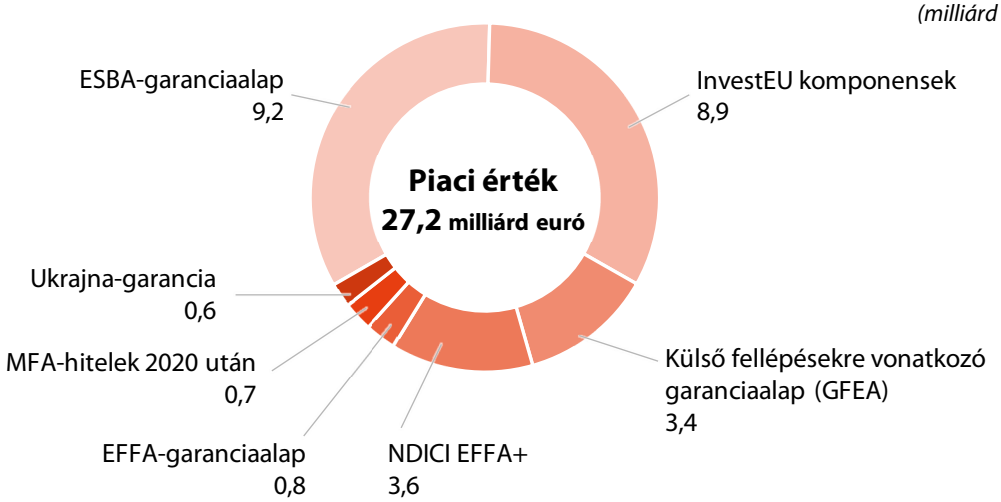
[71] Uo., 8. cikk.

[72] A költségvetési rendelet 215. cikke.

[73] A C(2020) 131/03 3. cikke.

2.29. ábra. A közös tartalékalap és annak komponensei 2025 végén

(milliárd euró)

ESBA: Európai Stratégiai Beruházási Alap
NDICI: Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz
EFFA+: Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz
EFFA: Európai Fenntartható Fejlődési Alap
MFA: Makroszintű pénzügyi támogatás

Megjegyzések: Az InvestEU részalapjai keretében közzétett eszközökből a tagállami részalapokra (Csehország, Finnország, Románia, Málta, Bulgária, Görögország, Spanyolország és Portugália) fordított 1,1 milliárd eurót külön, nemzeti vagy regionális hozzájárulásokból finanszírozzák.
Emellett a Bizottság központi pénztárában 0,2 milliárd eurót tartanak likviditási pufferként az azonnali garancialehívások fedezésére.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2025. évi összevont éves beszámolója alapján.

2.67. A közös tartalékalap kezelése során a Bizottság célja legalább a befizetett tőke megőrzése (tőkemegőrzés)[74]. Miután 2025-ben 0,9 milliárd euró (2024-ben 0,8 milliárd euró) pozitív teljesítményt könyvelhetett el, a portfólió halmozott (realizált és nem realizált) pénzügyi teljesítménye annak 2021. évi létrehozása óta 1,3 milliárd euró (4,9%).

[74] COM(2025) 400, 2. rész.

2.68. A Bizottság az uniós költségvetés mozgósítása előtt igénybe veheti a közös tartalékalapot az uniós és nem uniós országokban végzett műveletekhez kapcsolódó garancialehívásokhoz szükséges, valamint a nem uniós országok nemteljesítéséből eredő kiáramlások fedezésére. Míg a makroszintű pénzügyi támogatás (MFA) és az Euratom-hitelek esetében soha nem került sor fizetési nemteljesítésre, 2024 végén a költségvetési garanciák keretében a nemteljesített műveletekhez és a tőkebefektetések értékcsökkenéséhez kapcsolódó visszafizettetések nélküli halmozott garancialehívások értéke 1,4 milliárd eurót tett ki[75] (2023-ban: 1,2 milliárd euró), és ebből 0,9 milliárd euró (2023-ban: 0,9 milliárd euró) a külső hitelezési megbízatáshoz kapcsolódott[76], amelynek céltartaléka a külső fellépésekre vonatkozó garanciaalap (GFEA) részalapban van.

[75] A következő alapján: Az Európai Unió 2026. évi általános költségvetési tervezete – című munkadokumentum, XI. rész. Lásd: a „Guarantee calls and recoveries” című táblázatok a 19., 34., 48., 63., 79. és 97. oldalon.

[76] Az Európai Unió 2026. évi általános költségvetési tervezete – munkadokumentum, XI. rész, 63. o.

Következtetések és ajánlások

Következtetések

2.69. 2025-ben az éves uniós költségvetés szinte valamennyi kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatát felhasználták. Az NGEU okán 2025-ben az összes kifizetés összege meghaladta az összes kötelezettségvállalását. A 2014–2020-as esb-alapok felhasználása elérte a 98,6%-ot, míg a CPR szerinti megosztott irányítású alapok teljes kifizetése a 2021–2027-es MFF-ben az ezekre az alapokra elkülönített összeg csupán 16,6%-át tette ki. A három fő kohéziós alap (ERFA, KA és ESZA+) 2021–2025-ös felhasználási aránya 14,8% volt, és az összes kifizetés 52,8 milliárd eurót tett ki. Megfigyelésünk szerint az év végén nagy összegűek a fennálló kifizetési kérelmek. (lásd: ***2.2***–***2.18***. bekezdés).

2.70. Az RRF vissza nem térítendő támogatásainak éves kifizetései, amelyek 2025-ben összesen 40,1 milliárd eurót tettek ki, jelentősen elmaradtak a Bizottság előrejelzésétől (65 milliárd euró). 2025 decemberében azonban 17 tagállam összesen 20,3 milliárd euró összegű kifizetési kérelmet nyújtott be. Az RRF 359,9 milliárd euró összegű vissza nem térítendő támogatási kötelezettségvállalásaiból 2025 végéig 237,5 milliárd eurót (66%) fizettek ki, így 2026 végéig még 122,4 milliárd eurót (34%) kell majd folyósítani. (lásd: ***2.19***–***2.24***. bekezdés).

2.71. 2025 végén a fennálló kötelezettségvállalások teljes összege – beleértve az NGEU vissza nem térítendő támogatásait is – 501,1 milliárd eurót tett ki. A Bizottság várakozása szerint ez az összeg 2027 végére 339 milliárd euróra fog csökkenni. (lásd: ***2.25***–***2.29***. bekezdés).

2.72. A hosszú távú uniós hitelfelvétel 2025 végén 702,1 milliárd eurót tett ki, és a jelenlegi MFF végére várhatóan eléri az 1 billió eurót. A jelenlegi MFF-ben az NGEU keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatás finanszírozási költségeire fordított összes kiadás elérheti a 28,3 milliárd eurót, ami a Bizottság eredeti 14,9 milliárd eurós előrejelzésének mintegy kétszerese. 2025-ben az NGEU kifizetések összege az előre jelzettnél alacsonyabbnak mutatkozott, ami az év végén magasabb készpénzállományt eredményezett. (lásd: ***2.30***–***2.47***. bekezdés).

2.73. Oroszország agressziós háborújának kezdetétől 2025 végéig az Unió és tagállamai több mint 192,1 milliárd eurót mozgósítottak Ukrajna és az ukrán lakosság támogatására. Ebből az Unió 65,3 milliárd eurót hitelek formájában folyósított, és még további 9,8 milliárd euró kifizetését tervezi. A Tanács 2026 áprilisában további 90 milliárd euró összegű hitelről állapodott meg. (lásd: ***2.48***–***2.54***. bekezdés).

2.74. Az uniós költségvetés kitettsége a 2024. évi 342 milliárd euróról 2025-re 406,8 milliárd euróra nőtt, és az elkövetkező években várhatóan tovább fog nőni. 2025. december 31-én a közös tartalékalap eszközeinek piaci értéke 27,2 milliárd eurót tett ki. (lásd: ***2.55***–***2.68***. bekezdés).

Ajánlások

2.1. ajánlás. A kohéziós politikai alapok kifizetési hátraléka kockázatának csökkentése

2.75. A Bizottság a tagállamokkal együtt időben hozzon intézkedéseket annak érdekében, hogy az éves költségvetésen belül és az MFF felső határaival összhangban biztosítsa a kifizetési igények megfelelő tervezését és végrehajtását, elsősorban a kohéziós politikai alapok esetében. A cél az éves költségvetés kifizetési előirányzatainak elégtelenségéből eredő hátralékok kockázatának csökkentése, hogy a következő költségvetési években korlátozni lehessen a kifizetési előirányzatokra nehezedő nyomást.

Megvalósítás céldátuma: 2026 vége.

2.2. ajánlás. Forrásgazdálkodási és visszafizetési stratégia kidolgozása az NGEU számára

2.76. A Bizottság dolgozzon ki és tegyen közzé átfogó forrásgazdálkodási és visszafizetési stratégiát az NGEU-hoz kapcsolódó adósság tekintetében a 2058-ig tartó visszafizetési időszakra vonatkozóan, figyelembe véve a makro- és pénzügyi kockázatokat, többek között a megújulási, kamatláb-, likviditási és piaci kockázatokat. A jelenlegi és a következő MFF-ek által lefedett időszakra vonatkozóan vegye figyelembe az alkalmazandó költségvetési korlátokat, többek között a tőketörlesztések éves felső határát és a rendelkezésre álló kifizetési előirányzatokat. A vissza nem térítendő támogatások esetében, mivel a kapcsolódó finanszírozási költségeket az uniós költségvetés fogja viselni, a Bizottság határozza meg, hogy milyen kritériumok és prioritások alapján döntik el, hogy a lejáró adósság mekkora részét kell megújítani – a hatékony piacra jutás és a működési rugalmasság fenntartása mellett – a finanszírozási költségek visszafogása érdekében.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

3. fejezet

Az uniós költségvetés révén elért eredmények

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
1. rész. Teljesítmény-ellenőrzéseink eredményei: főbb üzenetek	**3.1.–3.39.**
Bevezetés	3.1.–3.6.
Uniós reagálás a válság utáni helyreállítás keretében	3.7.–3.12.
Az Unió gazdasági versenyképességének növelése valamennyi polgár javára	3.13.–3.18.
Az Unió biztonságát fenyegető veszélyekkel szembeni ellenálló képesség, valamint a szabadság, a demokrácia és a jogállamiság európai értékeinek tiszteletben tartása	3.19.–3.25.
Éghajlatváltozás, környezet és természeti erőforrások	3.26.–3.32.
Költségvetési politikák és közfinanszírozás az Unióban	3.33.–3.37.
Főbb intézményi érdekelt felek	3.38.–3.39.
Európai Parlament	3.38.
Az Európai Unió Tanácsa	3.39.
2. rész. A többéves pénzügyi keret 2. fejezete alá tartozó programok teljesítménye	**3.40.–3.82.**
Bevezetés	3.40.–3.43.
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	3.44.
A 2. fejezetre vonatkozó teljesítménybeszámolás megfelelt a Bizottság utasításainak	3.45.–3.49.
A 2021–2027-es teljesítménymérési keret javította az eredmények nyomon követését, a hatásokét azonban nem	3.50.–3.57.
A 2021–2027-es keret a korábbinál több eredménymutatót tartalmaz, de a legtöbb program esetében még mindig hiányoznak a hatásmutatók	3.50.–3.54.
A bejelentett adatok összességében megfelelően nyomon követhetők	3.55.–3.57.
A mutatók szerint a teljesítmény programonként eltérő volt: értékelésünk szerint alacsonyabb, mint a Bizottság értékelése szerint	3.58.–3.74.

A mutatók célértékei felé tett előrehaladásra vonatkozó értékelésünk kevésbé pozitív, mint a Bizottságé 3.58.–3.65.

Az ESZA+ kivételével a jelenlegi programmutatók eddig jobb teljesítményt mutatnak, mint az előző MFF idején 3.66.–3.74.

Következtetések és ajánlások 3.75.–3.82.

Mellékletek

3.1 melléklet. A Számvevőszék 2025. évi különjelentései által érintett stratégiai területek

3.2 melléklet. A Számvevőszék 2025. évi különjelentéseinek ajánlásai nyomán tett első bizottsági intézkedések: néhány példa

3.3 melléklet. A teljesítménymutatók állapota 2024.12.31-én, a Számvevőszék értékelése alapján

1. rész. Teljesítmény-ellenőrzéseink eredményei: főbb üzenetek

Bevezetés

3.1. Különjelentéseink azt vizsgálják, hogy az uniós költségvetés végrehajtása során mennyire jól alkalmazzák a *gondos pénzgazdálkodás* elveit[1]. E jelentéseink a fő *teljesítmény*- és szabályszerűségi célkitűzésekkel foglalkoznak. 2025-ben 26 különjelentést (***3.1. melléklet***) tettünk közzé, amelyek számos, az uniós kiadások és szakpolitikák különböző területein az Unió előtt álló kihívást tárgyaltak.

3.2. Ellenőrzési munkánk a következő stratégiai területekre irányult, amelyeket a 2021–2025. évi stratégiánkkal összhangban prioritásként kezeltünk:

- uniós reagálás a válság utáni helyreállítás keretében;
- az Unió gazdasági versenyképességének növelése valamennyi polgár javára;
- az Unió biztonságát fenyegető veszélyekkel szembeni ellenálló képesség, valamint a szabadság, a demokrácia és a jogállamiság európai értékeinek tiszteletben tartása;
- éghajlatváltozás, környezet és természeti erőforrások;
- költségvetési politikák és közfinanszírozás az Unióban.

3.3. Ajánlásaink elsősorban a következő fő területekre vonatkoznak:

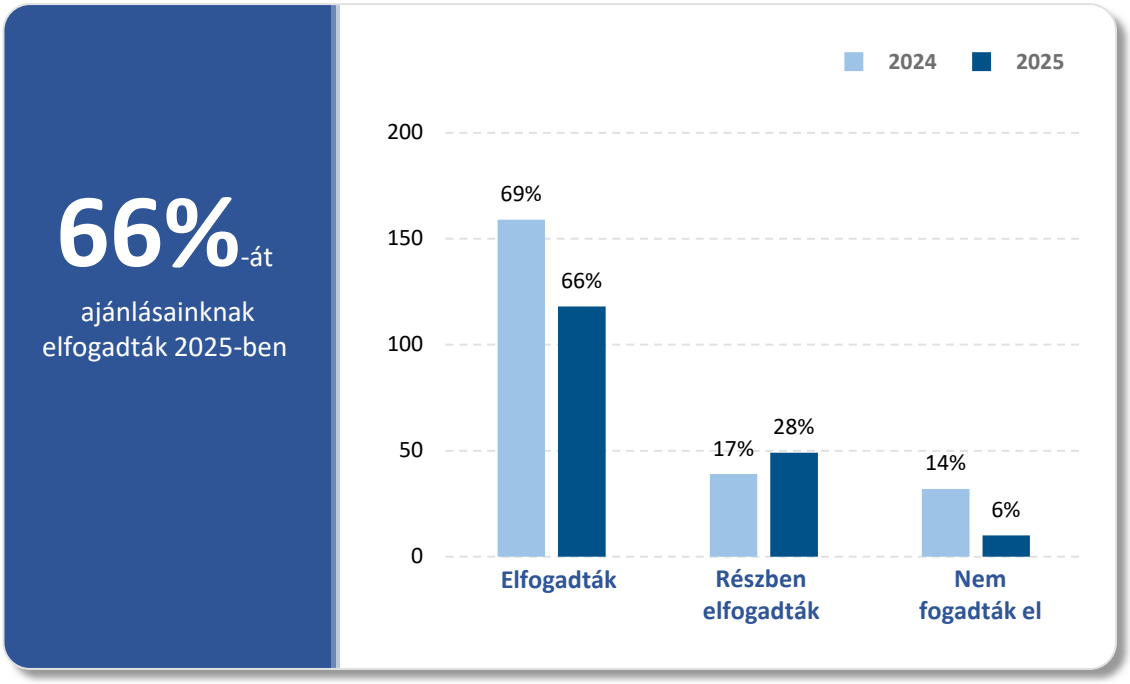
- a *programok* kialakítása, beleértve a stratégiákat, az igényfelmérést és azoknak a kitűzött célokkal való összhangját;
- célértékek meghatározása, mutatók és adatok nyomon követése, beszámolás;
- projektkiválasztás, a projektek és intézkedések fenntarthatósága;
- megfelelés a *közbeszerzési* és *állami támogatási* szabályoknak.

---

[1] Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendelet 33. cikke, 2024. szeptember.

3.4. Az általunk ellenőrzött szervezeteknek jogukban áll válaszolni észrevételeinkre[2]. Válaszaikat, amelyek azt is jelzik, hogy elfogadják-e az általunk megfogalmazott ajánlásokat, különjelentéseinkkel együtt közzétesszük. 2025. évi különjelentéseink 177 ajánlást tartalmaztak (szemben a 2024. évi 230 ajánlással). Az ellenőrzött szervezetek ajánlásainak 66%-át teljes mértékben, 28%-át részben elfogadták (lásd: ***3.1. ábra***).

3.1. ábra. 2025. évi különjelentéseink ajánlásainak elfogadottsága a 2024. évihez képest

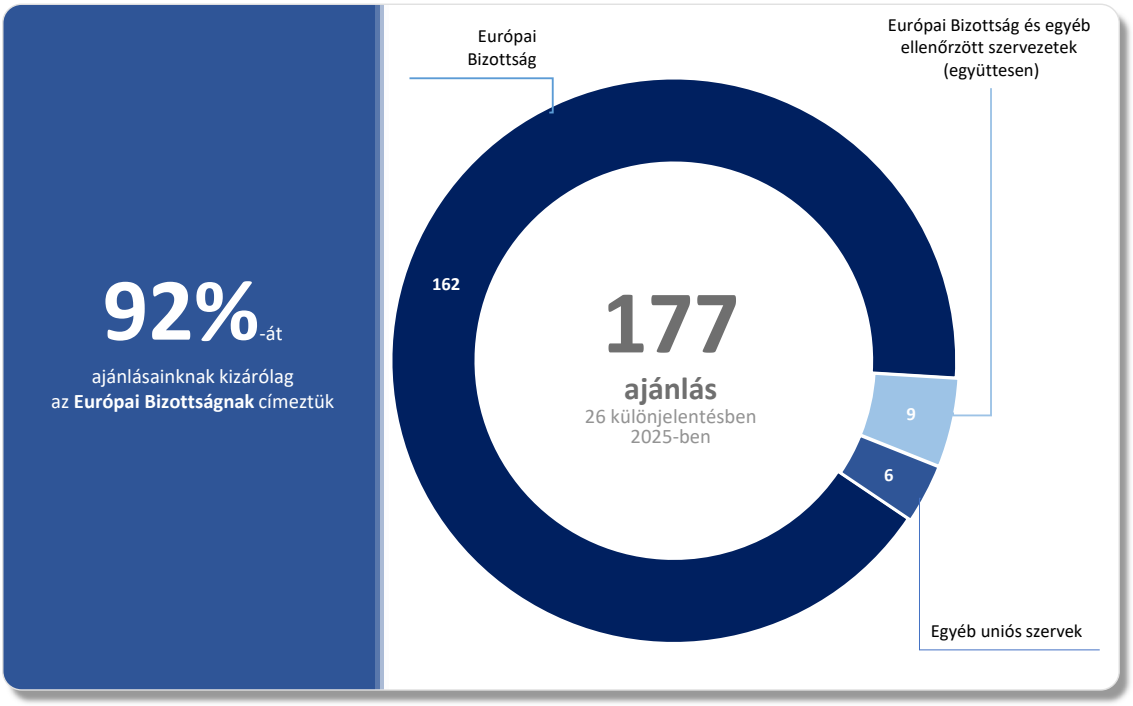

Forrás: Európai Számvevőszék.

[2] Uo., 259. cikk.

3.5. Ajánlásaink zömét az Európai Bizottsághoz intéztük (***3.2. ábra***).

3.2. ábra. Az ajánlások megoszlása ellenőrzött felek szerint

Forrás: Európai Számvevőszék.

3.6. A következő bekezdésekben stratégiai területek szerinti bontásban ismertetjük különjelentéseink fő mondanivalóját. Kiegészítésül áttekintést adunk arról, hogy hol említi a Tanács, illetve *mentesítési* állásfoglalásában az Európai Parlament a különjelentéseinket, és példákat mutatunk be a Bizottság által hozott korai intézkedésekre (***3.2. melléklet***). Ezek a példák csak kiegészítésül szolgálnak a különjelentéseinkre adott válaszokban kifejtett bizottsági álláspontho z, és tőlük függetlenül sort fogunk keríteni a három év után esedékes, rendszeres nyomon követésre.

Uniós reagálás a válság utáni helyreállítás keretében

3.7. 2025-ben öt különjelentést tettünk közzé e stratégiai terület témáiról (lásd: ***3.3. ábra***).

3.3. ábra. A válság utáni helyreállítás keretében történő uniós reagálás stratégiai területén 2025-ben közzétett különjelentések

Forrás: Európai Számvevőszék.

3.8. Megállapítottuk, hogy ellenőrzési munkájának javulása ellenére[3] a Bizottság nem tudott kellő bizonyosságot nyújtani arról, hogy a tagállamok **kontrollrendszerei eredményesen** biztosítják-e, hogy a *Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz* (RRF) kiadásai megfeleljenek a közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak.

3.9. A munkaerőpiaci és foglalkoztatási politikák kulcsfontosságú területként RRF-finanszírozásban részesülnek. Megállapítottuk[4], hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt **munkaerőpiaci** reformok ellenőrzésünk időpontjáig elérték a várt *outputokat* és bizonyos *eredményeket* is hoztak, de az országspecifikus ajánlásokban azonosított strukturális munkaerőpiaci kihívásokat csak részben kezelték. Emellett az RRF-reformok munkaerőpiaci eredményeinek, illetve *hatásának* értékelhetőségét jelentősen korlátozta a megfelelő mutatók hiánya.

---

[3] 09/2025. sz. különjelentés.

[4] 10/2025. sz. különjelentés.

3.10. Az Unió **digitális átállása** támogatására irányuló fő RRF-célkitűzés megvalósítása során a Bizottság és a tagállamok helyesen alkalmazták a digitális címkézés módszertanát. Valamennyi tagállam elérte vagy akár túl is lépte a 20%-os allokációra vonatkozó követelményt. Megállapítottuk viszont[5], hogy egyes tagállamok nem elsősorban a fő digitális szükségleteikre irányuló intézkedésekre fordították az uniós finanszírozást, mivel ezt az RRF-rendelet nem írta elő. Megállapítottuk azt is, hogy az RRF-nek az előrehaladás követésére használt közös mutatói nem voltak teljesen összhangban az uniós digitális szakpolitikai célok mutatóival.

3.11. Az **uniós költségvetés rugalmasságának** köszönhetően a költségvetés választ tudott adni újonnan felmerülő kihívásokra és prioritásokra. Mint arról beszámoltunk[6], a rugalmassági keret azonban túl összetett; nem egyértelmű, hogy milyen sorrendben kell igénybe venni az egyes rugalmassági eszközöket, és alkalmanként átfedések is előfordulnak. Ezenkívül a rugalmassági eszközök választását nem indokolták a jövőbeli igényekre és kockázatokra vonatkozó alapos elemzések.

3.12. Megállapítottuk[7], hogy az RRF részben kezelte az európai szemeszter keretében az országspecifikus ajánlásokban azonosított, **üzleti környezettel** kapcsolatos kihívásokat, de néhány strukturális probléma még megoldásra vár. Bár a befejezett intézkedéseknek köszönhetően teljesültek az elfogadott mérföldkövek és célértékek, eddig csak ezen intézkedések egyharmada ért el jelentős eredményeket, és néhány korai eredménynek köszönhetően történt előrelépés az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén.

---

5 13/2025. sz. különjelentés.

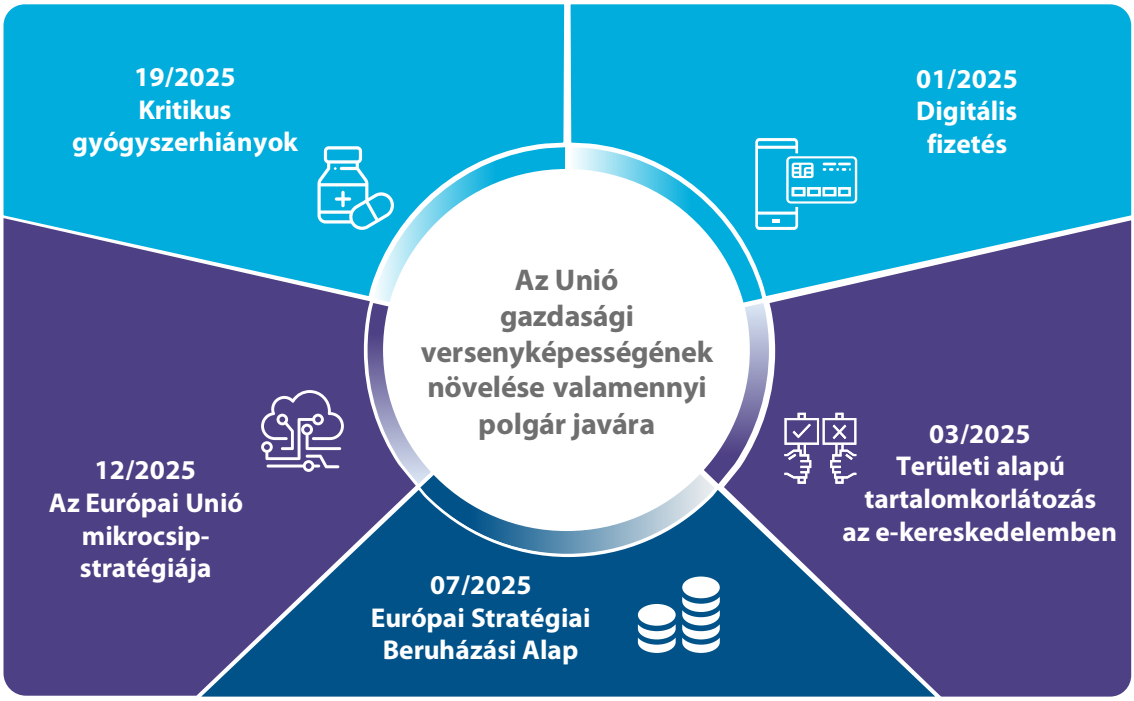
6 18/2025. sz. különjelentés.

7 21/2025. sz. különjelentés.

Az Unió gazdasági versenyképességének növelése valamennyi polgár javára

3.13. 2025-ben öt különjelentést tettünk közzé e stratégiai terület témáiról (lásd: ***3.4. ábra***).

3.4. ábra. Az Unió gazdasági versenyképességének stratégiai területén 2025-ben közzétett különjelentések

Forrás: Európai Számvevőszék.

3.14. A **digitális fizetések** kritikus fontosságúak az uniós gazdaság számára, és megállapításunk szerint[8] a Bizottság megközelítése elősegítette, hogy azok biztonságosabbá, gyorsabbá és olcsóbbá váljanak. A Bizottság szilárdabbá tette az általános keretrendszert, a nyomonkövetési folyamat viszont gyengült. Ez főként két különálló tényezőnek tudható be. Először is, nem egyértelműek az árbeavatkozások kritériumai (például a Bizottság beavatkozhat a díjak és illetékek pénzforgalmi szolgáltatók általi meghatározásába). Másodszor: a nyílt banki szolgáltatásokra (a harmadik fél szolgáltatók banki adatokhoz való hozzáférésén alapuló pénzforgalmi szolgáltatások) vonatkozó szabályozási keretnek hiányosságai vannak.

[8] 01/2025. sz. különjelentés.

3.15. Az indokolatlan **területi alapú tartalomkorlátozás** azt jelenti, hogy tagállamok szerint korlátozzák az egyes online interfészekhez, árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Ez egyrészt kihat a fogyasztói hozzáférésre, másrészt hátráltathatja az uniós digitális piacot. A területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet elfogadása lépés afelé, hogy mind a fogyasztók, mind a kereskedők igényeit kiegyensúlyozott módon figyelembe vegyék. Megállapítottuk azonban[9], hogy a rendelet végrehajtása terén továbbra is vannak nehézségek, mivel az eredeti *hatásvizsgálatnak* hiányosságai voltak és mert a tagállamokban nem egyformán érvényesítik a szabályokat.

3.16. Az ***Európai Stratégiai Beruházási Alap*** hozzájárult az Unió beruházási hiányának csökkentéséhez, és számos projektet támogatott uniós *költségvetési garanciával* fedezett hitel- és tőkeeszközök révén. Amint azonban megállapítottuk[10], a program nem érte el teljes mértékben a célját, vagyis hogy 2022-ig 500 milliárd euró összegű beruházást mozgósítson, és az előzetes becslések 26%-kal több beruházást jeleztek, mint amennyiről végül be lehetett számolni. Az Alap *addicionalitását*[11] nem igazolták kellőképpen, és a nyomon követés, valamint a beszámolás számos aspektusa tekintetében hiányoztak a célértékek és a teljes körű adatok.

3.17. A Bizottság 2022-ben terjesztette elő a csipekről szóló uniós jogszabálycsomagot, ezzel reagálva a globális ellátási láncnak a Covid19-világjárvány által kiváltott zavaraira, azzal a céllal, hogy kezelje a **mikrocsip**hiányt és megerősítse az Unió technológiai szuverenitását. Arra a következtetésre jutottunk[12], hogy a Bizottság elfogadható előrelépést tett a stratégia megvalósítása terén, de nem valószínű, hogy teljesülne a digitális évtized azon ambiciózus célkitűzése, hogy az Unió 20%-os részesedésre tegyen szert a globális piacon.

---

[9] 03/2025. sz. különjelentés.

[10] 07/2025. sz. különjelentés.

[11] Az Európai Stratégiai Beruházási Alapról szóló (EU) 2015/1017 rendelet 5. cikke.

[12] 12/2025. sz. különjelentés.

3.18. Unió-szerte egyre gyakrabban fenyegeti a közegészségügyet **kritikus gyógyszerhiány.** Beszámoltunk arról[13], hogy az Európai Gyógyszerügynökség értékes támogatást nyújtott a tagállamoknak, és hogy a Bizottság megtette az első lépéseket azáltal, hogy jogszabályi változtatásokat javasolt. Ellenőrzésünk idején azonban nem létezett eredményes keret a kritikus gyógyszerhiányok kezelésére, és az e hiányok mögöttes okainak kezelésére irányuló erőfeszítések még korai szakaszban voltak. Emellett az egységes piacon belüli széttöredezettség továbbra is akadályozta a gyógyszerek elérhetőségét az Unióban.

Az Unió biztonságát fenyegető veszélyekkel szembeni ellenálló képesség, valamint a szabadság, a demokrácia és a jogállamiság európai értékeinek tiszteletben tartása

3.19. 2025-ben hat különjelentést tettünk közzé e stratégiai terület témáiról (lásd: ***3.5. ábra***).

3.5. ábra. A reziliencia és az európai értékek stratégiai területén 2025-ben közzétett különjelentések

Forrás: Európai Számvevőszék.

[13] 19/2025. sz. különjelentés.

3.20. A **katonai mobilitásról** szóló második bizottsági cselekvési terv célja az volt, hogy felgyorsítsa a személyi állomány és felszerelés mozgását az Unió területén. Pozitív lépés volt, hogy korán megkezdődött a kettős felhasználású infrastruktúra finanszírozása, de mint megállapítottuk[14], az előrehaladás egyenlőtlen volt, mivel a tervből hiányoztak az egyértelmű célértékek és egy központi koordináló szerv. Az átfogó célkitűzés felé hol nagyobb, hol kisebb volt az előrelépés, és kívánnivalót hagyott maga után mind az irányítás, mind a nyomon követés.

3.21. Amint beszámoltunk róla[15], az **Európában lévő menekültekre irányuló kohéziós fellépés (CARE)** segítette a tagállamokat abban, hogy a rendelkezésre álló kohéziós forrásokat felhasználják az ukrajnai háborúból eredő migrációs kihívások és a menekültek szükségleteinek kezelésére. Az *irányító hatóságok* megítélése szerint a CARE hasznos volt, és biztosította számukra a rugalmasságot, likviditást és egyszerűsítést. Amint azonban megállapítottuk, a kohéziós források általános nyomon követése nem terjedt ki a migrációs gondok kezelésére nyújtott támogatás, illetve a CARE felhasználásának valamennyi aspektusára.

3.22. A nem kormányzati szervezetek (NGO-k) jelentős szerepet játszanak az uniós szakpolitikák alakításában. Miközben a Bizottság átláthatóbbá tette a **nem kormányzati szervezeteknek odaítélt uniós finanszírozás**t, megállapításunk szerint[16], gyengíti azt a nem kormányzati szervezetek osztályozásának következetlensége és az adatminőséget befolyásoló problémák. Megállapítottuk továbbá, hogy a Bizottság és más szervek nem vizsgálták proaktívan a *kedvezményezettek* esetében az uniós értékek tiszteletben tartását.

3.23. Amikor a **humanitárius segítségnyújtást** kivételesen nehéz körülmények gátolják, akkor a Bizottság és partnerei a helyzethez alkalmazott, **„távoli irányítás”** néven ismert működési modellt alkalmazzák. Megállapításunk szerint[17] ez a módszer ugyan hasznos kerete a nehezen megközelíthető területeken történő támogatásnyújtásnak, ám kialakítása és végrehajtása terén hiányosságok mutatkoztak, és a kontrollstratégiából hiányoztak a távoli irányítás eredendő kockázatait kezelő külön kontrollmechanizmusok.

---

[14] 04/2025. sz. különjelentés.

[15] 05/2025. sz. különjelentés.

[16] 11/2025. sz. különjelentés.

[17] 15/2025. sz. különjelentés.

3.24. 2017-ben az Unió aktualizálta **kereskedelemösztönző támogatási** stratégiáját, előtérbe helyezve a legkevésbé fejlett országokat. Megállapításunk szerint[18] az ezekbe az országokba eljutó támogatás megfelel az igényeknek, de a támogatás üteme nem olyan, hogy el lehetne érni az uniós stratégiában 2030-ra kitűzött finanszírozási célértéket. A legkevésbé fejlett országok előtérbe helyezése nem párosult a tagállamokkal egyeztetett, a gyakorlatba átültetett célkitűzésekkel.

3.25. Értékeltük a ***csalás* elleni küzdelemmel** foglalkozó uniós szervek feladatköreinek egyértelműségét, együttműködésüket és a Bizottság általi felügyeletet. Megállapítottuk[19], hogy míg e szervek feladatköreit egyértelműen meghatározták, az információcsere terén még maradtak hiányosságok, ami befolyásolta a vizsgálatok számát és időszerűségét. Megállapítottuk továbbá, hogy a Bizottság nem elemezte a csalások felderítésének hiányosságait és az azok számában való eltéréseket, továbbá nem felügyelte megfelelően a csalással kapcsolatos vizsgálatok eredményeként esedékes és visszafizettetett összegeket.

[18] 17/2025. sz. különjelentés.

[19] 26/2025. sz. különjelentés.

Éghajlatváltozás, környezet és természeti erőforrások

3.26. 2025-ben hat különjelentést tettünk közzé e stratégiai területről (lásd: ***3.6. ábra***).

3.6. ábra. Az éghajlatváltozás, a környezet és a természeti erőforrások stratégiai területén 2025-ben közzétett különjelentések

Forrás: Európai Számvevőszék.

3.27. A **városi szennyezés** területén megállapítottuk[20], hogy a levegőminőség javult ugyan az Unióban, de a levegőminőségi előírásokat nem mindig vagy csak a közelmúltban teljesítették. Emellett, noha erre nézve már régóta léteznek uniós jogszabályok, a zajszennyezést uniós szintű zajhatárértékek vagy zajcsökkentési célértékek híján mindmáig nem kezelik megfelelően, és a tagállamok nem kezelik prioritásként, hogy eredményes intézkedéseket hajtsanak végre.

[20] 02/2025. sz. különjelentés.

3.28. Az Európai Unió arra törekszik, hogy 2030-ra elérje **vizeinek szennyezőanyag-mentességét**. Ennek fényében megvizsgáltuk, hogy az Unió milyen intézkedésekkel lép fel a hajók okozta szennyezéssel szemben. Megállapítottuk[21], hogy bár az uniós szabályok javultak, azok végrehajtása és érvényesítése során voltak hiányosságok, és az adatok sem voltak elegendőek az eredmények méréséhez. Ezenkívül nem állt rendelkezésre áttekintés sem az elért eredményekről, sem azok kiterjesztésének lehetőségeiről, valamint a hajók okozta szennyezés nyomon követése sem volt megfelelő.

3.29. Az **erdőtüzek** kezelését illetően beszámoltunk arról[22], hogy a különböző szakpolitikai területekről származó uniós forrásokat a tagállamok egyre gyakrabban használják fel megelőző intézkedésekre. A Bizottságnak azonban nem volt rálátása a támogatásra fordított uniós pénzösszegek egészére, és kevés információval rendelkezett e projektek eredményeiről. Arról számoltunk be, hogy tagállami szinten néha túl gyorsan kellett döntést hozni az RRF keretében történő finanszírozásról, és az illetékes hatóságokat nem vonták be a vitákba arról, hogy mely tevékenységeket finanszírozzák. Hiányosságokat tártunk fel a projektkiválasztási folyamatban is.

3.30. Az Európai Unió aktívan részt vesz az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának és az alultápláltságnak a csökkentésére irányuló globális kezdeményezésekben: a teljes finanszírozás 48%-át a szubszaharai Afrika kapja. Megállapítottuk[23], hogy a Bizottság értékes erőfeszítéseket tett az **éhezés elleni küzdelem**ben, de a projekttervezési és -nyomonkövetési hiányosságok, valamint az élelmiszer-ellátási bizonytalanság mélyebb okainak nehéz kezelhetősége kárára volt a fenntarthatóságnak és a várt hatásnak. A fellépések nem voltak kellően összpontosítottak, és nem mindig a leginkább rászorulókat célozták meg.

3.31. Az uniós hulladékpolitika célja a körforgásos gazdaságra való átállás. Ellenőrzésünk szerint[24] a Bizottság szigorította a **települési hulladékgazdálkodásra** vonatkozó célértékeket és egyéb jogi követelményeket, de későn indított kötelezettségszegési eljárásokat, amikor a hulladék vonatkozású célértékek nem teljesültek. A mintánkban szereplő legtöbb projekt késedelmet szenvedett, egyeseknek költség- és kapacitásgondjaik voltak.

---

[21] 06/2025. sz. különjelentés.

[22] 16/2025. sz. különjelentés.

[23] 20/2025. sz. különjelentés.

[24] 23/2025. sz. különjelentés.

3.32. Megállapítottuk[25], hogy a *LIFE* stratégiai projektek támogatják a tagállamokat az **éghajlati kihívások** kezelésére irányuló stratégiák Unión belüli végrehajtásában. Ezt a fő érdekelt felek bevonása, kiegészítő finanszírozás mozgósítása és – a tagállami szakpolitikák változásai és a költségvetési bizonytalanság ellenére – a folytonosság biztosítása révén érték el. A kiválasztási folyamat során azonban nem feltétlenül vették figyelembe a tagállamok legfontosabb környezetvédelmi és éghajlat-politikai igényeit, ami megnehezíthette a leghatásosabb projektek azonosítását és támogatását.

Költségvetési politikák és közfinanszírozás az Unióban

3.33. 2025-ben négy különjelentést tettünk közzé e stratégiai terület témáiról (lásd: ***3.7. ábra***).

3.7. ábra. A költségvetési politikák és a közfinanszírozás stratégiai területén 2025-ben közzétett különjelentések

Forrás: Európai Számvevőszék.

[25] 25/2025. sz. különjelentés.

3.34. Az **importot érintő héacsalás** negatívan befolyásolja mind a tagállamok, mind az Unió bevételeinek beszedését. Az egyszerűsített behozatali eljárások hasznára vannak a kereskedelemnek és csökkentik az adminisztratív terheket. Hiányosságokat és következetlenségeket tártunk fel[26] azonban az uniós szabályozási keretben, valamint hiányosságokat annak tagállami ellenőrzésében, hogy helyes összegben szedik-e be a fizetendő héát. E hiányosságok nagy része annak tudható be, hogy a vám- és adóhatóságok nehézségekkel szembesülnek a tagállamok közötti együttműködés során.

3.35. Arra a következtetésre jutottunk[27], hogy ellenőrzésünk idején az uniós fellépés egyetlen nyugdíjtípus szerepének megerősítésében sem volt eredményes a **kiegészítő nyugdíjak** piacán. A foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmények határokon átnyúló tevékenysége továbbra is minimális, és néhány olyan tagállamban koncentrálódik, ahol a foglalkoztatói nyugdíjaknak már egyébként is hagyománya van. A páneurópai magánnyugdíjtermék nem bizonyult alternatív megtakarítási lehetőségnek az uniós polgárok számára, és nem is keltette fel a befektetők érdeklődését.

3.36. A ***pénzügyi korrekciókra*** vonatkozó ellenőrzésünk megállapította[28], hogy az előző *programozási időszakokban* több hiányosság volt tapasztalható a mechanizmus kialakításában, és a korrekciók alkalmazása csak részben volt eredményes az uniós költségvetés védelme szempontjából. Emellett a beszámolás sem volt kellően megbízható, a becsült jövőbeli korrekciókra nézve sem: ezek nem teljesen tükrözik, hogy a Bizottság képes-e azonosítani és korrigálni a *hibákat*. Megállapítottuk azt is, hogy a jogi keret a 2014–2020-as időszakban összetett volt, és a 2021–2027-es időszakra sem javult jelentősen.

---

[26] 08/2025. sz. különjelentés.

[27] 14/2025. sz. különjelentés.

[28] 22/2025. sz. különjelentés.

3.37. A rulírozó hatás a hatóságoknak visszafizetendő *pénzügyi eszközökre* vonatkozik, amelyek esetében az így visszaforgó pénzeszközök további *kedvezményezettek* és projektek támogatására használhatók fel. Megállapítottuk[29], hogy a **pénzügyi eszközök** rulírozó hatása a gyakorlatban részben megvalósult ugyan, de nem sikerült teljes mértékben kiaknázni a benne rejlő lehetőségeket.
A támogathatósági időszak alatt a pénzügyi eszközökbe visszaforgó források (például a *végső kedvezményezettek* által visszafizetett hitelek) újrafelhasználását olyan tényezők hátráltatták, mint az irányító hatóságokra nehezedő *abszorpciós* nyomás, a beruházások hosszú távú jellege, a magánbefektetők bevonzásával kapcsolatos prioritások, a nem egyértelmű keret és külső tényezők.

Főbb intézményi érdekelt felek

Európai Parlament

3.38. 2026. április végéig az Európai Parlament 26 jelentésünk közül 20-at megvitatott a bizottságaiban. 10 jelentésre[30] hivatkozott a 2024. évi mentesítési állásfoglalásában, III. szakasz – Bizottság és végrehajtó ügynökségek, valamint az *Európai Fejlesztési Alapok*. Példák a mentesítési állásfoglalásból:

- Jelentésünk az Európai Unió katonai mobilitásáról[31]: a Parlament felszólította a Bizottságot, hogy folytassa az uniós védelmi kiadások átláthatóságának fokozására irányuló erőfeszítéseit valamennyi releváns eszköz tekintetében, rendszeresen nyújtson be összevont jelentést a mentesítésért felelős hatóságnak valamennyi védelmi vonatkozású kiadás költségvetésének végrehajtásáról és teljesítményéről, valamint biztosítson a Parlament felé szisztematikusabb nyomon követést és beszámolást.

- Jelentésünk az erdőtüzek leküzdésére irányuló uniós finanszírozásról[32]: a Parlament felszólította a Bizottságot, hogy javítsa az erdőtüzekkel kapcsolatos kiadások összesítését, és erősítse meg a megelőző intézkedések eredményeinek és hosszú távú fenntarthatóságának nyomon követését.

---

[29] 24/2025. sz. különjelentés.

[30] Ezek a következők: 04/2025. sz., 11/2025. sz., 16/2025 sz., 17/2025. sz., 18/2025. sz., 20/2025 sz., 21/2025 sz., 22/2025. sz., 24/2025 sz. és 26/2025 sz. különjelentés.

[31] 04/2025. sz. különjelentés.

[32] 16/2025. sz. különjelentés.

- Jelentésünk a legkevésbé fejlett országoknak nyújtott uniós kereskedelemösztönző támogatásról[33]: a Parlament felszólította a Bizottságot, hogy fordítsa vissza a legkevésbé fejlett országoknak nyújtott kereskedelemösztönző támogatás csökkenését, haladéktalanul végezze el a 2026-ra tervezett elemzést, és javasoljon korrekciós intézkedéseket avégett, hogy ez a támogatás a leginkább rászoruló országokat részesítse előnyben.

- Jelentésünk az uniós költségvetés rugalmasságáról[34]: a Parlament azt az ajánlást fogalmazta meg, hogy az MFF-re vonatkozó jövőbeli javaslatokba a Bizottság vegyen bele egy átfogó elemzést a szükségletekről, a kockázatokról és a válságreagálási képességről. Ez biztosítani fogja, hogy a *rugalmassági eszközök* alkalmazása kellően indokolt és megfelelően finanszírozott legyen, és képesek legyenek kezelni az előre nem látható eseményeket úgy, hogy nem merülnek ki idő előtt.

- Jelentésünk a szubszaharai Afrikában az éhezés elleni küzdelemhez nyújtott bizottsági támogatásról[35]: a Parlament felszólította a Bizottságot, hogy javítsa a költségelemzést, a közbeszerzés-tervezést és a szükségleteken alapuló végrehajtást.

---

[33] 17/2025. sz. különjelentés.

[34] 18/2025. sz. különjelentés.

[35] 20/2025. sz. különjelentés.

Az Európai Unió Tanácsa

3.39. 2026. május 5-ig a Tanács a 2025-ben közzétett 26 jelentésünk közül 12 kapcsán[36] tett közzé következtetéseket. A következtetések összességében alátámasztották ajánlásainkat, és további észrevételeket is tartalmaztak. Ezekből néhányra alább térünk ki részletesen.

- Jelentésünk[37] az **Európában lévő menekültekre irányuló kohéziós fellépésről**: a Tanács felkérte a Bizottságot, hogy a válsággal kapcsolatos új intézkedések vagy módosítások előkészítéséhez működtessen megfelelő nyomonkövetési rendszert, amelynek révén elérhetőek az ilyen intézkedések *eredményességének* értékeléséhez szükséges adatok.

- Jelentésünk[38] a **mikrocsipiparról**: a Tanács felkérte a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a vonatkozó stratégia realitását és értékelje, hogy összhangban vannak-e a meghozott intézkedések a kitűzött célértékekkel, ossza meg ezt az értékelést mind a tagállamokkal, mind az érdekelt felekkel, a tagállamokkal együttműködve mielőbb határozza meg a korrekciós intézkedések kapcsán szükséges lépéseket, folytatva mindeközben a stratégia végrehajtását, valamint gyorsítsa fel a csipekről szóló jogszabály jövőbeli felülvizsgálatának előkészítését.

- Jelentésünk[39] a **kohéziós politika területén végrehajtott pénzügyi korrekciókról**: a Tanács felkérte a Bizottságot, hogy az ajánlásunknak megfelelően javítsa a korrekciókról szóló beszámolás módját az *éves tevékenységi jelentésekben* és a kohéziós politikára vonatkozó *éves irányítási és teljesítményjelentésben* (AMPR).

---

[36] Ezek a következők: 05/2025. sz., 07/2025. sz., 09/2025 sz., 10/2025. sz., 11/2025. sz., 12/2025 sz., 13/2025 sz., 15/2025. sz., 16/2025 sz., 21/2025 sz., 22/2025 sz. és 24/2025 sz. különjelentés.

[37] 05/2025. sz. különjelentés.

[38] 12/2025. sz. különjelentés.

[39] 22/2025. sz. különjelentés.

2. rész. A többéves pénzügyi keret 2. fejezete alá tartozó programok teljesítménye

Bevezetés

3.40. A Bizottság teljesítménybeszámolásának vizsgálatakor minden évben egy adott területre összpontosítunk. Idén a 2. fejezetre („Kohézió, reziliencia és értékek”) vonatkozóan a 2024. évi éves irányítási és teljesítményjelentés (AMPR) *programteljesítmény-kimutatásaiban* (PPS) szereplő teljesítményinformációkat tekintettük át.

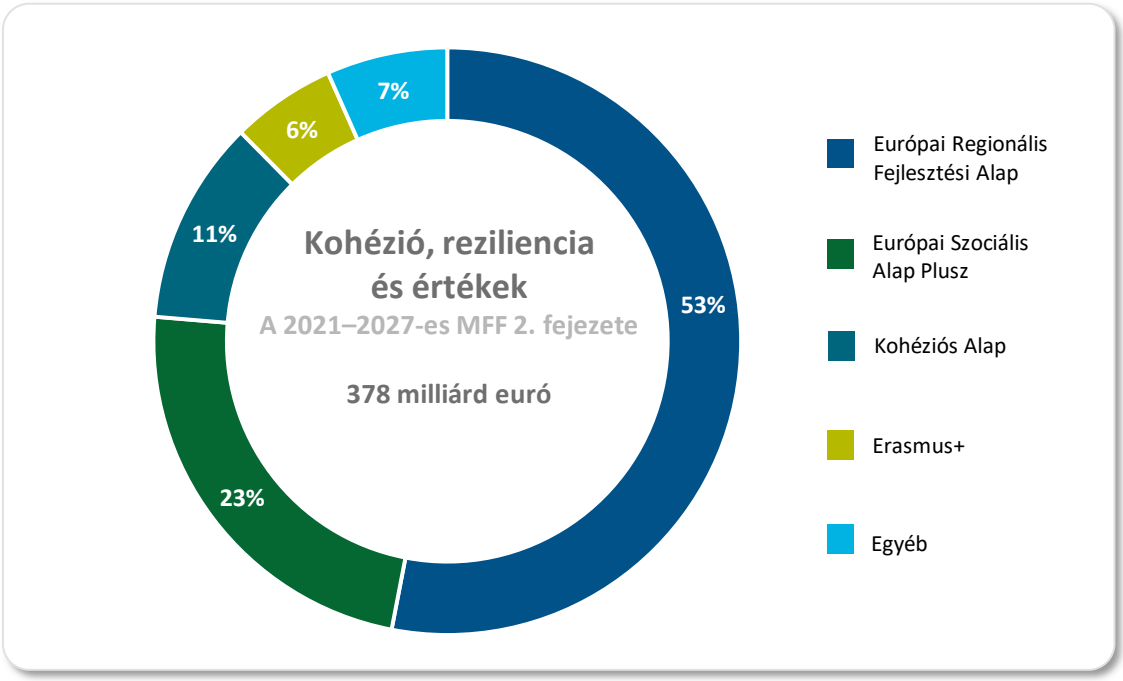
3.41. A kohéziós politika az Unió legfontosabb beruházási politikája, amely az Unió összes régiójában és városában támogatja a munkahelyteremtést, az üzleti versenyképességet, a gazdasági növekedést, a *fenntartható fejlődést*, és javítja a polgárok életminőségét. Az általános cél az egyenlőtlenségek csökkentése és a kohézió erősítése Unió-szerte a beruházások egyedi nemzeti vagy regionális programok révén történő támogatásával. Hogy el lehessen érni ezeket a célokat és kezelni valamennyi uniós régió eltérő fejlesztési szükségleteit, a 2021–2027-es időszakra a teljes uniós költségvetés közel egyharmadát a kohéziós politikára különítették el.

3.42. Az uniós költségvetésből a „Kohézió, reziliencia és értékek” fejezet keretében finanszírozott fő források a következők:

- az *Európai Regionális Fejlesztési Alap* (ERFA): valamennyi uniós régió és város társadalmi és gazdasági fejlődésébe történő beruházások;
- a *Kohéziós Alap* (KA): környezetvédelmi és közlekedési beruházások a kevésbé fejlett uniós országokban;
- *Európai Szociális Alap Plusz* (ESZA+); a munkahelyteremtés támogatása, valamint méltányos és szociálisan befogadó társadalom megteremtése az uniós országokban;
- *Erasmus+*: a mobilitás és az együttműködés támogatása az oktatás, a képzés, az ifjúság és a sport terén Európában, illetve Európán kívül is.

3.43. A „Kohézió, reziliencia és értékek” fejezetben rendelkezésre álló kezdeti MFF-allokáció 378 milliárd euró volt 2018-as árakon, amelynek kétharmadát az ERFA (200 milliárd euró) és a Kohéziós Alap (43 milliárd euró) együttesen tette ki (***3.8. ábra***). Az ESZA+, az ERFA és a Kohéziós Alap végrehajtása a Bizottság és a tagállamok közötti *megosztott irányítás* keretében, míg az Erasmus+ végrehajtása főként *közvetett irányítással*, nemzeti ügynökségeken keresztül történik. Éves jelentésünk ***6. fejezete*** ismerteti az MFF e fejezetéhez tartozó kiadások *szabályszerűségére* vonatkozó megállapításainkat.

3.8. ábra. A 2021–2027-es MFF 2. fejezete

Forrás: Európai Bizottság, *Multiannual Financial Framework 2021–2027 (in commitments) – 2018 prices*.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

3.44. Elemeztük az éves irányítási és teljesítményjelentést (AMPR), a Bizottság uniós költségvetésről szóló magas szintű éves teljesítményjelentését. Ellenőriztük, hogy a Bizottság teljesítménybeszámolási keretrendszerét helyesen alkalmazták-e a 2024. évi AMPR 2. fejezete szerinti programteljesítmény-kimutatásokra. Tekintetbe vettük korábbi ellenőrzési munkánkat, és megvizsgáltuk, hogyan használták a mutatókat a teljesítménybeszámoláshoz. A mintánkban szereplő négy program (az ERFA, a Kohéziós Alap, az ESZA+ – és elődje, az ESZA –, valamint az Erasmus+) mindegyike esetében megvizsgáltuk a teljesítményinformációk megbízhatóságát, és azon belül a programteljesítmény-kimutatásokban szereplő mutatókat is, valamint hogy azokat a SMART elv alapján alakították-e ki, vagyis azok „konkrétak”, „mérhetőek”, „megvalósíthatóak”, „relevánsak” és „határidőhöz kötöttek” voltak-e. Az ESZA+ saját programteljesítmény-kimutatással rendelkezik (elődjéhez, az ESZA-hoz hasonlóan), míg az ERFA és a Kohéziós Alap (KA) esetében a beszámolás együttesen történik a regionális politikai programteljesítmény-kimutatás keretében. Értékeltük továbbá az általános előrehaladást is a mutatók tükrében.

A 2. fejezetre vonatkozó teljesítménybeszámolás megfelelt a Bizottság utasításainak

3.45. Az AMPR beszámolási keretrendszere továbbra is stabil volt, az azzal kapcsolatos utasításokat a Bizottság szervezetirányító tanácsa adta ki. Az általunk vizsgált programteljesítmény-kimutatások megfeleltek ezeknek az előírásoknak.

3.46. A mintánkban szereplő programokra vonatkozóan a programteljesítmény-kimutatásokban szerepeltetett költségvetési adatok a Bizottság számviteli rendszeréből származtak. A 2024-re vonatkozóan bejelentett kötelezettségvállalásokban, illetve kifizetésekben nem találtunk lényeges hibát.

3.47. Az AMPR-ben szereplő adatok minőségét a Költségvetési Főigazgatóság ellenőrizte. Megállapítottuk, hogy a 2024. évi AMPR-ben általunk vizsgált programokra vonatkozó legtöbb számszerű hivatkozás releváns bizonyítékokon alapult.

3.48. Annak ellenére, hogy a beszámolási utasítások értelmében a programteljesítmény-kimutatásban a *fő teljesítménymutatókra* (KPI) vonatkozó táblázatban akár kilenc mutatót is fel lehet tüntetni, megállapításunk szerint a 2014–2020-as ESZA csak három „megvalósultként” értékelt mutatót tett közzé, míg a két másik mutatót nem vette fel a táblázatba; ezek egyikét „megvalósultnak” értékelték, a másiknál „mérsékelt haladás” volt érzékelhető. Hasonlóképpen, a 2014–2020-as időszakra vonatkozó regionális politikai programteljesítmény-kimutatásban szereplő kilenc mutató szűkített listája nem tartalmazza az összes, például a „figyelemmel kísérendő” kategóriát.

3.49. A mintában szereplő programteljesítmény-kimutatások „Konkrét példák az eredményekre” cím alatti információk elemzése azt mutatta, hogy az ESZA+ program esetében a bejelentett adatok a program tényleges eredményeit foglalták össze. Ezzel szemben az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a beszámolás nem kizárólag elért projektoutputokra vonatkozott, hanem támogatásra kiválasztott és jelenleg még végrehajtás alatt álló projektekből származó értékekre, ezért ezeket az információkat nem lehetett volna konkrét eredményekként bemutatni. Megállapítottuk továbbá, hogy a 2024. évi AMPR Erasmus+ programteljesítmény-kimutatásaiban szereplő eredmények nagyrészt még 2023-ból származnak, így az érintett beszámolási időszak szempontjából kevésbé relevánsak.

A 2021–2027-es teljesítménymérési keret javította az eredmények nyomon követését, a hatásokét azonban nem

A 2021–2027-es keret a korábbinál több eredménymutatót tartalmaz, de a legtöbb program esetében még mindig hiányoznak a hatásmutatók

3.50. Összességében úgy ítéljük meg, hogy a mintában szereplő programteljesítmény-kimutatások fő teljesítménymutatóit mindkét programozási időszakra (2014–2020 és 2021–2027) vonatkozóan javarészt a SMART elv szerint határozták meg. A 2014–2020-as ERFA és Kohéziós Alap esetében alkalmazott fő teljesítménymutatók azonban nem foglalkoztak kellőképpen az eredményekkel, míg az ESZA esetében nem foglalkoztak a hatásokkal.

3.51. A 2021–2027-es időszakot illetően a rendeletek kiegyensúlyozott mutatókészletet tartalmaztak az outputokra és az eredményekre vonatkozóan; az Erasmus+ esetében pedig a hatásokat is figyelembe vették. Az ERFA-ról és a Kohéziós Alapról, valamint az ESZA+-ról szóló 2021–2027-es rendeletek nem határoztak meg hatásmutatókat (***3.1. táblázat***), amelyek segítenék az uniós kiadások hosszú távú teljesítményének értékelését.

3.1. táblázat. Teljesítménymutató-típusok

Program	Input	Output	Eredmény	Hatás	Összesen
2014–2020 (*)					
ERFA és KA	0	58	0	0	58
ESZA	0	22	9	0	31
Összesen	**0**	**80**	**9**	**0**	**89**
2021–2027 (**)					
ERFA és KA	0	23	21	0	44
ESZA+	0	16	9	0	25
Erasmus+	3	37	14	6	60
Összesen	**3**	**76**	**34**	**6**	**129**

(*) a programokról szóló rendeletek alapján.
(**) a 2026. évi költségvetési tervezetet kísérő teljesítményadat-táblázatok (PDT) alapján.

Forrás: Európai Számvevőszék.

3.52. Egyes programértékelések is elismerik, hogy a hatásmutatók hiánya korlátozóan hat. Az ERFA-ról és a Kohéziós Alapról szóló bizottsági hatásvizsgálat[40] például említette, hogy 2021–2027-ben 2014–2020-hoz képest aktualizálásra van szükség; az egyik lehetőség az volt, hogy „kiterjesztik a közös mutatókészletet – kizárólag outputok helyett szerepeljenek az eredmények és a hatások is”.

3.53. Az ESZA+ megosztott irányítású ágára vonatkozó közös mutatók eszköztára szerint a hatásmutatók nyomonkövetési célú használata nem ajánlott, és a hatásokat illetően értékeléseket kell elvégezni. Az eszköztáron alapuló megközelítés alkalmazását az indokolta, hogy nehézségekbe ütközött a hatásmutatókra vonatkozó megbízható és időszerű adatok gyűjtése, illetve az ok-okozati összefüggések bizonyítása.

[40] Hatásvizsgálat az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról (SWD(2018) 282), 2018 május 29., 73. o.

3.54. A 2027 utáni MFF teljesítménymérési keretére vonatkozó bizottsági jogalkotási javaslatról szóló 10/2026. sz. véleményünkben észrevételeztük, hogy a javaslat nem tartalmaz hatásmutatókat, pedig a *minőségi jogalkotásra* vonatkozó iránymutatásokban világosan szerepelnek. Véleményünk szerint a nyomon követéshez és a későbbi értékelések megkönnyítéséhez szükség van hatásmutatókra. Ezenkívül a kohéziós politikai programok félidős értékelése[41] arra a következtetésre jutott, hogy javult a monitoringrendszerük az előző időszakhoz képest, de „tovább lehetne javítani az adatok rendelkezésre állása és következetessége tekintetében annak érdekében, hogy jobban kiszolgálják az értékelési igényeket és a támogatásban részesült projektek hatásának értékelését”.

A bejelentett adatok összességében megfelelően nyomon követhetők

3.55. Megvizsgáltuk, hogy a programok teljesítménykimutatásaiban szereplő egyes fő teljesítménymutatók milyen értékeket tükröznek. A megosztott irányítású alapok esetében az ERFA és a Kohéziós Alap esetében nyolc tagállam, az ESZA+ esetében pedig négy tagállam adatait vizsgáltuk meg. Összességében azt állapítottuk meg, hogy a kiválasztott fő teljesítménymutatók alapjául szolgáló adatok általában rendelkezésre álltak, és az értékek összességében visszakereshetők voltak.

3.56. Az Erasmus+ esetében a kiválasztott mutatókat alátámasztó bizonyítékok általában rendelkezésre álltak. „A virtuális tanulási tevékenységekben részt vevő személyek száma” fő teljesítménymutató esetében azonban észrevételeztük, hogy a bejelentett eredmények nem a tényleges adatokon, hanem előrejelzések számadatain alapultak, ami nincs összhangban az AMPR utasításaival. Emiatt e mutató esetében a bejelentett számadat nagyobb volt a ténylegesnél.

[41] Az Európai Regionális Fejlesztési Alap, a Kohéziós Alap és az *Igazságos Átmenet Alap* által finanszírozott, a 2021–2027-es időszakra vonatkozó kohéziós politikai programok félidős értékelése (SWD(2025) 299), 75. o.

3.57. Az Erasmus+ időközi értékelése[42] kiemelte a nyomonkövetési keret jelentős javulását az előző programhoz képest, például hogy új mutatókat vezettek be a teljesítmény nyomon követésének és a program hatásának javítása érdekében, valamint hogy csökkentették az egyedi célkitűzések számát. Az értékelés azonban arra is felhívta a figyelmet, hogy egyes mutatók esetében a nyomonkövetési adatok nem voltak elegendőek ahhoz, hogy számszerűsíteni lehessen az Erasmus+ tevékenységek és azok eredményei közötti ok-okozati összefüggést.

A mutatók szerint a teljesítmény programonként eltérő volt: értékelésünk szerint alacsonyabb, mint a Bizottság értékelése szerint

A mutatók célértékei felé tett előrehaladásra vonatkozó értékelésünk kevésbé pozitív, mint a Bizottságé

3.58. A Bizottság értékelési módszertana az MFF két időszakára nézve változatlan volt. A fő teljesítménymutatók célértékeinek elérése terén elért eredmények értékelési kategóriái a következők voltak: („megvalósult”, „megfelelő haladás”, „mérsékelt haladás”, „figyelemmel kísérendő”, illetve „nincs adat)”. A Bizottság ezt az értékelési módszertant alkalmazza a költségvetési tervezethez és az AMPR-hez egyaránt csatolt teljesítményadat-táblázatokra (PDT).

3.59. Megállapítottuk, hogy a 2021–2027-es ERFA és Kohéziós Alap esetében a programok csak 2024-re határoztak meg köztes mérföldköveket, a rendelet előírásának megfelelően[43]. Az éves mérföldkövek hiánya hátráltatja annak éves értékelését, hogy a mutató milyen előrehaladásról tanúskodik a 2029-es célértéket illetően. E mérföldkövek nélkül a programirányítók és az érdekelt felek nem kapnak időben visszajelzést az előrehaladásról, ami megnehezíti stratégiáik kiigazítását.

---

[42] A 2021–2027-es Erasmus+ program időközi értékelése és a 2014–2020-as Erasmus+ program végső értékelése (SWD(2025) 186).

[43] Az (EU) 2021/1060 rendelet 16. cikke.

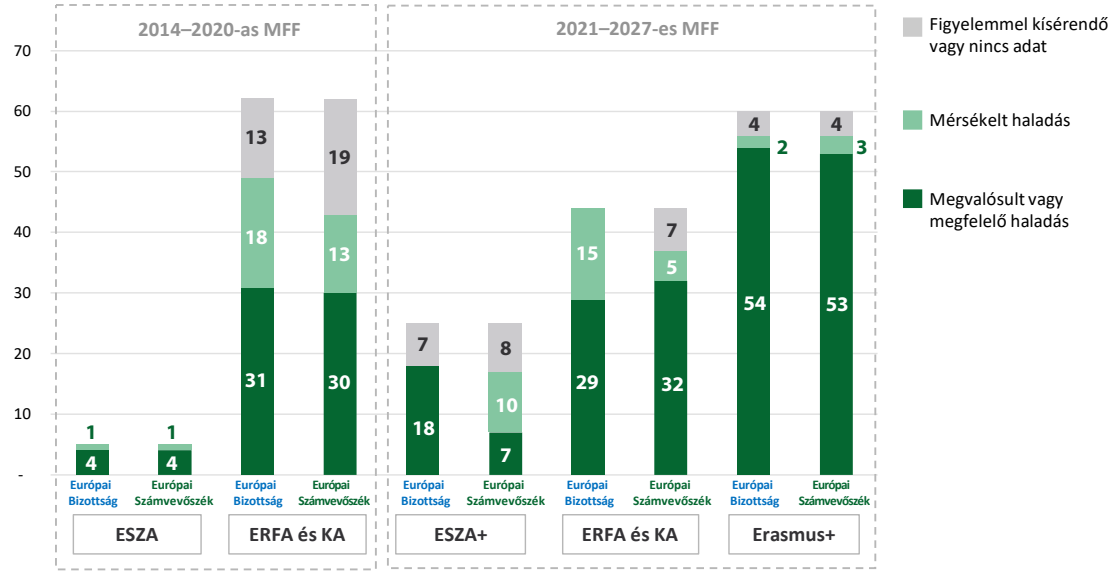
3.60. Az ESZA+ esetében a 25 mutató közül 13 (52%) állapított meg köztes mérföldköveket, míg az Erasmus+ még ennél is rendszeresebb volt, mivel éves gyakoriságú mérföldköveivel aprólékosabbá tehette az előrehaladás nyomon követését. A 2024. évi éves jelentésünkben[44] már felvetettük azt a kérdést, hogy a programok milyen gyakran határoznak meg éves mérföldköveket a teljesítményadat-táblázatokban.

3.61. Megállapítottuk továbbá, hogy egyes mutatókhoz nem rendeltek célértékeket. Például az ESZA+-on belül a „társadalmi befogadás, beleértve a szegénység felszámolásához és az egészséghez való hozzájárulást” célkitűzéshez kapcsolódó 25 mutatóból 5 (20%) esetében hiányoztak kijelölt célértékek.

3.62. A mintánkban szereplő, 2024. évi programteljesítmény-kimutatások tekintetében mindkét időszakra vonatkozóan megvizsgáltuk a beszámolókban leírt haladás bizottsági értékelését, az uniós költségvetés teljesítményéről szóló 2019. évi jelentésünk mellékletében leírtakhoz hasonló módszertant alkalmazva. Az esetek 19%-ában (196 közül 38 esetben) teljesítményértékelésünk eltért a Bizottság értékelésétől (***3.9. ábra***). Értékelésünk programcélkitűzések szerinti részletes elemzését a ***3.3. melléklet*** tartalmazza. A legtöbb esetben úgy ítéltük meg, hogy túlértékelésről volt szó. Ezt bizonyos mértékig az is magyarázza, hogy a Bizottság értékelése olyan folyamatban lévő projekteket is figyelembe vesz, amelyek még nem jelennek meg a beszámolás számadataiban.

[44] 2024. évi éves jelentés, 3. fejezet, 3.2. ajánlás.

3.9. táblázat. A teljesítménymutatók értékelése – a Bizottság és a Számvevőszék

Európai Bizottság
Európai Számvevőszék
ESZA Európai Szociális Alap
ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alap
KA Kohéziós Alap
ESZA+ Európai Szociális Alap Plusz

Forrás: Európai Számvevőszék.

3.63. A ***3.1. háttérmagyarázat*** két olyan példát mutat be a 2014–2020-as ERFA- és kohéziós programokból, ahol véleményünk szerint a haladás Bizottság általi értékelése nem volt összhangban a programteljesítmény-kimutatásokban megvalósultként felüntetett eredményekkel. Az ESZA 2014–2020-as programteljesítmény-kimutatásában szereplő öt mutató esetében értékelésünk megegyezett a Bizottság értékelésével.

3.1. háttérmagyarázat

A fő teljesítménymutatók túl derűlátó értékelése (példa)

ERFA 2014–2020

Mutató/almutató	Alapérték	Előrehaladás	Célérték	Eredmények (2022.12.31-én)	A Bizottság értékelése szerint
További hulladék-újrafeldolgozó kapacitás	0	31%	1 424 815	436 056	Mérsékelt haladás

Forrás: Regionális Politikai PPS, 2024. évi AMPR.

KA (2014–2020)

Mutató/almutató	Alapérték	Előrehaladás	Célérték	Eredmények (2022.12.31-én)	A Bizottság értékelése szerint
Mennyivel több lakos részesül jobb szennyvíztisztítási szolgáltatásban	0	37%	9 843 012	3 670 236	Mérsékelt haladás

Forrás: Regionális Politikai PPS, 2024. évi AMPR.

Ezen esetekben a Bizottság értékelése azon az elváráson alapul, hogy sikerül teljesíteni a célértékeket (tényleges eredmények plusz az aláírt megállapodások szerinti jövőbeli eredmények). A „mérsékelt haladás” egyik esetben sem tűnik reálisnak, mivel a beszámolás szerinti eredmények 2022 végéről származnak, és ehhez a beszámolási időszakban már csak egy év, a 2023-as adódik hozzá.
A rendelkezésre álló információkon alapuló körültekintőbb értékelés szerint ezt a két mutatót „figyelemmel kísérendőnek” kellene minősíteni, mivel észszerűen feltételezhető, hogy a mutatók célértékei nem teljesülnek.

3.64. A 2021–2027-es időszakban a tényleges eredmények mellett az ESZA+, illetve az ERFA és a Kohéziós Alap programteljesítmény-kimutatásaihoz hozzáadódtak az aláírt, de még végre nem hajtott *támogatási* megállapodásokhoz kapcsolódó fő teljesítménymutatók értékei is. Ez a megközelítés a mutatók átfogóbb értékelését teszi lehetővé, mivel a várt eredményeket is figyelembe veszi. A jelenlegi MFF-ben mégis találtunk olyan mutatókat is, amelyek esetében megítélésünk szerint az elért eredmények fényében a Bizottság értékelése túl optimistának mutatkozott az előrehaladást illetően, akár tényleges, akár kiválasztott értékeket alkalmazott. Erre a ***3.2. háttérmagyarázat*** szolgál két példával.

3.2. háttérmagyarázat

A fő teljesítménymutatók túl derűlátó értékelése (példa)

2021–2027-es ERFA és KA

Mutató/almutató	Előrehaladás	Célérték	Eredmények 2024.12.31	A Bizottság értékelése szerint
12.1 Zöld infrastruktúra területe	Tényleges eredmény: 0,41% Kiválasztott műveletek: 5,31%	249 669	Tényleges eredmény: 1 023 Kiválasztott műveletek: 13 247	Mérsékelt haladás

Forrás: Regionális Politikai PPS, 2024. évi AMPR.

ESZA+

Mutató/almutató	Előrehaladás	Célérték	Eredmények 2024.12.31	A Bizottság értékelése szerint
3.4. A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek társadalmi integrációját előmozdító intézkedésekben elért résztvevők száma összesen	3%	135 800 000	3 420 000	Megfelelő haladás

Forrás: ESZA+ PPS, 2024. évi AMPR

Értékelésünk szerint a 2024 végi állapot értelmében – még ha az ERFA-arány kiszámításánál az aláírt megállapodások alapján becsült előrehaladást is számításba veszik (a Bizottság szóhasználatával: „kiválasztott műveletek”) – a kiválasztott (nem végrehajtott) műveletek szintjén jelzett 5%-os előrehaladás nem „mérsékelt előrehaladásnak” minősítendő, hanem a „figyelemmel kísérendő” kategóriába tartozik (és ezzel indokolandóvá teszi az előrehaladás lassúságát).

Az ESZA+ esetében a programteljesítmény-kimutatásban a tényleges eredmények szerepeltek. Mivel a lehetséges projekttervekre nézve más információ, mint a teljesítményadat-táblázatokban szereplő „a végrehajtás 2024-ben lendületet kapott” állítás, nem áll rendelkezésre, – 4 évnyi végrehajtást követően a 3%-os előrehaladás „megfelelő haladásként” való értékelése indokolatlannak tűnik.

3.65. Az Erasmus+ esetében általában egyetértünk a Bizottság fő teljesítménymutatókra vonatkozó valamennyi értékelésével.

Az ESZA+ kivételével a jelenlegi programmutatók eddig jobb teljesítményt mutatnak, mint az előző MFF idején

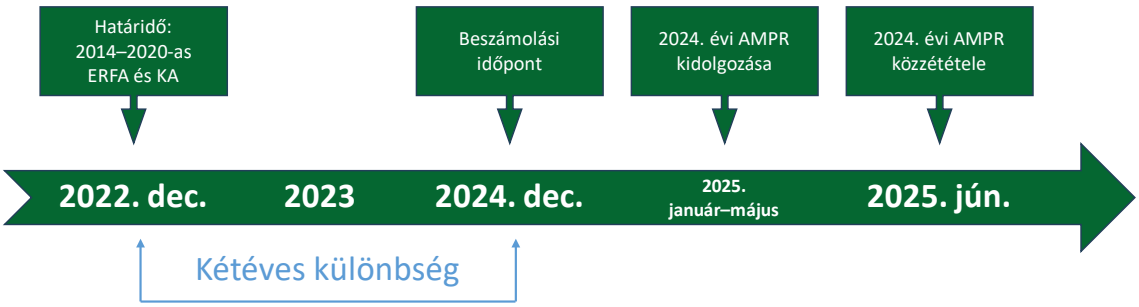
3.66. A fő teljesítménymutatók hasznos információkkal szolgálnak a célkitűzések felé történő haladásról és azok eléréséről. Annak megállapítása azonban, hogy a finanszírozott intézkedések milyen mértékben nyújtottak megoldást az uniós szintű szükségletekre, nem értékelhető kizárólag annak alapján, hogy a mutatók szerint teljesültek-e a kitűzött célértékek; ehhez a program végrehajtását követően a Bizottságnak értékelést kell végeznie. A következő bekezdések a kiválasztott programok általános teljesítményét ismertetik a 2026. évi költségvetési tervezetben szereplő teljesítményadat-táblázatokban bemutatott információkra vonatkozó értékelésünk alapján. Egyes esetekben ez eltér a Bizottság által jelzett haladás mértékétől (***3.62***. bekezdés).

2014–2020-as időszak

3.67. Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a teljesítményadat-táblázatok 62 mutatóról és almutatóról számoltak be, 11 egyedi célkitűzésre/kategóriára nézve. Értékelésünk szerint (***3.9. ábra***) a beszámolásban szereplő 62 mutató közül 30 (48%) arról tanúskodott, hogy a célérték „megvalósult” vagy a „végrehajtás megfelelően halad”, míg 9 esetében nem álltak rendelkezésre az értékelést alátámasztó adatok. Ez a kilenc mutató a következő beszámolási időszakban kivezetésre kerülő hatásmutató volt (***3.50***. bekezdés). Megítélésünk szerint a 2024. évi programteljesítmény-kimutatásban szereplő mutatók szempontjából a regionális politikai programok csak részben teljesítették célértékeiket. Ennek az az oka, hogy az olyan célkitűzéseknél, mint „a környezet megóvása és védelme […]” és „a fenntartható közlekedés előmozdítása […]” a vonatkozó mutatók közel felénél az értékelésünk eredménye „mérsékelt haladás” vagy „figyelemmel kísérendő» volt (***3.3. melléklet***).

3.68. A 2024. évi éves irányítási és teljesítményjelentés 2025 elején készült el a 2022. évi adatok, vagyis az akkor legfrissebb információk felhasználásával. Véleményünk szerint a közzététel időpontja emiatt erősen kitolódott a közzétett adatok érvényességének idejéhez képest (***3.10. ábra***).

3.10. ábra. Fontosabb időpontok a 2024. évi éves irányítási és teljesítményjelentés beszámolási időszakában

Forrás: Európai Számvevőszék.

3.69. Az ESZA-program esetében a 2026. évi költségvetési tervezetet kísérő teljesítményadat-táblázatok a rendeletben meghatározott 14 azonnali *eredménymutató* közül 5-öt ismertettek. Értékelésünk (***3.9. ábra***) összhangban van a Bizottság értékelésével. A beszámolásban szereplő mutatók alapján úgy ítéljük meg, hogy a program elérte célkitűzéseit (***3.3. melléklet***).

2021–2027-es időszak

3.70. Az ERFA és a Kohéziós Alap programjai esetében a teljesítményadat-táblázatok 44 mutatót ismertettek, amelyek 20 egyedi célkitűzésre vonatkoztak. Értékelésünk ***(3.9. ábra***), illetve a beszámolás szerint várható eredmények alapján a beszámolásban szereplő 44 mutató közül 32 (73%) tanúskodott a végrehajtás megfelelő előrehaladásáról. Ezért úgy ítéljük meg, hogy összességében a programok megfelelően haladnak legtöbb célkitűzésük elérése felé (***3.3. melléklet***). Észrevételezzük azt is, hogy a félidős értékelés[45] általában pozitív volt, és megállapította, hogy „az értékelt források alkalmasak a regionális egyenlőtlenségek kezelésére”, valamint hogy a végrehajtás „2024 első felében jelentősen felgyorsult, felzárkózva a 2014–2020-as tendenciához”.

[45] SWD(2025) 299.

3.71. A 2021–2027-es ERFA és Kohéziós Alap esetében a teljesítményadat-táblázatokban szereplő valamennyi mutató tendenciáját ugyanaz az általános magyarázat indokolja: „Túl korai lenne észrevételeket tenni a kohéziós politika kitűzött célértékeiről. A végrehajtási ciklus jelenlegi szakaszában azonban nincs ok azt feltételezni, hogy a célértékek nem fognak teljesülni”. Tekintettel arra, hogy a végrehajtás az időszak félidejéhez közeledik (a program beszámolási időszaka 9 év, és a mostani év a negyedik), az éves mérföldkövek hiánya hátráltatja az előrehaladás objektív értékelését, és nem könnyíti meg az időben történő korrekciós intézkedéseket (***3.59***. bekezdés).

3.72. Az ESZA+ program esetében a teljesítményadat-táblázatok 25 mutatót ismertettek négy tágabban vett szakpolitikai területre nézve (***3.3. melléklet***). A regionális politikára vonatkozó mutatókkal ellentétben itt nem a kiválasztott műveletek elvárt eredményeiről számolnak be, hanem a tényleges eredményekről. Erre vonatkozóan a 2024. évi éves jelentésünkben szerepelt egy ajánlás a nem validált adatokon alapuló információk alapján végzett értékelés indokolására nézve (3.3. ajánlás). Értékelésünk (***3.9. ábra***) szerint a beszámolásban szereplő, célértékeket tartalmazó 20 mutató közül csak 7 (35%) tanúsította azt, hogy a végrehajtás megfelelően halad. A mutatókat értékelve arra jutottunk, hogy a program eddig csak részben teljesítette célértékeit: leginkább a „foglalkoztatás és szociális innováció”, legkevésbé a „társadalmi befogadás” esetében.

3.73. Az Erasmus+ program esetében a teljesítményadat-táblázatok 60 mutatót tartalmaztak, három egyedi célkitűzésre nézve (***3.3. melléklet***). Értékelésünk (***3.9. ábra***) hasonló a Bizottság értékeléséhez. A beszámolásban szereplő 60 mutató közül 53 (88%) támasztotta alá azt, hogy megfelelő az előrehaladás a célértékek teljesítése felé, illetve hogy azok már meg is valósultak. Mindezt az időközi értékelés is megerősítette.

3.74. Az Erasmus+ esetében azonban 21 olyan mutató (a 60 mutató 35%-a) is volt, amelyeknél már a végrehajtás 4 éve után teljesültek a célértékek, noha a program tervezett időtartama 7 év. Ez kétségessé teszi azt, hogy a célértékek csakugyan ambiciózusak voltak. Ehhez még hozzá kell venni azt is, hogy a beszámolásban szereplő teljesítményt esetleg alábecsülték, mivel 10 mutató (a 60 mutató 17%-a) 2024-re vonatkozó adatokról nem, csak a 2021–2023-as időszak teljesítményéről számolt be, három mutató pedig a beszámolási időszak egészére nézve nem szolgált adatokkal. A teljesítményadat-táblázatokban szereplő magyarázatokon gyakran nem lehet eligazodni az ilyen információhiányok kapcsán.

Következtetések és ajánlások

3.75. A Bizottság a 2024. évi éves irányítási és teljesítményjelentésében (AMPR) a szervezeti utasításoknak megfelelően mutatta be az MFF 2. fejezetének teljesítményére vonatkozó információkat (***3.45***–***3.47***. bekezdés). Bizonyos esetekben a programok teljesítményére vonatkozó összefoglaló mutatótáblázat túl pozitív benyomást keltett, vagy azért, mert csak jó előrehaladásról tanúskodó mutatókat hozott fel példaként (***3.48***. bekezdés), vagy mert a végső eredmények helyett folyamatban lévő projektekre vonatkozó teljesítményinformációkat tartalmazott (***3.49***. bekezdés).

3.76. A programteljesítmény-kimutatásokban mindkét időszakra vonatkozóan bejelentett teljesítménymutatók összhangban voltak a SMART elvvel (***3.50***. bekezdés). A 2021–2027-es MFF teljesítménymérési kerete az előző időszakhoz képest több eredménymutatót tartalmaz, ám a legtöbb program esetében még hiányoznak a hatásmutatók. Véleményünk szerint a hatásmutatóknak a programozási időszak elején történő meghatározása megkönnyíti a későbbi nyomon követést és értékeléseket (***3.53***–***3.54***. bekezdés). Ezzel szemben az Erasmus+ ebben a tekintetben követendő példával szolgál, amennyiben teljes listáját adja az output-, eredmény- és hatásmutatóknak (***3.54***. bekezdés).

3.77. Összességében a beszámolásban szereplő teljesítményadatok nyomon követhetősége megfelelő volt, de a beszámolásban szereplő egyik Erasmus+ mutató esetében megállapítottuk, hogy a tényleges eredmények helyett az előrejelzés számadatait használták, amiből a valósnál nagyobb értékek adódtak (***3.56***. bekezdés).

3.78. A mutatók szerinti célértékek felé tett előrehaladás értékelésére szolgáló bizottsági módszertan az előző évekhez képest változatlan maradt, ami állandóságot kölcsönöz az átfogó teljesítménymérési keretnek (***3.58***. bekezdés). A mintánkba felvett programteljesítmény-kimutatásokban szereplő mutatók 19%-a (196 közül 37) esetében a Bizottságtól eltérően ítéltük meg az előrehaladottságot. Többségük esetében a Bizottságnál kevésbé pozitív véleménnyel voltunk az eredményekről. Ez bizonyos mértékig azzal magyarázható, hogy a Bizottság értékelése tekintetbe vett olyan folyamatban lévő projekteket, illetve olyan megfontolásokkal is élt, amelyek a beszámolásban szereplő számadatokban még nem jelenhettek meg (***3.62***–***3.65***. bekezdés).

3.79. A 2014–2020-as megosztott irányítású programok esetében a 2024-es programteljesítmény-kimutatás alapján úgy ítéltük meg, hogy az ERFA és a Kohéziós Alap csak részben érte el célkitűzéseit (***3.67***. bekezdés). Ezenkívül a beszámolási év (2024) és az adatok bejelentésének éve (2022) közötti időbeli távolság (***3.68***. bekezdés) hátráltatta az általános programok naprakész értékelését. Az ESZA teljesítette célértékeit (***3.69***. bekezdés).

3.80. A 2021–2027-es programok esetében és azon mutatókra vonatkozóan, amelyekről állnak rendelkezésre adatok, az ERFA és a Kohéziós Alap (***3.70***. bekezdés), valamint az Erasmus+ (***3.73***. bekezdés) megfelelően halad a célértékek teljesítése felé, míg az ESZA+ (***3.72***. bekezdés) lemaradásban van, tekintve, hogy megítélésünk szerint a mutatóknak csak 35%-ánál (20 közül 7-nél) megfelelő az előrehaladás.

3.81. A 2021–2027-es időszakra vonatkozóan azonban az ERFA és a Kohéziós Alap nem rendelkezik éves mérföldkövekkel a teljesítménymutatói tekintetében, ami az előrehaladás időközi értékelései objektivitásának rovására megy (***3.71***. bekezdés). Ráadásul az, hogy az Erasmus+ számos mutatójánál már a végső mérföldkőnél 3 évvel korábban sikerült teljesíteni a célértékeket (***3.74***. bekezdés), azt jelzi, hogy ezek a célértékek esetleg nem voltak kellően ambiciózusak.

3.82. Következtetéseink alapján a következőket javasoljuk.

3.1. ajánlás. A teljesítményről való beszámolás javítása

A Bizottság:

a) határozzon meg a programok hosszú távú teljesítményének értékelését megkönnyítő, a 2021–2027-es MFF utólagos értékelésében felhasználható hatásmutatókat;

b) aktualizálja az Erasmus+ program célértékeit a jelenlegi eredmények és a fennmaradó végrehajtási időszak alapján.

Megvalósítás céldátuma: 2026. évi AMPR

3.2. ajánlás. A program főbb eredményeit bemutató összefoglaló javítása

A Bizottság csak a tényleges eredményeket tegye közzé
a programteljesítmény-kimutatások „Konkrét példák az eredményekre” című nyitó fejezetében.

Megvalósítás céldátuma: 2026. évi AMPR

Mellékletek

3.1 melléklet. A Számvevőszék 2025. évi különjelentései által érintett stratégiai területek

 Uniós reagálás a válság utáni helyreállítás keretében	▪ 09/2025. sz. különjelentés: Az RRF-kiadások közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak való megfelelőségét biztosító rendszerek ▪ 10/2025. sz. különjelentés: Munkaerőpiaci reformok a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben ▪ 13/2025. sz. különjelentés: A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből a digitális átálláshoz nyújtott támogatás az uniós tagállamokban ▪ 18/2025. sz. különjelentés: Az uniós költségvetés rugalmassága ▪ 21/2025. sz. különjelentés: Az üzleti környezet javítását célzó RRF-támogatás:
 Versenyképesség	▪ 01/2025. sz. különjelentés: Digitális fizetés az Unióban ▪ 03/2025. sz. különjelentés: Indokolatlan területi alapú tartalomkorlátozás az e-kereskedelemben ▪ 07/2025. sz. különjelentés: Az Európai Stratégiai Beruházási Alap ▪ 12/2025. sz. különjelentés: Az Európai Unió mikrocsip-stratégiája ▪ 19/2025. sz. különjelentés: Kritikus gyógyszerhiányok
 Reziliencia és európai értékek	▪ 04/2025. sz. különjelentés: Az Európai Unió katonai mobilitása ▪ 05/2025. sz. különjelentés: Az Európában lévő menekültekre irányuló kohéziós fellépés ▪ 11/2025. sz. különjelentés: A nem kormányzati szervezeteknek nyújtott uniós támogatás átláthatósága ▪ 15/2025. sz. különjelentés: Uniós humanitárius segítségnyújtás távoli irányítás keretében ▪ 17/2025. sz. különjelentés: A legkevésbé fejlett országoknak nyújtott uniós kereskedelemösztönző támogatás ▪ 26/2025. sz. különjelentés: A csalás elleni uniós szervek
 Éghajlatváltozás, környezetvédelem és természeti erőforrások	▪ 02/2025. sz. különjelentés: Városi szennyezés az Európai Unióban ▪ 06/2025. sz. különjelentés: A hajók által okozott tengerszennyezés kezelésére irányuló uniós intézkedések ▪ 16/2025. sz. különjelentés: Uniós finanszírozás az erdőtüzek leküzdésére ▪ 20/2025. sz. különjelentés: A Bizottság támogatása az éhezés elleni küzdelemhez a szubszaharai Afrikában ▪ 23/2025. sz. különjelentés: Települési hulladékgazdálkodás ▪ 25/2025. sz. különjelentés: A LIFE program stratégiai projektjei
 Költségvetési politikák és közfinanszírozás	▪ 08/2025. sz. különjelentés: Héacsalás az import során ▪ 14/2025. sz. különjelentés: A kiegészítő nyugdíjak fejlesztése az Európai Unióban ▪ 22/2025. sz. különjelentés: Pénzügyi korrekciók a kohéziós politikában ▪ 24/2025. sz. különjelentés: Pénzügyi eszközök a kohéziós politikában

Forrás: Európai Számvevőszék.

3.2 melléklet. A Számvevőszék 2025. évi különjelentéseinek ajánlásai nyomán tett első bizottsági intézkedések: néhány példa

Uniós reagálás a válság utáni helyreállítás keretében

2025 júniusában a Bizottság iránymutatást nyújtott a tagállamoknak arra vonatkozóan, hogy miként egyszerűsítsék tovább *nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket* annak érdekében, hogy a 2026. augusztus 31-ig végrehajtandó valamennyi mérföldkő és célérték[46] teljesüljön. A jövőben a Bizottság által a 2028–2034-es MFF-ben javasolt nemzeti és regionális partnerségi terveknek biztosítaniuk kell az uniós finanszírozás és az országspecifikus ajánlások közötti szoros kapcsolatot[47].

2025 júliusában a Bizottság közzétette a 2028–2034-es MFF-re irányuló javaslatát és az azt kísérő *bizottsági szolgálati munkadokumentumot*. 2025 októberében a Bizottság felülvizsgálta és aktualizálta a *költségvetés-módosítási tervezetek* elkészítésére vonatkozó eljárásait[48].

A 2028–2034-es időszakban a digitális átállás szerepelt az Európai Alapra vonatkozó javaslat egyedi célkitűzései között. Ezt a kezdeményezést a javasolt Európai Versenyképességi Alap digitális vezető szerepre vonatkozó szakpolitikai keretéből is finanszírozni fogják.

Az Unió gazdasági versenyképességének növelése valamennyi polgár javára

2025 decemberében a társjogalkotók ideiglenes politikai megállapodásra jutottak a gyógyszerekkel kapcsolatos intézkedéscsomag ügyében, és lezárták a tárgyalásokat. A Bizottság elfogadta továbbá egészségügyi csomagját, többek között az I. biotechnológiai jogszabályt, amely felülvizsgálta a klinikai vizsgálatokra vonatkozó uniós szabályokat. A Foglalkoztatási és Szociálpolitikai, Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Tanács jóváhagyta a kritikus fontosságú gyógyszerekről szóló jogszabályra vonatkozó általános bizottsági megközelítést.

2026 februárjában a Bizottság aláírta a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzésről szóló megállapodást az új generációs influenzavakcinák[49] fejlesztésének előmozdítása érdekében.

---

[46] A 10/2025. sz. és a 13/2025. sz. sz. különjelentés.

[47] 10/2025. sz. különjelentés.

[48] 18/2025. sz. különjelentés.

[49] 19/2025. sz. különjelentés.

Az Unió biztonságát érintő fenyegetésekkel szembeni ellenálló képesség, valamint a szabadság, a demokrácia és a jogállamiság európai értékeinek tiszteletben tartása

2025 októberében a Bizottság közzétette a 2014–2020-as programozási időszak utólagos értékeléseit, amelyek a *REACT-EU* értékelő jelentése[50] mellett tartalmaztak a válságkezelési eszközökről szóló szakaszokat, a válságreagálást a középpontba állító külön alátámasztó tanulmányt, valamint országspecifikus adatlapokat és esettanulmányokat is.

2025 novemberében a Bizottság a katonai felszerelések, áruk és személyzet Unión belüli szállításának megkönnyítését célzó intézkedési keret létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslatot, valamint a katonai mobilitásról szóló közös közleményt[51] bocsátott ki.

Éghajlatváltozás, környezetvédelem és természeti erőforrások

2025 decemberében a Bizottság elfogadta az Európa körforgásos gazdaságra való átállásának felgyorsításáról és a műanyagok körforgásos jellegének fokozásáról szóló közleményt[52].

2025 júniusában a Bizottság elfogadta az európai óceánügyi paktumot. 2026 márciusában elfogadták az uniós tengeripari stratégiát, az európai kikötőstratégiát[53] és az integrált vadtűzkockázat-kezelésről[54] szóló bizottsági közleményt.

[50] 05/2025. sz. különjelentés.

[51] 04/2025. sz. különjelentés.

[52] 23/2025. sz. különjelentés.

[53] 06/2025. sz. különjelentés.

[54] 16/2025. sz. különjelentés.

Költségvetési politikák és közfinanszírozás

2025 júliusában elfogadták a 2006/112/EK irányelvet módosító (EU) 2025/1539 tanácsi irányelvet. Az irányelv olyan intézkedéseket vezetett be, amelyek biztosítják az uniós fogyasztók számára importált árukra kivetett héa beszedését[55].

2025 novemberében a Bizottság javaslatot tett az adóhatóságok, az OLAF és az Európai Ügyészség közötti együttműködés fokozására. A dokumentum kidolgozásakor a Tanács megvitatta a 904/2010/EU rendelet módosítására irányuló javaslatot[56].

2025 novemberében a Bizottság elfogadott egy nyugdíjcsomagot is, amelynek célja a kiegészítő nyugdíjak növelése. Ennek a csomagnak része volt a nyugdíj-nyomonkövetési rendszerekről szóló ajánlás, a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményekről szóló II. irányelv felülvizsgálata és a páneurópai egyéni nyugdíjtermékről (PEPP) szóló rendelet módosítására irányuló javaslat, valamint „Az uniós kiegészítőnyugdíj-ágazat kapacitásának bővítése a nyugdíjjövedelmek növelése és az uniós gazdaság hosszú távú tőkével való ellátása érdekében” című közlemény[57].

[55] 08/2025. sz. különjelentés.

[56] 08/2025. sz. különjelentés.

[57] 14/2025. sz. különjelentés.

3.3 melléklet. A teljesítménymutatók állapota 2024.12.31-én, a Számvevőszék értékelése alapján

ERFA és KA 2014–2020

Beruházási prioritások	A teljesítménymutatók értékelése					Összesen
	Megvalósult	Megfelelő haladás	Mérsékelt haladás	Figyelemmel kísérendő	Nincs meghatározva célérték	
1. A kutatás […] erősítése	3	0	2	0	0	5
2. A […] kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés […] javítása	0	0	1	0	0	1
3. A kkv-k versenyképességének fokozása	2	1	0	0	0	3
4. […] az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés […]	0	3	3	2	0	8
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás […]	1	2	0	1	0	4
6. A környezet megóvása és védelme […]	1	2	2	3	0	8
7. A fenntartható közlekedés előmozdítása […]	2	6	3	4	3	18
8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás […] ösztönzése	0	1	0	0	0	1
9. A társadalmi befogadás előmozdítása […]	0	1	1	0	0	2
10. Az oktatásba, a képzésbe […] történő beruházás	1	0	0	0	0	1
11. A különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek […] csökkentése	2	2	1	0	6	11
Összesen	**12**	**18**	**13**	**10**	**9**	**62**
	19%	29%	21%	16%	15%	

Forrás: Európai Számvevőszék, a 2026. évi költségvetést kísérő teljesítményadat-táblázatok alapján.

ESZA 2014–2020

Tágabban vett szakpolitikai terület	A teljesítménymutatók értékelése			Összesen
	Megvalósult	Megfelelő haladás	Mérsékelt haladás	
1. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás ösztönzése	0	1	0	1
2. A társadalmi befogadás előmozdítása[…]	0	0	1	1
3. Az oktatásba, a képzésbe […] történő beruházás	1	0	0	1
4. A *NEET*-fiatalok számára nyújtott célzott támogatás előmozdítása	2	0	0	2
Összesen	**3**	**1**	**1**	**5**
	60%	20%	20%	

Forrás: Európai Számvevőszék, a 2026. évi költségvetés-tervezetet kísérő teljesítményadat-táblázatok alapján.

ERFA 2021–2027

Egyedi célkitűzés	A teljesítménymutatók értékelése			Összesen
	Megfelelő haladás	Mérsékelt haladás	Figyelemmel kísérendő	
1. A kutatási és innovációs kapacitások megerősítése, fejlett technológiák bevezetésének ösztönzése	3	0	0	3
2. A digitalizáció előnyeinek a polgárok, a vállalkozások és a kormányok javára fordítása	2	0	0	2
3. A kkv-k növekedésének és versenyképességének fokozása	2	0	0	2
4. Intelligens szakosodási, ipari átalakulási és vállalkozási célú készségfejlesztés	2	0	0	2
5. A digitális összekapcsoltság növelése	2	0	0	2
6. Az *energiahatékonyságot* szolgáló intézkedések előmozdítása és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése	1	0	1	2
7. A megújuló energia előmozdítása	2	0	0	2
8. A transzeurópai energiahálózaton (TEN-E) kívüli intelligens energiarendszerek, -hálózatok és -tárolás fejlesztése	1	0	1	2
9. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatkezelés és a katasztrófákkal szembeni reziliencia előmozdítása	2	0	0	2
10. A fenntartható vízgazdálkodás előmozdítása	2	0	0	2
11. A körforgásos gazdaságra való átállás előmozdítása	0	1	1	2
12. A természetvédelem, a biodiverzitás és a zöld infrastruktúra megerősítése, különösen városi környezetben, valamint a szennyezés csökkentése	0	1	1	2
13. A fenntartható multimodális városi mobilitás előmozdítása	1	1	0	2
14. Az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, intelligens, biztonságos, fenntartható és intermodális TEN-T kialakítása	4	0	0	4
15. Fenntartható, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, intelligens és intermodális nemzeti, regionális és helyi mobilitás kialakítása, ideértve a TEN-T-hez való hozzáférés javítását és a határon átnyúló mobilitást is	3	0	1	4
16. A munkaerőpiacok eredményességének növelése és a minőségi foglalkoztatáshoz való hozzáférés javítása a szociális innováció és infrastruktúra fejlesztésével	0	1	1	2
17. Az infrastruktúra fejlesztése révén az inkluzív és minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása az oktatás, a képzés és az egész életen át tartó tanulás területén	2	0	0	2
18. A marginalizált közösségek, a migránsok és a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi-gazdasági integrációjának fokozása integrált intézkedések – többek között lakhatási és szociális szolgáltatások – révén	0	1	1	2
19. Az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása infrastruktúra-fejlesztés révén, ideértve az alapellátást is	2	0	0	2
20. Az integrált társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi fejlődés, a kulturális örökség, a turizmus és a biztonság előmozdítása városi térségekben	1	0	0	1
Összesen	**32**	**5**	**7**	**44**
	73%	11%	16%	

Forrás: Európai Számvevőszék, a 2026. évi költségvetés-tervezetet kísérő teljesítményadat-táblázatok alapján.

ESZA+ 2021–2027

Egyedi célkitűzés	A teljesítménymutatók értékelése				Összesen
	Megfelelő haladás	Mérsékelt haladás	Figyelemmel kísérendő	Nincs adat	
1. Foglalkoztatás és munkaerőpiac	0	5	0	0	5
2. Oktatás	0	4	0	0	4
3. Társadalmi befogadás, beleértve a szegénység felszámolásához és az egészséghez való hozzájárulást	2	1	3	5	11
4. Foglalkoztatás és szociális innováció	5	0	0	0	5
Összesen	**7**	**10**	**3**	**5**	**25**
	28%	40%	12%	20%	

Forrás: Európai Számvevőszék, a 2026. évi költségvetés-tervezetet kísérő teljesítményadat-táblázatok alapján.

Erasmus+

Egyedi célkitűzés	A teljesítménymutatók értékelése					Összesen
	Megvalósult	Megfelelő haladás	Mérsékelt haladás	Figyelemmel kísérendő	Nincs adat	
1. Az egyének és csoportok *tanulási célú mobilitásának* előmozdítása, valamint az együttműködés, a minőség, a befogadás és a méltányosság, a kiválóság, a kreativitás és az innováció ösztönzése az oktatás és képzés területéhez kapcsolódó szervezetek és szakpolitikák szintjén	5	23	0	0	0	28
2. A nem formális és informális tanulási célú mobilitásnak és a fiatalok aktív részvételének, valamint az együttműködésnek, a minőségnek, a befogadásnak, a kreativitásnak és az innovációnak az előmozdítása az ifjúsági szervezetek és szakpolitikák szintjén	2	12	2	0	1	17
3. A sportért felelős személyzet tanulási célú mobilitásának, valamint az együttműködésnek, a minőségnek, a befogadásnak, a kreativitásnak és az innovációnak az előmozdítása a sportszervezetek és a sporttal kapcsolatos szakpolitikák szintjén	1	10	1	1	2	15
Összesen	**8**	**45**	**3**	**1**	**3**	**60**
	13%	75%	5%	2%	5%	

Forrás: Európai Számvevőszék, a 2026. évi költségvetés-tervezetet kísérő teljesítményadat-táblázatok alapján.

4. fejezet

Bevételek

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	4.1.–4.7.
Rövid ismertető	4.2.–4.4.
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	4.5.–4.7.
A tranzakciók szabályszerűsége	4.8.
Az irányítási és kontrollrendszerek egyes elemeinek vizsgálata	4.9.–4.34.
A tagállamok késedelmei és a GNI-fenntartásokra vonatkozó késedelmi kamatok alkalmazásának hiányosságai	4.10.–4.16.
A héarendszer egyszerűsítésének köszönhetően jelentősen csökkent az érvényben lévő fenntartások száma	4.17.
Továbbra is hiányosságok észlelhetők a tradicionális saját források tagállami elszámolása és kezelése terén	4.18.–4.24.
A műanyagokkal kapcsolatos tagállami adatok nem felelnek meg teljes mértékben az uniós szabályoknak, de a Bizottság által megfogalmazott fenntartások relevánsak	4.25.–4.27.
Bár az uniós vámhatóság létrehozása jó úton halad, az uniós vámügyi adatközpont kialakításával kapcsolatos kockázatok továbbra is fennállnak	4.28.–4.30.
Egyes tagállamokban késedelmes a digitális és interoperábilis uniós vámkörnyezetre való átállás	4.31.–4.34.
Éves tevékenységi jelentések	4.35.–4.36.
Következtetések és ajánlások	4.37.–4.41.
Következtetések	4.37.–4.39.
Ajánlások	4.40.–4.41.
Mellékletek	

4.1 melléklet. Az érvényben lévő GNI-fenntartások, héa-fenntartások, a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések és a műanyagokkal kapcsolatos fenntartások tagállamonként, 2025. december 31-én

4.2 melléklet. A korábbi ajánlás hasznosulása

4.3 melléklet. A tagállami héaalapok és a tradicionális saját források ellenőrzésének folyamata

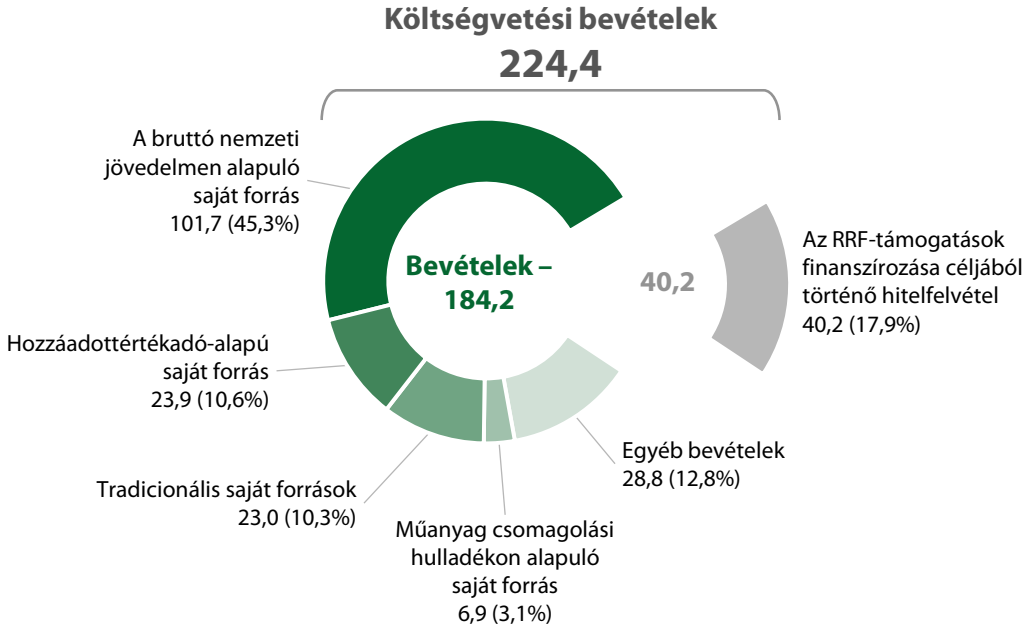
4.4 melléklet. A (beszedett és még be nem szedett) vámokról szóló, a tradicionális saját forrásokra vonatkozó kimutatások elkészítésének folyamata, valamint azok szerepeltetése az Unió elszámolásaiban és költségvetésében

Bevezetés

4.1. Ez a fejezet a bevételekre vonatkozó megállapításainkat mutatja be, amelyek a *saját források* négy különböző kategóriáját, az egyéb bevételeket, valamint a *Next Generation EU* (NGEU) kiadásainak finanszírozására felvett összegeket foglalják magukban. A 2025. évi bevételek lebontását a ***4.1. ábra*** mutatja be.

4.1. ábra. A 2025. évi bevételek lebontása (*)

(milliárd euró)

(*) A 224,4 milliárd eurós teljes összeg a 2025. évi költségvetés-végrehajtási jelentésekben szereplő uniós bevételeknek felel meg, amelyek a módosított pénzforgalmi elszámolás szabályain alapulnak. A 2025. évi eredménykimutatásban szereplő 202,5 milliárd eurós összeg kiszámítása az eredményszemléletű számviteli rendszer szerint történt. Az RRF vissza nem térítendő támogatásainak finanszírozása céljából történő hitelfelvételből származó bevételek a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentésekben – a jogszabályokkal[1] összhangban – címzett bevételként szerepelnek, az eredménykimutatásban azonban – a számviteli szabályokkal összhangban – nem szerepelnek bevételként.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2025. évi *összevont pénzügyi beszámolójának* adatai alapján.

[1] Az (EU) 2020/2094 rendelet a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Uniós Helyreállítási Eszköz létrehozásáról.

Rövid ismertető

4.2. 2025-ben az uniós bevételek 69%-a saját forrásokból származott[2]:

a) a ***bruttó nemzeti jövedelem alapú (GNI-alapú) saját források*** adták az Unió bevételeinek 45%-át. Ezek hozzák egyensúlyba az uniós költségvetést az összes többi forrásból származó bevétel kiszámítását követően. Az egyes tagállamok bruttó nemzeti jövedelmükkel arányos hozzájárulást fizetnek be;

b) a ***hozzáadottérték-adó (héa) alapú saját források*** adták az Unió bevételének 11%-át. Ez a tagállamok héabevételeire kivetett százalékos illeték;

c) a ***tradicionális saját források (TOR)*** az Unió bevételeinek 10%-át biztosították. Ide tartoznak a tagállamok által beszedett behozatali vámok. A teljes összeg 75%-a kerül az uniós költségvetésbe, a fennmaradó 25%-ot a tagállamok a beszedési költségeik fedezésére visszatartják;

d) a ***nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját források*** az uniós bevételek 3%-át adták. Ennek kiszámításához egységes kulcsot alkalmaznak az egyes tagállamokban keletkező, újrafeldolgozásra nem kerülő műanyag csomagolási hulladék tömegére.

4.3. Az egyéb jelentős források közé tartoztak az uniós megállapodásokkal és *programokkal* kapcsolatos hozzájárulások és visszatérítések is, amelyek az uniós bevételek 13%-át adták. Ezek többek között a tagállamoktól a „Kohézió, reziliencia és értékek”, valamint az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” területek kapcsán beszedett visszafizettetések, illetve a nem uniós országok uniós programokhoz és tevékenységekhez nyújtott hozzájárulásai.

4.4. Emellett az NGEU keretében a tagállamoknak nyújtott vissza nem térítendő támogatások kifizetésének finanszírozására felvett hitelek az uniós bevételek 18%-át tették ki.

---

[2] Az (EU, Euratom) 2020/2053 határozat Európai Unió saját forrásainak rendszeréről.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

4.5. Ellenőrzésünk célja az, hogy véleményt nyilvánítsunk a bevételi *tranzakciókról*, és hozzájáruljunk a *megbízhatósági nyilatkozathoz*. Az ***1.1. mellékletben*** ismertetett ellenőrzési módszertan és módszerek alkalmazásával a következőket vizsgáltuk meg:

a) 65 bizottsági *visszafizetési felszólításból* álló *reprezentatív minta* (beleértve tíz, az NGEU vissza nem térítendő támogatásaival kapcsolatos visszafizetési felszólítást);

b) a Bizottság *irányítási és kontrollrendszerei* a következők tekintetében:

   i. annak ellenőrzése, hogy a tagállamok által a GNI-re, a héára és a műanyag csomagolási hulladékra vonatkozóan szolgáltatott adatok megfelelő alapul szolgálnak-e ezeknek a sajátforrás-alapú hozzájárulásoknak a kiszámításához és beszedéséhez;

   ii. annak ellenőrzése, hogy a tagállamok rendszerei eredményesen biztosítják-e a tradicionális saját források helyes összegben történő beszedését, az azokról való adatszolgáltatást, illetve az összegeknek az uniós költségvetés számára történő befizetését;

   iii. a saját források kiigazításaiból eredő összegek kiszámítása;

c) a tradicionális saját forrásokra vonatkozó irányítási és számviteli rendszerek három tagállamban (Belgium, Németország és Görögország), amelyek kiválasztása az általuk az uniós költségvetés rendelkezésére bocsátott vámok összege, valamint a saját kockázatértékelésünk alapján történt;

d) a saját források *szabályszerűségére* vonatkozóan a Költségvetési Főigazgatóság (DG BUDG) és az Eurostat *éves tevékenységi jelentéseiben* szereplő információk megbízhatósága.

4.6. A GNI-n, a héán és a műanyagokon alapuló hozzájárulások kiszámítására szolgáló bizottsági rendszerekre irányuló értékelésünk a tagállamok által szolgáltatott és a Bizottság által ellenőrzött statisztikákból és adatokból indul ki.

4.7. A tradicionális saját források esetében egyes vámokat az importőrök nem vagy helytelenül jelentenek be a nemzeti vámhatóságoknak, ami a behozatali vámok beszedésekor hiányhoz – *vámbevétel-kieséshez* – vezet. Ezt a kieső összeget nem rögzíti a tagállamok tradicionális saját forrásainak számviteli rendszere, így erre a bevételek szabályszerűségéről szóló ellenőri véleményünk nem terjed ki.
A vámbevétel-kiesés mértékét számos tényező befolyásolja, amelyek közül sok a közvetlen uniós ellenőrzésen kívül esik. Mivel azonban a vámbevétel-kiesés hatással lehet a tagállamok által beszedett vámok összegére, értékeltük azokat az uniós szintű intézkedéseket, amelyek célja a kiesés csökkentése és a tradicionális saját források hiányos voltával kapcsolatos kockázat mérséklése. Elsősorban azt vizsgáltuk, hogy a Bizottság milyen eredményeket ért el az uniós vámügyi reformra vonatkozó jogalkotási javaslat végrehajtásának előkészítése terén.

A tranzakciók szabályszerűsége

4.8. Ebben a részben az uniós beszámoló alapjául szolgáló bevételi tranzakciók szabályszerűségével kapcsolatos észrevételeinket ismertetjük. Következtetésünket a bevételi tranzakciók reprezentatív mintájára vonatkozó vizsgálatunk, valamint a bevételek ellenőrzésére, kiszámítására és beszedésére szolgáló bizottsági rendszerekre vonatkozó értékelésünk alapján fogalmaztuk meg. Egy 65 visszafizetési felszólításból álló mintát vizsgáltunk meg, és úgy találtuk, hogy ezek egyikét sem jellemezte *számszerűsíthető hiba*.

Az irányítási és kontrollrendszerek egyes elemeinek vizsgálata

4.9. Több kontrollrendszert is megvizsgáltunk (lásd: ***4.5***. bekezdés). Az e rendszerekre vonatkozó észrevételeink az Unió bevételeinek szabályszerűségéről kialakított véleményünket nem befolyásolják. A saját források egyes kategóriáinak beszedésével kapcsolatosan tartós hiányosságokat állapítottunk meg. Emellett megállapítottuk, hogy a tagállamok késedelmesen szolgáltatnak adatokat az egész Unióra kiterjedő vámügyi kockázatértékeléshez, és fennáll a kockázata annak, hogy az uniós vámügyi adatközpont kialakítása késedelmet szenved, ami gyengítheti a vámbevétel-kiesés mérséklésére és a tradicionális saját források hiányos voltával kapcsolatos kockázat enyhítésére irányuló uniós fellépést.

A tagállamok késedelmei és a GNI-fenntartásokra vonatkozó késedelmi kamatok alkalmazásának hiányosságai

Néhány tagállam késlekedve reagált a GNI-fenntartásokra, így az elmúlt 15 év összes GNI-hozzájárulása továbbra is kiigazításra szorul

4.10. Fenntartások megfogalmazására akkor kerül sor, ha a Bizottság olyan hiányosságokat tár fel, amelyek jelentős kockázattal járnak a tagállamok által szolgáltatott GNI-adatok megbízhatóságára, összevethetőségére és teljeskörűségére nézve. 2025. december 31-én a Bizottság által megfogalmazott *GNI-fenntartásokból* 102 volt érvényben (lásd: ***4.1. melléklet***):

- Ezek közül héttel (Horvátország: négy, Luxemburg, Málta és Románia: egy-egy) 2021-ig, kettővel (Luxemburg és Málta: egy-egy) pedig 2022-ig kellett volna foglalkozni;
- hattal (Románia: három, Bulgária: kettő és Luxemburg: egy) 2025-ig kellett volna foglalkozni;
- a fennmaradó 87 fenntartással a tagállamoknak 2026-ban kell foglalkozniuk.

4.11. A tagállamok nem nyújtották be a szükséges információkat határidőn belül[3], emiatt késedelmet szenved a Bizottság azt követő ellenőrzési munkája, és fenntartásokat is csak később tud visszavonni. Mivel négy tagállam esetében a GNI-statisztikákra vonatkozóan már 2010 óta érvényben vannak fenntartások, ezekre az évekre vonatkozóan még módosulhat a GNI-jük. Mivel akár egyetlen tagállam GNI-változásai is a teljes uniós GNI változásához vezetnek, a gyakorlatban így az összes tagállam hozzájárulásai kiigazítandóak maradnak. A korábbi fenntartások késedelmes kezelése miatt az érintett tagállamokban a Bizottság által megfogalmazott új fenntartások kezelése terén is további késedelmek várhatók.

A Bizottság csekély mértékben használja ki azt a jogalkotási eszközt, amelynek célja, hogy a tagállamokat a GNI-fenntartások gyors megoldására ösztönözze

4.12. Amennyiben a tagállamok késve végzik el a Bizottság által bejelentett fenntartások kezeléséhez szükséges korrekciót a GNI-adatokon, és e korrekciók lényeges hatást gyakorolnak a GNI-re, a Bizottságnak késedelmi kamatot kell felszámítania[4]. 2023. évi éves jelentésünkben megjegyeztük, hogy amennyiben a Bizottság nem tudta számszerűsíteni a korrekciók hatását, vagy ha a tagállamok a határidőig csak részben kezelték a GNI-fenntartásokat, a Bizottság nem számított fel késedelmi kamatot. Ez utóbbi kategóriába tartozó esetekben késedelmi kamat felszámítását javasoltuk a Bizottságnak[5]. A Bizottság nem fogadta el és nem hajtotta végre ajánlásunkat, azzal az indokolással, hogy a jogszabály nem említi a késedelmi kamat alkalmazását abban az esetben, ha az információk a határidőig részben rendelkezésre állnak (lásd: ***4.2. melléklet***).

---

[3] Lásd még: 2024. évi éves jelentés, 4.14–4.15. bekezdés; 2023. évi éves jelentés, 4.9. bekezdés; 2022. évi éves jelentés, 4.22. bekezdés; 2021. évi éves jelentés 3.19. bekezdés.

[4] A tradicionális, a héa- és a GNI-alapú saját források rendelkezésre bocsátásáról szóló 609/2014/EU, Euratom rendelet 12. cikke (2) bekezdésének d) pontja.

[5] A 2023. évi éves jelentés 4.12–4.14. bekezdése és 4.1. ajánlása.

4.13. Azóta a Bizottság két tagállam esetében (Málta 2024-ben és 2025-ben, Horvátország 2025-ben) számított fel késedelmi kamatot, azzal az indokolással, hogy a határidőig a szükséges korrekciók egyikét sem adták meg. 2025-ben a Bizottság 10 tagállamban 19 fenntartást vont vissza. Négy tagállamban összesen nyolc fenntartás (Görögországban öt, Bulgáriában egy, Lengyelországban egy és az Egyesült Királyságban egy fenntartás) esetében azonban nem számított fel késedelmi kamatot, noha a GNI-adatokra vonatkozó szükséges korrekciókat átlagosan 3 évvel a határidő után adták meg. Ezekben az esetekben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a késedelmi kamatokra vonatkozó jogi rendelkezések nem alkalmazandók (példákat lásd: ***4.1. háttérmagyarázat***).

4.1. háttérmagyarázat

GNI-adatokra vonatkozó korrekciókat nem adták meg kellő időben, de a Bizottság nem számított fel késedelmi kamatot (példák)

A korrekciókat részben kellő időben megadták

Egy Lengyelországra vonatkozó fenntartás, amelynek határideje 2021 szeptembere volt, 20 alpontot tartalmazott. Ezek közül csak három alponttal foglalkoztak időben, míg a fennmaradó 17 ponttal 2022 szeptemberében foglalkoztak. 2022-ben a Bizottság további információkat és számításokat kért, amelyeket a tagállam 2024-ig benyújtott. 2024 szeptemberében a tagállam további korrekciókat hajtott végre, és a fenntartást 2025-ben visszavonták. A Bizottság által elfogadott, a fenntartás egészére vonatkozó végleges átfogó korrekciók lényegesen eltértek attól, amit a tagállam eredetileg javasolt a kellő időben kezelt három pont tekintetében.

Ebben az esetben a Bizottság 28 hónapig nem számított fel késedelmi kamatot, annak ellenére, hogy a tagállam a fenntartások húsz pontjából csak háromra (15%) vonatkozóan szolgáltatott időben információkat, és olyan korrekciókat hajtott végre, amelyek jelentősen eltértek a Bizottság által elfogadott végleges korrekcióktól.

A fenntartás nem számszerűsíthető hatása

Görögország esetében 2025-ben öt fenntartást visszavontak. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy e fenntartások közül három esetében Görögország a határidő után minden szükséges információt rendelkezésre bocsátott, a fennmaradó két fenntartás esetében pedig az információk egy részét a határidő után nyújtotta be. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy a külön-külön értékelt egyes fenntartások hatása nem számszerűsíthető, és ennek alapján úgy határozott, hogy nem számít fel késedelmi kamatot.

4.14. Meglátásunk szerint a jogszabályok értelmében a késedelmi kamat felszámítását egyedül az határozza meg, hogy a tagállam mikor végzi el és adja meg a Bizottságnak a GNI-adatok korrekcióját, amely alapján lehetővé válik a fenntartások visszavonása. A jogszabályok nem rendelkeznek azokról az esetekről, ha a GNI-adatok korrekcióját részben adják meg vagy ha a fenntartásokat részben vonják vissza.

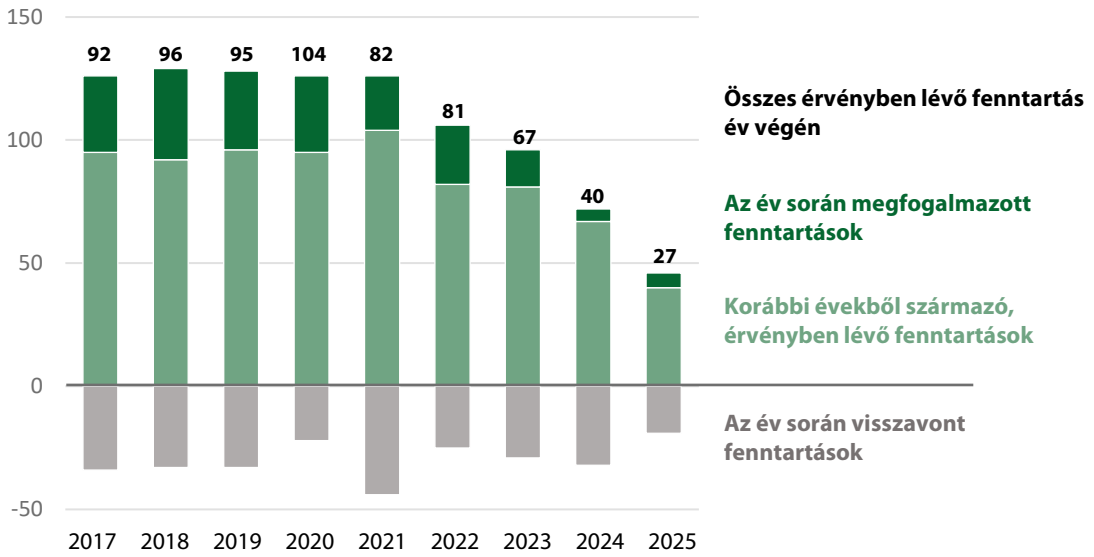
4.15. A GNI-fenntartásokra vonatkozó bizottsági szabályok előírják, hogy a tagállamoknak a fenntartás minden egyes (al)pontja tekintetében számszerűsített hatást kifejtő információkat kell szolgáltatniuk. Ezért megítélésünk szerint a Bizottságnak képesnek kellett volna lennie arra, hogy minden fenntartás esetében számszerűsítse a hatást, vagy bekérje a tagállamtól a szükséges információkat, ha azokat korábban nem nyújtották be.

4.16. 2010-ig visszamenőleg lehetőség van az összes tagállam GNI-hozzájárulásának módosítására. E probléma ellenére a Bizottság csekély mértékben alkalmazza az egyetlen rendelkezésre álló eszközt, amelynek célja, hogy a tagállamokat a fenntartások kellő időben történő kezelésére ösztönözze. Két eset kivételével (lásd: ***4.13***. bekezdés) azokat a tagállamokat, amelyek a Bizottság által meghatározott határidőn belül nem nyújtják be a GNI-fenntartásokra vonatkozóan az azok visszavonásához szükséges valamennyi információt, ugyanúgy kezelik, mint a feltételeket teljesítő tagállamokat, és ez nem jár pénzügyi következményekkel.

A héarendszer egyszerűsítésének köszönhetően jelentősen csökkent az érvényben lévő fenntartások száma

4.17. A 2021–2027-es MFF-ben egyszerűsítették a héaalapú saját forrást azáltal, hogy korlátozták a tagállamok számára előírt korrekciókat, és az egyes országokra vonatkozó *súlyozott átlagos héamértéket* a 2016. évi értéken befagyasztották. Többek között ennek köszönhetően a 2021–2027-es MFF-ben megfogalmazott *héafenntartások* száma a 2020. évi 104-ről 2025 végére jelentősen, 27-re csökkent. (lásd: ***4.2. ábra*** és a ***4.1. melléklet***). 2025-ben előrelépés történt a több mint öt éve érvényben lévő fenntartások visszavonása terén is, ezek száma a 2020 végi nyolcról 2026 elejére négyre csökkent.

4.2. ábra. Az év végén érvényben lévő héa-fenntartások számának alakulása

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

Továbbra is hiányosságok észlelhetők a tradicionális saját források tagállami elszámolása és kezelése terén

4.18. A ***4.3. melléklet*** azt a folyamatot mutatja be, amelyet a Bizottság a tradicionális saját források és *héaalapok* tagállamok általi kiszámításának ellenőrzésére alkalmaz. A *tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések* száma 2025 végén 14%-kal nőtt az előző évhez képest (lásd: ***4.1. táblázat***).
A ***4.1. melléklet*** a 2025 végén nyitott kérdések országonkénti bontását tartalmazza.
A több mint öt éve nyitott kérdések száma változatlan, továbbra is 80, de relatív aránya a 2024. évi 39%-ról 2025-ben 34%-ra csökkent.

4.1. táblázat. A tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések statisztikái

A tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések	2025	2024	Változás százalékban
Megállapított	93	36	128%
Lezárt	64	106	- 40%
Érvényben lévő nyitott kérdések az év végén	233	204	14%

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

4.19. 2025-ben a Bizottság informatikai rendszert vezetett be, hogy beszámoljon a tradicionális saját forrásokra vonatkozó ellenőrzéseiről, és nyomon kövesse a tagállamokkal a nyitott kérdéseket. A rendszer lehetővé tette a Bizottság számára, hogy gyorsabban adja ki a 2025. évi ellenőrzéseiről szóló jelentéseket, így 2025-ben kétszer annyi jelentést tudott kiadni, mint 2024-ben, és az év során több kérdést állapítottak meg. A Bizottság tájékoztatása alapján az év során lezárt kérdések számának csökkenése azok megnövekedett összetettségéből adódott, vagyis abból, hogy ezek megoldásához több időre van szükség. A régóta érvényben lévő, tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések aránya 2024-hez képest csökkent, de 2025 végén továbbra is ezek tették ki a nyitott kérdések jelentős részét.

4.20. Megvizsgáltuk, hogy Belgium, Németország és Görögország hogyan állította össze a tradicionális saját forrásokra vonatkozó kimutatását, és ellenőriztük az uniós költségvetésbe befizetendő tradicionális saját források kezelésére vonatkozó eljárásaikat (lásd: ***4.4. melléklet***). A tradicionális saját források fő irányítási és kontrollrendszereit mindhárom tagállamban részben kielégítőnek értékeltük.

4.21. Már korábban beszámoltunk arról, hogy a belga vámhatóság informatikai rendszere nem dolgozott fel a különböző státuszú árukra vonatkozó behozatali nyilatkozatokból származó olyan pénzügyi adatokat, amelyek szükségesek lettek volna a vámösszegek kiszámításhoz[6]. Idei helyszíni ellenőrzésünk során megállapítottuk, hogy a vámhatóságok olyan fejlesztéseket hajtottak végre informatikai rendszereikben, amelyek célja a hasonló mulasztások megelőzése volt. Észrevételeztük ugyanakkor, hogy bár ennek nincs pénzügyi hatása, a tradicionális saját források belga hatóságok általi elszámolásának módja továbbra is összetett, és annak alapján olyan beszámolók készülnek, amelyek nem felelnek meg az uniós szabályoknak[7]. Emellett hiányosságokat állapítottunk meg egyes vámtartozások kezelésében is.

4.22. Megvizsgáltuk a kereskedők által a Belgiumba irányuló behozatalra vonatkozó vám-árunyilatkozatok benyújtásához használt informatikai rendszert, valamint a belga vámhatóságok által a tradicionális saját forrásokhoz használt irányítási és számviteli rendszert. Megállapítottuk, hogy a belga vámhatóságok összességében megbízható informatikai keretet hoztak létre, és az általunk tesztelt kontrollminták általában a terveknek megfelelően működtek. Feltártunk azonban néhány hiányosságot a felhasználói hozzáférés-kezelés, a biztonsági mentés és a katasztrófa utáni helyreállítás terén. Ezenkívül mivel nem fogadtak el informatikai kockázatkezelési szabályzatot és tesztelési terveket, nehezebb biztosítani a konzisztens kockázatkezelési megközelítést és a rendszert érintő változások megbízható tesztelési folyamatát.

4.23. Németországban olyan eseteket találtunk, amikor későn kérték más tagállamok segítségét a vámtartozások beszedéséhez, abban az esetben, ha az adós nem Németországban letelepedett személy. Ez akadályozhatja a teljes tartozás behajtását. Belgiumhoz hasonlóan, az, ahogyan a német hatóságok a tradicionális saját forrásokat a Bizottságnak bejelentették, nem felelt meg az uniós szabályoknak. Görögországban is találtunk hiányosságokat a vámtartozások kezelésében, például késedelmeket és eljárási hibákat az adósságbejelentés és az adósok azonosítása terén a vámtartozások megállapítása és beszedése, az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által azonosított és közölt kockázatokkal kapcsolatos fellépés, valamint a behajthatatlan tartozások leírása során.

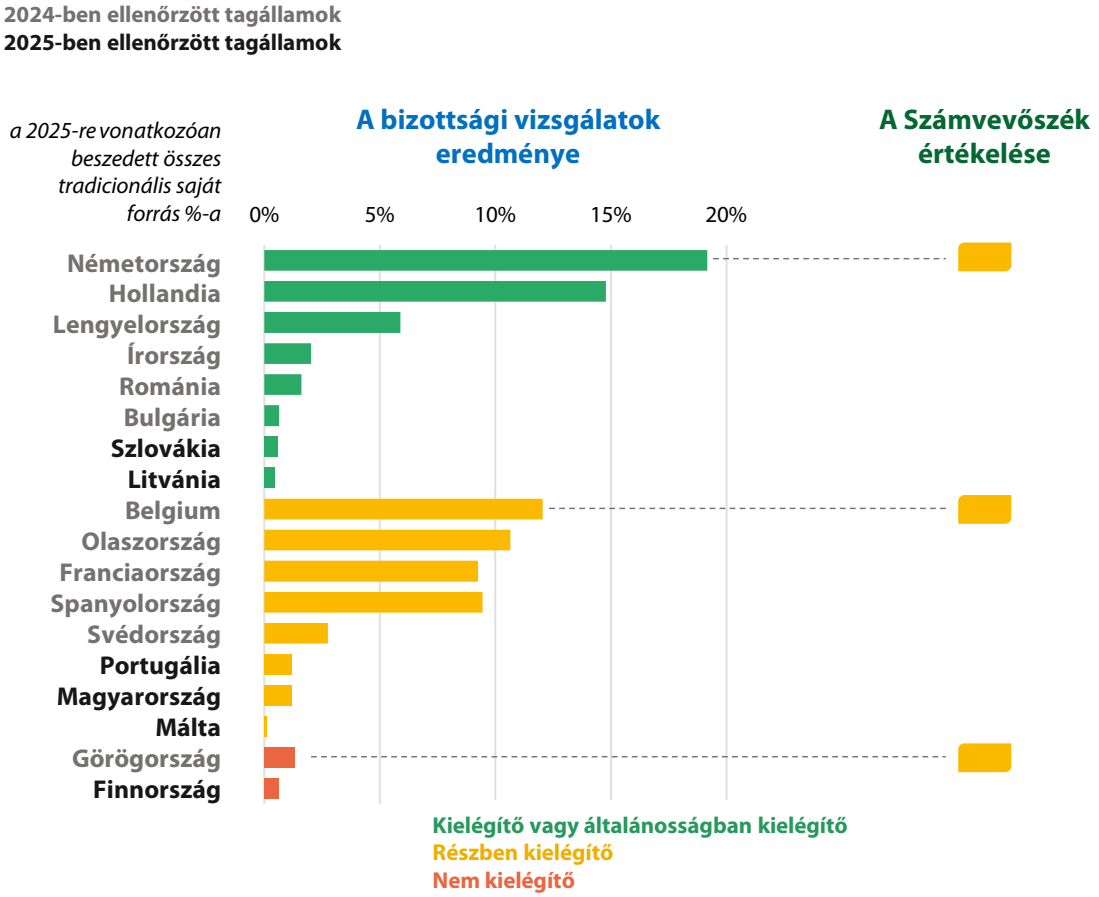
---

[6] A 2022. évi éves jelentés 4.1. háttérmagyarázata.

[7] Az (EU) 2022/523 határozat a saját forrásokra vonatkozó jogosultságok számlakimutatásai mintáinak megállapításáról szóló (EU, Euratom) 2018/194 határozat módosításáról.

4.24. A Bizottság vizsgálatai továbbra is feltárják és jelzik az ehhez hasonló hiányosságokat a tagállamokban a vámok és vámtartozások kezelése és elszámolása terén. Feltárta, hogy egyes esetekben amiatt, hogy a tagállamok késedelmesen állapították meg, számolták el és jelentették be a vámtartozásokat, a vámokat nem, illetve késedelmesen fizették be az uniós költségvetésbe. 2025-ben a Bizottság vizsgálati programjának keretében hat tagállamot keresett fel és értékelte a tradicionális saját forrásokra vonatkozó kimutatásaik megbízhatóságát. A Bizottság két tagállamban értékelte kielégítőnek vagy általánosságban kielégítőnek a tradicionális saját források számláihoz kapcsolódó rendszereket és eljárásokat, három tagállamban részben kielégítőnek, egyben pedig nem kielégítőnek ítélte azokat (lásd: ***4.3. ábra***).

4.3. ábra. A 2024-ben és 2025-ben ellenőrzött tagállami tradicionális sajátforrás-számlákhoz kapcsolódó rendszerek és eljárások bizottsági értékelése

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

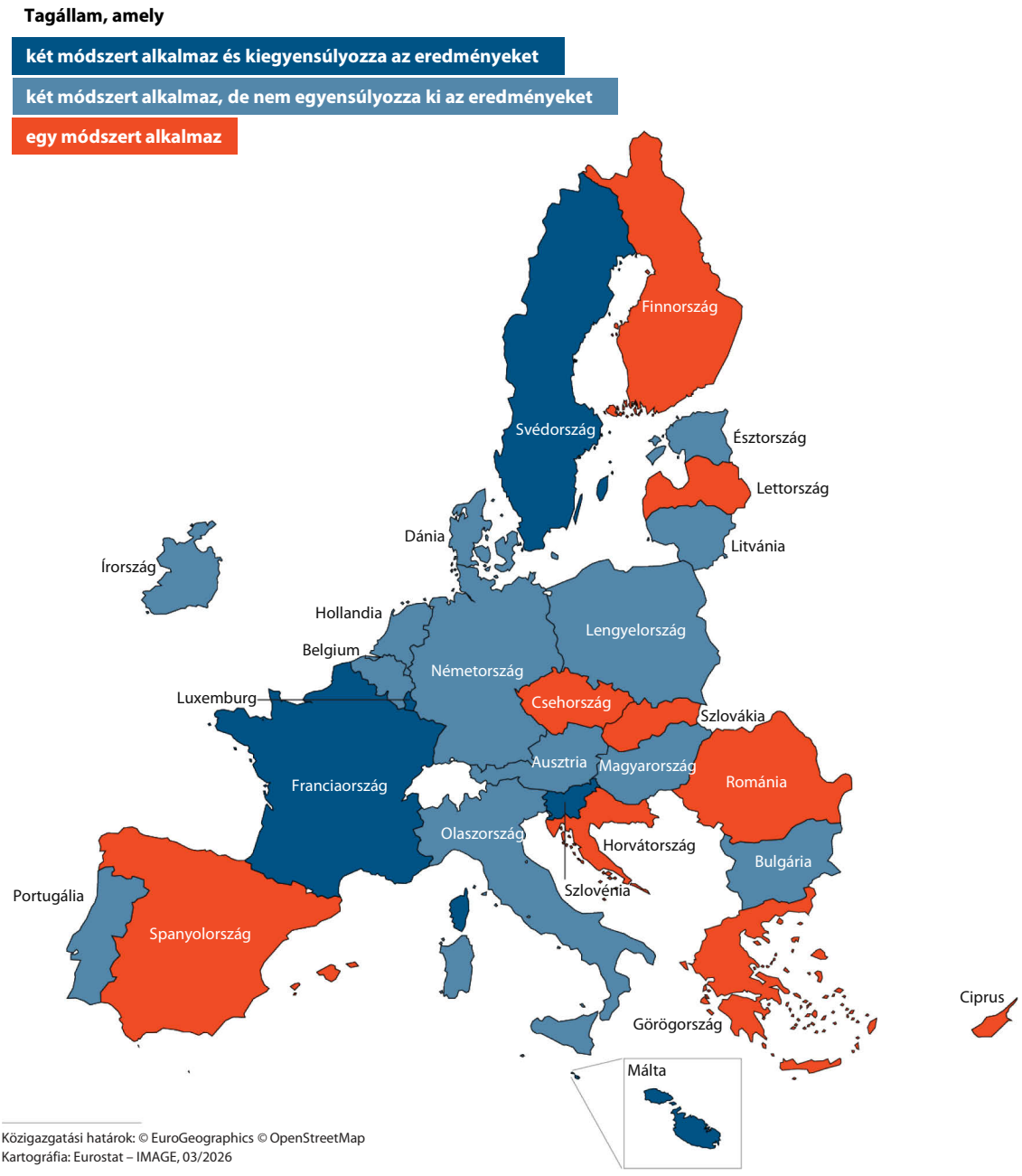
A műanyagokkal kapcsolatos tagállami adatok nem felelnek meg teljes mértékben az uniós szabályoknak, de a Bizottság által megfogalmazott fenntartások relevánsak

4.25. A műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját forrás esetében a tagállamoknak a keletkező műanyag csomagolási hulladék mennyiségét két különböző összeállítási módszerrel kell megbecsülniük, majd a kapott eredményekből egyetlen becslést benyújtaniuk (ez az eredmények *kiegyensúlyozása*[8]. Megállapításunk szerint 2025-ben 18 tagállam nyújtott be adatokat a két összeállítási módszer alapján 2023-ra vonatkozóan (2024-ben ugyancsak 18 tagállam), és öt tagállam (2024-ben egy) egyensúlyozta ki az eredményeket (lásd: ***4.4. ábra***). A két módszer alkalmazása és azok eredményeinek kiegyensúlyozása biztosítja, hogy az előállított adatok a tagállamok között összevethetők és megbízhatóak legyenek. A műanyagalapú saját forrásokról szóló 16/2024. sz. különjelentésünkben[9] azt javasoltuk, hogy a Bizottság a tagállamokkal együtt 2026-ig javítsa a tagállami hozzájárulások kiszámításához használt adatok összehasonlíthatóságát és megbízhatóságát.

[8] (EU) 2023/595 rendelet a műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját forrásra vonatkozó kimutatás formátumának a meghatározásáról.

[9] 16/2024. sz. különjelentés: „Az újrafeldolgozásra nem kerülő műanyag csomagolási hulladékon alapuló új saját forrás: Rögös kezdet, adat-összehasonlíthatósági és -megbízhatósági problémák”.

4.4. ábra. A tagállamok által a keletkező műanyag csomagolási hulladék becsléséhez használt módszerek

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

4.26. 2025-ben a Bizottság az első, 2023–2026-os ellenőrzési ciklussal kapcsolatos munkáját folytatva tíz tagállamban végzett hivatalos helyszíni vizsgálatot. A ciklus 2026 első negyedévében, a fennmaradó öt tagállamban tett helyszíni vizsgálatokkal zárult. 2025 végéig a Bizottság 12 tagállamban 34 fenntartást fogalmazott meg, egy fenntartást pedig visszavont (lásd: ***4.1. melléklet***), míg 2024 végéig négy országban tíz fenntartást fogalmazott meg, és egyet sem vont vissza. A Bizottság minden olyan tagállamban fenntartásokat fogalmazott meg, amely nem alkalmazza a két összeállítási módszert, valamint azokban a tagállamokban, ahol hiányosságokat tárt fel az alábbiak tekintetében:

- a módszerek alkalmazása;
- az eredmények kiegyensúlyozása;
- az újrafeldolgozott mennyiségek becslése, kiszámítása és ellenőrzése.

4.27. Lengyelországban általános fenntartást fogalmaztak meg a számítási módszerre vonatkozó elégtelen tájékoztatás miatt. Franciaországban a Bizottság vizsgálatát követően nem fogalmaztak meg fenntartásokat. 2025 végén 19 további fenntartás megfogalmazása volt folyamatban.

Bár az uniós vámhatóság létrehozása jó úton halad, az uniós vámügyi adatközpont kialakításával kapcsolatos kockázatok továbbra is fennállnak

4.28. A Tanács és az Európai Parlament 2026. március 26-án megállapodásra jutott a Bizottság vámügyi reformra vonatkozó, 2023 májusában közzétett javaslatáról. A társjogalkotók megállapodtak egy új uniós ügynökség – az uniós szintű kockázatkezelésért felelős *uniós vámhatóság* (EUCA) – létrehozásáról. Emellett a tervek szerint 2028-ban kezdi meg működését – kezdetben az e-kereskedelemben forgalmazott árukra vonatkozóan – az *uniós vámügyi adatközpont*, a tagállamok meglévő vámügyi informatikai infrastruktúrájának felváltására szolgáló központosított online portál.

4.29. Nyomon követtük az uniós vámügyi reform késedelmes végrehajtásának azon kockázatait, amelyeket 2024. évi éves jelentésünkben feltártunk[10]. 2025-ben a Bizottság megszervezte az EUCA székhelyének kiválasztására irányuló eljárást, és terveket készített annak alkalmazási körére, irányítási szabályaira, legfőbb mérföldköveire és a létrehozásához szükséges erőforrásokra vonatkozóan. Az EUCA székhelyül szolgáló várost – a franciaországi Lille-t – a társjogalkotók 2026 márciusában választották ki, kellő időben a vámügyi reform hivatalos elfogadásához.

4.30. A Bizottság megtette az első lépéseket az uniós vámügyi adatközpont e-kereskedelmi szakasza fejlesztőjének kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárásban. A folyamat azonban várhatóan nem zárul le 2027 eleje előtt. Ez körülbelül egy évet hagyna a kialakításra, a fejlesztésre, a tesztelésre és a végrehajtásra, mielőtt az uniós vámügyi adatközpontnak 2028. július 1-jén működőképessé kell válnia. Tekintettel egy ilyen projekt eredendő összetettségére, fennáll a kockázat, hogy a rendelkezésre álló idő nem lesz elegendő.

Egyes tagállamokban késedelmes a digitális és interoperábilis uniós vámkörnyezetre való átállás

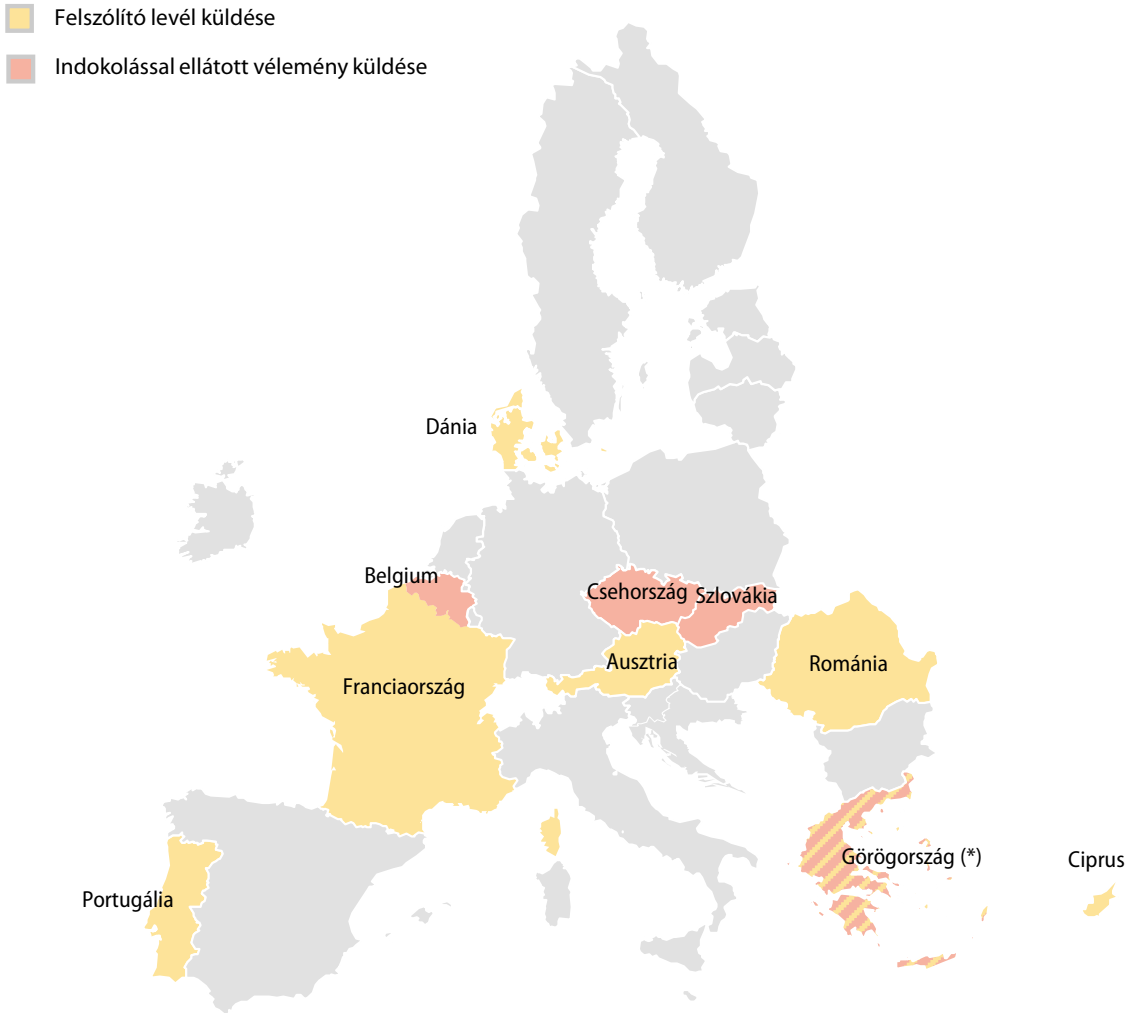
4.31. A teljes mértékben elektronikus és harmonizált uniós vámkörnyezetre való átállás ütemterve rendszerspecifikus mérföldköveket és határidőket tartalmazó, az Unió által elfogadott munkaprogramot[11] foglal magában. Ezeket a mérföldköveket úgy alakították ki, hogy az interoperábilis uniós vámügyi informatikai rendszerek fokozatos kiépítése révén támogassák a papíralapú és széttagolt nemzeti rendszerek fokozatos lecserélését úgy, hogy 2025-re befejeződjön az átállás.

[10] A 2024. évi éves jelentés 4.27–4.30. bekezdése.

[11] (EU) 2023/2879 végrehajtási határozat az Uniós Vámkódexben előírt elektronikus rendszerek kifejlesztésére és telepítésére vonatkozó munkaprogram létrehozásáról.

4.32. Míg a legtöbb esetben a rendszer telepítése a munkaprogramnak megfelelően történt, egyes rendszerek tagállami részről késedelmet szenvedtek. 2025-ben a Bizottság felszólító levél útján *kötelezettségszegési eljárást* indított tíz tagállammal szemben, amiért nem teljesítették egy vagy több informatikai rendszer telepítésére vagy nemzeti behozatali rendszereik időben történő korszerűsítésére vonatkozó kötelezettségüket. A kiegészítő információk kézhezvételét követően a Bizottság négy esetben indokolással ellátott vélemény küldésével kiterjesztette a kötelezettségszegési eljárást (lásd: ***4.5. ábra***), a fennmaradó hat esetben pedig fenntartotta azt.

4.5. ábra. Kötelezettségszegési eljárások azokkal a tagállamokkal szemben, amelyek nem hajtották végre időben a vámügyi informatikai rendszerekkel kapcsolatos munkaprogramot (2026. márciusi állapot)

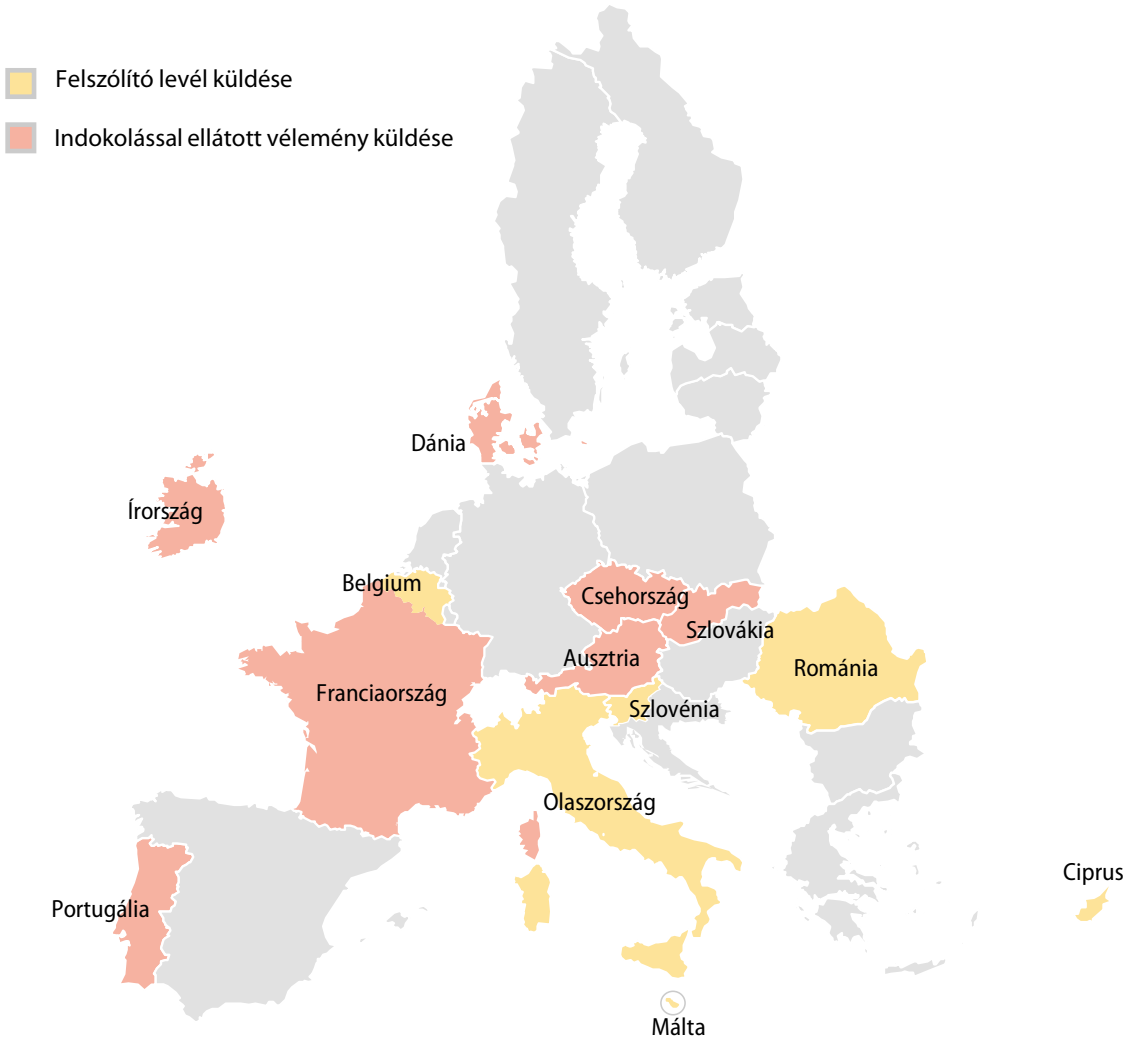

(*) A Bizottság indokolással ellátott véleményt küldött Görögországnak az egyik informatikai rendszer késedelme miatt, két másik rendszer esetében pedig felszólító levelet küldött.

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

4.33. A munkaprogram részeként a Bizottság kidolgozta a Surveillance III elnevezésű uniós rendszert, amelynek célja a vámellenőrzések és a jogszabályok egységes alkalmazásának ösztönzése, a kockázatkezelés javítása és a határokon alkalmazott uniós intézkedések betartásának előmozdítása. Az eredményes működés érdekében a Surveillance III rendszer előírja a tagállamok számára, hogy minden behozatalra vonatkozóan szabványosított információkat továbbítsanak. Egyes tagállamok – főként a rendszerek fent említett késedelmes telepítése miatt – nem nyújtották be az összes szükséges információt. A Bizottság 13 tagállammal szemben indított kötelezettségszegési eljárást, és válaszaikat követően hét tagállam esetében kiterjesztette (lásd: ***4.6. ábra***), a fennmaradó hat tagállam esetében pedig fenntartotta azt.

4.6. ábra. Kötelezettségszegési eljárások azokkal a tagállamokkal szemben, amelyek nem szolgáltattak teljes körű, kockázatértékelési célú vámügyi adatokat (2026. márciusi állapot)

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

4.34. E késedelmek miatt a digitalizáció várható előnyei – például az automatizálás, az interoperabilitás és a valós idejű nyomon követés, valamint a jobb kockázatelemzés – még nem valósultak meg teljes mértékben. A rendszer hiányos kiépítése és a részleges adattovábbítás korlátozza a Bizottság és a tagállamok azon képességét, hogy célzottan kezeljék a kockázatokat és – különösen a behozatal esetében – eredményes vámellenőrzéseket végezzenek. Ez gyengíti az uniós vámügyi jogszabályok teljes körű és egységes alkalmazását.

Éves tevékenységi jelentések

4.35. A saját források szabályszerűségére vonatkozóan a Költségvetési Főigazgatóság és az Eurostat 2025. évi éves tevékenységi jelentéseiben szereplő információk általában véve megerősítik megállapításainkat és következtetéseinket.

4.36. 2025. évi éves tevékenységi jelentésében a Költségvetési Főigazgatóság arról számolt be, hogy a 2024-ben véglegesített hét tagállam mellett Magyarország és Spanyolország esetében is véglegesítette a 2011 és 2017 közötti időszakban a Kínából származó textil- és lábbelibehozatal alulértékeléséből eredően a tradicionális saját forrásokat érintő veszteségek számszerűsítését. 2025. december 31-én az Unió beszámolójában a tradicionális saját forrásoknak az összes többi tagállam általi alulértékeléséből adódó összesített vesztesége becslés szerint 0,7 milliárd euró, a kapcsolódó késedelmi kamat pedig 0,3 milliárd euró. A Költségvetési Főigazgatóság 2026 folyamán szándékozik véglegesíteni a fennmaradó tagállamokra vonatkozó számításokat.

Következtetések és ajánlások

Következtetések

4.37. Az ellenőrzési bizonyítékok összességükben arra mutatnak, hogy a bevételeket nem jellemzi lényeges hibaszint. Az általunk vizsgált, bevételhez kapcsolódó rendszerek általában eredményesek voltak. A GNI-fenntartások és a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések kezelésére szolgáló kontrollrendszerek egyes elemei azonban csak részben voltak eredményesek (lásd: ***4.16***. és ***4.19***. bekezdés). Emellett az általunk vizsgált három tagállamban a GNI-fenntartásokra vonatkozó adatszolgáltatás és a műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját forrásokkal kapcsolatos adatokra vonatkozó beszámolás, valamint a tradicionális saját források fő irányítási és kontrollrendszereinek egyes elemei szintén csak részben voltak eredményesek (lásd: ***4.11***., ***4.20***., és ***4.25***. bekezdés).

4.38. Véleményünk szerint ezért a 2025. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámoló alapjául szolgáló bevételek minden lényeges szempontból jogszerűek és szabályszerűek.

4.39. Megállapítottuk továbbá, hogy kockázatok merültek fel az uniós vámügyi adatközpont időben történő kialakításával (lásd: ***4.30***. bekezdés), valamint a vámügyi informatikai rendszerekre vonatkozó munkaprogram tagállamok általi késedelmes végrehajtásával kapcsolatban (lásd: ***4.34***. bekezdés). Arra a következtetésre jutottunk, hogy ezek a kockázatok nem gyakorolnak lényeges hatást a beszámoló alapjául szolgáló bevételi tranzakciók szabályszerűségére, ezért nem befolyásolják ellenőri véleményünket.

Ajánlások

4.40. A ***4.2. melléklet*** azt mutatja be, hogyan hasznosult a korábbi ajánlásunk. Lásd még: ***4.12***. bekezdés.

4.41. 2025-re vonatkozó megállapításaink és következtetéseink alapján a következőket javasoljuk a Bizottságnak:

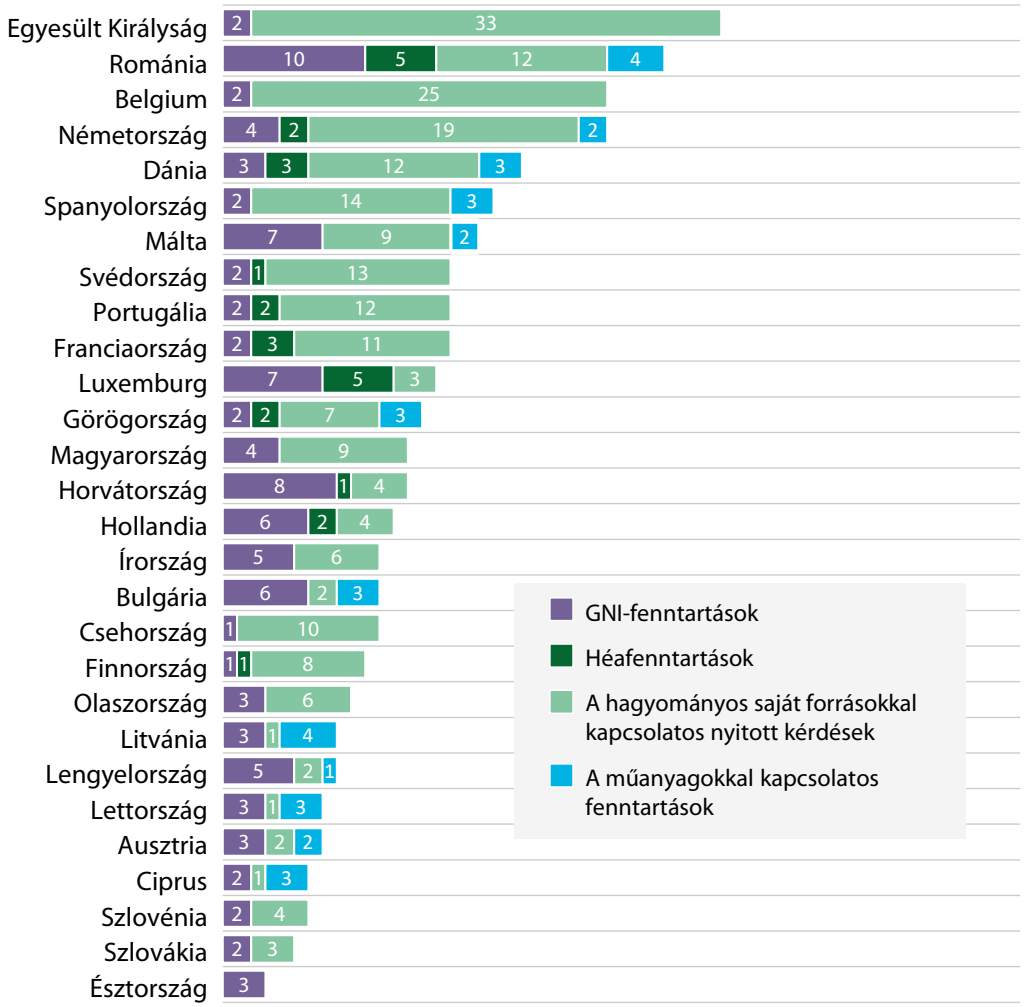
4.1. ajánlás. Egyértelműbb szabályok javaslása a késedelmi kamatok felszámítására vonatkozóan

A rendelkezésre bocsátásáról szóló rendeletre irányuló javaslatában fogalmazzon meg a GNI-re vonatkozóan egyértelmű és teljes körű késedelmikamat-szabályokat annak érdekében, hogy amennyiben a tagállamok az előírt határidőn belül nem nyújtják be a szükséges információkat, kamat felszámítására kerüljön sor.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

Mellékletek

4.1 melléklet. Az érvényben lévő GNI-fenntartások, héa-fenntartások, a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések és a műanyagokkal kapcsolatos fenntartások tagállamonként, 2025. december 31-én

	GNI-fenntartások	Héa-fenntartások	A tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések	A műanyagokkal kapcsolatos fenntartások
2025.12.31-én összesen	102	27	233	**33**
2024.12.31-én összesen	109	40	204	**10**

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

4.2 melléklet. A korábbi ajánlás hasznosulása

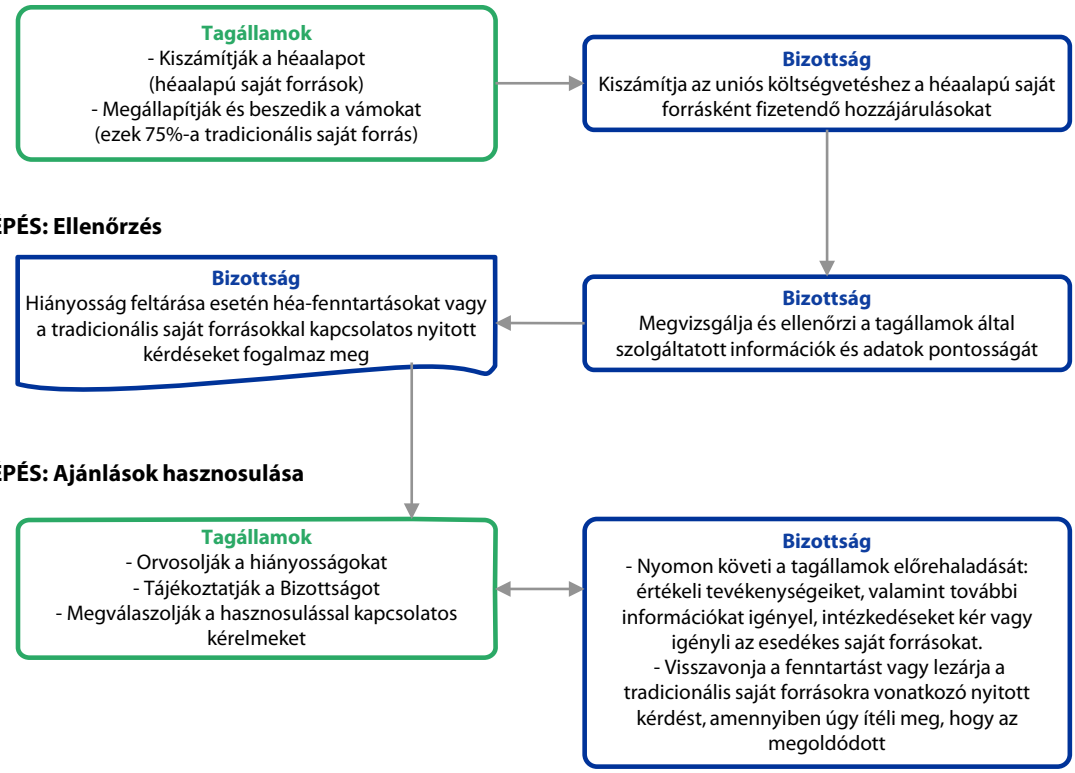
Elfogadás szintje: elfogadták; részben elfogadták; nem fogadták el; nincs információ.

A végrehajtás szintje: teljes mértékben megvalósult; a legtöbb tekintetben megvalósult; néhány tekintetben megvalósult; nem valósult meg; nem lehet következtetést levonni vagy már nem releváns.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2023	A következőket javasoljuk a Bizottságnak: **4.1. ajánlás:** Számítson fel késedelmi kamatot, ha a tagállamok a fenntartások teljes körű kezeléséhez szükséges valamennyi információt és a helyes GNI-adatokat nem bocsátják határidőn belül rendelkezésre.			Lásd: ***4.12***. bekezdés.

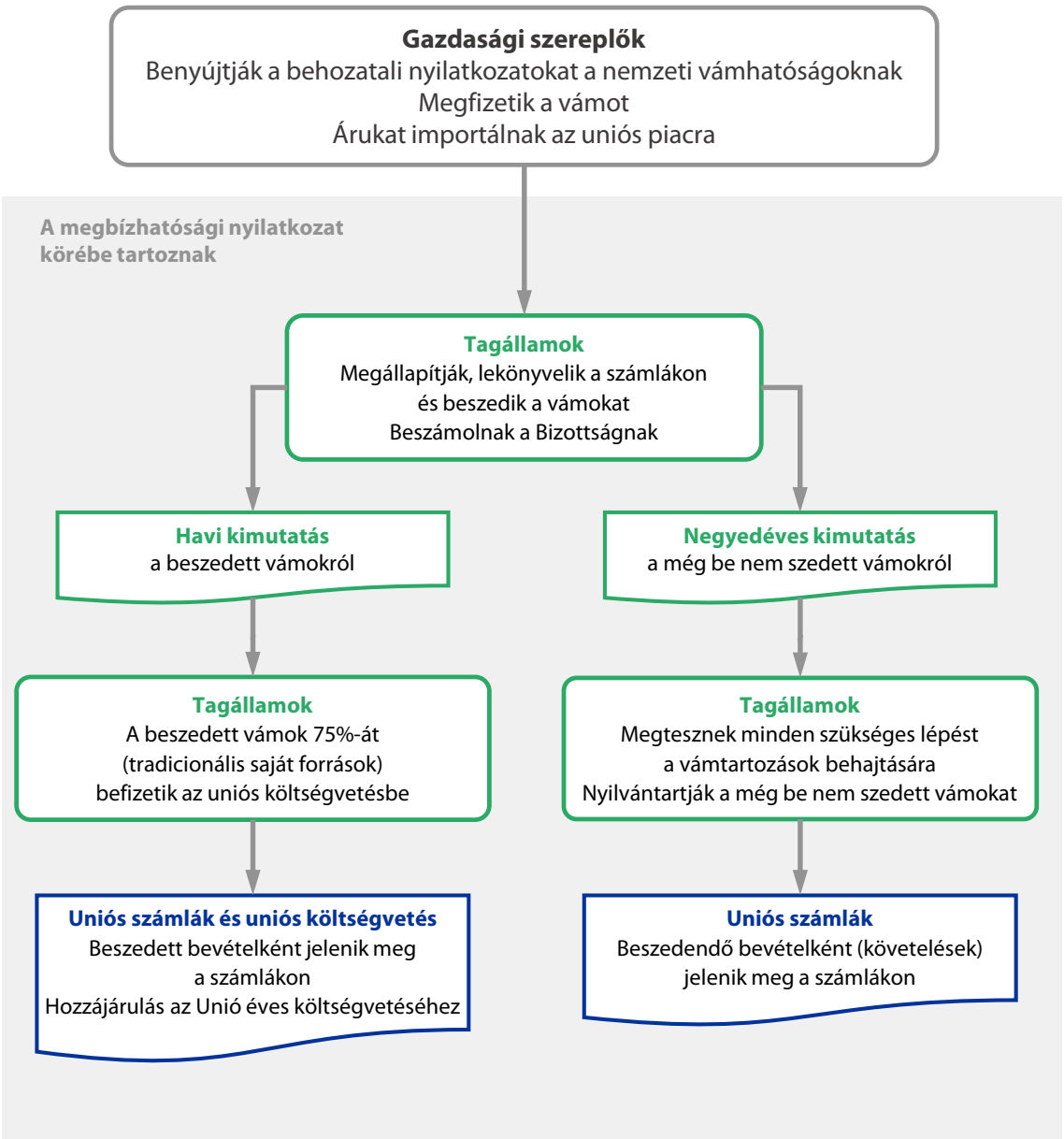
4.3 melléklet. A tagállami héaalapok és a tradicionális saját források ellenőrzésének folyamata

1. LÉPÉS: Kiszámítás

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

4.4 melléklet. A (beszedett és még be nem szedett) vámokról szóló, a tradicionális saját forrásokra vonatkozó kimutatások elkészítésének folyamata, valamint azok szerepeltetése az Unió elszámolásaiban és költségvetésében

Forrás: Európai Számvevőszék, a hatályos uniós jogszabályok és egyéb szabályok alapján.

5. fejezet

Egységes piac, innováció és digitális gazdaság

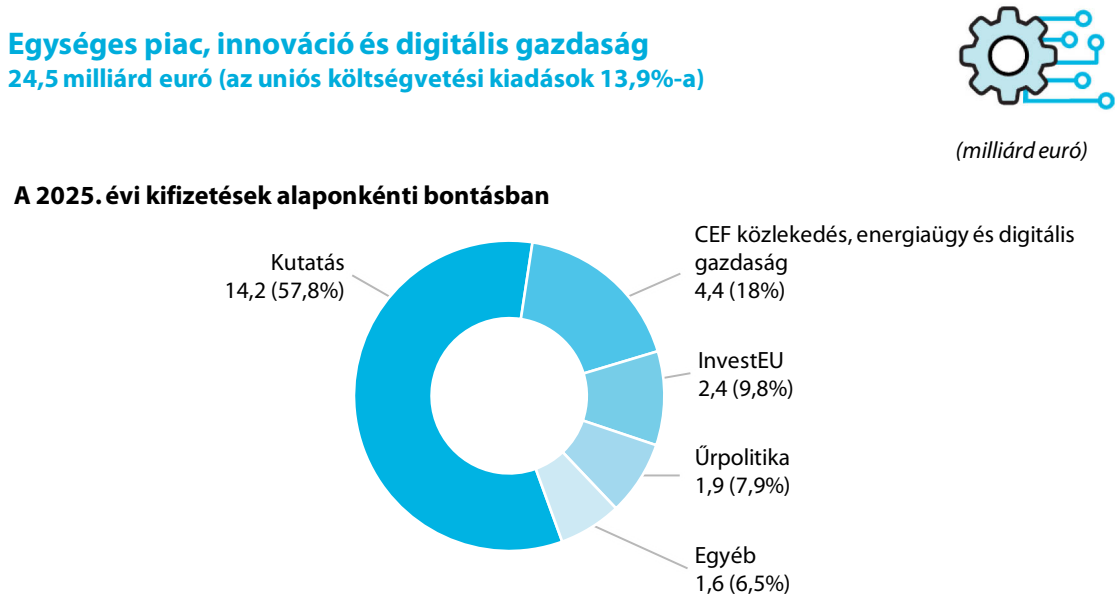
Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	5.1.–5.10.
Rövid ismertető	5.2.–5.8.
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	5.9.–5.10.
A tranzakciók szabályszerűsége	5.11.–5.27.
A legtöbb hiba a személyi költségeket érinti	5.16.–5.20.
Nem a projekten töltött időre elszámolt költségek	5.17.–5.18.
Az óradíjak, illetve napidíjak helytelen kiszámítása	5.19.–5.20.
Egyéb, a fellépéshez nem szükséges *közvetlen költségek*	5.21.
Hiányosságok az egyösszegű támogatások alkalmazásakor	5.22.–5.25.
Az Unión kívüli kedvezményezettek és a *kis- és középvállalkozások (kkv)* esetében nagyobb a hibák esélye	5.26.–5.27.
A plagizálás és a kettős finanszírozás megelőzését célzó bizottsági kontrollrendszerek a Horizont Európa keretében	5.28.–5.32.
Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok	5.33.–5.38.
Következtetések és ajánlások	5.39.–5.44.
Következtetések	5.39.–5.42.
Ajánlások	5.43.–5.44.
Mellékletek	
5.1 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása	

Bevezetés

5.1. Jelentésünk e fejezete az *MFF* „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” című 1. fejezetére vonatkozó ellenőrzésünk eredményeit tartalmazza. Az ***5.1. ábra*** áttekintést nyújt a 2025-ben e fejezet kapcsán végzett fő tevékenységekről, felhasznált összegekről és az ellenőrzött sokaságról.

5.1. ábra. Kifizetések és ellenőrzött sokaság

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2025. évi *összevont pénzügyi beszámolójának* adatai alapján.

Rövid ismertető

5.2. Az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” fejezet keretében sokféle *program* kap finanszírozást. E programok célja olyan projektek támogatása, amelyek hozzájárulnak többek között a kutatáshoz és innovációhoz, az európai közlekedési infrastruktúra fejlesztéséhez, az energetikai és a digitális ágazathoz, a távközléshez, a digitális átálláshoz és az egységes piachoz, valamint az űrpolitikához.

5.3. Az e fejezet alá tartozó programokra fordított kiadások többségét közvetlenül a Bizottság kezeli. Az MFF 1. fejezetéhez tartozó költségvetés fennmaradó részeit *közös vállalkozások* és *decentralizált ügynökségek* hajtják végre.

5.4. A fő kutatási és innovációs programok a 2021–2027-es időszakban a *Horizont Európa*, illetve elődje, a 2014–2020-as időszakra szóló *Horizont 2020* (H2020). 2025-ben az általunk ellenőrzött kutatási *tranzakciók* valamivel több mint fele az előbbi programhoz tartozott.

5.5. Az MFF 1. fejezete emellett infrastrukturális projekteket is finanszíroz az *Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF)*, az *InvestEU* és az űrprogramok, így a *Galileo* (az Unió globális műholdas navigációs rendszere), az *európai geostacionárius navigációs lefedési szolgáltatás (EGNOS)* és a Kopernikusz (európai földmegfigyelési program) keretében. Emellett a Digitális Európa program (DIGITAL) és az Egységes piac program (SMP) finanszírozását is az MFF 1. fejezete biztosítja. A jelenlegi többéves pénzügyi keret időszakában a Horizont Európa, a CEF, a DIGITAL és az SMP költségtámogathatósági szabályai többnyire szabványosítottak.

5.6. A Horizont programok és a CEF kutatási kiadásainak nagy része a projektekben részt vevő állami vagy magánszférabeli *kedvezményezetteknek* nyújtott *vissza nem térítendő támogatás* formáját ölti. A Bizottság a támogatási megállapodás aláírása után először előfinanszírozást nyújt a kedvezményezetteknek. A tényleges költségek visszatérítésén alapuló támogatások esetében, amely ebben az évben a kutatások leggyakoribb finanszírozási típusa, a kedvezményezettek bejelentik a tényleges költségeiket, és ennek megfelelően részesülnek visszatérítésben. *Egyösszegű* támogatás nyújtása esetén a kedvezményezettek az egyes munkacsomagok befejezésekor előre meghatározott egyösszegű támogatásban részesülnek.

5.7. Az űrprogramokat általában közvetve, külön erre a célra létrehozott végrehajtó szervek (például az Európai Űrügynökség és az Európai Unió Űrprogramügynöksége) irányítják, és e szervek a programokkal kapcsolatos tényleges kiadásokat térítik meg.

5.8. Az InvestEU program *pénzügyi eszközeit* (azaz a kölcsönöket, garanciákat és *tőkebefektetéseket*) főként az Európai Beruházási Bank vagy az *Európai Beruházási Alap* hajtja végre, *pénzügyi közvetítők* igénybevételével.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

5.9. Célunk az volt, hogy megbecsüljük az MFF e fejezetének hibaszintjét, valamint hozzájáruljunk a *megbízhatósági nyilatkozathoz*. Az ***1.1. mellékletben*** ismertetett ellenőrzési koncepció és módszerek alkalmazásával 2025-ben a következők vizsgálatát végeztük el az MFF e fejezete kapcsán:

a) egy 126 tranzakcióból álló, az MFF e fejezetéhez kapcsolódó összes kiadásra nézve statisztikailag reprezentatív minta. A minta 90 tranzakciót tartalmazott a kutatás és innováció területéről (40-et a H2020 programból és 50-et a Horizont Európa programból), valamint 36 tranzakciót egyéb programokból (14 CEF-tranzakciót, 6 pénzügyi eszközt, 10 SMP- és DIGITAL-tranzakciót, valamint 2 tranzakciót az űrprogramok területéről). Kedvezményezettek ellenőrzésére 21 tagállamban és négy nem uniós országban került sor;

b) a kutatás területén a plagizálás és a kettős finanszírozás megelőzésére szolgáló bizottsági kontrollrendszerek (Horizont Európa);

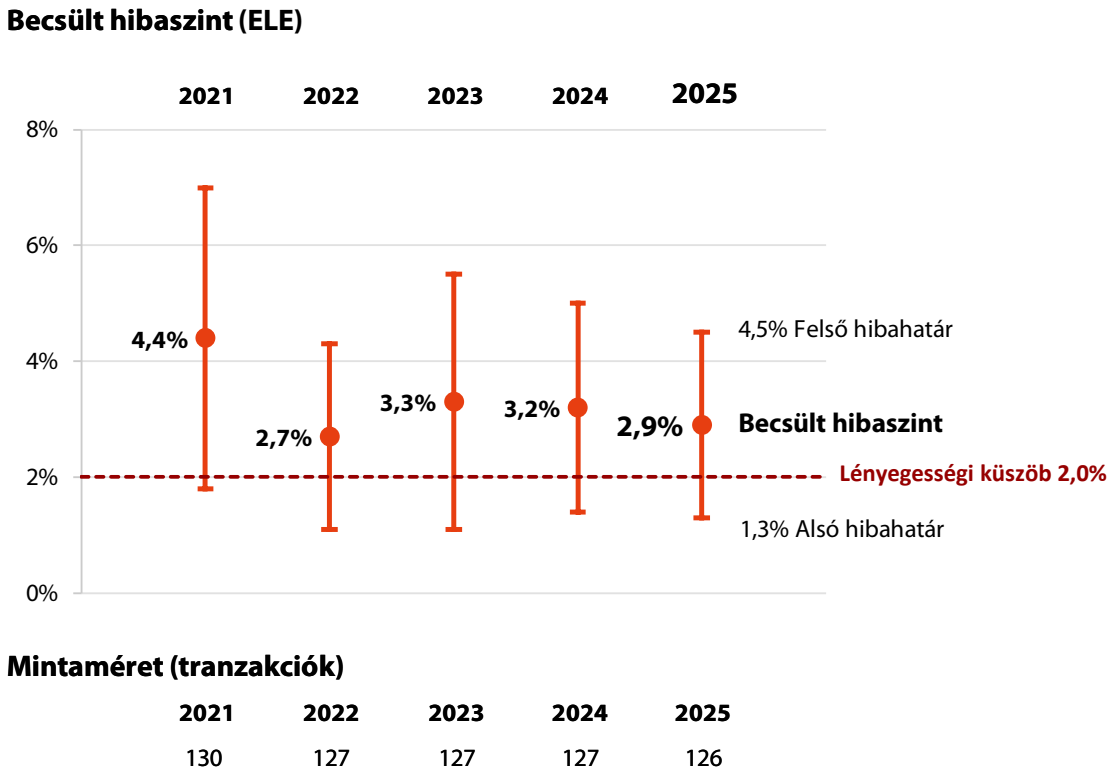
c) az *Európai Egészségügyi és Digitális Végrehajtó Ügynökség (HaDEA)* és az *Európai Kutatási Végrehajtó Ügynökség (REA) éves tevékenységi jelentésében (AAR)* megadott, majd a Bizottság *éves irányítási és teljesítményjelentésében (AMPR)* is szerepeltetett *szabályszerűségi* információk.

5.10. Figyelembe vettük az MFF 1. fejezetéhez tartozó költségvetés végrehajtásában részt vevő 12 uniós ügynökségre – köztük az Európai Innovációs és Technológiai Intézetre (EIT) – és 11 közös vállalkozásra vonatkozó éves ellenőrzéseink eredményeit is, amelyek minimális hatást gyakoroltak hibaarányunkra. Ezekről a 2024. évi pénzügyi évre vonatkozó különálló éves jelentéseinkben számoltunk be, 218 tranzakció vizsgálata alapján.

A tranzakciók szabályszerűsége

5.11. A 126 vizsgált tranzakcióból 37 (29%) esetében merült fel *hiba*. Az általunk számszerűsített 33 hiba, valamint az uniós ügynökségek és a közös vállalkozások által végrehajtott tranzakciókban feltárt további hibák alapján az általunk becsült hibaszint 2,9% (lásd: ***5.2. ábra***).

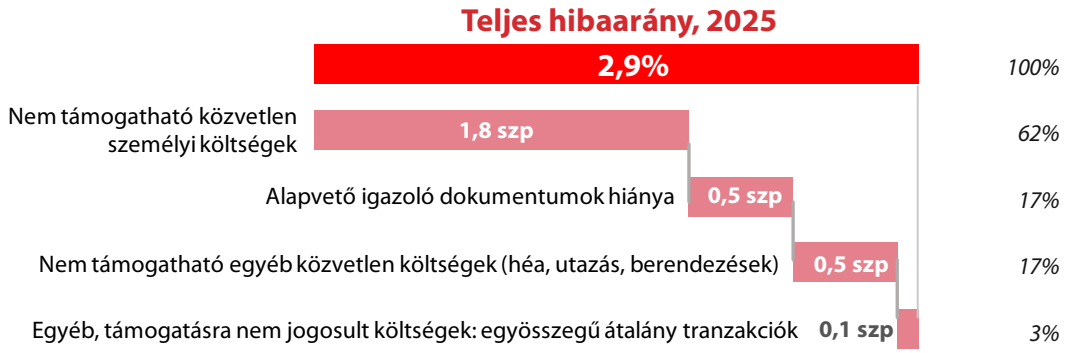
5.2. ábra. A számszerűsíthető hibák becsült hatása

Forrás: Európai Számvevőszék.

5.12. Az ***5.3. ábra*** bemutatja, hogy 2025-ben a különböző hibatípusok milyen mértékben oszlanak meg az általunk *becsült hibaszint* értékén belül.

5.3. ábra. A becsült hibaszint lebontása hibatípusonként

szp: százalékpont

Forrás: Európai Számvevőszék.

5.13. A kutatás továbbra is magas hibakockázatú kiadási terület. A reprezentatív mintánkban ellenőrzött 90 kutatási tranzakció közül 28-ban (31%) találtunk *számszerűsíthető hibát*. Emellett négy tranzakció esetében számoltunk be *nem számszerűsíthető hibákról*. Ellenőrzésünk során – 2024-hez hasonlóan – nem találtunk jelentős különbségeket a H2020 és a Horizont Európa program között a kiadások szabályszerűségét illetően, annak ellenére, hogy az utóbbi keretében egyszerűsítéseket vezettek be a kedvezményezettek költségelszámolásának megkönnyítése érdekében.

5.14. A többi programnál és tevékenységnél a mintánkban szereplő 36 tranzakció közül öt esetében (14%) észleltünk hibákat, ezek mindegyike számszerűsíthető volt.

5.15. A Bizottság által alkalmazott korrekciós intézkedések a mintánkban szereplő tranzakciók közül hetet érintettek közvetlenül. Ezek az intézkedések 0,4 százalékponttal csökkentették az általunk e fejezetre nézve becsült hibaszintet.

A legtöbb hiba a személyi költségeket érinti

5.16. Szinte valamennyi kutatási projekt esetében a felmerülő költségek zömét a személyi költségek teszik ki. Összességében a vizsgált 90 kutatási tranzakcióból 22-ben (24%) találtunk személyi költségekhez kapcsolódó számszerűsíthető hibákat. Emellett két nem számszerűsíthető, személyi költségekkel kapcsolatos hibáról is beszámoltunk.

Nem a projekten töltött időre elszámolt költségek

5.17. A kedvezményezettek csak arra az időre igényelhetnek költségeket, amíg munkatársaik uniós finanszírozású projekteken dolgoznak. Ezt az alapszabályt azonban a mintánkban szereplő 50 Horizont Európa tranzakció közül 7 esetében nem tartották be: a kedvezményezettek olyan napokat is bejelentettek, amikor az érintett személyek hiányoztak, vagy olyanokat, amelyeket nem volt indokolt feltüntetni a munkaidő-nyilvántartásban. Hasonló hibákat találtunk a 40 vizsgált H2020 tranzakció egyikében is.

5.18. Ez már sorban a harmadik év[1], amikor egy, a Horizont Európa keretében egy konkrét fellépést végrehajtó európai kormányközi szervezet kapcsán ilyen típusú hibáról számolunk be. Ennek az ügynek a részleteit az ***5.1. háttérmagyarázatban*** ismertetjük.

5.1. háttérmagyarázat

Nem megfelelő támogatásimegállapodás-minta használata egy adott tevékenységnek a Horizont Európa keretében történő finanszírozásához (példa)

A COST egyesület (Európai együttműködés a tudomány és a technológia területén) egy Belgiumban létrehozott európai kormányközi szervezet, amelynek célja, hogy hálózatépítési tevékenységek révén előmozdítsa a kutatók és az innovátorok közötti együttműködést Európában és Európán kívül. Ez a pályázattípus nem hagyományos kutatási „projekt”, nem is finanszíroz közvetlenül kutatást, és az egyetlen finanszírozási forrása a Horizont Európa. A Bizottság ennek ellenére a Horizont Európa támogatásimegállapodás-mintáját használta e konkrét fellépés finanszírozására.

Ilyen helyzetben a kedvezményezett strukturális finanszírozási hiánnyal szembesül, ugyanis nem minden költség számolható el a fellépésre. E strukturális eltérés következtében bizonyos költségek – többek között bizonyos szabadságokkal és egyéb távollétekkel érintett időszakok – a támogatásimegállapodás-minta szabályai szerint nem tükröződhettek a személyi költségek kiszámításában, ami jól szemlélteti az ilyen típusú fellépések korlátait.

[1] A 2024. évi éves jelentés 5.21. bekezdése és 5.2. háttérmagyarázata, valamint a 2023. évi éves jelentés 5.18. bekezdése és 5.1. háttérmagyarázata.

Az óradíjak, illetve napidíjak helytelen kiszámítása

5.19. A H2020 program keretében a kedvezményezetteknek az egyes évek vagy hónapok tekintetében a munkatársaikra vonatkozó óradíjakat kell megszorozniuk az uniós projektekre fordított órák számával. A Horizont Európa program keretében azonban egyszerűsítési céllal módosultak a szabályok: a kedvezményezetteknek jelenleg a napidíjakat kell kiszámítaniuk és megszorozniuk az uniós projekteken végzett munkával töltött napok számával („nap-egyenérték”).

5.20. Mind a Horizont 2020, mind a Horizont Európa tranzakcióiban megállapítottuk, hogy a kedvezményezettek nem helyesen számították ki az óra-, illetve a napidíjakat. Ezeket a rátákat úgy számítják ki, hogy egy meghatározott időszak személyi költségeit elosztják az ugyanazon időszak alatt ledolgozott idővel (órai vagy napi egyenérték). Egyes ellenőrzött tranzakciókban a kedvezményezettek rossz ledolgozott időt alkalmaztak, helytelen időszakra számították ki az értékeket, illetve *közvetett költségeket* vagy nem támogatható személyi költségeket is belefoglaltak a számításokba. Az ilyen típusú hibákra az ***5.2 háttérmagyarázat*** mutat be példákat.

5.2. háttérmagyarázat

Nem támogatható költségek az elszámolt személyi költségekben (példák)

Dániában a nemzeti hatóságok a szülői szabadság alatt a munkavállalóknak kifizetett bizonyos költségeket megtérítenek a munkáltatóknak. Ezek a költségek ezért nem jogosultak uniós finanszírozásra. A Horizont Európa keretében egy olyan tranzakciót ellenőriztünk, ahol a kedvezményezett figyelembe vette ezeket a költségeket, ezáltal túlbecsülte a tényleges személyi költségeket. A kedvezményezett tehát túligényelte a költségeket.

Egy franciaországi közjogi szervezet a Horizont Európa keretében nyújtott támogatás kapcsán két kutató költségeit jelentette be. A személyi költségek kiszámításakor a kedvezményezett – helyesen– kizárt egyes nem támogatható költségeket. Nem zárta ki azonban a kapcsolódó társadalombiztosítási járulékokat, ami a napidíj túlbecsléséhez vezetett.

Egyéb, a fellépéshez nem szükséges *közvetlen költségek*

5.21. A támogathatóság alapfeltétele, hogy a költségek a fellépéshez kapcsolódjanak, és szükségesek legyenek annak végrehajtásához. Amint a korábbi években[2], idén is megállapítottuk, hogy ez a feltétel gyakran nem teljesült. Ez az általunk ellenőrzött tranzakciók közül tízet érint. Az ilyen esetek közé tartozott például a projektben fel nem használt felszerelés és fogyóeszközök költsége, a nem a projekt időtartama alatt teljesített szolgáltatások, valamint a projekthez közvetlenül nem kapcsolódó utazási költségek.

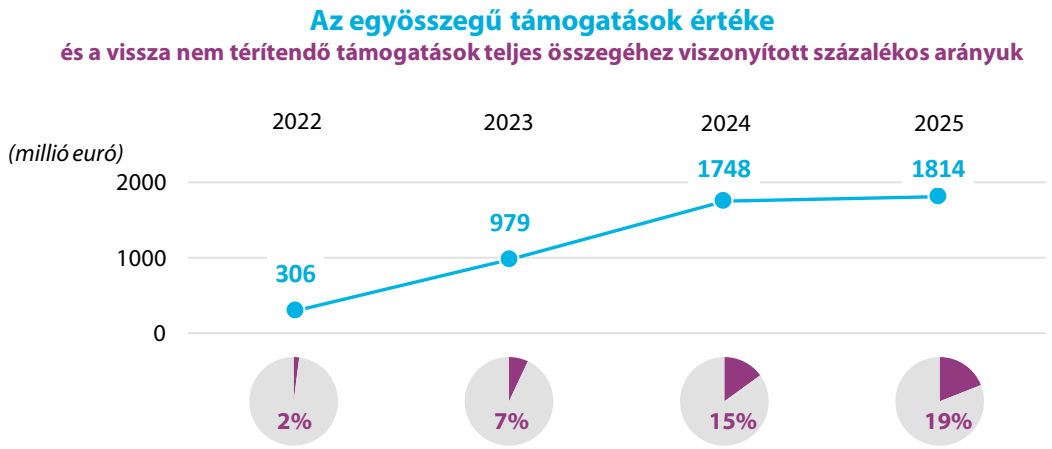
Hiányosságok az egyösszegű támogatások alkalmazásakor

5.22. Az egyösszegű átalányfinanszírozás a *költségvetési rendelet* 125. cikkében előírt *egyszerűsített költségelszámolási módszer*, amely esetében a jogszabály előírja, hogy kedvezményezettenként és munkacsomagonként minden egyes költségkategóriára vonatkozóan előzetesen részletes költségbecslést kell benyújtani. A támogatási megállapodás aláírása előtt a Bizottság által megbízott szakértők értékelik a költségbecsléseket a javasolt tevékenységek fényében, biztosítva azok észszerűségét és a túlzott mértékű költségbecslések elkerülését. A Bizottság ezt követően – szakértők segítségével végzett értékelés alapján – a munkacsomagok „megfelelő végrehajtásának” függvényében fizeti ki a támogatás összegét.

5.23. 2027 végéig a Bizottság a Horizont Európa (pályázatokra előirányzott) éves költségvetésének mintegy felét egyösszegű támogatás formájában kívánja kiosztani. A 2025-ben aláírt projektekre vonatkozó, egyösszegű támogatás keretében nyújtott összegek 1814 millió eurót tettek ki, ami az abban az évben aláírt összes támogatás mintegy 19%-ának felelt meg (lásd: ***5.4. ábra***).

[2] A 2024. évi éves jelentés 5.22. bekezdése, a 2023. évi éves jelentés 5.22. bekezdése, a 2022. évi éves jelentés 5.22. bekezdése.

5.4. ábra. A Horizont Európa keretében aláírt egyösszegű támogatási megállapodások: a teljes támogatási költségvetés értéke és részaránya (2022–2025)

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Bizottság adatai alapján.

5.24. 2025-ben a Horizont Európa keretében egyösszegű átalányfinanszírozás útján teljesített kiadások 232 millió eurót tettek ki (ez a program 2025. évi összes kiadásának 4%-a). Ellenőriztünk három, a Horizont Európa keretében nyújtott, egyszeri, egyösszegű támogatás révén finanszírozott kutatási projektet, amelyeket 5–17 kedvezményezettből álló projektkonzorciumok hajtottak végre. Minden esetben megvizsgáltuk mind az egyösszegű támogatás kialakítását, mind pedig azt, hogy a munkacsomagokat megfelelően teljesítették-e, beleértve azok bizottsági ellenőrzését is. A korábbi évekhez[3] hasonlóan főként két területen tártunk fel hiányosságokat, amelyeket az ***5.3. háttérmagyarázat*** ismertet. A három vizsgált tranzakció egyike esetében ezek alapján a hiba számszerűsíthető volt.

[3] A 2024. évi éves jelentés 5.3. háttérmagyarázata; a 2022. évi éves jelentés 5.31–5.32. bekezdése.

5.3. háttérmagyarázat

Az egyösszegű támogatási kifizetésekkel kapcsolatos hiányosságok (példák)

A költségvetés alapos előzetes értékelését alátámasztó bizonyítékok hiánya

A költségvetési javaslatokban minden kedvezményezett tájékoztatást nyújtott a projekthez szükséges személyzet kategóriájáról (pl. vezető vagy pályakezdő kutatók), a kategóriánként és munkacsomagonként szükséges hónapok számáról, valamint a becsült havi költségről („havibérek”).

A szakértők mindhárom projekt esetében fenntartásokat fogalmaztak meg a személyi költségekkel, a projektirányítási erőforrásokkal, illetve más költségvetési elemekkel kapcsolatban. Ezek az aggályok azonban csak részben jelentek meg a végső értékelő jelentésekben, és nem eredményezték a javasolt keretösszegek kiigazítását.

Továbbá, bár a külső szakértők értékelték a költségvetéseket, nem volt bizonyíték arra, hogy a javasolt havibéreket összehasonlították volna a rendelkezésre álló referenciaadatokkal (például a múltbeli költségekkel), vagy hogy kritikusan értékelték volna a személyzeti kategóriák költségei közötti különbségeket.

Ennek eredményeként megállapítottuk, hogy a személyi költségek nem voltak kellően indokoltak, így fennáll a kockázat, hogy mindhárom támogatási megállapodás esetében túl magas összegeket alkalmaztak.

Az elérendő eredmények nem egyértelmű meghatározása és a munkacsomagok elégtelen végrehajtása

Az ellenőrzött projektek közül kettő esetében egyes fő elérendő eredményeket nem határoztak meg egyértelműen, egy esetében pedig a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján egyes munkacsomagokat nem feltétlenül a támogatási megállapodásban előírtak szerint fejeztek be.

Az egyik projektben egy munkacsomag tartalmazott egy kapacitásépítési feladatot, amelynek részét képezte bizonyos tevékenységek sorának a végrehajtása. A támogatási megállapodásban sem a tevékenységek hatókörét, sem azok kialakítását nem határozták meg, ami akadályozza mind a végrehajtást, mind annak értékelését.

A másik projektben az elérendő eredmény az adott ipari ágazat „értékláncának” bemutatása lett volna. Azt azonban általánosan, más ágazatok értékláncaira is alkalmazható módon írták le. Egy másik, a projekt eredményeként kidolgozott dokumentum jelentősen eltérő értékláncot írt le, ami a különböző projektdokumentumok közötti következetlenségekre vall. Ezenkívül a webináriumok szervezésével és a tagszám növekedésével kapcsolatos teljesítménymutatókat nem támasztották alá ellenőrizhető bizonyítékokkal. A Bizottság a bejelentett munkacsomagokat befejezettnek tekintette, elfogadta, és engedélyezte a projekttel kapcsolatos kifizetéseket. Mivel azonban úgy véljük, hogy nem minden munkacsomag készült el kielégítően, a kifizetés egy része jogosulatlan.

További négy, az Európai Vasút Közös Vállalkozás által végrehajtott Horizont Európa tranzakcióhoz kapcsolódó egyösszegű támogatásokkal kapcsolatban is beszámoltunk megállapításokról.

5.25. Időközben a Bizottság pontosította az egyösszegű támogatásokra vonatkozó iránymutatását. 2023 októbere óta a Bizottság előírja a költségvetési javaslatokat értékelő szakértők számára, hogy az egyösszegű támogatások értékelése során a Horizont áttekintőtábláját használják a személyi költségek referenciaértékeként. Mivel az ellenőrzött tranzakciókra 2022-ben és 2023-ban nyújtották be a javaslatokat, az áttekintőtábla használata akkor még nem volt kötelező. Emellett a 2022. évi 5.3. ajánlásunkkal összhangban a Bizottság 2024-ben aktualizálta a vissza nem térítendő támogatások „megfelelő végrehajtásának” fogalommeghatározását. A részleges végrehajtás, illetve a pénzügyi következmények értékelésére vonatkozó szabályokat azonban még tisztázni kell, és a Bizottság mindeddig még nem adott ki iránymutatást ebben a kérdésben.

Az Unión kívüli kedvezményezettek és a *kis- és középvállalkozások (kkv)* esetében nagyobb a hibák esélye

5.26. Korábbi éves jelentéseinkben[4] kiemeltük, hogy a kis- és középvállalkozások (kkv-k) esetében nagyobb eséllyel fordulnak elő hibák. A kkv-k idén a mintánk 9%-át tették ki (126-ból 11 tranzakció), de a becsült hibaarány 30%-át adták. Hat tranzakcióban találtunk hibákat a kkv-k költségigényléseiben, négy esetben a kutatás területén, két esetben pedig más programok keretében. E kkv-k közül négy nem vagy csak nagyon korlátozott mértékben rendelkezett előzetes tapasztalattal az uniós finanszírozású projektek terén.

5.27. Mind a Horizont 2020, mind a Horizont Európa program lehetővé teszi a nem uniós országok szervezetei számára is, hogy részt vegyenek a pályázatokon és finanszírozásban részesüljenek. Az év végéig 21 ország társult a Horizont Európa programhoz, és két ország vezetett be olyan átmeneti intézkedéseket, amelyek lehetővé tették a részvételt. Mintánk 13 nem uniós országbeli kedvezményezettekhez kapcsolódó tranzakciót tartalmazott, és ezek közül 5 (38%) esetében merült fel hiba. Erre az ***5.4. háttérmagyarázat*** szolgál két példával.

[4] A 2022. évi éves jelentés 5.24. bekezdése; a 2023. évi éves jelentés 5.25. bekezdése.

5.4. háttérmagyarázat

Nem uniós országokban támogatásra nem jogosult költségeket visszaigénylő kedvezményezettek (példák)

Két, nem uniós országban működő magán-kkv részesült finanszírozásban kutatási projektekben való részvétel céljából, az egyiket a Horizont 2020, a másikat pedig a Horizont Európa program keretében finanszírozták.

Az egyik kedvezményezett a vezérigazgatónak a projekt közgyűlésén való részvételével kapcsolatos utazási költségeket igényelt vissza. A bejelentett összeg a tevékenységhez nem kapcsolódó költségeket is tartalmazott, például a vezérigazgató egyik rokonának a repülőjegyét.

A másik kedvezményezett a személyi költségek visszaigénylése során nem tudott benyújtani sem alapul szolgáló számításokat, sem a munkaidőt alátámasztó megbízható bizonyítékokat. Ezenkívül a költségelszámolás olyan utazási és egyéb költségeket is tartalmazott, amelyek nem kapcsolódtak a tevékenységhez, például magánkiadásokat.

A plagizálás és a kettős finanszírozás megelőzését célzó bizottsági kontrollrendszerek a Horizont Európa keretében

5.28. A plagizálás, azaz egy másik személy ötleteinek, munkájának vagy szavainak megfelelő elismerés nélküli felhasználása döntő fontosságú kérdés a kutatást magukban foglaló programok (például a Horizont Európa) esetében. A kutatási integritás elvei – például a Kutatók Európai Chartájában foglaltak – a kutatási folyamat során mindvégig hangsúlyozzák az etikus magatartást és a plagizálás elkerülését. Emellett a tartalmak finanszírozott projektek közötti újrafelhasználása azzal a kockázattal járhat, hogy ugyanazokat a költségeket kétszer finanszírozzák (kettős finanszírozás), amit tilt a vonatkozó jogi keret, vagyis a költségvetési rendelet és a Horizont Európa szabályai[5].

5.29. A Horizont Európa keretében a projektértékelés során szisztematikusan értékelik a plagizálás és a kettős finanszírozás kockázatát. Operatív szempontból a Bizottság ezen ellenőrzések alátámasztására a Kutatási és Innovációs Főigazgatóság (DG RTD) tulajdonában lévő SIMBA-rendszerre (SIMilarity-Based Analysis, hasonlósági elemzés) támaszkodik. A támogatás előkészítési szakaszában a SIMBA automatikusan összehasonlítja a konzorcium összetételét és az új, pozitív értékelést kapott pályázatok intézkedéseinek leírását a Bizottság *eGrants* adatbázisában szereplő valamennyi sikeres pályázattal. Szó szerinti egyezésre keres, és általános hasonlósági indexet számít. A 30%-os küszöbértéket meghaladó pályázatokat megjelöli nyomon követésre, és ezek az eredmények megjelennek a Bizottság támogatások értékelésére és jóváhagyására szolgáló munkafolyamat-rendszerében (COMPASS).

[5] (EU) 2021/695 rendelet a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról.

5.30. A SIMBA által megjelölt pályázatok esetében a projektfelelősöknek értékelniük kell, hogy a hasonlóságok „kritikusak”-e (ilyenek például a nagyon hasonló célkitűzések, ötletek, megközelítések, vagy – a kettős finanszírozás szempontjából – az azonos kedvezményezettek vagy a nagyon hasonló konzorciumok). Az értékelés a hasonló projektet irányító részleggel való kapcsolatfelvételből, a pályázók megkérdezéséből, független szakértőkkel való konzultációból vagy a jogi szolgálat bevonásából állhat. Az eredmény az lehet, hogy a pályázatot finanszírozzák – megerősített nyomon követéssel vagy anélkül –, vagy súlyos esetekben elutasítják.

5.31. Összességében úgy véljük, hogy a SIMBA kiforrott és folyamatosan karbantartott eszköz, amely támogatja az operatív döntéshozatalt, és nagyjából megfelel a céljának. Vizsgálatunk során megerősítést nyert, hogy a mintában szereplő, küszöbérték felettiként megjelölt valamennyi ügyet megfelelően nyomon követték, azaz konzultáltak a pályázókkal és összetettebb esetekben független szakértői értékelést kértek.

5.32. Mindazonáltal feltártunk néhány hiányosságot.

- A hasonlósági index kötelező nyomon követést eredményező küszöbértékét 30%-ban állapították meg, de nem dokumentálták sem e szint indokolását, sem annak hivatalos jóváhagyását.

- A SIMBA az új, pozitívan értékelt pályázatokat jelenleg az adatbázisban szereplő összes sikeres pályázattal összehasonlítja, még akkor is, ha azok némelyike nem részesült finanszírozásban, ami felesleges nyomonkövetési munkát von maga után és azt eredményezheti, hogy a projektfelelősöknek a szükségesnél több időt kell az ügyek feldolgozásával tölteniük. Megjegyezzük, hogy a DG RTD már beütemezte 2026 elejére a SIMBA aktualizálását annak érdekében, hogy a hatékonyság javítása és az eredmények relevanciájának növelése érdekében kizárja az összehasonlítás tárgyát képező sokaságból a finanszírozásban nem részesült javaslatokat.

- A SIMBA csak a legutolsó hasonlósági indexet tartja meg. Új összehasonlítás esetén felülírja a korábbi eredményeket. Ezenkívül a COMPASS az indexeket csak képernyőképként jeleníti meg. Ezek a jellemzők korlátozzák a támogatás teljes életciklusa alatti nyomonkövethetőséget.

- Végül, ha az összehasonlított pályázatok jelentős mértékben eltérő hosszúságú dokumentumokat tartalmaznak, akkor előfordulhat, hogy a SIMBA által kiszámított hasonlósági indexérték nem lesz reprezentatív. Kivételes esetekben ez torzíthatja az összehasonlításokat, és félrevezető eredményekhez vezethet.

Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

5.33. Áttekintettük a Bizottság 2025. évi éves irányítási és teljesítményjelentésében szereplő azon információkat, amelyek a MFF 1. fejezetéhez tartozó szakpolitikai területek becsült *kifizetéskori kockázatára* vonatkoznak: ennek értékét a Bizottság számításai 2,1%-ban határozták meg. Ez a százalékarány saját becsült hibaszinttartományunkon belül, kevéssel a lényegességi küszöb felett helyezkedik el.

5.34. Megvizsgáltuk a HaDEA és a REA *végrehajtó ügynökségek* éves tevékenységi jelentéseit; 2025-ben a fő kiadások mindkét ügynökség esetében a Horizont 2020 és a Horizont Európa programokhoz kapcsolódtak. A H2020 program tekintetében a Bizottság körülbelül 3,8%-os *reprezentatív hibaarányt* becsült a programra vonatkozóan. A Horizont 2020 *fennmaradó hibaaránya* a korrekciós intézkedések figyelembevételével 1,8% (a HaDEA és a REA esetében körülbelül 2,1%).

5.35. A Horizont Európa tekintetében a Bizottság 4,4%-ra becsülte a program reprezentatív hibaarányát és 4,1%-ra a fennmaradó hibaarányt (hasonló arányokkal a két végrehajtó ügynökség esetében). Összességében az egyösszegű támogatások utólagos technikai felülvizsgálatának megállapításai kevesebb mint 0,1 százalékponttal járultak hozzá ezekhez az általános arányokhoz.

5.36. Ezek a becslések egy 207 utólagos ellenőrzésből és felülvizsgálatból álló közös reprezentatív mintán alapulnak, amely 177 tényleges költségeken alapuló vissza nem térítendő támogatást és 30 egyösszegű támogatást tartalmaz. 2025-re vonatkozóan – a Bizottság Horizont Európára irányuló többéves ellenőrzési tervében foglaltak szerint – az egyösszegű támogatások mintájához a minimálisan elfogadott nagyságot 30 elemben határozták meg, mivel a várható hibaarány nagyon alacsony volt. Megjegyezzük továbbá, hogy az ilyen támogatások keretében teljesített kifizetések az összes kifizetésnek csak kis részét tették ki. A Bizottság Horizont Európára vonatkozó többéves ellenőrzési terve egyelőre nem jelzi, hogyan fogják kiigazítani az egyösszegű támogatások mintanagyságát az elkövetkező években annak érdekében, hogy figyelembe vegyék az ilyen kifizetések összegének és arányának várható növekedését.

5.37. Mivel a Horizont Európa fennmaradó hibaaránya meghaladja a 2%-os *lényegességi küszöböt*, a HaDEA és a REA fenntartásokat fogalmazott meg éves tevékenységi jelentésében. Ami a H2020 programot illeti, ezek az arányok mind a HaDEA, mind a REA esetében nagyon közel voltak a 2%-hoz. Ez a Bizottság H2020 programra vonatkozó céltartományán belül van, ezért nem fogalmaztak meg *fenntartásokat*.

5.38. A fentiek alapján úgy véljük, hogy a HaDEA és a REA éves tevékenységi jelentései jól tükrözték a rendelkezésükre álló információkat, és ezek alapján valós értékelést adtak a pénzgazdálkodásról az MFF 1. fejezete kiadásainak alapjául szolgáló tranzakciók szabályszerűsége tekintetében.

Következtetések és ajánlások

Következtetések

5.39. Az általunk megszerzett és e fejezetben bemutatott ellenőrzési bizonyítékok összességükben arra mutatnak, hogy az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” fejezet kiadásait lényeges hibaszint jellemzi. Tranzakciótesztjeink alapján a többéves pénzügyi keret ezen fejezetére vonatkozó becsült általános hibaszint 2,9%.

5.40. Az e szakpolitikai területen végzett ellenőrzéseink során évről évre a lényegességi küszöböt meghaladó hibaszintet állapítunk meg. Ez arra utal, hogy nem szűnt meg a kedvezményezetteknek történő túlfizetés kockázata. Az MFF 1. fejezetének hibáihoz hozzájáruló fő tényezőt a kutatási kiadásokhoz kapcsolódó, nem támogatható vagy helytelenül bejelentett személyi költségek jelentik. A jogalapba idővel bevezetett számos egyszerűsítési intézkedés és a Bizottság kedvezményezetteknek szóló iránymutatása ellenére a helyzet évek óta változatlan[6].

5.41. Ami az egyösszegű átalányfinanszírozást illeti, ellenőrzéseink során kiderült, hogy a javasolt költségvetéseket egyes esetekben túlbecsülték, és ezt az azokat értékelő szakértők nem tárták fel és nem korrigálták. Mivel emellett az elérendő eredményeket nem határozták meg egyértelműen, továbbá nem volt kielégítő annak előzetes ellenőrzése, hogy a munkacsomagokat a terveknek megfelelően hajtották-e végre, fennáll annak a kockázata, hogy a támogatási megállapodások túlbecsült költségvetésekről rendelkeznek, illetve hogy olyan projektek számára is teljesítenek kifizetéseket, amelyeket nem megfelelően hajtottak végre.

5.42. Ami a plagizálás és a kettős finanszírozás megelőzésére irányuló bizottsági kontrollokat illeti, megítélésünk szerint a SIMBA kiforrott és nagyjából megfelel a célnak. Az eljárásokat azonban lehetne még formalizáltabbá tenni.

---

[6] A 2018. évi éves jelentés 5.16. bekezdése, a 2019. évi éves jelentés 4.11. bekezdése, a 2020. évi éves jelentés 4.13. bekezdése, a 2021. évi éves jelentés 4.12. bekezdése, a 2022. évi éves jelentés 5.13. bekezdése, a 2023. évi éves jelentés 5.13. bekezdése és a 2024. évi éves jelentés 5.15. bekezdése.

Ajánlások

5.43. A 2022. és 2023. évi éves jelentésünkben megfogalmazott, 2025. évi megvalósításra megjelölt ajánlásaink hasznosulásával kapcsolatos megállapításainkat az ***5.1. melléklet*** mutatja be. A Bizottság egy ajánlást néhány tekintetben, kettőt pedig teljes mértékben megvalósított.

5.44. 2025-re vonatkozó megállapításaink és következtetéseink alapján a következőket javasoljuk:

5.1. ajánlás. Az egyösszegű átalányfinanszírozás kontrollkeretének javítása a kutatás területén

A Bizottság javítsa az egyösszegű átalányfinanszírozás kontrollkeretét a kutatás területén, és különösen:

a) biztosítsa, hogy a költségvetési javaslatok előzetes értékelését végző szakértők következetesen végezzék el és dokumentálják a szükséges ellenőrzéseket;

b) határozzon meg egyértelmű kritériumokat a munkacsomagok részleges teljesítése esetén a támogatások esetleges csökkentésére, valamint írja elő az alkalmazandó aránysávokat;

c) határozza meg az utólagos technikai felülvizsgálatok számát annak biztosítása érdekében, hogy az egyösszegű támogatási kifizetések programszinten megfelelően képviselve legyenek a statisztikailag reprezentatív mintán belül. A többéves ellenőrzési tervet ennek megfelelően aktualizálni kell.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

5.2. ajánlás. A plágium és a kettős finanszírozás ellenőrzésével kapcsolatos eljárások formalizálása (a SIMBA-rendszerben)

A Bizottság:

a) dokumentálja és hivatalosan is hagyja jóvá a hasonlósági index kiválasztott küszöbértékét, beleértve annak indokolását is;

b) határozza meg az indexküszöb jövőbeli módosításainak jóváhagyására és végrehajtására vonatkozó eljárást, és azon belül a minimális kontrollintézkedéseket és az *ellenőrzési nyomvonalat* is.

Megvalósítás céldátuma: 2027 közepe.

Mellékletek

5.1 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása

Elfogadás szintje: elfogadták; részben elfogadták; nem fogadták el; nincs információ.

A végrehajtás szintje: teljes mértékben megvalósult; a legtöbb tekintetben megvalósult; néhány tekintetben megvalósult; nem valósult meg; nem lehet következtetést levonni vagy már nem releváns.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése	
			Végrehajtás szintje	Megjegyzések
2022	Javasoljuk, hogy 2025 végéig (a Horizont Európa félidős értékeléséig) a Bizottság: **1. ajánlás. Az egyösszegű átalányfinanszírozás értékelése** a) A Horizont Európa félidős értékelése keretében végezze el az egyösszegű átalányfinanszírozás értékelését annak megállapítása érdekében, hogy bizonyos projekttípusok (pl. tartalmuknál vagy méretüknél fogva) valóban alkalmasak-e az egyösszegű átalányfinanszírozásra, valamint ennek során térjen ki a *szabálytalanságok* és a *csalás* kockázatának értékelésére is.			A Bizottság 2025. április 30-án *szolgálati munkadokumentumot* adott ki a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram (2021–2024) időközi értékeléséről, amely végrehajtási adatokon, valamint a résztvevők, a szakértők és a Bizottság belső személyzete körében végzett széles körű felmérésen alapult.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése	
			Végrehajtás szintje	Megjegyzések
2023	A következők megvalósítását javasoljuk a Bizottságnak 2025 közepéig: **1. ajánlás. A napibérre vonatkozó szabályok jobb betartatása a kedvezményezettekkel** A Horizont Európa beszámolása céljára vezessen be az eddig hozott figyelemfelkeltő intézkedéseken túlmutató intézkedéseket annak érdekében, hogy a kedvezményezettek jobban betartsák a napibérre vonatkozó szabályokat.			A Bizottság két intézkedés révén foglalkozott ezzel az ajánlással: kidolgozta a Horizont Európa személyi költségekre vonatkozó varázslóját, hogy segítse a kedvezményezetteket személyi költségeik rögzítésében, és a beszámolási határidő közeledtével személyre szabott értesítéseket küld azoknak a kedvezményezetteknek, akik esetében nagyobb eséllyel fordulhatnak elő hibák.
	A következők megvalósítását javasoljuk a Bizottságnak 2025 közepéig: **2. ajánlás. A Horizont Európa dokumentumai érthetőségének biztosítása** A Horizont Európa esetében tegye jól érthetővé a támogatásimegállapodás-mintában a személyi költségek között a napibérek kiszámítására vonatkozó szabályokat és módszereket.			A Bizottság kisebb pontosításokkal egészítette ki a magyarázó jegyzetekkel ellátott támogatási megállapodást, és egyéb intézkedéseket is hozott a pontosítás érdekében. Mindazonáltal a magyarázó jegyzetekkel ellátott támogatási megállapodás és a támogatásimegállapodás-minta rendelkezései még mindig nincsenek teljes mértékben összehangolva.

Forrás: Európai Számvevőszék.

6. fejezet

Kohézió, reziliencia és értékek

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	**6.1.–6.17.**
Rövid ismertető	**6.3.–6.6.**
Szakpolitikai célkitűzések és kiadási eszközök	6.3.
A pénzeszközök kezelése	6.4.–6.6.
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	**6.7.–6.17.**
A tranzakciók szabályszerűsége	**6.18.–6.39.**
Tranzakciótesztjeink eredményei	**6.18.–6.19.**
Kohézió – megosztott irányítás	**6.20.–6.38.**
Nem támogatható költségek és projektek	6.23.–6.25.
Alapvető bizonylatok hiánya	6.26.–6.29.
A közbeszerzéssel és az állami támogatásokkal kapcsolatos belső piaci szabályok megsértése	6.30.–6.36.
Egyszerűsített költségelszámolási módok	6.37.–6.38.
Reziliencia és értékek – bizottsági irányítás	**6.39.**
Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok	**6.40.–6.58.**
A Bizottság értékelése a 2025. évről	**6.40.–6.51.**
A tagállamok irányítási és kontrollrendszerei egyes programok esetében nem működtek megfelelően	6.40.–6.41.
Lényeges szintű szabálytalan kiadás az elfogadott elszámolásokban	6.42.–6.49.
Interreg programok – megállapításaink nem erősítették meg az alacsony kockázatértékelést	6.50.–6.51.
A 2014–2020-as programok lezárása	**6.52.–6.55.**
A 2021–2027-es programozási időszak	**6.56.–6.58.**
Következtetések és ajánlások	**6.59.–6.62.**
Következtetés	**6.59.–6.60.**
Ajánlások	**6.61.–6.62.**

Mellékletek

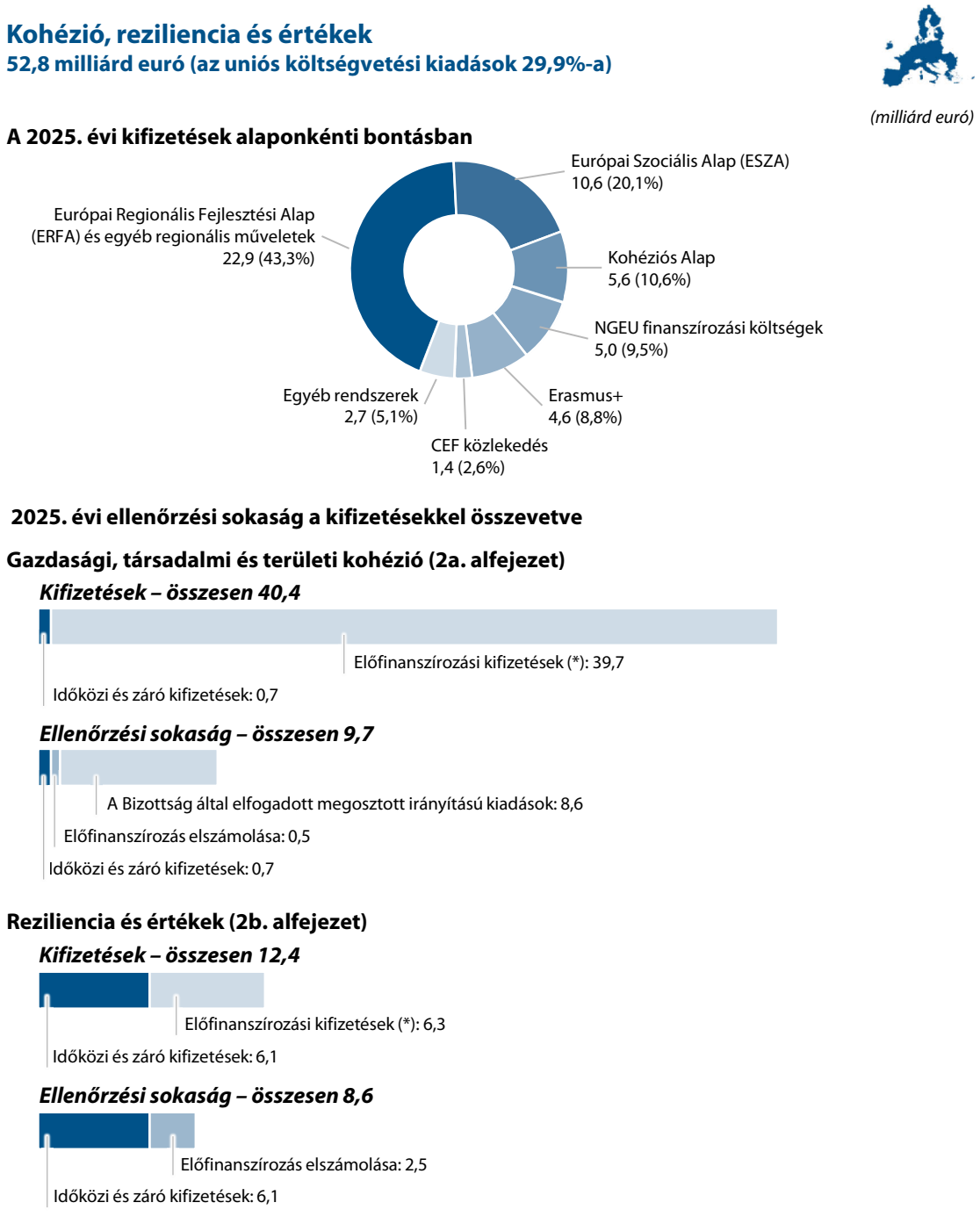
6.1 melléklet. A megosztott irányítású tranzakciókból és szabályszerűségi hibákból álló 2025. évi mintánk

6.2 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása

Bevezetés

6.1. Jelentésünk e fejezete az *MFF* „Kohézió, reziliencia és értékek” című 2. fejezetére vonatkozó ellenőrzésünk eredményeit tartalmazza. A ***6.1. ábra*** áttekintést nyújt a 2025-ben e fejezet kapcsán végzett fő tevékenységekről, felhasznált összegekről és az ellenőrzött sokaságról.

6.1. ábra. Kifizetések és ellenőrzött sokaság

(*) Beleértve a *megosztott irányítás* keretében folyósított éves előlegeket és a Bizottság által még el nem fogadott időközi kifizetéseket.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2025. évi *összevont pénzügyi beszámolójának* adatai alapján.

6.2. A többéves pénzügyi keret 2. fejezete két alfejezetet tartalmaz. A 2a. alfejezet alá tartozó kifizetések többsége a 2021–2027-es *programozási időszakra* vonatkozó megosztott irányítású *programok* előfinanszírozását szolgálta. Mivel az előfinanszírozási kifizetések nem minősülnek végleges kiadásnak, azokat nem vizsgáljuk. Az általunk ellenőrzött *tranzakciók* – amelyekről véleményt nyilvánítunk – azok, amelyek a Bizottság által a beszámolóban szereplőként elfogadott kiadások alapját képezik. A 2b. alfejezet a Bizottság által *közvetlenül* vagy *közvetve irányított* tranzakciókat foglal magában. Ezek esetében a 2025-ben kifizetett vagy elszámolt kiadásokat ellenőrizzük. Az *NGEU* finanszírozási költségeivel kapcsolatos kifizetések egy része szintén ebben az alfejezetben szerepel.

Rövid ismertető

Szakpolitikai célkitűzések és kiadási eszközök

6.3. Az MFF 2. fejezete alatti kiadások fő célja az uniós tagállamok és régiók eltérő fejlettségi szintjei közötti különbségek csökkentése (2a. alfejezet), valamint az uniós értékek támogatása és védelme és az Unió ellenállóbbá tétele a kihívásokkal szemben (2b. alfejezet). További részletekért lásd: ***6.2. ábra***.

6.2. ábra. Szakpolitikai célkitűzések

2a. alfejezet – Gazdasági, társadalmi és területi kohézió

Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)
az innováció és kutatás, a digitális menetrend, a kkv-k, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság, valamint a valamennyi területtípus és a helyi kezdeményezések fenntartható és integrált fejlesztése révén kezeli a regionális egyenlőtlenségeket.

Európai Szociális Alap (ESZA) és ESZA+
célja a magas foglalkoztatási szint elérése, a méltányos szociális védelem biztosítása, a munkaerő képzettségének és rezilienciájának javítása, valamint a szegénység felszámolásában kulcsszerepet játszó befogadó és összetartó társadalmak megvalósítása; az ESZA+ a 2021–2027-es időszakban magában foglalja az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést (**IFK**), a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alapot (**FEAD**), valamint a foglalkoztatás és a szociális innováció uniós programját, és végrehajtja a szociális jogok európai pillérének programját.

Kohéziós Alap (KA)
a fenntartható fejlődés támogatása érdekében környezetvédelmi és közlekedési projekteket finanszíroz azokban a tagállamokban, ahol az egy főre jutó bruttó nemzeti jövedelem (GNI) nem éri el az uniós átlag 90%-át. A KA az **Európai Hálózatfinanszírozási Eszközön (CEF)** keresztül segíti a transzeurópai hálózati projektek finanszírozását.

2b. alfejezet – Reziliencia és értékek

Erasmus+
a fiatalok mobilitásának és aktív részvételének előmozdításával támogatja az oktatást, a képzést, az ifjúságot és a sportot.

NextGenerationEU (NGEU)
az uniós tagállamokat a Covid19-világjárvány hatásaiból való kilábalásban segítő, vissza nem térítendő **NGEU**-támogatások költségeit finanszírozza.

Egyéb programok, pl. a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program (**CERV**), a Kreatív Európa program (**CREA**), a Covid19-világjárványt követő uniós helyreállítás előmozdítására szolgáló egyedi eszközök (**EU4Health**), a Jogérvényesülés program (**JUST**) stb.

Forrás: Európai Számvevőszék.

A pénzeszközök kezelése

6.4. A *kohéziós politikai alapok* (*Európai Szociális Alap (ESZA)*, ESZA+, *Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)* és *Kohéziós Alap (KA)*) végrehajtása elsősorban megosztott irányítás keretében történik. *Az irányító hatóságok* viselik az elsődleges felelősséget a kifizetések *szabályszerűségéért*, de végső soron a Bizottság felel az uniós költségvetés végrehajtásáért, valamint annak biztosításáért, hogy a tagállamok jól működő *irányítási és kontrollrendszerekkel* rendelkezzenek. A Bizottság jelenleg mind a 2014–2020-as, mind a 2021–2027-es időszak programjait végrehajtja. Az utóbbi időszakban az irányító hatóságok vették át az egyes programok éves beszámolóinak hitelesítését. Korábban ezt a *igazoló hatóságok* végezték. Mindkét programozási időszak esetében a tagállami *ellenőrző hatóságok* nyújtanak bizonyosságot a Bizottságnak benyújtott éves beszámolókban szereplő kiadások szabályszerűségéről.

6.5. A ***6.3. ábra*** bemutatja a két programozási időszak közötti legfontosabb változásokat az irányítási, kontroll- és bizonyosságnyújtási feladatok terén[1].

[1] A 2014–2020-as időszak kapcsolódó folyamatainak és felelősségi köreinek részleteit lásd: 2024. évi éves jelentésünk 6.3. ábrája.

6.3. ábra – Változások a megosztott irányítás szerepköreiben a 2021–2027-es időszakban

Forrás: Európai Számvevőszék, a *2014–2020-as közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR)* és a 2021–2027-es CPRalapján.

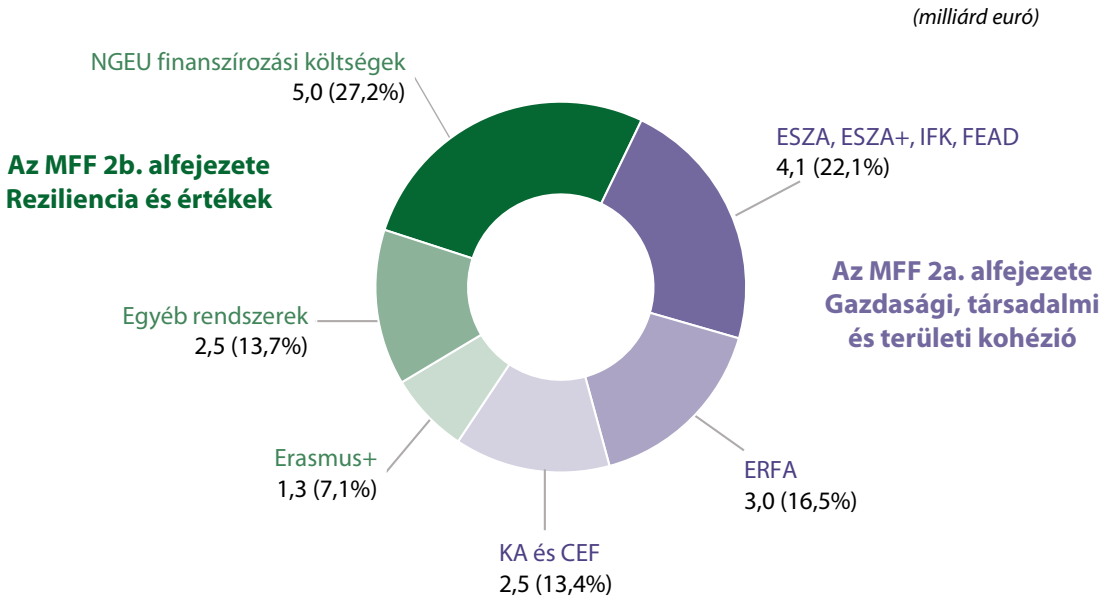
6.6. Az MFF 2. fejezete („Kohézió, reziliencia és értékek”) keretében olyan programokon és fellépéseken keresztül is nyújtanak uniós finanszírozást, amelyek irányítása vagy közvetlenül, a Bizottság *főigazgatóságain* (és egyes uniós *végrehajtó ügynökségeken*) keresztül történik, vagy közvetve, partnerszervezetek vagy más hatóságok, például az *Erasmus+* programért felelős nemzeti ügynökségek támogatásával (***6.2. ábra***).

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

6.7. Ellenőrzésünk célja az volt, hogy az ***1.1. mellékletben*** ismertetett módon hozzájáruljunk az átfogó *megbízhatósági nyilatkozathoz*, illetve hogy értékelést adjunk az MFF 2. fejezete alá tartozó kiadások szabályszerűségéről.

6.8. 2025-ben ellenőrzési sokaságunk szinte egyenlően oszlik meg az MFF 2a. És 2b. alfejezete között, míg 2024-ben az MFF 2a. alfejezete tette ki a sokaság 86%-át. A ***6.4. ábra*** bemutatja ellenőrzési sokaságunk arányát a ***6.2. ábrán*** felsorolt alapokon és eszközökön belül. Az NGEU finanszírozási költségeinek kifizetése ellenőrzési sokaságunk 27%-át teszi ki, ami jelentősen magasabb arány, mint 2024-ben. Ezek a költségek teszik ki a 2b. alfejezet sokaságának felét is. Ezek a tranzakciók alapvetően különböznek az e fejezet alá tartozó ellenőrzési sokaságunk többi részétől, jellegüknél fogva alacsony kockázatúak, és megállapításunk szerint jogszerűek és szabályszerűek.

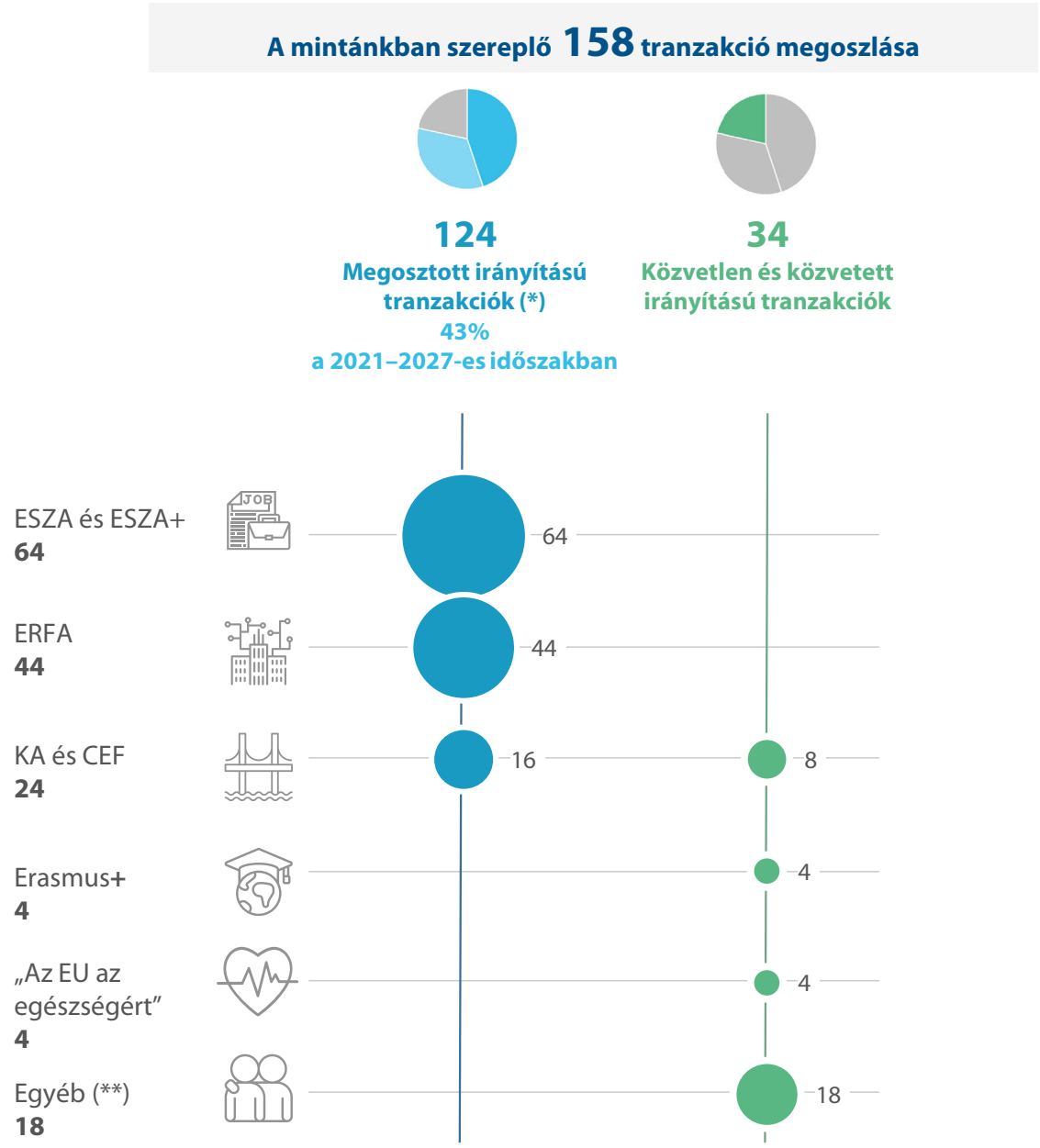
6.4. ábra. 2025. évi ellenőrzési sokaság

Forrás: Európai Számvevőszék.

6.9. Ellenőrzésünket egy **158 tranzakcióból álló**, az MFF e fejezetéhez kapcsolódó sokaságunkból vett, **statisztikailag reprezentatív mintán** végeztük el. Célunk ezzel, hogy megbecsüljük az MFF 2. fejezetének *hiba*szintjét. A ***6.5. ábra*** ismerteti a mintánkba beemelt tranzakciók számát.

6.5. ábra. A mintánkba beemelt tranzakciók száma

(*) Beleértve **három *pénzügyi eszközt***, amelyek keretében 17 *tőkebefektetést*, 11 kölcsönt és két irányítási költséget ellenőriztünk.
(**) **18 egyéb tranzakció:** ebből hét a Bizottság szolgáltatásnyújtásra és építési beruházásra irányuló szerződéseivel, három a Kreatív Európa programmal (CREA), három az NGEU finanszírozási költségeivel, kettő a *Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek programmal (CERV)*, egy a Jogérvényesülés programmal (JUST), egy a Szociális előjogok és egyedi kompetenciák programmal (SOCPL), egy pedig az MFF 2. fejezete keretében finanszírozott uniós ügynökségekre vonatkozó éves ellenőrzéseink eredményeivel kapcsolatos.

Forrás: Európai Számvevőszék.

6.10. Emellett ellenőriztük az *Európai Unió Szolidaritási Alapja (EUSZA)* két tranzakcióját is. Ez a DG REGIO által kezelt *speciális eszköz*, amely azonban kívül esik az MFF 2. fejezetén, ezért az ezzel kapcsolatos ellenőrzési munkánk eredménye nem szerepel e fejezet külön értékelésében.

6.11. Áttekintettük továbbá a DG EMPL és a DG REGIO 2025. évi *éves tevékenységi jelentéseiben* és a Bizottság *éves irányítási és teljesítményjelentésében* szereplő szabályszerűségi információkat is.

6.12. A 2017–2024-es megbízhatósági nyilatkozat keretében alkalmazott megközelítésünk a nemzeti ellenőrző hatóságok és a Bizottság ellenőrzési munkájának felülvizsgálatát és újbóli elvégzését foglalta magában. Célunk annak meghatározása volt, hogy milyen mértékben támaszkodhatunk munkájukra, és milyen mértékben származtathatunk saját bizonyosságot az általuk elért eredményekből. Ennek kapcsán azonban számos hiányosságot tártunk fel[2]. Emellett értékelésünk szerint a 2021−2027-es időszakra vonatkozó irányítási és kontrollrendszer kialakításában és felépítésében bevezetett változások (***6.3. ábra***) nem csökkentették annak kockázatát, hogy ezek a kontrollok esetleg nem lesznek eredményesek. Ezért a 2025. évi pénzügyi évtől kezdődően az MFF e fejezete tekintetében visszatérünk a 2017 előtti ellenőrzési megközelítésünkhöz, amely szerint saját mintát veszünk az alapul szolgáló tranzakciókból és közvetlenül teszteljük azt.

6.13. A korábbi évekhez hasonlóan a megosztott irányításra vonatkozó 2025. évi ellenőrzésünk mintavételéhez használt ellenőrzési sokaság az igazoló vagy irányító hatóságok által 2023. július 1. és 2024. június 30. között (azaz a számviteli év során) bejelentett és a Bizottság által 2025-ben bizonyossági és *lezárási* csomagokban elfogadott kiadásokat foglalja magában. Ez az irányító és ellenőrző hatóságok által az elszámolások Bizottsághoz történő benyújtása előtt elvégzett éves ellenőrzési ciklust követi. A kiadások részben a 2014–2020-as, részben a 2021–2027-es programozási időszakhoz kapcsolódnak. Az ***1.1. melléklet 20***. bekezdésével összhangban csak a Bizottság által elfogadott elszámolásokban szereplő kiadások sokaságából veszünk mintát.

[2] A 2024. évi éves jelentés 6.39–6.51. bekezdése és a 03/2024. sz. áttekintés: „Áttekintés a bizonyossági keretről és a 2014–2020-as időszak kohéziós kiadásainak hibáihoz hozzájáruló fő tényezőkről”.

6.14. A 2014–2020-as időszakra vonatkozó bizonyossági és lezárási zárócsomagok benyújtásának határideje 2025. február 15. volt. Ezért arra számítottunk, hogy a 2025. évi mintánk nagyszámú *program*lezárást fog tartalmazni. A *STEP-rendelet*[3] azonban 2026. február 15-re halasztotta ezt a határidőt. Számos tagállam élt ezzel a rugalmassággal. Ennek eredményeként 2025-ben a programoknak csak mintegy 20%-át igazolták a tagállami hatóságok és fogadta el a Bizottság. Emellett a tagállamok a 2021–2027-es időszakra alacsony összegű kiadást jelentettek be. Az általunk ellenőrzött sokaság így csak egyharmada volt a 2024. évinek.

6.15. A tagállamok által benyújtott és a Bizottság által elfogadott elszámolások viszonylag kis és atipikus sokasága miatt az általunk ellenőrzött tranzakciók jellege jelentősen eltért az előző évektől. A megosztott irányítás alá tartozó mintánk például nagy részben az ESZA-hoz kapcsolódó tranzakciókból áll, míg a 2024. évi ellenőrzésünkhöz használt mintában az ERFA-hoz kapcsolódó tranzakciók domináltak, és ezek eltérő kockázatokat vetnek fel. A 2025. évi ellenőrzés másik jellemzője, hogy a mintában szereplő tranzakciók 43%-a mindkét programozási időszakban (124-ből 53) cseh, német és egyesült királyságbeli programokból származik. Az Egyesült Királyság kiadásai a 2014–2020-as programok lezárásához kapcsolódnak, amelyeket akkor hagytak jóvá, amikor az Egyesült Királyság még uniós tagállam volt. A ***6.1. melléklet*** a megosztott irányítás alá tartozó, általunk ellenőrzött tranzakciók országonkénti megoszlását mutatja be.

6.16. 2025. évi sokaságunk egy része a 2014–2020-as programok utolsó évét érintő elszámolásokhoz kapcsolódott, amelyek jóval 2025 előtti projekteket is magukban foglaltak. E projektek némelyikét eredetileg nemzeti forrásokból finanszírozták, és már befejezték őket, mielőtt az utolsó elszámolásokat benyújtották a Bizottságnak. Ez segíti a tagállamokat a finanszírozási időszak végén még rendelkezésre álló uniós finanszírozás felhasználásában. Ez a gyakorlat szabályszerű is, amennyiben a kedvezményezett a projekt befejezése előtt benyújtotta projektpályázatát az irányító hatósághoz (a CPR-rendeletben előírtak szerint). A mintánkban szereplő esetek némelyikének ellenőrzése bonyolultnak bizonyult, mivel a dokumentumok nem álltak közvetlenül rendelkezésre.

[3] Az (EU) 2024/795 rendelet 14. cikkének (4) bekezdése.

6.17. Ellenőrzési sokaságunk olyan összegeket is tartalmaz, amelyeket a Bizottság négy magyarországi program beszámolójából fogadott el, a Magyarország által bejelentett *állami támogatási* előlegek kizárásával (lásd: ***6.2***. bekezdés): Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program Plusz, Végrehajtás Operatív Program Plusz, Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz és Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz. Ellenőrzési munkánk befejezéséig az Európai Bíróság még nem határozott az Európai Parlament által a Bizottság azon értékelése tekintetében benyújtott megsemmisítés iránti keresetről (C-225/24. sz. ügy), amely szerint a bírói függetlenségre vonatkozó horizontális feljogosító feltétel teljesült[4]. Ezen értékelés alapján a Bizottság 781 millió eurót fizetett ki Magyarországnak (az állami támogatási előlegekkel együtt) a négy program közül háromra: nevezetesen a Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program Plusz, az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz és a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz programokra. A Bizottság értékelésével kapcsolatban nem nyilvánítunk véleményt. Mintánk részeként azonban két program (Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program Plusz és Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz) egyéb szabályszerűségi szempontjait is ellenőriztük.

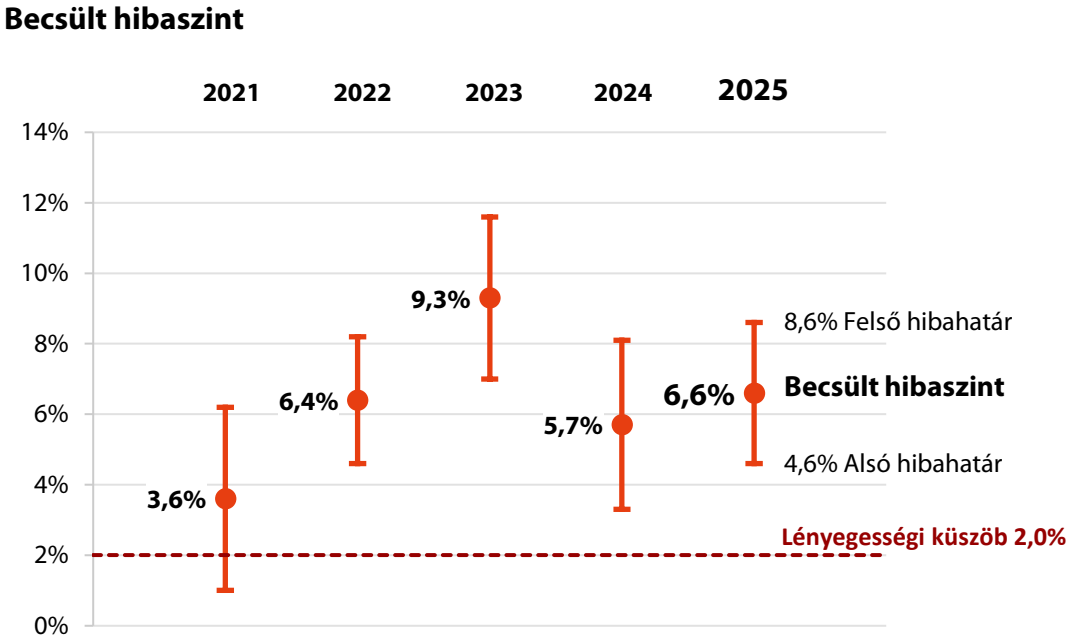
[4] A 03/2024. sz. különjelentés VII. és 86. bekezdése, valamint IV. melléklete.

A tranzakciók szabályszerűsége

Tranzakciótesztjeink eredményei

6.18. Az általunk ellenőrzött 158 tranzakcióból 71 (45%) esetében merült fel hiba, és ezek közül 53-at *számszerűsítettünk*. Ellenőrzésünk eredménye alapján 6,6%-os hibaszintet[5] becsülünk az MFF 2. fejezetére (lásd: ***6.6. ábra***).

6.6. ábra. A tranzakciótesztek eredményei

Mintaméret (tranzakciók)

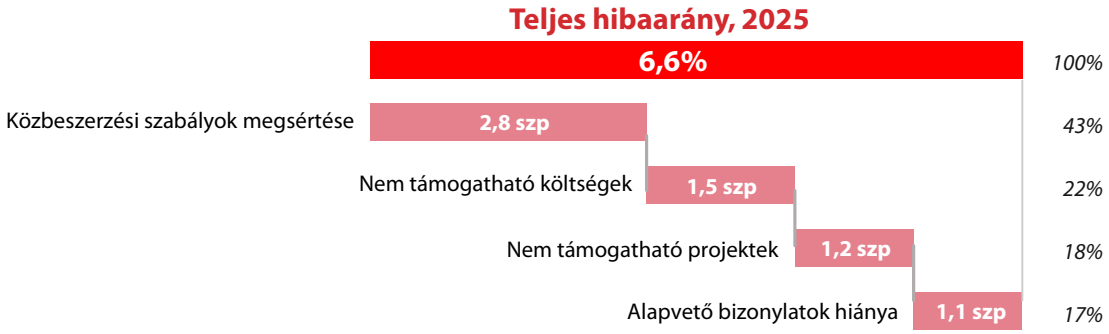
2021	2022	2023	2024	2025
243	260	238	223	**158**

Forrás: Európai Számvevőszék.

6.19. Az idei becsült hibaszinthez hozzájáruló fő hibatípusokat a ***6.7. ábra*** mutatja be a teljes hibaarány százalékában kifejezve (***6.23***–***6.36***. és ***6.39***. bekezdés).

[5] Csak a 2a. alfejezetre nézve a *becsült hibaszint* 12,4%.

6.7. ábra. Fő hibatípusok (*)

szp: százalékpont

(*) Ez a számadat nem tartalmazza az általunk feltárt összes hibát, mivel egyes tranzakciókat több hibatípus is érintett. Ilyen esetben a hibaarány becslése során csak a legnagyobb számszerűsített hibát vesszük figyelembe.

Forrás: Európai Számvevőszék.

Kohézió – megosztott irányítás

6.20. Jelentésünk e szakasza az MFF 2a. alfejezetének (Kohézió) megosztott irányítás alá tartozó kiadásaival kapcsolatos megállapításainkat mutatja be. A ***6.1. melléklet*** további részleteket tartalmaz a megosztott irányítás alá tartozó tranzakciókból vett mintánkról és az azokhoz kapcsolódó megállapításokról.

6.21. Amikor a tagállami irányító hatóságok az elszámolásokban kiadásokat nyújtanak be a Bizottságnak, egyben igazolják, hogy azok az alkalmazandó uniós vagy nemzeti szabályoknak megfelelően merültek fel, és hogy a finanszírozást olyan *kedvezményezetteknek* és projekteknek nyújtották, amelyek megfelelnek a támogathatósági és a programmal kapcsolatos egyéb követelményeinek.

6.22. Bár idén a megosztott irányítású tranzakciókat nem az ellenőrző hatóságok mintái alapján választottuk ki (***6.12***. bekezdés), a mintánkban szereplő tranzakciók 27%-át az ellenőrző hatóságok korábban már ellenőrizték. Ezekben a tranzakciókban 16 olyan hibát találtunk és számszerűsítettünk, amelyről azok nem számoltak be.

Nem támogatható költségek és projektek

6.23. Ellenőrzésünk során megvizsgáljuk a vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendeletnek (CPR), az alkalmazandó nemzeti jogszabályoknak és az egyéb támogatási feltételeknek való megfelelést. Az általunk leggyakrabban feltárt hibatípusok nem támogatható költségekhez vagy projektekhez kapcsolódtak. Az általunk számszerűsített 48 hibából 21 (44%) tartozott ebbe a típusba. E hibák közül 18[6] nem támogatható költségekre volt visszavezethető. A ***6.1. háttérmagyarázat*** példát mutat be a felmerült, de a közölt igények által nem indokolt költségekre.

6.1. háttérmagyarázat

A címzettek igényeit meghaladó informatikai szállítások (példa)

Az egyik, egy németországi régióban 100%-ban a *REACT-EU*-ból finanszírozott projekt célja az volt, hogy informatikai eszközöket biztosítson a regionális oktatási és képzési központok számára, és ezáltal fejlessze digitális kapacitásukat.
A hardver és szoftver iránti kereslet megállapításához a *kedvezményezett* kiterjedt online információs és konzultációs alkalmakat rendezett, majd felkérte ezeket a központokat, hogy töltsenek ki egy részletes felmérést, és határozzák meg igényeiket. A kedvezményezett ezt követően algoritmust alkalmazott annak ellenőrzésére, hogy a közölt igények nem haladják-e meg az egyes központok méretére és személyzetére tekintettel észszerűnek tekinthető mértéket.

Ellenőrzésünk során megállapítottuk, hogy a *végső címzetteknek* szállított informatikai eszközök mennyisége gyakran meghaladta a felmérésre válaszul benyújtott kérésüket. Például egy 10 laptopot igénylő címzett ténylegesen 30 laptopot kapott, és emellett még 44 számítógép-képernyőt és 25 táblagépet is, amelyeket nem is kért. Egy másik esetben a végső címzett az algoritmus által meghatározott maximális mennyiséget meghaladó számú tabletet kapott. Ez nem volt összhangban a program szabályaival, amelyek előírják, hogy a közforrásból nyújtott *vissza nem térítendő támogatásokat* csak az azonnali végrehajtáshoz szükséges költségek fedezésére lehet felhasználni. Mivel nem kaptunk indokolást arra vonatkozóan, hogy a mennyiségek miért haladták meg a képzési központok által jelzett igényeket, a kapcsolódó költségeket nem támogathatónak ítéltük.

[6] Csehország, Németország, Franciaország, Olaszország, Lengyelország, Finnország, Svédország és Interreg.

6.24. A támogathatóság értékelése során az alkalmazandó uniós és nemzeti szabályokat, valamint a kedvezményezettek és az irányító hatóságok közötti támogatási megállapodásokat egyaránt figyelembe vesszük. Egy franciaországi esetben a támogatási megállapodás meghatározta a végrehajtandó intézkedéseket. Megállapítottuk, hogy a támogatási megállapodás megfogalmazásának módja megnehezítette az elszámolható költségek és ezen intézkedések közötti kapcsolat megállapítását. Következtetésünk szerint sor került ugyan támogatható tevékenységekre, de nem volt egyértelmű dokumentációs kapcsolat közöttük és az igényelt költség között. Módszertanunknak megfelelően ezt olyan hibának minősítettük, amelyet nem tudtunk számszerűsíteni.

6.25. Egy másik esetben találtunk egy olyan magyarországi projektet, amely nem volt jogosult uniós finanszírozásra. Ezt a hibát számszerűsítettük. A mintánkban szereplő további öt projekt (három Csehországban és kettő Franciaországban) nem felelt meg a kapcsolódó projektpályázati felhívásokban meghatározott valamennyi kritériumnak. Úgy ítéljük meg, hogy ezek a szabályszerűségi hibák jelentősek, de nincs közvetlen és mérhető pénzügyi hatásuk, ezért nem számszerűsítettük őket.

Alapvető bizonylatok hiánya

6.26. A CPR-rendelet értelmében a kedvezményezetteknek és a *programhatóságoknak* olyan rendszereket, eljárásokat és dokumentációt kell fenntartaniuk, amelyek biztosítják a megfelelő *ellenőrzési nyomvonalat*. Módszertanunknak megfelelően reprezentatív mintát veszünk a tranzakciókból, amelyre átfogó következtetésünket alapozzuk. E megközelítést követve minden egyes kiválasztott tranzakcióra vonatkozóan megbízható bizonyítékot kell szereznünk annak biztosítása érdekében, hogy eredményeink teljes mértékben reprezentatívak legyenek. Ez sok évvel a tevékenység elvégzése után is előfordulhat, de továbbra is összhangban van a CPR-rendeletben foglalt, a dokumentumok megőrzésére vonatkozó követelménnyel.

6.27. Megállapítottuk, hogy az általunk vizsgált tranzakciók közül 14[7] esetében (a megosztott irányítású mintában általunk számszerűsített hibák 29%-a) sem a programhatóságok, sem a kedvezményezettek nem tudtak benyújtani nekünk egyes olyan dokumentumokat, amelyeket elengedhetetlennek tartottunk a támogathatósági feltételeknek és egyéb követelményeknek való megfelelés igazolásához (***6.2. háttérmagyarázat***).

[7] Németország, Magyarország, Svédország, Egyesült Királyság és Interreg.

6.2. háttérmagyarázat

A résztvevők támogathatóságát igazoló bizonyítékok hiánya (példa)

Egy 14 svédországi településen végrehajtott ESZA+ projektben a kedvezményezett – egy közigazgatási szervekből álló konzorcium – szerteágazó támogatást nyújtott hátrányos helyzetű csoportoknak az érintettek foglalkoztathatóságának javítása érdekében. Ez a támogatás egyéni szükségleteken alapuló szakmai képzések vagy személyre szabott tanácsadás formájában valósulhatott meg. A projektben való részvétel 12 hónapra korlátozódott.

A támogathatóság feltétele lett volna, hogy a potenciális résztvevők az értékelés szerint „összetett élethelyzetben” legyenek. A mintánkban szereplő résztvevők többsége esetében nem kaptunk az élethelyzetük értékelését alátámasztó bizonyítékot, sem a szociális szolgálatok ajánlása, sem a projektre való regisztrációt megelőzően végzett szakmai értékelés formájában. Megállapítottuk továbbá, hogy a résztvevők egy része 12 hónapnál tovább maradt a rendszerben.

6.28. A támogathatósági kritériumokat nemcsak a CPR-rendelet határozza meg, hanem a nemzeti hatóságok által kidolgozott és a Bizottság által jóváhagyott támogatási megállapodások is. Egyes esetekben az irányító hatóságok a támogathatóság értékelését a címzettek önbevallására alapozhatják anélkül, hogy független módon megerősítenék az összes követelmény tényleges teljesülését. Megítélésünk szerint ez az önbevallás nem jelent elegendő bizonyítékot ellenőrzési következtetéseink megalapozásához. Két esetben nem tudtuk megerősíteni a támogathatósági kritériumoknak és egyéb követelményeknek való megfelelést, mivel az irányító hatóságok kizárólag a kedvezményezettek önbevallására támaszkodtak. Más esetekben más források (például nemzeti és regionális információs rendszerek) alapján is meg tudtuk erősíteni az önbevallásokat és bizonyítékot nyerhettünk a támogathatóságról, így ezekben az esetekben nem számoltunk be hibáról.

6.29. Három esetben nem tudtuk ellenőrizni az *egyszerűsített költségelszámolási* módszertan kialakítását, mivel nem álltak rendelkezésre igazoló dokumentumok (lásd még: ***6.38***. bekezdés).

A közbeszerzéssel és az állami támogatásokkal kapcsolatos belső piaci szabályok megsértése

6.30. A *közbeszerzési* eljárások ellenőrzése során a CPR-rendeletben előírtaknak megfelelően ellenőrizzük a hatályos uniós és nemzeti közbeszerzési szabályoknak való megfelelést. A közbeszerzési szabályok célja annak biztosítása, hogy a közforrásokat *eredményesen*, *gazdaságosan* és *hatékonyan* költsék el, tiszteletben tartva az átláthatóság, az arányosság, az egyenlő bánásmód és a megkülönböztetésmentesség elveit.

6.31. A megosztott irányítású kiadásokból vett mintánkban hatvannégy tranzakció érintett közbeszerzési eljárásokat. Ezek közül 18 esetében tártuk fel az uniós vagy nemzeti közbeszerzési szabályok megsértését Csehországban, Olaszországban, Portugáliában és az Egyesült Királyságban, valamint Interreg projektekben. Ezek közül 13-at számszerűsítettünk módszertanunknak megfelelően (amely eltér korábbi módszertanunktól – ***1.36***. és ***1.37***. bekezdés).

6.32. Az egyik általunk feltárt közbeszerzési hibatípus akkor fordult elő, amikor az ajánlatkérő szervek a szerződő fél által az eredeti szerződéshez képest végrehajtott lényeges módosításokat fogadtak el. Bár a szerződések módosíthatók, be kell tartani az uniós irányelveket és a nemzeti közbeszerzési szabályokat. A ***6.3. háttérmagyarázat*** egy olyan esetet mutat be, amikor nem követték ezeket a szabályokat. Hasonló hibákat találtunk egyes Csehországban, Olaszországban és az Egyesült Királyságban végrehajtott projektekben, mind megosztott, mind *közvetlen irányítás* keretében.

6.3. háttérmagyarázat

Egy szerződés lényeges módosítása (példa)

Egy, az ESZA által finanszírozott angliai projektben a kedvezményezett büntetés-végrehajtási intézményként támogatásban részesült, hogy felkészítse a fogvatartottakat arra, hogy szabadulásukat követően belépjenek a munkaerőpiacra. A kapcsolódó képzési szolgáltatásokra vonatkozó szerződést nyílt közbeszerzési eljárás keretében egy külső vállalkozásnak ítélték oda. A megállapodást 2015-ben írták alá, a 2020 végéig tartó időszakra vonatkozott és 24 hónappal meghosszabbítható volt.

Megállapítottuk, hogy 2018-ban a szerződést 32 hónappal meghosszabbították, és értéke több mint 50%-kal nőtt. A kedvezményezett annak tudatában írta alá a módosítást, hogy a nyolc hónapos meghosszabbítás nincs összhangban az eredeti szerződés rendelkezéseivel. A kedvezményezett fő célja az volt, hogy felhasználja az Egyesült Királyság Unióból való kilépését követően rendelkezésre álló ESZA-forrásokat.

Mivel ez nem érintette az eredeti projekt végrehajtását, és a 24 hónapot meghaladó meghosszabbítás nem volt szükséges a projekt eredeti célkitűzéseinek eléréséhez, a módosításra nem volt érvényes indok. Úgy véljük, hogy a szerződés új közbeszerzési eljárás indítása nélküli lényeges módosítása nem felel meg a 24/2014/EU irányelvnek.

6.33. A közbeszerzési eljárásokban más típusú hibákat is feltártunk (***6.4. háttérmagyarázat***).

6.4. háttérmagyarázat

Piacra lépési akadályok, amelyek indokolatlanul gátolják a versenyt (példa)

A cseh vasúti hatóság által végrehajtott projekt az Európai Vonatbefolyásoló Rendszer (ETCS) pálya menti részének egy 38 km-es vasúti szakaszon történő telepítésére irányult. Az ETCS lehetővé teszi a vezetőállás fedélzeti interfésze és a pálya menti infrastruktúra közötti információcserét, javítva a vasúti forgalom biztonságát. 2011-ben lezárult a kísérleti projekt, és azóta az ETCS csehországi megvalósítására vonatkozó valamennyi szerződést egyetlen vállalatnak ítélték oda, amely az ETCS-nek a meglévő nemzeti vasúti jelzőrendszerekkel való integrálásáért felel.

Az ellenőrzött „tervezési és építési” projekt szerződő felének kiválasztása érdekében a vasúti hatóság nyílt közbeszerzési eljárást indított 37 napos ajánlattételi határidővel, ami éppen meghaladja az alkalmazandó irányelvben[8] előírt 30 napos minimális határidőt. Véleményünk szerint ez nem hagy elegendő időt a többi potenciális ajánlattevőnek arra, hogy alternatív, 100%-ban kompatibilis megoldást terjesszenek elő, tekintettel az összetettségre és a szükséges időre.

A kiírási feltételek lehetővé tették a potenciális ajánlattevők számára, hogy alternatív megoldást terjesszenek elő. Nem szolgáltattak azonban olyan műszaki részleteket, amelyek alapján a potenciális ajánlattevők értékelhették volna, hogy képesek-e teljesíteni a meglévő ETCS-rendszerrel való összeegyeztethetőség követelményét, és nem írta elő jogi követelmény a jelenlegi szolgáltató számára, hogy megossza a meglévő megoldásra vonatkozó információkat.

Azáltal, hogy a kiírási feltételekben nem tette közzé a műszaki követelményeket, a kedvezményezett megakadályozta a közbeszerzési eljáráshoz való egyenlő hozzáférést. Megállapítottuk továbbá, hogy a meglévő szabványoknak megfelelő új termékek vagy műszaki megoldások jóváhagyási eljárása legalább 120 napot vesz igénybe. A gyakorlatban az inkumbens vállalattól eltérő ajánlattevők számára technikailag nem volt megvalósítható, hogy a határidőn belül megfelelő ajánlatot nyújtsanak be. Következtetésünk szerint ez olyan piacra lépési akadályt jelent, amely indokolatlanul gátolja a versenyt, ami nincs összhangban a vonatkozó uniós irányelvekkel.

Hasonló helyzetet figyeltünk meg két másik, Csehországban végrehajtott vasúti projekt esetében is.

[8] A 25/2014/EU irányelv 45–49. cikke.

6.34. Az állami támogatási szabályoknak való megfelelés kulcsfontosságú az uniós finanszírozású programok végrehajtása szempontjából, mivel biztosítja, hogy a nyújtott állami támogatás ne torzítsa a tagállamok közötti kereskedelmet. Az állami támogatás – kivéve, ha nem éri el a vonatkozó szabályozási küszöbértéket[9] – elvben összeegyeztethetetlen a belső piac megfelelő működésével. E szabály alól azonban vannak kivételek, különösen ha a projektre vonatkozik az *általános csoportmentességi rendelet (GBER)*[10].

6.35. Az egyik általunk ellenőrzött Interreg-projekt esetében megállapítottuk, hogy a támogatást az általános csoportmentességi rendeletben előírtnál magasabb arányban nyújtották. Bár ez hiba, nem számszerűsítettük, mivel nem befolyásolta a bejelentett kiadások támogathatóságát. Két másik, az általános csoportmentességi rendelet megsértésével járó esetet is találtunk, amit nem számszerűsítettünk: egyet Németországban, egyet pedig Franciaországban.

6.36. Egy másik ellenőrzött Interreg programban ugyanakkor bevált gyakorlatra találtunk példát. Az irányító hatóság átfogó ellenőrzőlistát dolgozott ki, amely az összes alkalmazandó állami támogatási követelményre kiterjed, és minden szinten ellenőrzéseket végzett, beleértve az uniós finanszírozásban részesülő kedvezményezetteket és az uniós finanszírozású tevékenységekből részesülő végső címzetteket is. Az irányító hatóság nem egyszer, hanem a projekt teljes időtartama alatt, a támogatási megállapodás minden egyes módosításakor értékelte az állami támogatási szabályoknak való megfelelést. Ez biztosította a szabályok folyamatos teljesülését.

---

[9] A Bizottság 1407/2013/EU és (EU) 2023/2831 rendelete az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról.

[10] A 651/2014/EU rendelet bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról.

Egyszerűsített költségelszámolási módok

6.37. A kohéziós politikában – fontos egyszerűsítési intézkedésként – egyszerűsített költségelszámolási módszereket (SCO) vezettek be. Ezeket esetenként az irányító hatóságok dolgozzák ki, és egyszerűbbé tehetik az eljárásokat a kedvezményezettek számára. Az uniós szabályok értelmében az egyszerűsített költségelszámolási módok módszertanának biztosítania kell, hogy azok tisztességesek, méltányosak és ellenőrizhetők legyenek. Ha azonban a szabályokat nem megfelelően alakítják ki vagy alkalmazzák, hibák fordulhatnak elő, és ezek szisztematikusak lehetnek, mivel egyetlen egyszerűsített költségelszámolási módszert számos ügyletre alkalmazhatnak.

6.38. A kedvezményezettek 65 tranzakció – mintánk 52%-a – esetében alkalmaztak egyszerűsített költségelszámolási módszereket, vagyis százalékos átalányfinanszírozást, *egységköltség-alapú térítést* vagy a kettő kombinációját. Öt olyan ESZA+ tranzakció esetében, ahol egyszerűsített költségelszámolási módszereket alkalmaztak, vagy nem tudtuk megerősíteni az alkalmazott átalány vagy egységköltség alapját (***6.5. háttérmagyarázat***), vagy azt állapítottuk meg, hogy az elavult. Ezek közül kettő esetében az irányító hatóságok a CPR-rendeletben előírt standard egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazása helyett saját módszereket hoztak létre, ami megítélésünk szerint szükségtelenül bonyolította a helyzetet. Egy esetben az egységköltség-alapú térítés helytelen alkalmazására derült fény. Mind az öt esetben számszerűsítettük a visszaigényelt költség – amelyet nem tudtunk megerősíteni – és a rendeletekben előírt standard egyszerűsített költségelszámolási módszerek, illetve a költségekre vonatkozó saját legjobb becslésünk közötti különbséget. A 65 egyszerűsített költségelszámolási módszereket alkalmazó tranzakciók közül 10 esetében találtunk hibákat az egyszerűsített költségelszámolási módszerek alapjául szolgáló *közvetlen költségekben* vagy egységekben.

6.5. háttérmagyarázat

Nem ellenőrizhető az egyszerűsített költségelszámolás kiszámítási módszere (példa)

Egy 2014–2020-as németországi regionális program keretében végrehajtott, munkanélküliek támogatására irányuló ESZA-projekt esetében a támogatást úgy számították ki, hogy a résztvevők számát megszorozták egy résztvevőnként előre meghatározott rögzített havi összeggel. A nemzeti hatóságok kifejtették, hogy ezt a rögzített összeget (egységköltséget) az előző programozási időszak hasonló projektjeire vonatkozó múltbeli adatkészletek alapján állapították meg. A háttérdokumentáció azonban már nem állt rendelkezésre, ami azt jelenti, hogy az egységköltség alapját nem lehetett ellenőrizni.

Hasonló helyzetet találtunk négy 2021–2027-es ESZA+ projekt esetében is: kettőt egy német és kettőt egy olasz programban. A németországi esetekben a kedvezményezettek átalányt alkalmaztak a projekt *közvetett költségeinek* fedezésére. Ezen átalány kiszámítása részben múltbeli rátákon alapult, amelyek közül az egyik az adatsorok hiánya miatt nem volt ellenőrizhető.

A két olaszországi esetben a közvetett költségek átalányfinanszírozása egy, a régió képzési szolgáltatóiról 2007-ben készített tanulmányon alapult. A Bizottság 2009-ben jóváhagyta ezt az átalányt, holott az alapul szolgáló adatokat nem ellenőrizték, és ellenőrzésünk idejéig nem került sor a tanulmány frissítésére. Mivel a számítási módszer hiányos pénzügyi adatokon alapul, nem tudtuk ellenőrizni, hogy az megfelel-e a CPR-rendelet követelményeinek.

Reziliencia és értékek – bizottsági irányítás

6.39. Jelentésünk e szakasza a *közvetlenül vagy közvetve a Bizottság által kezelt* kiadásokra vonatkozó megállapításainkat mutatja be. Négy olyan hibát számszerűsítettünk, amelyek esetében a Bizottság közvetlenül támogatott projekteket az *Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökségen (CINEA)*, az *Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökségen (EACEA)* és az Európai Bizottság Foglalkoztatás, Szociális Ügyek és Társadalmi Befogadás Főigazgatóságán (DG EMPL) keresztül. Egy további hibát számszerűsítettünk egy, az Erasmus+ keretében finanszírozott fellépéssel kapcsolatban. E hibák hozzájárulását a ***6.6. ábra*** mutatja be. A ***6.6. háttérmagyarázat*** egy másik Erasmus+ projektet mutat be, amelynél az alap koordinátora indokolatlanul tartott vissza forrásokat.

6.6. háttérmagyarázat

A projektkoordinátor a kezdeti finanszírozási részarányának kétszeresét tartotta vissza (példa)

Az EACEA által irányított Erasmus+ projekt keretében egy négy sportklubból álló konzorcium egy rögzített összeget („*egyösszegű támogatás*”) kapott arra, hogy sportórákat szervezzen ápolási intézményekben, testmozgási programot dolgozzon ki az idősek számára, és képzést biztosítson a személyzetnek. A vissza nem térítendő támogatás négy partner közötti elosztását a támogatási megállapodás egyértelműen meghatározta. A projektkoordinátorként eljáró klub azonban az eredetileg kiutaltnál alacsonyabb összegekről kötött partnerségi megállapodásokat a másik három projektpartnerrel, holott a felelősségi körök és a munkateher változatlanok maradtak. Végül a támogatás 71%-át tartotta meg, ami lényegesen több, mint az eredetileg előirányzott rész. A felülvizsgált elosztási arányokat ráadásul nem tették hivatalossá módosítás útján, holott azt a támogatási megállapodás kifejezetten előírja.

Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

A Bizottság értékelése a 2025. évről

A tagállamok irányítási és kontrollrendszerei egyes programok esetében nem működtek megfelelően

6.40. Éves tevékenységi jelentéseiben a Bizottság beszámol arról, hogy az alkalmazott kontrolleljárások megfelelő biztosítékot nyújtanak-e arra, hogy a kiadások jogszerűek és szabályszerűek. 2025. évi éves tevékenységi jelentésében a Bizottság következtetése szerint a tagállamok irányítási és kontrollrendszerei (irányító hatóságok/közreműködő szervezetek, ellenőrző hatóságok) a DG REGIO által irányított 617 program közül 72 esetében és a DG EMPL által irányított 384 program közül 41 esetében vagy nem működtek megfelelően, vagy részben hiányosságok jellemezték azokat. Ez mind a 2014–2020-as, mind a 2021–2027-es időszak egyes programjaira igaz. Ennek eredményeként a Bizottság a 2025. évi megbízhatósági nyilatkozatait *fenntartásokkal* egészítette ki e programok többsége esetében.

6.41. Tekintettel a Bizottság ellenőrzési eredményeire és saját megállapításainkra, egyetértünk a Bizottság azon következtetésével, hogy a tagállamok irányítási és kontrollrendszerei egyes programok esetében nem működtek jól.

Lényeges szintű szabálytalan kiadás az elfogadott elszámolásokban

6.42. Éves tevékenységi jelentésében a Bizottság értékeli a tagállamok által közölt egyedi hibaarányokat, saját szabályszerűségi ellenőrzéseinek eredményeit és más rendelkezésre álló információkat (például a Számvevőszék ellenőrzési munkájának eredményeit). Ezeket használja fel a *kifizetéskori kockázat* becslésére, és ezt a hibaarányt a *jogszerűségre és szabályszerűségre* vonatkozó *fő teljesítménymutatóként (KPI)* jelenti be. 2025-ben ez csak a 2014–2020-as programokra vonatkozik. A Bizottság arról is becslést készít, hogy véleménye szerint mekkora a záráskori valószínűsíthető kockázat, figyelembe véve a saját és a Számvevőszék jövőbeli jogszerűségi és szabályszerűségi ellenőrzései nyomán várhatóan végrehajtandó *pénzügyi korrekciókat*.

6.43. A kifizetéskori kockázat a Bizottság legjobb konzervatív becslése az év során felmerült azon kiadások összegére vonatkozóan, amelyek a kifizetés időpontjában nem voltak jogszerűek és szabályszerűek, és amelyek közül néhányat várhatóan a következő években feltár és korrigál. A Bizottság azzal a szándékkal becsüli meg a maximális arányt, hogy kezelje a hibaarányok alapjául szolgáló programok tranzakciómintán kívüli hibakockázatát, valamint a Bizottság és a Számvevőszék által azonosított további kockázatokat.

6.44. A 2023/2024. évi számviteli év tekintetében a DG REGIO 2,1%-os kifizetéskori kockázatról számolt be a 2014–2020-as időszak megosztott irányítású programjai esetében (2022/2023: 2,5%). A maximális hibaarányt 3,1%-ra becsülte (2022/2023: 3,6%). A DG EMPL által kiszámított hibaarány ugyanaz volt, mint az előző évben, 2,2%, a maximális hibaarány pedig 3,2% (az előző számviteli évben 3,0%).

6.45. A 2021–2027-es programoknak csak mintegy egyharmada nyújtott be elszámolást 2025-ben. Ezért a Bizottság úgy határozott, hogy e programok esetében a kifizetéskori kockázatot 2%-ra becsüli, és azt nem vette figyelembe a KPI-számításban. Észrevételeztük, hogy a Bizottságnak fenntartásai vannak e programok némelyikével kapcsolatban.

6.46. A Bizottság 2025. évi éves tevékenységi jelentéseiben a kohézióra vonatkozó kifizetéskori kockázat tekintetében megadott bizottsági becslés jóval elmaradt az általunk *becsült hibaszinttől* (***6.18***. bekezdés). A Bizottság kivételesen a tagállamok által jelentett hibaarányok felhasználásával számította ki az idei fő teljesítménymutatót, amelyre vonatkozóan csak dokumentumalapú ellenőrzéseket végzett. Azért járt el így, mert úgy ítélte meg, hogy a 2024-ben benyújtott záróelszámolások száma túl alacsony volt ahhoz, hogy megbízhatóan ki lehessen számítani a megerősített hibaarányt. A Bizottság utólagos ellenőrzései során (2026-ban és azt követően) tovább fogja elemezni ezeket a programonkénti hibaarányokat, amelyek idővel nőhetnek, ahogy ezen ellenőrzések eredményei ismertté válnak.

6.47. Az éves irányítási és teljesítményjelentésben (AMPR) a Bizottság a kohéziós politikai alapok esetében beszámol egy általános kifizetéskori kockázatról. Ez elsősorban a DG REGIO és a DG EMPL által bejelentett értékeken alapul, és mindkét programozási időszakot lefedi. 2025-ben az összesített hibaarány lényeges maradt (a 2,0% és 2,7% közötti tartományban), ami ugyanakkor csökkenést jelent a 2024-re vonatkozó becsléshez képest (a 2,3% és 3,2% közötti tartományban). A Bizottság szerint ez a csökkenés főként annak tudható be, hogy 2025-ben sokkal nagyobb volt a 2021–2027-es programozási időszak kiadásainak aránya (az összes kohéziós kiadás 80,5%-a, szemben a 2024. évi 15,3%-kal), amelyre a Bizottság 2%-os átalányt alkalmazott (***6.45***. bekezdés).

6.48. Az MFF 2. fejezetét illetően a Bizottság 2,3%-ra becsülte a kifizetéskori kockázatot (2024: 2,9%). A ráta ezért továbbra is lényeges, bár nem éri el az ellenőrzésünket követően erre a fejezetre általunk kiszámított hibatartományt (***6.18***. bekezdés).

6.49. A saját hibaarányunk és a Bizottság által kiszámított hibaarány közötti eredendő különbséget az ***1. fejezet*** (***1.41–1.44***. bekezdés) ismerteti. Éves tevékenységi jelentéseiben a Bizottság hangsúlyozza a két hibaarány kiszámításának módjában mutatkozó különbségeket. Rámutat arra, hogy a Számvevőszék a Szerződésben foglalt kötelezettségeivel összhangban az alkalmazandó szabályok megsértésével kapcsolatos valamennyi hibáról beszámol. A Bizottság és a nemzeti ellenőrző hatóságok azonban csak azokat a szabálytalanságokat számszerűsítik, amelyek a CPR-rendelettel összhangban pénzügyi korrekciók alkalmazásához vezethetnek. Emellett a mi 2025. évi hibaarányunk mindkét programozási időszak tranzakcióinak ellenőrzésén alapul, míg a DG REGIO és a DG EMPL csak a 2014–2020-as időszakra alapozza az éves tevékenységi jelentésében közölt fő teljesítménymutatókat.

Interreg programok – megállapításaink nem erősítették meg az alacsony kockázatértékelést

6.50. Az Interreg programok célja, hogy Unió-szerte előmozdítsák a régiók közötti együttműködést. Mivel több országot érintenek, irányításuk más kockázati tényezőknek van kitéve, mint más megosztott irányítású programoké. 2025-ben a Bizottság becslése szerint az Interreg programok hibaaránya 1% alatt volt. Úgy véli, hogy ezek a programok alacsony kockázatúak, és az összes programot összevonva egyetlen ellenőrzési mintát állít össze. Ezt a megközelítést egyszerűsítési intézkedésként vezették be az általános ellenőrzési teher csökkentése érdekében. Megjegyezzük azonban, hogy 2025. évi éves tevékenységi jelentésében a DG REGIO három Interreg programra vonatkozóan is fenntartást fogalmazott meg.

6.51. 2025. évi mintánk atipikus összetétele (***6.15***. bekezdés) miatt a szokásosnál több (12) Interreg-projektet ellenőriztünk. 2024-ben például egyetlen ilyen sem szerepelt a mintánkban. Ez lehetővé tette számunkra, hogy jobban megismerjük ezt a területet. Hét esetben számolunk be szabálytalanságról, amelyek közül ötöt számszerűsítettünk. Ezért nem tudjuk megerősíteni a Bizottság kockázatértékelését.

A 2014–2020-as programok lezárása

6.52. 2025. május végéig, a 2014–2020-as programok lezárásának eredeti (a STEP-rendelet előtt érvényes) határidejéig a Bizottság 93 program esetében fogadta el a záróelszámolásokat és a záró végrehajtási jelentéseket. A fennmaradó 348 program esetében a tagállamok kihasználták a benyújtási határidőnek a STEP-rendeletben engedélyezett meghosszabbítását (***6.14***. bekezdés).

6.53. A programok lezárása érdekében a Bizottság dokumentumalapú ellenőrzést végez a programozási időszak végén a nemzeti hatóságoktól kapott végleges *bizonyossági csomagokról*. Ez a benyújtott információk felülvizsgálatából, a záró végrehajtási jelentések értékeléséből, majd a záróegyenlegek elszámolásából áll. Ezt követően a Bizottság lezárásról szóló levelet küld a tagállamoknak. A lezáró levél azonban jelzi, hogy a programok még további jogszerűségi és szabályszerűségi ellenőrzések tárgyát képezhetik, mindaddig, amíg minden nyitott kérdést meg nem válaszoltak.

6.54. Megállapítottuk, hogy a Bizottság anélkül is lekönyvelheti a programok számláin a záróegyenlegeket, hogy pénzügyi korrekciókat hajtott volna végre a már feltárt hibák kezelése érdekében. A 2014–2020-as programozási időszak 16 programjából álló mintánkban három olyan esetet azonosítottunk, ahol még nem foglalkoztak minden megállapításunkkal olyan ellenőrzések kapcsán, amelyeket mi már befejeztünk, de a Bizottság még nem zárta le a jogszerűségi és szabályszerűségi eljárásokat. Így a Bizottság által elfogadott záróelszámolások még mindig korrekciók tárgyát képezhetik.

6.55. 2025. évi éves tevékenységi jelentéseiben a Bizottság arról számolt be, hogy a DG REGIO által irányított 21 és a DG EMPL által irányított 13 programot zárt le „teljes mértékben”. Ez azt jelenti, hogy a programok túlnyomó többsége esetében még nem történt meg a „teljes” lezárás. A „teljes” lezárás feltétele, hogy a becsült *fennmaradó hibaarány* 2% alatt legyen, és a nemzeti hatóságok minden feltárt szabálytalanságot megfelelően kezeljenek.

A 2021–2027-es programozási időszak

6.56. A 2021–2027-es programozási időszakban a végrehajtás lassabban halad az eredetileg tervezettnél. A ***2.17***. bekezdésben említett lassú *felhasználás* a programozási időszak végéhez közeledve további nyomást gyakorolhat a tagállamokra, hogy elköltsék a rendelkezésükre álló forrásokat, és csökkentheti az irányító és ellenőrző hatóságok által végzett ellenőrzések eredményességét. 2025 szeptemberében két új, az ERFA/KA-ról és az ESZA+-ról szóló rendeletet módosító rendelet[11] lépett hatályba, amelyek bizonyos feltételek mellett lehetővé teszik a támogathatósági időszak 2030. december 31-ig történő meghosszabbítását.

[11] Az (EU) 2025/1914 rendelet és az (EU) 2025/1913 rendelet.

6.57. A 2021–2027-es programozási időszakra vonatkozó CPR-rendelet (a 73. cikk (2) bekezdése) egyértelműbb követelményeket határoz meg a tagállamok számára a finanszírozandó projektek kiválasztásakor. Ezek közé tartozik annak értékelése, hogy a projektek várhatóan mennyiben fognak hozzájárulni a program célkitűzéseihez, a várt eredmények felmérése, valamint az alkalmazandó jogi követelményeknek és horizontális elveknek való megfelelés értékelése (például a projektek környezeti *hatásának* elemzése és éghajlatváltozási rezilienciavizsgálata). A mintánkba a 2021−2027-es programozási időszak tekintetében beemelt 14 program kapcsán értékeltük, hogy az irányító hatóságok hogyan ellenőrizték, hogy a projektek megfelelnek-e ezeknek a követelményeknek. Hat esetben hiányosságokat állapítottunk meg az irányító hatóságok értékelésének minőségében.

6.58. Az irányító hatóságoknak az elszámolások benyújtása előtt „irányítási ellenőrzéseket” kell végezniük. A 2021–2027-es programozási időszakra vonatkozóan a CPR-rendelet előírja, hogy ezeknek az ellenőrzéseknek kockázatalapúaknak és az azonosított kockázatokkal arányosaknak kell lenniük. A Bizottság az éves tevékenységi jelentésekben arról számolt be, hogy az irányító hatóságok a programok többsége esetében részben vagy egészben kockázatalapú ellenőrzéseket alkalmaztak. A kockázatalapú megközelítés alkalmazása azonban egyes esetekben még mindig 100%-os ellenőrzéseket eredményez. A 2021–2027-es programokra vonatkozó saját ellenőrzésünk megerősíti a Bizottság által szolgáltatott információkat.

Következtetések és ajánlások

Következtetés

6.59. Becslésünk szerint az MFF „Kohézió, reziliencia és értékek” fejezetére vonatkozó általános hibaszint a 2025. évi pénzügyi évben 6,6% (***6.18***. bekezdés).

6.60. Ellenőrzésünk azt mutatja, hogy az alkalmazott irányítási és kontrollrendszer nem mindig előzi meg, tárja fel és korrigálja a bejelentett kiadások hibáit.
A leggyakoribb hibatípust továbbra is a nem támogatható költségek és projektek jelentik (***6.23***–***6.25***. bekezdés).

Ajánlások

6.61. A 2022. évi éves jelentésünkben megfogalmazott hat ajánlás hasznosulásvizsgálatának eredményeit a ***6.2. melléklet*** mutatja be. Megállapítottuk, hogy a Bizottság egy ajánlást teljes mértékben, kettőt a legtöbb tekintetben, hármat pedig néhány tekintetben valósított meg. Áttekintettük továbbá a 2023. és a 2024. évi éves jelentésünk öt, a tervek szerint 2025 végéig végrehajtandó ajánlását is. Emellett ismét értékeltük a 2017., 2020. és 2021. évi éves jelentéseink azon ajánlásait is, amelyek 2024. évi éves jelentésünk időpontjáig még nem kerültek teljes mértékben végrehajtásra, de továbbra is relevánsak. Ezek közül egyet nem fogadtak el, hetet pedig elfogadtak, de még nem hajtottak végre teljes mértékben.

6.62. 2025-re vonatkozó megállapításaink és következtetéseink alapján a következőket javasoljuk:

6.1. ajánlás. Az egyszerűsített költségelszámolási módszerek kiválasztásának és indokolásának javítása

A Bizottság:

a) mozdítsa elő, hogy az irányító hatóságok a közös rendelkezésekről szóló rendeletben és a kapcsolódó alapspecifikus rendeletekben előírt, használatra kész (standard) egyszerűsített költségelszámolási módszereket alkalmazzák;

b) emlékeztesse az irányító hatóságokat arra a követelményre, hogy meg kell őrizni a korábbi programozási időszakokból hatályban maradó egyszerűsített költségelszámolási módszerek igazoló dokumentációját, és azokat megfelelően aktualizálni kell;

c) továbbra is támogassa a tagállamokat az egyszerűsített költségelszámolási módszerekkel kapcsolatos ismereteik bővítésében azáltal, hogy ösztönzi az egyszerűsített költségelszámolási módszerek kialakításával és alkalmazásával kapcsolatos bevált gyakorlatok irányító hatóságok közötti megosztását, különös tekintettel arra, hogy a rendszer minél kevésbé legyen bonyolult a kedvezményezettek és a végső címzettek számára.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

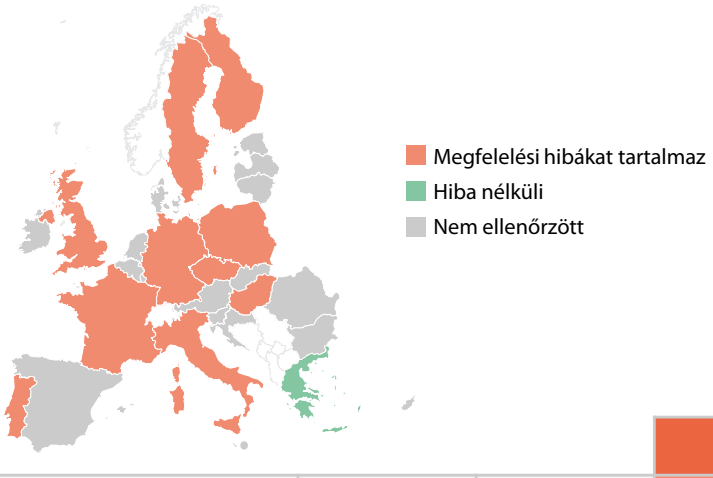
6.2. ajánlás. Az Interreg programokra vonatkozó kockázatértékelés aktualizálása

A Bizottság értékelje és szükség esetén aktualizálja az Interreg programokra vonatkozó kockázatértékelését, figyelembe véve az általunk ez évben feltárt hibákat és saját ellenőrzési munkájának eredményeit, és ennek nyomán tegye meg a szükséges lépéseket.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

Mellékletek

6.1 melléklet. A megosztott irányítású tranzakciókból és szabályszerűségi hibákból álló 2025. évi mintánk

Tagállam (*)	Uniós hozzájárulás *(millió euró)*	Ellenőrzött tranzakciók	Megfelelési hibák	
			Számszerűsített	Nem számszerűsített
Csehország	1 672	16	6	5
Egyesült Királyság	1 601	21	6	4
Németország	1 159	16	10	5
Magyarország	838	9	9	–
Görögország	598	8	–	–
Interreg (**)	598	12	5	2
Olaszország	564	9	5	8
Lengyelország	551	11	1	–
Svédország	374	9	2	–
Franciaország	222	8	2	4
Finnország	210	4	1	1
Észtország	113	–	–	–
Litvánia	64	–	–	–
Bulgária	57	–	–	–
Spanyolország	47	–	–	–
Portugália	46	1	1	–
Szlovákia	30	–	–	–
Románia	27	–	–	–
Ciprus	20	–	–	–
Lettország	11	–	–	–
Szlovénia	10	–	–	–
Ausztria	2	–	–	–
Luxemburg	2	–	–	–
Málta	0,9	–	–	–
Belgium	0,7	–	–	–
Írország	0,4	–	–	–
Horvátország	0	–	–	–
Dánia	0	–	–	–
Hollandia	0	–	–	–
ÖSSZESEN	**8 817,2**	**124**	**48**	**29**

(*) Mintánkat nem úgy alakítottuk ki, hogy lehetővé tegye az egyes tagállamok tekintetében külön-külön következtetések levonását.
(**) Interreg VI-B Északi-tenger (Belgium, Dánia, Németország, Franciaország, Hollandia és Svédország), Interreg V-A (Franciaország–Egyesült Királyság) és Interreg V-A (Belgium–Hollandia). Ezeket a hozzájárulásokat az ábra nem tartalmazza.

Forrás: Európai Számvevőszék.

6.2 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása

Elfogadás szintje: elfogadták; részben elfogadták; nem fogadták el; nincs információ.

A végrehajtás szintje: teljes mértékben megvalósult; a legtöbb tekintetben megvalósult; néhány tekintetben megvalósult; nem valósult meg; nem lehet következtetést levonni vagy már nem releváns.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2017	A következőket javasoljuk a Bizottságnak: **1. ajánlás:** gondoskodjon arról, hogy az *EBA* által irányított pénzügyi eszközökre vonatkozó ellenőrzési eljárások a *pénzügyi közvetítők* szintjén megfelelőek legyenek. Amennyiben az EBB/EBA egyeztetett eljárásról szóló szerződést köt egy külső ellenőrrel, a Bizottság – tekintettel a bizonyosság nyújtásának szükségességére – az ilyen szerződésekre nézve határozzon meg minimumkövetelményeket, többek között azt, hogy kellő mennyiségű ellenőrzésre kerüljön sor a tagállamok szintjén. (Megvalósítási határidő: haladéktalanul)			A *salátarendelet* követelményként vezette be az ellenőrző hatóságok számára, hogy a pénzügyi közvetítők szintjén végezzék el a pénzügyi eszközökkel (köztük a 2018. augusztus 2. előtt létrehozott *kkv-kezdeményezési* programok kivételével az *EBB csoport* által kezelt pénzügyi eszközökkel) kapcsolatos rendszer- és művelet-ellenőrzéseket. Ez továbbra is releváns. 2020. és 2022. évi ellenőrzéseink (SMEi Spanyolország) feltárták, hogy ezeket az ellenőrzéseket a pénzügyi közvetítők szintjén még nem végezték el következetesen. Nem szolgáltak új elemekkel annak bizonyítására, hogy ezt 2025-ben korrigálták volna.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2020	A következőket javasoljuk a Bizottságnak: **5.2. ajánlás. A *csalás* kockázatának nyomon követése a műveletek ellenőrző hatósági ellenőrzése során** Ösztönözze az ellenőrző hatóságokat, hogy ellenőrző listájukba vegyenek fel kifejezetten a csalási kockázatokra vonatkozó kérdéseket és dokumentálják az ellenőrzés során feltárt ilyen kockázatok kezelésére tett lépéseket. Az ellenőrző hatóságok működjenek együtt a nemzeti csalásellenes koordinációs szolgálatokkal, és vegyék figyelembe a Bizottságnak a szabálytalanságkezelő rendszerben (IMS) bejelentett feltételezett vagy bizonyított csalási eseteket. Felhívjuk továbbá a figyelmet a 06/2019. sz. különjelentésünkben megfogalmazott ajánlásainkra. (Megvalósítás céldátuma: 2022. június)			

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2021	**5.2. ajánlás. A nemzeti rendszerek segítsék elő az ESZA célkitűzéseinek megvalósulását** Gondoskodjon arról, hogy amikor az operatív programok meglévő nemzeti rendszereken alapulnak, a végrehajtott tevékenység eredményesen segítse elő a program célkitűzéseinek megvalósulását, különös tekintettel a spanyol ESZA/IFK operatív programok *nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő (NEET)*-résztvevőivel kapcsolatban ez évben észlelt helyzetre. (Megvalósítás céldátuma: 2022. november)			A Bizottság lépéseket tett az ajánlásban említett spanyol esettel kapcsolatban. Nem foglalkozott azonban azzal a kérdéssel, hogy a meglévő nemzeti rendszereken alapuló programokon keresztül finanszírozott műveletek mennyire eredményesen járulnak hozzá a program célkitűzéseihez.
	5.4. ajánlás. A Covid19-oltóanyagokra vonatkozó előzetes beszerzési szerződések gyártók általi betartása Ellenőrizze, hogy a Covid19-oltóanyagok gyártói maradéktalanul betartják-e az előzetes beszerzési szerződések feltételeit, különös tekintettel az előállítási költségek becslésére, az előzetes finanszírozás felhasználására és adott esetben a nyereség nélküli rendelkezésre bocsátással kapcsolatos kötelezettség betartására, és szükség esetén tegyen korrekciós intézkedéseket. (Megvalósítás céldátuma: 2025. december)			A Bizottság tett bizonyos lépéseket, és a közelmúltban végzett saját ellenőrzései fényében jelenleg vizsgálja a további intézkedések lehetőségét.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2022	**6.1. ajánlás. A visszatérő hibák hatásának csökkentését célzó intézkedések** Erősítse meg a – különösen a nem támogatható költségekkel és projektekkel kapcsolatos – visszatérő hibák orvoslását célzó intézkedéseket, biztosítsa, hogy saját ellenőrzései valamennyi ellenőrző hatóság tekintetében megfelelő lefedettséget érjenek el, és a szabálytalan kiadások előfordulásának és hatásának csökkentése érdekében gondoskodjon az eredmények terjesztéséről. (Megvalósítás céldátuma: 2025. december)			A Bizottság cselekvési tervet dolgozott ki, de hiányosságokat észlelünk a végrehajtás és a lefedettség terén.
	6.2. ajánlás. A *nagyprojekt*ek bejelentése A 2014–2020-as programok lezárásakor ellenőrizze, hogy csak a bejelentett nagyprojektekhez kapcsolódóan fogadtak-e el kiadásokat, különös tekintettel az idén feltárt helyzetre. (Megvalósítás céldátuma: legkésőbb 2025. március)			A lezárási eljárások határidejének meghosszabbítása miatt a probléma által leginkább érintett programokat csak a 2026. évi megbízhatósági nyilatkozat keretében fogják ellenőrizni. Következésképpen még nem tudjuk teljes körűen értékelni, hogy az ajánlást minden szempontból hasznosították-e, és különösen hogy a 2022. évi éves jelentés 6.2. háttérmagyarázatában felvetett helyzeteket megfelelően figyelembe vették-e.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
	6.4. ajánlás. A többéves műveletek pénzügyi korrekcióinak célzott ellenőrzése a lezárás során A 2014–2020-as időszak lezárási ellenőrzései során célzott ellenőrzések révén bizonyosodjon meg arról, hogy a tagállamok azon hibák esetében is végrehajtották a szükséges pénzügyi korrekciókat, amelyek ugyan egy bizonyos számviteli év kapcsán kerültek feltárásra, de más elszámolási időszakok kiadásait is érintik; (Megvalósítás céldátuma: 2025 februárjától az összes 2014–2020-as operatív program lezárásának végéig)			A Bizottság bevezetett néhány kezdeményezést, nevezetesen tematikus ellenőrzéseket és lezárás-ellenőrzési eljárásokat, és arról tájékoztatott bennünket, hogy a jövőben különös figyelmet fordít erre a szempontra. Továbbra is figyelemmel fogjuk kísérni az e tekintetben elért eredményeket.
	6.5. ajánlás. Az önbevallások megbízhatósága Biztosítsa, hogy az ellenőrző hatóságok megfelelő módszereket vezessenek be az önbevallások érvényességének és megbízhatóságának ellenőrzésére, valamint terjessze a kapcsolódó bevált gyakorlatokat, különös tekintettel az ebben az évben feltárt helyzetre. (Megvalósítás céldátuma: 2023. december)			A Bizottság lépéseket tett ebben az ügyben, és további bevált gyakorlatok megosztását tervezi. 2025. évi ellenőrzésünk során azonban négy olyan esetet azonosítottunk, amelyek kapcsán úgy ítéltük meg, hogy az önbevallás nem bizonyítja megfelelően a résztvevők támogathatóságát.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
	6.6. ajánlás. A csalás kockázatával kapcsolatos tudatosság növelése a csalásgyanús esetek eredményesebb bejelentésének biztosítása érdekében Tervezzen és hajtson végre célzott tematikus ellenőrzéseket a 2021–2027-es programok kapcsán az irányító hatóságok kockázattudatosságára, valamint az adatbányászati és kockázatértékelési eszközök használatára vonatkozóan. (Megvalósítás céldátuma: a 6.6. ajánlás a) pontja esetében 2025 decemberéig […])			
	6.7. ajánlás. Az adatbányászati és kockázatértékelési eszköz bevezetése Az egységes integrált adatbányászati és a kockázatértékelési informatikai eszköz bevezetésének időpontját 2028-ról hozza előre 2025-re, az első olyan évre, amikor jelentős kiadások bejelentésére lehet számítani a 2021–2027-es időszak kapcsán. Addig is biztosítsa, hogy az OLAF, az Európai Ügyészség és az Európai Számvevőszék hozzáférjen az *Arachne*-hoz. (Megvalósítás céldátuma: 2025. december)			A Bizottság csak eseti alapon biztosított hozzáférést a Számvevőszék, az Európai Ügyészség és az OLAF számára. A Számvevőszék megismétli, hogy ez nem elegendő a hatékony munkavégzéshez. A Bizottság nem fogadta el a bevezetés időpontjának előrehozatalára vonatkozó ajánlást.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2023	**6.1. ajánlás. A tagállami irányítási és kontrollrendszerek hiányosságainak nyomon követése** a) Időben kövesse nyomon a tagállamok irányítási és kontrollrendszereinek valamennyi hiányosságát, amelyeket a lezáruló 2014–2020-as időszakra vonatkozó megbízhatósági nyilatkozatunk keretében feltártunk és ismertettünk. b) Az ellenőrző hatóságokkal együtt azonosítsa az a) pont szerinti nyomon követés során levont legfontosabb tanulságokat, és alkalmazza azokat a 2021–2027-es időszakra vonatkozó szabályokra, valamint tájékoztassa a tagállamok programhatóságait a szükséges intézkedésekről és a bevált gyakorlatok terjesztéséről. (Megvalósítás céldátuma: 2025. december)			A Bizottság javított a hibák kiváltó okainak nyomon követésén és elemzésén, de hiányosságok tapasztalhatók a végrehajtás és a lefedettség terén.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
	6.2. ajánlás. A közbeszerzési hibák harmonizált kezelése a közvetlen és a megosztott irányítás keretében Vezessen be harmonizált módszert a közbeszerzési szabálytalanságok kezelésére mind a közvetlen, mind a megosztott irányítás keretében – például az *Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből (CEF)* és az ERFA-ból – finanszírozott projektek vonatkozásában. Az ugyanazon jogi rendelkezések megsértéséből eredő szabálytalanságoknak azonos értékelési és korrekciós arányt kellene eredményezniük. (Megvalósítás céldátuma: 2024. december)			

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
	6.3. ajánlás. A pénzügyi kockázatok kezelése a teljesítménycélok elérésének ellenőrzése során Biztosítsa, hogy a tagállamok hozzanak létre eljárást azon szerződéses kötelezettségek kifizetés utáni teljesítésének szisztematikus ellenőrzésére, amelyek révén a kedvezményezett vállalta, hogy a projekt végrehajtását követően megvalósított intézkedésekhez kapcsolódó bizonyos teljesítménymutatókat teljesít. (Megvalósítás céldátuma: amikor a tagállamok benyújtják az operatív programok lezárási dokumentumait, de legkésőbb 2026 márciusáig)			Tudomásul vesszük, hogy a Bizottság intézkedéseket hozott ezen a területen, beleértve a tematikus ellenőrzéseket is, és folyamatban van az ajánlás végrehajtása.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
	6.4. ajánlás. A 2014–2020-as időszak lezárásának megfelelő előkészítése Dolgozzon ki részletes lezárási eljárásokat az éves jelentéseinkben feltárt kockázatok kezelésére az alábbiak révén: a) hozzon létre a lezárás nyomon követésére szolgáló rendszert az összes 2014–2020-as operatív program állapotának, az év során és az összesen ténylegesen lezárt, illetve még lezáratlan összegeknek és a még lezárásra váró intézkedéseknek a nyomon követésére; b) tegye közé ezeket az információkat az éves tevékenységi jelentésekben. A 2014–2020-as időszak lezárásaira vonatkozó információk tartalmazzák a Bizottság beszámolójában szereplő, kintlevő pénzeszközökre vonatkozó *kötelezettségvállalások visszavonását* is. (Megvalósítás céldátuma: 2025. június)			A Bizottság bemutatta a „*2014–2020 Closure Monitoring Overview*” című áttekintő jelentést, és azt tervezi, hogy a jövőben nagyobb figyelmet fordít erre a szempontra. Továbbra is nyomon fogjuk követni ezt a kérdést.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2024	**6.2. ajánlás. Az ellenőrzések újraindítása az átalánykorrekció alkalmazását követően** Biztosítsa, hogy amikor rendszerszintű hiányosságok mutatkoznak az (operatív) programokban, és ebből következően átalánykorrekciók alkalmazására kerül sor, a tagállami hatóságok ne használják fel arra az átalánykorrekciós mechanizmust, hogy kibújnak a kiadások támogathatóságának a Bizottság felé történő bejelentés előtti ellenőrzésére vonatkozó felelősségük alól, hanem szükség esetén hajtsanak végre egyedi visszafizettetéseket. (Megvalósítás céldátuma: 2025 vége)			A Bizottság új szakaszt illesztett be a DAC-ellenőrzőlistába a műveletek ellenőrzésére vonatkozó 13. fő követelmény tekintetében. Továbbra is nyomon fogjuk követni ezt a kérdést.

Forrás: Európai Számvevőszék.

7. fejezet

Természeti erőforrások és környezet

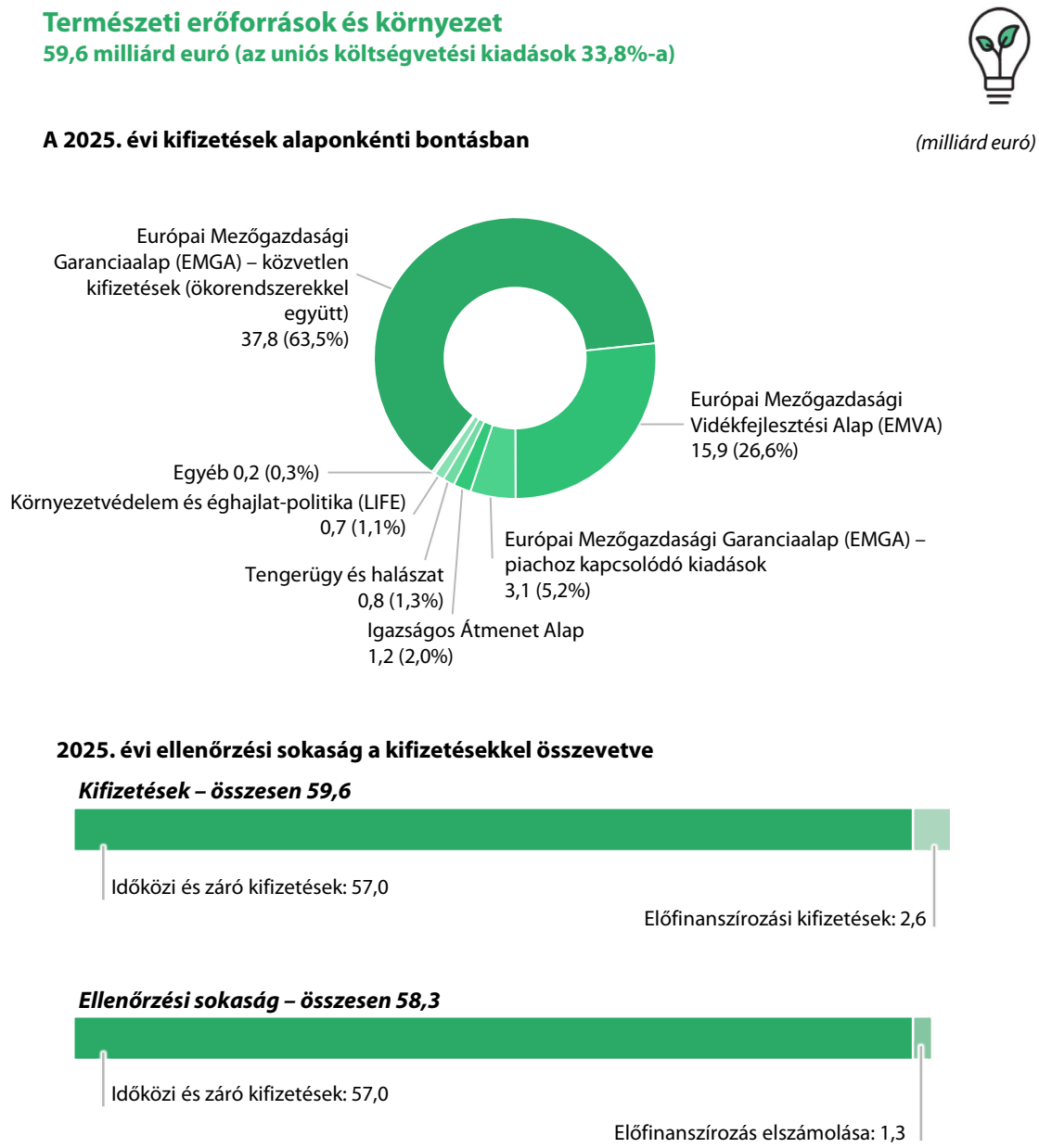
Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	**7.1.–7.15.**
Rövid ismertető	7.2.–7.14.
Szakpolitikai célkitűzések és területek	7.2.–7.4.
Kiadási eszközök és keretek	7.5.–7.14.
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	7.15.
A tranzakciók szabályszerűsége	**7.16.–7.28.**
A tranzakciótesztek eredményei	7.16.–7.28.
Közvetlen kifizetések	7.21.–7.22.
Vidékfejlesztés, piaci intézkedések és egyéb szakpolitikai területek	7.23.–7.28.
Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok	**7.29.–7.42.**
A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság és a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság beszámolása a kiadások szabályszerűségéről	7.29.–7.34.
A Bizottság éves irányítási és teljesítményjelentése (AMPR)	7.35.
A 2023–2027-es KAP keretében végzett teljesítménybeszámolás felülvizsgálata	7.36.–7.42.
Következtetések és ajánlások	**7.43.–7.46.**
Következtetés	7.43.
Ajánlások	7.44.–7.46.
Mellékletek	
7.1 melléklet. A 2025. évi tranzakciókból és szabályszerűségi hibákból álló mintánk	
7.2 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása	

Bevezetés

7.1. Jelentésünk e fejezete az MFF „Természeti erőforrások és környezet” című 3. fejezetére vonatkozó ellenőrzésünk eredményeit tartalmazza. A ***7.1. ábra*** áttekintést nyújt a 2025-ben ezen MFF-fejezet kapcsán végzett fő tevékenységekről és kiadott összegekről.

7.1. ábra. Kifizetések és ellenőrzött sokaság

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2025. évi *összevont pénzügyi beszámolójának* adatai alapján.

Rövid ismertető

Szakpolitikai célkitűzések és területek

7.2. 2025-ben a *közös agrárpolitika (KAP)* tette ki a „Természeti erőforrások és környezet” fejezet uniós kiadásainak legnagyobb részét (95,3%). A KAP-nak három általános célkitűzése van a 2023–2027-es időszakra[1]:

- a hosszú távú élelmezésbiztonságot garantáló intelligens, versenyképes, reziliens és diverzifikált mezőgazdasági ágazat előmozdítása;
- a környezetvédelem – többek között a biodiverzitás – és az éghajlattal kapcsolatos intézkedések támogatása és megerősítése;
- a vidéki térségek társadalmi-gazdasági szerkezetének megerősítése.

7.3. Míg a KAP-ért a végső felelősséget az Európai Bizottság – konkrétan a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság (DG AGRI) – viseli, annak irányítását a tagállami *kifizető ügynökségekkel* megosztva végzi, és a Bizottságnak bejelentett kiadások *jogszerűségének és szabályszerűségének* biztosításáért ez utóbbiak felelősek.

7.4. A többéves pénzügyi keret e fejezetéhez tartozó, KAP-on kívüli kiadások (4,7%) a következőkre terjednek ki:

- az *Igazságos Átmenet Alap (IÁA)*, amely a klímasemlegességre való átállás által érintett régiókat és népességet támogatja[2], és amelynek kiadásait a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság (DG REGIO) kezeli;
- a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság (DG MARE) hatáskörébe tartozó, az *Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA)* által finanszírozott tenger- és halászati politikai kiadások;
- a *LIFE* környezetvédelmi és éghajlat-politikai program, amely a Környezetvédelmi Főigazgatóság (DG ENV), az Éghajlatpolitikai Főigazgatóság (DG CLIMA) és az Energiaügyi Főigazgatóság (DG ENER) felelősségi körébe tartozik.

---

[1] A közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló (EU) 2021/2115 rendelet 5. cikke.

[2] Az Igazságos Átmenet Alap létrehozásáról szóló (EU) 2021/1056 rendelet 2. cikke.

Kiadási eszközök és keretek

7.5. A tagállamok az *Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA)* és az *Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA)* kiadásaira kiterjedő *KAP stratégiai terveket* dolgoztak ki a 2023–2027-es időszakra. A 2025. évi, 56,8 milliárd euró összegű KAP-kifizetésekből összesen 46,2 milliárd eurót a *KAP stratégiai tervek* keretében, míg 10,6 milliárd eurót a KAP stratégiai terveken kívül, többek között a 2014–2022-es KAP keretében teljesítettek.

7.6. 2025-ben a KAP fő kiadási eszközei („beavatkozások”) a következők voltak:

- a termelőknek folyósított *közvetlen kifizetések*, amelyeket teljes egészében az uniós költségvetés (EMGA) finanszíroz;
- az uniós (EMVA) és a tagállami költségvetésekből társfinanszírozott tagállami nemzeti és regionális *vidékfejlesztési beavatkozások*;
- a teljes egészében az uniós költségvetés (EMGA) által finanszírozott *agrárpiaci intézkedések*, ahol kivételt képeznek egyes, a tagállamok által társfinanszírozott intézkedések, például az agrár-élelmiszeripari promóciós intézkedések.

7.7. A közvetlen kifizetések az *MFF* 3. fejezete alatti kiadások 63,5%-át tették ki (2025-ben 37,8 milliárd euró). A közvetlen kifizetések formájában megvalósuló főbb beavatkozások a következők voltak:

- a *„fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás”* (18,8 milliárd euró) és a*„fenntarthatóságot elősegítő, kiegészítő, átcsoportosítással nyújtható jövedelemtámogatás*” (4,0 milliárd euró), amelyek a mezőgazdasági termelők által bejelentett mezőgazdasági földterület alapján nyújtanak jövedelemtámogatást;
- „*ökorendszerek*” (9,1 milliárd euró), a 2023–2027-es KAP keretében a gazdálkodók számára bevezetett önkéntes rendszerek, amelyek célja az éghajlat-politikai és környezetvédelmi célokat és az állatjólétet javító mezőgazdasági gyakorlatok támogatása;
- „*termeléstől függő jövedelemtámogatás*” (4,5 milliárd euró) a nehézségekkel küzdő mezőgazdasági ágazatok bizonyos termékei (például marha- és borjúhús, tej, fehérjenövények) esetében. Erre a ***7.1. háttérmagyarázat*** mutat be egy példát.

7.1. háttérmagyarázat

Termeléstől függő jövedelemtámogatás (példa)

Svédországban egy 17 legeltetéses szarvasmarhát tartó kistermelő termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesült. A svéd marhahús- és tejtermelés főként gyepterületeken és legelőkön alapul, ami elősegíti a szén-dioxid leválasztását és tárolását és kedvez a biológiai sokféleségnek. A fényképen a termelő állatai láthatók, természetes legelőn. Ellenőrzésünk megerősítette, hogy a kedvezményezett betartotta a támogathatósági feltételeket.

Forrás: Európai Számvevőszék.

7.8. A mezőgazdasági termelőknek kiutalt közvetlen kifizetések főként jogosultságalapúak, azaz a kifizetések elnyerése bizonyos feltételek teljesítésétől függ. Az ilyen kifizetéseket a költségtérítés-alapú kifizetéseknél kisebb *hiba*kockázat jellemzi, amennyiben az előírt feltételrendszer nem összetett (***1.17***. bekezdés). Megítélésünk szerint egyes ökorendszerek kivételével a közvetlen kifizetések folyósításának feltételrendszere nem összetett.

7.9. A közvetlen kifizetéseket az egyes tagállamok az *integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer (IIER)* útján kezelik, amely összekapcsolja a mezőgazdasági üzemek, támogatási kérelmek, állatnyilvántartások és mezőgazdasági területek adatbázisait. Az IIER magában foglalja a *mezőgazdasági parcellaazonosító rendszert*, a *földrajzi térinformatikai kérelmezési rendszert* és a *területi monitoringrendszert*. Az IIER útján a mezőgazdasági termelők be tudják nyújtani a területalapú támogatási kérelmeiket és bizonyítékot tudnak szolgáltatni tevékenységükről, megkönnyítve a kifizető ügynökségek számára a kérelmek ellenőrzését. Ily módon a támogatási kérelmek bizonyos hibáit már a kifizetés előtt korrigálni lehet, csökkentve a hibakockázatot.

7.10. A vidékfejlesztés az MFF 3. fejezete alatti kiadások 26,6%-át tette ki (15,9 milliárd euró), amelyek a következőkből tevődtek össze:

- környezetvédelmi és éghajlat-politikai kritériumokon alapuló kifizetések (5,2 milliárd euró), amelyeket vagy a mezőgazdasági terület alapján, vagy a mezőgazdasági üzemben tartott állatok száma alapján („terület- vagy állatszámalapú») folyósítanak a mezőgazdasági termelők részére; ezekre a tagállami integrált igazgatási és kontrollrendszer is kiterjed;

- a vidéki térségek társadalmi és gazdasági fejlődését támogató beruházási projektekhez nyújtott támogatás (10,7 milliárd euró) („nem területalapú” kiadások).

7.11. 2025-ben a tagállamok vidékfejlesztési kiadásainak többsége továbbra is a 2014–2022-es időszakra vonatkozó nemzeti és regionális *vidékfejlesztési programok* keretében tett kötelezettségvállalásokhoz kapcsolódott (8,8 milliárd euró).

7.12. Az MFF 3. fejezete kiadásainak 5,2%-át kitevő agrárpiaci intézkedésekhez (3,1 milliárd euró) több támogatási rendszer tartozik (ilyen például a gyümölcs- és zöldségtermelői szervezetek számára vagy szőlőültetvények szerkezetátalakítására nyújtott támogatás), mindegyik a maga külön támogathatósági feltételrendszerével.

7.13. Az MFF 3. fejezete kiadásainak a KAP-on kívüli 4,7%-ára, amely nagyrészt az IÁA és az ETHAA programjai, illetve a LIFE program alá tartozik, szintén igen eltérő kiválasztási kritériumok, támogathatósági követelmények és folyósítási módszerek vonatkoznak.

7.14. A támogathatósági feltételek az ökorendszerek, valamint a vidékfejlesztésre, a piaci intézkedésekre és az MFF 3. fejezetéhez tartozó, KAP-on kívüli szakpolitikai területekre fordított kiadások többsége esetében összetettebbek, mint (az ökorendszereken kívüli) közvetlen kifizetéseknél, így a hibakockázat is nagyobb (***1.17***. bekezdés).

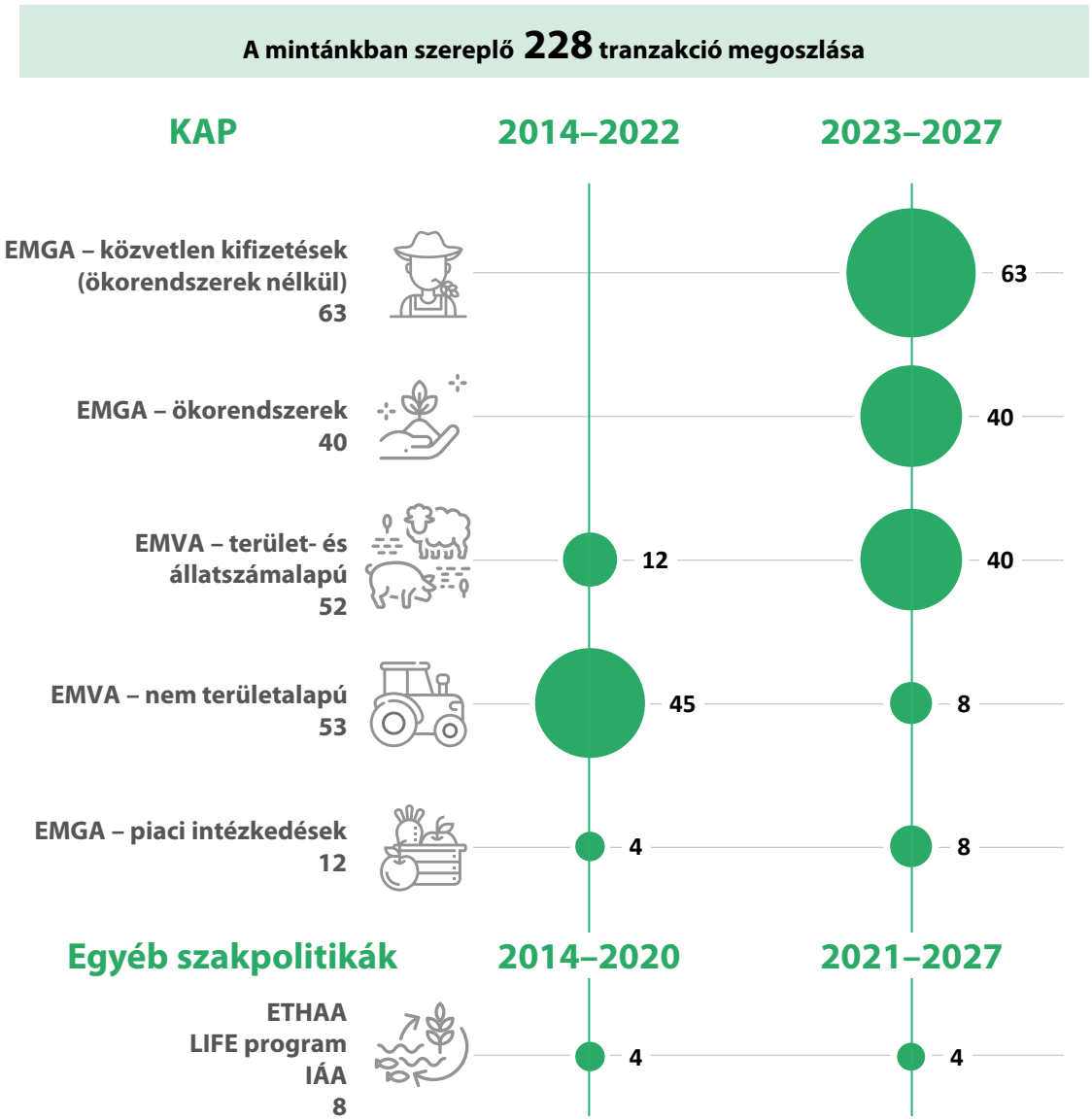
Az ellenőrzés hatóköre és módszere

7.15. Ellenőrzésünk célja az volt, hogy megbecsüljük az MFF e fejezetének hibaszintjét, valamint hozzájáruljunk a *megbízhatósági nyilatkozathoz (SoA)*. Az ***1.1. mellékletben*** ismertetett ellenőrzési koncepció és módszerek alkalmazásával 2025-ben a következők vizsgálatát végeztük el az MFF e fejezete kapcsán:

a) egy 228 *tranzakcióból* álló, az MFF e fejezetéhez kapcsolódó összes kiadásra nézve statisztikailag reprezentatív minta (***7.2. ábra***);

b) a DG AGRI és a DG MARE *éves tevékenységi jelentéseiben (AAR)* szereplő, majd a Bizottság *éves irányítási és teljesítményjelentésében (AMPR)* is szerepeltetett szabályszerűségi információk.

7.2. ábra. A 2025. évi minta eloszlása

KAP	Közös agrárpolitika
EMGA	Európai Mezőgazdasági Garanciaalap
EMVA	Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
ETHAA	Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap

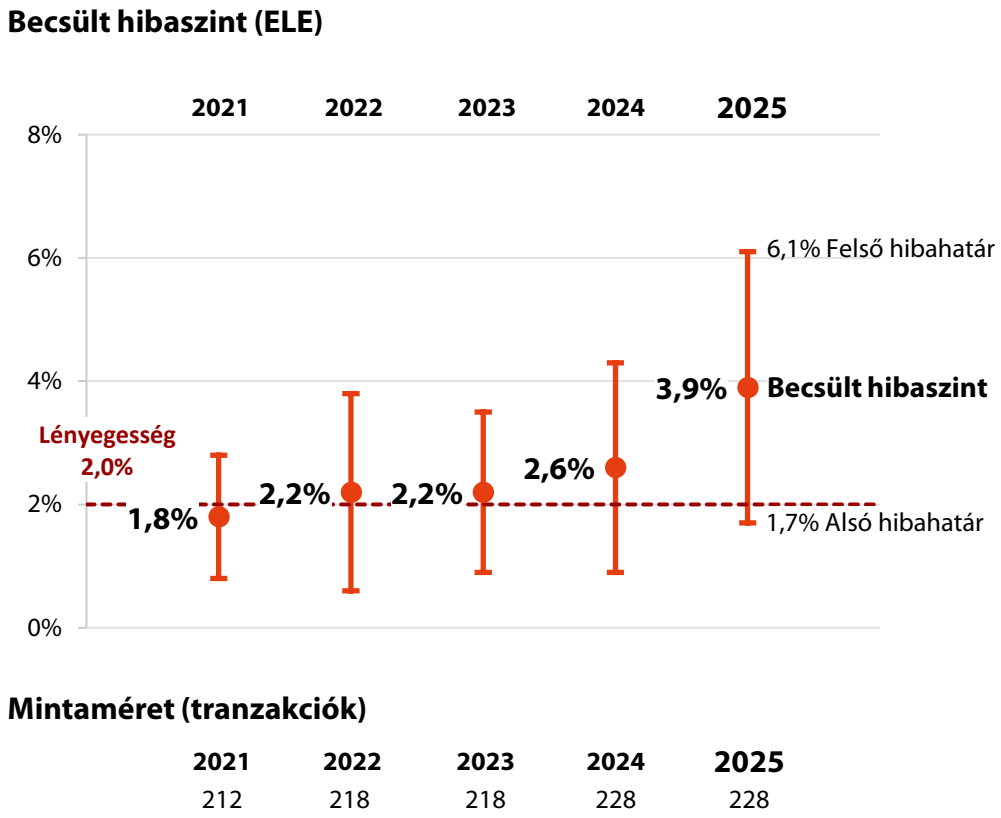
Forrás: Európai Számvevőszék.

A tranzakciók szabályszerűsége

A tranzakciótesztek eredményei

7.16. A 228 vizsgált tranzakcióból 46 (20%) esetében merült fel hiba. Az általunk számszerűsített 36 hiba alapján az általunk becsült hibaszint 3,9% (*7.3. ábra*). Tavaly 228 tranzakcióból álló mintánkban 39 tranzakció (17%) esetében merült fel hiba, és 22 hibát számszerűsítettünk.

7.3. ábra. A tranzakciótesztek eredményei

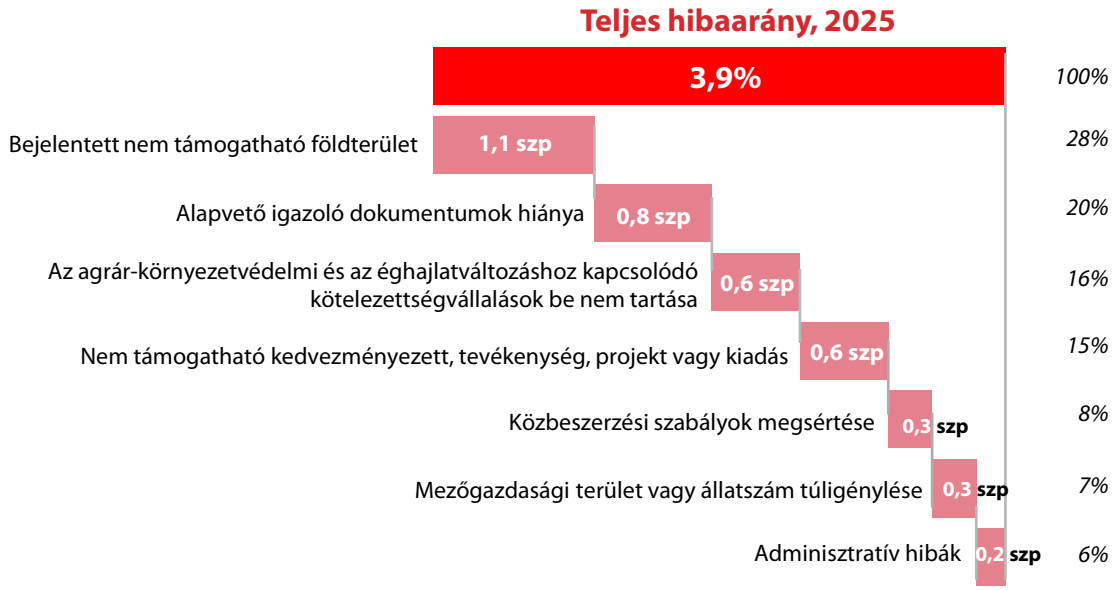

Forrás: Európai Számvevőszék.

7.17. Eredményeink azt mutatják, hogy a hibaszint alacsonyabb volt a – KAP-kiadások több mint felét és az MFF e fejezetén belül a kifizetések 49%-át kitevő – (ökorendszereken kívüli) közvetlen kifizetések esetében, mint a többi kiadási terület (ökorendszerek, vidékfejlesztés, piaci intézkedések, IÁA, tengerügy, halászat, környezetvédelem és éghajlat-politika) összessége esetében, amelyek a kifizetések 51%-át tették ki.

7.18. A *7.4. ábra* bemutatja a 2025. évi becsült hibaszint hibakategóriák szerinti megoszlását. A 2025-re becsült hibaszint növekedése nagyrészt azzal függ össze, hogy a kedvezményezettek támogatásra nem jogosult földterületeket jelentettek be. Megjegyezzük, hogy ellenőrzésünk idején a Bizottság éppen szabályszerűségi ellenőrzéseket végzett a kontrollrendszereknek a mögöttes hibákkal kapcsolatos hiányosságait illetően.

7.4. ábra. A becsült hibaszint nagy része támogatásra nem jogosult földterületek bejelentéséhez kapcsolódik

szp: százalékpont

Forrás: Európai Számvevőszék.

7.19. Az általunk feltárt számszerűsíthető hibák közül a legtöbb (17) közvetlen kifizetéses tranzakciókat érintett. Számszerűsíthető hibákat tártunk fel vidékfejlesztési tranzakciókban (14), piaci intézkedésekben (1) és más KAP-on kívüli szakpolitikai területeken (4) is. Találtunk továbbá 17 olyan szabályszerűségi problémát is, amely nem befolyásolta a hibaarányt.

7.20. A tagállami hatóságok által alkalmazott korrekciós intézkedések a mintánkban szereplő tranzakciók közül 45-öt érintettek közvetlenül. Ezek az intézkedések számításaink szempontjából relevánsak voltak, mivel 0,7 százalékponttal csökkentették a jelentésünk e fejezetére vonatkozóan becsült hibaszintet. A *számszerűsíthető hibák* közül 19 esetében a tagállami hatóságok elegendő információval rendelkeztek ahhoz, hogy a kiadások jóváhagyása előtt megakadályozzák vagy feltárják és kijavítsák a hibákat. Ha a tagállami hatóságok a rendelkezésükre álló összes információt megfelelően felhasználták volna, a becsült hibaszint 2,4 százalékponttal kisebb lett volna jelentésünk e fejezetére nézve. Az MFF 3. fejezetének kifizetéseiről és tranzakciótesztjeink eredményeiről a ***7.1. melléklet*** nyújt áttekintést az ellenőrzésünk során vizsgált 18 tagállam[3] tekintetében.

Közvetlen kifizetések

7.21. A 63 közvetlen kifizetéses tranzakcióban (nem számítva az ökorendszereket) nyolc számszerűsíthető hibát találtunk. Ezek közül öt a terület vagy az állatszám csekély mértékű túligényléséből, kettő nem támogatható földterület bejelentéséből, egy pedig a támogatási jogosultságok helytelen kiszámításából eredt. A ***7.2. háttérmagyarázatban*** egy olyan bejelentett földterületre mutatunk be példát, amely a mezőgazdasági tevékenységre vonatkozó követelménynek való meg nem felelés miatt nem lett volna támogatható.

[3] Bulgária, Csehország, Dánia, Németország, Írország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Horvátország, Olaszország, Litvánia, Magyarország, Ausztria, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovákia és Svédország.

7.2. háttérmagyarázat

Mezőgazdasági tevékenységre vonatkozó követelmény nemteljesítése a bejelentett földterületen (példa)

Görögországban egy kedvezményezett 102 juhot és kecskét jelentett be, és hozzáférést kért köztulajdonú legelőkhöz. A nemzeti szabályokkal összhangban a görög hatóságok 7,14 ha, hat parcellára tagolt állandó legelőt utaltak ki a kedvezményezettnek Kithnosz szigetén, amely több mint 226 km-re van a mezőgazdasági termelő krétai istállójától és állataitól. Sem a görög hatóságok központi állatnyilvántartásában, sem a kedvezményezett kérelmében nem szerepel arra vonatkozó bejegyzés, hogy az állatokat legeltetés céljából Kithnoszra szállították volna. A nemzeti szabályok értelmében a „termelésbe vont állandó legelő” után járó támogatásra való jogosultság feltételeként az állandó legelőn biztosítani kell egy minimális számosállategység-sűrűséget. Mivel egyetlen állatot sem szállítottak Kithnoszra, a kiutalt parcellákon a számosállategység-sűrűség nulla volt. Megállapítottuk továbbá, hogy a hat kijelölt parcella közül csak egy volt állami tulajdonban, és a többi parcellára nem lehetett volna földhasználati jogosultságot adni a kedvezményezettnek. Ellenőrzésünk idején a Bizottságnál szabályszerűségi záróelszámolási eljárás volt folyamatban, többek között a görög hatóságok azon kontrollrendszereinek hiányosságai miatt, amelyek révén ellenőrizhető a mezőgazdasági tevékenységre vonatkozó követelmény teljesülése.

Forrás: Eurostat – GISCO.

7.22. Az ökorendszerekkel kapcsolatos 40 tranzakcióban kilenc számszerűsíthető hibát találtunk. Ezek közül három arra volt visszavezethető, hogy a bejelentett földterület nem volt támogatható, mivel nem volt bizonyíték arra, hogy a földterület jogszerűen állt a kedvezményezett rendelkezésére (***7.3. háttérmagyarázat***). Emellett két hiba a kötelező dokumentáció hiányából, kettő a finanszírozási követelményeknek való meg nem felelésből, kettő pedig a terület túligényléséből adódott.

7.3. háttérmagyarázat

A földhasználati jogosultságra vonatkozó bizonyíték hiánya (példák)

A szabálytalan visszaigénylések megelőzéséhez elengedhetetlen annak előírása, hogy a területalapú beavatkozások kedvezményezettjei – akár kérelmük részeként, akár kérésre – bizonyítani tudják, hogy jogszerűen rendelkeznek a földterülettel. Három horvátországi tranzakció esetében megállapítottuk, hogy a kedvezményezett nem tudott bizonyítékot szolgáltatni arra vonatkozóan, hogy valóban rendelkezési joga volt az igénylés alapját képező bérelt parcellák közül egy vagy több felett. A horvát jogszabályok értelmében a mezőgazdasági termelőknek 2026. január 31-ig be kellett nyújtaniuk a bérelt földterület használatára való jogosultságukat igazoló dokumentumokat. Sem a kifizető ügynökség, sem a kedvezményezett nem nyújtott be bizonyítékot az érintett, béreltként nyilvántartásba vett parcellák használatára való jogosultságról. Ellenőrzésünk idején a Bizottságnál szabályszerűségi záróelszámolási eljárás volt folyamatban a horvát hatóságok földhasználati jogosultság ellenőrzésére szolgáló kontrollrendszereinek hiányosságai miatt.

Vidékfejlesztés, piaci intézkedések és egyéb szakpolitikai területek

7.23. 52 vidékfejlesztési, a mezőgazdasági termelők által bejelentett területen vagy állatszámon alapuló kifizetést vizsgáltunk meg. Ezek között voltak egyedi agrár-környezet- és éghajlatvédelmi kötelezettségvállalások teljesítéséért járó kifizetések, a biogazdálkodásért járó kompenzációs kifizetések, a hátrányos természeti adottságú területeken gazdálkodóknak nyújtott kifizetések, valamint a védett Natura 2000 területeken folytatott gazdálkodáshoz kapcsolódó kompenzációs kifizetések. Az 52 kifizetés közül 40 a 2023–2027-es KAP-hoz, 12 pedig a 2014–2022-es KAP-hoz kapcsolódott.

7.24. Az 52 általunk tesztelt terület- vagy állattartáshoz kapcsolódó vidékfejlesztési tranzakcióból 6 esetében merült fel számszerűsíthető hiba. A hibák között volt három területtúligénylés, két esetben az agrár-környezet- és éghajlatvédelmi kötelezettségvállalások betartásának elmulasztása, valamint egy esetben a földhasználati jogosultságra vonatkozó bizonyítékok hiánya.

7.25. Megvizsgáltunk vidékfejlesztési beruházási projektek részére történt 53 kifizetést: ezek között voltak tárgyi eszközökbe, alapvető szolgáltatásokba és a falvak megújításába, valamint erdészeti fejlesztésekbe történő beruházások. Az 53 kifizetés közül nyolc a 2023–2027-es KAP-hoz, 45 pedig a 2014–2022-es KAP-hoz kapcsolódott.

7.26. Nyolc kifizetésben tártunk fel számszerűsített hibát, ezek közül egy a 2023–2027-es KAP-hoz, hét pedig a 2014–2022-es KAP-hoz kapcsolódott. A kifizetések nem támogatható kiadások vagy tevékenységek bejelentéséből, a közbeszerzési szabályok megsértéséből vagy a támogatási arány helytelen kiszámításából eredő hibákat tartalmaztak. A ***7.4. háttérmagyarázat*** példaként mutat be egy olyan, a 2014–2022-es KAP-hoz kapcsolódó kifizetést, amely több hibát is tartalmazott.

7.4. háttérmagyarázat

Több hibával érintett beruházási projekt (példa)

Magyarországon egy nonprofit korlátolt felelősségű társaság 2019 júniusában támogatási kérelmet nyújtott be az „Együttműködések támogatása a rövid ellátási láncok és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért” című pályázati felhívásra. A támogatási határozatot 2020 októberében adták ki. A projekt befejezésének eredeti határideje 2022 októbere volt, ezt lejárta után, a kedvezményezett 2024. júniusi kérelme nyomán meghosszabbították.

Az általunk feltárt hibák között volt az irodabérlés és -berendezés nem támogatható költségeinek visszaigénylése, valamint a közbeszerzési eljárás kapcsán a kedvezményezett és a sikeres ajánlattevő közötti, nyilvánosságra nem hozott korábbi üzleti kapcsolat. Megállapítottuk továbbá, hogy a kifizető ügynökség több mint másfél évvel meghosszabbította a projekt befejezésének határidejét.

7.27. A piaci intézkedésekkel kapcsolatos 12 tesztelt tranzakcióban egy számszerűsíthető hibát találtunk, amely egy szőlőültetvény újratelepítésére szánt terület túligényléséhez kapcsolódott.

7.28. A KAP-on kívüli egyéb szakpolitikák esetében nyolc tranzakciót ellenőriztünk, és négy számszerűsíthető hibát találtunk. Ezek közül három a LIFE-projektek kapcsán elszámolt, nem támogatható költségekhez, egy pedig egy kedvezményezett által egy IÁA-projekthez nyújtott természetbeni hozzájárulás túlértékeléséhez kapcsolódott.

Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság és a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság beszámolása a kiadások szabályszerűségéről

7.29. 2025-ben továbbra is két szabályrendszer vonatkozott a DG AGRI-nak a kiadások szabályszerűségéről szóló beszámolójára: egyrészt a 2023–2027-es KAP stratégiai terv kiadásaira vonatkozó teljesítményalapú bizonyossági modell, másrészt a 2014–2022-es KAP megfelelési kerete. Ez utóbbi továbbra is alkalmazandó a KAP stratégiai terveken kívüli kiadásokra, beleértve a tagállamok által a 2014–2022-es vidékfejlesztési programjaik keretében az év során teljesített fennmaradó kifizetéseket is. 2024 óta sem a Bizottság, sem a tagállamok nem kötelesek becslést adni a kifizetéskori hibakockázatról a KAP stratégiai tervek alá tartozó kiadások tekintetében.

7.30. Minden tagállamnak „*bizonyossági csomagot*” kell benyújtania a DG AGRI részére. A csomag tartalmazza az egyes kifizető ügynökségek éves kiadási elszámolásait és *éves teljesítményjelentésüket*, valamint azok igazgatójának vezetői nyilatkozatát. Ez a nyilatkozat kijelenti, hogy a szolgáltatott információk teljes körűek és pontosak, továbbá az irányítási rendszerek megfelelően működnek, köztük azok is, amelyek a bejelentett kiadások jogszerűségének és szabályszerűségének biztosítására szolgálnak. A csomag magában foglalja továbbá független *tanúsító szervek* jelentéseit és véleményeit a következőkkel kapcsolatban: a kifizető ügynökségek pénzügyi elszámolásai, irányítási rendszerei, éves teljesítményjelentése, valamint a KAP stratégiai terveken kívüli kiadásaik jogszerűsége és szabályszerűsége.

7.31. A 2023–2027-es KAP stratégiai tervek keretében teljesített kiadások (46,3 milliárd euró) esetében a DG AGRI a tanúsító szervek jelentései és saját ellenőrzési munkája alapján értékelte a beavatkozások hibakockázatát. 2025-re nézve a Bizottság a KAP stratégiai terv szerinti kiadások 68%-át kis kockázatúnak, 24%-át közepes kockázatúnak, a fennmaradó 8%-át pedig nagy kockázatúnak értékelte. A kis kockázatú kiadások olyan beavatkozásokhoz kapcsolódnak, amelyeket nem érintenek az irányítási rendszereik esetleges súlyos hiányosságai. A kis kockázatú kiadások zömére közvetlen kifizetések és az IIER hatálya alá tartozó egyéb támogatások keretében kerül sor (29,0 milliárd euró).

7.32. A 2014–2022-es KAP megfelelési keretének hatálya alá tartozó, a KAP stratégiai terveken kívüli kiadások (10,6 milliárd euró) esetében a DG AGRI továbbra is kiszámította a közvetlen kifizetések, valamint a vidékfejlesztési és a piaci intézkedések kifizetéskori hibakockázatát. A számadatok a kifizető ügynökségek által bejelentett hibaarányokon alapulnak, amelyeket a Bizottság a saját maga és a tanúsító szervek által végzett ellenőrzések figyelembevételével kiigazít. A DG AGRI számításai szerint 2025-ben a kifizetéskor kockázatosnak minősülő becsült összeg a KAP stratégiai terveken kívüli kiadások 10,6 milliárd eurós összegének mintegy 3,5%-a, ezen belül a 0,5 milliárd euró összegű közvetlen kifizetések mintegy 1,6%-a, a 8,8 milliárd euró összegű vidékfejlesztési kifizetések 3,8%-a, valamint az 1,3 milliárd euró összegű piaci intézkedésekkel kapcsolatos kifizetés 2,4%-a.

7.33. 2025-re vonatkozóan összességében a DG AGRI a KAP-kiadások 64%-át alacsony kockázatúnak (2024: 77%), 20%-át közepes kockázatúnak (2024: 10%), 16%-át pedig magas kockázatúnak (2024: 13%) értékelte. A Bizottság három fő tényezőt emelt ki a 2025. évi értékelés eredményei kapcsán:

- az összes görögországi KAP-kiadás kapcsán kiadott fenntartás, miután – a több akkreditációs kritériumnak való tartós meg nem felelést és 415 millió euró összegű pénzügyi korrekció kiszabását követően – a kifizető ügynökség a 2025. évi pénzügyi évben próbaidő alatt állt[4];
- több tagállam – köztük Franciaország – esetében a tanúsító szervek által végzett értékelések javulása a 2023–2027-es rendszer működésének második évében;
- az, hogy egyes tagállamok felgyorsították a kiadásokat annak érdekében, hogy a 2014–2022-es vidékfejlesztési programok lezárása előtt maximalizálják a források felhasználását.

7.34. Korlátozott felülvizsgálatot végeztünk a DG MARE éves tevékenységi jelentésében szereplő szabályszerűségi információkra nézve is. Észrevételeztük, hogy a DG MARE-nak a kifizetéskori, illetve *lezáráskori* kockázat kiszámítására szolgáló módszertana összhangban van a bizottsági iránymutatásokkal.

[4] A Bizottság (EU) 2025/1147 végrehajtási határozata (2025 június 11.).

A Bizottság éves irányítási és teljesítményjelentése (AMPR)

7.35. A Bizottság az éves irányítási és teljesítményjelentésében már nem ad becslést a „Természeti erőforrások és környezet” fejezet *kifizetéskori kockázatáról*, mivel a DG AGRI, a DG MARE, a DG ENV és a DG CLIMA megfelelési keretrendszerei csupán a fejezet 20%-át fedik le.

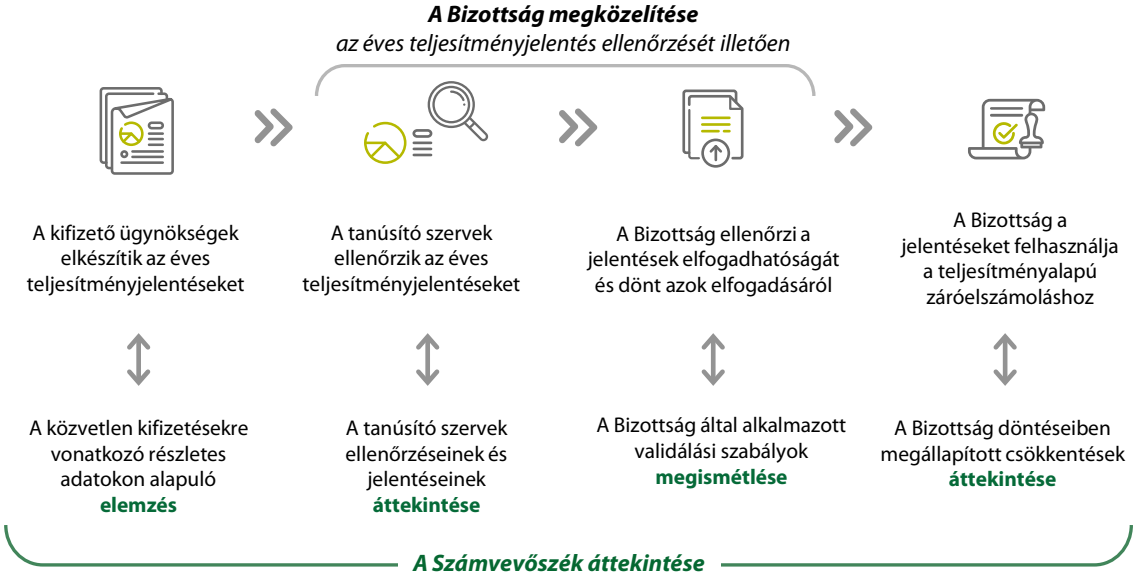
A 2023–2027-es KAP keretében végzett teljesítménybeszámolás felülvizsgálata

7.36. A kifizető ügynökségek éves teljesítményjelentéseket készítenek, amelyek bemutatják a KAP stratégiai tervek szerinti beavatkozások outputjait és kiadásait, és amelyek helyességét a tanúsító szervek ellenőrzik. A Bizottság a teljesítményjelentések elfogadása előtt validálási szabályokon alapuló automatizált ellenőrzéseket végez. Ezt követően a teljesítményjelentések és a tanúsító szervek ellenőrzéseinek eredményei alapján értékeli a bejelentett outputok és a megfelelő kiadások közötti összhangot. A Bizottság dönthet úgy, hogy a *teljesítményalapú záróelszámolási eljárás* során csökkenti azokat a kiadásokat, amelyekhez nem kapcsolódnak megfelelő eredmények.

7.37. Áttekintettük, milyen módszertant használ a Bizottság a kifizető ügynökségek 2024. évi pénzügyi évre vonatkozó éves teljesítményjelentéseinek pontosságára vonatkozó bizonyosság nyújtásához. Kiválasztottuk kilenc tagállam[5] 10 kifizető ügynökségét, és megvizsgáltuk a tanúsító szerveik és a Bizottság által a teljesítményadatok pontosságának biztosítása érdekében végzett főbb ellenőrzéseket. A teljesítményjelentéseket 2025 februárjában és márciusában nyújtották be a Bizottságnak, amely felhasználta azokat a 2025. októberi teljesítményalapú záróelszámolási eljáráshoz. A folyamatot és felülvizsgálati megközelítésünket a ***7.5. ábra*** foglalja össze.

[5] Bulgária, Németország (Alsó-Szászország–Bréma–Hamburg), Spanyolország (Andalúzia és Galícia), Franciaország (ASP), Görögország, Magyarország, Olaszország (AGREA), Lengyelország és Románia.

7.5. ábra. A teljesítménybeszámolásra vonatkozó bizonyosság számvevőszéki felülvizsgálata

Forrás: Európai Számvevőszék.

7.38. Elemeztük a közvetlen kifizetések alapjául szolgáló adatokat, és elemzésünk a 10 kiválasztott kifizető ügynökség közül kilencre vonatkozóan megerősítette a bejelentett adatokat. A francia éves teljesítményjelentés esetében elemzésünk egybevágott a Bizottságéval, amely a 35 közvetlen kifizetési egységösszegből öt esetében jelentős (2%-ot meghaladó) eltéréseket tárt fel a nettó és a bruttó kiadások között, ami a kiadások csökkentését eredményezheti, valamint számos kisebb (2%-ot el nem érő) eltérést tárt fel a kifizető ügynökségek alapul szolgáló adatai és a bejelentett adatok között a kiadások és az outputok tekintetében.

7.39. A tanúsító szervek jelentéseinek áttekintése megerősítette, hogy az azokban szereplő információk megfelelnek a jogi követelményeknek[6]. A 10 jelentésből kilenc esetében a tanúsító szervek elegendő bizonyítékot szolgáltattak a teljesítményadatok pontosságára vonatkozóan elvégzett ellenőrzésekről. A francia tanúsító szerv a kifizető ügynökség késedelmes adattovábbítása miatt csak részleges ellenőrzéseket tudott végezni a teljesítményjelentés egyes elemein.

[6] Az (EU) 2021/2116 rendelet 12. cikke és az (EU) 2021/2116 rendelet alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2021 december 21-i (EU) 2022/128 bizottsági végrehajtási rendelet 5–7. cikke.

7.40. Megismételtük az egyeztetések automatizált ellenőrzését, valamint a bejelentett outputok és kiadások közötti eltérések azonosítását a Bizottság által alkalmazott validálási szabályokkal. Tesztelésünk eredményei összhangban voltak a Bizottság eredményeivel.

7.41. Megállapítottuk, hogy a Bizottság által a teljesítményalapú záróelszámolási eljárás során a tagállami kiadások tekintetében végrehajtott csökkentések összhangban voltak az éves teljesítményjelentésekben szereplő adatokkal és az ellenőrzések eredményeivel. Németország esetében a teljesítménybeszámolási adatok egy részét jóval a február közepi leadási határidő után nyújtották be a Bizottságnak.

7.42. Összességében az általunk vizsgált 10 kifizető ügynökség közül nyolc esetében nem találtunk a bizonyossággal kapcsolatos problémákat. Franciaország és Németország esetében megerősítettük, hogy az adattovábbítási késedelmek miatt a tanúsító szervek kevésbé tudták ellenőrizni a számadatokat, és ezáltal bizonyosságot nyújtani egyes bejelentett információk pontosságáról. Megjegyezzük, hogy a 2025. évi pénzügyi évtől a teljesítményalapú záróelszámolási eljárás megszűnik.

Következtetések és ajánlások

Következtetés

7.43. Az általunk szerzett és e fejezetben bemutatott ellenőrzési bizonyítékok összességükben arra mutatnak, hogy a „Természeti erőforrások és környezet” fejezet kiadásait összességében lényeges hibaszint jellemzi (***7.16***. bekezdés). Tranzakciótesztjeink alapján a többéves pénzügyi keret ezen fejezetére vonatkozó becsült általános hibaszint 3,9%.

Ajánlások

7.44. A 2022. évi éves jelentésünkben megfogalmazott ajánlásunk hasznosulásvizsgálata már 2024-ben megtörtént[7]. A Bizottság teljes mértékben megvalósította ezt az ajánlást.

7.45. Áttekintettük továbbá a 2023. és 2024. évi éves jelentésünk azon ajánlásainak végrehajtását is, amelyek kapcsán azonnali lépésekre volt szükség, vagy amelyek végrehajtását 2025-re irányoztuk elő. A 2023. évi éves jelentésben megfogalmazott egyik ajánlást 2025-ben kellett végrehajtani (7.2. melléklet). Megítélésünk szerint ezt az ajánlást végrehajtották.

7.46. 2025-re vonatkozó megállapításaink és következtetéseink alapján a következőket javasoljuk:

7.1. ajánlás. Együttműködés a tagállamokkal a jogszerű földhasználat ellenőrzésének javítása érdekében

A 2028–2034-es KAP végrehajtásának megtervezésével összefüggésben a Bizottság működjön együtt a tagállamokkal, hogy azok kontrollrendszerei jobban biztosítsák, hogy a bejelentett földterületek jogszerűen a kedvezményezettek rendelkezésére álljanak.

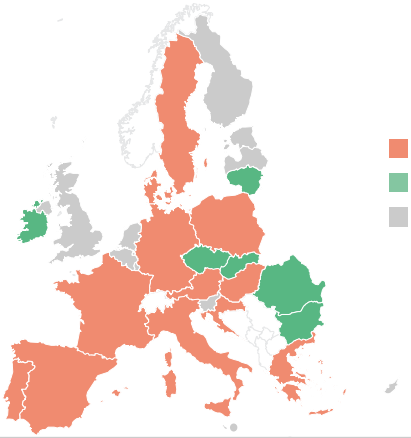
Megvalósítás céldátuma: 2027.

---

[7] 2024. évi éves jelentés, 7.2. melléklet.

Mellékletek

7.1 melléklet. A 2025. évi tranzakciókból és szabályszerűségi hibákból álló mintánk

Tagállam	Uniós hozzájárulás *(millió euró)*	Ellenőrzött tranzakciók	Megfelelési hibák	
			Számszerűsített	Nem számszerűsített
Franciaország	9 538	26	5	1
Spanyolország	7 361	24	4	3
Olaszország	6 457	17	1	1
Németország	6 296	24	5	–
Lengyelország	5 301	24	–	1
Románia	3 123	13%	–	–
Görögország	2 609	12	3	3
Magyarország	1 725	8	2	2
Írország	1 466	5	–	–
Bulgária	1 230	4	–	–
Portugália	1 220	6	2	–
Ausztria	1 197	9	4	–
Csehország	1 056	5	–	–
Dánia	1 023	9	1	5
Litvánia	946	9	–	–
Svédország	918	11	–	1
Szlovákia	913	4	–	–
Horvátország	721	10	5	–
Nem ellenőrzött tagállamok	4 519	n.a.	n.a.	n.a.
KAP-kiadások	56 900	**220**	**32**	**17**
Egyéb kiadások	2 700	**8**	**4**	**0**
ÖSSZESEN	59 600	**228**	**36**	**17**

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Bizottság adatai alapján.

7.2 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása

A végrehajtás szintje: teljes mértékben megvalósult; a legtöbb tekintetben megvalósult; néhány tekintetben megvalósult; nem valósult meg.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése	
		Végrehajtás szintje	Megjegyzések
2023	Ajánlásunk a Bizottságnak: **7.1. ajánlás: A nagy gazdaságoknak nyújtott uniós támogatás maximalizálására vonatkozó nemzeti intézkedések eredményességének vizsgálata** Tekintettel arra, hogy a tagállamok felelőssége, hogy a jövedelemtámogatást elsősorban azoknak juttassák, akiknek arra a legnagyobb szükségük van, vizsgálja meg a nagy mezőgazdasági üzemeknek nyújtott közvetlen kifizetések korlátozására irányuló tagállami intézkedések eredményességét. Megvalósítás céldátuma: 2025.		Megítélésünk szerint ezt az ajánlást végrehajtották, mivel a Bizottság a 2028–2034-es KAP-ra vonatkozó javaslatainak előkészítése során megvizsgálta a jövedelemtámogatás különböző méretű gazdaságok közötti elosztását a tagállamokban.

Forrás: Európai Számvevőszék.

8. fejezet

Migráció és határigazgatás
Biztonság és védelem

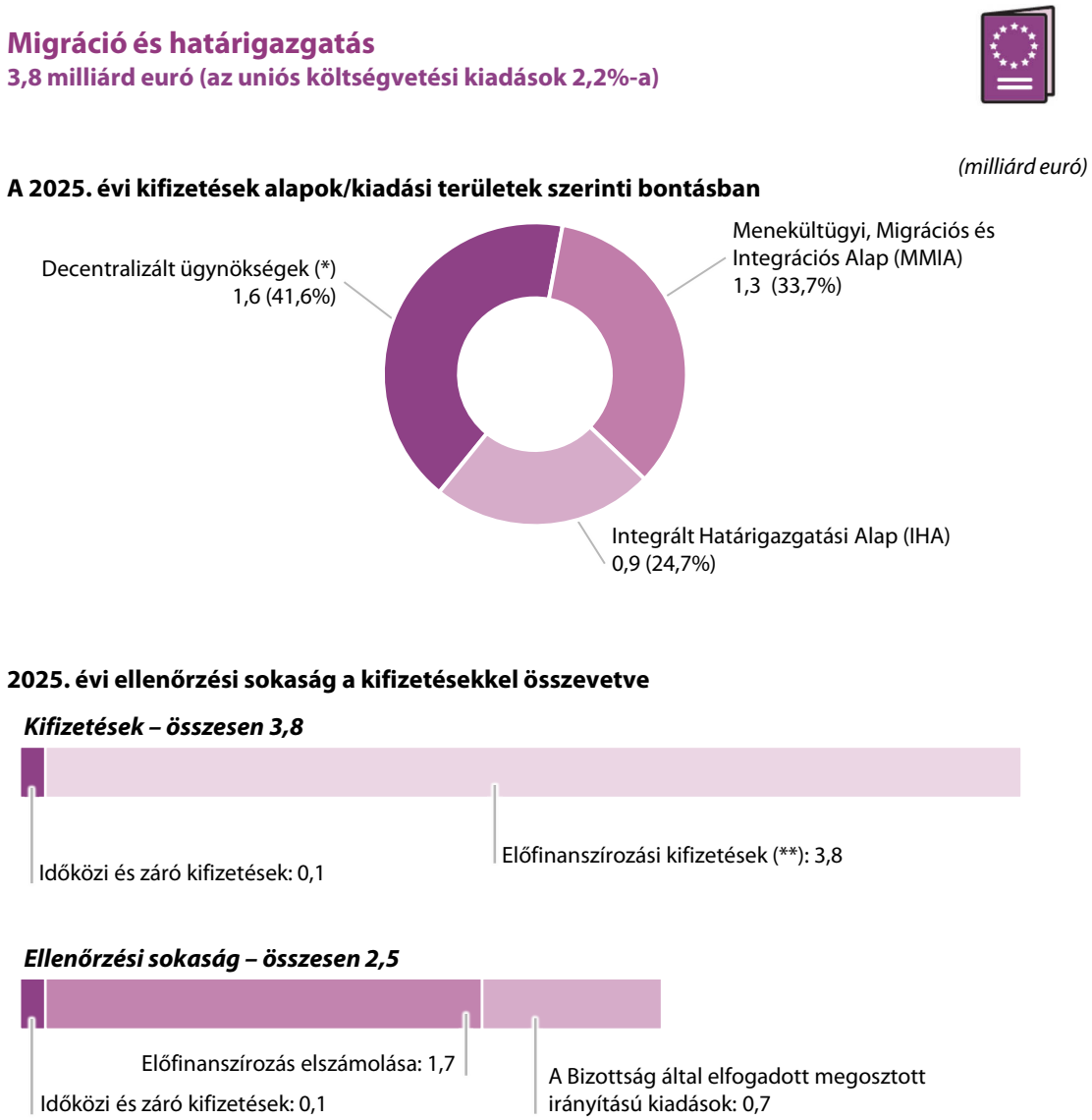
Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	**8.1.–8.10.**
Rövid ismertető	8.2.–8.6.
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	8.7.–8.10.
A tranzakciók szabályszerűsége	**8.11.–8.12.**
A belső kontrollrendszerek egyes összetevőinek vizsgálata	**8.13.–8.16.**
Az ellenőrző hatóságok munkájának áttekintése	8.13.–8.15.
A Bizottság lezárási intézkedéseinek felülvizsgálata	8.16.
Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok	**8.17.–8.19.**
Következtetések és ajánlások	**8.20.–8.22.**
Következtetés	8.20.
Ajánlások	8.21.–8.22.
Melléklet	
8.1 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása	

Bevezetés

8.1. Jelentésünk e fejezete a többéves pénzügyi keret (*MFF*) 4. fejezetére (Migráció és határigazgatás) és 5. fejezetére (Biztonság és védelem) vonatkozó ellenőrzésünk eredményeit tartalmazza. A ***8.1. ábra*** és a ***8.2. ábra*** áttekintést nyújt a 2025-ben ezen MFF-fejezetek kapcsán végzett fő tevékenységekről, felhasznált összegekről és az ellenőrzött sokaságról.

8.1. ábra. Kifizetések és ellenőrzött sokaság – Migráció és határigazgatás

(*) A decentralizált ügynökségeknek teljesített kifizetésekről az uniós ügynökségekről szóló éves jelentésünkben számolunk be.
(**) Beleértve a megosztott irányítás keretében folyósított éves előlegeket és a Bizottság által még el nem fogadott időközi kifizetéseket.

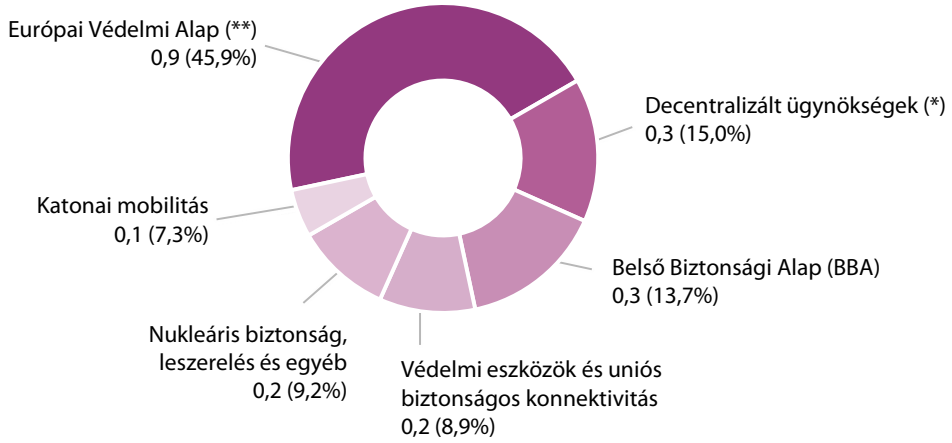
Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2025. évi összevont pénzügyi beszámolójának adatai alapján.

8.2. ábra. Kifizetések és ellenőrzött sokaság – Biztonság és védelem

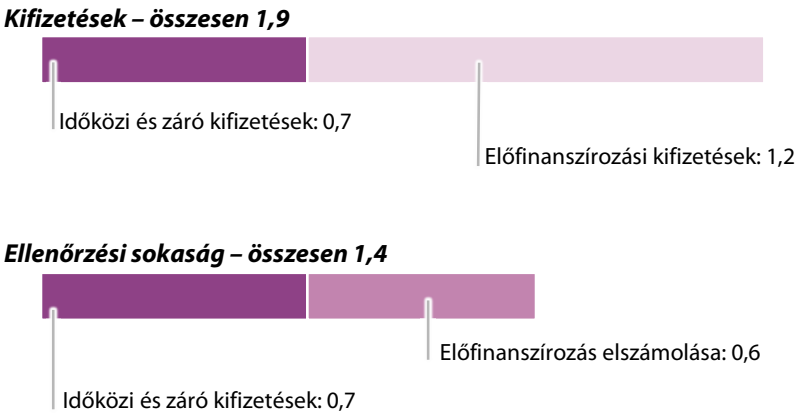
Biztonság és védelem
1,9 milliárd euró (az uniós költségvetési kiadások 1,1%-a)

(milliárd euró)

A 2025. évi kifizetések alapok/kiadási területek szerinti bontásban

2025. évi ellenőrzési sokaság a kifizetésekkel összevetve

(*) A decentralizált ügynökségeknek teljesített kifizetésekről az uniós ügynökségekről szóló éves jelentésünkben számolunk be.
(**) Ez a kiadási terület több különböző alapból (Európai Védelmi Alap, európai védelmi ipari fejlesztési program és a lőszergyártás támogatásáról szóló jogszabály) finanszírozott projekteket foglal magában.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2025. évi összevont pénzügyi beszámolójának adatai alapján.

Rövid ismertető

8.2. A 4. fejezet kiadásai elsősorban a menedékkérőket és migránsokat érkezésük után azonnal fogadó nemzeti hatóságoknak nyújtott támogatásra, a közös menekültügyi és migrációs politika kidolgozására, valamint az eredményes visszaküldések biztosítására irányulnak. Fedezik továbbá a határigazgatás és a vízumpolitika támogatását. Az 5. fejezet kiadásai többek között olyan *programokkal* kapcsolatosak, amelyek erősítik az európai polgárok biztonságát és védelmét, javítják az Unió védelmi kapacitásait és válságreagálási eszközöket biztosítanak. A ***8.3. ábra*** bemutatja a két fejezet szakpolitikai célkitűzéseit, valamint a kapcsolódó forrásokat és eszközöket.

8.3. ábra. Szakpolitikai célkitűzések és végrehajtási módok

4. fejezet. Migráció és határigazgatás

Irányítási mód

Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap

Megosztott
Közvetlen
Közvetett

A menedékkérők elszállásolásával és fogadásával kapcsolatos szolgáltatások támogatása, tájékoztatási intézkedések a nem uniós országokban a legális migrációs csatornákról, nyelvi képzés, segítségnyújtás a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyeknek, valamint együttműködés az uniós tagállamok között

Integrált Határigazgatási Alap

Az Unió külső határainak eredményes ellenőrzésére irányuló közös intézkedések támogatása

Határigazgatási és Vízumeszköz

Megosztott
Közvetlen
Közvetett

Az európai integrált külső határigazgatás biztosítása a személyek Unión belüli szabad mozgásának megőrzése, az alapvető jogok tiszteletben tartása és a magas szintű biztonsághoz való hozzájárulás mellett

Vámellenőrzési berendezések pénzügyi támogató eszköze

Közvetlen

A vámunió és a vámhatóságok támogatása az Unió tisztességtelen és illegális kereskedelemmel szembeni védelme érdekében, valamint az Unión belüli biztonság és védelem biztosítása a jogszerű üzleti tevékenységek megkönnyítése mellett

---

5. fejezet. Biztonság és védelem

Belső Biztonsági Alap

Megosztott
Közvetlen
Közvetett

A szakosodott nemzeti egységek tematikus hálózatainak, valamint az eredményes és összehangolt válságreagálásnak, az alkalmazottak és a szakértők képzésének és a kiberbűnözés elleni küzdelemnek a támogatása

Nukleáris biztonság, leszerelés és egyéb

A környezet és az egészség védelme nyolc szovjet korszakbeli atomreaktor biztonságos leszerelése, valamint a Közös Kutatóközpont elavult nukleáris létesítményeinek leszerelése és hulladékgazdálkodása révén

Európai védelmi ipari fejlesztési program

Közvetlen
Közvetett

Az ipar és a tagállamok közötti együttműködés előmozdítása, az európai védelmi ipar versenyképességének támogatása és a védelmi kutatás hasznosításának javítása

Európai Védelmi Alap

Az európai védelmi technológiai és ipari bázis versenyképességének és innovációs képességének előmozdítása, valamint a tagállami képességek közötti interoperabilitás fokozása

A lőszergyártás támogatásáról szóló jogszabály

Az Unió védelmi iparának megerősítése a lőszerekkel és rakétákkal való időben történő ellátás biztosítása érdekében

Katonai mobilitás

Az Unió stratégiai közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése a kettős mobilitás támogatása érdekében

Védelmi eszközök és uniós biztonságos konnektivitás

Közvetlen

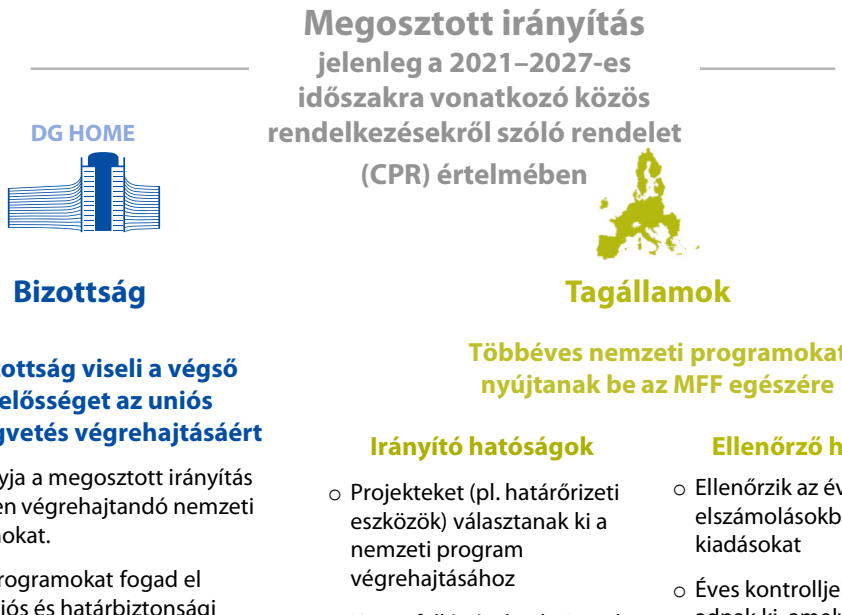
Az európai védelmi ipar erősítése együttműködésen alapuló beszerzés révén és a biztonságos kormányzati műholdas kommunikációs szolgáltatásokhoz való globális hozzáférés biztosítása, valamint annak lehetővé tétele, hogy a magánszektor kereskedelmi szolgáltatásokat nyújthasson Unió-szerte

Forrás: Európai Számvevőszék.

8.3. Egy másik jelentős kiadási terület a decentralizált ügynökségek finanszírozása. Az MFF 4. fejezetének keretében a következők tartoznak ide: *Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex)*, az *Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége (EUAA)* és *a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai uniós ügynökség (EU-LISA)*. Az MFF 5. fejezetének keretében ide tartoznak: az *Európai Unió Kábítószer-ügynöksége (EUDA)*, a *Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynöksége (Europol)* és az *Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL)*.

8.4. A megosztott irányítás keretében a tagállamok hajtják végre a Bizottság által jóváhagyott többéves programjaikat. Ez a végrehajtási mód a következők finanszírozásának zömére vonatkozik: a 2014–2020-as időszakban a *Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMIA)*, a *külső határok és a vízumügy pénzügyi támogatására szolgáló eszköz (BBA-BV)* és a *rendőrségi együttműködést támogató eszköz (BBA-P)*, a 2021–2027-es időszakban pedig ezek utódai, az MMIA, a *Határigazgatási és Vízum Eszköz (HAVE*, a korábbi BBA-BV) és a *BBA* (a korábbi BBA-P). A BBA-BV és a HAVE vonatkozásában ez a schengeni társult országokat, Izlandot, Liechtensteint, Norvégiát és Svájcot is érinti (a 2021–2027-es időszakban a Liechtensteinnek nyújtott valamennyi finanszírozást közvetlenül a Bizottság hajtja végre). A ***8.4. ábra*** további részletekkel szolgál a megosztott irányítás működéséről.

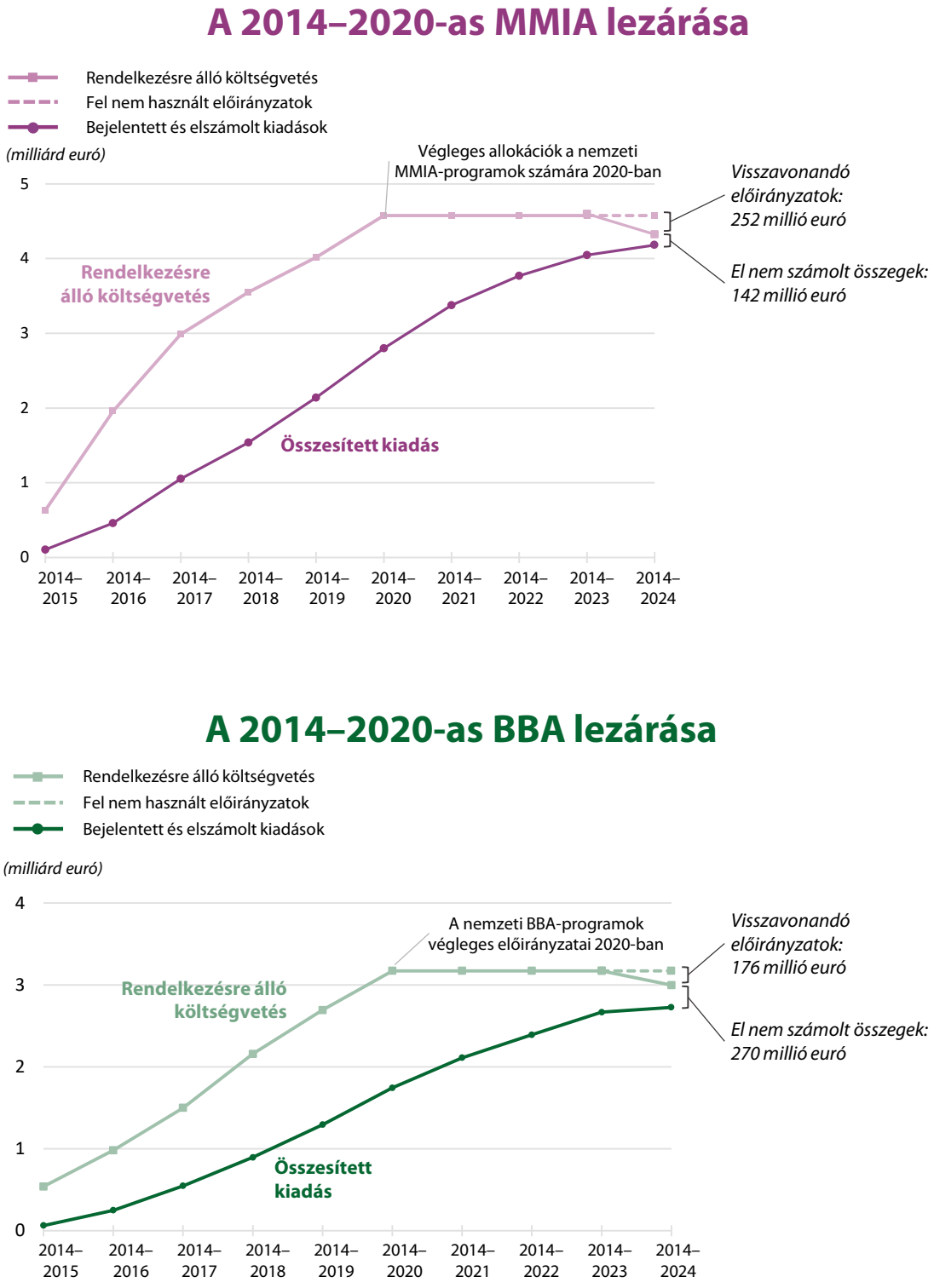
8.4. ábra. Megosztott irányítási, kontroll- és bizonyosságszerzési folyamatok a 2021–2027-es programozási időszakban a migráció, a határigazgatás és a belső biztonság területén

Forrás: Európai Számvevőszék.

8.5. A 2014–2020-as MMIA- és BBA-programok végleges *előirányzatai* 4576 millió eurót, illetve 3172 millió eurót tettek ki. A programok *lezárásáig* a tagállamok az MMIA esetében 4324 millió euró, a BBA esetében pedig 2996 millió euró halmozott kiadást jelentettek be. Összesen 252 millió euró (5,5%) és 176 millió euró (5,5%) előirányzat maradt felhasználatlanul, ezek így visszavonásra kerülnek. 2025. december 31-ig a Bizottság 4182 millió euró, illetve 2726 millió euró halmozott kiadást fogadott el az MMIA, illetve a BBA keretében, míg az MMIA tekintetében további 142 millió euró (3,3%), a BBA tekintetében pedig 270 millió euró (9,0%) bejelentett összeg vár még elszámolásra. A ***8.5. ábra*** bemutatja a tagállamok által a 2014–2020-as *programozási időszak* kezdete óta a Bizottsághoz visszatérítés céljából bejelentett kiadásokat, valamint a lezárási folyamat jelenlegi állását.

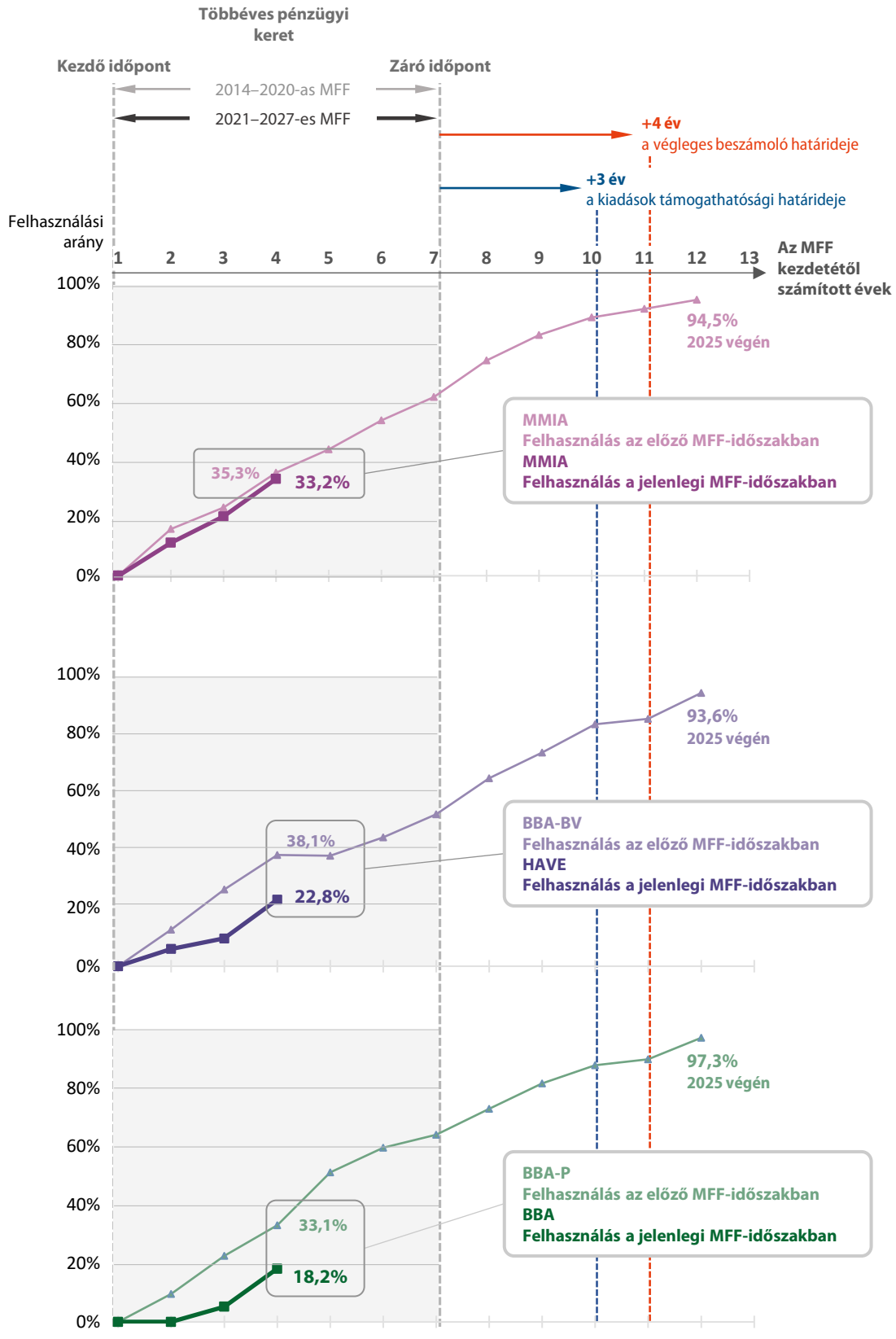
8.5. ábra. A 2014–2020-as MMIA és BBA megosztott irányítású programjainak előrehaladása

Forrás: Európai Számvevőszék, a tagállamok által benyújtott 2024. évi elszámolások, valamint a Bizottság záróelszámolási határozatai (2025. december 31-i állapot) alapján.

8.6. A ***8.6. ábra*** azokat a kiadásokat mutatja be, amelyeket a Bizottság a 2021–2027-es *programozási időszak* kezdete óta elfogadott a tagállamoknak történő visszatérítésre, és összehasonlítja a felhasználást az előző időszakkal a végrehajtás N+4. évéig (2018, illetve 2025). A késedelmes végrehajtás fő okai közé tartozik a 2021–2027-es jogszabályok és programok késedelmes jóváhagyása, valamint a 2014–2020-as programozási időszak végrehajtási időszakának meghosszabbítása. E megosztott irányítású programok végrehajtásáról a ***2.13. bekezdés*** is tartalmaz információkat.

8.6. ábra. A 2021–2027-es MMIA, HAVE és BBA megosztott irányítású programjainak előrehaladása az előző időszakhoz képest

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság által az SFC támogatási portál 2026. április 12-i adatai szerint elfogadott összegek alapján.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

8.7. 2025-ben az MFF 4. és 5. fejezetére vonatkozóan az ***1.1. mellékletben*** meghatározott ellenőrzési megközelítést és módszereket alkalmaztuk. Megvizsgáltunk egy 28 *tranzakcióból* álló mintát, amely hozzájárult az átfogó *megbízhatósági nyilatkozatunkhoz*. Ez a minta azonban nem reprezentatív a többéves pénzügyi keret e fejezeteinek kiadásaira nézve, így nem teszi lehetővé számunkra, hogy *megbecsüljük* e fejezetek *hibaarányát.* A minta a következőkből állt:

a) 11, a tagállamokkal *megosztott irányítás* keretében végrehajtott tranzakció (Bulgária Németország, Franciaország, Hollandia és az Egyesült Királyság, a MFF 4. fejezete, illetve Csehország a MFF 5. fejezete tekintetében);

b) a Bizottság *közvetlen irányítása* alá tartozó 14 tranzakció (5 az MFF 4. fejezete, 9 az MFF 5. fejezete tekintetében);

c) a Bizottság *közvetett irányítása* alá tartozó három tranzakció (kettő az MFF 4. fejezete, egy az MFF 5. fejezete tekintetében).

8.8. Kiválasztott kontrollrendszereket is megvizsgáltunk a következők áttekintésével:

a) Bulgária, Csehország és Franciaország nemzeti *ellenőrző hatóságainak* a Belső Biztonsági Alapra vonatkozó 2024. évi éves beszámolóval együtt benyújtott *éves kontrolljelentései* a 2021–2027 es MFF keretében;

b) az ezen ellenőrző hatóságok által az említett tagállamok BBA-ra vonatkozó 2024. évi éves beszámolói keretében végzett munka;

c) az, hogy ezek az ellenőrző hatóságok[1]:

   i) megfelelő eljárásokat vezettek-e be megbízható ellenőri vélemények és éves kontrolljelentések elkészítéséhez;

   ii) megfelelő mintavételi módszert alkalmaztak-e;

   iii) elegendő tranzakciót vizsgáltak-e meg ahhoz, hogy a teljes sokaságra vonatkozó következtetést vonhassanak le;

   iv) helyesen számították-e ki a hibaarányt.

[1] Az (EU) 2021/1060 rendeletben előírtak szerint.

8.9. Megvizsgáltuk továbbá a 2014–2020-as MMIA-programok lezárását Hollandia és az Egyesült Királyság esetében, és értékeltük a végleges beszámolóban bejelentett kiadások támogathatóságának ellenőrzésére irányuló bizottsági intézkedéseket.

8.10. Felülvizsgáltuk továbbá a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatóság (DG HOME) és a Védelmi és Űripari Főigazgatóság (DG DEFIS) *éves tevékenységi jelentéseiben* szereplő, majd a Bizottság *éves irányítási és teljesítményjelentésébe* (AMPR) felvett információk szabályszerűségét.

A tranzakciók szabályszerűsége

8.11. A 28 vizsgált tranzakcióból 14 esetében merült fel *hiba*. 9 olyan számszerűsíthető hibát találtunk, amely pénzügyi hatást gyakorolt az uniós költségvetésből kifizetett összegekre. Ezek a hibák a támogatás-odaítélési eljárások hiányosságaival, valamint a szerződések vagy támogatási megállapodások nem megfelelő módosításával és a nem támogatható kiadások egyéb típusaival voltak kapcsolatosak. A ***8.1. háttérmagyarázat*** példákat mutat be az általunk számszerűsített hibákra.

8.1. háttérmagyarázat

Hiányosságok a támogatás-odaítélési eljárásokban: példák

Ellenőriztük az MMIA két, Franciaországgal megosztott irányítás keretében megvalósított projektjét. Az egyik kötelező állampolgári ismeretek oktatását biztosította, míg a másik első befogadási támogatást nyújtott menedékkérőknek. Ellenőriztük az e *támogatások* odaítéléséhez vezető, 2022-ben közzétett nyílt pályázati felhívás végrehajtását. A felhívás azt írta elő a pályázóknak, hogy nyújtsanak olyan szolgáltatásokat, amelyek megkönnyítik a nem uniós állampolgárok franciaországi integrációját.

Megállapítottuk, hogy a potenciális pályázókat nem tájékoztatták megfelelően az értékelési folyamatról. Az *irányító hatóság* a felhívásban közzétettektől eltérő értékelési kritériumokat alkalmazott (pl. bevezetett egy új kritériumot, illetve egy eltérő pontskálát). Ez sérti az átláthatóság elvét.

Megítélésünk szerint mindkét projektet (összesen 34,7 millió, illetve 43,1 millió euró elfogadott kiadással) 10%-os hibaarány jellemzi.

Versenyeljárás nélküli szerződésmódosítások (példa)

Ellenőriztük az MMIA egy az Egyesült Királysággal megosztott irányítás keretében megvalósított projektjét. A projektet az illetékes nemzeti hatóság 2021 februárja és 2023 decembere között hajtotta végre. A projekt végrehajtása során kísérő nélküli menedékkérő gyermekeket, valamint védelemre szoruló felnőtteket és családokat szállítanak az Egyesült Királyságon belül különböző helyszínekre és helyezik el őket biztonságosan a nemzeti áthelyezési rendszer keretében.

2021 novemberében egy *közbeszerzési eljárást* követően a *kedvezményezett* 3,3 millió GBP összegű szolgáltatási szerződést írt alá egy közlekedési szolgáltatóval. Megállapítottuk, hogy a kedvezményezett versenyeljárás nélkül módosította a szerződést, háromszor meghosszabbítva annak időtartamát és kibővítve a nyújtandó szolgáltatások körét, ami végső soron 9,7 millió GBP-re növelte a szerződés értékét. A szerződés e lényeges módosítása sérti az alkalmazandó közbeszerzési szabályokat.

Ezért úgy ítéltük meg, hogy a bejelentett költségek (összesen 1,3 millió GBP) 71%-a nem jogosult uniós támogatásra.

Katonai mobilitási szerződésnek a szerződés-odaítélési feltételeket érintő lényeges módosítása (példa)

Ellenőriztünk egy közvetlen irányítás alatt álló katonai mobilitási közlekedési projektet. A projekt modern, kettős katonai-polgári felhasználású, a Rigai-öbölben bevetendő jégtörő berendezések beszerzéséből állt, és egy lett állami szerv hajtotta végre. A Bizottság minden költséget elfogadott, kivéve a végső kifizetését, amelyre a végrehajtási időszakon kívül került sor.

Megállapítottuk, hogy a kedvezményezett a projekt során lényegesen módosította a szállítási szerződést, megsértve ezzel az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvét. A szerződés gazdasági egyensúlya a szállító javára változott, mivel egy új időközi kifizetés révén öt hónappal korábban folyósították a végső kifizetés háromnegyedét, kitolták a hajó leszállításának határidejét, és nem alkalmazták a késedelmes szállítás esetére eredetileg kikötött kötbért.

Ezért úgy ítéltük meg, hogy az elfogadott költségek (összesen 10,1 millió euró) 25%-a nem jogosult uniós támogatásra.

8.12. Feltártunk 17 olyan esetet is, amikor nem tartották be a jogi és pénzügyi rendelkezéseket (de a hiba nem járt hatással az uniós költségvetésre). Ezekben az esetekben például elégtelen *ellenőrzési nyomvonalról*, az összeférhetetlenségi intézkedésekre vonatkozó bizonyítékok hiányáról és az *egyösszegű* támogatások kialakításának hiányosságairól volt szó. A ***8.2. háttérmagyarázat*** példát mutat be az általunk feltárt hibákra.

8.2. háttérmagyarázat

Elégtelen ellenőrzési nyomvonal (példa)

Ellenőriztük az MMIA egy Hollandiával megosztott irányítás keretében megvalósított projektjét, amelyet 2023 júniusa és decembere között a FAST CARE-rendelet alapján hajtották végre. Ennek részeként az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával szemben átmeneti védelemben részesülő, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek fogadásával és befogadásával kapcsolatos költségeket részlegesen megtérítették a holland hatóságoknak.

Bekértük a projekttel kapcsolatos nyilvántartásokat annak ellenőrzéséhez, hogy az uniós költségvetésből nyújtott támogatás a katonai agresszió miatt lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyekhez kapcsolódott-e. A holland hatóságok azonban nem tartottak fenn megfelelő ellenőrzési nyomvonalat. A bizottsági iránymutatás nem írta elő az egyedi szintű ellenőrzési nyomvonal fenntartását, kivéve, ha a kockázatértékelés *szabálytalanság* vagy *csalás* konkrét kockázatát állapította meg. Ez akadályozta az uniós jogszabályokban előírt jogosultsági követelmények teljesülésének ellenőrzését a védett személyek száma és tartózkodásuk időtartama tekintetében. Ilyen nyilvántartás hiányában nem tudtuk ellenőrizni, hogy az érintett kiadások valóban a katonai agresszió miatt lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyekhez kapcsolódtak-e.

Következésképp azt állapítottuk meg, hogy a projektet nem számszerűsíthető hiba jellemezte.

Az összeférhetetlenségi intézkedések dokumentálásának hiánya (példák)

Ellenőriztük az MMIA két, Franciaországgal megosztott irányítás keretében megvalósított projektjét. Az egyik kötelező állampolgári ismeretek oktatását biztosította, míg a másik első befogadási támogatást nyújtott menedékkérőknek.

A két projekt két különböző ajánlati felhívás útján szerzett be szolgáltatásokat a támogatás végrehajtásához. Megvizsgáltuk ezeket a felhívásokat annak ellenőrzésére, hogy a szerződések odaítélése megfelelt-e a közbeszerzési követelményeknek.

Ellenőriztünk egy közvetlen irányítás alatt álló katonai mobilitási közlekedési projektet is. A projekt egy kettős katonai-polgári felhasználású, ikerpályás új alagút megépítéséből állt, és egy svéd állami szerv hajtotta végre.

Megállapítottuk, hogy a kedvezményezettek által lefolytatott közbeszerzési eljárások során a három eset egyikében sem tartottak fenn megfelelő ellenőrzési nyomvonalat az értékelő bizottság tagjainak személyazonosságára vonatkozóan, és összeférhetetlenségi nyilatkozatot sem tettek. Ezért nem tudtuk ellenőrizni, hogy nem áll-e fenn összeférhetetlenség.

Ezért azt állapítottuk meg, hogy a három projektet nem számszerűsíthető hiba jellemezte.

Az egyösszegű támogatások Bizottság általi kialakításának hiányosságai (példa)

Ellenőriztünk egy közvetlen irányítással végrehajtott, a *lőszergyártás támogatásáról szóló jogszabályból (ASAP)* kiinduló projektet, amelynek célja, hogy támogassa egy védelmi vonatkozású termékeket előállító németországi magánvállalat gyártólétesítményeinek bővítését. Ellenőrzésünk időpontjában a projekt még folyamatban volt. Ellenőriztük az első időközi kifizetést.

A projektet egyösszegű támogatásból finanszírozzák, amelyet a pályázó pályázatában bemutatott becsült költségvetés alapján állapítottak meg. Megítélésünk szerint a becsült költségvetés nem volt elég pontos, mivel úgy tervezték, hogy csak a végrehajtás során alakítják ki a szükséges költségvetési pontosságot.

Több esetben nem határozták meg pontosan, hogy mely eredmények teljesítése tekintendő kifizetési feltételnek. Ezért nem tudtuk ellenőrizni, hogy a kedvezményezett által ezekre a teljesítésekre vonatkozóan a Bizottságnak benyújtott dokumentumok valóban megfelelnek-e a támogatási megállapodásban meghatározott követelményeknek.

Következésképp azt állapítottuk meg, hogy a projektet nem számszerűsíthető hiba jellemezte.

A belső kontrollrendszerek egyes összetevőinek vizsgálata

Az ellenőrző hatóságok munkájának áttekintése

8.13. Az általunk megvizsgált három ellenőrző hatóság (lásd: ***8.8 a)***. bekezdés) megfelelő minőségű, részletes eljárásokat dolgozott ki és hajtott végre, amelyek révén be tudott számolni munkájáról az éves kontrolljelentések útján.

8.14. Ezektől a hatóságoktól kiválasztottunk hat ellenőrzési dossziét, hogy áttekintsük az azok alapjául szolgáló ellenőrzési munkát, és megvizsgáljuk, hogy az kiterjedt-e erre a három konkrét fő követelményre (KR)[2]:

- KR12 – megfelelő rendszerellenőrzések;
- KR13 – megfelelő rendszer művelet-ellenőrzések;
- KR15 – megbízható ellenőrzési vélemény adására és az éves kontrolljelentés elkészítésére vonatkozó megfelelő eljárások.

8.15. Összességében azt állapítottuk meg, hogy az ellenőrző hatóságok rendelkeztek részletes ellenőrzési programokkal és használtak ellenőrző listákat következtetéseik alátámasztására. Az egyik ellenőrző hatóságnál azonban feltártunk egy hiányosságot: az ellenőrzött költségek egy részét nem támasztották alá igazoló dokumentumokkal (lásd: ***8.3. háttérmagyarázat***).

[2] Az (EU) 2021/1060 rendelet XI. melléklete.

8.3. háttérmagyarázat

Az ellenőrző hatóságok munkájának hiányosságai: egy példa

Alap	Hiányosság	Potenciális hatás
Csehország BBA:	Az ellenőrző hatóság nem szerezte be az egyes kiadások támogathatóságának ellenőrzéséhez szükséges valamennyi dokumentumot.	A nem támogatható kiadások fel nem tárásának kockázata.

A Bizottság lezárási intézkedéseinek felülvizsgálata

8.16. Értékeltük a Bizottság arra irányuló intézkedéseit is, hogy a 2014–2020-as programozási időszak lezárásakor két tagállam esetében ellenőrizze a kiadások támogathatóságát. Az Egyesült Királyság lezárásában feltártunk egy hiányosságot: a Bizottság nem zárt ki az elszámolási határozatából egy olyan összeget, amelyet korábban nem támogathatónak ítéltünk[3].

[3] A 2023. évi éves jelentés 8.1. háttérmagyarázata.

Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

8.17. A 2025. évi pénzügyi évre nézve a DG HOME és a DG DEFIS éves tevékenységi jelentését tekintettük át. Elemzésünk során főként azt vizsgáltuk, hogy a két főigazgatóság a szabályszerűségi információkat a Bizottság utasításaival összhangban ismertette-e, és következetesen alkalmazta-e a jövőbeni korrekciók becslésére szolgáló módszertant.

8.18. Megállapításunk szerint a főigazgatóságok becsléseinek kiszámítása a *kifizetéskor* és a lezáráskor felmerülő átfogó *kockázatokra* vonatkozóan, valamint az éves irányítási és teljesítményjelentésben az azokról való beszámolás a módszertannak megfelelően történt. A 2025. évi kiadásokból (3782 millió euró) a kifizetéskor kockázatosnak minősülő teljes összeget a DG HOME 40,3 millió euróra becsülte (1,1%), és a jövőbeli korrekcióiból eredő záráskori teljes kockázat értéke a becslései szerint 36,9 millió euró (1,0%) lesz. A DG DEFIS fő releváns, 490,7 millió eurós összegű kiadása az 5. MFF keretében 2025-ben az uniós védelmi programok (vagyis az *Európai Védelmi Alap* és elődprogramjai, az ASAP, valamint az európai védelmi ipar együttműködésen alapuló beszerzés keretében történő megerősítését szolgáló eszköz) keretében közvetlenül és közvetve kezelt vissza nem térítendő támogatásokhoz kapcsolódik. Utólagos ellenőrzési eredmények hiányában erre a területre vonatkozóan még nem állnak rendelkezésre konkrét ellenőrzési hibaarányok. Ezért a DG DEFIS óvatos megközelítést alkalmazva 2,0%-os becsült átalánykifizetéskori kockázatról számolt be.

8.19. A DG HOME, illetve a DG DEFIS főigazgatója a nyilatkozata szerint megalapozott bizonyosságot szerzett arról, hogy az éves tevékenységi jelentésekben leírt tevékenységekhez rendelt forrásokat a kijelölt célokra és a gondos pénzgazdálkodás elveivel összhangban használták fel, a DG HOME ezek kapcsán bizonyos *fenntartásokat* is megfogalmazott. Mivel az e két főigazgatóság által irányított tranzakciók az általunk ellenőrzött tranzakcióknak csak egy kis részét alkotják, ezért ellenőrzéseink eredményei nem teszik lehetővé, hogy ezeket a nyilatkozatokat megerősítsük.]

Következtetések és ajánlások

Következtetés

8.20. A tranzakciókat és a rendszereket vizsgálva arra jutottunk, hogy a következő három területen lenne lehetőség az előrelépésre: az összeférhetetlenség elkerülését biztosító intézkedések, a közbeszerzési szerződések megfelelő kezelése, valamint megfelelő ellenőrzési nyomvonal fenntartása. Noha nem ellenőriztünk elegendő tranzakciót ahhoz, hogy meg tudjuk becsülni az ebben a fejezetben tárgyalt MFF-fejezetekre vonatkozó hibaszintet (lásd: ***8.7***. bekezdés), az általunk feltárt hibák gyakoriságát tekintve ellenőrzési eredményeink arra utalnak, hogy nagy kockázatú területről van szó. A tranzakciótesztek eredményeit felhasználtuk megbízhatósági nyilatkozatunkhoz.

Ajánlások

8.21. A 2023. évi éves jelentésünk két ajánlása és a 2024. évi jelentésünk egy ajánlása hasznosulásvizsgálatának megállapításait a ***8.1. melléklet*** mutatja be: ezen ajánlások végrehajtási határideje 2025 vége volt. A Bizottság két ajánlást teljes mértékben végrehajtott. Noha a harmadik ajánlást nem fogadta el, néhány tekintetben azt is végrehajtotta.

8.22. 2025-re vonatkozó megállapításaink és következtetéseink alapján a következőket javasoljuk:

8.1. ajánlás. A tagállami irányító hatóságok tudatosságának növelése kötelezettségeikkel kapcsolatban

A Bizottság tegyen lépéseket annak érdekében, hogy a tagállami irányító hatóságok jobban tisztában legyenek a vissza nem térítendő támogatások odaítéléséhez és a közbeszerzési szerződésekhez kapcsolódó kötelezettségeikkel, különös tekintettel a következőkre:

a) az összeférhetetlenség kizárásának biztosításához szükséges intézkedések és ezen intézkedések megfelelő dokumentálása;

b) a közbeszerzési szerződések módosítására vonatkozó nemzeti vagy uniós szabályok megsértésének lehetséges következményei;

c) a kedvezményezettek azon kötelezettsége, hogy elegendő dokumentációt őrizzenek meg az igényelt költségek alátámasztására.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

8.2. ajánlás. Az ellenőrzések áttekintése

A közvetlenül irányított projektek esetében a Bizottság tekintse át és szükség esetén fokozza az arra irányuló ellenőrzéseket, hogy:

a) a kedvezményezettek hoztak intézkedéseket az összeférhetetlenség hiányának megállapítására, és megfelelően dokumentálták ezeket;

b) a kedvezményezettek tiszteletben tartották a közbeszerzési szerződések módosítására vonatkozó nemzeti és uniós szabályokat;

c) a kedvezményezettek által megőrzött dokumentáció elegendő az igényelt költségek alátámasztásához.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

Melléklet

8.1 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása

Elfogadás szintje: elfogadták; részben elfogadták; nem fogadták el; nincs információ.

A végrehajtás szintje: teljes mértékben megvalósult; a legtöbb tekintetben megvalósult; néhány tekintetben megvalósult; nem valósult meg; nem lehet következtetést levonni vagy már nem releváns.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2023	A következőket javasoljuk a Bizottságnak: **1. ajánlás:** Nyújtson további iránymutatást a DG HOME forrásainak megosztott irányítás keretében történő végrehajtásáért felelős tagállami hatóságok számára az alábbiakról:			Az ajánlás teljes mértékben megvalósult. A Bizottság 2024 júniusában webináriumot tartott a DG HOME forrásainak végrehajtásáért felelős tagállami hatóságokkal az ajánlás azon a) részének kezelése érdekében, amely az ellenőrzések esetén bemutatható megfelelő igazoló dokumentumok megőrzésének kötelezettségére vonatkozik.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
	a) a vizsgálatkor vagy ellenőrzéskor bemutatandó, megfelelő bizonylatok megőrzésére vonatkozó szabályok betartása; b) az átláthatóságra és az egyenlő bánásmódra vonatkozó tagállami és uniós szabályok kötelező betartása a támogatások nyílt pályázati felhívásokat követő odaítélésekor.			A Bizottság az ajánlás b) részét illetően 2025. október 27-én eligazítást tartott a DG HOME forrásainak megosztott irányítás keretében történő végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságok számára: itt foglalkoztak a támogatás-odaítélési eljárások hiányosságaival, és ismét hangsúlyozták, hogy meg kell felelni az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvének.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2023	**2. ajánlás:** A támogatás-odaítélési eljárás során gondosan ellenőrizze és dokumentálja az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközhöz benyújtott katonai mobilitási pályázatok technikai vonatkozásait. Ennek során ellenőrizze, hogy a kettős felhasználású infrastrukturális projektek megfelelnek-e a támogathatósági feltételeknek, és biztosítsa, hogy az uniós pénzügyi támogatás ne haladja meg a kettős felhasználás követelményeinek megfelelő szintet.			A Bizottság nem fogadta el az ajánlást. Észrevételezzük azonban, hogy az ellenőrzést követően a Bizottság emlékeztette a kedvezményezettet, hogy pontosabban írja le a korszerűsítendő vagy lecserélendő meglévő infrastrukturális elemeket, valamint a munkálatok által elérendő jövőbeli paramétereket annak érdekében, hogy azokat megfelelően értékelni lehessen a *TEN-T/CEF* követelményei alapján.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2024	**2. ajánlás:** Nyújtson további iránymutatást a tagállami irányító hatóságoknak azon kötelezettségükről, hogy megosztott irányítás keretében – a támogatás-odaítélési eljárások hiányosságait orvosolandó – hogyan tartsák tiszteletben a pályázati felhívások végrehajtása során az egyenlő bánásmód és az átláthatóság elvét.			Az ajánlás teljes mértékben megvalósult. A Bizottság az ajánlás kapcsán 2025. október 27-én eligazítást tartott a DG HOME forrásainak megosztott irányítás keretében történő végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságok számára: itt foglalkoztak a támogatás-odaítélési eljárások hiányosságaival, és ismét hangsúlyozták, hogy meg kell felelni az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvének.

Forrás: Európai Számvevőszék.

9. fejezet

Szomszédság és a világ

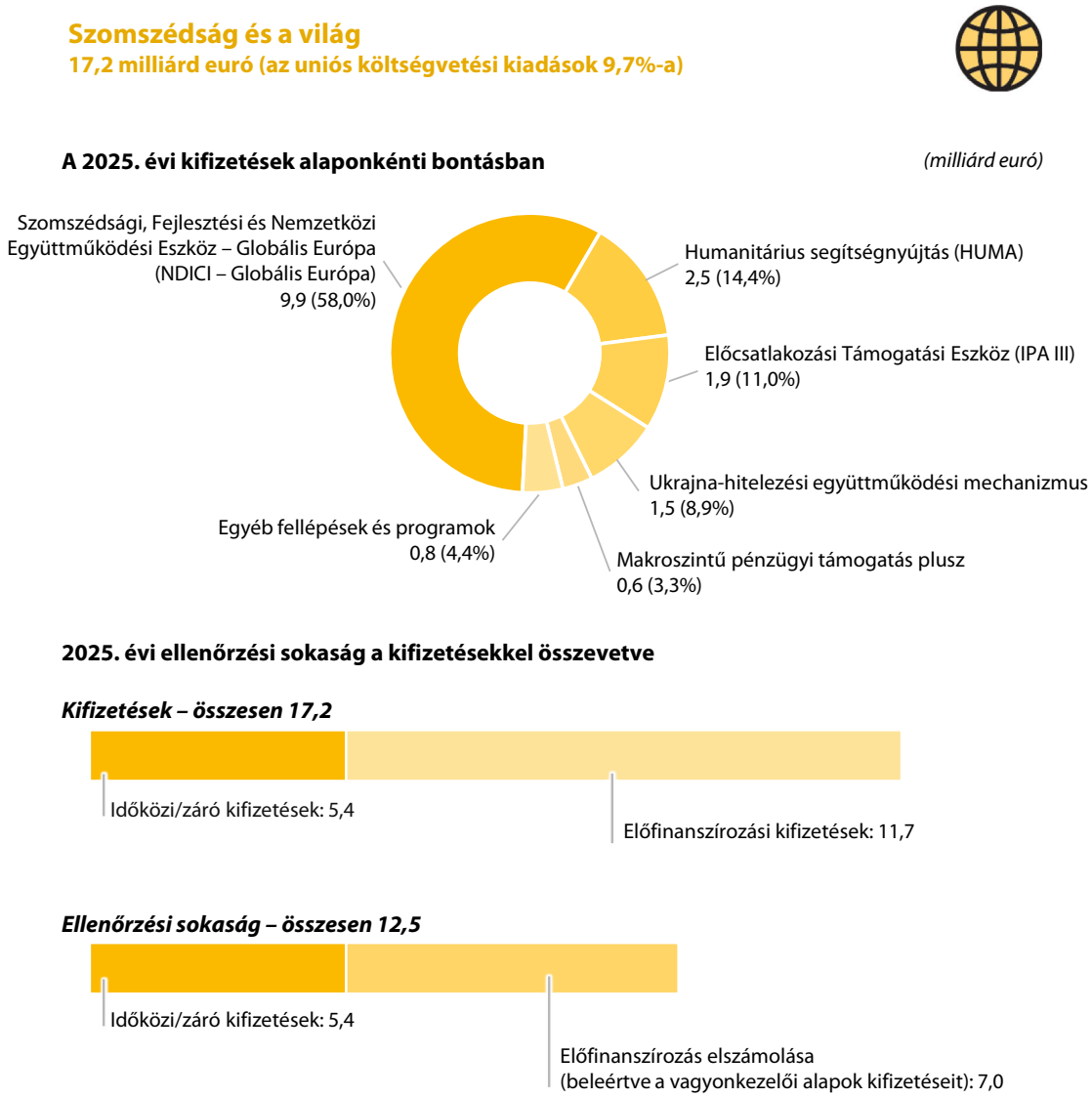
Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	**9.1.–9.10.**
Rövid ismertető	9.2.–9.8.
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	9.9.–9.10.
A tranzakciók szabályszerűsége	**9.11.–9.23.**
Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok	**9.24.–9.29.**
A DG MENA éves tevékenységi jelentése	9.24.–9.27.
A DG INTPA éves tevékenységi jelentése	9.28.
Éves irányítási és teljesítményjelentés	9.29.
Egyéb elemek	**9.30.**
Következtetések és ajánlások	**9.31.–9.33.**
Következtetés	9.31.
Ajánlások	9.32.–9.33.
Mellékletek	
9.1 melléklet. A DG INTPA, a DG ENEST és a DG MENA által az egyes országoknak teljesített kifizetések	
9.2 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása	

Bevezetés

9.1. Jelentésünk e fejezete a többéves pénzügyi keret (MFF) „Szomszédság és a világ” című 6. fejezetére vonatkozó ellenőrzésünk eredményeit tartalmazza. A ***9.1. ábra*** áttekintést nyújt a 2025-ben e fejezet kapcsán végzett fő tevékenységekről, felhasznált összegekről és az ellenőrzött sokaságról.

9.1. ábra. Kifizetések és ellenőrzött sokaság

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2025. évi *összevont pénzügyi beszámolójának* adatai alapján.

Rövid ismertető

9.2. Az Unió világszerte alkalmaz külső tevékenységi eszközöket, gyakran geopolitikai és szervezeti téren nehézségekkel teli környezetben. Ezek az eszközök eltérő jogi és intézményi keretekkel rendelkező, egymástól különböző régiókra terjednek ki, így végrehajtásukkor eltérő szabályozási és működési feltételekhez való alkalmazkodásra van szükség. E területen a kifizetéseket több eszközön keresztül folyósítják, ezek közül a legjelentősebbek a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz – Globális Európa (NDICI – Globális Európa)[1], a humanitárius segítségnyújtási költségvetés (HUMA) és az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III)[2].

9.3. Az NDICI – Globális Európa általános célkitűzése az uniós értékek, elvek és alapvető érdekek világszerte történő megőrzése és érvényre juttatása, illetve a multilateralizmus előmozdítása és a nem uniós országokkal kialakított partnerségek szorosabbra fűzése.

9.4. Az Európai Unió szükségleteken alapuló humanitárius segítséget is nyújt az ember okozta katasztrófák vagy természeti veszélyek által sújtott személyek – elsősorban a legkiszolgáltatottabbak – számára.

9.5. Az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz célkitűzése, hogy támogassa a *kedvezményezett* országokat az ahhoz szükséges reformok elfogadásában és végrehajtásában, amelyekre az uniós értékekhez való igazodáshoz van szükség – ez ugyanis elengedhetetlen az uniós tagsághoz –, és ezáltal hozzájáruljon stabilitásukhoz, biztonságukhoz és jólétükhöz.

9.6. 2025-ben – első alkalommal – a 6. fejezet az Ukrajna-hitelezési együttműködési mechanizmushoz (ULCM)[3] kapcsolódó kifizetéseket is tárgyalta. Az ULCM az immobilizált orosz állami vagyoni eszközökből származó bevételeket használja fel az Unió és a G7-ek által Ukrajnának nyújtott makroszintű pénzügyi támogatási hitelek kezelésére és visszafizetésére.

---

[1] (EU) 2021/947 rendelet a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról.

[2] (EU) 2021/1529 rendelet az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról.

[3] (EU) 2024/2773 rendelet az Ukrajna-hitelezési együttműködési mechanizmus létrehozásáról és az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatásról.

9.7. 2025-ben az Európai Unió külső fellépéseinek végrehajtásában szerepet játszó legfontosabb főigazgatóságok és szervezeti egységek a következők voltak: a Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága (DG INTPA), a Bővítési és a Keleti Szomszédsági Főigazgatóság (DG ENEST), az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága (DG ECHO), a Közel-Kelettel, Észak-Afrikával és az Öböl-térséggel Foglalkozó Főigazgatóság (DG MENA), valamint a Külpolitikai Eszközökért Felelős Szolgálat (FPI).

9.8. 2025-ben a „Szomszédság és a világ” terület kifizetései 17,2 milliárd eurót tettek ki (előfinanszírozás, valamint időközi és záró kifizetések), és azokat több eszköz (***9.1. ábra***) és végrehajtási módszer felhasználásával folyósították. Ezek többek között kivitelezési, árubeszerzési és szolgáltatásnyújtási szerződések, vissza nem térítendő támogatások, speciális hitelek, hitelgaranciák és pénzügyi támogatás, *költségvetés-támogatás* formáját, illetve a költségvetéshez nyújtott támogatás egyéb konkrét formáit öltötték, és végrehajtásukra nem uniós országokban került sor (***9.1. melléklet***). E fejezet kifizetéseinek teljes összege 2024-ben 15,4 milliárd euró volt.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

9.9. Ellenőrzésünk célja az volt, hogy megbecsüljük az MFF e fejezetének hibaszintjét, és hozzájáruljunk a *megbízhatósági nyilatkozathoz*. Az ***1.1. mellékletben*** ismertetett ellenőrzési koncepció és módszerek alkalmazásával 2025-ben a következők vizsgálatát végeztük el az MFF e fejezete kapcsán:

a) egy 138 *tranzakcióból* álló, az MFF e fejezetéhez kapcsolódó összes kiadásra nézve statisztikailag reprezentatív minta. A mintában szereplő tranzakciók közül 57-et a DG INTPA, 30-at a DG ENEST, 21-et a DG ECHO, 13-at az FPI, 12-t a DG MENA, ötöt pedig más főigazgatóságok hajtottak végre (a Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság (DG ECFIN, két tranzakció), az Oktatásügyi, Ifjúságpolitikai, Sportügyi és Kulturális Főigazgatóság (DG EAC), a Kereskedelmi és Gazdasági Biztonsági Főigazgatóság (DG TRADE), valamint az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA));

b) egy, az MFF éves felső határán kívül finanszírozott, az Ukrajna-eszközhöz[4] kapcsolódó tranzakció. Az e tranzakcióval kapcsolatos ellenőrzési munkánk eredményei nem befolyásolják az MFF 6. fejezetének *becsült hibaszintjét*, viszont *hatással* vannak az általunk becsült általános hibaszintre.

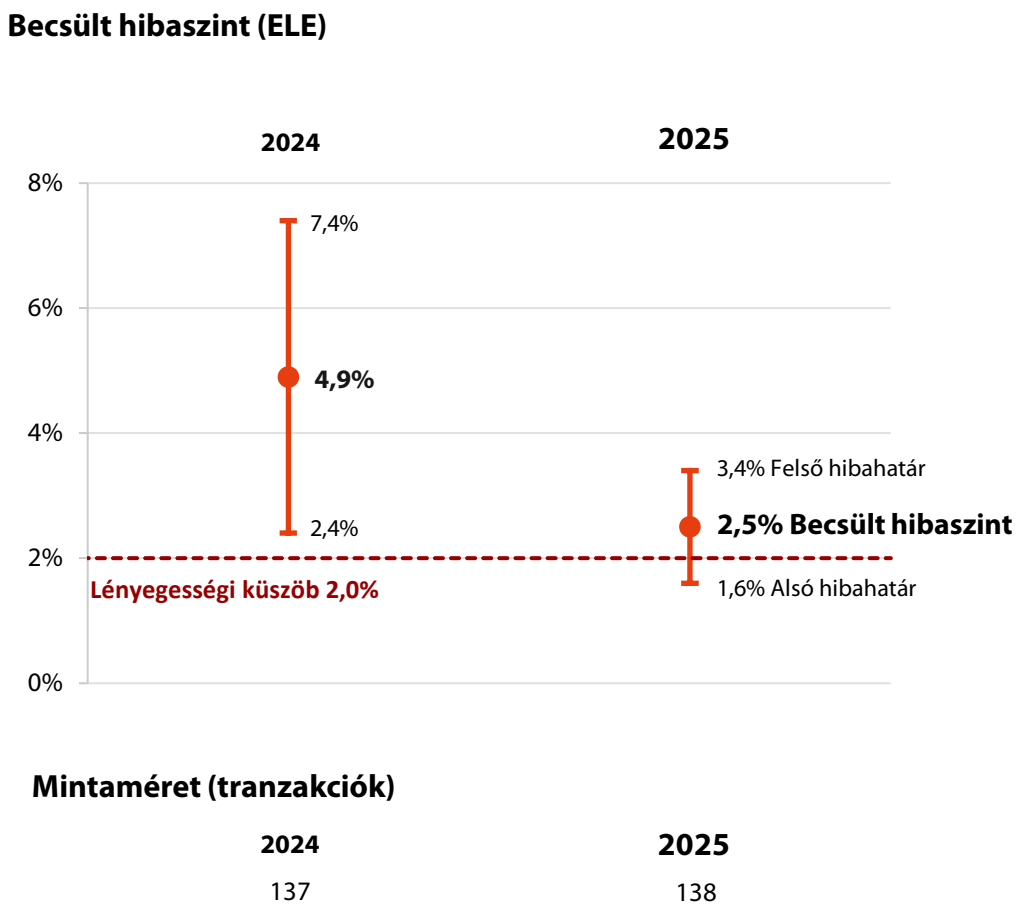
[4] (EU) 2024/792 rendelet az Ukrajna-eszköz létrehozásáról.

9.10. Megvizsgáltuk emellett a DG MENA és a DG INTPA *éves tevékenységi jelentéseiben* szereplő, majd a Bizottság *éves irányítási és teljesítményjelentésében* feltüntetett szabályszerűségi információkat is.

A tranzakciók szabályszerűsége

9.11. A 138 vizsgált tranzakcióból 52 (37,7%) esetében merült fel hiba. Az általunk számszerűsített 43 hiba alapján az általunk becsült hibaszint 2,5% (*9.2 ábra*).

9.2. ábra. A tranzakciótesztek eredményei

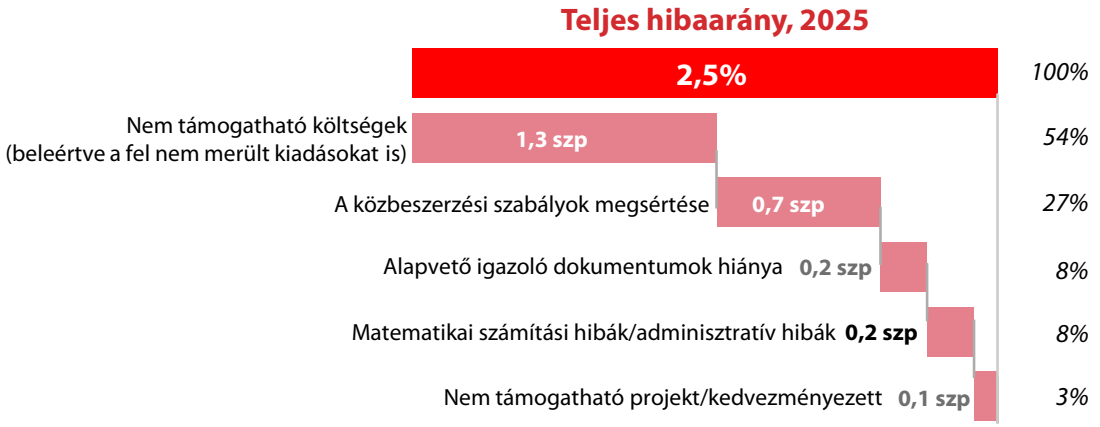

Forrás: Európai Számvevőszék.

9.12. Az ULCM-hez kapcsolódó kifizetések 1,53 milliárd eurót tettek ki (ellenőrzési sokaságunk 12%-a, lásd: *9.1. ábra*). Ez az eszköz ideiglenes, és a kapcsolódó tranzakciók (a rendkívüli nyereség kifizetése Ukrajnának) alapvetően különböznek az e fejezet alá tartozó ellenőrzési sokaságunk többi részétől. Az ULCM kapcsán két tranzakciót ellenőriztünk, összesen 1,23 milliárd euró értékben.

9.13. A *9.3. ábra* hibatípus szerinti megoszlásban mutatja be az általunk becsült 2025. évi hibaszintet.

9.3. ábra. A becsült hibaszint hibatípusonként

szp: százalékpont

Forrás: Európai Számvevőszék.

9.14. Több tranzakciót érintő, különböző hibatípusokat tártunk fel, amelyek több ellenőrzési évben is előfordultak (*9.1. háttérmagyarázat*, *9.2. háttérmagyarázat*).
A következő fő hibatípusokra derült fény:

- a *közvetett költségek közvetlen költségként* való szerepeltetése a bérjegyzékekben;
- a *közbeszerzési szabályok* megsértése;
- helytelen átváltási árfolyamok alkalmazása;
- előfinanszírozás valósnál nagyobb összegű *elszámolása*.

9.15. A korábbi évekhez hasonlóan számos általunk feltárt hiba a *pillérértékelésnek* alávetett szervezetek (nemzetközi szervezetek, nemzetközi pénzügyi intézmények és uniós tagállami ügynökségek) által *közvetett irányítással* végrehajtott szerződésekre vonatkozott. Az ilyen szerződések esetében a Bizottság pénzügyi beszámoló és vezetői nyilatkozat alapján fogadta el a kiadásokat. Ez utóbbi a pillérértékelésnek alávetett szervezet önbevallása, amely igazolja, hogy a benyújtott pénzügyi információk formailag megfelelőek, hiánytalanok és pontosak, és megfelelnek a szerződésben meghatározott kötelezettségeknek. Az általunk számszerűsített 43 hiba közül (*9.11*. bekezdés) az ilyen szerződésekhez kapcsolódó 14 hiba 0,6 százalékponttal járult hozzá a becsült hibaszinthez.

9.16. Ebben az évben a nemzetközi szervezetek teljes körű hozzáférést biztosítottak számunkra az ellenőrzött tranzakciók alátámasztásához szükséges dokumentumokhoz. Ez javulást jelent az előző évekhez képest, amikor csak megtekintési környezetben, ideiglenes elektronikus konzultáció céljára kaptunk hozzáférést, és a dokumentumokat nem továbbították hozzánk, ami nehezítette ellenőrzésünk tervezését, végrehajtását és minőség-ellenőrzését. Tavaly azt javasoltuk, hogy a Bizottság tegyen további lépéseket annak érdekében, hogy a nemzetközi szervezetek teljes körű, korlátlan és időben történő hozzáférést biztosítsanak a Számvevőszék számára az EUMSZ szerinti feladatainak elvégzéséhez szükséges dokumentumokhoz, és elsősorban biztosítsa, hogy a nemzetközi szervezetekkel kötött szerződéses megállapodások egyértelműek legyenek, és teljes mértékben tiszteletben tartsák a Számvevőszék azon jogát, hogy kérésre megkaphassa az ellenőrzési munkája elvégzéséhez szükséges valamennyi dokumentumot és információt[5]. Ezt a kérdést továbbra is nyomon fogjuk követni, és be fogunk számolni róla.

9.17. Az általunk számszerűsített hibák egy részére a ***9.1. háttérmagyarázat*** mutat be példákat.

9.1. háttérmagyarázat

A szakmai tapasztalatra vonatkozó követelményeknek meg nem felelő szakértő (példa)

DG MENA

Egy észak-afrikai országban a civil társadalom támogatására irányuló szerződés kapcsán egy 1,88 millió euró összegű számlát ellenőriztünk.

Megvizsgáltuk a projektben alkalmazott vezető szakértő díját. Megállapítottuk, hogy a szakértő szakmai tapasztalata nem felelt meg az ahhoz szükséges minimális szakmai tapasztalatnak, hogy a szerződésben foglaltak szerint vezető szakértőnek minősüljön. Az ilyen tapasztalat hossza alapján kezdő szakértő besorolást kellett volna kapnia. Ezenkívül a szerződő fél és az ajánlatkérő szerv nem alkalmazott megfelelő kiválasztási és jóváhagyási eljárást sem.

Ezért úgy ítéltük meg, hogy a vezető, illetve a kezdő szakértői díj mértéke közötti különbség nem támogatható.

[5] Az uniós költségvetés végrehajtásáról szóló 2024. évi éves jelentés 8.13. bekezdése és 8.1. ajánlása.

Bérjegyzékben szereplő közvetett költségek (példa)

DG INTPA

Egy nyugat-afrikai országban egy nemzetközi szervezettel kötött, a regionális gazdasági kormányzás fellendítésére irányuló, 7,94 millió euró összegű *hozzájárulási megállapodás* kapcsán ellenőriztük az egyik számlát.

A személyzettel kapcsolatos kiadások vizsgálata során megállapítottuk, hogy a szervezet közvetlen költségként olyan, közvetett kiadásokat is figyelembe vett, mint a bérszámfejtési, a biztonsági, az informatikai és a képzési költségek. Azok a közvetett költségek, amelyek a nemzetközi szervezeteknél a *béreknél* (a közvetlen költségek legfeljebb 7%-a) szerepelnek nem igényelhetők vissza elszámolható közvetlen költségként.

Ezenkívül nem kaptunk olyan igazoló dokumentumokat, amelyek megerősítenék, hogy ezek a költségek ténylegesen felmerültek, illetve hogy azokat helyesen számították ki. Ezért ezeket a költségeket nem tekintjük támogathatónak.

Hasonló problémákat már a korábbi években is feltártunk (2024. évi éves jelentésünk 9.3. háttérmagyarázata).

A dokumentumok hiánya miatt nem támogatható fuvarozási költségek (példa)

DG INTPA

Egy közép-afrikai országban egy környezetvédelmi tevékenységekre irányuló, 19,20 millió euró összegű uniós *hozzájárulási megállapodás* kapcsán ellenőriztük az egyik számlát.

A kedvezményezett fuvarozási költségeket számított fel, azt állítva, hogy több kilométert kellett megtenni az uniós finanszírozású projekttel kapcsolatban. Ellenőrzésünk során azonban nem kaptunk olyan megfelelő igazoló dokumentumokat – például kiküldetési megbízásokat, járműnaplókat vagy tevékenységi rekordot –, amelyek igazolnák, hogy a szóban forgó utak ténylegesen az uniós fellépés végrehajtásához kapcsolódtak.

Mivel azt, hogy e költségek a projekthez tartoztak, nem támasztották alá megbízható bizonyítékok, úgy ítéltük meg, hogy a fuvarozási költségek nem támogathatók.

Berendezések nem rendeltetésszerű használata és kihasználatlansága (példa)

DG INTPA

Egy délkelet-ázsiai országban egy napenergia előmozdítására irányuló, 2,56 millió euró összegű *támogatási szerződés* kapcsán ellenőriztük az egyik számlát.

Helyszíni látogatásunk során megvizsgáltunk 15, a projekthez rendelt forrásokból beszerzett szolárpanelt. E paneleket arra szánták, hogy demonstrációs helyszíneket hozzanak létre, ahol kisvállalkozások számára bemutatják a napenergiát hasznosító gyakorlati alkalmazásokat.

Ellenőrzésünk megállapította, hogy a kedvezményezett öt évig anélkül tartotta meg a paneleket, hogy azokat használta volna. Ezt követően egy állami középiskolának adományozta őket, azonban ilyen használatról a szerződés nem rendelkezik, és azt nem fedezi költségvetés-módosítás útján jóváhagyott összeg. Ezért megítélésünk szerint ezek a költségek nem támogathatók.

Az iskolában tett látogatásunk során azt is megállapítottuk, hogy csak két panel volt használatban, a többi tizenhárom pedig továbbra is raktáron maradt kihasználatlanul.

Nem a közzététel szerint alkalmazott értékelési kritériumok (példa)

DG INTPA

Egy délkelet-ázsiai országban egy nem kormányzati szervezettel (NGO) Covid19-reagálási tevékenységekre vonatkozóan kötött, 2,57 millió euró összegű támogatási szerződés kapcsán ellenőriztük az egyik számlát.

Megvizsgáltuk az NGO által tárgyalásos eljárás keretében végzett tanácsadási szolgáltatások beszerzését. Megállapítottuk, hogy az értékelő bizottság nem a pályázati dokumentumokban meghatározott értékelési szempontokat és pontozási módszert alkalmazta: több képesítési követelményt nem értékeltek, a pályázati dokumentációban nem szereplő további kritériumokat vezettek be, és különböző pontozási skálákat alkalmaztak. Ez sérti az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvét.

Megítélésünk szerint így a közbeszerzési eljárás szabálytalan volt, és ez a költségek elszámolhatóságát is érintette.

9.18. A végső kedvezményezettek által elkövetett számszerűsíthető hibák közül 19 esetében a Bizottság elegendő információval rendelkezett ahhoz, hogy a kiadások jóváhagyása előtt megakadályozza, vagy feltárja és korrigálja a hibákat. Ha a Bizottság a rendelkezésére álló összes információt megfelelően felhasználta volna, a becsült hibaszint erre a fejezetre nézve 1,1 százalékponttal kisebb lett volna.

9.19. Feltártunk 33 olyan esetet is, amikor ugyan nem tartották be a jogi és pénzügyi rendelkezéseket, ám a hiba nem járt közvetlen hatással az uniós költségvetésre. A ***9.2. háttérmagyarázat*** példákat mutat be az általunk nem számszerűsített hibákra.

9.2. háttérmagyarázat

Helytelenül kiszámított személyzeti költségek (példa)

DG ECHO

Hét különböző számlán ellenőriztünk nem kormányzati szervezetekkel kötött, közvetlen irányítású támogatási megállapodások keretében elszámolt kiadásokat.

E megállapodások feltételei szerint a személyzeti költségeket vagy a tényleges éves költségeken és az előre meghatározott munkanapok számán alapuló napidíjak alkalmazásával, vagy a nem kormányzati szervezetek bevett költségelszámolási gyakorlatával összhangban lévő egységköltségek alkalmazásával kellett kiszámítani.

A személyi költségeket azonban egyik ellenőrzött tranzakció esetében sem e módszerek valamelyikével számították ki.

Megítélésünk szerint ugyan ez a megközelítés nem áll összhangban az alkalmazandó szabályokkal, nem állt rendelkezésünkre elegendő információ a kapcsolódó nem támogatható összeg kiszámításához.

A projekt terhére elszámolt árfolyamkülönbségek (példa)

DG ENEST

Egy dél-kaukázusi országban a civil társadalom támogatására irányuló, 2,03 millió euró összegű hozzájárulási megállapodás kapcsán ellenőriztük az egyik számlát.

E megállapodás feltételei szerint az árfolyam-ingadozásokat csak akkor lehetett fedezni, ha a költségvetésben erre rendkívüli tartalékalapot irányoztak elő, amire azonban nem került sor. Megállapítottuk, hogy a valutaátszámítással kapcsolatos veszteségeket és nyereséget ennek ellenére projektkiadásként könyvelték el.

Megítélésünk szerint ugyan ez a megközelítés nem áll összhangban az alkalmazandó szabályokkal, nem állt rendelkezésünkre elegendő információ a kapcsolódó nem támogatható összeg kiszámításához.

Az Európai Unió láthatóságára vonatkozó követelmények be nem tartása (példa)

DG ENEST

Egy dél-kaukázusi országban egy integrált területfejlesztésre irányuló, 1,0 millió euró összegű vissza nem térítendő támogatás kapcsán ellenőriztük az egyik számlát. Az ellenőrzés egyes kiválasztott munkák helyszíni ellenőrzését is magában foglalta.

Helyszíni látogatásunk során megállapítottuk, hogy a projekt keretében finanszírozott sport- és egészségügyi komplexum, valamint kültéri világítási rendszer esetében semmilyen látható utalást nem tettek az uniós pénzügyi támogatásra.

Megállapítottuk, hogy ez megsértette a szerződésben foglalt láthatósági kötelezettségeket, amelyek előírták a kedvezményezettek számára, hogy közzé kell tenniük az uniós finanszírozásra vonatkozó információkat, és a finanszírozott infrastruktúrán fel kell tüntetniük az uniós logót.

9.20. Két kiadási területen – azok sajátos kifizetési feltételei miatt – évről évre folyamatosan mind kevesebb hibát találunk. E két terület a következő: i. *költségvetés-támogatás*, ii. olyan projektek, amelyeknél az ún. *„feltételezéses megközelítést”* alkalmazzák. 2025-ben négy költségvetés-támogatási tranzakciót (2024-ben hármat) és 10 „feltételezéses megközelítést” alkalmazó tranzakciót (2024-ben ugyanannyit) ellenőriztünk.

9.21. A költségvetés-támogatást egy adott állam általános költségvetésének, illetve egy konkrét szakpolitikára vagy célra szánt költségvetésének támogatására fordítják. Az Unió általános költségvetéséből finanszírozott költségvetés-támogatási kifizetések 2025-ben 58 millió eurót tettek ki. Megvizsgáltuk, hogy a Bizottság betartotta-e a partnerországoknak teljesítendő költségvetés-támogatási kifizetésekre irányadó feltételeket, és ellenőrizte-e, hogy ezek az országok teljesítették-e a támogathatósági feltételeket (például azt, hogy kielégítő mértékben javuljon a közszféra pénzgazdálkodása). Szabályszerűségi ellenőrzésünk hatóköre nem terjed ki arra, ami azután történik, hogy a Bizottság a támogatást kifizeti a kedvezményezett országnak, mivel ezek a pénzeszközök azután beolvadnak a fogadó ország saját költségvetési forrásaiba.

9.22. A feltételezéses megközelítés értelmében ha a többadományozós projektekhez nyújtott bizottsági hozzájárulásokat más adományozók hozzájárulásaival együtt kezelik és nem különítik el konkrétan meghatározható kiadási tételekre, akkor a Bizottság mindaddig azt feltételezi, hogy ez a kiadás megfelel az uniós támogathatósági szabályoknak, amíg az egyesített összegben található annyi támogatható kiadás, amennyi fedezi az uniós hozzájárulás összegét. Ezt a megközelítést adott esetben a tételes tesztelésünk során is figyelembe vettük.

9.23. A tranzakciók szabályszerűségének ellenőrzésekor a Bizottság által elvégzett eredményes kontrollokra is találtunk példákat. Erre a ***9.3. háttérmagyarázatban*** mutatunk be egy példát.

9.3. háttérmagyarázat

A támogatások eredményes végrehajtása (példa)

DG INTPA

Egy nyugat-afrikai országban nem kormányzati szervezetekre vonatkozó, 0,65 millió euró összértékű támogatási szerződés kapcsán ellenőriztük az egyik számlát. A projekt célja a fogyatékossággal élő személyek életminőségének javítása, valamint az ilyen körülmények által érintett gyermekek és fiatalok integrációjának és befogadásának előmozdítása volt.

Helyszíni látogatásunk során ellenőriztük a 2022-ben és 2023-ban több rehabilitációs központba leszállított berendezéseket és anyagokat. Megvizsgáltuk a beszerzett tételeket, és azokat kitűnő állapotúnak találtuk. A berendezéseket aktívan használták, és azok jelentősen növelték a központok rehabilitációs szolgáltatások nyújtására való képességét.

Az ellenőrzés során gyűjtött bizonyítékok szerint a Bizottság kontrollmechanizmusai hozzájárultak ahhoz, hogy a forrásokat a tervezett célra használják fel, és az intézkedés elérje a várt outputokat.

Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

A DG MENA éves tevékenységi jelentése

9.24. Áttekintettük a DG MENA 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó éves tevékenységi jelentését. Főként azt vizsgáltuk, hogy a DG MENA az éves tevékenységi jelentésében szereplő szabályszerűségi információkat a Bizottság utasításaival összhangban ismertette-e, és következetesen alkalmazta-e a jövőbeni korrekciók és visszafizettetések becslésére szolgáló módszertant.

9.25. A 2025-ben elfogadott teljes kiadásból (1,15 milliárd euró) a DG MENA a *kifizetés időpontjában kockázatnak kitett* teljes összeget 11,92 millió euróra (1,04%) becsülte. A jövőbeli korrekciók és levonások becsült értéke az összes vonatkozó kiadás 0,01%-a, míg a záráskori kockázat a számítások szerint 1,03%, ami a *lényegességi küszöb* alatt van.

9.26. A DG MENA záráskori kockázata egy külső vállalkozó által végzett, a *fennmaradó hibaarányra* vonatkozó vizsgálaton alapul. A vizsgálat megbecsüli azoknak a hibáknak az arányát, amelyeket a DG MENA által annak illetékességi területén végzett irányítási ellenőrzések nem tudtak feltárni, és alapul szolgál ezen ellenőrzések eredményességének értékeléséhez. A fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálat nem minősül *bizonyosságot nyújtó szolgáltatásnak* vagy ellenőrzésnek. 2025-re vonatkozóan a vizsgálat keretében egy 138 lezárult szerződésből álló mintát vizsgáltak meg.

9.27. A DG MENA főigazgatója kijelentette, hogy a főigazgatóság pénzügyi kitettsége az összes elfogadott kiadás (1,15 milliárd euró) tekintetében a Bizottság által meghatározott 2%-os lényegességi küszöb alatt maradt. Mivel az általunk ellenőrzött tranzakciók a DG MENA által irányított tranzakcióknak csak egy kis részét alkotják (lásd: ***9.9***. bekezdés), ezért ellenőrzéseink eredményei alapján ezt a nyilatkozatot nem tudjuk megerősíteni.

A DG INTPA éves tevékenységi jelentése

9.28. A DG INTPA 2025. évi éves tevékenységi jelentésével kapcsolatos munkánkat a 9., 10. és 11. Európai Fejlesztési Alapról szóló éves jelentésünkben mutatjuk be részletesen.

Éves irányítási és teljesítményjelentés

9.29. Áttekintettük a Bizottság 2025. évi éves irányítási és teljesítményjelentésében szereplő azon információkat, amelyek a „Szomszédság és a világ” fejezethez tartozó szakpolitikai területek becsült kifizetéskori kockázatára vonatkoznak. A Bizottság az MFF e fejezetére nézve nem jelentett be kifizetéskori kockázatot.

Egyéb elemek

9.30. Az MFF éves felső határain kívüli kiadások kapcsán egy tranzakciót vizsgáltunk meg (lásd: ***9.9***. bekezdés). A tranzakció az Ukrajna-eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokhoz kapcsolódott. Ellenőrzésünk során nem tártunk fel hibát. Mivel ez a kiadás nem tartozik az MFF 6. fejezetébe, a kapcsolódó ellenőrzési eredmények nem befolyásolják e fejezet becsült hibaszintjét, az általunk becsült általános hibaszintre azonban hatással vannak.

Következtetések és ajánlások

Következtetés

9.31. Az általunk megszerzett és e fejezetben bemutatott ellenőrzési bizonyítékok összességükben arra mutatnak, hogy a „Szomszédság és a világ” fejezet kiadásait lényeges hibaszint jellemzi. Tranzakciótesztjeink alapján az MFF ezen fejezetére vonatkozó becsült általános hibaszint 2,5%.

Ajánlások

9.32. A 2022. évi éves jelentésünkben a Bizottság számára megfogalmazott négy ajánlásunk hasznosulásával kapcsolatos megállapításainkat a ***9.2. melléklet*** mutatja be. Három ajánlásról már a 2024. évi éves jelentésünkben beszámoltunk. A Bizottság mindegyik ajánlást teljes mértékben megvalósította. A negyedik ajánlást nem fogadták el, ezért az egyáltalán nem valósult meg.

9.33. 2025-re vonatkozó megállapításaink és következtetéseink alapján a következőket javasoljuk:

9.1. ajánlás. A szakértők kiválasztására irányuló eljárás javítása

A Bizottság biztosítsa, hogy a szolgáltatási szerződések szakértőire vonatkozó jóváhagyási eljárása részeként annak ellenőrzésére is sor kerüljön, hogy a szakértők szakmai tapasztalata az időtartamot és a konkrét területet illetően megfelel-e a feladatmeghatározásban előírt követelményeknek.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

9.2. ajánlás. A kontrollok megerősítése annak megakadályozása érdekében, hogy bérköltségeket közvetlen költségként fogadjanak el

Annak a kockázatnak a csökkentése érdekében, hogy a bérek által fedezhető költségeket helytelenül közvetlen költségként fogadják el a hozzájárulási megállapodások szerinti bérköltségekben, a Bizottságnak további iránymutatást kell nyújtania, amelyben tisztázza a következőket:

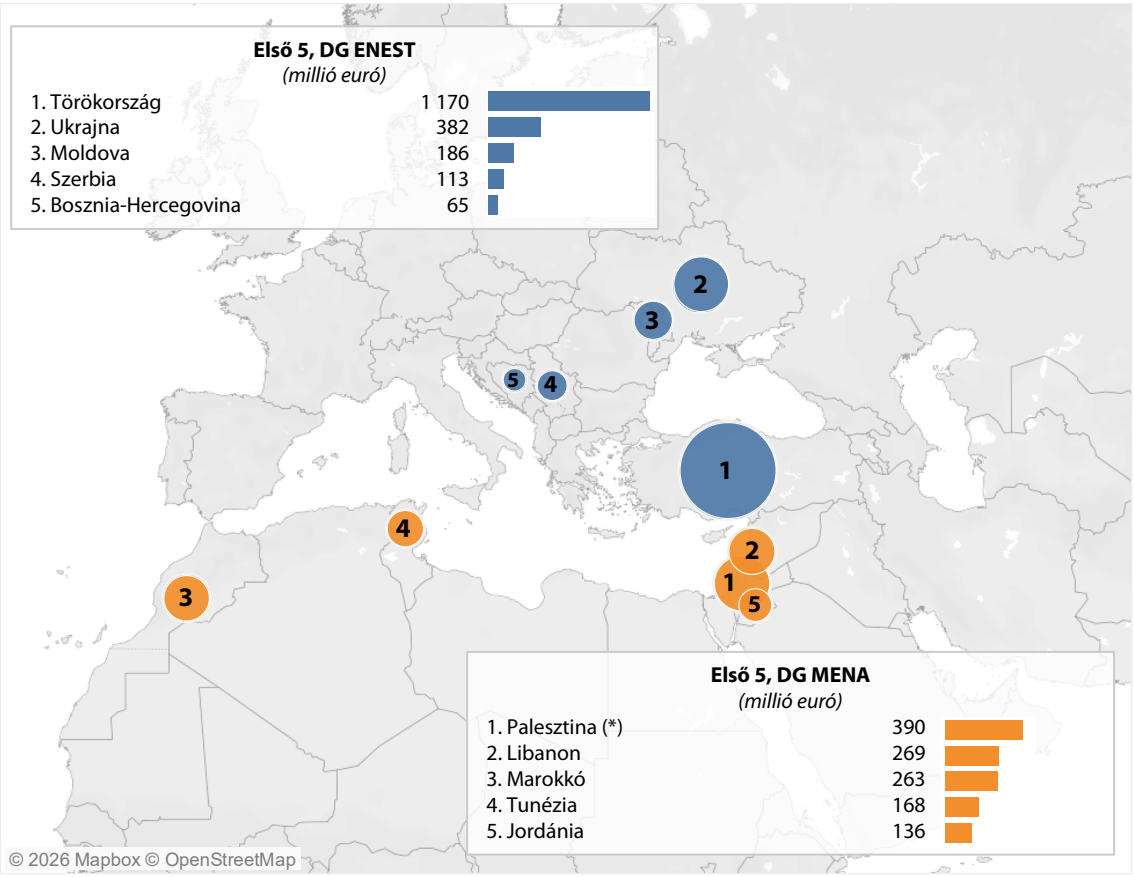
a) a közvetlen költségek és a bérezés közötti különbségtétel; és

b) annak szükségessége, hogy a bérjegyzékekkel kapcsolatos elszámolásokból kizárják azokat a kiadásokat, amelyek nem elszámolható közvetlen költségek, de amelyeket a bérezés már fedezhet.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

Mellékletek

9.1 melléklet. A DG INTPA, a DG ENEST és a DG MENA által az egyes országoknak teljesített kifizetések

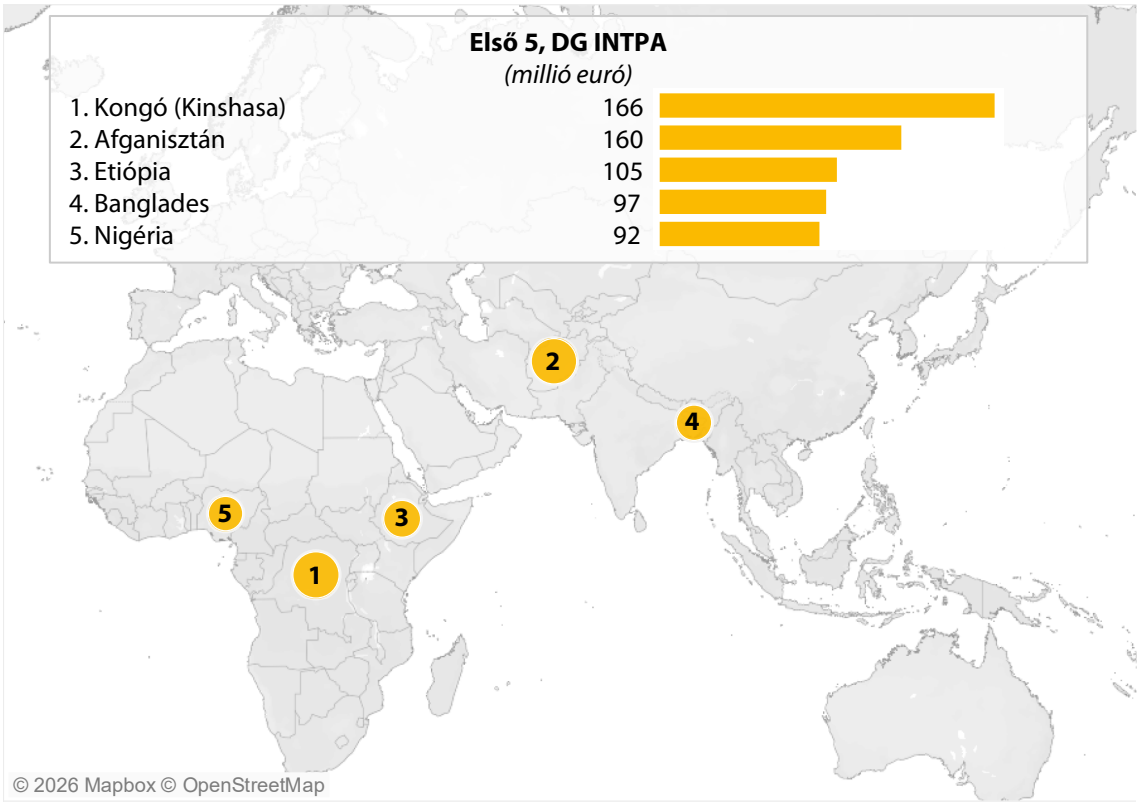
Forrás: A térképvázlat a © Mapbox és az © OpenStreetMap adatszolgáltatóitól származik és a Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 licenc (CC BY-SA) alá tartozik.

DG NEAR[6]: A források öt legnagyobb kedvezményezettje az előző években *(millió euró)*

2021		2022		2023		2024	
Törökország	127	Ukrajna	714	Törökország	992	Törökország	1 077
Moldova	109	Tunézia	268	Ukrajna	399	Ukrajna	736
Marokkó	106	Egyiptom	124	Szerbia	338	Palesztina (*)	429
Egyiptom	88	Palesztina (*)	120	Palesztina (*)	223	Tunézia	263
Jordánia	70	Marokkó	102	Marokkó	195	Marokkó	228

(*) Ez a megnevezés nem értelmezhető a palesztin állam elismeréseként és nem érinti az egyes tagállamok e kérdésre vonatkozó álláspontját.

[6] 2025 február 1-je óta az Európai Szomszédságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatósága (DG NEAR) két külön főigazgatóságra oszlik (DG ENEST és DG MENA).

Forrás: A térképvázlat a © Mapbox és az © OpenStreetMap adatszolgáltatóitól származik és a Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 licenc (CC BY-SA) alá tartozik.

Emellett a DG INTPA több országra kiterjedő regionális programokhoz is folyósított kifizetéseket. 2025-ben ezek a kifizetések Afrikában 1,1 milliárd eurót, Ázsiában 197,1 millió eurót, az amerikai kontinensen pedig 142,8 millió eurót tettek ki.

DG INTPA: A források öt legnagyobb kedvezményezettje az előző években *(millió euró)*

2021		2022		2023		2024	
Banglades	140	Afganisztán	200	Afganisztán	135	Banglades	166
Irak	103	Kongó (Kinshasa)	79	Banglades	120	Afganisztán	120
Pakisztán	89	Pakisztán	76	Irak	81	Szomália	88
Nepál	85	Etiópia	76	Pakisztán	79	Zambia	82
Afganisztán	77	Jemen	69	Kongó (Kinshasa)	76	Nigéria	7

9.2 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása

Elfogadás szintje: elfogadták; részben elfogadták; nem fogadták el; nincs információ.

A végrehajtás szintje: teljes mértékben megvalósult; a legtöbb tekintetben megvalósult; néhány tekintetben megvalósult; nem valósult meg; nem lehet következtetést levonni vagy már nem releváns.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2022	A következőket javasoljuk a Bizottságnak: **1. ajánlás:** Abban az esetben, ha pályázati felhívás alapján ítélnek oda vissza nem térítendő támogatásokat, erősítse meg a kontrollokat annak érdekében, hogy megakadályozzák a pályázatoknak a szerződéskötési szakaszban történő szabálytalan módosítását. Megvalósítás céldátuma: 2024. június.			
2022	A következőket javasoljuk a Bizottságnak: **2. ajánlás:** Az eljárási kézikönyv szerint végezzen kockázatértékelést annak biztosítása érdekében, hogy a 60 000 euró és 300 000 euró közötti előfinanszírozási kifizetésekre csak alacsonyra értékelt kockázat esetén kerüljön sor bankgarancia nélkül. Megvalósítás céldátuma: 2024 vége.			

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2022	A következőket javasoljuk a Bizottságnak: **3. ajánlás:** Határozzon meg megfelelő határidőt ahhoz, hogy a vállalkozók által a támogatási szerződésekre vonatkozóan kiadott költségvizsgálati jelentések a kifizetések feldolgozása vagy a kiadások elszámolása előtt rendelkezésre álljanak. Megvalósítás céldátuma: 2025 vége.	⊗	✗	
2022	A következőket javasoljuk a DG NEAR-nek: **4. ajánlás:** Erősítse meg a kontrollokat annak biztosítása érdekében, hogy a DG NEAR *korrekciós kapacitásának* kiszámításához ne vegyék figyelembe a fel nem használt előfinanszírozásra vonatkozó visszafizetési felszólításokat. Megvalósítás céldátuma: a 2023. évi éves tevékenységi jelentéstől kezdve	✓	▨	

Forrás: Európai Számvevőszék.

10. fejezet

Európai közigazgatás

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	**10.1.–10.3.**
Rövid ismertető	10.2.
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	10.3.
A tranzakciók szabályszerűsége	**10.4.–10.21.**
Európai Parlament	10.7.–10.9.
Az Európai Unió Tanácsa	10.10.–10.11.
Európai Bizottság	10.12.–10.19.
Európai Számvevőszék	10.20.
Európai Külügyi Szolgálat	10.21.
A belső kontrollrendszerek egyes összetevőinek vizsgálata	**10.22.–10.23.**
Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok	**10.24.**
Következtetés és ajánlások	**10.25.–10.27.**
Következtetés	10.25.
Ajánlások	10.26.–10.27.
Mellékletek	
10.1 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása – Európai közigazgatás	

Bevezetés

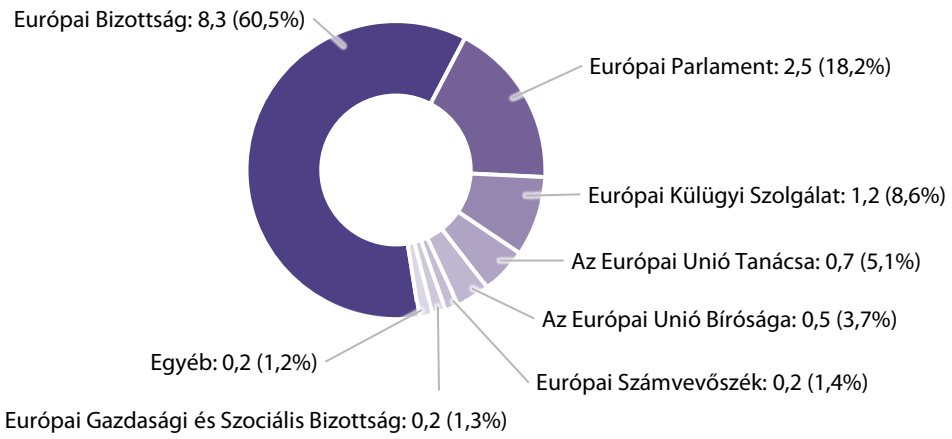
10.1. Jelentésünk e fejezete a többéves pénzügyi keret (MFF) 7. fejezetére (Európai közigazgatás) vonatkozó megállapításainkat tartalmazza. A ***10.1. ábra*** áttekintést nyújt az uniós intézmények és szervek által 2025-ben az MFF e fejezete kapcsán kiadott összegekről.

10.1. ábra. Kifizetések és ellenőrzött sokaság

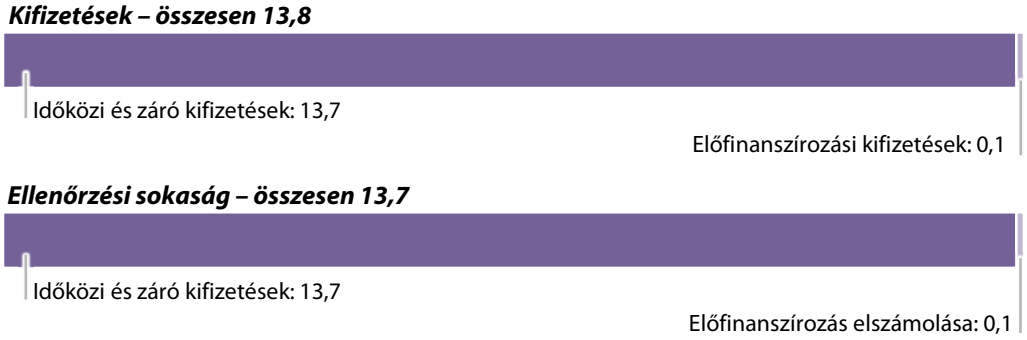
Európai közigazgatás
13,8 milliárd euró (az uniós költségvetési kiadások 7,8%-a)

(milliárd euró)

A 2025. évi kifizetések lebontása intézményenként

2025. évi ellenőrzési sokaság a kifizetésekkel összevetve

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2025. évi *összevont pénzügyi beszámolójának* adatai alapján.

Rövid ismertető

10.2. Igazgatási kiadások alatt a humán erőforrásokra és azokon belül a nyugdíjakra – ezek együtt 2025-ben az összes kiadás mintegy 71%-át tették ki –, valamint az épületekre, felszerelésekre, kommunikációra és információtechnológiára fordított kiadások értendők. Sokéves tapasztalatunk szerint ez a kiadási terület általában alacsony kockázatú.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

10.3. Az ***1.1. mellékletben*** ismertetett ellenőrzési koncepció és módszerek alkalmazásával 2025-ben a következők vizsgálatát végeztük el az MFF e fejezete kapcsán:

a) egy 70 *tranzakcióból* álló, az MFF e fejezetéhez kapcsolódó kiadások teljes körére nézve statisztikailag reprezentatív, az egyes uniós intézményektől és szervektől vett minta. Célunk az volt, hogy megbecsüljük a *hiba*szintet és hozzájáruljunk a *megbízhatósági nyilatkozathoz*.

b) a Személyi Juttatásokat Kezelő és Kifizető Hivatal (PMO) felügyeleti és kontrollrendszerei, különös tekintettel a belsőkontroll-standardok végrehajtására, a kockázatkezelésre és a fő kontrollmechanizmusokra.

c) a valamennyi uniós intézmény és szerv – köztük a Bizottság igazgatási kiadásokért elsősorban felelős főigazgatóságai, illetve hivatalai[1] – *éves tevékenységi jelentésében* szereplő *szabályszerűségi* információk, ahogyan azokat a Bizottság *éves irányítási és teljesítményjelentése* tükrözi.

[1] A Humánerőforrásügyi és Biztonsági Főigazgatóság (DG HR), a Digitális Szolgáltatások Főigazgatósága (DG DIGIT), a Személyi Juttatásokat Kezelő és Kifizető Hivatal (PMO), valamint a Brüsszeli, illetve a Luxembourgi Infrastrukturális és Logisztikai Hivatal (OIB és OIL).

A tranzakciók szabályszerűsége

10.4. A 70 vizsgált tranzakcióból 18 (26%) esetében merült fel hiba. Az általunk számszerűsített kilenc hiba alapján a becsült hibaszint nem éri el a *lényegességi küszöböt*.

10.5. Az általunk feltárt *számszerűsíthető hibák* az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa, az Európai Bizottság és az *Európai Külügyi Szolgálat* kiadásait érintették. Ezek főként a *közbeszerzési* eljárások hiányosságaihoz, például az alapvető dokumentumok hiányához kapcsolódnak. Nem számszerűsíthető hibákat az Európai Parlament, az Európai Bizottság, az Európai Unió Bírósága és az Európai Külügyi Szolgálat esetében találtunk. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, a Régiók Európai Bizottsága, az európai ombudsman, illetve az európai adatvédelmi biztos tekintetében nem tártunk fel jelentős problémákat. Az Európai Számvevőszék külső ellenőre összesen egy problémáról számolt be (***10.20***. bekezdés). Amennyiben a hibák közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódnak, azokat elsősorban az eljárást vezető intézményről szóló szakaszban tüntetjük fel.

10.6. A luxembourgi székhelyű intézményeket összesen egyetlen nem számszerűsíthető hiba érinti. A hiba a gyermekeknek a luxembourgi Európai Iskolákba történő szállítását szervező szülői egyesületnek nyújtott utazási költségtérítésre vonatkozik. Megállapítottuk, hogy nincs olyan írásbeli szerződéses keret, amely meghatározná az érintett felek jogait és kötelezettségeit, valamint az ilyen kifizetések kiszámításának, ellenőrzésének és teljesítésének feltételeit. Ez bizonytalanságot teremt a felelősségi körök tekintetében, és megnehezítheti a számlázással kapcsolatos viták vagy hibák rendezését.

Európai Parlament

10.7. 15 tranzakció vizsgálata során megállapítottuk, hogy közülük kettőnél merült fel számszerűsíthető hiba. Az egyik hiba egy képviselőcsoportnak teljesített kifizetéshez kapcsolódott. Az egyik szerződést a képviselőcsoport anélkül ítélte oda, hogy az Európai Parlament szabályai szerint elegendő ajánlatot kért volna[2], ami korlátozta a versenyt. Egy másik, szintén ehhez a kifizetéshez kapcsolódó szerződés esetében nem tettek egyértelmű különbséget a kiválasztási és odaítélési szempontok között, és az odaítélési szempontok súlyozása nem volt kellően részletes. Ez gyengítette az értékelési folyamat átláthatóságát.

10.8. A másik hiba egy hatéves informatikai keretszerződésre irányuló *közbeszerzési eljáráshoz* kapcsolódott, amelynek időtartamát nem indokolták meg kellőképpen. A *költségvetési rendelet* a keretszerződések időtartamát négy évre korlátozza, kivéve, ha az eltérést kellően megindokolják.

10.9. Emellett egy olyan, az Európai Bizottság által kifizetett tranzakciót is találtunk, amelyet egy nem számszerűsíthető hiba érintett, és amelyre vonatkozóan a közbeszerzési eljárást az Európai Parlament bonyolította le. Az eljárásban nem csatolták a költségvetési rendeletben előírt dokumentumokat.

Az Európai Unió Tanácsa

10.10. Négy tranzakció vizsgálata során megállapítottuk, hogy közülük kettőnél merült fel számszerűsíthető hiba. Az egyik egy külső szolgáltatónak informatikai szolgáltatásokért folyósított kifizetésre vonatkozott. Ebben az esetben nem alkalmazták megfelelően az egyik tanácsadó óradíjának meghatározására vonatkozó egyik kritériumot.

10.11. A másik számszerűsíthető hiba egy, az Európai Bizottság által kezelt szerződést érintett (erről a ***10.16***. bekezdés számol be).

---

[2] A 400. jogcímre vonatkozó, legutóbb 2024. július 15-én módosított szabályok.

Európai Bizottság

10.12. 25 tranzakció vizsgálata során megállapítottuk, hogy közülük háromnál merült fel számszerűsíthető hiba.

10.13. Az egyik hiba abból adódott, hogy az újrabeilleszkedési támogatást egy olyan nyugdíjas személy részére fizették ki, aki erre nem volt jogosult. Arra a következtetésre jutottunk, hogy ebben az esetben a meglévő kontrollmechanizmusok nem voltak elegendőek ahhoz, hogy megakadályozzák a nyugdíjasok jogosultságainak helytelen megállapítását.

10.14. A többi hiba kettő, épületekkel kapcsolatos tranzakciót érintett. Ezekben az esetekben nem megfelelően bonyolították le a közbeszerzési eljárásokat, illetve egyes alapvető dokumentumok hiányoztak. Ezen tranzakciók közül az első esetében nem kaptunk bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a költségvetési rendelet által a tárgyalásos eljárások esetében előírt alapvető dokumentumok – például pályázati felhívás, a kiírási feltételek, illetve a felbontó és értékelő bizottság kinevezésének megerősítése – rendelkezésre álltak volna.

10.15. A második, épületekkel kapcsolatos ügylet egy adatközpont átalakítási munkálatainak kifizetését foglalta magában, amely az adatközpont bérleti szerződéséhez kapcsolódó teljes költség több mint 50%-át tette ki. A bérleti szerződéshez kapcsolódó tárgyalásos eljárást megelőző piackutatás lényegében hiányos volt, mivel csak a bérleti költségekre vonatkozott, a belső átalakítási munkálatokra azonban nem. Így az átalakítási munkálatok kapcsán nem végeztek független értékelést, illetve versenyalapú költség-összehasonlítást. Emiatt úgy véljük, hogy a tárgyalásos eljárás nem felelt meg a költségvetési rendelet követelményeinek. Megállapítottuk továbbá, hogy – a ***10.14***. bekezdésben említett esetekhez hasonlóan – hiányoznak bizonyos alapvető dokumentumok.

10.16. Emellett számszerűsíthető hibákat tártunk fel három, más intézmények kapcsán a mintánkba felvett tranzakció esetében. Ezeknél a beszerzési eljárást az Európai Bizottság bonyolította le. Az egyik tranzakció, amelynél a kifizetést az Európai Unió Tanácsa teljesítette, irodai berendezések beszerzésére vonatkozott. A kapcsolódó keretszerződés olyan árkorrekciós záradékot tartalmazott, amely nem felelt meg az uniós közbeszerzési jognak, mivel nem tartalmazott független indexet, képletet vagy ellenőrizhető referenciaértéket. Ezért nem teljesült a költségvetési rendeletben előírt objektivitási és átláthatósági feltétel.

10.17. A második tranzakció esetében, amelynél a kifizetést az Európai Külügyi Szolgálat teljesítette, az ajánlati felhívás nem tartalmazta a költségvetési rendeletben előírt kiválasztási és odaítélési szempontokat.

10.18. A harmadik tranzakció, amelynek keretében a kifizetést az Európai Számvevőszék teljesítette, egy berendezések és szakmai szolgáltatások beszerzésére irányuló szerződésre vonatkozott. A szerződés hatéves időtartamát nem indokolták meg kellőképpen. Ez hasonló volt a ***10.8***. bekezdésben ismertetett esethez.

10.19. Egy másik, épületekkel kapcsolatos tranzakció, amelynek kapcsán egy nem számszerűsíthető hibát tártunk fel, egy Európai Parlament által kezelt szerződésre vonatkozott, erről a ***10.9***. bekezdés számol be.

Európai Számvevőszék

10.20. Az intézmény független külső ellenőre két tranzakciót vizsgált meg, és egy számszerűsíthető hibát tárt fel az egyik, Európai Bizottság által kezelt szerződéshez kapcsolódóan, a ***10.18***. bekezdésben leírtak szerint.

Európai Külügyi Szolgálat

10.21. 15 tranzakciót ellenőriztünk. Egy számszerűsíthető hibát találtunk egy, az Európai Bizottság által kezelt szerződéshez kapcsolódóan, a ***10.17***. bekezdésben leírtak szerint.

A belső kontrollrendszerek egyes összetevőinek vizsgálata

10.22. A ***10.3***. bekezdés ***(b)*** pontjában foglaltaknak megfelelően megvizsgáltuk a Személyi Juttatásokat Kezelő és Kifizető Hivatal (PMO) felügyeleti és kontrollrendszereit. Megállapítottuk, hogy a PMO nyolc egysége közül a közelmúltban csak egy vizsgálta felül *érzékeny álláshelyeit*. Ezenkívül a PMO nem aktualizálta a 2022–2024-es csalás elleni stratégiáját, és nem került sor a kapcsolódó cselekvési tervben foglalt intézkedések végrehajtásának hivatalos, időbeni értékelésére.

10.23. 2019 óta a PMO fokozatosan automatikussá tette ellenőrzéseit, így lehetővé vált annak vizsgálata, hogy a nyugdíjasok továbbra is jogosultak-e nyugdíjkifizetésekre. A PMO informatikai rendszerében a nyugdíjasok életbenléti igazoláshoz használt funkció vizsgálata során megállapítottuk, hogy a következők hiányoznak:

a) a felhasználói hozzáférési jogosultságok rendszeres felülvizsgálata;

b) monitoringfolyamat az életbenléti igazolással nem rendelkező nyugdíjasok azonosítására és azt követően a nyomon követésükre;

c) hivatalos eljárások az adatrögzítő és az ellenjegyző tisztviselők számára a nyugdíjasok életbenléti igazolásainak feldolgozására, valamint a nyugdíjasok személyazonosságának személyes látogatások vagy telefonhívások során történő ellenőrzésére vonatkozóan.

Ez ronthatja a PMO által végzett automatizált ellenőrzések *eredményességét*, és növelheti a jogosulatlan kifizetések kockázatát és a visszafizettetés szükségességét.

Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

10.24. Az általunk megvizsgált éves tevékenységi jelentések nem tártak fel lényeges hibaszintet, ami összhangban van saját ellenőrzési eredményeinkkel (*10.4*. bekezdés).

Következtetés és ajánlások

Következtetés

10.25. Az általunk gyűjtött és e fejezetben bemutatott ellenőrzési bizonyítékok összességében arra mutatnak, hogy az „Európai közigazgatás” fejezet kiadásait nem jellemzi lényeges hibaszint.

Ajánlások

10.26. A 2022. évi éves jelentésünkben az Európai Parlament számára megfogalmazott ajánlások hasznosulását a ***10.1. melléklet*** mutatja be. Ezen ajánlásunkat néhány tekintetben végrehajtottnak tekintjük. 2025-re vonatkozó ellenőrzésünk (***10.7***. bekezdés) azt mutatja, hogy ez az ajánlás továbbra is releváns.

10.27. Ellenőrzésünk alapján a következőket javasoljuk:

10.1. ajánlás. A nyugdíjasok további nyugdíjkifizetésre való jogosultságának fokozott ellenőrzése

A PMO:

a) monitoringfolyamatainak fejlesztése révén azonosítsa, hogy mely nyugdíjasokra nézve nincs nyilvántartva jelenleg életbenléti igazolás, és ezeket kövesse nyomon;

b) hozzon létre hivatalos eljárásokat az életbenléti igazolások informatikai rendszerben történő feldolgozására és a nyugdíjasok személyazonosságának ellenőrzésére.

Megvalósítás céldátuma: 2027 közepe.

Mellékletek

10.1 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása – Európai közigazgatás

Elfogadás szintje: elfogadták; részben elfogadták; nem fogadták el; nincs információ.

A végrehajtás szintje: teljes mértékben megvalósult; a legtöbb tekintetben megvalósult; néhány tekintetben megvalósult; nem valósult meg; nem lehet következtetést levonni vagy már nem releváns.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2022	Ajánlásaink a következők: **1. ajánlás:** Az Európai Parlament igazgatása dolgozzon ki hatékonyabb iránymutatásokat a költségvetési előirányzatok európai képviselőcsoportok általi végrehajtásával kapcsolatban, és javasoljon olyan intézkedéseket a Parlament Elnöksége számára, amelyek előírják a képviselőcsoportok számára a belső szabályok eredményes alkalmazását és biztosítják a közbeszerzési eljárások betartását. Határidő: 2024 vége.			Az Európai Parlament igazgatása lépéseket tett annak érdekében, hogy hatékonyabb iránymutatásokat dolgozzon ki a költségvetési *előirányzatok* európai képviselőcsoportok általi végrehajtásával kapcsolatban. Ehhez képzéseket szervezett, és segítséget nyújtott a képviselőcsoportok számára a közbeszerzési szabályok alkalmazását illetően. Nem tett javaslatot azonban a Parlament Elnökségének olyan intézkedésre, amely előírná a képviselőcsoportok számára a Parlament belső szabályainak eredményes alkalmazását és a közbeszerzési eljárásoknak való megfelelés biztosítását.

Forrás: Európai Számvevőszék.

11. fejezet

Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	**11.1.–11.10.**
A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz rövid leírása	**11.1.–11.5.**
Szakpolitikai célkitűzések	**11.2.**
Irányítási és kontrollkeret	**11.3.–11.4.**
A megvalósítás állapota	**11.5.**
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	**11.6.–11.10.**
A kifizetési és támogathatósági feltételeknek való megfelelés értékelése	**11.11.–11.21.**
A mérföldkövek és célértékek nem kielégítő teljesítése	**11.13.–11.14.**
A támogathatósági időszak előtt megkezdett intézkedések	**11.15.–11.17.**
Kettős finanszírozás	**11.18.–11.21.**
Egyes kiválasztott monitoring- és kontrollrendszerek vizsgálata	**11.22.–11.38.**
A Bizottság előzetes értékelésének hiányosságai	**11.22.**
A Bizottság ellenőrzései nyomán kevesebb ugyan a még nem végrehajtott jelentős ajánlás, ezek többsége azonban már régóta esedékes	**11.23.–11.28.**
A tagállami kontrollrendszerek továbbra sem elég eredményesek	**11.29.–11.38.**
Továbbra is szükség van kontrollmérföldkövekre	**11.29.–11.32.**
A közbeszerzési és állami támogatási szabályok betartatását biztosító rendszerek hiányosságai egyes tagállamokban	**11.33.–11.37.**
Hiányosságok a kifizetési kérelmekben	**11.38.**
A tanácsi végrehajtási határozatok (CID) módosításainak elemzése	**11.39.–11.48.**
Több tanácsi végrehajtási határozatot a kifizetési kérelmek benyújtását követően úgy módosítottak, hogy azok megfeleljenek a ténylegesen elért eredményeknek	**11.41.–11.42.**

Az objektív körülményeket nem mindig magyarázták el kellően, és gyakran nem támasztották alá megfelelő bizonyítékokkal 11.43.–11.44.

Egyes módosítások az RRF-intézkedésből kihagytak fontos végrehajtási szakaszokat 11.45.

A módosítások költségbecslésekre gyakorolt hatásával kapcsolatos hiányosságok 11.46.–11.48.

Az intézkedések, mérföldkövek és célértékek kialakításának problémái 11.49.–11.53.

Éves tevékenységi jelentések és az éves irányítási és teljesítményjelentés 11.54.–11.59.

Következtetések és ajánlások 11.60.–11.62.

Következtetések 11.60.–11.61.

Ajánlások 11.62.

Mellékletek

11.1 melléklet. Ellenőrzési koncepció és módszertan

11.2 melléklet. A tagállamoknak nyújtott vissza nem térítendő támogatások kifizetéseire vonatkozó ellenőrzés eredményei

11.3 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása

Bevezetés

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz rövid leírása

11.1. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (RRF) az (EU) 2021/241 rendelet (a továbbiakban: a rendelet) hozta létre, amely 2021. február 19-én lépett hatályba. A rendeletet kétszer módosították: 2023. februári első módosítása nyomán a tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveikbe (NRRP)[1] beilleszthetnek egy „*REPowerEU*-fejezetet", a 2024. februári második módosítása[2] nyomán pedig ezekbe a terveikbe becsült költségként belefoglalhatják a *Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP)* létrehozása céljából nyújtott hozzájárulásuk összegét. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz 2020. február, a Covid19-világjárvány kezdete óta (a REPowerEU 2022. február 1. óta) támogatja a tagállami reformokat és beruházásokat, és működése 2026. december 31-ig tart.

Szakpolitikai célkitűzések

11.2. Az RRF fő célja a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi következményeinek enyhítése, valamint a tagállamok gazdaságának ellenállóbbá és a jövőbeli kihívásokra felkészültebbé tétele, azáltal is, hogy igyekszik felgyorsítani a zöld és a digitális átállásukat. Az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja által okozott globális energiapiaci zavarokra adott uniós válasz, a REPowerEU terv bevezetett egy további célkitűzést: az Unió orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének megszüntetését az Unió energiarendszerének átalakításával.

[1] Az (EU) 2023/435 rendelet.

[2] Az (EU) 2024/795 rendelet.

Irányítási és kontrollkeret

11.3. A Bizottság *közvetlen irányítással* hajtja végre a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt, annak végrehajtásáért tehát közvetlenül a Bizottság felel. Az RRF keretében folyósított kifizetések feltétele, hogy a tagállamok kielégítően teljesítsék azokat a *mérföldköveket* és *célértékeket*, amelyeket a helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket jóváhagyó *tanácsi végrehajtási határozatok* mellékletei határoznak meg[3]. További követelmény, hogy a korábban kielégítően teljesített mérföldköveket vagy célértékeket később sem szabad visszavonni, és nem szabad megsérteni a kettős finanszírozást tiltó elvet. A rendeletben meghatározott támogathatósági feltételek közé tartozik továbbá a támogathatósági időszak és a *jelentős károkozás elkerülését* célzó elv *(DNSH-elv)* betartása, valamint az ismétlődő nemzeti költségvetési kiadások kiváltásának tilalma (a kellően indokolt esetektől eltekintve)[4]. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a pénzeszközöket az alkalmazandó uniós és nemzeti jognak megfelelően használják fel, különösen a *csalás*, a korrupció és az összeférhetetlenség megelőzése, felderítése és korrekciója tekintetében. A tagállamok évente legfeljebb kétszer nyújthatnak be kifizetési kérelmet, amelyhez csatolniuk kell egy összefoglalót az ellenőrzésekről, valamint a benyújtott információkra vonatkozó vezetői nyilatkozatot.

11.4. A rendeletben előírtaknak megfelelően a Bizottság a mérföldkövek és célértékek kielégítő teljesítését ellenőrzi, mivel ez az RRF keretében teljesítendő kifizetések feltétele. A kiadások uniós és nemzeti szabályoknak való megfelelése nem feltétele annak, hogy a tagállamok megkapják az RRF-kifizetéseket. Amint azt a korábbi években is megjegyeztük, ez jelentős különbség[5] az uniós költségvetés más területein végzett ellenőrzési munkánkhoz képest, ahol egészen a végső kedvezményezettek szintjéig értékeljük az összes vonatkozó uniós és nemzeti szabálynak való megfelelést (pl. a felmerült költségek támogathatóságát, valamint az *állami támogatásra* és a *közbeszerzésre* vonatkozó szabályok betartását)[6].

---

[3] Az (EU) 2021/241 rendelet módosításáról szóló rendelet 24. cikkének (2) bekezdése.

[4] Uo., 5. és 9. cikk, a 17. cikk (2) bekezdése és a 24. cikk (3) bekezdése.

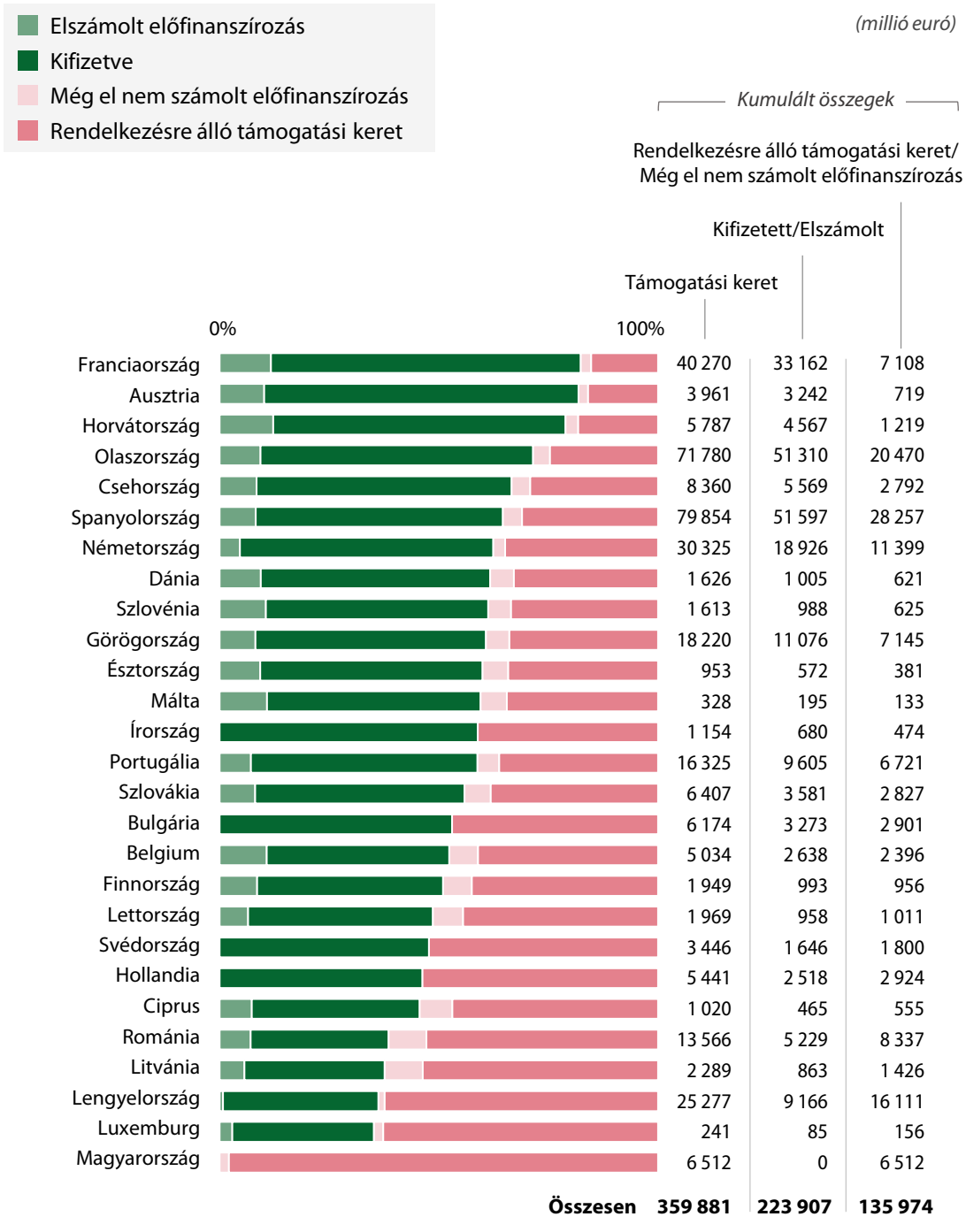
[5] A 2023. évi éves jelentés XXXVIII. bekezdése.

[6] Uo., 11.13. bekezdés.

A megvalósítás állapota

11.5. 2025 végéig a Bizottság 102 *vissza nem térítendő támogatást* folyósított (2021: 1, 2022: 13, 2023: 23, 2024: 28, 2025: 37), az ezekhez kapcsolódó kiadás összege 223,9 milliárd euró volt. Az RRF utolsó évében a rendelkezésre álló (vissza nem térítendő támogatási) források 38%-a tehát még kifizetésre vár (lásd: ***11.1. ábra***). Észrevételezzük, hogy 2025 végéig Magyarország még nem nyújtott be kifizetési kérelmet.

11.1. ábra. Az RRF vissza nem térítendő támogatásainak alakulása tagállamonként, 2025. december 31-i állapot

	2021	2022	2023	2024	2025	Összesen
Előfinanszírozás	36 373	271	1 692	2 412	0	**40 748**
Kifizetve	10 000	46 897	46 326	53 484	40 078	**196 785**
Elszámolt	1 494	6 803	7 150	6 370	5 305	**27 122**

Forrás: Európai Számvevőszék.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

11.6. Az RRF 2025. évi támogatásaihoz kapcsolódó kiadások összesen 45,4 milliárd eurót tettek ki; ellenőrzésünk mind a 37, összesen 40,1 milliárd euró összegű vissza nem térítendő támogatáskifizetésre, valamint a kapcsolódó, összesen 5,3 milliárd euró összegű előfinanszírozás-*elszámolásra* kiterjedt.

11.7. A ***11.1. mellékletben*** ismertetett ellenőrzési megközelítésünkkel összhangban az RRF 2025. évi kiadásainak szabályszerűségéről szóló véleményünk kialakításához a következőket vizsgáltuk meg:

a) a 2025-ben teljesített 37 támogatáskifizetéshez kapcsolódó 200 mérföldkő és 220 célérték, annak értékelése céljából, hogy azok megfelelnek-e a kifizetési és támogathatósági feltételeknek (lásd: ***11.2. ábra***). Vizsgálataink a mérföldkövek és célértékek teljes ellenőrzési sokaságának 40%-át fedik le. Értékelésünk a következőket foglalta magában:

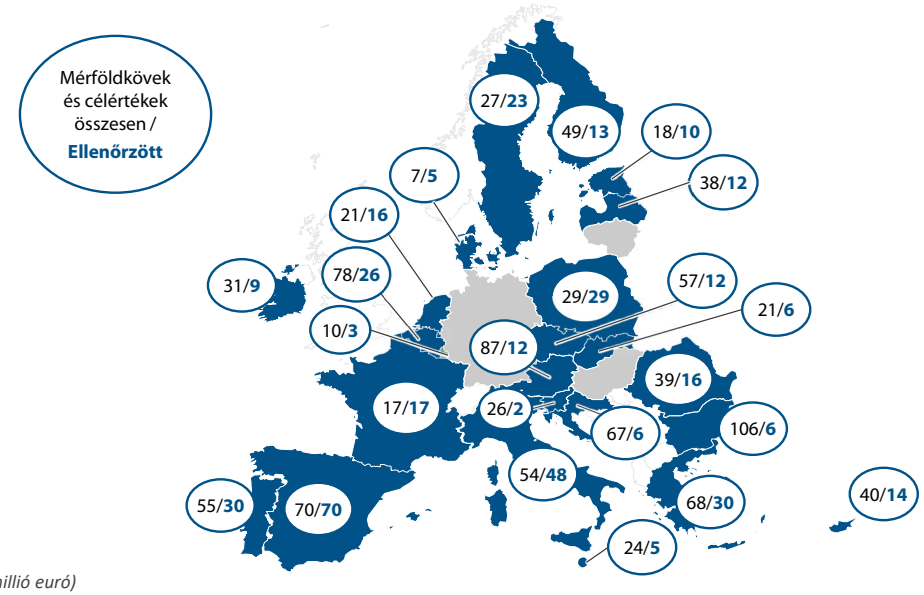
   i. a Bizottság előzetes értékeléseinek, illetve a tagállamok ellenőrzési és kontrollrendszereihez kapcsolódó nyolc mérföldkő előzetes értékelésének a dokumentumalapú áttekintése;

   ii. helyszíni vizsgálatok 27 mérföldkő és célérték tekintetében öt tagállamban (Belgium, Spanyolország, Lettország, Ausztria és Lengyelország).

b) a Bizottság utólagos ellenőrzési jelentései, és ezek révén a bizottsági ellenőrzési munkának, a jelentésekben szereplő megállapításoknak, valamint az ellenőrzések nyomán megfogalmazott ajánlások végrehajtásának az áttekintése;

c) hogyan számol be *éves tevékenységi jelentésében* a Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság (DG ECFIN) az RRF 2025. évi kiadásainak szabályszerűségéről, és hogyan mutatja be ezeket az információkat az *éves irányítási és teljesítményjelentésben*.

11.2. ábra. Az RRF 2025. évi kiadásait alátámasztó összes, illetve ellenőrzött mérföldkövek és célértékek

(millió euró)

		Ellenőrzött sokaság		Ellenőrzési minta		Összes ellenőrzött mérföldkő és célérték százalékos aránya
Tagállam	Kiadások	**Mérföldkövek összesen**	**Célértékek összesen**	Ellenőrzött mérföldkövek	Ellenőrzött célértékek	
Belgium	1 695	55	23	10	16	33%
Bulgária (*)	1 904	96	10	2	4	6%
Csehország (*)	2 003	31	26	2	10	21%
Dánia	148	5	2	3	2	71%
Észtország	143	13	5	6	4	56%
Írország (*)	356	19	12	2	7	29%
Görögország (*)	3 997	58	10	20	10	44%
Spanyolország (*)	8 136	28	42	28	42	100%
Franciaország	3 776	7	10	7	10	100%
Horvátország (*)	1 204	29	38	2	4	9%
Olaszország (*)	8 836	31	23	25	23	89%
Ciprus (*)	220	30	10	8	6	35%
Lettország	339	27	11	7	5	32%
Luxemburg	60	6	4	1	2	30%
Málta	57	12	12	3	2	21%
Hollandia	1 185	15	6	10	6	76%
Ausztria (*)	2 438	63	24	6	6	14%
Lengyelország	2 266	19	10	19	10	100%
Portugália (*)	2 176	31	24	6	24	55%
Románia	1 044	34	5	11	5	41%
Szlovénia	463	20	6	1	1	8%
Szlovákia	569	15	6	4	2	29%
Finnország (*)	720	39	10	7	6	27%
Svédország	1 646	14	13	10	13	85%
Összesen	45 383	**697**	**342**	**200**	**220**	40%

(*) 2025-ben egynél több kifizetésre került sor.
A mérföldkövek és célértékek kiválasztását illetően lásd: az *11.1. melléklet (9)–(11)*. bekezdése. Mivel elsősorban a nagy összegű kifizetéseket vizsgáljuk, ezért országonként eltérő, hogy ellenőrzési tevékenységünk mire terjed ki.

Forrás: Európai Számvevőszék.

11.8. Ellenőrzésünk nem terjedt ki sem a végső kedvezményezetteknél felmerült kiadások szabályszerűségére, sem az RRF hitelezési komponensére.

11.9. Tekintettel a tanácsi végrehajtási határozatok (CID) nagyszámú módosítására és arra, hogy ezek milyen fontosak az RRF eredményes végrehajtása szempontjából, kockázatalapú mintavétel alapján 32 módosítást is megvizsgáltunk (ezek 20 mérföldkőhöz és célértékhez kapcsolódnak). Megvizsgáltuk, hogy a tagállamok milyen mértékben indokolták, hogy a változás objektív körülményeknek tudható be (a rendelet 21. cikke), valamint a Bizottság ezt követő elemzését is. Ezen felül jelenleg célzott ellenőrzést végzünk annak megállapítására, hogy a Bizottság által értékelt és a Tanács által jóváhagyott, 2025–2026-os időszakra vonatkozó legutóbbi RRP-felülvizsgálati körök továbbra is összhangban állnak-e a tervek korábbi átfogó célkitűzéseivel.

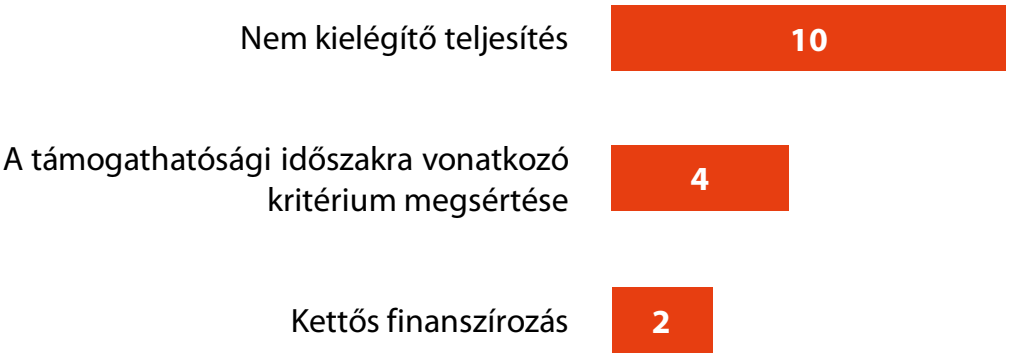
11.10. Emellett öt tagállamban (Belgium, Spanyolország, Franciaország, Portugália és Románia) egy 20 közbeszerzésből álló kockázatalapú mintát, négy tagállamban (Dánia, Franciaország, Ciprus és Svédország) pedig 10 állami támogatási esetet vizsgáltunk meg a 2025-ben teljesített RRF-kifizetésekkel kapcsolatban. Vizsgálatunk célja annak megállapítása volt, hogy azokat az uniós és nemzeti szabályokkal összhangban hajtották-e végre.

A kifizetési és támogathatósági feltételeknek való megfelelés értékelése

11.11. Megállapítottuk, hogy a vizsgált 420 mérföldkőből és célértékből 16-ra vonatkoztak pénzügyi hatással járó megállapítások (lásd: ***11.2. melléklet***). Ezek az RRF 37 kifizetéséből kilencet érintettek kilenc tagállamban (valamint az ezekhez kapcsolódó előfinanszírozások elszámolásait). Következtetésünk szerint e megállapítások minimális pénzügyi hatása meghaladja az általunk alkalmazott *lényegességi küszöböt*.

11.12. Tekintettel az RRF kiadási modelljének jellegére, és mivel a Bizottság kifizetés-felfüggesztési módszertana[7] számos, alkalmasint eltérő értelmezésekhez vezető megítélést tesz lehetségessé, nem adunk meg a többi uniós kiadási területtel összevethető *hiba*arányt (lásd: ***11.1. melléklet***). A ***11.3. ábra*** a pénzügyi hatással járó megállapítások típusait mutatja be.

11.3. ábra. A pénzügyi hatással járó megállapítások típusai

Forrás: Európai Számvevőszék.

[7] COM(2023) 99: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz: az első két év mérlege, Egyedülálló eszköz az EU zöld és digitális átalakulásának szolgálatában, II. melléklet.

A mérföldkövek és célértékek nem kielégítő teljesítése

11.13. Ellenőrzéseink hét tagállamban 10 mérföldkő és célérték esetében tárták fel, hogy azok nem teljesültek kielégítően. Megállapítottuk, hogy a mérföldkő vagy célérték által előírt elemek közül nem mindegyik teljesült, és ezen elemek nem teljesülése meghaladta a minimálisan elfogadható eltérést (példát lásd: ***11.1. háttérmagyarázat***). A Bizottság ennek ellenére teljesítette a megfelelő kifizetéseket.

11.1. háttérmagyarázat

Nem kielégítő módon teljesített mérföldkő (példa)

Lengyelország – a B5G mérföldkő leírása: „A rendelet minőségi előírásokat állapít meg a háztartási felhasználásra szánt, szilárd biomasszából előállított tüzelőanyagokra, köztük a fapelletre vonatkozóan.”

A Lengyelországban 2025 májusában elfogadott szabályozás kizárólag fapelletre és brikettre vonatkozóan határoz meg minőségi előírásokat (előbbire nézve 12-t, utóbbira nézve 8-at); ezeket használják a lengyel háztartásokban a tüzelőanyagként biomasszát hasznosító fűtőberendezések összesen 14,9%-ánál. A fűtőberendezések 85,1%-ában használt többi biomassza-típus (elsősorban a tűzifa) nem tartozik a szabályozás hatálya alá.

A Bizottság a mérföldkövet kielégítően teljesítettnek minősítette, „minimális eltérésként” kezelve a többi biomassza-típus kizárását. A Bizottság véleménye szerint nem volt szükség a biomassza más típusaira vonatkozó minőségi előírások meghatározására, mivel azok a szmogellenes állásfoglalásokban meghatározott előírások hatálya alá tartoznak.

A szmogellenes állásfoglalások azonban regionális jogi aktusok, nem pedig – a tanácsi végrehajtási határozatban előírt – nemzeti jogszabályok. Ezenkívül ezek az állásfoglalások a 16 lengyel régióból csak 14-ben léteznek, és csak egyetlen szabványt (maximális nedvességtartalom) határoznak meg a biomassza valamennyi típusára, így a fapelletre és a brikettre vonatkozóan is.

Az eltérés a mi véleményünk szerint nem minimális, mivel e mérföldkőnél a háztartási biomassza-tüzelőanyagok túlnyomó többsége nem tartozik a rendelet hatálya alá. Ezért a mi következtetésünk szerint ez a mérföldkő nem teljesült kielégítően.

Azt is megállapítottuk, hogy a Bulgária, Írország, Görögország, Spanyolország, Olaszország és Svédország felé teljesített kifizetések esetében egyes mérföldkövek/célértékek nem teljesültek kielégítően.

11.14. Tavaly úgy döntöttünk, nem teszünk megállapítást arról, hogy a Lengyelországnak folyósított első kifizetéshez kapcsolódó két *kontrollmérföldkő* teljesítése kielégítő volt-e[8]. Ezek a mérföldkövek, amelyek teljesítése a Lengyelországnak nyújtandó RRF-támogatások előfeltétele volt, a bírók fegyelmi rendszerének reformján keresztül a bíróságok függetlenségének és pártatlanságának megerősítését célozták. Rámutattunk a bírák kinevezésének súlyos hiányosságaira, de nem vontunk le végleges következtetést, mivel az Európai Unió Bíróságán a C-517/24. sz. ügyben előzetes döntéshozatal iránti kérelem van folyamatban, és ez közvetlenül ezt a kérdést is érinti. A Bíróság később elfogadhatatlannak nyilvánította az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, mivel úgy ítélte meg, hogy arra nem terjed ki az előzetes döntéshozatalra vonatkozó hatásköre. Ezért a Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet benyújtó tagállami bíróság kérdéseinek érdemi részét nem vizsgálta. A nemzeti bíróság előtt az ügy mindazonáltal továbbra is folyamatban van. Megjegyezzük azonban, hogy ezen mérföldkövekkel kapcsolatban egyéb ügyek (például a C-555/24. sz. ügy) is folyamatban vannak a Bíróság előtt. Ezért az említett ügyekben meg fogjuk várni a Bíróság végleges ítéletét, mielőtt megállapítást tennénk e mérföldkövek és egy másik, közvetlenül kapcsolódó mérföldkő kielégítő teljesítéséről.

A támogathatósági időszak előtt megkezdett intézkedések

11.15. A rendelet előírja, hogy csak a 2020. február 1-jén vagy azt követően kezdődő intézkedések[9] finanszírozhatók az RRF keretében, de nem határozza meg további kritériumokkal, hogy mi minősül egy intézkedés „megkezdésének”. A Bizottság 2024 októberében kiadott iránymutatása[10] egyértelművé tette, hogy valamely intézkedés „megkezdése” az intézkedés helyszíni végrehajtásának megindulását jelenti, amikor költségek merülnek fel.

---

[8] A 2024. évi éves jelentés 11.16. bekezdése.

[9] A rendelet 17. cikkének (2) bekezdése.

[10] COM (2024) 474: A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásáról, II. melléklet.

11.16. Már korábban is kifejtett álláspontunk szerint[11] valamely intézkedés megkezdésének az első (jogi) *kötelezettségvállalás* (pl. szerződés, megrendelés vagy finanszírozási határozat formájában) időpontját kell tekinteni, mivel ekkor veszi kezdetét az intézkedéshez kapcsolódó első tevékenység. Az ilyen szerződés vagy finanszírozási határozatkötelezettséget állapít meg, amely gazdasági és termelő tevékenységet von maga után a vállalkozó és az alvállalkozó szintjén, ami később kifizetéseket *eredményez*.

11.17. Megállapítottuk, hogy két kifizetés (Belgium és Svédország) esetében négy célértékhez kapcsolódó egyes projektek 2020 februárja előtt kezdődtek meg. Ezt a négy projektet ezért nem lett volna szabad az RRF-ből finanszírozni.

Kettős finanszírozás

11.18. A kettős finanszírozás elkerülése alapelv mind az uniós kiadások támogathatóságát[12], mind az Unió pénzügyi érdekei védelmét illetően[13].

11.19. A rendelet a kettős finanszírozásnak ugyanazt a hagyományos költségalapú fogalommeghatározását tartalmazza, noha az RRF kifizetései nem a felmerült elszámolható költségeket térítik meg, hanem a mérföldkövek és célértékek kielégítő teljesítését jutalmazzák. Nézetünk szerint az RRF tekintetében akkor kerül sor kettős finanszírozásra, ha egy mérföldkő vagy célérték ugyanazon kapcsolódó költségei kétszer részesülnek finanszírozásban, illetve ha egyazon elérendő eredményt kétszer jelentenek be és ezért kétszeresen finanszíroznak. Ugyanaz az eredmény tehát nem finanszírozható kétszer az uniós költségvetésből, még akkor sem, ha az érintett finanszírozási eszközök egyike nem költségalapú.

11.20. 22/2024. sz. különjelentésünk következtetése szerint a Bizottság és a tagállamok által létrehozott és működtetett rendszerek nem voltak elegendőek ahhoz, hogy kellően enyhíteni tudják az RRF és más uniós alapok általi kettős finanszírozás fokozott kockázatát.

---

[11] A 2023. évi éves jelentés 11.22. bekezdése.

[12] A költségvetési rendelet 191. cikkének (3) bekezdése.

[13] A 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet 1. cikke.

11.21. Megállapításunk szerint két esetben fordult elő kettős finanszírozás (lásd: a ***11.2. háttérmagyarázat*** példája), amikor nem lett volna szabad az RRF-ből finanszírozást nyújtani.

11.2. háttérmagyarázat

Az RRF-ből és más uniós forrásokból is finanszírozott mérföldkő (példa)

Lettország – a 144. mérföldkő leírása: „*Az egészségügyi munkaerő-felmérés tájékoztasson részletesen arról, hogy hány egészségügyi szakember dolgozik a különböző szakterületeken, akár az állami, akár a magánszektorban, az ellátás minden szintjén.*”

A Bizottság szerint nem állhat fenn kettős finanszírozás, ha az RRF nem ugyanazokat a költségeket fedezi, mint egy másik finanszírozási eszköz, és ennek megállapításához a tagállam által a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben előterjesztett költségeket használja fel.

Megállapítottuk, hogy a mérföldkő elérendő eredményét („az egészségügyi ágazat emberi erőforrásainak feltérképezése”) az Unió Technikai Támogatási Eszköze egy projekt keretében már teljes mértékben finanszírozta, kifejlesztette és elfogadta.

Ez volt a kettős finanszírozás két esetének egyike Lettországban.

Egyes kiválasztott monitoring- és kontrollrendszerek vizsgálata

A Bizottság előzetes értékelésének hiányosságai

11.22. A pénzügyi hatással járó 16 megállapítás közül 12 esetében állapítottunk meg hiányosságokat a Bizottság értékelésében. Emellett további 28 esetben találtunk olyan hiányosságokat a Bizottság értékelésében, amelyek nem befolyásolták a mérföldkő/célérték kielégítő teljesítését. Ezekben az esetekben a Bizottság nem végzett elegendő ellenőrzést a kifizetési kérelemmel együtt benyújtott adatok megbízhatóságának értékelésére, ezért további adatokat kellett beszereznünk a tagállamoktól (lásd: a ***11.3. háttérmagyarázat*** példája).

11.3. háttérmagyarázat

A Bizottság előzetes értékelésének hiányosságai (példa)

Ciprus – a 193. célérték leírása: *„A tulajdoni lapok kiállításával kapcsolatos, függőben lévő ügyek ügyhátralékának csökkentése (…) Az összesen 20 000 függőben lévő tulajdoni lap 80%-át tulajdoni okirat kiállítása vagy az ügy elutasítása miatt kell rendezni.”*

A Bizottság az értékeléshez a ciprusi hatóságok által benyújtott eredményjelentést vette alapul, valamint távolról ellenőrizte a rendszert. Az összesített adatok megbízhatóságát azonban nem ellenőrizte,

azaz nem kért listát a lezárt és a lezáratlan ügyekről, és az egyes kérelmekből sem vett mintát a bejelentett adatok pontosságának ellenőrzésére, pedig ezt a saját mintavételi iránymutatása is előírja.

A Bizottságnak emiatt nem állt rendelkezésére elegendő és megfelelő bizonyíték annak megerősítéséhez, hogy sikerült-e a 20 000 függőben lévő ingatlan-tulajdonjogi okirat 80%-a kapcsán a hátralékot csökkenteni.

A Bizottság ellenőrzései nyomán kevesebb ugyan a még nem végrehajtott jelentős ajánlás, ezek többsége azonban már régóta esedékes

11.23. A *költségvetési rendelettel*[14], illetve a tagállamokkal kötött finanszírozási megállapodásokkal összhangban a Bizottság utólagos ellenőrzéseket végez a műveletekkel kapcsolatos hibák feltárására és kijavítására a műveletek engedélyezését követően.

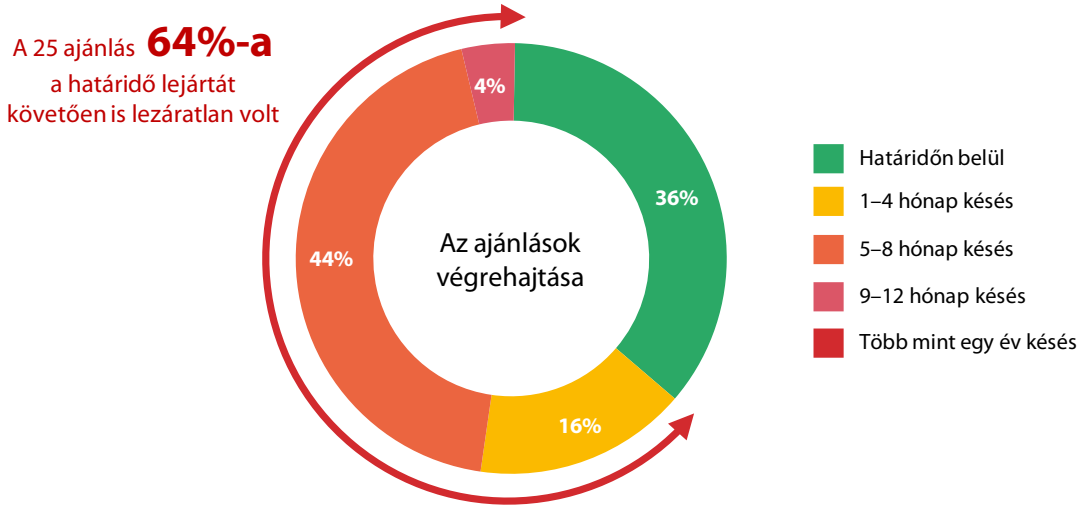
11.24. 2021 óta a Bizottság 37 végleges ellenőrzési jelentést adott ki, és ezekben 852 ajánlást fogalmazott meg 21 tagállam számára. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy 2026. május 11-ig 758 (89%) ajánlást hajtottak végre, míg a fennmaradó 94 (11%) lezáratlan maradt. A Bizottság beszámolása három fő szakaszban (gyorsjelentés, jelentéstervezet és végleges jelentés) történik. A Bizottság a helyszíni ellenőrzési munka befejezésétől számítva 40 napos belső határidőt ad magának az ellenőrzési jelentés tervezetének elkészítésére. Észrevételezzük, hogy 2026. május végén 34 ellenőrzés volt még mindig gyorsjelentési szakaszban átlagosan kilenc hónappal a határidő lejártát követően, késleltetve a lehetséges ajánlások elfogadását.

11.25. A Bizottság megállapításai saját besorolása szerint: kritikusak, nagyon fontosak, fontosak, illetve kívánatosak. A kritikus vagy nagyon fontos megállapítások kontrollmérföldkövek bevezetését (lásd: ***11.29***. bekezdés) vagy a Bizottság éves tevékenységi jelentésében *fenntartás* megfogalmazását vonhatják maguk után, amennyiben a tagállamok még nem fogadták el, nem utasították el vagy nem hajtották végre azokat. Az ilyen kritikus vagy nagyon fontos megállapítások vonatkozhatnak a finanszírozási megállapodásban foglalt kötelezettségek súlyos megszegésére is.

11.26. A kritikus vagy nagyon fontos megállapításokkal kapcsolatos lezáratlan ajánlások száma csökkent: 2025-ben ezek száma 136, 2026-ban 25 volt. Ezen javulás ellenére az utóbbi ajánlások 64%-a az RRF végrehajtásának utolsó évében (2025 decemberi állapot szerint) még nem került teljesítésre (lásd: ***11.4. ábra***).

[14] A költségvetési rendelet 74. cikkének (6) bekezdése.

11.4. ábra. A Bizottság ellenőrzései nyomán megfogalmazott kritikus és nagyon fontos megállapításokkal kapcsolatos ajánlások végrehajtásának késedelme

Forrás: Európai Számvevőszék.

11.27. A ***11.1. táblázat*** bemutatja a tagállami kontrollrendszereket illetően kritikus és nagyon fontos megállapításokkal kapcsolatos ajánlások számát, és részletekkel szolgál azok végrehajtásáról.

11.1. táblázat. A kritikus és nagyon fontos megállapításokkal kapcsolatos ajánlások zöme régóta lezáratlan

	Kritikus			Nagyon fontos		
	Lezáratlan		Lezárt	Lezáratlan		Lezárt
	Lezáratlan (határidőn belül)	Lezáratlan (határidőn túl)		Lezáratlan (határidőn belül)	Lezáratlan (határidőn túl)	
Hiányosságok a tagállami kontrollrendszerekben és az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében						
Az összeférhetetlenség, a kettős finanszírozás, a csalás és a korrupció ellenőrzésének hiányosságai	-	5	22	-	1	65
Nem kielégítő ellenőrzés vagy az ellenőrzés hiánya az uniós és nemzeti – többek között közbeszerzési és állami támogatási – szabályok, illetve a jelentős károkozás elkerülését célzó elv betartása tekintetében	-	-	8	-	4	43
Csalásgyanús eset	-	-	2	-		7
Kevéssé vagy nem alkalmazták az Arachnét mint kockázatfelderítési eszközt	-	-	-	2	-	7
Hiányosságok a kifizetési kérelemben						
Támogatásra nem jogosult bejelentett projektek vagy tételek	-	-	2	-	-	3
A nemzeti ellenőrző szervek ellenőrzéseinek hiányosságai (pl. téves értékelés, módszertani hiányosságok)	-	-	-	6	-	26
Nem megfelelő vagy hiányos *ellenőrzési nyomvonal* vagy adatkezelési folyamat	-	-	43	-	1	78
Egyéb hiányosságok						
Nem megfelelő (a rendelet 22. cikke (2) bekezdésének d) pontjával ellentétes) adatgyűjtés	-	-	14	-	4	27
Adminisztratív kapacitás / képzés vagy áttekinthető szervezeti struktúra hiánya	-	-	1	-	-	28
A közzétételi szabályok be nem tartása	-	-	4	1	1	43
Összesen (ajánlások száma/ tagállamok száma)	**-**	**5/2**	**96/12**	**9/1**	**11/6**	**327/19**

Forrás: Európai Számvevőszék.

11.28. Mintánkban nyolc lezárt – kritikus, illetve nagyon fontos – megállapításhoz kapcsolódó ajánlás esetében ellenőriztük, hogy végrehajtották-e őket. Megállapítottuk, hogy a Bizottság két ajánlást megfelelő bizonyítékok nélkül zárt le. E két esetben az ajánlások az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét szolgáló eljárások alkalmazásának hiányára vonatkozó megállapításokra reflektáltak. A benyújtott bizonyítékok nem támasztották alá ezen eljárások tényleges végrehajtását.

A tagállami kontrollrendszerek továbbra sem elég eredményesek

Továbbra is szükség van kontrollmérföldkövekre

11.29. Ha ellenőrzései során a Bizottság hiányosságokat tár fel egy tagállam kontrollrendszerében, az adott ország nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveinek felülvizsgálatakor *kontrollmérföldköveket* jelölhet ki. Kontrollmérföldkövek kijelölése azzal jár, hogy minden jövőbeli RRF-kifizetés zárolva marad mindaddig, amíg a tagállam kielégítően nem teljesíti ezeket. Megítélésünk szerint a kontrollmérföldkövek megléte kedvező lépést jelent a tagállami kontrollrendszerek javítása irányában[15]. A kontrollmérföldkövek szükségessége ugyanakkor azt is jelzi, hogy a tagállami rendszerek nem teljes mértékben eredményesek.

11.30. Ellenőrzési munkánk nem arra irányul, hogy a tagállamok kontrollrendszereinek általános *eredményességéről* nyilvánítsunk véleményt. A kontrollmérföldkövek kielégítő teljesítéséről alkotott értékelésünk révén azonban arra képesek vagyunk, hogy megvizsgáljuk e rendszerek legfontosabb elemeit. 2025-ben (az RRF utolsó előtti évében) a tagállamok még alkalmaztak kontrollmérföldköveket, hogy kontrollrendszereik készek legyenek az RRF végrehajtására. Összességében azt a következtetést vonjuk le, hogy a 2025. évi RRF-támogatások kifizetéséhez kapcsolódó mind a nyolc kontrollmérföldkő kielégítő mértékben teljesült.

---

[15] 02/2025. sz. áttekintés: „Teljesítményorientáltság, elszámoltathatóság és átláthatóság – a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hiányosságaiból levonható tanulságok”, 63. bekezdés.

11.31. Azon tagállamok kontrollrendszereinek hiányosságai, amelyeknél a második vagy későbbi kifizetések feltétele a kontrollmérföldkövek teljesítése volt, azok teljesüléséig kockázatot jelentenek az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából, és esetleg a kiadások szabályosságára is kihatnak. Megállapítottuk, hogy a fent említett nyolc kontrollmérföldkő közül ötöt (kettőt Belgiumban, egyet-egyet Írországban, Ausztriában és Finnországban) a második kifizetési kérelemhez csatoltak, míg a fennmaradó három (valamennyi Svédországban) az első kifizetési kérelemhez kapcsolódik.

Egyes tagállamok kontrollrendszereiben tartós hiányosságok tapasztalhatók

11.32. A Bizottság ellenőrzési jelentéseinek és a vonatkozó ajánlások végrehajtásának áttekintése alapján a következőket állapítottuk meg:

- A kettős finanszírozással kapcsolatos problémákat illetően *az Unió pénzügyi érdekeinek védelméről* szóló bizottsági jelentés egy rendkívül fontos megállapítást tartalmaz a kettős finanszírozás kockázatára irányuló ellenőrzésekkel kapcsolatban, és az az egyik tagállam kontrollrendszerének egy meghatározó részét érinti. Nincs tehát bizonyosság arra nézve, hogy ez a tagállam az ellenőrzési megállapítás időpontjától (2023. december) az ajánlás lezárásáig (2025. január) a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a kettős finanszírozás elleni megfelelő biztosítékokkal hajtotta volna végre.

- Az összeférhetetlenséget illetően a Bizottság utólagos ellenőrzési jelentései igen súlyos megállapításokat tárnak fel két tagállamban. Nincs tehát bizonyosság arra nézve, hogy e két tagállam úgy hajtotta volna végre nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét – legalábbis az ellenőrzési megállapítások megfogalmazása (2023 augusztusa, illetve 2024 májusa) óta –, hogy megfelelő védelmet biztosított az összeférhetetlenség ellen. Ellenőrzésünk idején a megállapítások még lezáratlanok voltak. A Bizottság emellett (2023 októberében és 2024 augusztusában) jelentős hiányosságokat (kritikus és nagyon fontos megállapításokat) tárt fel egy másik tagállam kontrollrendszereiben. Nincs tehát bizonyosság arra nézve, hogy – legalábbis az ellenőrzési megállapítások időpontjától az ajánlások 2025 novemberi lezárásáig – ez a tagállam az összeférhetetlenséggel szembeni megfelelő biztosítékokkal hajtotta volna végre nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét.

A tagállamok nevét nem tudjuk nyilvánosságra hozni, mivel a Bizottság a fenti ellenőrzési jelentéseket mindaddig bizalmasnak tekinti, amíg valamennyi ajánlásának hasznosulásvizsgálata le nem zárult.

A közbeszerzési és állami támogatási szabályok betartatását biztosító rendszerek hiányosságai egyes tagállamokban

11.33. Bár a közbeszerzési és állami támogatási szabályok betartása nem feltétele az RRF-ből a tagállamoknak nyújtott kifizetéseknek, az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az RRF-projektek megfeleljenek ezeknek a szabályoknak. A költségvetés-végrehajtás végső felelőseként a Bizottságnak kell gondoskodnia arról, hogy a tagállami rendszerek megfeleljenek a célnak. 09/2025. sz. különjelentésünkben[16] hiányosságokat tártunk fel a közbeszerzési és állami támogatási szabályok betartását biztosító tagállami rendszerekben. Megjegyezzük, hogy e szabályok be nem tartása állandó problémát jelent a kohéziós politikában és más uniós költségvetési területeken.

11.34. A következő közbeszerzési szabályszegéseket állapítottuk meg:

a) két esetben (Spanyolországban és Romániában) az ajánlatkérő nem bontotta több tételre a szerződéseket, és ezt a döntését nem indokolta;

b) Romániában egy esetben az ajánlatkérő – jogellenesen – egyszerűsített eljárást választott, és nem gondoskodott az eljárást megindító hirdetmény megfelelő közzétételéről;

c) Romániában egy esetben az ajánlatkérő jogellenesen alkalmazott hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárást.

11.35. Ezen felül további szabályszerűségi problémákat is feltártunk, ezek azonban nem érintik a szóban forgó eljárások általános szabályszerűségét. Ezek a problémák az összeférhetetlenség megelőzésére, illetve feltárására szolgáló ellenőrzések hiányához (négy eset Belgiumban és Franciaországban), valamint a szerződés odaítéléséről szóló tájékoztató közzétételének elmulasztásához (négy eset Franciaországban) kapcsolódtak.

---

[16] 09/2025. sz. különjelentés: „Az RRF-kiadások közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak való
megfelelőségét biztosító rendszerek: javulnak, de még mindig nem elég eredményesek”.

11.36. Az állami támogatások kapcsán a következő szabálytalanságokat állapítottuk meg:

a) a projektek mesterséges felosztása a bejelentési küszöbértékek túllépésének elkerülése érdekében[17] (lásd: a ***11.4. háttérmagyarázat*** példája) és a támogatható költségek helytelen kiszámítása (két eset/projekt Svédországban);

b) a kizárási feltételek be nem tartása (négy eset/projekt Franciaországban), valamint az átláthatósági információk késedelmes közzététele (egy eset/projekt Franciaországban);

c) hiányosságok a *de minimis*[18] küszöbértékek betartásának értékelésében (két eset/projekt Dániában).

[17] A Bizottság 651/2014/EU rendelete a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról, az azt követő módosításokkal együtt – az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2023 július 1-jén közzétett, egységes szerkezetbe foglalt szöveg (GBER) (módosított változat).

[18] A Bizottság (EU) 2023/2831 rendelete az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról.

11.4. háttérmagyarázat

Az állami támogatásokra vonatkozó követelmények be nem tartása (példa)

Svédország, 1. célérték – „Olyan projektek támogatása, amelyek várhatóan 300 000 tonnával csökkentik a szén-dioxid-kibocsátást”.

2021. december 9-én a Svéd Környezetvédelmi Ügynökség 24 különálló támogatási határozat keretében nyújtott állami támogatást egyazon kedvezményezett vállalatnak[19]. A 24 határozat szerinti összes támogatható költség 506,9 millió svéd korona (49,5 millió euró), az ezek alapján nyújtott támogatás teljes összege pedig 354,9 millió svéd korona (34,6 millió euró) volt.

Megállapításunk szerint valamennyi határozat ugyanazon kedvezményezettnek nyújtott támogatást, ugyanazon program keretében, ugyanazon támogatást nyújtó hatóság részéről, és mindegyiket ugyanazon a napon hagyták jóvá. Az egyedi kedvezményezetti pályázat és az eredményjelentések részletei azt mutatják, hogy a tervek szerint hidrogén-töltőállomások hálózatát kívánják létrehozni.

A fentiek alapján úgy ítéljük meg, hogy a 24 támogatási határozat egyetlen projektet alkot. Mivel a támogatható költségek összege és a megítélt támogatás teljes összege meghaladja a bejelentési küszöbértékeket[20], a Bizottságnak tett bejelentés nélkül nem lehetett volna támogatást nyújtani.

Megjegyezzük, hogy a 24 támogatási határozatból 13-at később töröltek, ami 192,3 millió svéd korona visszafizetését vonta maga után.

11.37. Feltártunk további szabályszerűségi problémákat is, ezek azonban nem befolyásolják a szóban forgó eljárások vagy ügyek általános szabályszerűségét. Ezek a „kis- és középvállalkozás”[21] státuszra vonatkozó általános csoportmentességi rendelet (GBER) nem lényeges mértékű megsértése (egy eset/projekt Franciaországban), valamint a *de minimis* támogatások kapcsán a nyilvántartási kötelezettséget illető hiányosságok (két eset/projekt Dániában) voltak.

---

[19] Az általános csoportmentességi rendelet 56. cikke szerint.

[20] Az általános csoportmentességi rendelet 4. cikke (1) bekezdésének cc) pontja szerint.

[21] A Bizottság ajánlása (2003 május 6.)a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról (EGT-vonatkozású szöveg) (az értesítés a C (2003) 1422 számú dokumentummal történt) (2003/361/EK).

Hiányosságok a kifizetési kérelmekben

11.38. Négy tagállamban (Olaszország, Lengyelország, Szlovákia és Svédország)] pontatlanságokat találtunk a kifizetési kérelmekben. Ezek közül kettőben (Olaszország és Svédország) a vezetői nyilatkozatokban is tártunk fel problémákat. E nyilatkozatok célja bizonyosság nyújtása arról, hogy a kifizetési kérelmekkel együtt benyújtott információk teljes körűek, pontosak és megbízhatóak[22]. A Bizottságnak adott vezetői nyilatkozataikban a tagállamoknak meg kell fogalmazniuk *fenntartásaikat*, szükség esetén rámutatva, hogy mely bizonyítékok hiányoznak. Megállapításunk szerint a két tagállam a kifizetési kérelem benyújtásakor tudott arról, hogy egyes mérföldkövek és célértékek kielégítő teljesítéséről nincsen elegendő bizonyíték. Ugyanakkor vezetői nyilatkozatában a két tagállam egyike sem fogalmazott meg arra utaló fenntartást, hogy a kifizetési kérelem időpontjában egy adott mérföldkő/célérték csak részben teljesült.

[22] A rendelet 22. cikke (2) bekezdésének c) pontja.

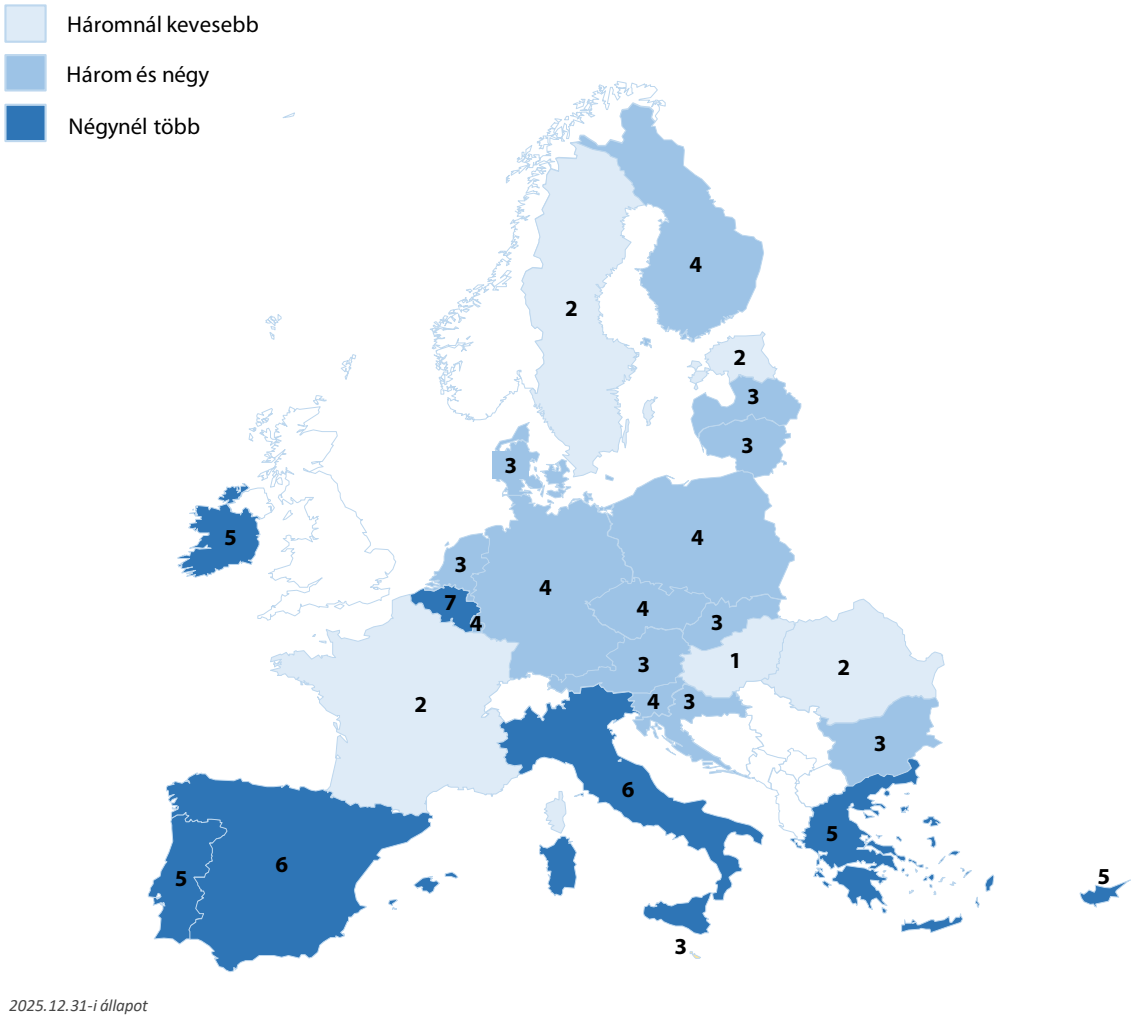
A tanácsi végrehajtási határozatok (CID) módosításainak elemzése

11.39. A tagállamok kérhetik[23] nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervük módosítását, ha egy vagy több mérföldkő és célérték megvalósítása objektív körülmények miatt ellehetetlenült. Amennyiben a Bizottság ezt pozitívan értékeli, akkor javaslatot tesz a tanácsi végrehajtási határozat módosítására, amelyet a Tanács elfogad. 2025 júniusában a Bizottság[24] közleményt adott ki, amelyben lehetőségeket mutat be a tagállamok számára helyreállítási és rezilienciaépítési terveik észszerűsítésére, megőrizve ugyanakkor a tervekhez rendelt keretösszegeket, és biztosítva, hogy azok megfeleljenek a rendeletben meghatározott valamennyi értékelési kritériumnak. Az RRF indulásától 2025 decemberéig a Tanács összesen 99 módosítást fogadott el, amelyek száma országonként egytől (Magyarország) hétig (Belgium) terjed (lásd: ***11.5. ábra***). Munkánk 18 CID-módosításban szereplő mérföldkövekre és célértékekre irányult.

[23] A rendelet 21. cikkének (1) bekezdése.

[24] COM(2025) 310 final – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – NextGenerationEU – A 2026-ig tartó út.

11.5. ábra. A tanácsi végrehajtási határozatok 2025 végéig elfogadott módosításai

Forrás: Európai Számvevőszék, az RRF eredménytáblájának adatai alapján.

11.40. Áttekintettünk 20 mérföldkőhöz és célértékhez kapcsolódó 32 módosítást, amelyeket 18 tanácsi végrehajtási határozat módosítása keretében, nyolc tagállamban fogadtak el[25]. Megvizsgáltuk, hogy a tagállamok megfelelően bemutatták-e azokat az objektív körülményeket, amelyek a határozatmódosítások iránti kérelmeket indokolják. Ezenkívül megvizsgáltuk, hogy a Bizottság úgy értékelte-e a módosításokat, hogy a tagállamok által benyújtott indoklást elegendő bizonyíték támasztotta alá.

[25] Írország, Görögország, Spanyolország, Olaszország, Lettország, Hollandia, Lengyelország és Szlovákia.

Több tanácsi végrehajtási határozatot a kifizetési kérelmek benyújtását követően úgy módosítottak, hogy azok megfeleljenek a ténylegesen elért eredményeknek

11.41. 32 közül 13 módosítás esetében, 13 mérföldkő és célérték kapcsán megállapítottuk, hogy a határozatokban az utóbbiakra vonatkozó követelményeket azután módosították, hogy a tagállamok benyújtották a vonatkozó kifizetési kérelmet a Bizottságnak (lásd: a ***11.5. háttérmagyarázat*** példája). Kilenc esetben a határozat módosítására irányuló kérelmet csak a kifizetési kérelem után nyújtották be. A tanácsi végrehajtási határozatokat a követelmények megfelelő teljesítésének előzetes értékelése során fogadták el, és a ténylegesen elért *outputokhoz* igazították azokat, ami lehetővé tette a kifizetést.

11.42. A rendelet nem szab határidőt a módosítások kérelmezésére. Véleményünk szerint az a gyakorlat, hogy a kifizetéshez kötött mérföldkövek és célértékek követelményeit módosítják, csökkenti az uniós finanszírozás befolyását, és azt a benyomást kelti, hogy a nem kielégítő teljesítés elkerülhető a tanácsi végrehajtási határozat módosításával, és így lehívható a támogatás.

Az objektív körülményeket nem mindig magyarázták el kellően, és gyakran nem támasztották alá megfelelő bizonyítékokkal

11.43. A tagállamoknak megfelelő indoklást kell adniuk, és egyértelműen bizonyítaniuk kell, hogy ok-okozati összefüggés áll fenn egyfelől az objektív körülmények, másfelől az intézkedés eredeti tervek szerinti megvalósíthatatlansága, illetve az adminisztratív terhek csökkentésének szükségessége között[26].
A tagállamoknak bizonyíték benyújtásával kell alátámasztaniuk az említett körülményt.

11.44. A 32 módosítás közül 17 esetében azt állapítottuk meg, hogy az objektív körülményeket ugyan kellőképpen leírták, de a leíráshoz nem csatoltak elegendő bizonyítékot. Másik 12 esetben pedig az volt a megállapításunk, hogy a tagállamok nem fejtették ki kellőképpen az objektív körülményeket, és elegendő bizonyítékkal sem szolgáltak (lásd: a ***11.5. háttérmagyarázat*** példája).

[26] Iránymutatás a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről a REPowerEU összefüggésében (2023/C 80/01); Iránymutatás a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről (C/2024/4618).

Egyes módosítások az RRF-intézkedésből kihagytak fontos végrehajtási szakaszokat

11.45. A tanácsi végrehajtó határozatok öt olyan módosítását találtuk, amelyek teljes egészében vagy részben kihagyták az intézkedés végrehajtási szakaszára vonatkozó részét, például úgy, hogy az outputok konkrét elérése helyett előkészítő lépéseket szerepeltettek. A felülvizsgált mérföldkövek és célértékek esetében a kifizetések *inputokhoz* vagy folyamatokhoz kapcsolódnak, miközben a lényeges outputok már az RRF végrehajtási időszakán kívül esnek. Ezek az esetek rámutatnak, hogy a tanácsi végrehajtási határozatok egyes módosításai a határidők vagy a műszaki előírások kiigazításán túlmenően olyan outputokat is kihagytak – részben vagy egészben –, amelyek eredetileg meghatározó elemei voltak az intézkedések befejezésének. A Bizottság iránymutatása[27] hangsúlyozza, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek 21. cikk szerinti módosításai nem csökkenthetik azok általános ambíciószintjét. Kifejezetten az e bekezdésben leírt helyzetekkel azonban az iránymutatás nem foglalkozik.

A módosítások költségbecslésekre gyakorolt hatásával kapcsolatos hiányosságok

11.46. Észrevételeztük, hogy a 32 módosítás közül 10 (amelyek 20 mérföldkő/célérték közül 9-et érintenek) a költségbecslések felülvizsgálatát vonta maga után. A Bizottság ellenőrizte a tagállamok által szolgáltatott részletes költségmagyarázatokat. Az indokolások részletesek voltak ugyan, de alátámasztó bizonyíték gyanánt gyakran csak szöveges számításokkal szolgáltak, elsődleges dokumentáció nélkül. Bár a rendelet nem írja elő a tagállamok számára, hogy szisztematikusan szolgáltassanak ilyen bizonyítékokat, a vonatkozó adatok és a közvetlen bizonyítékok hiánya gyengíti az ellenőrzési nyomvonalat, és csökkenti a felülvizsgált költségbecslések megalapozottságára vonatkozó bizonyosságot.

[27] C/2024/4618 – Iránymutatás a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről (2024. évi iránymutatás).

11.47. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz átláthatóságáról és nyomonkövethetőségéről szóló 14/2026. sz. különjelentésünkben azt is megállapítottuk, hogy egyes tagállamok a tényleges költségadatokkal aktualizálják a költségbecsléseket, és költségmegtakarítás esetén átcsoportosítják a forrásokat, de a tagállamok nem követnek egységes megközelítést, és a Bizottság nem igényel szisztematikusan ilyen információkat, még akkor sem, amikor azok nemzeti szinten rendelkezésre állnak. Megállapítottuk, hogy mivel az alapul szolgáló adatok, a tényleges költségek és az igazoló dokumentumok nem teljes mértékben álltak rendelkezésre, csökkent az uniós források felhasználásával kapcsolatos átláthatóság és bizonyosság.

11.48. A költségalapú intézkedésekkel ellentétben, ahol a csökkentett outputokat tükröznie kell a kiigazított becsült költségeknek is, a „nulla költségű” reformok módosításai nem jelentik a teljes becsült költségek változását, és a kapcsolódó kifizetési összegeket sem érintik (lásd: a ***11.5. háttérmagyarázat*** példája), amennyiben a tervek értékelési kritériumai teljesülnek. Ez kevésbé ösztönöz a reformok eredeti hatókörének és ambíciószintjének fenntartására.

11.5. háttérmagyarázat

A tanácsi végrehajtási határozatok módosításainak hiányosságai (példa)

Az ír nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2.7. reformja egy olyan intézkedésből áll, amelynek célja a magas szintű IKT-készségekkel rendelkező diplomások számának növelése. A 2024. évi első módosítást követően a vonatkozó 75. célérték azt írta elő, hogy 2021-re legalább 12 450 IKT-tanuló szerezzen diplomát.

Írország 2024. december 23-án a vezetői nyilatkozattal együtt kifizetési kérelmet nyújtott be, amelyben jelezte, hogy a 75. célértékre vonatkozóan további bizonyítékokat gyűjtenek és fognak benyújtani. 2025. január 31-én azonban Írország kérte nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervének módosítását, és ezzel második alkalommal módosította a 75. célértéket: a 12 450 diplomásra vonatkozó célt körülbelül 12,5%-kal, 10 900-ra csökkentették. Írország ezt a módosítást indokolatlan adminisztratív teherrel magyarázta, és a Bizottság jóváhagyta a kérelmet. A célérték így 2025-ben, amikor kielégítő teljesítését értékelték, módosításra került, majd a Bizottság folyósította a megfelelő kifizetést.

Az objektív körülményeket nem támasztották alá azt kimutató bizonyítékokkal, hogy az eredeti célérték indokolatlan adminisztratív terhet okozott, és hogyan segített ezen a módosítás. A 2025. évi módosítást olyan dokumentumok alapján hagyták jóvá, amelyek a felülvizsgált célérték kielégítő teljesítését igazolták, a módosítás indokoltságát azonban nem. A célérték esetében fennállt a nemteljesítés kockázata, amit a bizottsági értékelés során a tanácsi végrehajtási határozat módosítása orvosolt. Emellett ez a reform nem tartalmazott költségbecslést a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervben („nulla költségű” intézkedés), vagyis a mennyiségi mutató lefelé történő módosítása nem befolyásolta a terv összköltségét, és nem járt pénzügyi következményekkel a tagállamra nézve.

Az intézkedések, mérföldkövek és célértékek kialakításának problémái

11.49. Fejezetünknek ez a része nem a megbízhatósági nyilatkozatunkhoz közvetlenül kapcsolódó problémákat mutat be, hanem az intézkedések, mérföldkövek és célértékek kialakításának egyes hiányosságaira mutat rá. Átfogóbb képet a *gondos pénzgazdálkodásnak* az RRF kapcsán felmerülő szempontjairól korábbi különjelentéseink és egy áttekintésünk[28] nyújtanak.

11.50. A mérföldkövek és célértékek elvben a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt beruházások és reformok végrehajtása terén elért tagállami előrehaladást, és ezáltal az RRF célkitűzéseinek elérését mérik. Ahhoz, hogy ezek a mérföldkövek és célértékek érdemi szerepet játsszanak, és összhangban legyenek a gondos pénzgazdálkodás elveivel, fontos, hogy kiterjedjenek az alapul szolgáló reform vagy beruházás valamennyi fő elemére, különösen azok befejezésére[29].

11.51. Hét olyan reformot, illetve beruházást tártunk fel, ahol vagy nem minden elemre vonatkozott mérföldkő vagy célérték, vagy a befejezésnek nem felelt meg ilyen. Hasonló esetek előfordultak a korábbi években is[30].

11.52. Svédországban egy meglévő kontrollmérföldkövet módosítottak azzal a céllal, hogy figyelembe vegyék a Bizottság 2023. évi PFIU-ellenőrzése során felmerült meghatározó és kritikus megállapításokat. A mérföldkő azonban egy kidolgozási hiba miatt nem garantálja a szükséges eljárások tényleges bevezetését és a végrehajtó szervek általi eredményes alkalmazását (lásd: ***11.6. háttérmagyarázat***).

---

[28] 02/2025. sz. áttekintés.

[29] 26/2023. sz. különjelentés: „A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz teljesítménymonitoring-kerete: Méri a végrehajtás előrehaladását, de a teljesítményt nem tudja tükrözni”, 30–32. bekezdés.

[30] A 2022. évi éves jelentés 11.36. bekezdése, a 2023. évi éves jelentés 11.44–11.46. bekezdése és a 2024. évi éves jelentés 11.50–11.52. bekezdése.

11.6. háttérmagyarázat

Kontrollmérföldkő kidolgozási hiányossága (példa)

A svéd nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv három kontrollmérföldkövet tartalmaz. Ezek egyike, a 41. mérföldkő, előírja, hogy a kormány a terv eredményes végrehajtása érdekében adjon megbízást az érintett hatóságoknak. Ezt a mérföldkövet egy bizottsági ellenőrzés jelentős megállapításait követően módosították.

E mérföldkő előzetes értékelése során a Bizottság kielégítően teljesítettnek ítélte azt, annak alapján, hogy a kormányzat kiadta a megbízásokat a végrehajtó szerveknek, hogy hozzák létre a csalással, korrupcióval, összeférhetetlenséggel, kettős finanszírozással és adatgyűjtéssel kapcsolatos eljárásokat. A mérföldkő ugyan nyugtázza, hogy a kormányzat hivatalosan kiadta ezeket a megbízatásokat, de kidolgozási hibája miatt csak a megbízások formális, kormányzat általi kiadását írja elő, azt már nem, hogy a végrehajtó szervek a szükséges eljárásokat ténylegesen bevezessék és eredményesen alkalmazzák.

A mérföldkő tehát nem kezelte a módosítást maga után vonó bizottsági ellenőrzés megállapításainak kiváltó okait. Több fő ellenőrzési ajánlás továbbra is lezáratlan, és egy későbbi bizottsági ellenőrzés ugyanezeket a problémákat állapította meg.

11.53. Hat olyan esetet is találtunk, amikor a mérföldköveket vagy célértékeket túl általánosan határozták meg. Észrevételezzük, hogy az ilyen mérföldköveknél és célértékeknél megnő annak a kockázata, hogy kielégítő teljesítésüket szubjektíven ítélik meg.

Éves tevékenységi jelentések és az éves irányítási és teljesítményjelentés

11.54. Az éves tevékenységi jelentések a Bizottság főigazgatóságainak fő beszámolási eszközei az arra vonatkozó észszerű bizonyossággal kapcsolatban, hogy a kontrolleljárások garantálják-e a kiadások szabályszerűségét.

11.55. A Bizottság nem végez becslést a számszerűsíthető *kifizetéskori kockázatról*, hanem az RRF minden egyes kifizetésének szabályszerűségét kockázati szintek (alacsony, közepes vagy magas) szerint sorolja be. A Bizottság a Lengyelországnak történő kifizetést magas kockázatúnak értékelte, ezért a DG ECFIN főigazgatójának véleménye pénzügyi fenntartást tartalmaz. Egy Olaszországnak teljesített kifizetést közepes kockázatúnak értékelt a Bizottság, míg a fennmaradó 35 kifizetés „alacsony kockázatú” besorolást kapott. Ez az értékelés azonban általában véve nincs összhangban a mi megállapításainkkal.

11.56. A Bizottság többek között az utólagos ellenőrzési jelentéseiből származó információk alapján sorolja be kockázati szintek szerint az RRF egyes kifizetéseit. Ezek lehetnek gyorsjelentések és jelentéstervezetek is, attól függően, hogy megállapításaik az értékelés időpontjában mennyire voltak előrehaladott állapotban. A 2025. évi éves tevékenységi jelentés esetében a Bizottság a 24 gyorsjelentéshez kapcsolódó valamennyi kifizetést alacsony kockázatúnak tekintette, bár e jelentések közül kilenc tartalmaz az érintett kifizetések szabályszerűségét is érintő jelzéseket. Elismerjük ugyan, hogy e megközelítés révén a Bizottság minden rendelkezésre álló információt figyelembe tud venni, de e kilenc kifizetés esetében alábecsülheti és alacsonyabbra sorolhatja be azok kockázatát. 2023-ban például a Bizottság gyorsjelentést adott ki egy tagállamban tett helyszíni vizsgálatáról, amelyben megállapítást fogalmazott meg az adott kifizetés szabályszerűségéről, és ezt a kifizetést a 2023. évi éves tevékenységi jelentésben alacsony kockázatúnak értékelte. 2026-ban azonban a végleges utólagos ellenőrzési jelentésben arra a következtetésre jutott, hogy ennek kapcsán egy mérföldkő nem teljesült, vagyis a kifizetés kezdeti értékelése alábecsléshez vezetett.

11.57. Ami a közbeszerzés és az állami támogatások területére vonatkozó bizonyosságot illeti, a Bizottság 12 kifizetést közepes kockázatúnak minősített. Ezekben az esetekben a Bizottság ellenőrzései több végrehajtó szerv esetében is kritikus vagy nagyon fontos megállapításokat tártak fel, amelyek esetében nincs bizonyíték arra, hogy a tagállam megtette volna a javasolt korrekciós intézkedést.
A kockázatértékeléssel kapcsolatos következtetés levonásának módja nincs összhangban korábbi ajánlásunkkal[31], és valószínűleg túl alacsonyan állapítja meg a becsült kockázati szintet, mivel nincs bizonyosság arra nézve, hogy a tagállamok korrekciós intézkedéseket fognak hozni.

11.58. Javasoltuk[32] továbbá, hogy a Bizottság tegye közzé, mire terjedtek ki ellenőrzései, vagyis hogy az egyes ellenőrzött tagállamokban milyen arányban voltak a közbeszerzés, illetve az államilag támogatott beruházások által érintett végrehajtó szervek. A Bizottság ezt az ajánlást nem fogadta el, így ilyen információ nem jelenik meg az éves tevékenységi jelentésben.

11.59. Ami a tagállamok által nem korrigált súlyos szabálytalanságokat illeti, a DG ECFIN főigazgatójának véleményében pénzügyi fenntartás szerepel két különböző összeférhetetlenségi eset kapcsán, két Csehországnak teljesített kifizetés tekintetében. A Bizottság emellett 25 kifizetést közepes kockázatúnak, 10 kifizetést pedig kis kockázatúnak értékelt. Mivel a kockázatértékelés megközelítése hasonló a közbeszerzések és az állami támogatások ellenőrzése során alkalmazotthoz, véleményünk szerint ez az értékelés is alábecsüli a kockázat szintjét.

[31] 09/2025. sz. különjelentés.

[32] Uo.

Következtetések és ajánlások

Következtetések

11.60. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) kiadásaira vonatkozó szabályok jelentősen eltérnek az Unió általános költségvetésének kiadásaira vonatkozó szabályoktól. Az RRF keretében a végső kedvezményezetteknél felmerült kiadások szabályszerűsége nem képezi feltételét annak, hogy a Bizottság kifizetéseket teljesítsen a tagállamok részére. Ez befolyásolja szabályszerűségi ellenőrzésünk hatókörét és az általunk nyújtott bizonyosság mértékét. Az e fejezetben bemutatott, ellenőrzési munkánkból származó átfogó ellenőrzési bizonyítékok a következőket mutatják:

a) az általunk megvizsgált 420 mérföldkő és célérték közül 16 nem felelt meg a kifizetési és támogathatósági feltételeknek. Ezek összesen kilenc tagállamban teljesített kilenc kifizetést érintenek (lásd: ***11.13***–***11.21***. bekezdés);
A 16 megállapítás minimális pénzügyi hatása meghaladja az általunk alkalmazott *lényegességi küszöböt*;

b) hiányosságokat állapítottunk meg a Bizottság előzetes értékelésében. 40 esetben a Bizottság a tagállami információkra és ellenőrzésekre támaszkodott, és nem végzett megfelelő szintű tesztelést a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt valamennyi követelmény tekintetében (lásd: ***11.22***. bekezdés);

c) a Bizottság kritikus és nagyon fontos megállapításokkal kapcsolatos, lezáratlan utólagos ellenőrzési ajánlásainak száma ugyan csökkent, de a legtöbbjük (64%) esetében az elfogadott határidők már lejártak (lásd: ***11.23***–***11.27***. bekezdés);

d) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásának utolsó előtti évében továbbra is hiányosságok (többek között közbeszerzési és állami támogatási szabálytalanságok) tapasztalhatók a tagállamok kontrollrendszereiben (lásd: ***11.33***–***11.37***. bekezdés);

e) a tagállamok kifizetési kérelmeiben szereplő információk nem mindig voltak megbízhatóak (lásd: ***11.38***. bekezdés).

f) hét reform és beruházás esetében a kapcsolódó mérföldkövek/célértékek nem fedték le az intézkedés valamennyi elemét, ami korlátozta, hogy az RRF milyen eredményeket érhet el ezen intézkedés révén (lásd: ***11.51***. bekezdés).

g) hat esetben a mérföldkövek/célértékek túl általánosan voltak meghatározva, ami növelte annak kockázatát, hogy teljesítésük kielégítő voltát szubjektíven ítélik meg (lásd: ***11.53***. bekezdés);

h) a DG ECFIN Főigazgatójának nyilatkozata nincs összhangban megállapításainkkal és következtetéseinkkel (lásd: ***11.54***–***11.59***. bekezdés).

11.61. A Tanács 2025 végéig 99 módosítást fogadott el a tanácsi végrehajtási intézkedésekre vonatkozóan. A Bizottság előzetes értékelése során több mérföldkövet és célértéket felülvizsgáltak, és összehangolták őket a tényleges eredményekkel, ami megkönnyítette az RRF-kifizetéseket. A felülvizsgált mérföldkövekre és célértékekre irányuló elemzésünk rámutatott, hogy a változtatásokat gyakran az objektív körülményekről adott megfelelő magyarázat vagy megfelelő bizonyíték nélkül hajtották végre, noha azt előírja a rendelet 21. cikkének (1) bekezdése. Egyes módosítások fontos végrehajtási szakaszokat hagytak ki a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz intézkedéseiből, így a kifizetések néha előkészítő inputokhoz vagy folyamatokhoz, nem pedig az eredetileg várt outputokhoz kapcsolódtak. Megállapítottuk továbbá, hogy nem feltétlenül jár pénzügyi hatással, ha a csökkenő irányú módosítások „nulla költségű” reformokra vonatkoznak (lásd: ***11.39***–***11.48***. bekezdés).

Ajánlások

11.62. A ***2022***., ***2023***. és ***2024***. évi éves jelentésünkben megfogalmazott ajánlások hasznosulásával kapcsolatos megállapításainkat a ***11.3. melléklet*** mutatja be.
A Bizottság egy ajánlást teljes egészében, hármat néhány tekintetben hajtott végre, öt pedig lezáratlanul maradt, illetve nem került elfogadásra. Mivel az RRF végrehajtása 2026 decemberéig véget ér, további ajánlásokat már nem adunk ki. A költségfüggetlen finanszírozás felhasználásával és az ilyen eszközökhöz kapcsolódó kockázatokkal kapcsolatos véleményünket azonban a 2028–2034-es többéves pénzügyi keretre irányuló bizottsági jogalkotási javaslatokról szóló véleményeinkben már kifejtettük[33].

[33] A 2028–2034-es időszakra vonatkozó uniós költségvetés – A Számvevőszék véleménye: A sok változás nem feltétlenül jelent javulást.

Mellékletek

11.1 melléklet. Ellenőrzési koncepció és módszertan

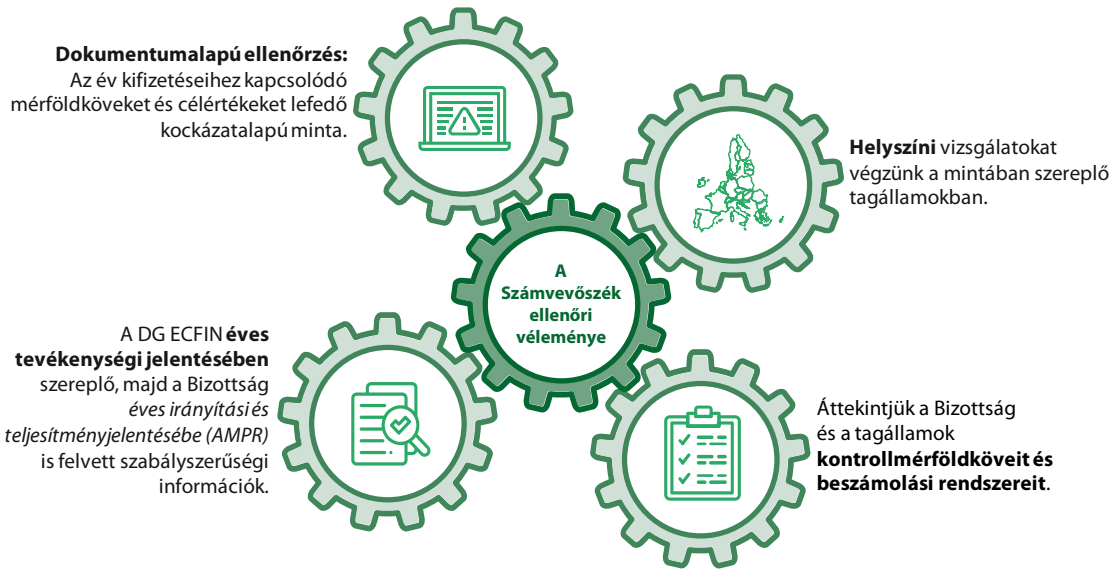
Általános információk

1) Ez a melléklet az RRF kiadásainak szabályszerűségére vonatkozó megbízhatósági nyilatkozatunkkal kapcsolatos ellenőrzési koncepciónkat és módszertanunkat ismerteti.

2) Az RRF kiadásainak szabályszerűségéről az uniós költségvetésre vonatkozó megbízhatósági nyilatkozatunk részeként adunk külön véleményt. Ennek oka az, hogy megítélésünk szerint az RRF teljesítési modellje eltérő és ideiglenes eszköz. Ezzel a véleménnyel arra törekszünk, hogy megalapozott bizonyosságot nyújtsunk a kifizetésekről, és e vélemény alapján részletes információkat nyújtsunk a megbízhatósági nyilatkozatban.

3) Bizonyosságunk zömét tételes tesztelésből, valamint a felügyeleti és kontrollrendszerek értékeléséből származtatjuk. Megbízhatósági nyilatkozatunkat kiegészítik az éves tevékenységi jelentések, az éves irányítási és teljesítményjelentés, valamint a Belső Ellenőrzési Szolgálat jelentései (lásd: ***11.1. ábra***).

11.1. ábra. Ellenőri vélemény

Forrás: Európai Számvevőszék.

4) Munkánk megfelel a nemzetközi ellenőrzési standardoknak és biztosítja, hogy ellenőri véleményeinket elegendő és megfelelő ellenőrzési bizonyíték támassza alá.

5) A csalással kapcsolatos ellenőrzési eljárásaink tekintetében az **1.1. melléklet** 3. részében részletezett megközelítést követjük.

A *tranzakciók* szabályszerűsége

Az alapul szolgáló tranzakciók meghatározása és tesztelése

6) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatos megbízhatósági nyilatkozat keretében végzett munkánk szempontjából releváns alapul szolgáló tranzakciók a tagállamoknak nyújtott vissza nem térítendő támogatások, illetve a korábbi előfinanszírozás elszámolásai. A *többéves pénzügyi keret* legtöbb kiadásával ellentétben az RRF kifizetési kérelmeit nem a felmerült költségek, hanem a mérföldkövek és célértékek kielégítő teljesítésének indokolása támasztja alá. Mivel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó hiteleket nem kiadásként számolják el az uniós elszámolásokban, azok nem képezik ellenőrzésünk részét.

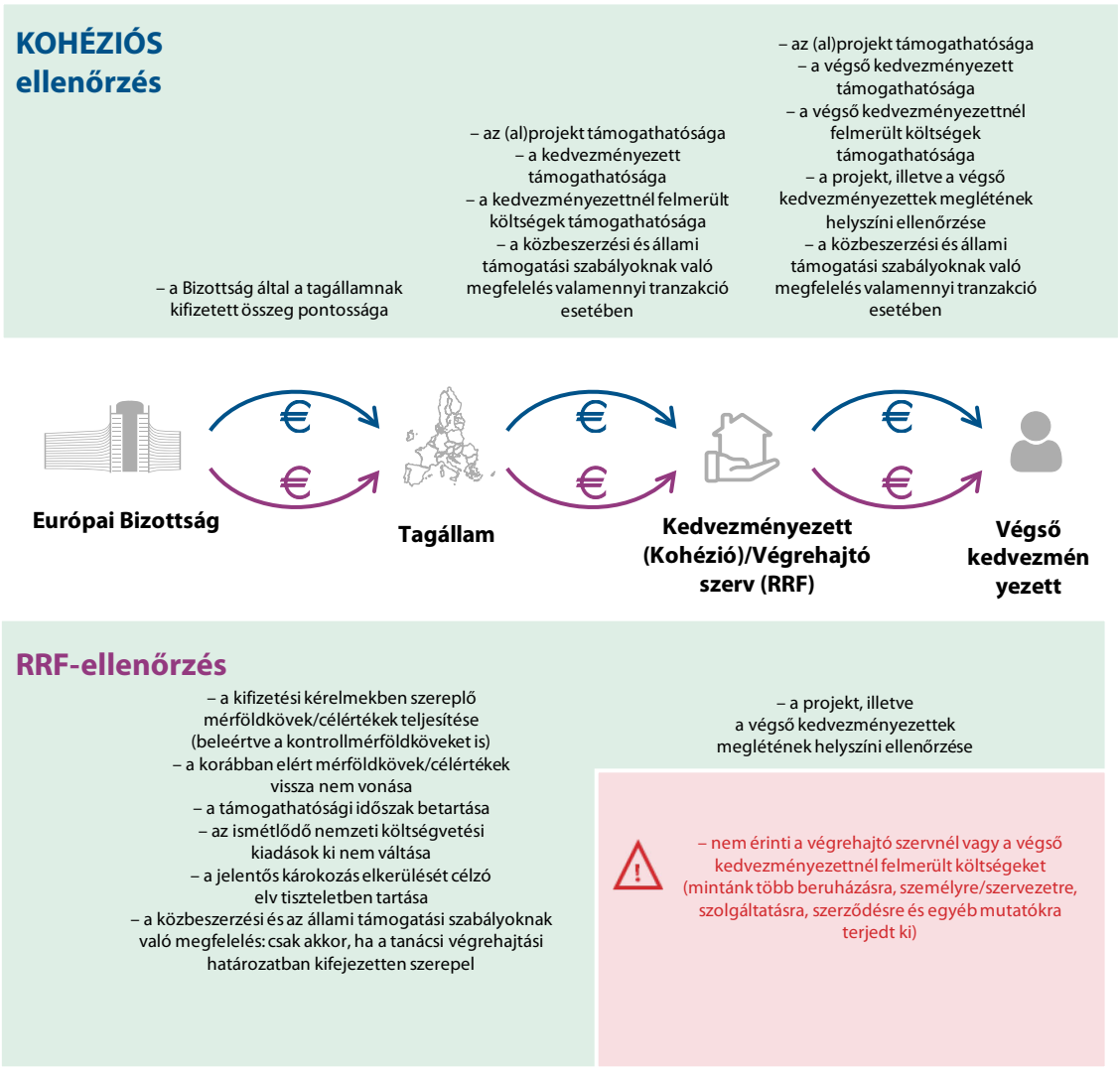
7) Tételes tesztelésünk elsősorban annak értékeléséből áll, hogy az RRF-kifizetésekre a rendeletben[34] meghatározott kifizetési feltételeknek megfelelően került-e sor. Amennyiben ez megvalósítható, kitérünk a korábban már végrehajtott intézkedések későbbi betartására és a kettős finanszírozásra is. Más támogathatósági feltételek teljesülését is értékeljük, mint például hogy nem került-e sor ismétlődő nemzeti költségvetési kiadások kiváltására, és hogy betartották-e a támogathatósági időszakot, illetve a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet[35].

[34] A rendelet 24. cikkének (3) bekezdése.

[35] Uo., 5. és 9. cikk, valamint a 17. cikk (2) bekezdése.

8) A tagállamoknak nyújtott vissza nem térítendő RRF-támogatások kifizetéseinek szabályszerűségére irányuló ellenőrzésünk arra összpontosít, hogy kielégítően teljesültek-e az előre meghatározott mérföldkövek és célértékek, valamint a rendeletben meghatározott támogathatósági feltételek. Ez jelentős különbség az uniós költségvetés más területein végzett ellenőrzési munkánkhoz képest, ahol egészen a végső kedvezményezettek szintjéig értékeljük az összes vonatkozó uniós és nemzeti szabálynak való megfelelést (pl. a felmerült költségek támogathatóságát, valamint az állami támogatásra és a közbeszerzésre vonatkozó szabályok betartását). A ***11.2. ábra*** összehasonlítja a kohéziós kiadásokra és az RRF kiadásaira irányuló ellenőrzéseinket, és bemutatja a két területen végzett munkánk közötti különbségeket.

11.2. ábra. A kohéziós kiadásoknak, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kiadásainak szabályszerűségével kapcsolatos ellenőrzési munkánk

Forrás: Európai Számvevőszék.

9) Következtetésünk levonásához először kockázatalapú mintát használtunk annak vizsgálatára, hogy a Bizottság az előzetes értékelések során elegendő és megfelelő bizonyítékot gyűjtött-e a kielégítő teljesítés értékelésének alátámasztására. Amennyiben úgy véljük, hogy a Bizottság aktáiban rendelkezésre álló bizonyítékok nem elegendőek ahhoz, hogy végkövetkeztetésre jussunk, közvetlenül a tagállamot kérjük fel, hogy nyújtson be további bizonyítékokat. Helyszíni vizsgálatokat is végzünk egyes kiválasztott tagállamokban.

10) Először is kiválasztjuk az uniós költségvetés védelmét szolgáló *általános feltételrendszerhez* kapcsolódó kontrollmérföldköveket és egyéb mérföldköveket[36]. Ezt követően egy sor kockázati kritériumot alkalmazunk a fennmaradó minta kiválasztásához.

11) Annak értékeléséhez, hogy az egyes mérföldköveket és célértékeket kielégítően teljesítették-e, a bizottsági keretet használjuk[37]. E kerettel összhangban, ha a mérföldkő jellege (és adott esetben a célérték jellege) nem teszi lehetővé a mennyiségi elemeken alapuló értékelést, akkor elfogadunk minimális tartalmi, formai és időbeli eltéréseket. Azon mérföldkövek vagy célértékek esetében, amelyeknél van lehetőség mennyiségi elemeken alapuló értékelésre, 5% alatti eltéréseket fogadunk el.

12) Megtörténhet, hogy csalást, korrupciót, összeférhetetlenséget, kettős finanszírozást vagy a finanszírozási megállapodás megsértését (pl. a végső kedvezményezettekre vonatkozó információk hiánya, finanszírozás más uniós alapokból) tárjuk fel. Ezekben az esetekben (amennyiben ez megvalósítható) értékeljük, hogy ezek a „súlyos szabálytalanságok” hogyan befolyásolják az RRF kiadásainak jogszerűségét és szabályszerűségét.

[36] (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet.

[37] COM(2023) 99.

A *tranzakció*tesztek eredményeinek értékelése

13) Az egyes megállapítások típusát a következők szerint határozzuk meg:

14) A mennyiségi megállapítások a rendeletben meghatározott kifizetési és támogathatósági feltételek be nem tartásának eseteivel kapcsolatosak, amelyek többek között a következők: a mérföldkövek és célértékek nem kielégítő teljesítése; a korábban teljesített mérföldkövek és célértékek visszavonása; a támogathatósági időszak és a jelentős károkozás elkerülését célzó elv be nem tartása, valamint a kettős finanszírozás.

Az ellenőrzési standardokkal összhangban az ellenőrnek meg kell fontolnia, hogy meglévő kritériumokat alkalmazzon[38]. Ennek szellemében a megállapítások pénzügyi hatásának számszerűsítéséhez a Bizottság kifizetésfelfüggesztési módszertanát[39] vesszük alapul. A módszertan háromlépcsős megközelítés révén határozza meg a felfüggesztendő összeget:

i. a tervben szereplő mérföldkő vagy célérték egységértékének meghatározása;

ii. az egységértékek korrigálása együttható alkalmazásával;

iii. a korrigált egységértékek kiigazítása.

Nem becsüljük meg szisztematikusan a pénzügyi hatást, ha a mérföldkő vagy célérték a kifizetést követő hat hónapon belül[40] és egyúttal az ellenőrzött éven belül kielégítően teljesül.

15) A csalás, korrupció és összeférhetetlenség gyanújával kapcsolatos megállapításokat csak akkor számszerűsítik, ha elegendő bizonyíték áll rendelkezésre annak alátámasztására, hogy hatással vannak egy mérföldkő vagy célérték teljesítésére (azaz olyan csalárd eset, amely megkérdőjelezi adott tételek meglétét, vagy a közbeszerzési eljárás teljes hiánya).

16) A pénzügyi hatással nem járó megállapítások minőségi megállapítások.

---

[38] ISSAI 4000.

[39] COM(2023) 99, II. melléklet.

[40] A rendelet 24. cikkének (8) bekezdése.

A felügyeleti és kontrollrendszerek vizsgálata

17) A felügyeleti és kontrollrendszerek vizsgálata során a következőket állapíthatjuk meg:

i. az RRF kiadásainak szabályszerűségét és az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét biztosító bizottsági és tagállami kontroll- és ellenőrzési tevékenységek hiányosságai;

ii. hiányosságok a végső kedvezményezettek, vállalkozók, alvállalkozók és tényleges tulajdonosok listájának rendelkezésre állása terén;

iii. az intézkedésre és a teljes érintett közfinanszírozásra vonatkozó információk elérhetőségének hiányosságai;

iv. hiányosságok a nyilvántartásban.

18) Az ilyen hiányosságok tagállami szinten befolyásolhatják az RRF kiadásainak szabályszerűségét, és visszafizettetést (azaz a tervben szereplő teljes összeg csökkentését) vonhatnak maguk után azt követően, hogy a Bizottság teljesítette a kifizetést a tagállamnak. A finanszírozási megállapodások a súlyos jogsértések esetére átalánykorrekciókat írnak elő, figyelembe véve az ilyen jogsértések gyakoriságát és mértékét. Értékelésünk céljából a rendszerhiányosságokat és a finanszírozási megállapodások megsértését minőségi megállapításnak tekintjük.

19) Értékeljük a Bizottság utólagos ellenőrzéseit is. Ezek az ellenőrzések nem kielégítő módon teljesített mérföldköveket és célértékeket tárhatnak fel. Amennyiben lehetséges, véleményünk kialakításához felhasználjuk azokat a megállapításokat, amelyeket a kifizetés évében nem követett korrekció.

Ellenőri véleményünk megfogalmazása

20) A lényegesség alapvető fogalom, mivel meghatározza, hogy megítélésünk szerint az eltérésnek milyen szintje befolyásolhatja az érdekelt felek döntéseit.

21) A lényegesség meghatározásának van mind mennyiségi, mind minőségi összetevője.

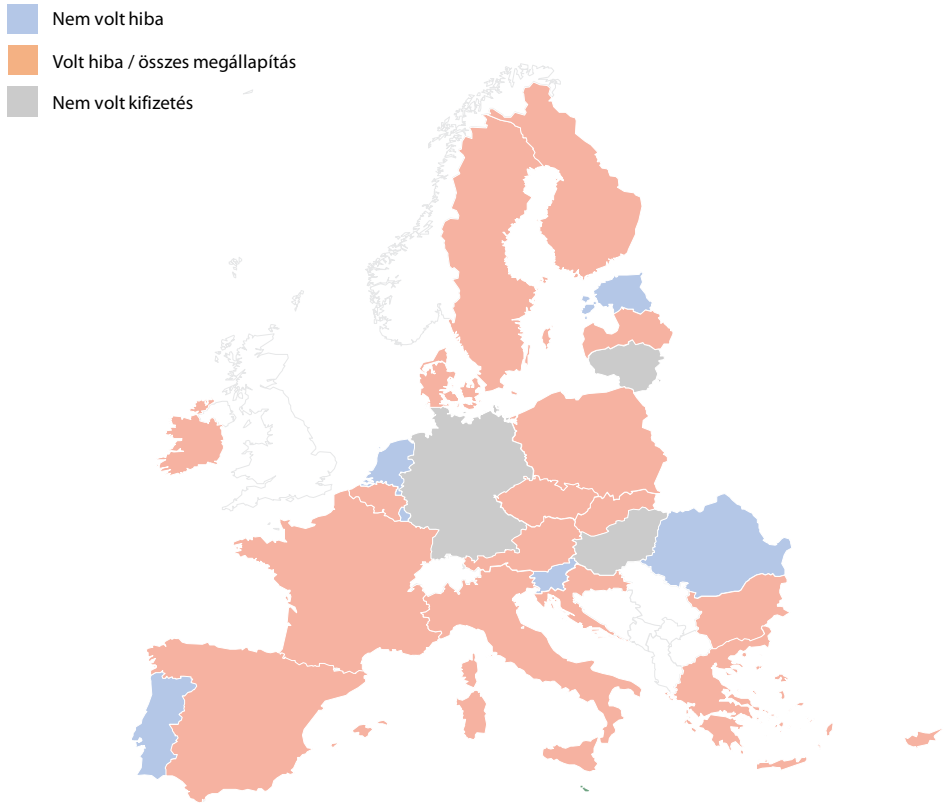
22) Más ellenőrzésekhez hasonlóan véleményünkhöz a 2%-os lényegességi küszöböt használjuk, és figyelembe vesszük a hibák jellegét, összegét és összefüggéseit, valamint az egyéb rendelkezésre álló információkat is.

23) A mennyiségi megállapítások fontos szerepet játszanak következtetésünk kialakításakor. Az RRF kiadásai szabályszerűségének értékeléséhez a mennyiségi megállapítások alapján arról vonunk le következtetést, hogyan viszonyul a becsült hibaösszeg a lényegességi küszöbhöz. A mennyiségi megállapítások (köztük a Bizottság utólagos kontrolljai által eredetileg azonosított megállapítások) átfogó hatásának kiszámításához a Bizottság kifizetésfelfüggesztési módszertanát vesszük alapul.

24) Figyelembe vesszük a minőségi megállapítások hatását és a rendszerhiányosságokat is. Szakmai megítélésünk mellett e megállapítások számát és az érintett kifizetések lényegességét is figyelembe vesszük.

25) Ellenőri véleményünk nem közöl hibaösszeget/hibaarányt. Az RRF kiadási modellje miatt nem lehet az MFF egyéb fejezeteiben megadott hibaarányhoz hasonló hibaarányt meghatározni. Ennek az az oka, hogy az RRF kifizetései nem kapcsolódnak a végső kedvezményezetteknél felmerült költségekhez. Emellett a mérföldkövek és célértékek jellege, valamint a kockázatalapú mintavétel nem teszi lehetővé eredményeink extrapolációját. Ezért tesztelésünk eredménye csak becsléssel szolgál a minimális hibaösszeget illetően.

11.2 melléklet. A tagállamoknak nyújtott vissza nem térítendő támogatások kifizetéseire vonatkozó ellenőrzés eredményei

Tagállam	Ellenőrzött mérföldkövek és célértékek összesen	Megállapítással érintett mérföldkövek és célértékek száma	Mennyiségi megállapítások	A Bizottság előzetes értékelésének hiányosságai	Túl általánosan meghatározott mérföldkövek és célértékek	Rendszerhi-ányosságok	Összes megállapítás
Belgium	26	3	2	1	0	0	3
Bulgária (*)	6	3	1	2	1	0	4
Csehország (*)	12	1	0	1	0	0	1
Dánia	5	1	0	1	0	1	2
Észtország	10	0	0	0	0	0	0
Írország (*)	9	1	1	1	0	1	3
Görögország (*)	30	6	3	5	1	0	9
Spanyolország (*)	70	3	1	3	0	1	5
Franciaország	17	3	0	3	0	0	3
Horvátország (*)	6	1	0	0	1	0	1
Olaszország (*)	48	7	1	6	0	1	8
Ciprus (*)	14	1	0	1	0	0	1
Lettország	12	2	2	2	0	0	4
Luxemburg	3	0	0	0	0	0	0
Málta	5	0	0	0	0	0	0
Hollandia	16	0	0	0	0	0	0
Ausztria (*)	12	4	0	4	1	0	5
Lengyelország	29	6	2	4	0	3	9
Portugália (*)	30	0	0	0	0	0	0
Románia	16	0	0	0	0	0	0
Szlovénia	2	0	0	0	0	0	0
Szlovákia	6	3	0	2	2	1	5
Finnország (*)	13	2	0	2	0	0	2
Svédország	23	4	3	2	0	2	7
Összesen	**420**	**51**	**16**	**40**	**6**	**10**	**72**

(*) 2025-ben egynél több kifizetésre került sor.

Forrás: Európai Számvevőszék.

11.3 melléklet. A korábbi ajánlások hasznosulása

Az elfogadás szintje: elfogadták; részben elfogadták; nem fogadták el; nincs információ.

A végrehajtás szintje: teljes mértékben megvalósult; a legtöbb tekintetben megvalósult; néhány tekintetben megvalósult; nem valósult meg; nem lehet következtetést levonni vagy már nem releváns.

Év	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2022	**1. ajánlás a) pontja:** Előzetes értékelései és utólagos ellenőrzései során vizsgálja a támogathatósági időszaknak való megfelelést és az ismétlődő nemzeti költségvetési kiadások ki nem váltását.			Előzetes értékelései és utólagos ellenőrzései során a Bizottság megvizsgálja a támogathatósági időszaknak való megfelelést, az ismétlődő nemzeti kiadások kiváltását azonban nem. A Bizottság azonban az intézkedés kezdetének értékelésére szolgáló kritériumként a munkák fizikai megkezdését alkalmazta, nem pedig az első jogi kötelezettségvállalás aláírását.
	1. ajánlás b) pontja: Vizsgálja felül utólagos ellenőrzési eljárásait úgy, hogy ezek során ellenőrizze, a kifizetést követően nem vonták-e vissza a korábban teljesítettként értékelt ellenőrzött célértékeket.			A Bizottság aktualizálta az utólagos ellenőrzési stratégiát, hogy az magában foglalja a visszavonásra vonatkozó ellenőrzéseket is.

Év	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
	2. ajánlás: Az RRF végrehajtása során szerzett tapasztalatok alapján ellenőrizze, hogy a felülvizsgált tervek egyértelműen meghatározzák-e az összes mérföldkövet és célértéket, és hogy az intézkedés valamennyi fő elemére vonatkoznak-e mérföldkövek és célértékek.			2025. évi ellenőrzésünk során megállapítottuk, hogy hat esetben a mérföldkövek/célértékek túl általánosan voltak meghatározva, ami növelte annak kockázatát, hogy teljesítésük kielégítő voltát szubjektíven ítélik meg (lásd: ***11.53***. bekezdés). Hét olyan reformot, illetve beruházást is találtunk, ahol vagy nem minden elemre vonatkozott mérföldkő vagy célérték, vagy a befejezésnek nem felelt meg ilyen (lásd: ***11.51***. bekezdés).
2023	**1. ajánlás:** Alkalmazzon szigorúbb kritériumokat a támogathatósági időszak betartásának értékelésére.			Nem fogadták el és nem hajtották végre.
	2. ajánlás: Határozzon meg konkrét kritériumokat az ismétlődő nemzeti költségvetési kiadások kiváltásának értékeléséhez.			Az RRF-ről szóló 2024. évi éves jelentés III. melléklete tartalmazza a Bizottság által az ismétlődő nemzeti költségvetési kiadások helyettesítésének értékeléséhez használt kritériumokat.
	3. ajánlás: Orvosolja a tagállami kontrollrendszerek továbbra is meglévő hiányosságait			A kritikus vagy nagyon fontos megállapításokkal kapcsolatos lezáratlan ajánlások száma csökkent: 2025-ben ezek száma 136, 2026-ban 25 volt (lásd: ***11.26***. bekezdés). Ugyanakkor arról számoltunk be, hogy egyes tagállamok kontrollrendszereiben – többek között azokban, amelyek az uniós és nemzeti szabályoknak való megfelelést biztosítják – tartós hiányosságok tapasztalhatók (lásd: ***11.32–11.37***. bekezdés).
	4. ajánlás: Nyújtson bizonyosságot a tagállami kontrollrendszerek eredményes működéséről			Nem fogadták el és nem hajtották végre.

Év	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2024	**1. ajánlás:** Terjessze ki az előzetes értékelések során végzett ellenőrzések hatókörét.			2025. évi ellenőrzésünk során 40 olyan esetet találtunk, ahol a Bizottság korlátozott körben végzett ellenőrzéseket (lásd: ***11.22***. bekezdés).
	2. ajánlás: Kezelje a Bizottság ellenőrzési ajánlásainak tagállami végrehajtásával kapcsolatos késedelmeket.			A lezáratlan és nagyon fontos ajánlások teljes száma csökkent ugyan, de a tagállami kontrollrendszerekkel kapcsolatos kritikus és nagyon fontos megállapításokhoz kapcsolódó, lezáratlan ajánlások 64%-a esetében nem tartották be a határidőt (lásd: ***11.26***. bekezdés).

Forrás: Európai Számvevőszék.

12. fejezet

A 2022. évi különjelentéseinkben foglalt ajánlásaink hasznosulásvizsgálata

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	**12.1.–12.3.**
Rövid ismertető	12.1.
Hatókör és módszer	12.2.–12.3.
Észrevételek	**12.4.–12.17.**
Nagyjából azonos maradt a teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtott ajánlások aránya	12.4.–12.5.
Az Európai Bizottsághoz intézett ajánlások 74%-át teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtották	12.6.–12.10.
Az egyéb ellenőrzött szervezetekhez intézett ajánlások 78%-át teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtották	12.11.–12.13.
Enyhén nőtt az időben végrehajtott ajánlások aránya	12.14.–12.15.
A végrehajtás és az időbeniség legmagasabb szintjén a szakpolitikák vagy *programok* tervezési szakaszára vonatkozó ajánlások állnak	12.16.–12.17.
Következtetés	**12.18.**
Mellékletek	
12.1 melléklet. A 2022. évi különjelentések ajánlásainak hasznosulásvizsgálata – Európai Bizottság	
12.2 melléklet. 2022. évi különjelentéseink ajánlásainak hasznosulásvizsgálata – Egyéb ellenőrzött szervezetek	

Bevezetés

Rövid ismertető

12.1. Minden évben áttekintjük, hogy az általunk megfogalmazott ajánlások nyomán – három év elmúltával – az ellenőrzött szervezetek milyen válaszintézkedéseket hoztak. Ez a hasznosulásvizsgálat az ellenőrzési ciklus fontos szakasza. Ezúton kapunk visszajelzést arról, hogy az ellenőrzött szervezetek végrehajtották-e az ajánlásainkban szereplő intézkedéseket és kezelték-e az általunk felvetett kérdéseket. A hasznosulásvizsgálat a jövőbeli ellenőrzési munkánk kialakítása és megtervezése, valamint a kockázatok nyomon követése szempontjából is fontos.

Hatókör és módszer

12.2. Idén valamennyi 2022-ben közzétett 28 különjelentésünk ajánlásait elemeztük. Összesen 226 ajánlás hasznosulását vizsgáltuk meg. Ezek közül 194 ajánlás (86%) az Európai Bizottságnak szólt. A fennmaradó 32 ajánlás (14%) címzettje az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa, az Európai Unió Bírósága, az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ, az Európai Értékpapírpiaci Hatóság, az Európai Uniós Kiberbiztonsági Ügynökség és az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala volt.

12.3. Munkánk során dokumentumokat tekintettünk át és interjúkat készítettünk az ellenőrzött szervezetek munkatársaival. A felülvizsgálat méltányosságát és kiegyensúlyozottságát biztosítandó, megállapításainkat megküldtük az ellenőrzött szervezeteknek, és záróelemzésünkben figyelembe vettük válaszaikat. Az ismétlődések elkerülése érdekében az ajánlásokat azon ellenőrzött félnél tüntetjük fel, amely annak elsődleges címzettje volt. Munkánk eredményei a 2026. április végi helyzetet tükrözik.

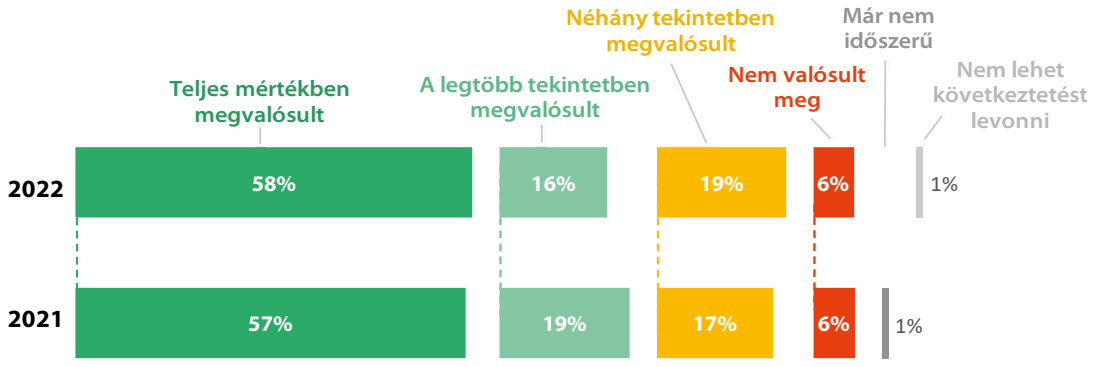
Észrevételek

Nagyjából azonos maradt a teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtott ajánlások aránya

12.4. Az általunk nyomon követett 226 ajánlás közül négyet a hasznosulásvizsgálat időpontjáig még nem kellett végrehajtani. A fennmaradó 222 ajánlás közül az ellenőrzött szervezetek 165-öt (74%) teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtottak (lásd: ***12.1. ábra***). Ez az arány nagyjából változatlan maradt az előző év hasonló számadatához (76%) képest.

12.5. A végre nem hajtott ajánlások aránya megmaradt 6%-os szinten. Amikor az ellenőrzött szervezetek nem hajtották végre ajánlásainkat, ennek oka az esetek körülbelül egyharmadában az volt, hogy nem fogadták el azokat. Két esetben (1%) nem tudtunk következtetést levonni, mivel az ajánlásokban leírt körülmények még nem álltak fenn[1]. A ***12.1. melléklet*** a Bizottságnak címzett ajánlások végrehajtásának állapotát mutatja be, míg a ***12.2. melléklet*** témája a más ellenőrzött szervezeteknek címzett ajánlások. A mellékletek röviden ismertetik a javulásokat és a fennmaradó hiányosságokat is.

12.1. ábra. A 2022. és 2021. évi különjelentéseink ajánlásainak végrehajtása az ellenőrzött szervezeteknél

Forrás: Európai Számvevőszék.

[1] A 25/2022. sz. különjelentés 1. a) és 2. b) ajánlására vonatkozó információkat lásd: ***12.1. melléklet***.

Az Európai Bizottsághoz intézett ajánlások 74%-át teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtották

12.6. A Bizottsághoz 2022-ben intézett 194 ajánlás közül négyet a nyomon követés időpontjáig még nem kellett végrehajtani. A fennmaradó 190 ajánlás közül a Bizottság 110-et (58%) teljes mértékben végrehajtott – erre a ***12.1. háttérmagyarázat*** szolgál példával –, további 30-at (16%) pedig a legtöbb tekintetben. Az előző évhez képest a teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtott ajánlások aránya 77%-ról 74%-ra csökkent.

12.1. háttérmagyarázat

A Bizottság által teljes mértékben végrehajtott ajánlás (példa)

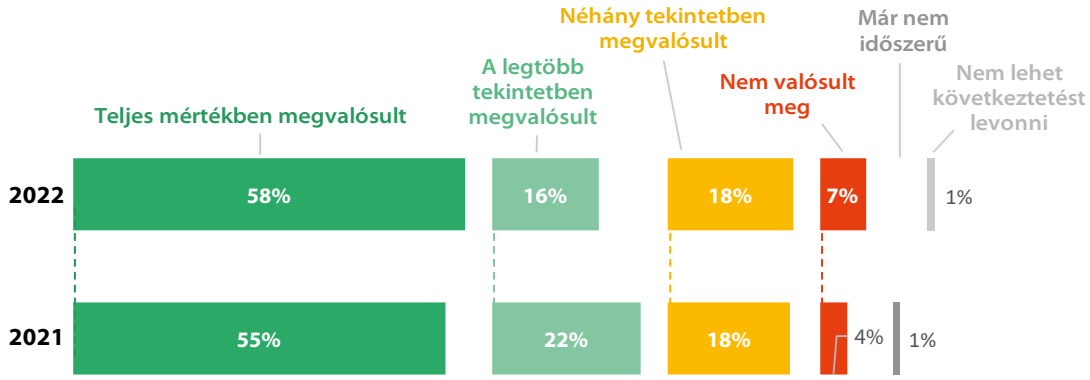
A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatásról szóló 01/2022. sz. különjelentésünkben javasoltuk, hogy a Bizottság segítse a régió civil társadalmát és független médiaszervezeteit abban, hogy testre szabott eszközöket dolgozzanak ki a korrupció alakulásának nyomon követésére. A Bizottság elfogadta ezt az ajánlást, majd támogatta a korrupció elleni küzdelemre irányuló regionális kezdeményezéseket, például az „Integrity Watch a Nyugat-Balkánon és Törökországban: a civil társadalom a politikai integritásra vonatkozó adatokkal küzd a korrupció ellen” nevű szerződés révén. Ez a támogatás segíteni fogja az állami hatóságokon belül, a civil társadalomban és a médiában tevékenykedő megfigyelőket abban, hogy nyílt adatok felhasználásával megelőzzék és feltárják a politikai korrupciós kockázatokat.

Forrás: © Proxima Studio, stock.adobe.com.

12.7. Ezenkívül a Bizottság 35 ajánlást (18%) csak néhány tekintetben, 13-at (7%) pedig egyáltalán nem valósított meg (lásd: ***12.2. ábra***). Az előző évhez képest a meg nem valósított ajánlások aránya 4%-ról 7%-ra nőtt.

12.2. ábra. A 2022. és 2021. évi különjelentéseinkben a Bizottsághoz intézett ajánlásaink végrehajtása

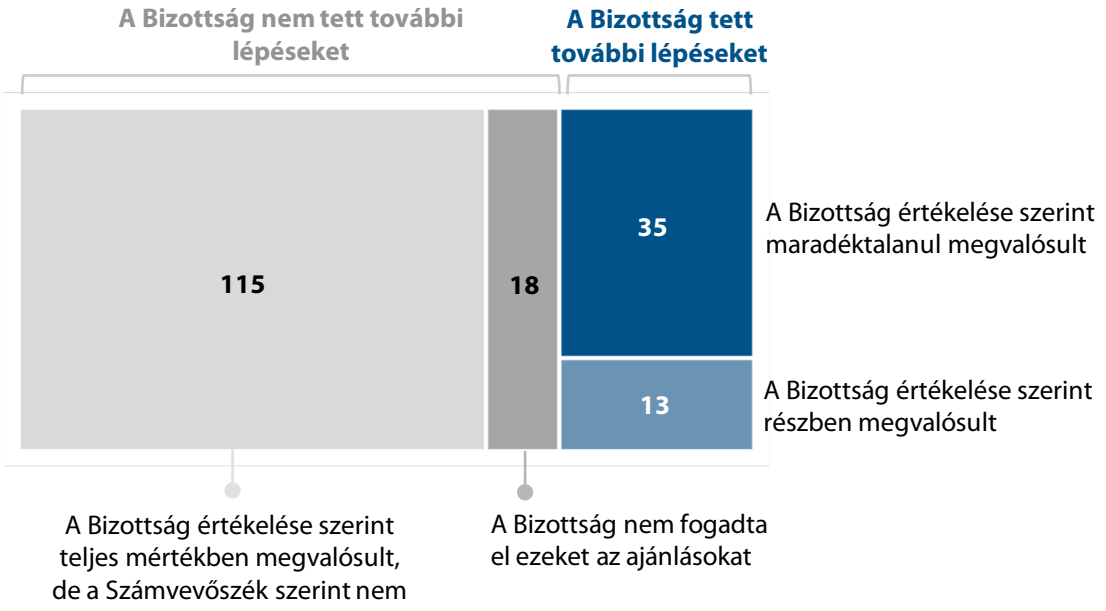
Forrás: Európai Számvevőszék.

12.8. A végrehajtás szintjét mi az általunk javasoltakhoz képest mérjük, míg a Bizottság ahhoz képest, amit az adott ajánlásból elfogadott. Ebből adódóan a Bizottságnak néha a Számvevőszékétől eltérő az értékelése arra nézve, hogy végrehajtották-e az ajánlásokat, és ha igen, milyen mértékben. Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy egy ajánlás teljes mértékben megvalósult, akkor azt általában nem követi tovább nyomon, akkor sem, ha a végrehajtás szintjét mi másként értékeljük. A két korábbi (a 2020. és a 2021. évi különjelentésünkhöz kapcsolódó) hasznosulásvizsgálatunk nyomán függőben lévő ajánlások nyomon követéséhez a Bizottság adatait elemezzük, vagyis részletesebb vizsgálatot nem végeztünk.

12.9. Ily módon tehát 2020. évi különjelentéseink azon 89, valamint 2021. évi különjelentéseink azon 92 ajánlását vettük górcső alá, amelyek a 2023. és a 2024. évi hasznosulásvizsgálatunk nyomán függőben maradtak[2]. A Bizottság adatbázisa szerint ezen összesen 181 ajánlás közül 133 esetében a Bizottság nem tett további lépéseket (***12.3. ábra***). A Bizottság a különjelentésekre adott válaszaiban e 133 ajánlás közül 18-at nem fogadott el, a fennmaradó 115 ajánlás kapcsán pedig úgy tekintette, hogy azokat a tavalyi és a tavalyelőtti hasznosulásvizsgálat idejére már teljes mértékben végrehajtotta, bár ezt mi másképp ítéltük meg.

[2] A 2023. évi éves jelentés 3.73–3.76. bekezdése és a 2024. évi éves jelentés 12.10–12.12. bekezdése.

12.3. ábra. 2020. és 2021. évi különjelentéseink azon ajánlásainak hasznosulásvizsgálata, amelyek kapcsán az előző két évben végzett hasznosulásvizsgálataink során úgy ítéltük meg, hogy a Bizottság nem hajtotta végre azokat teljes mértékben

Forrás: Európai Számvevőszék.

12.10. A még teljes mértékben végre nem hajtott 48 ajánlás kapcsán a Bizottság további lépéseket tett. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy azóta e 48 ajánlás közül 35-nek befejezte a végrehajtását.

Az egyéb ellenőrzött szervezetekhez intézett ajánlások 78%-át teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtották

12.11. A 04/2022., 05/2022., 06/2022., 13/2022. és 18/2022. sz. különjelentés összesen 32 olyan ajánlást tartalmazott, amelyet az Európai Bizottságtól eltérő ellenőrzött szervezetekhez intéztünk (***12.2***. bekezdés).

12.12. Ezek a szervezetek 20 ajánlást (62%) teljes mértékben végrehajtottak (egy példával szolgálunk a ***12.2. háttérmagyarázatban***), további 5 ajánlást (16%) a legtöbb tekintetben, 7 ajánlást (22%) pedig néhány tekintetben hajtottak végre.

12.2. háttérmagyarázat

Más ellenőrzött szervezet által teljes mértékben végrehajtott ajánlás (példa)

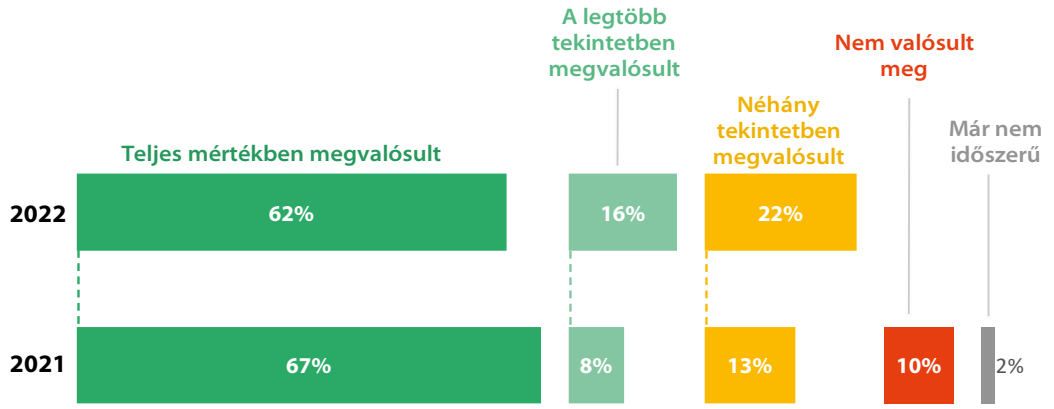
Az uniós intézmények Covid19-járványra való reagálásáról szóló 18/2022. sz. különjelentésünkben azt javasoltuk, hogy az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa, a Bizottság és az Európai Unió Bírósága mozdítsa elő a papírmentes munkafolyamatok bevezetését és terjessze ki az elektronikus aláírás használatát. Ezt az ajánlást valamennyi intézmény elfogadta, ami a minősített elektronikus aláírások használatának jelentős növekedéséhez vezetett az EU Sign megoldáson belül. Az Európai Parlament nem használja az EU Sign-t, de 2022 óta nagy számban alkalmaz fokozott biztonságú elektronikus aláírásokat, és a minősített elektronikus aláírás 2023-as bevezetésétől a digitális eljárások még általánosabbá válása várható.

Forrás: © WrightStudio, stock.adobe.com.

12.13. Az előző évhez képest a teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtott ajánlások összaránya 75%-ról 78%-ra nőtt, míg a csak néhány tekintetben végrehajtott, illetve végre nem hajtott ajánlások összaránya kismértékben, 23%-ról 22%-ra csökkent (***12.4. ábra***).

12.4. ábra. A 2022. és 2021. évi különjelentéseinkben a Bizottságtól eltérő ellenőrzött szervezetekhez intézett ajánlásaink végrehajtása

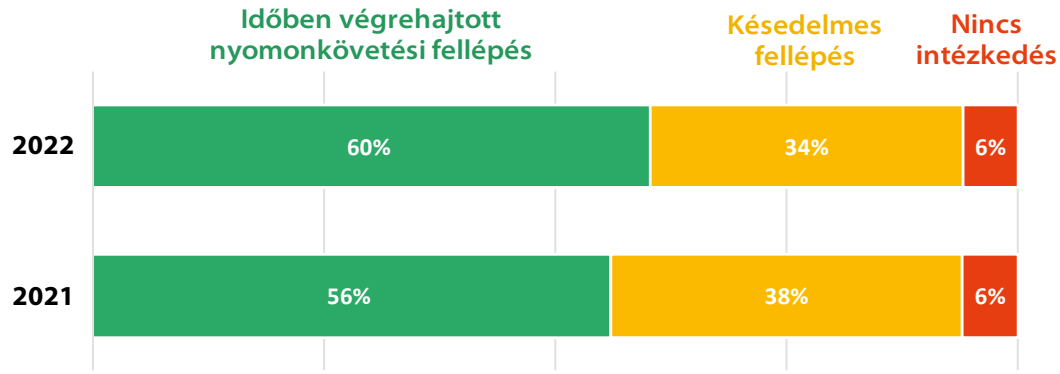
Forrás: Európai Számvevőszék.

Enyhén nőtt az időben végrehajtott ajánlások aránya

12.14. Az ajánlások végrehajtásának időkeretét az ellenőrzött féllel megvitatjuk és egyeztetjük, majd különjelentéseinkben rögzítjük.

12.15. Az előző évhez képest az időben végrehajtott ajánlások aránya 56%-ról 60%-ra nőtt, míg azon ajánlások aránya, amelyek esetében elhalasztották a fellépést, 38%-ról 34%-ra csökkent (lásd: ***12.5. ábra***).

12.5. ábra. Az ellenőrzött szervezetek által a 2022. és a 2021. évi különjelentésünk ajánlásai nyomán hozott intézkedések időbenisége

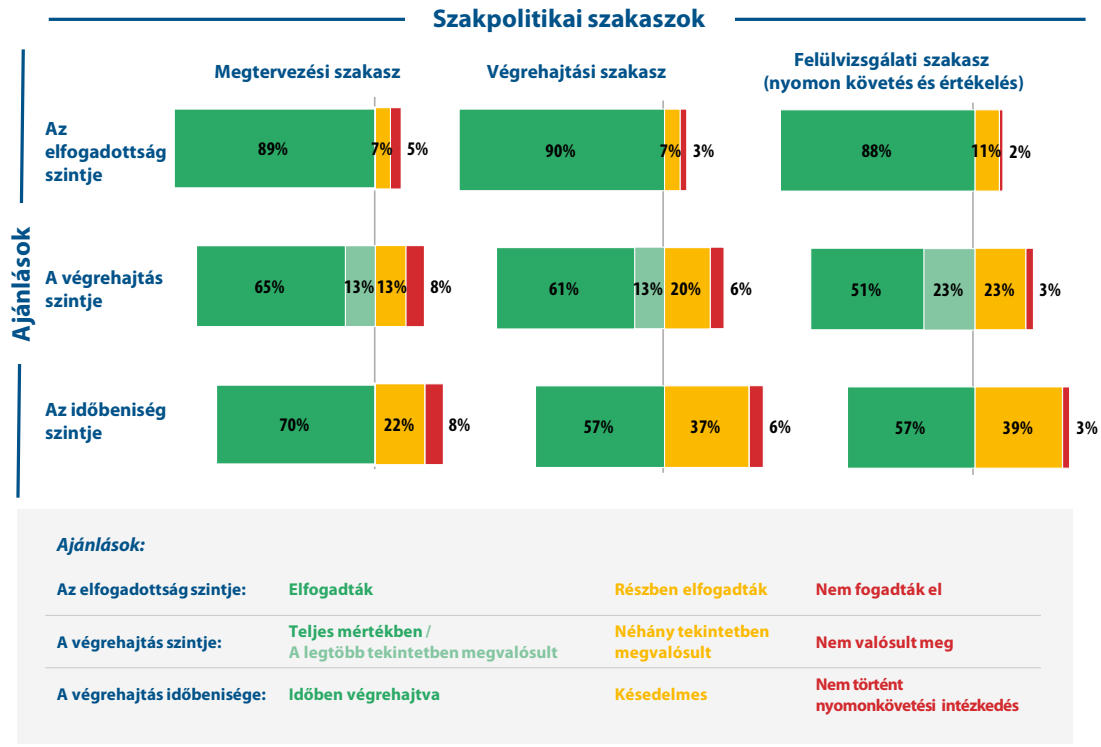
Forrás: Európai Számvevőszék.

A végrehajtás és az időbeniség legmagasabb szintjén a szakpolitikák vagy *programok* tervezési szakaszára vonatkozó ajánlások állnak

12.16. A 2022. évi különjelentéseink ajánlásait aszerint csoportosítottuk, hogy azok elsősorban a szakpolitikai ciklus mely szakaszára vonatkoznak: a tervezési, a végrehajtási vagy a felülvizsgálati szakaszra (nyomon követés és értékelés). Ennek az osztályozásnak köszönhetően elemezhettük, hogy vannak-e különbségek a három szakpolitikai szakasz között az elfogadottság szintje, a végrehajtás szintje és az ajánlásaink nyomán hozott korrekciós intézkedések időbenisége tekintetében.

12.17. A szakpolitikai szakaszokat illetően ajánlásaink mintegy fele a végrehajtási szakasz hiányosságaira vonatkozik (45%), egynegyedük a tervezési szakaszéira (27%), egynegyedük pedig a felülvizsgálati szakaszéira (28%). Az elfogadottság az egyes szakpolitikai szakaszokban meglehetősen hasonló szinten (95% és 98% között) mozgott. A teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtott ajánlások százalékos összaránya a tervezési szakaszban volt a legmagasabb (78%). Az ellenőrzött szervezetek által az ajánlásaink teljesítése érdekében hozott intézkedések időbenisége jóval alacsonyabb volt a végrehajtási és felülvizsgálati (mindkettő: 57%), mint a tervezési szakaszban (70%). Elemzésünk eredményeit részletesen a ***12.6. ábra*** mutatja be.

12.6. ábra. Az elfogadottság, a végrehajtás és az időbeliség szintje a szakpolitikai ciklus egyes szakaszaiban

Megjegyzés: Az adatok a jobb olvashatóság érdekében tört számjegyek nélkül szerepelnek, ami a kerekítések miatt különbségeket eredményezhet.

Forrás: Európai Számvevőszék.

Következtetés

12.18. Megállapítjuk, hogy a 2022. évi különjelentéseinkben közzétett ajánlások 74%-át teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtották (tavaly: 76%). A határidőre végrehajtott ajánlások aránya a tavalyi 56%-ról idén 60%-ra nőtt. Ajánlásaink mintegy fele (45%) a szakpolitikák vagy programok végrehajtási szakaszához kapcsolódik. A végrehajtás és az időszerűség legmagasabb szintje (78%, illetve 70%) a szakpolitikák vagy programok tervezési szakaszára vonatkozó ajánlásoknál tapasztalható.

Mellékletek

12.1 melléklet. A 2022. évi különjelentések ajánlásainak hasznosulásvizsgálata – Európai Bizottság

Elfogadottság szintje: elfogadták; részben elfogadták; nem fogadták el.

A végrehajtás szintje: teljes mértékben megvalósult; a legtöbb tekintetben megvalósult; néhány tekintetben megvalósult; nem valósult meg; nem lehet következtetést levonni vagy már nem releváns.

A végrehajtás időbenisége: időben; késik; határidő még függőben; nem történt nyomonkövetési intézkedés; nem értékelték az időbeniséget.

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
01/2022. sz. különjelentés: „A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatás: a törekvések ellenére nem szűntek meg egyes alapvető problémák”	1	72				
	2. a)	75				
	2. b)	75			A Bizottság a Nyugat-Balkánra és Törökországra vonatkozó uniós civil társadalmi eszközön és médiaprogramon keresztül támogatja a civil társadalmi szervezeteket és a médiaszervezeteket. Az eszköz számára elkülönített források összege jelentősen megnőtt: a 2014–2020-as időszak évi 48,1 millió eurójáról a 2021–2027-es időszakban évi 70,18 millió euróra. A Bizottság iránymutatást adott ki a bővítési régió civil társadalmának nyújtott uniós támogatásról (2021–2027) azzal a céllal, hogy segítse az uniós alkalmazottakat a civil	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
					társadalomnak nyújtott uniós támogatás megtervezésében és végrehajtásában. Ezt az iránymutatást minden évben értékelik. A megnövekedett pénzügyi támogatás dacára a benyújtott bizonyítékok nem támasztják alá, hogy ez a civil társadalmi szervezeteknek és független médiaszervezeteknek nyújtott hosszú távú pénzügyi támogatás ne kizárólag projektfinanszírozáson alapulna.	
	2. c)	75				
	2. d)	75				
	3	77				
	4. a)	80				
	4. b)	80				
	4. c)	80				
	1. a)	125			Mindmáig nem készült szisztematikus értékelés arról, hogy az uniós alapok hogyan segíthetik elő a vállalkozások energiahatékonyságát a programozási szakaszban, és strukturális kapcsolat sincs a kohéziós politika előirányzatai és a nemzeti energia- és klímatervekben azonosított finanszírozási igények között. Ezért a programozási döntések továbbra is elsősorban a tagállamok saját indokolásaira támaszkodnak, és nem értékelik uniós szinten, hogy a vállalkozások tervezett	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
2/2022. sz. különjelentés: „Vállalkozások energiahatékonysága – Van némi energiamegtakarítás, de a tervezést és a projektkiválasztást hiányosságok jellemzik”					energiahatékonysági beruházásainak nagyságrendje és kialakítása megfelel-e az azonosított szükségleteknek.	
	1. b)	125	✓			
	2	134	✓			
03/2022. sz. különjelentés: „Az 5G bevezetése az Unióban: A hálózatok kiépítése késedelmes, egyes biztonsági kérdések továbbra is megoldatlanok”	1. a)	83	✓		A Bizottság megtette az első lépéseket, de még mindig nincs uniós szintű közös meghatározás az 5G hálózatok várható szolgáltatásminőségére vonatkozóan, olyan szempontokra is kiterjedően, mint a minimális sebesség vagy a maximális késleltetési küszöbértékek.	
	1. b)	83	✓			
	1. c)	83	✓			
	2. a)	91	✓			
	2. b)	91	✓			

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
	2. c)	91	✓		A Bizottság a tagállamokkal együtt felmérte, hogy az 5G hálózatok biztonságának mely vonatkozásai tekintetében van szükség érvényesíthető követelmények meghatározására. 2026 elején a Bizottság javaslatot tett egy felülvizsgált kiberbiztonsági jogszabályra, amely meghatároz egy mechanizmust az információs és kommunikációs technológiák (IKT) ellátási láncaiban felmerülő stratégiai kockázatok kezelésére. A Bizottság az érvényesíthető követelményeket meghatározó végrehajtási jogi aktusokat kíván közzétenni, erre azonban mindeddig még nem került sor.	
	3. a)	93	✓		A Bizottság rendszeresen nyomon követte és beszámolt arról, hogy a tagállamok milyen jogi kereteket fogadtak el vagy javasoltak annak érdekében, hogy időt biztosítsanak a mobilhálózat-üzemeltetőknek a nagy kockázatú forgalmazóktól származó berendezések helyettesítésére. A felülvizsgált kiberbiztonsági jogszabály *hatásvizsgálata* elemezte a nagy kockázatú forgalmazóktól származó 5G berendezések lecserélésének pénzügyi költségeit. Nem áll rendelkezésre elegendő információ, mivel nem minden tagállam hozott intézkedéseket minden releváns kérdésben, és nincsen konkrét információ arra nézve, hogyan kell kezelni a mobilhálózat-üzemeltetőknek a nagy kockázatú forgalmazóktól beszerzett 5G berendezések lecserélésével kapcsolatos költségeit.	
	3. b)	93	✓			

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
04/2022. sz. különjelentés: „Befektetési alapok: Az uniós intézkedések nyomán még nem jött létre a befektetők javát szolgáló valódi egységes piac”	1. a)	129			A Bizottság célzott konzultációt folytatott avégett, hogy összegyűjtse az érdekelt felek visszajelzéseit az Unióban a pénzügyi piaci integráció előtt álló akadályokról. A Bizottság 2025. december 4-én előterjesztette a megtakarítási és beruházási unióról (MBU) szóló csomagot, amely részben felülvizsgálja az alternatívbefektetésialap-kezelői irányelvet és az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokról szóló irányelvet: a változás különösen a határokon átnyúló forgalmazás és a felügyeleti *konvergencia* területén kecsegtet javulással. A lakossági befektetési stratégiára vonatkozó közelmúltbeli kompromisszumot három további hatásvizsgálat támasztotta alá. A célzott konzultáció a határokon átnyúló tevékenységek előtt álló olyan konkrét akadályokkal foglalkozik, amelyek a szabályozási keret összehangolásának hiányosságaiból erednek. Strukturális tényezőket – amilyenek például a kereslet, az elosztóhálózatok és a felügyeleti rendszerek – nem, illetve csak részben vettek figyelembe. Az MBU-csomag csak részlegesen segíti elő a befektetési alapok egységes piaca célkitűzéseinek eredményesebb elérését, mivel nem kezel a székhelymegoszlással kapcsolatos olyan strukturális tényezőket, mint a felügyeleti rendszerek vagy a szolgáltatói klaszterek. Emellett számos *rendelkezés* továbbra sem rendeleteken, hanem irányelveken alapul.	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
	1. b)	129			A Bizottság nem tökéletesítette a Pénzügyi Stabilitás, a Pénzügyi Szolgáltatások és a Tőkepiaci Unió Főigazgatósága (DG FISMA) 2025. évi irányítási tervében szereplő, a befektetési alapok *teljesítményének* mérésére szolgáló mutatókészletet. A tervbe újonnan bekerült egyetlen mutató nem jelent hozzáadott értéket annak értékeléséhez, hogy a Bizottság szabályozási kerete elérte-e kitűzött céljait a befektetési alapok ágazatában.	
	2. a)	132				
	3. a)	134			A lakossági befektetési stratégiára vonatkozó bizottsági javaslat javította a költségekkel kapcsolatos tájékoztatást és átláthatóságot. Törekedett az ösztönzők korlátozására, és hangsúlyozta, hogy az „ügyfél érdeke mindenek felett” eddig is érvényes elve alkalmazandó. Megtiltották az ösztönzőket a megbízások továbbításával kapcsolatos ellentételezés (PFOF) tekintetében: ez főként olyan vállalatok esetében releváns, amelyek csak megbízásokat teljesítenek. A tanácsadó brókerek továbbra is értékesíthetnek magas díjú termékeket. Javaslatában a Bizottság azt ajánlotta, hogy bizonyos csatornákon tiltsák be az ösztönzőket, illetve írjanak elő szigorúbb kötelezettségeket az „ügyfél érdeke” elv kapcsán, míg a társjogalkotók a stratégiáról szóló ideiglenes megállapodásban új ösztönző tesztet vezettek be, amely indokolt esetben lehetővé teszi az ösztönzők fenntartását (kézzelfogható előny).	
	5. a)	138				

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
	5. b)	138	✓			
05/2022. sz. különjelentés: „Az uniós intézmények, szervek és ügynökségek kiberbiztonsága: a felkészültség szintje összességében nem áll arányban a fenyegetésekkel”	1. a)	98	✓			
	1. b)	98	✓			
	1. c)	98	✓			
	1. d)	98	✓			
	1. e)	98	✓			
	1. f)	98	✓			
	1. g)	98	✓			
	2. a)	99	✓			
	2. b)	99	✓			
	2. c)	99	✓			
	1. a)	96	✓			

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
06/2022. sz. különjelentés: „Uniós szellemitulajdon-jogok: A védelem nem teljes mértékben megbízható”	1. b)	96			A Bizottság kiterjesztette a lajstromozott formatervezési mintákhoz kapcsolódó jogok hatályát az Unión áthaladó vagy vámeljárás alatt álló hamisított árukra. Nem vezetett be azonban beavatkozási küszöbértéket a szellemitulajdon-jogok vámhatósági érvényesítésére vonatkozóan, és nem bővítette ki a kisebb küldemények fogalommeghatározását az ajánlásnak megfelelően.	
	2	97			A Bizottság nem szolgáltatott bizonyítékot arra, hogy az (EU) 2017/1001 rendelet 210. cikke szerinti értékelése keretében értékelte volna a díjak meghatározására vonatkozó irányítási rendszert és az egyértelmű módszertan hiányát.	
	4	100				
	5. a)	101			A Bizottság több vizsgálatot, munkacsoportot és értékelést kezdeményezett az ajánlás végrehajtása érdekében. Ezek *eredményei* a jövőben segíteni fogják a jogszabályok kialakítását. A szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos kockázatok kezelésén alapuló ellenőrzési stratégiára irányuló javaslattervezet azonban még várat magára.	
	5. b)	101				
	5. c)	101			A Bizottság vizsgálatot kezdett a kapcsolódó beszámolási tevékenységek egységesítéséről, de erről még nem áll rendelkezésre jelentés, és a Bizottság nem indította meg a jogalkotási eljárást.	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
07/2022. sz. különjelentés: „A kkv-k nemzetköziesítését segítő eszközök: nagy számú támogató intézkedés, ám ezek nem teljesen koherensek és koordináltak”	1. a)	90	✓	▬		✓
	1. b)	90	✓	▬		✓
	1. c)	90	✓	▬		✓
	1. d)	90	✓	▬		✓
	2. a)	90	✓	▬		!
	2. b)	90	✓	▬		!
	2. c)	90	✓	▬		!
	2. d)	90	✓	▬		✓
	3. a)	90	✓	▭	A Startup Europe kezdeményezés projektjeire nézve meghatároztak *fő teljesítménymutatókat* (KPI). Amiatt azonban, hogy nincsenek a fő teljesítménymutatókra vonatkozó koherens beszámolási gyakorlatok, illetve nem történik hosszú távú nyomon követés, nehéz projektszinten értékelni az induló innovatív vállalkozásokat, akárcsak a Startup Europe kezdeményezés általános *eredményességét* és fenntarthatóságát.	!
	3. b)	90	✓	▬		✓

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
	3. c)	90			A pályázati felhívások kiválasztási kritériumként alkalmazták az induló innovatív vállalkozások uniós növekedéshez és munkahelyteremtéshez való hozzájárulását mérő kritériumokat. Jelenleg azonban nincsenek azt mérő kritériumok, hogy valamely javasolt induló vállalkozás mennyi hasznát látná a finanszírozott projektben való részvételnek – konkrétan olyan értelemben, hogy teljeskörűen ki tudná-e bontakoztatni potenciálját és versenyképességét.	
08/2022. sz. különjelentés: „ERFA-támogatás a kkv-k versenyképességének javítására: tervezési hiányosságok rontják a finanszírozás eredményességét”	1. a)	80				
	1. b)	80				
	1. c)	80				
	2. a)	80			Ezt az ajánlást a Bizottság nem fogadta el. Nem kérte fel a tagállamokat arra, hogy – különösen a vissza nem térítendő támogatások finanszírozása tekintetében – az *Európai Regionális Fejlesztési Alap* (ERFA) kiválasztási eljárásait felülvizsgálva csak kellően indokolt esetben alkalmazzanak nem versenyeztetéses eljárást projektek kiválasztására, és nem is támogatta ilyen törekvéseiket.	
	2. b)	80				
	3. a)	80				
	3. b)	80				

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
09/2022. sz. különjelentés: „A 2014–2020-as uniós költségvetés éghajlat-politikai kiadásai: alacsonyabbak, mint a beszámolók szerint”	1	58			2026 januárjában a Bizottság tanulmányt tett közzé a közös agrárpolitika éghajlatváltozáshoz való hozzájárulásának költségvetési nyomon követéséről. Bár a tanulmány szerint a jelenlegi éghajlat-politikai nyomonkövetési módszertan 24%-os túlbecsléshez vezet a tanulmány keretében kidolgozott módszertanhoz képest, a Bizottság úgy döntött, hogy nem tesz kiigazítást.	
	2. a)	60			A Bizottság nem fogadta el és nem is hajtotta végre azt az ajánlást, hogy azonosítsa az éghajlat-politikai értelemben potenciálisan negatív *hatással* járó uniós kiadásokat és beszámoljon azokról.	
	2. b)	60				
	2. c)	60				
	3	63			A 2023. és 2024. évi *éves irányítási és teljesítményjelentésében* a Bizottság adatokkal szolgált az energiahatékonysági megtakarításokra, az elkerült kibocsátásokra és a telepített megújulóenergia-kapacitásra vonatkozó mutatókról. Az uniós éghajlat-politikai kiadások egyik fő eleme azonban – a közös agrárpolitika – az e jelentésekben szereplő számadatok egyikében sem jelenik meg, és azok az uniós kiadások negatív éghajlati hatásait sem veszik figyelembe.	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
10/2022. sz. különjelentés: „A LEADER és a közösségvezérelt helyi fejlesztés segíti a helyi szerepvállalást, de egyéb előnyökre továbbra sincs elegendő bizonyíték”	1. a)	84				
	1. b)	84				
	1. c)	84				
	1. d)	84				
	1. e)	84			2023-ban a Bizottság értékelést alátámasztó tanulmányt tett közzé a LEADER végrehajtásának költségeiről és előnyeiről. A LEADER olyan megközelítés, amely bevonja a helyi közösségeket a vidéki területek fejlesztésére irányuló stratégiák kidolgozásába és megvalósításába, valamint a források elosztásába. Bár az értékelés hatókörének meghatározási szakaszában megállapodás született arról, hogy értékelni fogják, milyen mértékben finanszírozták LEADER-források az uniós, nemzeti, regionális vagy helyi szervek jogszabályban előírt feladatait, erre az értékelésre nem került sor szisztematikusan vagy mennyiségileg, mivel kevés volt a kellően részletes és összevethető adat.	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
	2	84			A Bizottság két értékelést indított el: az egyiket a kohéziós politikára, a másikat pedig az *Európai Tengerügyi és Halászati Alapra* (ETHA) vonatkozóan. A rendelkezésre álló bizonyítékok (pl. a kohéziós politikára nézve közzétett értékelés és feladatmeghatározás, valamint a Halászati és Akvakultúra-megfigyelési, -értékelési és helyi támogatási hálózatnak (FAMENET) az ETHA értékelésére vonatkozó kiadványai) tanúsága szerint az értékelések az 1. ajánlás a)–e) pontjában részletezett szempontok közül csak néhányra terjednek ki. Az ETHA értékelését még nem tették közzé.	
11/2022. sz. különjelentés: „Az uniós költségvetés védelme: jobban ki kellene használni a feketelista nyújtotta lehetőségeket”	1	90				
	2(1)	93				
	2(2)	93			A Bizottság előrelépett a korai felismerési és kizárási rendszer (EDES) szervezeti felügyeletének javításában azáltal, hogy nyomonkövetési mechanizmusokat hozott létre az Európai Csalás Elleni Hivataltól (OLAF) és az Európai Ügyészségtől (EPPO) származó információkra vonatkozóan, és a belső szabályok módosításával formalizálta a központi ellenőrzéseket. A felügyelet beépítése a belső szabályokba jelentős előrelépés, mivel az elszámoltathatóság és az egységesség így beépül a kizárással kapcsolatos döntésekbe. Az OLAF és az Európai Ügyészség ajánlásaira vonatkozó nyomonkövetési rendszerek létrehozása szisztematikusabbá és tényeken alapulóvá teszi a nyomonkövetési folyamatot. E javulások ellenére továbbra is jelentős hiányosságok állnak fenn. Elsőként említendő:	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
					a Bizottság nem bizonyította, hogy szervezeti szinten nyomon követte volna az ajánlásban kifejezetten említett fő adatforrásokat – többek között a szabálytalanságkezelő rendszer (IMS) nyilvántartásait, a végleges ellenőrzési eredményeket, a versenyjogi határozatokat és a végrehajtó partnereknek küldött értesítéseket. A Bizottság kifejtette ugyan, hogy e források felhasználása – az uniós költségvetés decentralizált irányításával összhangban – elsősorban az *engedélyezésre jogosult tisztviselőkre* hárul, ám nem mutatta ki, hogyan felügyelik a felhasználást szervezeti szinten annak érdekében, hogy az EDES által potenciálisan feltárt esetek azonosítása egységes elvek szerint történjen minden szervezeti egységnél. Ezek a hiányosságok korlátozzák a Bizottságot abban, hogy megfelelően azonosítsa a lehetséges kizárási eseteket, és alapvető hiányosságot jelentenek a 2(2) ajánlás végrehajtásában. Emellett, bár az Európai Ügyészség a közelmúltban létrehozta nyomonkövetési keretét, és azt 2025-ben első ízben működtette is, a keret a gyakorlatban még nem bizonyította eredményességét.	
	2(3)	93			Az, hogy az EDES adatbázisát a közbeszerzések több szakaszában is le kell kérdezni – akárcsak az *ABAC* számviteli rendszerben (és később a *SUMMA*-ban) szereplő beépített figyelmeztetések – szisztematikus megközelítésről tanúskodnak a kizárt szervezetekkel kötött szerződéses megállapodások kockázatainak csökkentését illetően. A részletes belső útmutatókra való hivatkozás azt mutatja, hogy ezek az ellenőrzések már intézményessé váltak. Ezek a biztosítékok	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
					ugyan immár beépültek az aktualizált iránymutatásba és az új SUMMA rendszerbe, viszont ellenőrzésünk idejéig a Bizottság a már meglévőket nem egészítette ki jelentős új utólagos ellenőrzésekkel. Jóllehet a Bizottság kifejlesztett egy webes szolgáltatást, amely megkönnyítené külső rendszerek hozzáférését az EDES adatbázisához, a gyakorlatban ez a funkció nem működik. Ráadásul nem váltak még valóra sem a fokozott analitikus ellenőrzések, sem a más szervezeti eszközökkel való tényleges összekapcsolódások.	
	2(4)	93			A Bizottság iránymutatásokat dolgozott ki az EDES működésének támogatására, és határozottabb támogatást nyújtott az engedélyezésre jogosult tisztviselőknek, különösen az OLAF-fal kapcsolatos eljárásokra nézve. Az OLAF-jelentések felhasználására vonatkozó 2024. évi iránymutatás célja annak biztosítása, hogy az engedélyezésre jogosult tisztviselők egységesen és átlátható módon kezeljék az uniós szintű információkat. Ezek az intézkedések együttesen javítják a rendszer általános irányítását és elszámoltathatóságát, és érdemi előrelépést jelentenek az ajánlás hatálya alá tartozó területen. Ezen eredmények ellenére a hivatalos iránymutatás hatálya nagyrészt továbbra is az OLAF-vonatkozású, EDES-en belüli eljárásokra korlátozódik. Az egyéb uniós szintű adatforrások (például IMS-nyilvántartások, az Európai Ügyészség ügyei, ellenőrzési megállapítások, versenyjogi ügyek vagy a végrehajtó partnereknek küldött értesítések) tekintetében a Bizottság olyan, már meglévő alkalmi megállapodásokra támaszkodik, amelyeket nem egyesítettek szabványos, koherens	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
					keretté. Ebből következően az ajánlásnak az a célkitűzése, hogy az uniós szintű adatforrásokra átfogó, szabványos eljárások vonatkozzanak, még nem valósult meg teljes mértékben.	
	2(5)	93			A Bizottság előrelépést tett az EDES intézményi ismertsége terén. Az EDES-szel foglalkozó éves munkaértekezlet és az EDES szakértői platformjának elindítása azt jelzi, hogy az alkalmi figyelemfelkeltő kezdeményezéseket egyre inkább egy strukturáltabb, fenntarthatóbb és a belső szereplők együttműködésén alapuló megközelítés váltja fel. Bár a Bizottságon belül jelentős előrelépés történt, a közvetett irányítás keretében közreműködő végrehajtó partnerek esetében nem dokumentáltak figyelemfelhívó tevékenységeket, és a tagállami hatóságok kevés ilyenre kerítettek sort. Mivel ezek a csoportok az uniós költségvetés jelentős részét kezelik, a figyelemfelhívó törekvésekből való teljes vagy részleges kimaradásuk alapvető hiányosságot jelent az ajánlás végrehajtásában.	
	3	95			A vezetői nyilatkozat mintájának és a *hozzájárulási megállapodás* mintáinak aktualizálásával a Bizottság megerősítette a hivatalos keretet: a partnereket így emlékeztetik azon kötelezettségükre, hogy bejelentsék a *csalásokat*, szabálytalanságokat és kizárást indokoló helyzeteket. A Bizottság a partnerek igazgatási autonómiájára támaszkodik, és ezt a megközelítést nem egészítette ki annak nyomon követésével vagy ellenőrzésével, hogy a partnerek	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
					teljesítik-e a kizárást indokoló helyzetek bejelentésére vonatkozó kötelezettségüket.	
	4	96			A *költségvetési rendelet* felülvizsgálatára irányuló bizottsági javaslat azáltal tett eleget az ajánlásnak, hogy az EDES-t kiterjesztette a *megosztott irányításra* és a tagállamokkal közvetlen irányítás keretében végrehajtott forrásokra. Az elfogadott költségvetési rendelet végleges hatálya azonban e tekintetben korlátozottabb, mivel a jogalkotási folyamat során kompromisszumokat kellett kötni a társjogalkotókkal.	
	5(1)	97				
	5(2)	97				
	5(3)	97			Az (EU) 2024/2509 rendelet előírja, hogy az uniós költségvetést végrehajtó valamennyi szervezet lássa el releváns adatokkal az adatbányászati és kockázatértékelési eszközt, hogy a Bizottság jobban tudja azonosítani a kockázatokat és védeni az uniós költségvetést. Rendelkezik továbbá az *interoperabilitást* és a mesterséges intelligenciát kiaknázó modern informatikai architektúra bevezetésére szolgáló új eszközről, amely Unió-szerte korszerűsíti a pénzügyi irányítási és felügyeleti mechanizmusokat. A Bizottság még nem fejezte be a közös adatbányászati és kockázatértékelési eszköz kifejlesztését. Továbbá, mivel az eszközt önkéntes alapon fogják használni, eredményessége korlátozott lehet mindaddig, amíg a 2027-re javasolt felülvizsgálat fel nem méri az alkalmazás kötelezővé	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
					tételének lehetőségét. A nemzeti rendszerekkel való teljes interoperabilitás 2028-re várható.	
	5(4)	97			A Bizottság olyan lépéseket tett az adatmegosztással kapcsolatos szervezeti szintű koordináció előmozdítására, mint a rendszeres munkacsoporti ülések vagy olyan célzott rendezvények, mint a 2025. évi *Arachne* munkaértekezlet. Ezek a kezdeményezések növelték az Arachne ismertségét, és fórumot biztosítottak a főigazgatóságok számára az adatokkal kapcsolatos igényekre és fejleményekre vonatkozó információcseréhez. Ezen törekvések ellenére a szervezeti szintű adatok rendelkezésre állásának és megosztásának alapját adó fő adatbányászati és kockázatértékelési eszköz még nem érte el teljes érettségét a fejlett funkciók és az interoperabilitás tekintetében. Ezért a főigazgatóságok azt továbbra is eltérő mértékben veszik igénybe, és az adatmegosztás egyelőre sem nem szisztematikus, sem nem teljes körű. Ezek a korlátozások alapvetőek, mivel az 5. 3). ajánlásban azonosított szélesebb körű kihívásokból erednek, és kihatnak a Bizottság azon általános képességére, hogy biztosítsa az adatok átfogó rendelkezésre állását és megosztását szervezeti szinten.	
	5(5)	97			Az (átdolgozott) költségvetési rendelet által biztosított jogi keret megerősíti a Bizottság azon törekvését, hogy javítsa az adatok hozzáférhetőségét, integrációját és kockázatértékelési mechanizmusait az uniós finanszírozású programokban. Az Arachne folyamatos fejlesztése, amely mára már további jellemzőkkel és mutatókkal rendelkezik, világos	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
					elkötelezettséget mutat az adatvezérelt pénzügyi felügyelet korszerűsítése iránt. Bár az (átdolgozott) költségvetési rendelet létrehozza a digitális, hozzáférhető és interoperábilis adatok használatát támogató keretet, a Bizottság még nem dolgozott ki átfogó stratégiát annak biztosítására, hogy az uniós szerződő felekre vonatkozó nemzeti és uniós adatok az ajánlásnak megfelelően szabványosítottak és interoperábilisak legyenek. A keret még nem tartalmaz konkrét mechanizmusokat vagy irányítási intézkedéseket a tagállamok közötti adatharmonizáció koordinálására. Emiatt az interoperabilitási célkitűzés teljesülése továbbra is részben attól függ, hogy a tagállamok milyen mértékben hangolják össze nemzeti rendszereiket és osztják meg egymással a releváns adatokat kompatibilis formátumban.	
12/2022. sz. különjelentés: „Tartós eredmények a vidékfejlesztés területén: a legtöbb projekt működőképes marad az előírt időszakra, de hosszabb ideig tartó eredményekre is lenne lehetőség”	1	69				
	2. a)	69				
	2. b)	69				
	3. a)	70			A Bizottság felmérést végzett a tagállamok körében arra nézve, hogy mely információforrások relevánsak az uniós finanszírozású projektek tartós működését illetően, de olyat nem talált, amely a jogszabályban előírt tartóssági időszak lejárta utáni helyzetről tájékoztatna. Egyetlen tagállam sem adott tájékoztatást ilyen forrásokról.	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
	3. b)	70	✓	✗	A 3. a) ajánlásnak (az uniós finanszírozású projektek folyamatos működésére vonatkozó releváns információforrások azonosítása) végrehajtása előfeltétele a 3. b) ajánlás (az információk felhasználása a kockázati tényezők jegyzékének összeállításához) végrehajtásának. Mivel a 3. a) ajánlást csak néhány tekintetben hajtották végre, a Bizottság a kevésbé tartós projektek példái alapján nem tudta összeállítani a kockázati tényezők jegyzékét.	✗
13/2022. sz. különjelentés: „Szabad mozgás az Európai Unióban a Covid19-világjárvány idején: a belső határellenőrzés feletti uniós kontroll gyenge, a tagállami intézkedések nem kellően összehangoltak”	1. a)	80	✓	▨		✓
	1. b)	80	✓	▨		✓
	1. c)	80	✓	▨		✓
	1. d)	80	✓	▨		✓
	1. e)	80	⊗	✗	A Bizottság nem fogadta el ezt az ajánlást és nem dolgozott ki egyértelmű megközelítést a megfelelés értékelésének megerősítésére és szankciók alkalmazására.	✗
	2	82	✓	▨		✓
	3. a)	83	✓	▨		✓
	3. b)	83	✓	▨		✓
	1. a)	112	✓	▨		✓

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
14/2022. sz. különjelentés: „A Bizottság válaszintézkedései a közös agrárpolitikával kapcsolatos csalásokra: Ideje behatóbban foglalkozni a gondokkal”	1. b)	112	✓			
	1. c)	112	✓			
	2. a)	112	✓			
	2. b)	112	✓			
	2. c)	112	✓		A Bizottság eszmecseréket szervezett a tagállamokkal a mesterséges intelligencia és a gépi tanulás témájában, bár ezekre általános összefüggésben (vagyis nem kifejezetten a *közös agrárpolitika* (KAP) kapcsán) került sor. Konkrétan a KAP vonatkozásában a Bizottság horizontális csaláskockázat-értékelést kezdeményezett, amely többek között a mesterséges intelligencia és más fejlett eszközök *kifizető ügynökségek* szintjén történő használatára terjed ki. A Bizottság még nem véglegesítette és nem ismertette a horizontális csaláskockázat-értékelést. A Bizottság 2024. évi csalás elleni munkaprogramjának része volt *technikai segítségnyújtási* finanszírozás a mesterségesintelligencia-rendszerek és adatbányászati eszközök nemzeti vagy regionális hatóságok általi beszerzésének támogatására. Nem találtunk azonban bizonyítékot arra, hogy a technikai segítségnyújtási forrásokat KAP-on belüli projektek finanszírozására használnák fel.	
	1. a)	90	✓			
	1. b)	90	✓			

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
15/2022. sz. különjelentés: „A *Horizont 2020*-ban való részvétel bővítését célzó intézkedéseket megfelelően kidolgozták, a változások fenntartásához azonban elsősorban a nemzeti hatóságok lépéseire van szükség”	2	92				
	3	94			A Bizottság közleményt fogadott el az ERFA-programok és a *Horizont Európa* közötti szinergiákról, amely előmozdítja az integrált megközelítést, és megerősíti a Horizont Európa és az ERFA közötti szinergiákat a kutatás- és projektfinanszírozás hatásának növelése érdekében. A „Csapatmunka a kiválóságért” projektek kiegészítő finanszírozását illetően a szinergiákról szóló közlemény egyértelművé teszi, hogy a partnerségalakítási projektek társfinanszírozása mentesül az *állami támogatás* Bizottságnak történő bejelentése alól. Bevezeti továbbá a közlemény a projektjavaslat közös, a projekt mindkét részére kiterjedő értékelését (az egyik rész a Horizont Európával, a másik a választott kiegészítő finanszírozási forrással, például kohéziós politikai programmal kapcsolatos). A szinergiákról szóló közlemény nem részletezi, hogyan kell a gyakorlatban elvégezni az egyes értékeléseket, és nem tisztázza a felelősségi köröket sem. Nem határozza meg továbbá, hogyan lehet a nemzeti forrásokat „A részvétel szélesítése és a kiválóság terjesztése” elnevezésű program projektjeire elkülöníteni. A Bizottság által említett egyéb dokumentumok – például a 2025. évi partnerségalakítási projektek kiegészítő finanszírozásáról szóló nyilatkozat új sablonja, a partnerségalakítási projektek aktuális állásáról szóló dokumentum és a végrehajtási jelentések új sablonjai – a kötelezettségvállalások betartásának nyomon követésével és biztosításával foglalkoznak; elsődleges céljuk nem az, hogy az ajánlásnak megfelelően egyszerűsített	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
					támogatás-jóváhagyási eljárás követésére ösztönözzék az *irányító hatóságokat*.	
	4. a)	96	✓			
	4. b)	96	✓			
	4. c)	96	✓		Azáltal, hogy a Horizont Eredményplatformon rendszeresen frissíti a projekteredményeket, és biztosítja azok nyilvános hozzáférhetőségét, a Bizottság növelte a projektek láthatóságát az uniós platformokon. A widerAdvance elnevezésű eszköz által támogatott *kedvezményezetteket* arra ösztönzik, hogy eredményeiket ilyen eszközökön keresztül tegyék nyilvánosan hozzáférhetővé. A widerAdvance eszköz projektje 2025 januárjában indult, így még korai lenne értékelni a projektek láthatóságára gyakorolt általános hatását. Különjelentésünkben azt állapítottuk meg, hogy a Közösségi Kutatási és Fejlesztési Információs Szolgálat (CORDIS) adatbázisában nem frissítették megfelelően a részvétel bővítését célzó projektek eredményeire vonatkozó információkat, és azok csak részben voltak megbízhatóak. A Bizottság azóta nem tájékoztatott semmilyen változásról.	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
	5. a)	99	✓	✗	Azt javasoltuk, hogy a Bizottság határozzon meg egyedi célkitűzéseket és megfelelő fő teljesítménymutatókat az intézkedések szintjén a részvétel szélesítését célzó intézkedések és hatásaik eredményes nyomon követése érdekében. Nyugtázzuk, hogy a Bizottság frissítette a partnerségalakítási végrehajtási jelentési sablonokat, és jobb fő teljesítménymutatókat határozott meg. Nem szolgáltatott azonban bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy célokat tűztek volna ki és nyomon követték volna azok teljesülését az intézkedések szintjén, vagyis hogy a partnerségalakítási és EKT-professzúra-intézkedések milyen mértékben növelték a kutatási és technológiafejlesztési teljesítményt a részvétel szélesítését célzó projektekben részt vevő országokban.	⊗
	5. b)	99	✓	▨	Ezen ajánlás teljesítése érdekében a Bizottság csak egy intézkedést vezetett be: a partnerségalakítási felmérést, amely a partnerségalakítási projektek 25%-ától kapott visszajelzést. A felmérés feltárta, hogy a „Csapatmunka a kiválóságért” projektek csupán 38%-a esetében ítélik meg úgy, hogy azok elérték a hosszú távú fenntarthatóságot; a válaszadók 50%-a arról számolt be, hogy a hosszú távú fenntarthatóság elsődleges akadályai a finanszírozással és a pénzügyi stabilitással kapcsolatosak. A Bizottság nem dolgozott ki szisztematikus megközelítést arra, hogy a finanszírozási időszak végét követően utólagos információkat gyűjtsön a partnerségalakítási projektekről, pedig az szükséges lenne azok közép- és hosszú távú hatásának értékeléséhez.	ⓘ

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
16/2022. sz. különjelentés: „Adatok a közös agrárpolitikában: kiaknázatlan maradt a nagy adathalmazok szakpolitikai értékelésre történő felhasználásában rejlő potenciál”	1	87	✓			
	2. a)	87	✓			
	2. b)	87	✓			
	2. c)	87	✓			
17/2022. sz. különjelentés: „Külső tanácsadók az Európai Bizottságnál: Reformra lenne szükség”	1. a)	87	✓			
	1. b)	87	✓			
	1. c)	87	✓			
	2. a)	89	✓			
	2. b)	89	✓			
	2. c)	89	✓			
	2. d)	89	✓			
	3. a)	90	✓			
	3. b)	90	✓			

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
	3. c)	90	✓			
	4	91	✓			
18/2022. sz. különjelentés: „Az uniós intézmények és a Covid19-válság: Az intézmények gyorsan reagáltak, de továbbra is kihívást jelent a válságvezérelt innováció és rugalmasság legjobb kihasználása”	1	96	✓			
	2. a)	99	✓			
	2. b)	99	✓			
	3. a)	101	✓			
	3. b)	101	✓			
	3. c)	101	✓			
	3. d)	101	✓			
	1	78	✓			
	2. a)	81	✓		A válságkezelési közbeszerzési iránymutatások kidolgozása kockázatértékelési elemeket is magában foglalt. A Bizottság azonban még nem végezte el az uniós közbeszerzési megközelítés kockázatértékelését, és nem javasolt megfelelő intézkedéseket a feltárt hiányosságok kezelésére.	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
19/2022. sz. különjelentés: „A Covid19 elleni oltóanyagok uniós beszerzése: Kezdeti nehézségek után sikerült elegendő adagot beszerezni, de a folyamat teljesítményének értékelése nem volt megfelelő”	2. b)	81			A Bizottság aláírta a stressztesztek és szimulációs gyakorlatok elvégzéséhez szükséges egységes keretszerződést. A Bizottság még nem tesztelte szimulációkkal az aktualizált pandémiás közbeszerzési rendszer valamennyi összetevőjét, köztük az információ- és adatgyűjtést, hogy rátapintson a gyenge pontokra és javításra szoruló területekre.	
20/2022. sz. különjelentés: „Uniós fellépés a jogellenes halászat ellen: Működnek az ellenőrző rendszerek, de gyengíti őket a tagállami ellenőrzések és szankciók egyenetlen volta”	1. a)	98				
	1. b)	98			A Bizottság az (EU) 2025/1522 bizottsági végrehajtási rendelet elfogadásával felülvizsgálta a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló 1010/2009/EK bizottsági rendelet által bevezetett kockázati kritériumokat és beszámolási kötelezettségeket. Ez biztosítja a kockázati kritériumok tagállamok általi egységes alkalmazását, és lehetővé teszi a Bizottság számára annak nyomon követését, hogy az ellenőrzések és vizsgálatok összhangban vannak-e ezekkel a felülvizsgált kritériumokkal. A Bizottság csak azt követően tudja majd nyomon követni, hogy a tagállami ellenőrzések és vizsgálatok a felülvizsgált kockázati kritériumokra összpontosítottak-e, hogy 2028-ban megkapja a 2026–2027-es időszakra vonatkozó első kétéves jelentésüket.	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
	1. c)	98			A Bizottság a tagállamok által benyújtott 2018–2021-es jelentések elemzése alapján jelentést tett közzé az 1005/2008/EK tanácsi rendelet alkalmazásáról, és *kötelezettségszegési eljárást* indított az egyik tagállam ellen. A Bizottság még nem véglegesítette a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló, a 2022–2023-as időszakra vonatkozó tagállami jelentések elemzését; csak ezt követően lesz képes megfelelő intézkedéseket hozni és orvosolni a hiányosságokat.	
	2. a)	103				
	2. b)	103				
	2. c)	103				
	2. d)	103				
	1. a)	113			A *REPowerEU*-ra vonatkozó 2023. évi aktualizált iránymutatás és az iránymutatás 2024. évi aktualizálása további kritériumokat vezet be a *nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek* módosításainak értékelésére azzal a céllal, hogy valamennyi országban egységesítse a megközelítést. Ebben az értelemben ezek az iránymutatások közös értékelési kritériumokat határoznak meg a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek valamennyi felülvizsgálata számára. A 2024. évi aktualizált belső iránymutatásban szereplő IIA. és IIB. melléklet – még kiegészítésre váró – ellenőrzőlistáknak	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
21/2022. sz. különjelentés: „A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek Bizottság általi értékelése: összességében megfelelő, de a végrehajtás terén továbbra is vannak kockázatok”					tekinthetők a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálatának minőségi értékeléséhez. Ezt fontos előrelépésnek tartjuk. A módosított tervek esetében a *tanácsi végrehajtási határozat* módosítására irányuló bizottsági javaslatot kísérő bizottsági *szolgálati munkadokumentum* ismerteti a Bizottság értékeléseinek eredményét, a IIA. és IIB. mellékletben meghatározott értékelési kritériumok szerkezetét követve. A módosított tervekkel kapcsolatos IIA., illetve IIB. melléklet kitöltését illetően eltéréseket állapítottunk meg a minőség és a teljeskörűség tekintetében. Egyes esetekben az értékelések indoklása nem kielégítő, illetve hiányoznak az alátámasztó bizonyítékok.	
	1. b)	113	✓	✗	A Bizottság nem módosította, illetve nem javította a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálata értékelésének módját, illetve az igazoló dokumentumok lehívásának folyamatát. Ezért továbbra is ugyanazok a nehézségek állnak fenn a fontos dokumentumok felkutatása és gyors lehívása terén.	✗
	2	114	✓	▨		✓
	3. a)	116	✓	▨		✓
	3. b)	116	✓	▨	Összességében a tagállamok által az európai szemeszter ciklusára vonatkozóan készített jelentések elegendő *információval* szolgálnak a Bizottság számára ahhoz, hogy nyomon kövesse a *Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz* (RRF) intézkedéseinek végrehajtását, valamint azt, hogy azok	!

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
					mennyire relevánsak bizonyos konkrét országspecifikus részajánlások szempontjából. Az egyes országfelelős csoportok eltérő megközelítése és mérlegelési jogköre miatt azonban nem szavatolható, hogy minden országjelentés egyértelmű és teljeskörű listát tartalmaz arról, hogy az RRF mely intézkedései segítették elő az országspecifikus ajánlások végrehajtását. Ezenkívül a jelentések nem mutatják be, hogy ezek az intézkedések mennyiben játszottak kulcsszerepet az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén az egyes tagállamokban elért előrehaladásban.	
	4. a)	117				
	4. b)	117				
	5. a)	119				
	5. b)	119			A Bizottság a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálatának jóváhagyási folyamata során igyekezett kezelni ezt az ajánlást és tisztázott több homályosan meghatározott vagy hiányos *mérföldkövet* és *célértéket*. *Szabályszerűségi* és teljesítmény-ellenőrzéseink során továbbra is találunk intézkedéseket olyan mérföldkövekkel és célértékekkel, amelyek nem fedik le teljes mértékben a végrehajtási fázis fő szakaszait vagy az intézkedés valamennyi alapvető elemét, különös tekintettel az intézkedés befejezésére. Emellett feltártunk olyan eseteket, amikor a Bizottság eltérő	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
					gyakorlatokat alkalmazott a tagállamokban a hasonló típusú intézkedések mérföldkövei és célértékei tekintetében.	
	6. a)	121	✓			
	6. b)	121	✓			
22/2022. sz. különjelentés: „A szénorientált régióknak nyújtott uniós támogatás: kevés figyelmet fordítanak a társadalmi-gazdasági és energetikai átalakulásra”	2	63	✓		Elfogadták az energiaágazat metánkibocsátásának csökkentéséről szóló (EU) 2024/1787 rendeletet. A rendelet rendelkezéseivel összhangban felállt szakértői csoport megállapodott abban, hogy megvitatják a bezárt vagy felhagyott szénbányák metánkibocsátásának mérésére és kezelésére vonatkozó követendő gyakorlatokat. Nem világos, hogy a szakértői csoport ténylegesen mikor ül össze a követendő gyakorlatok megosztása céljából.	
23/2022. sz. különjelentés: „Szinergiák a Horizont 2020 és az *európai strukturális és beruházási alapok* között – A szinergiák lehetőségét még nem aknázzák ki maradéktalanul”	1. a)	80	✓			
	1. b)	80	✓			
	2. a)	83	✓			
	2. b)	83	✓		Az Európai Innovációs Tanács (EIC) kiválósági pecsétje eredménytáblájának elindításával és „A kiválósághoz való hozzáférés – K+I és kohéziós irányító hatóságok hálózata (RIMA)» EKT-fórum alcsoportja létrehozásával a Bizottság példáját adta, hogy milyen eszközöket használ a meglévő szinergiák nyomon követésére, valamint a követendő	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
					gyakorlatok azonosítására és előmozdítására. Mindazonáltal az EIC kiválósági pecsétje eredménytáblájának újonnan kifejlesztett modulja és a CORTEX adatbányászati eszköz csak részlegesen fedi le a forrásokat és a szinergiákat. Az EIC kiválósági pecsétjének eredménytáblája csak az alternatív finanszírozási szinergiákra terjed ki, míg a CORTEX a *közvetlen irányítás* alá tartozó uniós forrásokra korlátozódik. A Bizottság által az *eGrants* eszköz terén elvégzett munka egyszeri jellegű volt, és nincs bizonyíték arra, hogy eredményeit felhasználták volna a követendő gyakorlatoknak a tagállami hatóságok körében történő népszerűsítésére.	
	3. a)	89	✓			
	3. b)	89	✓			
	3. c)	89	✓		A Bizottság „A terjesztést és hasznosítást támogató eszköz (HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-05)” pályázati felhívás keretében finanszírozta a widerAdvance eszköz projektjét. Elfogadta továbbá a Horizont Európa 2025–2027-es időszakra szóló stratégiai tervét. Ez két példája azoknak a bizottsági intézkedéseknek, amelyek jó kezdetnek tekinthetők, de csak részben kezelik a 3. c) ajánlást. Megjegyzendő, hogy a widerAdvance eszköz projektje csak 2025 januárjában kezdődött, így még korai volna értékelnünk a projekt általános hatását. Továbbá a projekt földrajzilag csak a részvétel bővítésében érintett országokra vonatkozik, és ezek az országok jellemzően jelentős támogatásban részesülnek a strukturális	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
					alapokból, ám a Horizont kedvezményezettjeinek zöme (vagyis ajánlásunk elsődleges címzettjei) a részvétel bővítésében nem érintett országokban lakik. Emellett a Horizont Európa 2025–2027-es időszakra vonatkozó stratégiai terve jelenleg csak tervként létezik, konkrét intézkedésekhez még nem vezetett. Emellett, bár a Horizont Eredményplatform információforrásként szolgálhat a (potenciális) ERFA-kedvezményezettek számára, az továbbra sem világos, hogy ez a platform hogyan nyújtana tájékoztatást a Horizont Európa kedvezményezettjei számára az ERFA finanszírozási lehetőségeiről, pedig épp ez utóbbi volt ajánlásunk lényege.	
	4	90	✓			
24/2022. sz. különjelentés: „A vállalkozásokat célzó e-kormányzati intézkedések: A bizottsági intézkedések végrehajtása után az elektronikus szolgáltatások elérhetősége továbbra sem egységes az Unióban”	1. a)	93	✓			
	1. b)	93	✓			
	1. c)	93	✓			
	2	97	✓		A Bizottság némi haladást ért el az Interoperábilis Európáról szóló jogszabály elfogadásával, egy irányítási keret létrehozásával és egy olyan egységes hozzáférési portál kiépítésével, amely elsősorban szakreferenseket, érintett köztisztviselőket, adatmérnököket, informatikai szakembereket és üzletépítőket céloz meg, és amely számos létesítményhez és eszközhöz (pl. képzés, konferenciák, irányítópultok, nyílt forráskódú szoftverek) biztosít hozzáférést. A Bizottság továbbra is különböző módokon (pl. szakértői csoportok, platformok,	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbeniség
					munkaértekezletek, szemináriumok révén) serkentette a tagállamok közötti együttműködést és a követendő gyakorlatok megosztását. A Bizottság azonban nem adott ki átfogó stratégiát a rendelkezésre álló e-kormányzati szolgáltatásoknak a fő végfelhasználók (vállalkozások vagy polgárok) körében uniós szinten történő népszerűsítésére, illetve a szolgáltatásoknak a nemzeti szintű tagállami intézkedésekkel való összehangolására. A végfelhasználók körében nem végeztek célzott felméréseket tudatossági szintjüket illetően. A digitális évtizedre vonatkozó nemzeti stratégiai ütemtervek sem tartalmaztak következetesen a tagállamok által végrehajtandó hasonló terjesztési intézkedéseket.	
	1. a)	106	✓		Azt javasoltuk, hogy amennyiben számos transzverzális kérdést kell kezelni, akkor az Eurostat azon kérdésekkel foglalkozzon először, amelyek a legtöbb tagállamban nagy valószínűséggel fejtenek ki nagyon nagy hatást. Mivel azonban az Eurostat a 2025–2029-es ellenőrzési ciklusra vonatkozóan igen kevés kérdést azonosított (hármat), ezért nem volt szükség a prioritások meghatározására, hisz mindegyikkel foglalkozni fognak. Ezért nem tudtuk értékelni a munka javasolt rangsorolását.	↻
	1. b)	106	✓			
	1. c)	106	✓			

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
25/2022. sz. különjelentés: „A *bruttó nemzeti jövedelem* mint uniós költségvetési forrás ellenőrzése: Összességében jól kezelték az adatok összeállításával kapcsolatos kockázatokat, de a feladatok rangsorolása még nem tökéletes”	1. d)	106				
	2. a)	107				
	2. b)	107			Javasoltuk, hogy amennyiben döntést kell hozni egy jövőbeni *fenntartás* alkalmazási időszakának lerövidítéséről, akkor az Eurostat egyes érintett tagállamokat illetően végezzen alapos költséghatékonysági elemzést elegendő mennyiségi/minőségi információ és a konkrét kockázatok alapján. Ezen ajánlás végrehajtási szintjét azonban még nem tudjuk értékelni, mivel a fenntartások alkalmazási időszakának lerövidítésére vonatkozó döntések sajátos technikai szempontokon alapultak, és nem igényeltek költséghatékonysági elemzést.	
	3. a)	109				
	3. b)	109				
	3. c)	109				
26/2022. sz. különjelentés: „Európai statisztikák: Lehetőségek a minőség további javítására”	1	92			A Bizottság nem tett lépéseket annak érdekében, hogy biztosítsa valamennyi felhasználó kiegyensúlyozottabb képviseletét az európai statisztikai tanácsadó bizottságban.	
	2. a)	93				
	2. b)	93				
	3. a)	98				

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
	3. b)	98				
	4. a)	100			A Bizottság nem fogadta el és nem hajtotta végre a közzététel előtti hozzáférés biztosításának szükségességére és hozzáadott értékére vonatkozó ajánlást.	
	4. b)	100				
	5	103			A Bizottság nem fogadta el és nem valósította meg azt az ajánlást, hogy mérje fel, hogy kiterjeszthető-e, illetve helyénvaló-e kiterjeszteni az európai statisztikairányítási tanácsadó testület jelenlegi megbízatását arra, hogy döntsön a partneri felülvizsgálat valamennyi főbb elemének kialakításáról.	
	1. a)	91				
	1. b)	91				
	2	92				
	3	95				
	4	99				
	5	101				

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
27/2022. sz. különjelentés: „A szomszédos országokkal folytatott, határokon átnyúló együttműködés uniós támogatása – A támogatás értékes, de nagyon későn került végrehajtásra, a koordinációval kapcsolatos problémák pedig megoldásra várnak”	6	102				

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
28/2022. sz. különjelentés: *„A szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő támogatás (SURE)*: A SURE pénzügyi támogatása segítette a munkahelyek megőrzését a Covid19-válság során, de teljes hatása nem ismert”	1	70				

Forrás: Európai Számvevőszék.

12.2 melléklet. 2022. évi különjelentéseink ajánlásainak hasznosulásvizsgálata – Egyéb ellenőrzött szervezetek

Elfogadottság szintje: elfogadták; részben elfogadták; nem fogadták el.

A végrehajtás szintje: teljes mértékben megvalósult; a legtöbb tekintetben megvalósult; néhány tekintetben megvalósult; nem valósult meg; nem lehet következtetést levonni vagy már nem releváns.

A végrehajtás időbenisége: időben; késik; határidő még függőben; nem történt nyomonkövetési intézkedés; nem értékelték az időbeniséget.

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
Európai Értékpapírpiaci Hatóság (ESMA)						
04/2022. sz. különjelentés: „Befektetési alapok: Az uniós intézkedések nyomán még nem jött létre a befektetők javát szolgáló valódi egységes piac”	2. b)	132				
	2. c)	132			A partneri felülvizsgálatokat illetően az ESMA feltérképezte az illetékes nemzeti hatóságok megfigyelt eljárásmódjait, és összevetette azokat az elvárásokkal. Az illetékes nemzeti hatóságok konvergenciaszintjét az uniós stratégiai felügyeleti prioritások (USSP) és a közös felügyeleti intézkedések is segíthetnek megítélni. Az ESMA megkezdte az illetékes nemzeti hatóságok eszközszintű, illetve tematikus eljárásmódjainak és fejlesztéseinek feltérképezését (pl. partneri felülvizsgálatok, esetmegbeszélések, USSP-értékelések révén). Nincs átfogó terv arra vonatkozóan, hogy miként és mely területeken térképezzék fel szisztematikusan az eszközszinten, illetve tematikusan eltérő eljárásmódokat. Az ESMA mindeddig nem adta jelét, hogy a konvergenciaszint szisztematikus feltérképezésére	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
					és az eltérések nyomon követésére felhasznált volna más ismereteket is, mint amelyek a partneri felülvizsgálatokból és az USSP-ből származnak. Az ESMA nem úgy alakította ki fő teljesítménymutatóit, hogy azok révén megfelelően értékelni lehessen az illetékes nemzeti hatóságok eltérő eljárásmódjait és általános konvergenciáját. Az ESMA ugyan javította a felügyeleti kockázatok alakulásának mérésére szolgáló fő teljesítménymutatóit, de teljesítménymérési keretében még mindig nem méri a konvergencia szintjét. Ehelyett ezt az értékelést a kiválasztott területeken eseti alapon végzik el az uniós stratégiai felügyeleti prioritások mentén.	
	3. b)	134				
	3. c)	134			Az ESMA aktívan támogatta egy költség-összehasonlító eszköz létrehozását, és hozzájárult a jogalkotási folyamathoz. A további elemzés egyértelművé tette, hogy az eszköz fejlesztéséhez jogszabályi változtatásokra lenne szükség. Ez az elképzelés bekerült a Bizottság lakossági befektetési stratégiájára vonatkozó tárgyalási álláspontba. Az eszköz mindmáig nem jött létre, a kifejlesztésre vonatkozó megbízatás a társjogalkotók kezében van.	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
	4	136			Az ESMA és az Európai Rendszerkockázati Testület (ERKT) mérhető előrelépést tett egy koherens *stressztesz*t-architektúra kialakítása felé a befektetési alapok ágazatában. A pénzpiaci alap éves stressztesztelési ciklusa bevett gyakorlattá vált. Az alternatívbefektetésialap-kezelői irányelv 25. cikke tekintetében létrehoztak egy rendszeres nyomon követési eljárást. A Nemzetközi Valutaalap és az ESMA által az euróövezeti Pénzügyi Ágazat Értékelési Programja (FSAP) keretében végzett, az alapokra vonatkozó közös ágazatközi stresszteszt mélyebb elemzéseket tett lehetővé. Az ERKT felülről lefelé irányuló, ágazatközi modelljének kidolgozása fontos lépés az uniós szintű egységes makroprudenciális keret felé. Az érzékelhető előrelépés dacára számos alapvető hiányosság továbbra is fennáll. Nincsen azt meghatározó harmonizált uniós szintű keret, hogy az alapok mely típusai esetében van szükség felügyeleti stressztesztre. Az adatok ágazatok közötti széttagoltsága és az adatmegosztási megállapodások korlátai továbbra is akadályozzák rendszerszintű modellek teljes körű végrehajtását. Ezek a kérdések részét képezik a nem banki pénzügyi intézményekre vonatkozó makroprudenciális keretről szóló bizottsági konzultációnak. Még bizonytalanság áll fenn a kockáztatott érték mérőszámainak felügyeleti alkalmazása kapcsán az átruházható értékpapírokkal foglalkozó, magas tőkeáttételű kollektív befektetési vállalkozások esetében. Ezenkívül a stressztesztek eredményeinek hiányos közzététele csökkenti az átláthatóságot és korlátozza a piaci fegyelmet.	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
Európai Uniós Kiberbiztonsági Ügynökség (ENISA)						
05/2022. sz. különjelentés: „Az uniós intézmények, szervek és ügynökségek kiberbiztonsága: a felkészültség szintje összességében nem áll arányban a fenyegetésekkel”	3. a)	100				
	3. b)	100				
Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO)						
06/2022. sz. különjelentés: „Uniós szellemitulajdon-jogok: A védelem nem teljes mértékben megbízható”	3. a)	99				
	3. b)	99				
	3. c)	99				

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC)						
13/2022. sz. különjelentés: „Szabad mozgás az Európai Unióban a Covid19-világ-járvány idején: a belső határellenőrzés feletti uniós kontroll gyenge, a tagállami intézkedések nem kellően összehangoltak”	4	86				

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
Európai Parlament						
18/2022. sz. különjelentés: „Az uniós intézmények és a Covid19-válság: Az intézmények gyorsan reagáltak, de továbbra is kihívást jelent a válságvezérelt innováció és rugalmasság legjobb kihasználása”	1	96				
	2. a)	99				
	2. b)	99				
	3. a)	101				
	3. b)	101				
	3. c)	101			Az új munkamódszerek eredményeiről az éves környezetvédelmi nyilatkozatok számolnak be, a környezetvédelem terén olyan szempontokra összpontosítva, mint a vízfogyasztás vagy az irodaipapír-fogyasztás. Az új munkamódszerek hatását nem számszerűsítették pénzügyileg, így kevésbé lehet értékelni az új munkamódszerek pénzügyi következményeit.	
	3. d)	101				

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
Az Európai Unió Tanácsa						
18/2022. sz. különjelentés: „Az uniós intézmények és a Covid19-válság: Az intézmények gyorsan reagáltak, de továbbra is kihívást jelent a válságvezérelt innováció és rugalmasság legjobb kihasználása”	1	96			Az intézményközi együttműködést illetően az uniós intézmények aktualizálták a személyzeti szabályzattal kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó előkészítő bizottság (Comité de préparation pour les questions statutaires) eljárási szabályzatát, hogy válság esetén ez a bizottság biztosítsa az intézmények közötti együttműködést. Az üzletmenet-folytonossági tervekbe egy új szakasz került az uniós intézmények közötti együttműködésről hosszú távú zavarok esetén, valamint a rövid távú zavarokkal kapcsolatos intézkedésekről. Bár a Tanács Főtitkársága elfogadta az ajánlást, és azt válaszolta, hogy az üzletmenet-folytonossági terveket aktualizálni fogják a hosszabb távú válságok tekintetében, a tervek mégsem határoznak meg intézkedéseket hosszú távú zavarok esetére.	
	2. a)	99				
	2. b)	99				
	3. a)	101				
	3. b)	101				
	3. c)	101			A Tanács tanácsadó irányító bizottsága által 2022-ben készített tanulmány értékelte, hogy a távmunka eltérő szintjeivel járó különböző forgatókönyvek milyen megtakarításokat eredményezhetnek. A 2023. és 2024. évi szervezeti karbonlábnyom-jelentések az otthon és a munkahely közötti napi szintű ingázást, valamint a mobilitást említik kibocsátási forrásként.	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
					Ezek az adatok tartalmazzák a távmunkából származó kibocsátásokat is. A tanácsadó irányító bizottság 2022. évi tanulmánya nem tényleges adatokon, hanem forgatókönyveken alapul. A fent említett két jelentésben a számadatokat nem bontják le a fogyasztás típusa szerint (pl. fűtés, villamosenergia-, víz- vagy papírfelhasználás) és pénzben sem fejezik ki. Ezért, mivel az új munkamódszerek hatását nem számszerűsítették pénzügyileg, kevésbé lehet értékelni az új munkamódszerek pénzügyi következményeit.	
	3. d)	101			A Tanács tanácsadó irányító bizottsága által 2022-ben készített tanulmány értékelte a távmunka eltérő szintjeivel járó különböző forgatókönyvek potenciális szén-dioxid-kibocsátását és szénlábnyomának csökkentését. A 2023. és 2024. évi szervezeti karbonlábnyom-jelentések az otthon és a munkahely közötti napi szintű ingázást, valamint a mobilitást említik kibocsátási forrásként. Ezek az adatok tartalmazzák a távmunkából származó kibocsátásokat is. Mindkét jelentés tartalmaz számadatot az otthonról távmunkát végző munkavállalókhoz kapcsolódó további gáz- és villamosenergia-fogyasztásról is. A tanácsadó irányító bizottság 2022. évi tanulmánya nem tényleges adatokon, hanem forgatókönyveken alapul. A fent említett két jelentésben a távmunkából származó kibocsátásokat egyetlen számadatként tüntetik fel, amely a munkavállalók otthoni hozzáadódó gáz- és villamosenergia-fogyasztását mutatja be. Nincsen megadva a fogyasztás típusa szerinti bontás (pl. munkahelyi fűtés, víz- vagy papírfogyasztás), amely lehetővé tenné az új munkamódszerek környezeti hatásának értékelését.	

A jelentés száma és címe	Szám	Bekezdés	Elfogadottság szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki elemzése		
				A végrehajtás szintje	Megjegyzések	A végrehajtás időbenisége
Az Európai Unió Bírósága						
18/2022. sz. különjelentés: „Az uniós intézmények és a Covid19-válság: Az intézmények gyorsan reagáltak, de továbbra is kihívást jelent a válságvezérelt innováció és rugalmasság legjobb kihasználása”	1	96				
	2. a)	99				
	2. b)	99				
	3. a)	101				
	3. b)	101				
	3. c)	101				
	3. d)	101				

Forrás: Európai Számvevőszék.

Függelék

Jelentés

(a 806/2014/EU rendelet 92. cikkének (4) bekezdése értelmében)

a Bizottság és a Tanács e rendelet szerinti feladatai teljesítésének következtében a 2025. évi pénzügyi év tekintetében felmerülő függő kötelezettségekről

Bevezetés

Jogalap

01 Az egységes szanálási mechanizmusról (ESZM) szóló rendelet (ESZM-rendelet) 92. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy a Számvevőszék készítsen jelentést az Egységes Szanálási Testület (ESZT), a Tanács és a Bizottság rendelet szerinti feladatai teljesítésének következtében felmerülő minden függő kötelezettségről (akár az ESZT, akár a Tanács, akár a Bizottság tekintetében, akár máskülönben). Ez a függelék a Bizottság és a Tanács ESZM-mel kapcsolatos függő kötelezettségeiről szól, míg az ESZT függő kötelezettségeit az uniós ügynökségekről szóló, a 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó éves jelentésünk tartalmazza. A Bizottság és a Tanács ESZM-mel kapcsolatos függő kötelezettségeit az Unió összevont beszámolójának megbízhatóságáról szóló véleményünk is tárgyalja (lásd: az Európai Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozata az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – a független ellenőr jelentése, II. bekezdés).

Függő kötelezettségek: fogalommeghatározás és megjelenítési kritériumok

02 A szokásos meghatározások szerint a függő kötelezettség:

- olyan lehetséges kötelem, amely múltbeli eseményekből származik, és amelynek létezését csak egy vagy több, nem teljesen az Európai Unió ellenőrzése alatt álló, bizonytalan jövőbeli esemény bekövetkezése vagy be nem következése fogja megerősíteni;

- vagy olyan meglévő kötelem, amely múltbeli eseményekből származik, de nem jelenítik meg, mert nem valószínű, hogy a kötelem kiegyenlítése gazdasági hasznot vagy szolgáltatáspotenciált megtestesítő gazdasági erőforrások kiáramlását fogja igényelni, vagy a kötelem összege nem mérhető megfelelő megbízhatósággal.

03 Annak meghatározásához, hogy egy függő kötelezettségről be kell-e számolni vagy céltartalékot kell-e megjeleníteni, értékelni kell a gazdasági (rendszerint pénzbeli) forráskiáramlás valószínűségét. Ha a jövőbeni forráskiáramlás:

- valószínű, céltartalékot kell megjeleníteni;

- lehetséges, függő kötelezettségről kell beszámolni;

- valószínűtlen, akkor nem áll fenn beszámolási kötelezettség.

Háttérinformációk az Egységes Szanálási Mechanizmushoz kapcsolódó függő kötelezettségekről

04 Az ESZM-rendelet szerinti feladataik ellátása során az ESZT-nél, a Tanácsnál és a Bizottságnál függő kötelezettségek merülhetnek fel az alábbiakkal kapcsolatos, (uniós vagy nemzeti bíróságok előtt) folyamatban lévő jogi eljárásokhoz kapcsolódóan:

- **a szanálásról és a szanálás mellőzéséről szóló határozatok** – 2024. június 18-i ítéletében (C-551/22 P. sz. ügy) a Bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy csak a Bizottság jóváhagyási határozatai támadhatók meg az uniós bíróságok előtt. A szanálási eszközök alkalmazására és az attól való eltekintésre vonatkozó határozatok egyaránt megtámadhatók bíróság előtt.

- **A „hitelezők egyike sem járhat rosszabbul” elv**: a tulajdonhoz fűződő alapvető jogok tiszteletben tartása érdekében az ESZM-rendelet úgy rendelkezik, hogy a hitelezők egyike sem járhat rosszabbul a szanálás során, mint a rendes fizetésképtelenségi eljárásban járt volna. Ezen elv alapján a hitelezők kártérítésre jogosultak az Egységes Szanálási Alapból, ha rendes fizetésképtelenségi eljárás során jobb elbánásban részesültek volna. A hitelezők és a részvényesek kezelésének vizsgálatához értékelni kell a fizetésképtelenségi eljárás és a szanálás közötti különbséget.

Észrevételek

I. rész: A Bizottság függő kötelezettségei

05 Az ***1. táblázat*** bemutatja az ESZM-hez kapcsolódó, azon jogi eljárások számát, amelyek a Bizottság ESZM-rendelet szerinti feladatainak ellátása következtében érinthetik a Bizottságot, továbbá a kapcsolódó, a Bizottság beszámolójában közzétett 0 euró összegű függő kötelezettséget, valamint az e beszámolóban megjelenített 0 euró összegű kapcsolódó céltartalékot.

1. táblázat. Az ESZM-mel kapcsolatos, a Bizottságot potenciálisan érintő jogi eljárások, valamint a kapcsolódó függő kötelezettségek és céltartalékok

Az alábbiakkal kapcsolatos ügyek	Az uniós bíróságok előtt folyamatban lévő ügyek száma	A Bizottság beszámolójában megjelenített kapcsolódó függő kötelezettségek (*millió euró*)	A Bizottság beszámolójában megjelenített kapcsolódó céltartalékok *(millió euró)*
	(A zárójelben szereplő számok a 2024. évi jelentésünkből származnak.)		
Szanálási és szanálás mellőzéséről szóló határozatok	**2 (6)**	**0 (0)**	**0 (0)**
A Banco Popular Español S.A. (BPE) szanálása	*0 (4)*	*0 (0)*	*0 (0)*
A Sberbank d.d. és a Sberbank banka d.d. szanálása, valamint a Sberbank Europe AG szanálásának mellőzése	*2 (2)*	*0 (0)*	*0 (0)*
A „hitelezők egyike sem járhat rosszabbul” elven alapuló határozat	**2 (2)**	**0 (nem alkalmazandó)**	**0 (nem alkalmazandó)**
ÖSSZESEN	**4 (8)**	**0 (0)**	**0 (0)**

Forrás: A Bizottság 2025. évi beszámolója és a Bizottság által szolgáltatott kiegészítő információk, valamint curia.europa.eu.

06 2017. június 7-én a Bizottság jóváhagyta az ESZT-nek a **Banco Popular Español S.A.** (BPE) szanálásáról szóló határozatát. 2026 közepén egyetlen peres eljárás sem volt már folyamatban, míg 2025 közepén négy ilyen eljárás[1] volt folyamatban az uniós bíróságok előtt, amelyek e tekintetben a Bizottságot is érintették. 2025. július 21-i végzésében a Törvényszék ezen ügyek mindegyikében elutasította a kereseteket, mivel azok a megítélése szerint nyilvánvalóan megalapozatlanok voltak.

07 2022. március 1-jén a Bizottság jóváhagyta az ESZT-nek a **Sberbank banka d.d.** és a **Sberbank d.d.** szanálásáról szóló határozatát. Az ESZT ugyanezen a napon a **Sberbank Europe AG** szanálásának mellőzéséről szóló határozatot fogadott el. 2024. évi jelentésünkben megállapítottuk, hogy 2025 közepén két[2] olyan eljárás volt folyamatban az uniós bíróságok előtt, amelyek e tekintetben a Bizottságot is érintették. A Törvényszék a 2025. november 26-i ítéletében elutasította a felperesek által ezekben az ügyekben benyújtott keresetet. Ezt követően, 2026 februárjában két fellebbezést[3] nyújtottak be a T-523/22. sz. és a T-524/22. sz. ügyekben hozott, 2025. november 26-i törvényszéki ítélet ellen. Ezek 2026 közepén még mindig folyamatban vannak.

08 2025 márciusában két keresetet[4] nyújtottak be az ESZT-nek a Sberbank banka d.d.-vel és Sberbank d.d.-vel kapcsolatos, „a hitelezők egyike sem járhat rosszabbul” határozataival kapcsolatban, amelyek 2026 közepén még mindig folyamatban vannak. A Bizottság beavatkozik az ESZM-rendelet és az ESZT határozatai jogszerűségének védelme érdekében.

09 A Bizottság csekélynek ítéli meg ezekben az esetekben a kedvezőtlen kimenetel valószínűségét, és ezért nem számolt be függő kötelezettségekről, és nem jelenített meg céltartalékokat e tekintetben.

II. rész: A Tanács függő kötelezettségei

10 A ***2. táblázat*** bemutatja, hogy az ESZM-hez kapcsolódóan hány jogi eljárás érintheti az ESZM-rendelet szerinti feladatainak ellátása következtében a Tanácsot, valamint bemutatja az ehhez kapcsolódóan a Tanács beszámolójában közzétett 0 euró

---

1 A T-678/17. sz., T-600/17. sz., T-499/17. sz. és T-498/17. sz. ügy.

2 A T-523/22. sz. és a T-524/22. sz. ügy.

3 A C-61/26. P. sz. és C-62/26. P. sz. ügy.

4 A T-147/25. sz. és a T-149/25. sz. ügy.

összegű függő kötelezettséget és az e beszámolóban megjelenített 0 euró összegű kapcsolódó céltartalékot.

2. táblázat. Az ESZM-mel kapcsolatos, a Tanácsot potenciálisan érintő jogi eljárások, valamint a kapcsolódó függő kötelezettségek és céltartalékok

Az alábbiakkal kapcsolatos ügyek	Az uniós bíróságok előtt folyamatban lévő ügyek száma	A Tanács beszámolójában megjelenített kapcsolódó függő kötelezettségek *(millió euró)*	A Tanács beszámolójában megjelenített kapcsolódó céltartalékok *(millió euró)*
	(A zárójelben szereplő számok a 2024. évi jelentésünkből származnak.)		
Szanálási és szanálás mellőzéséről szóló határozatok	**0 (0)**	**Nem alkalmazandó**	
A „hitelezők egyike sem járhat rosszabbul” elven alapuló határozat	**0 (0)**	**Nem alkalmazandó**	
ÖSSZESEN	0 (0)	0 (0)	0 (0)

Forrás: A Tanács 2025. évi beszámolója és a Tanács által szolgáltatott kiegészítő információk, valamint curia.europa.eu.

11 A Tanács nem számolt be az ESZM-rendelet szerinti feladatainak ellátásából eredő függő kötelezettségekről (vagy megjelenített céltartalékokról), mivel az uniós bíróságok előtt nincsenek olyan folyamatban lévő ügyek, amelyekben a Tanács az alperes, és amelyekből függő kötelezettségek keletkezhetnének.

Az intézmények válaszai a 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó uniós költségvetés végrehajtásáról szóló éves jelentésre

Tartalomjegyzék

		Oldalszám
1. fejezet	Megbízhatósági nyilatkozat és az azt alátámasztó információk	
	Az Európai Bizottság válaszai	469
2. fejezet	Költségvetési és pénzgazdálkodás	
	Az Európai Bizottság válaszai	481
3. fejezet	Az uniós költségvetés révén elért eredmények	
	Az Európai Bizottság válaszai	486
4. fejezet	Bevételek	
	Az Európai Bizottság válaszai	495
5. fejezet	Egységes piac, innováció és digitális gazdaság	
	Az Európai Bizottság válaszai	501
6. fejezet	Kohézió, reziliencia és értékek	
	Az Európai Bizottság válaszai	509
7. fejezet	Természeti erőforrások és környezet	
	Az Európai Bizottság válaszai	525
8. fejezet	Migráció és határigazgatás Biztonság és védelem	
	Az Európai Bizottság válaszai	531

9. fejezet	**Szomszédság és a világ**	
	Az Európai Bizottság válaszai	**536**
10. fejezet	**Európai közigazgatás**	
	Az Európai Parlament válaszai	**540**
	Az Európai Unió Tanácsának válaszai	**543**
	Az Európai Bizottság válaszai	**544**
	Az Európai Unió Bíróságának válaszai	**547**
	Az Európai Számvevőszék válaszai	**548**
11. fejezet	**Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz**	
	Az Európai Bizottság válaszai	**549**
12. fejezet	**A 2022. évi különjelentéseinkben foglalt ajánlásaink hasznosulásvizsgálata**	
	Az Európai Parlament válaszai	**561**
	Az Európai Bizottság válaszai	**562**
	Az Európai Értékpapírpiaci Hatóság (ESMA) válaszai	**588**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE – 1. FEJEZET: Megbízhatósági nyilatkozat

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

1. A beszámoló megbízhatósága

A Bizottság elismeri az Európai Számvevőszék által a beszámoló megbízhatósága kapcsán az 1. fejezetben ismertetett átfogó megállapítások érvényességét. A Bizottság már tett lépéseket vagy épp változtatásokat hajt végre számos ilyen észrevétel kezelése érdekében.

A végleges beszámolóban a Bizottság a biztosoknak címzett egyeztető levelekben azonosított valamennyi lényeges hibát kijavította a felelősségi körébe tartozó ügyletek és programok tekintetében. Ez különösen igaz az olyan többéves programokkal kapcsolatos hibákra, amelyek esetében a szükséges jogi kötelezettségvállalásokat nem rögzítették megfelelően az előzetes beszámolóban, valamint a végleges beszámolóban szereplő hibák kijavítására. A Bizottság szisztematikus ellenőrzéseket fog bevezetni annak érdekében, hogy megelőzze a hibák megismétlődését a vonatkozó programokban.

A Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy a Számvevőszék által a SUMMA-ra vonatkozó informatikai ellenőrzés alapján tett számos észrevétel a SUMMA 2025-ös működését jellemző kivételes és átmeneti környezetnek tudható be. Semmilyen módon nem befolyásolja a Számvevőszék észrevételeinek helytállóságát az a tény, hogy 2025 egy átmeneti év volt, és a Bizottságnak eltökélt szándéka foglalkozni ezekkel az észrevételekkel. A Bizottság azonban röviden emlékeztetni kíván arra, hogy pénzügyi beszámolási rendszerének mélyreható módosítása elkerülhetetlenül kiigazítást tesz szükségessé.

A Bizottság – felkészülve a rendszer ilyen mélyreható átalakításából elkerülhetetlenül adódó kihívásokra – szisztematikus és fokozott ellenőrzéseket hajtott végre annak érdekében, hogy a SUMMA-n keresztül jelentett pénzügyi információk alapján fenntartsa az első éves beszámoló megbízhatóságát.

A SUMMA működésbe lépését követő első néhány hónapban számos hibáról és incidensről érkezett bejelentés, mivel a Bizottság és a végrehajtó ügynökségek pénzügyi és számviteli csoportjainak nagy része még csak ismerkedett a SUMMA által bevezetett új munkafolyamatokkal. Ez a helyzet komoly végfelhasználói támogatást igényelt, növelte a válaszidőt, a felhasználóknak pedig fokozott segítségre volt szükségük az ideiglenes megoldások alkalmazásához.

Amikor a kezdeti tapasztalatok alapján kiderült, hogy a SUMMA konfigurációk tekintetében korrekciókra van szükség, a SUMMA végrehajtási csoportja a lehetőségekhez mérten gyorsan végrehajtotta a szükséges fejlesztéseket. A folyamatot érintő változásokat ugyancsak késve dokumentálták e sokat követelő és folyamatosan változó környezetben.

Az átmeneti problémák fokozatosan megoldódnak, és a SUMMA rendszer 2026 folyamán történő folyamatos fejlesztései és frissítései révén javul a helyzet. 2026-ban a Számvevőszék ajánlásával összhangban további intézkedésekre kerül sor az adatminőség javítása, a SUMMA-rendszer és -architektúra fejlesztése, valamint a támogató informatikai folyamatok és az üzletmenet-folytonosság javítása érdekében.

2. A tranzakciók szabályszerűsége

Az Európai Unió előtt álló számos kihívás közepette a Bizottság továbbra is prioritásként kezelte az adófizetők pénzének lehető legjobb felhasználását, biztosítva, hogy az uniós költségvetést felelősségteljesen és helyesen költsék el. Összességében a Bizottság arra törekszik, hogy megfelelő egyensúlyt teremtsen az alacsony hibaszint, a gyors kifizetések, az észszerű ellenőrzési költségek és valamennyi szakpolitikai célkitűzésének időben történő megvalósítása között.

A Bizottság és a tagállamok kontrollstratégiáik keretében évente több ezer ellenőrzést végeznek a belső ellenőrzési keretrendszeren belül az uniós költségvetés végrehajtását szolgáló irányítási és kontrollrendszerek hibáinak és hiányosságainak megelőzése, feltárása és korrigálása érdekében. Valamennyi elvégzett kontroll és ellenőrzés jóvoltából a Bizottság részletes és szilárd bizonyítékokkal rendelkezik az uniós költségvetési kiadások és bevételek differenciált kockázati szintjéről. A Bizottság ezért úgy véli, hogy 2025-ben az uniós költségvetés összességében megfelelő védelemben részesült. Ezt a belső ellenőr átfogó következtetése is megerősítette.

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék által jelentett becsült hibaszintet (3,8 %), lásd ***alább a II. szakasz 2. pontját***. A Bizottság üdvözli a Számvevőszék azon értékelését, miszerint a korábbi évekhez hasonlóan a bevételek és az igazgatási kiadások hibaszintje nem volt lényeges.

A Bizottság az uniós költségvetés kezelőjeként más megközelítést alkalmaz, mint a Számvevőszék külső ellenőri szerepkörében.

Az Unió független ellenőreként a Számvevőszék feladata, hogy statisztikai minta alapján megbecsülje az összes uniós kiadást érintő hibaszintet, amelyet minden évben egy adott időpontban tesz közzé (**1.22. pont**).

A **Bizottság és a tagállamok** a költségvetést az uniós forrásokkal való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás uniós költségvetési rendeletben meghatározott elveivel összhangban hajtják végre. Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében a Bizottság irányítási és kontrollrendszereket hoz létre a szabálytalanságok és a csalás megelőzése, feltárása és korrekciója céljából. Figyelembe véve az uniós költségvetésből finanszírozott programok és intézkedések **többéves jellegét,** a szabálytalanság vagy csalás kockázatának megvalósulását és feltárását követően akár egy vagy több évvel is hozhatók korrekciós intézkedések. Ezért a Bizottság a szabálytalan kiadások megelőzésére szolgáló egyik irányítási eszközként hibaarányokat állapít meg a kifizetéskori (és záráskori) kockázat számszerűsítésére.

A Bizottság **2024-től kezdve** ismerteti az uniós költségvetés védelmének szintjére vonatkozó következtetését a többéves pénzügyi keret (MFF) fejezeteinek szintjén. Ennek oka, hogy a 2023–2027-es közös agrárpolitika (KAP), valamint 2025 óta az Ukrajna-eszköz, a Nyugat-balkáni Eszköz és a Moldova-eszköz keretében fokozottabban teljesítményalapú modell felé mozdultak el, amely esetében a Bizottság immár nem tudja meghatározni a kifizetéskori (és a záráskori) mennyiségi kockázatot. A **„természeti erőforrások és környezet”** és a **„szomszédság és a világ” fejezet** esetében ez egy új mutató alkalmazásához vezetett: az **alacsony kockázatúként besorolt kiadások aránya**. Ez a mutató a teljesítményalapú kiadások alacsony-közepes-magas besorolásán alapul. Az **MFF összes többi fejezete** esetében továbbra is számszerűsítik a **kifizetéskori és a záráskori kockázatokat**. Megjegyzendő, hogy 2025-ben – a 2021–2027-es programozási időszak kezdete óta először – az említett programozási időszakhoz kapcsolódó kifizetések meghaladták a 2014–2020-as időszakhoz kapcsolódó kifizetéseket.

Az MFF azon fejezetei tekintetében, amelyekre vonatkozóan **kifizetéskori és záráskori mennyiségi kockázatot** határoznak meg, 2025-ben a **záráskori kockázat az összes fejezet**

esetében a 2 %-os lényegességi küszöb alatt maradt. Az MFF minden olyan fejezete tekintetében, amelyekre vonatkozóan kifizetéskori mennyiségi kockázatot határoznak meg, a Bizottság meghatározza a **záráskori kockázatot**, amely az összes utólagos ellenőrzés és korrekció után fennmaradó hibaszintet méri. Ez összhangban van **a Bizottság kiadásainak** és differenciált kontrollstratégiáinak **többéves jellegével**, és ezzel kapcsolatban a Bizottság – a megosztott irányítás keretében a tagállamokkal együtt – jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a kifizetéseket követően és a programozási ciklus végéig ellenőrzéseket végezzen és korrekciókat alkalmazzon. A Bizottság úgy véli, hogy a záráskori kockázat a saját maga és a tagállamok által hozott intézkedések legreprezentatívabb mutatója. **A kifizetéskori kockázat a „kohézió, reziliencia és értékek”**, valamint **az „egységes piac, innováció és digitális gazdaság” fejezet kivételével 2 % alatt maradt**.

Továbbra is eltérések vannak a Számvevőszék által becsült hibaszint és a Bizottság által megállapított kifizetéskori kockázat között (**1.42. pont**). A Számvevőszék például számszerűsíti a kifizetési feltételeket érintő hibákat, függetlenül attól, hogy a hatályos rendelet értelmében alkalmazandó-e pénzügyi korrekció, illetve visszafizettetés vagy sem (**1.43. pont**). A Bizottság saját eljárásainak hiányosságaiból eredő szabálytalanságok esetében mellőzi a visszafizettetést; a súlyos közbeszerzési eljárási hibák esetében azonban a hibát számszerűsíti és beépíti a kifizetéskori kockázatba. A hibák számszerűsítésének módjában mutatkozó különbség – a kohéziós területre 2025-ben alkalmazott ellenőrzési sokaság sajátos jellemzői mellett – továbbra is hatással van a „kohézió, reziliencia és értékek” fejezetre, és így a Számvevőszék mintájára is (**6.14.** és **6.15. pont**). Végezetül a Bizottság úgy véli, hogy további együttműködésre van szükség a Számvevőszékkel az alkalmazandó szabályok és módszertani megközelítések értelmezése terén, mivel a Bizottság újfent eltérő következtetésre jutott a Számvevőszék által ellenőrzött egyedi esetek némelyikének értékelése során.

A **„természeti erőforrások és környezet”** fejezet esetében az alacsony kockázatú kiadások aránya 64 % volt, ami összhangban volt a 2020–2024-es időszakra vonatkozó 50,6 % és 77,6 % közötti tartománnyal. A **„szomszédság és a világ”** fejezet esetében az alacsony kockázatú kiadások aránya 89,6 % volt, ami összhangban volt a 2020–2024-es időszakra vonatkozó 76,6 % és 100 % közötti tartománnyal.

II. A BIZOTTSÁGNAK A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE ADOTT VÁLASZAI

1. A beszámoló megbízhatósága

Az év gazdasági eredménye negatív, míg a költségvetési eredmény pozitív

A Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék „szokatlannak” minősítette a NextGenerationEU (NGEU) keretében felvett hitelösszegek költségvetési kezelését. Az NGEU ideiglenes, de szélsőséges körülményekre adott kivételes válasz volt, amely az (EU, Euratom) 2020/2053 határozat 5. cikke értelmében a Covid19-válság következményeinek kezelésére szolgáló rendkívüli és ideiglenes eszközként szolgált. Az NGEU-t azért hozták létre, mert sürgősen kezelni kellett a válságot és annak gazdasági következményeit. Ez teljes mértékben összhangban állt az EUMSZ szabályaival, amelyek lehetővé teszik az ilyen rendkívüli helyzetek és válságok kezelését.

A Számvevőszék által az **1.6. pontban** említett költségvetési és gazdasági eredmények közötti különbség a költségvetési és az elhatárolási számlák alapjául szolgáló eltérő fogalmi elvek

természetes következménye. Míg a költségvetési számlákban a pénzeszköz-beáramlások és -kiáramlások a költségvetési évben egyensúlyban vannak egymással, az eredményszemléletű elszámolásban – és a nemzetközileg elfogadott számviteli standardok alapján – a vissza nem térítendő támogatási rész (a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében vissza nem térítendő támogatás) nem biztosít jogot eszközre, ennélfogva növeli a negatív nettó eszközöket (azaz a költségvetés által még nem fedezett kötelezettségeket).

Ahogy azt a Számvevőszék megjegyzi, a jogalap értelmében az NGEU keretében felvett, az NGEU vissza nem térítendő támogatásaira és az uniós programok kiegészítésére fordított hitelösszegeket külső címzett bevételként kell kezelni, amelyet az éves költségvetésen felül számolnak el. Az eredményszemléletű elszámolás hűen tükrözi azt a valós gazdasági helyzetet, hogy a vissza nem térítendő támogatásként felvett és folyósított összegek negatív nettó eszközöket hoznak létre, amelyek jövőbeli költségvetésekből finanszírozandó összegeket képviselnek.

A 2025. évi konszolidált éves beszámolóval és a kapcsolódó belső ellenőrzési keretrendszerrel kapcsolatos észrevételek

A 2025. évi konszolidált éves beszámoló az első olyan beszámoló, amelyet a SUMMA használatával készítenek el, és – ahogy azt a Számvevőszék az **1.11. pontban** kiemelte – egy ilyen nagyszabású projekt esetében átmeneti problémák is felmerülhetnek**.**

Ahogy arra a Számvevőszék az **1.12. pontban** rámutat, a SUMMA-ban általában a többéves szerződések – sem az ABAC-ból a SUMMA-ba áthelyezett szerződések, sem a SUMMA-ban újonnan létrehozott szerződések – esetében nem állt rendelkezésre a jogi kötelezettségvállalások teljes értéke. Ennek következtében az év végi elhatárolás során a beszámolóban rögzített elhatárolt ráfordítást a végleges beszámoló tekintetében korrigálni kellett. A Bizottság megtalálta a SUMMA-ból hiányzó ezen információk pótlására szolgáló technikai megoldást, és ennek végrehajtása folyamatban van. A Bizottság egyúttal azon fáradozik, hogy a szolgálatok (főigazgatóságok, hivatalok és végrehajtó ügynökségek) körében felhívja a figyelmet a meglévő megoldásra, és utasításokat adjon ki annak helyes alkalmazására vonatkozóan. Ezzel kívánja elejét venni, hogy ez a probléma a jövőben is felmerüljön.

A bizottsági belső kontrollrendszer megbízhatóságának köszönhetően a Bizottság már 2025-ben, jóval a 2025-ös pénzügyi évre vonatkozó éves beszámoló lezárása előtt észlelte a számláknak az eGrants rendszerből a SUMMA-ba történő átvitelével kapcsolatos problémát (**1.13. pont**). Ez lehetővé tette, hogy a szolgálatokat időben figyelmeztesse, hogy az év végi elhatárolás során a hiányzó számlák összegét is vegyék figyelembe. 2026 februárjában a Bizottság a Számvevőszék észrevételében felvetett probléma megoldása érdekében a Kutatási és Innovációs Főigazgatósággal közösen cselekvési tervet fogadott el, amely 2026 májusa óta lehetővé teszi a helyes számlaösszegek SUMMA-ba való betáplálását.

A Bizottság elismeri, hogy hibásan állították be a SUMMA-csoport adatszolgáltatási eszközének paramétereit (**1.14. pont**), aminek következtében egy jelentéktelen összeget vállalatközi egyenleg helyett harmadik fél egyenlegként mutattak be. E beállítási hibát azonnal kijavították. További ellenőrzéseket hajtottak végre annak érdekében, hogy elejét vegyék a hasonló problémáknak.

A Számvevőszék **1.15. pontban** foglalt, a Bizottság helyi számviteli rendszereinek átfogó validálásával kapcsolatos észrevételére tekintettel a Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy a költségvetési rendelet nem írja elő a számvitelért felelős tisztviselő számára, hogy elvégezze az összes helyi számviteli rendszer átfogó validálását.

A költségvetési rendelettel összhangban az összes meglévő helyi rendszert validálták azok kifejlesztése és ABAC-rendszerbe való bevezetése során, és a Számvevőszék az elmúlt évtizedben pozitívan értékelte a Bizottság által végzett munkát. Mivel a SUMMA bevezetése arra is hatással volt, hogy a helyi számviteli rendszerekből származó pénzügyi információkat hogyan továbbítják a Bizottság központi számviteli rendszerébe (a SUMMA-ba, nem pedig az ABAC-ba), a számvitelért felelős tisztviselő megtette az ahhoz szükséges lépéseket, hogy mind a SUMMA működésbe lépése előtt, mind azt követően megfelelő szintű bizonyosságot szerezzen.

Az átállás során felmerülő kockázatok csökkentése és a helyi rendszerek megfelelő működésének biztosítása érdekében az ilyen rendszerekért felelős valamennyi főigazgatóságnak tételes tesztelést kellett végeznie, és az eredményeket a SUMMA elindítása előtt be kellett nyújtania a számvitelért felelős tisztviselőnek. Ez a folyamat az üzembe helyezésre vonatkozó döntés dokumentálásának szerves részét képezte, és minden kapcsolódó tesztelési dokumentáció rendelkezésre áll.

Emellett a kockázatok további csökkentése érdekében a számvitelért felelős tisztviselő szolgálatai 2025-ben célzottan felülvizsgálták a SUMMA-val összevont három fő rendszert (amelyek 2025-ben a bizottsági kifizetések több mint 90 %-át fedték le), különös hangsúlyt helyezve a SUMMA bevezetéséből eredő kockázatokra. A Bizottság egyetért azzal, hogy hasznos lenne az összes helyi számviteli rendszer átfogó validálása. A kockázatalapú megközelítés alapján elvégzett munka azonban elegendő volt a beszámoló megbízhatóságát érintő kockázatok csökkentéséhez.

Ahogy azt a Számvevőszék az **1.16. pontban** megállapította, egy új számviteli rendszerre való áttéréskor elkerülhetetlen a hibák számának növekedése, hiszen a SUMMA 2025-ben kivételes és átmeneti környezetben működött. A szolgálatok pénzügyi és számviteli csoportjainak nagy része már a SUMMA használatának első évében megismerkedett a SUMMA-val. Ugyanakkor a SUMMA végrehajtási csoportja már számos célzott fejlesztést végzett a visszatérő problémák kezelése és a rendszer működésének javítása érdekében. A Bizottság továbbra is foglalkozni fog e problémákkal azzal a céllal, hogy csökkentse a hibák gyakoriságát, végül pedig megszüntesse azokat.

Észrevételeink a SUMMA kapcsán végzett informatikai ellenőrzési munkánk alapján

Ahogy azt a Számvevőszék az **1.18. pontban** megjegyezte, a Bizottság 2025 elején a fő funkciókra összpontosítva indította el a SUMMA-t, igyekezvén minimálisra csökkenteni az ilyen nagyszabású bevezetéssel járó kockázatokat. A többi nélkülözhető funkció bevezetését elhalasztotta, és azokat 2025-től kezdve fokozatosan tette elérhetővé. Ez a nagy méretű informatikai rendszerek bevezetésekor alkalmazott szokásos megközelítés. A cél, hogy a hatókör lehető legszűkebbre korlátozása és először a fő funkciók bevezetésére való összpontosítás révén minimálisra csökkentsék a működési kockázatot és a működési zavarokat.

A Bizottság a SUMMA bevezetése óta a rendszer továbbfejlesztésén dolgozik, új elemeket vezetve be a Bizottságon belüli pénzügyi folyamatok hatékonyságának növelése érdekében. Az átmeneti időszakban szükséges ideiglenes megoldások mostantól kezdve 2027-ig fokozatosan megszűnnek.

A technikai hozzáférés-kezeléssel és az informatikai változások kezelésével kapcsolatos ellenőrzés javulni fog. A kockázatok csökkentése érdekében 2025-től kezdve – még a 2025. évi éves beszámoló lezárása előtt – kockázatcsökkentő intézkedéseket vezettek be, valamint eredménytáblák, verziókezelési folyamat és a változáskezelési testület mint operatív irányító szerv segítségével nyomon követést végeztek. A jóváhagyás során a „négy szem” elvét alkalmazták, vagyis abban legalább két különböző egységnek kellett részt vennie, és megállapították, hogy az év során nem vezettek be indokolatlan változtatásokat. A Számvevőszék által az incidenskezelés terén feltárt hiányosságok (**1.19. pont**) kezelése céljából kiterjedt végfelhasználói támogatást nyújtottak és a rendszeres kommunikációhoz sikeres, bevált csatornákat hoztak létre.

Ezzel összefüggésben számos támogatási intézkedést vezettek be: minden hibajegyet egy erre a célra szolgáló eszközben rögzítettek. Létrejött a helyi SUMMA-koordinátorok és a szolgálatoknál dolgozó SUMMA-szakértők közössége is, amelynek tagjai külön csatornákon – többek között moderált csevegőszobákon és célzott képzéseken keresztül – közvetlenül kapcsolatba léphetnek a Költségvetési Főigazgatósággal. Emellett kiterjedt végfelhasználói támogatási struktúra jött létre, amely heti rendszerességgel beszámol a Költségvetési Főigazgatóság felső vezetésének. Hetente legalább egyszer végfelhasználó-támogatási találkozókra került sor, amelyeken a felhasználók szabadon feltehették kérdéseiket, és a Költségvetési Főigazgatóság szakértői is jelen voltak. Végezetül további képzéseket szerveztek a szélesebb közönség számára konkrét témákról, például az év végi zárásról, illetve olyan funkciókról is, amelyek tekintetében a felhasználói közösség szélesebb körében támogatási igény merült fel. E szakasz nem hasonlítható össze a stabil rendszer szokásos incidenskezelési gyakorlataival, mivel nem hagyhatók figyelmen kívül az összetett helyzet valós körülményei és az e helyzet enyhítése érdekében bevezetett intézkedések.

2. A tranzakciók szabályszerűsége

Bevétel

Ami az uniós költségvetés bevételi oldalát illeti, a Bizottság örvendetesnek tartja, hogy a Számvevőszék megítélése szerint a bevételi oldal mentes a lényeges hibáktól, és hogy a bevételkezelési rendszerek általában véve eredményesek voltak (**1.24. pont a) alpont**).

A Bizottság továbbra is teljes mértékben elkötelezett a héaalapú saját forrásokkal és a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos fennmaradó lezáratlan kérdések kezelése és megoldása mellett. 2026 első negyedévében a Bizottság lezárta a nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladékból származó bevételekre vonatkozó első ellenőrzési ciklust, és a tagállamokkal szoros együttműködésben nyomon követi a feltárt problémákat (lásd még ***a 4. fejezetre adott részletes választ***).

Kiadások

A Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék által 2025-re becsült hibaszint a 2024. évi 3,6 %-ról összességében 3,8 %-ra nőtt (**1.24. pont b) alpont**). Összességében a Számvevőszék által becsült, a többéves pénzügyi keret jelenlegi kiadásaihoz kapcsolódó szabályokkal, rendszerekkel és végrehajtó szervekkel kapcsolatos hibaszint a korábbi évek tartományán belül van (lásd az **1.7. ábrát:** Becsült hibaszint (2021 és 2025)).

Ami a **„kohézió, reziliencia és értékek”** területét illeti (**1.27. pont**), a Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék által kiszámított hibaarány egy olyan ellenőrzési mintán alapul, amely – ahogy azt a Számvevőszék a **6. fejezetben** (**6.8–6.15. pont**) is kifejti – a korábbi évekhez képest egy atipikus és lényegesen kisebb ellenőrzési sokaság sajátosságait tükrözi. Ez korlátozza a korábbi évek eredményeivel való közvetlen összehasonlítás lehetőségét.

Emellett a Számvevőszék visszatért a 2017 előtti ellenőrzési megközelítéséhez, amely szerint a tranzakciókat közvetlenül a teljes ellenőrzési sokaságból (a tagállamok által benyújtott és a Bizottság által elfogadott számlákból) kell kiválasztani, ahelyett, hogy kizárólag az ellenőrző hatóságok által korábban ellenőrzött tranzakciókat ellenőriznék. Ennek eredményeként az ellenőrzött tranzakciók tekintetében (az ellenőrző hatóságok helyett) az irányító hatóságok lettek a fő közreműködő partnerek, azonban nem mindig tudták időben benyújtani a Számvevőszék által kért valamennyi ellenőrzési bizonyítékot (**6.14. pont**). A Bizottság úgy véli, hogy ez akár a Számvevőszék által kiszámított hibaarányt is befolyásolhatta. A Bizottság törekedni fog arra, hogy felhívja az irányító hatóságok figyelmét az új megközelítésre, valamint az ezen első végrehajtási ciklusból levont

tanulságokra annak érdekében, hogy az elkövetkező években felkészültebben tudjanak válaszolni a Számvevőszék ellenőreinek kéréseire.

Az éves kohéziós kifizetésekre vonatkozó általános hibaarány Számvevőszék általi kiszámításának módszere eltér a programonkénti értékelésen alapuló bizottsági megközelítéstől. A Bizottság számítása az ellenőrző hatóságok által jelentett – a programok (vagy programcsoportok) szerint kiválasztott reprezentatív minták részét képező több mint 9 000 művelet (vagy műveletrész) ellenőrzésének eredményeként kapott – programspecifikus hibaarányok összesítésén alapul. A Bizottság által alkalmazott „egységes ellenőrzési megközelítés" célja, hogy az összes program tekintetében évente bejelentett nemzeti ellenőrzési eredmények és vélemények alapos felülvizsgálata és a kiegészítésképpen végzett saját kockázatalapú ellenőrzései révén csökkentse az adminisztratív terheket és megalapozott bizonyosságot szerezzen.

Mint minden évben, a Bizottság megfelelően nyomon fogja követni a Számvevőszék által bejelentett valamennyi hibát, és korrekciós intézkedéseket vagy pénzügyi korrekciókat fog kérni, amennyiben azt szükségesnek és jogilag megvalósíthatónak ítéli. A Bizottság továbbá javasolni fogja az érintett irányító hatóságoknak, hogy a 2021–2027-es időszak végrehajtására tekintettel szükség szerint javítsák tovább az irányítási és kontrollrendszereket (lásd még ***a 6. fejezetre adott válaszokat***).

A **„természeti erőforrások és környezet"** (**1.30. pont**) területét illetően a Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszéknek a **„rendelkezésre álló földterülettel" kapcsolatos feltételre** vonatkozó megállapításait, amely a közvetlen támogatás egyik fontos jogosultsági követelménye. A Bizottság és a tanúsító szervek ellenőrzései során módszeresen figyelembe veszik a Számvevőszék ellenőrzését, mivel az nagy jelentőséggel bír az EU pénzügyi érdekeinek védelme és annak biztosítása szempontjából, hogy a támogatást az alkalmazandó szabályokkal összhangban nyújtsák. A Bizottság jelenleg szabályszerűségi záróelszámolási eljárásokat folytat a rendelkezésre álló földterületekre vonatkozó kontrollrendszerek hiányosságainak kezelése céljából azokban a tagállamokban, ahol a Számvevőszék hibákat tárt fel. E szabályszerűségi záróelszámolási eljárások már a számvevőszéki látogatások előtt megkezdődtek. Az ökorendszereket és az agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokat illetően a Számvevőszék értékelése összhangban van a Bizottság saját értékelésével, amely szintén magasabb hibakockázatot állapít meg ezen intézkedések tekintetében azok összetettsége, eltérő támogathatósági feltételei, valamint – az ökorendszerek esetében – azok 2023–2027-es KAP keretében történő közelmúltbeli bevezetése miatt. A Bizottság továbbra is iránymutatással, valamint a bevált gyakorlatok és ajánlások megosztásával támogatja a tagállamokat ezen intézkedések és támogathatósági feltételek hatékony kidolgozásában, ellenőrzésében és végrehajtásában, ugyanakkor az uniós költségvetés védelme érdekében szükség esetén szabályszerűségi záróelszámolási eljárások keretében nyomon követi az azonosított kockázatokat (lásd még ***a 7. fejezetre adott válaszokat***).

A Bizottság osztja a Számvevőszék azon véleményét, hogy a források kifizetésének módja kihat a hibakockázatra (**1.28. pont**), és különösen egyetért azzal, hogy alacsonyabb a hibakockázat a jogosultságalapú kiadások (például az Erasmus+ vissza nem térítendő támogatások) esetében, amelyek tekintetében a kedvezményezetteknek meg kell felelniük bizonyos feltételeknek. Az uniós költségvetésből történő kifizetések többsége azonban **költségtérítés-alapú kifizetés**, amely esetében a kedvezményezetteknek igazolniuk kell a **támogathatósági szabályoknak**, valamint adott esetben a közbeszerzési vagy állami támogatási szabályoknak való megfelelést. E kifizetések esetében gyakrabban fordulhatnak elő a hibák (**1.32–1.35. pont**), mivel a program célkitűzéseinek elérése érdekében alkalmazandó támogathatósági és visszatérítési szabályok gyakran összetettek.

A Bizottság továbbra is ösztönzi az olyan rendszerek alkalmazását, amelyek hozzájárulnak az uniós finanszírozás egyszerűbb végrehajtásához, ezáltal csökkentve a hibakockázatot. Ez magában foglalja, többek között, az egyszerűsített költségelszámolási módszerek és a költségfüggetlen finanszírozás előmozdítását. Ennek eredményeként a különböző szakpolitikai területeken egyre

gyakrabban alkalmaznak egyszerűsített finanszírozási rendszereket, ideértve az átalányértékek **kutatási és egészségügyi kezdeményezésekben** való felhasználását is. A **kohéziós politika** tekintetében a Bizottság a 2021–2027-es programokon belül továbbra is támogatta az egyszerűsített költségelszámolási módszerek vagy a „költségfüggetlen finanszírozás" alkalmazását. Emellett 2026-tól a fokozottabban teljesítményalapú modell felé való elmozdulás (KAP 2023–2027, a külső tevékenységek eszközei vagy a Szociális Klímaalap) összhangban van az egyszerűsített finanszírozási megközelítések irányába mutató tendenciával.

Az „**egységes piac, innováció és digitális gazdaság**" tekintetében a Bizottság elismeri, hogy továbbra is a **nem támogatható személyzeti költségek** jelentik a hibák fő forrását, ami nem meglepő, hiszen még mindig ezek a költségek teszik ki a kedvezményezettek által a Horizont Európa keretében bejelentett összes költség legnagyobb részét. A Bizottság továbbra is teljes mértékben elkötelezett amellett, hogy a kedvezményezettek adminisztratív terheinek és a hibakockázatnak a csökkentése érdekében az egyösszegű átalányok és az egységköltségek fokozott alkalmazásával tovább egyszerűsítse a szabályokat és az eljárásokat. Ami az egyéb közvetlen költségeket illeti, így például a személyzeti költségekben előforduló hibák esetében, a Bizottság továbbra is csökkenti a hibakockázatot azáltal, hogy kommunikációs rendezvényeken és webináriumokon keresztül kapcsolatba lép a kedvezményezettekkel, iránymutatást nyújt a Horizont 2020 magyarázó jegyzetekkel ellátott támogatásimegállapodás-mintájában és a Horizont Európa magyarázó jegyzetekkel ellátott támogatási megállapodásában, valamint ösztönzi a Kutatási Tájékoztató Szolgálat használatát (lásd még ***az 5. fejezetre adott válaszokat***).

A Bizottság üdvözli továbbá a Számvevőszék **közbeszerzési hibák számszerűsítésére vonatkozó differenciáltabb** és **arányosabb megközelítését** (**1.36. pont**), amely összhangban van a Bizottság és a tagállamok által a megosztott irányítás keretében alkalmazott megközelítéssel, különösen a kohézió esetében, ahol az a Számvevőszék által jelentett kapcsolódó hibák jelentős csökkenéséhez vezetett.

A Bizottság tudomásul veszi, hogy a Számvevőszék 2025 óta ezt a módszertant **a többéves pénzügyi keret más fejezeteire, valamint az összes közbeszerzési és támogatás-odaítélési eljárásra** is alkalmazza. Az új megközelítés a többéves pénzügyi keret egyes fejezetei, különösen az európai közigazgatás (**1.14. ábra**) esetében a hibaarány növekedéséhez vezetett a tranzakciókkal kapcsolatos olyan hibákból kifolyólag, amelyeket korábban nem tekintettek számszerűsíthetőnek (például az építési közbeszerzési eljárások eljárási kérdései vonatkozásában, lásd ***a 10. fejezetre adott válaszokat***). Ennélfogva az új módszer Számvevőszék általi általános alkalmazása olyan közbeszerzési eljárási hibák számszerűsítéséhez vezet, amelyek nem okoztak veszteséget az uniós költségvetésben.

A Bizottság által nyújtott szabályszerűségi információk

A kiadások kockázati szintjének Bizottság általi értékelése

A Bizottság alulról építkező és egyedi megközelítés alapján, azaz programonként vagy a kiadások más releváns szegmense szerint szerez **bizonyosságot**, mivel a végrehajtás nem egységes az egyes programok és tagállamok esetében. A **kifizetéskori kockázatoknak** és a **záráskori kockázatoknak**, valamint **az alacsony, közepes és magas kockázatúnak tekintett kiadások arányának** meghatározásához a Bizottság és a tagállamok által a megosztott irányítás keretében évente végzett több ezer ellenőrzést veszik alapul, ami a Bizottság szervezeti egységeinek hibakockázatra vonatkozó legjobb becslését jelenti.

Az így kapott megbízható, ellenőrzött és tényeken alapuló információk annak bizonyítását is lehetővé teszik a Bizottság számára, hogy nem minden költségtérítés-alapú kifizetés magas kockázatú,

továbbá a kockázatok szintje nem egységes, és ugyanazon szakpolitikai területen belül, sőt ugyanazon kiadási programon belül is eltérő lehet.

Ez lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy a vonatkozó kiadásokat három kockázati kategóriába sorolja:

- **alacsonyabb kockázat:** olyan kiadások, amelyek kifizetéskori kockázata 2 % alatt van, vagy amelyek a minőségi értékelés alapján az „alacsony kockázati" kategóriába tartoznak (a 2023–2027-es KAP és a külső tevékenységek eszközei keretében felmerülő kiadások); ezek 2025-ben a teljes uniós költségvetési kiadás **58,6 %-át** teszik ki (2024: 54,7 %),

- **közepes kockázat:** olyan kiadások, amelyek kifizetéskori kockázata 2 % és 2,5 % között van, vagy amelyek a „közepes kockázati" kategóriába tartoznak; ezek az összes kiadás **25,2 %-át** teszik ki (2024: 24,5 %), valamint

- **magasabb kockázat:** olyan kiadások, amelyek kifizetéskori kockázata meghaladja a 2,5 %-ot, vagy amelyek a „magas kockázati" kategóriába tartoznak; ezek az összes kiadás **16,2 %-át** teszik ki (2024: 20,8 %).

A magasabb kockázatú kiadások arányának 2024-hez viszonyított csökkenése főként a következőkkel magyarázható: i. a magas kockázatú kohéziós kiadásokkal rendelkező programok számának csökkenése; legyen szó akár a 2014–2020-as időszakról, amikor a végleges beszámolót a tagállamok által előzetesen elvégzett számos korrekcióval együtt nyújtották be, akár a 2021–2027-es időszakról, amely tekintetében a hibaszint – ebben a szakaszban – továbbra is alacsonyabb az előző programozási időszakhoz képest, valamint ii. a magas kockázatú mezőgazdasági kiadások csökkenése.

A Bizottság teljesítményalapú értékelései

Az **éves irányítási és teljesítményjelentés** fejezetenként mutatja be az ellenőrzési eredményeket, és a Bizottság egészére vonatkozóan egyetlen mennyiségi mutatót sem tartalmaz (**1.40. pont**). 2024 óta a **„természeti erőforrások és környezet"** fejezet, 2025 óta pedig a **„szomszédság és a világ"** fejezet esetében a teljesítményalapú eszközök bevezetése miatt nem áll rendelkezésre **mennyiségi becslés a kifizetéskori és a záráskori kockázatra vonatkozóan** (lásd: 2025. évi éves irányítási és teljesítményjelentés, I. kötet, 22. o., II. kötet, 2. melléklet, 23. és 24. o.).

A „kohézió, reziliencia és értékek" tekintetében végzett bizottsági értékelés

A **kohéziós politikát** illetően a Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék bizottsági hibaaránnyal kapcsolatos értékelését (**1.40. pont** és **1.15. ábra**), és azt, hogy a **tagállamok irányítási és kontrollrendszerei** továbbra sem hatékonyak minden esetben az összes szabálytalanság megelőzése vagy feltárása tekintetében (**1.47–1.48. pont**). A Bizottság az összes rendelkezésre álló ellenőrzési eredmény – többek között saját ellenőrzései – alapján értékelte az irányítási és kontrollrendszereket, és éves tevékenységi jelentéseiben arról számolt be, hogy azok a 2014–2020-as programok 85 %-a, illetve a 2021–2027-es programok 92 %-a esetében jól működnek, továbbá az egyes programokra vonatkozó célzott ellenőrzési megközelítésére támaszkodva a szükséges javítások végrehajtását kérte minden olyan program vagy programrész tekintetében, amelynél súlyos hiányosságokat tárt fel. A Bizottság bízik abban, hogy a kohéziós politika többéves korrekciós képessége lehetővé teszi, hogy a záráskori kockázat a lényegességi küszöb alá csökkenjen. A Bizottság – miután az összes korrekciós intézkedést végrehajtotta – éves tevékenységi jelentéseiben úgy becsülte, hogy e szakaszban a záráskori kockázat 2024-ig valamennyi számviteli évben 2 %

alatt van, ugyanakkor a záráskor végzett jogszerűségi és szabályszerűségi értékelés keretében szükség esetén további korrekciós intézkedésekre is sor kerülhet.

A Számvevőszék és saját maga által az elmúlt években megfogalmazott megállapításokra és ajánlásokra építve a Bizottság 2024 végén a nemzeti ellenőrző és irányító hatóságokkal megállapodott egy cselekvési tervről azzal a céllal, hogy a hatóságok a 2014–2020-as programozási időszak lezárása előtt még inkább megerősítsék felderítési kapacitásukat és kezeljék a lezáratlan kérdéseket. A cselekvési terv végrehajtásából eredő pozitív fejleményeket rendszeresen nyomon követik, és azokról beszámolnak az éves tevékenységi jelentésekben (további részletekért lásd ***a 6. fejezet II. szakaszának 2. pontjára adott válaszokat***).

A Bizottság ellenőrzési stratégiáját is felülvizsgálta azzal a céllal, hogy: i. 2026 végéig több – valamennyi fő ellenőrző hatóság esetében legalább egyszer – szabályszerűségi ellenőrzést végezzen, hogy megismételje az ellenőrző hatóságok által a programozási időszak korábbi szakaszában végzett munkát, valamint ii. megelőző jelleggel felülvizsgálja az ellenőrző hatóságok által a 2021–2027-es időszak tekintetében az ellenőrzésekhez használt ellenőrzőlistákat. Az ellenőrző hatóságok szintjén már kezdenek láthatóvá válni az eredmények, mivel az ellenőrző hatóságok által jelentett hibaarány a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága, illetve a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság forrásai esetében most először 3,9 %, illetve 3,7 %, ami a hatékonyság javulásáról árulkodik.

A Bizottság mindazonáltal úgy véli, hogy további erőfeszítésekre van szükség a kockázatalapú irányítási ellenőrzések megbízhatóságának és nyomonkövethetőségének biztosítása érdekében. A Bizottság a közelmúltban ajánlati felhívást tett közzé a jövőbeli kohéziós politikához kapcsolódó közigazgatási kapacitás megerősítésére vonatkozóan, hogy megvizsgálhassa a leggyakoribb hibák és végrehajtási kihívások kiváltó okait, és azok alapján meghatározza a kapacitásépítési prioritásokat.

A Bizottság a 2027 utáni programozási időszak kialakítása során figyelembe vette a levont tanulságokat, valamint célkitűzés-alapú kifizetési modellt és egyszerűbb, szilárdabb bizonyossági modellt javasolt, biztosítva, hogy a Bizottság továbbra is erős felügyeleti szerepet töltsön be, és a bejelentett kiadások megfeleljenek az alkalmazandó jognak.

A Bizottság továbbra is intézkedéseket tesz az utólagos ellenőrzések hatékonyságának javítása érdekében. Emlékeztet azonban arra, hogy a költséghatékonyság megőrzése érdekében az ellenőrzéseknek célzottnak és kockázatalapúnak kell lenniük, az ellenőrzési megközelítésnek pedig – a programhatóságok és a kedvezményezettek egyszerűsítésre és ellenőrzési terhek csökkentésére irányuló felhívásaival összhangban – továbbra is arányosnak kell lennie.

3. A csalásgyanús esetek bejelentése

A Bizottság emlékeztet arra, hogy csak a szabálytalanságok, illetve a szabályoknak való meg nem felelés eseteinek kis hányada minősül csalásnak.

A Bizottság üdvözli a Számvevőszék 6. fejezetben foglalt értékelését (**1.55. pont**), miszerint a Bizottság teljes mértékben végrehajtotta a 2020. évi jelentés 5.2. ajánlását (amely a csaláskockázatnak az ellenőrző hatóságok műveletellenőrzései során való nyomon követésére vonatkozik), valamint a 2022. évi éves jelentés 6.6. ajánlását (amely az irányító hatóságok csaláskockázatokkal kapcsolatos tudatosságának növeléséről szól).

Ami a **csalás elleni küzdelemmel foglalkozó uniós szervekről** szóló különjelentést illeti (**1.56. pont**), a Bizottság üdvözli a Számvevőszék azon megállapítását, miszerint az érintett uniós csalás elleni szereplők egyértelműen meghatározott megbízatással rendelkeznek, és megbízatásuk nem fedi egymást (**3.25. pont**), továbbá elismeri, hogy a koherensebb csalás elleni architektúra

biztosítása érdekében meg lehetne erősíteni az információcserét és a Bizottság felügyeletét. A Bizottság elfogadta a Számvevőszék erre vonatkozó ajánlásait, amelyeket részletesen a ***3. fejezetre adott válaszok*** (*1. rész – A Számvevőszék teljesítmény-ellenőrzéseinek eredményei: főbb üzenetek)* tartalmazzák, és továbbra is mérlegelni fogja a megfelelő nyomonkövetési intézkedéseket.

A Számvevőszék 06/2026. sz. különjelentésében elismeri, hogy a Bizottság lépéseket tett a **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz csalás elleni keretének** javítása érdekében (**1.57. pont**), és a Bizottság ellenőrzései hozzájárultak a csalás elleni nemzeti rendszerek javításához. Ami a Számvevőszék csalás felderítésével, bejelentésével és korrekciójával kapcsolatos észrevételeit illeti, a Bizottság emlékeztet arra, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet 22. cikke értelmében elsődlegesen a tagállamok felelnek a csalások megelőzéséért, felderítéséért és korrekciójáért, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy rendes nemzeti költségvetés-gazdálkodási rendszereiket használják, ami természetesen eltérő megközelítésekhez vezethet. A Bizottság már végrehajtotta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatban elfogadott ajánlásokat, aktualizálta iránymutatását[1], és részletes utasításokat tett közzé a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz lejárta utáni tagállami kötelezettségekről, ideértve a csalásgyanús esetek bejelentésére vonatkozó kötelezettségeket is[2].

Ezért a csalás bejelentésére vonatkozó megközelítések sokfélesége a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz jogi keretének logikus következménye. A tagállamok vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy saját egyedi körülményeik mentén és az alkalmazandó nemzeti jogi kerettel összhangban meghatározzák a csalások megelőzésére és felderítésére irányuló leghatékonyabb és legmegfelelőbb intézkedéseket. Ha azonban egy tagállam konkrét szabálytalanságokat tár fel, intézkednie kell azok kijavítása érdekében, és erről tájékoztatnia kell a Bizottságot, különösen a vezetői nyilatkozatban.

A Bizottság a maga részéről ellenőrzi, hogy a nemzeti rendszerek hatékonyan működnek-e és megfelelnek-e a jogi keret kulcsfontosságú követelményeinek, nyomon követi a végrehajtást, és szükség esetén korrekciós intézkedéseket hoz vagy visszafizetteti az összegeket az uniós költségvetés védelme érdekében.

Ami a **Bizottság csalás elleni stratégiájáról szóló különjelentést** illeti, a Bizottság fenntartja, hogy csalás elleni stratégiája megfelelő ambíciószintet tükröz, és előretekintő csalás elleni intézkedéseket tartalmaz. Mindazonáltal a Bizottság a jelentést arra fogja felhasználni, hogy tovább erősítse a Bizottság csalás elleni stratégiáját, valamint a Bizottság szolgálatai és a végrehajtó ügynökségek által elfogadott csalás elleni stratégiákat. A Bizottság hangsúlyozza, hogy a szervezeti csaláskockázat-értékelése átfogó folyamaton alapul, amely megbízható és releváns információkra támaszkodik, és segíti a csaláskockázatok hatékony szervezeti felügyeletét. Ennek biztosítása különböző információforrások ötvözésével történik a szervezeti csaláskockázatok azonosítása érdekében. Végezetül a Bizottság elismeri, hogy a közös eredménymutatók fontos szerepet játszanak az eredmények nyomon követésében, és a következő csalás elleni stratégiájában azonosítani fogja a releváns mutatókat.

[1] Iránymutatás a tagállamok számára a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében végzett ellenőrzések összefoglalójának elkészítéséhez. A tagállamok által a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében létrehozott belső kontrollrendszerek értékelésére vonatkozó iránymutatás.

[2] Iránymutatás a tagállamok számára a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végső szakaszával és lezárásával kapcsolatos operatív szempontokról.

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ AJÁNLÁSOKRA

1.1. ajánlás – A SUMMA funkcionális hiányosságainak megszüntetése és a kapcsolódó ellenőrzések megerősítése

A SUMMA-ra vonatkozó informatikai vizsgálatunk alapján a következőket javasoljuk a Bizottságnak:

a) tárja fel a fennmaradó funkcionális hiányosságokat, rangsorolja azokat a pénzügyi tranzakciók megbízhatóságára gyakorolt lehetséges hatásuk alapján, és a rangsor elején szereplő hiányosságokat szüntesse meg;

b) biztosítsa, hogy az ideiglenes megoldások eredményesek legyenek, hozza létre a pénzügyi hibák megelőzéséhez szükséges kontrollokat, szorosan kövesse nyomon azokat, és készítsen tervet a tartós megoldások időben történő befejezéséről;

c) rangsorolja és kezelje a SUMMA telepítésével és működtetésével kapcsolatos belsőkontroll-hiányosságokat.

Ajánlott megvalósítási határidő: 2026 vége.

A Bizottság **elfogadja** az 1.1. ajánlás a), b) és c) pontját.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE – 2. FEJEZET: Költségvetési és pénzgazdálkodás

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

2025-ben az uniós költségvetés továbbra is létfontosságú szerepet játszott abban, hogy az EU **megvalósítsa szakpolitikai prioritásait**. A gazdasági, társadalmi és területi kohézió megerősítéséhez való hozzájárulás, a mezőgazdasági termelők támogatása és a mezőgazdasági termelékenység javítása mellett hozzájárult az EU külső határainak és védelmi képességeinek megerősítéséhez, kezelte a migrációs nyomást, és rendíthetetlen támogatást nyújtott Ukrajnának, hogy csak néhány prioritást említsünk.

Amint arra a Számvevőszék is rámutatott (**2.25–2.29. bekezdés**), a **fennálló kötelezettségvállalások** (RAL, „*reste à liquider*”) **szintje** 2025-ben tovább csökkent. A fennmaradó fennálló kötelezettségvállalások több mint fele (a NextGenerationEU [NGEU]-alapok kivételével) a kohéziós politikához kapcsolódik, amelynek keretében a Bizottság támogatja a tagállamokat az adminisztratív kapacitás növelésében és a beruházások szűk keresztmetszeteinek felszámolásában. A Bizottság **továbbra is nyomon követi** az uniós programok és eszközök **végrehajtását**, és közzéteszi az éves költségvetés-végrehajtási előrejelzésekre vonatkozó információkat, valamint a fennálló kötelezettségvállalások terén elért eredményekről szóló jelentést.

Ami az **NGEU fennálló kötelezettségvállalásait** illeti, számos tagállam felülvizsgálta helyreállítási és rezilienciaépítési tervét, forrásokat csoportosított át az előrehaladottabb projektekhez, kiigazította a mérföldköveket és célokat, és kezelte a végrehajtási késedelmeket, miközben fenntartotta a tervek eredeti ambícióit. A **felülvizsgálatok célja az új körülményekhez való alkalmazkodás** és annak biztosítása volt, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kifizetéseit 2026 végéig időben teljesítsék.

2025 júliusában a Bizottság előterjesztette a **2028–2034 közötti időszakra vonatkozó** ambiciózus, agilis és előretekintő **többéves pénzügyi keretre (MFF)** irányuló javaslatát. Az új költségvetés a jelenlegi MFF erősségeire, alapelveire és levont tanulságaira épül, ugyanakkor egyszerűbbé, rugalmasabbá és hatásosabbá teszi azt. A Bizottság szorosan együttműködik a Parlamenttel és a Tanáccsal annak érdekében, hogy ambiciózus, kiegyensúlyozott és időszerű megállapodás szülessen a következő többéves pénzügyi keretről és az ágazati programokról.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. Költségvetési gazdálkodás 2025-ben

Az uniós költségvetés végrehajtása

A Bizottság hangsúlyozza, hogy az **NGEU előirányzatait** meg kell különböztetni a megszavazott költségvetéstől. Az NGEU-hitelek jellege miatt (átvihető külső címzett bevételek) a kötelezettségvállalási és a kifizetési előirányzatok felhasználása közötti összehasonlítást óvatosan kell értelmezni.

Ami a **kohéziós politikai alapokat illeti**, az átláthatóság és a pontos pénzügyi nyomon követés érdekében a nettó összegek **felhasználását** rendszeresen közzéteszik a nyílt hozzáférésű adatok platformján.

A Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék az elemzésben minden típusú előirányzatot figyelembe vett (**2.2–2.9. bekezdés**). Az **uniós költségvetés végrehajtására** vonatkozó végleges arányok elemzésekor a Bizottság emlékeztet arra, hogy a költségvetési rendelet és egyes jogalapok az év végéig fel nem használt kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok következő évre történő **átvitelét lehetővé teszik**. Ez különösen a címzett bevételek esetében gyakori.

Amint arra a Számvevőszék is rámutat (**2.6. bekezdés**), mintegy 1,9 milliárd EUR **összegű kötelezettségvállalási előirányzat** átvitelére került sor. Az átviteleket figyelembe véve **a megszavazott kötelezettségvállalási költségvetés végrehajtása elérte a 99,4 %-ot**. Az év végén a fel nem használt kötelezettségvállalási előirányzatokból 100 millió EUR megszűnt, és ebből csak 50 millió EUR származott a költségvetés Bizottságra vonatkozó szakaszából (13,8 millió EUR az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapból, amelyet nem vettek igénybe; a fennmaradó összeg a közbeszerzési vagy támogatási eljárások lezárását követően fel nem használt korlátozott összegeknek tudható be).

A **kifizetési előirányzatokat** (**2.7. és 2.8. bekezdés**) illetően a Bizottság hozzá kívánja tenni, hogy az előirányzatok 2025-ről 2026-ra történő átvitele miatt a végrehajtási arány elérte az összes rendelkezésre álló kifizetés 99,9 %-át. Az elfogadott kifizetési előirányzatokból ezért 111 millió EUR felhasználatlan maradt az év végén, és csak 55,4 millió EUR származik a költségvetés bizottsági szakaszából.

A közös rendelkezésekről szóló rendelet szerinti megosztott irányítású alapok költségvetési végrehajtása (2021–2027)

Ami a felhasználási arányt illeti (**2.13–2.17. bekezdés, 2.7–2.9. ábra**), a Bizottság emlékeztet arra, hogy a 2021–2027-es **programokat** külső tényezők miatt **7 hónappal később fogadták el**, mint a 2014–2020-as programozási időszak programjait. Emellett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz a 2021–2027-es kohéziós politika kezdetére is hatással volt, mivel a kohéziós beruházási portfólió egy részét eltérítette, és további adminisztratív nyomást gyakorolt a végrehajtó szervekre, valamint mivel a korábbi végrehajtási határidő miatt gyakran előnyben részesítették a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz beruházásait.

Ami az év végén benyújtott és továbbra is fennálló **kifizetési kérelmek magas szintjét** illeti, pozitív jel, hogy a projektkiválasztás növekvő ütemének köszönhetően egyértelműen felgyorsult a

programvégrehajtás. A 2025 végi kifizetési hátralék valóban a **vártnál magasabb végrehajtási szintnek** és a kifizetési kérelmek év legvégére koncentrálódó, tömeges benyújtásának tudható be. 2025 decemberének utolsó két hetében rekordmagas arányát, 32 %-át nyújtották be a közös rendelkezésekről szóló rendelet szerinti összes **kohéziós politikai** alapra vonatkozó kifizetési kérelmeknek (**mintegy** 14 milliárd EUR). Ezek jellemzően olyan kérelmek, amelyek kifizetésére várhatóan a következő évi költségvetésben kerül sor.

A **kifizetési kérelmek késedelmes benyújtásához** vezető egyik tényező lehet a közös rendelkezésekről szóló rendelet 91. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezés, amely korlátozza a programonként évente benyújtható kifizetési kérelmek számát. Ez azt eredményezheti, hogy a **kifizetési kérelmeket** az egyes benyújtási időszakok vége felé **halasztják**, és az év utolsó negyedévében egyre több kifizetési kérelmet nyújtanak be.

RRF-támogatás és az NGEU végrehajtása

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételeit a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz **vissza nem térítendő támogatásainak felhasználásával** kapcsolatban (**2.19–2.24. bekezdés**). A tavalyi bizottsági közleményt[1] követően valamennyi tagállam felülvizsgálta helyreállítási és rezilienciaépítési tervét annak érdekében, hogy 2026 végéig megkönnyítse sikeres végrehajtásukat. A Bizottság **szorosan együttműködik a tagállamokkal** e célkitűzés elérése érdekében, és minden szükséges intézkedést megtesz azért, hogy 2026-ban feldolgozza a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz fennmaradó kifizetéseit.

2. Költségvetési gazdálkodás 2025-ben

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételét a **fennálló uniós hitelfelvétel növekedésével** kapcsolatban (**2.30–2.47. bekezdés**). Ez összhangban van különösen a **NextGenerationEU** profiljával, amelynek **visszafizetése 2028-ban kezdődik**, valamint az elmúlt években elfogadott, hitelfelvételből finanszírozott hiteleket nyújtó új programokkal. Amint azt a Számvevőszék jelentése hangsúlyozza, a lejáratok hosszú időszakra oszlanak el, hogy elkerülhető legyen a lejáró kötvények egyes években történő nagy fokú koncentrációja.

Ami a Számvevőszék 2.43. pontban tett észrevételeit illeti, beleértve azokat is, amelyek konkrét eseményeknek – például a közel-keleti konfliktusnak vagy az ukrajnai háborúnak – az **Európai Uniós Helyreállítási Eszköz finanszírozási költségeire** gyakorolt hatására vonatkozó közzétett információk hiányával kapcsolatosak, a Bizottság hangsúlyozza, hogy folyamatosan nyomon követi piaci kibocsátásainak költségvetési hatását, nemcsak egy konkrét esemény tekintetében, hanem az általános piaci feltételek tekintetében is. Ez költségvetési javaslatokban jelenik meg, és módosításokat eredményezhet, ha bármely esemény jelentősen befolyásolná az **előre jelzett hitelfelvételi költségeket**. A Bizottság azt is kiemeli, hogy időeltolódás van a piaci esemény és annak finanszírozási költségekben való megjelenése között. A finanszírozási költségek a támogatás finanszírozásának időpontjában fennálló piaci feltételeket tükrözik, és a Bizottság olyan **stabil kibocsátási stratégiát** hajtott végre, amely korlátozza egy adott eseménynek az átlagos hitelfelvételi költségekre gyakorolt egyedi hatását. A közel-keleti konfliktus finanszírozási költségekre gyakorolt hatása ezért főként a következő többéves pénzügyi keretben tükröződne, 2027-ben pedig csak részben.

[1] COM(2025) 310 final/2 bizottsági közlemény.

A Bizottság hangsúlyozza, hogy az **NGEU** jelenlegi többéves pénzügyi keretben várható **hitelfelvételi költségeinek szintje** az NGEU 2026 harmadik negyedévének végéig történő tényleges kifizetéseitől függ. Amint az az elmúlt években is megfigyelhető volt, meglehetősen nehéz megjósolni, hogy mekkora összegek folyósítására kerül sor a pénzügyi év harmadik negyedévének végéig. Ráadásul bizonytalanság övezi a **kamatlábak** alakulását. A Bizottság **szorosan figyelemmel kíséri a piacot**, és előretekintő mérőszámok alapján kiigazítja előrejelzéseit. A hitelfelvételi és hitelnyújtási műveletekről szóló jelentései[2] révén **továbbra is rendszeresen naprakész tájékoztatást fog nyújtani** a kifizetésekről és a kamatköltségekről.

A Bizottság tudomásul veszi továbbá a Számvevőszéknek az **uniós költségvetés mozgástere** által garantált kitettségekre vonatkozó értékelését (**2.60–2.65. bekezdés**), és emlékeztet arra, hogy rendszeresen értékeli a mozgástér által fedezett **függő kötelezettségek fenntarthatóságát**, és erről a költségvetési rendelet 256. cikkével összhangban éves jelentésben számol be. Új program bevezetésekor a Bizottság tovább értékeli a mozgástér fenntarthatóságát, többek között kedvezőtlen forgatókönyvek szerint is.

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ AJÁNLÁSOKRA

2.1. ajánlás. A kohéziós politikai alapok kifizetési hátraléka kockázatának csökkentése

A Bizottságnak a tagállamokkal együtt időben intézkedéseket kell hoznia annak érdekében, hogy az éves költségvetésen belül és az MFF felső határaival összhangban biztosítsa a kifizetési igények megfelelő tervezését és végrehajtását, különös tekintettel a kohéziós politikai alapokra. A cél az éves költségvetés kifizetési előirányzatainak elégtelenségéből eredő hátralékok kockázatának csökkentése, hogy a következő költségvetési években korlátozni lehessen a kifizetési előirányzatokra nehezedő nyomást.

Megvalósítás céldátuma: 2026 vége.

A Bizottság **elfogadja** az ajánlást, és már megkezdte annak végrehajtását.

Míg a kifizetési kérelmek év végi benyújtása megszokott és várható, a kifizetési kérelmek 2025. december második felében tapasztalt ugrásszerű növekedése a szokásosnál sokkal magasabb volt. A vártnál magasabb 2025. év végi kohéziós hátralék nyomás alá helyezte a 2026. évi költségvetést. A Bizottság ezért 2026. június 9-én már javasolt is egy költségvetés-módosítási tervezetet a 2026. évi kohéziós költségvetés megerősítése és a tagállamok által benyújtott kifizetési kérelmek időben történő visszatérítésének biztosítása érdekében. A Bizottság továbbra is szorosan figyelemmel kíséri a helyzetet, és szükség esetén a tagállamok aktualizált előrejelzései alapján intézkedéseket hoz.

[2] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/eu-borrower-investor-relations/analyses-and-reports_hu#report.

2.2. ajánlás. Az NGEU kötelezettségkezelési és visszafizetési stratégiájának kidolgozása

A Bizottságnak kötelezettségkezelési és visszafizetési stratégiát kell kidolgoznia az NGEU-hoz kapcsolódó adósságra vonatkozóan a 2058-ig tartó visszafizetési időszakra, figyelembe véve a makro- és pénzügyi kockázatokat, beleértve a megújítást, a kamatlábat, a likviditási és piaci kockázatokat. A jelenlegi és a következő MFF-ek által lefedett időszakra vonatkozóan figyelembe kell vennie az alkalmazandó költségvetési korlátokat, beleértve a tőketörlesztések éves felső határát és a rendelkezésre álló kifizetési előirányzatokat. A vissza nem térítendő támogatások esetében, mivel a kapcsolódó finanszírozási költségeket az uniós költségvetés fogja viselni, a Bizottságnak meg kell határoznia azokat a kritériumokat és prioritásokat, amelyek alapján eldönthető, hogy a lejáró adósság mekkora részét kell megújítani annak érdekében, hogy a hatékony piacra jutás és a működési rugalmasság fenntartása mellett vissza lehessen szorítani a finanszírozási költségeket.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

A Bizottság **elfogadja** az ajánlást.

A Bizottság **egyetért** azzal, hogy az új hitelfelvételek tervezésekor fontos figyelembe venni a különböző programok törlesztési profiljait, és megerősíti, hogy ez már beépült a féléves finanszírozási tervek szintjén. Ami az NGEU vissza nem térítendő támogatásához kapcsolódó adósságot illeti, a 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló bizottsági javaslat a többéves pénzügyi keret felső határain belül folyó árakon 24 milliárd EUR rögzített éves összeget irányoz elő az NGEU 2028 és 2034 közötti adósságszolgálatára (beleértve a kamatot és a tőkét is). Ez a javaslat a kötelezettségek folyamatos és kiszámítható csökkenését tükrözi, és kiszámíthatóságot biztosít a költségvetési tervezéshez és a tagállamok költségvetéshez való hozzájárulásaihoz, figyelembe véve a kamatkockázatokat is. A Bizottság továbbra is e megfontolások figyelembevételével fogalmazza meg a vissza nem térítendő támogatáshoz kapcsolódó adósság visszafizetésére vonatkozó javaslatait. A visszafizetendő összegekről a költségvetési hatóság határoz. Az NGEU keretében nyújtott hitelekhez kapcsolódó adósság visszafizetésének feltételeit a vonatkozó hitelmegállapodások határozzák meg.

A Bizottság **egyetért** azzal, hogy fontos a finanszírozási költségek visszafogása a hatékony piacra jutás és a működési rugalmasság fenntartása mellett. A jelenleg hatályos jogi keret biztosítja az NGEU finanszírozása céljából kibocsátott adósság visszafizetésének keretét. Ami a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből nyújtott hiteleket illeti, az érintett tagállamokkal közösen elfogadott visszafizetési ütemterv biztosítja, hogy a hiteleket legkésőbb 2058-ig visszafizessék az EU-nak. Az NGEU vissza nem térítendő támogatásának megfelelő adósságot stabil és kiszámítható módon kell visszafizetni az uniós költségvetésen keresztül, 2058 végéig történő teljes visszafizetéssel, a költségvetési hatóság határozataival összhangban. A következő többéves pénzügyi keretben az NGEU finanszírozási költségeire elkülönítendő összegekről jelenleg folynak a tárgyalások a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó következő hosszú távú uniós költségvetésre irányuló, fent említett bizottsági javaslattal összefüggésben. A Bizottság hangsúlyozza, hogy a javasolt megközelítés természetes fedezetet nyújtana: ha a kamatlábak egy adott évben magasabbak a többéves pénzügyi keret elfogadásakor előre jelzettnél, az adott évi tényleges visszafizetés valamivel alacsonyabb lesz, ami magasabb megújítást tesz szükségessé, míg ha a hitelfelvételi költségek a vártnál alacsonyabbak, a tényleges visszafizetés növekedni fog.

A Bizottság strukturált és átlátható módon folytatja a finanszírozási terveivel kapcsolatos féléves kommunikációt. Ez a kommunikáció kiszámíthatóságot biztosít a befektetők számára, ezáltal visszafogja a finanszírozási költségeket, miközben a Számvevőszék ajánlásával összhangban fenntartja a hatékony piacra jutást és a működési rugalmasságot.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE – 3. FEJEZET: Az uniós költségvetés révén elért eredmények

1. RÉSZ – A SZÁMVEVŐSZÉK TELJESÍTMÉNY-ELLENŐRZÉSEINEK EREDMÉNYEI: FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK

A 3. fejezet 1. részében ismertetett következtetések a Számvevőszék 2025-ben közzétett különjelentéseiből származnak. Ezekre a különjelentésekre a költségvetési rendelet követelményeivel összhangban kiterjedt elszámolási és kontradiktórius eljárások vonatkoztak. A Bizottságnak a különjelentésekkel és az azokban foglalt ajánlásokkal kapcsolatos álláspontját tükröző részletes válaszait a jelentésekkel együtt közzétették, és azok a nyilvánosság számára hozzáférhetők.

A Bizottság tudomásul veszi a 2025-ben közzétett, a 3. fejezet 1. részében felsorolt különjelentéseket követően kiadott európai parlamenti és tanácsi nyilatkozatok számvevőszéki összefoglalóját.

A Bizottság hangsúlyozza, hogy a Számvevőszék 2025-ben kiadott ajánlásainak elfogadási aránya az 1. részben kifejtettek szerint (**3.4. bekezdés**) általában nagyon magas (94 %-ban teljesen vagy részben elfogadott), ami azt mutatja, hogy a Bizottság konstruktívan közelíti meg a Számvevőszék által azonosított problémák kezelését. A Bizottság a Számvevőszék ajánlásainak csupán 6 %-át nem fogadta el.

Konkrétabban, a Bizottság emlékeztetni kíván a Számvevőszék által a 3. fejezet 1. részében említett egyes különjelentésekkel kapcsolatos álláspontjára.

11/2025. számú különjelentés: A nem kormányzati szervezeteknek nyújtott uniós támogatás átláthatósága[1]

Az 1. ajánlást illetően a Bizottság[2] vállalta, hogy megvizsgálja, hogy tovább lehetne-e pontosítani a nem kormányzati szervezetek (NGO-k) e közelmúltbeli fogalommeghatározását. Ugyanakkor kiemelte, hogy nem szabad növelni az NGO-kra nehezedő adminisztratív terheket, és nem szabad korlátozni az uniós forrásokhoz való hozzáférésüket, mivel nincs arra utaló jel, hogy az NGO-ként való működés nagyobb kockázatot jelentene az uniós költségvetésre nézve, mint más típusú szervezetek esetében. Emellett a nem kormányzati szervezeti státusz általában nem előfeltétele az uniós finanszírozásnak. 2025-ben a Bizottság megvizsgálta, hogy tovább lehetne-e pontosítani a nem kormányzati szervezet jelenlegi fogalommeghatározását – különösen a „kormánytól való függetlenség” fogalmát, és hogy egy nem kormányzati szervezet szolgálhatja-e tagjainak kereskedelmi érdekeit. Arra a következtetésre jutott, hogy további pontosításokra van lehetőség. Az iránymutatások véglegesítése folyamatban van, és hamarosan közzétételre kerülnek.

A 2. ajánlást illetően a Bizottság meg fogja vizsgálni, hogy megvalósítható-e a pénzügyi átláthatósági rendszer frissítési gyakoriságának fokozatos növelése. Ezenkívül a költségvetési rendelet 38. cikkével és 277. cikkének (6) bekezdésével összhangban a Bizottság a 2027 utáni

[1] Lásd a Bizottság válaszait a Számvevőszék 11/2025. sz. különjelentésére: A nem kormányzati szervezeteknek nyújtott uniós támogatás átláthatósága, COM-Replies-SR-2025-11_HU.pdf.

többéves keretek égisze alatt elfogadott és finanszírozott programok esetében elérhetővé teszi pénzügyi átláthatósági rendszerben az uniós források kedvezményezettjeire vonatkozó információkat valamennyi irányítási mód esetében.

A 3. ajánlás tekintetében a Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy az ellenőrzési jelentés nem bizonyította uniós értékek megsértését. A Bizottság azonban nyitottságát fejezte ki arra, hogy az uniós értékek tiszteletben tartásának fokozott ellenőrzése céljából megvizsgálja további kockázati mutatók bevezetésének megvalósíthatóságát, feltéve, hogy ez technikailag lehetséges és összhangban van az alkalmazandó szabályokkal.

12/2025. számú különjelentés: Az EU mikrocsipekre vonatkozó stratégiája[3]

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék értékelését a digitális évtized azon célkitűzésének elérésével kapcsolatos kihívásokról, hogy az EU 20 %-os részesedést érjen el a globális félvezetőpiacon (**3.17. bekezdés**). Ugyanakkor a csipekről szóló jogszabály már jelentős eredményeket ért el azáltal, hogy több mint 80 milliárd EUR-t mozgósított bejelentett beruházásokra, és felgyorsította a végrehajtást a három pillérében. Ezek a beruházások megerősítik Európa félvezető-ökoszisztémáját, növelik a rezilienciát és megerősítik az EU versenyhelyzetét egy rendkívül dinamikus globális piacon.

A Számvevőszék második ajánlásával összhangban, a csipekről szóló jogszabály végrehajtása során szerzett tapasztalatokra építve, valamint az érdekelt felekkel folytatott széles körű konzultációkat, alátámasztó tanulmányokat, értékelési munkát és hatásvizsgálatot követően a Bizottság 2026. június 3-án elfogadta a felülvizsgált félvezető-stratégiát (a továbbiakban: a csipekről szóló jogszabály 2.0). Az említett javaslat reagál a változó piaci és geopolitikai környezetre, számba veszi a levont tanulságokat, és célja, hogy tovább erősítse az európai félvezető-ökoszisztéma hosszú távú versenyképességét, rezilienciáját és technológiai vezető szerepét.

9/2025. számú különjelentés: A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kontrollrendszere[4]

A Számvevőszék megállapította, hogy a Bizottság nem tudott kellő bizonyosságot nyújtani arról, hogy a tagállamok rendelkeznek-e eredményes kontrollrendszerekkel annak biztosítására, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kiadásai megfeleljenek a közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak (**3.8. bekezdés**). A Bizottság nem osztja a Számvevőszék azon álláspontját, hogy uniós szinten bizonyosságszerzési hiányosság áll fenn abban a tekintetben, hogy a tagállamok megfelelnek-e az uniós és nemzeti szabályoknak. A Bizottság úgy véli, hogy az eszköz végrehajtásának kezdete óta megalapozott bizonyossággal rendelkezik arról, hogy a tagállamok tiszteletben tartják-e a közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak való megfelelés rendszeres ellenőrzésére irányuló kötelezettségüket.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet egyértelműen előírja, hogy elsődlegesen a tagállamok felelőssége az uniós és a nemzeti jognak, különösen a közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak való megfelelés biztosítása. A Bizottság ellenőrzéseket végez annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok teljesítsék kötelezettségeiket. A Bizottság emlékeztet arra is, hogy az RRF-ből a tagállamoknak teljesített kifizetések jogszerűsége és szabályszerűsége kizárólag a mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésén alapul. A Bizottság a kezdetektől fogva

[3] Lásd a Bizottság válaszait a Számvevőszék 12/2025. sz. különjelentésére: Az EU mikrocsipekre vonatkozó stratégiája | Európai Számvevőszék, COM-Replies-SR-2025-12_HU.pdf.

[4] Lásd a Bizottság válaszait a Számvevőszék 09/2025. sz. különjelentésére: A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott kiadások közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak való megfelelését biztosító rendszerek | Európai Számvevőszék, COM-Replies-SR-2025-09_HU.pdf.

mérlegelte, hogy a tagállamok kontrollrendszerei biztosítják-e a nemzeti és az uniós jognak való megfelelést.

A Számvevőszék korábbi ajánlásait követően a Bizottság végrehajtotta a közbeszerzéssel és az állami támogatással kapcsolatos valamennyi elfogadott ajánlást. A Bizottság fokozta ellenőrzési munkáját. 2023-ban kiterjesztette ellenőrzési stratégiájának hatókörét úgy, hogy az ellenőrzések valamennyi típusában szisztematikusan vizsgálja, hogy a tagállamok rendszeresen ellenőrzik-e a közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak való megfelelést, beleértve az ilyen ellenőrzések hatékonyságát is. E kibővített ellenőrzési munka alapján a Bizottság megalapozott bizonyossággal rendelkezik arról, hogy a tagállamok eleget tesznek a közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak való megfelelés rendszeres ellenőrzésére vonatkozó jogi kötelezettségeiknek, beleértve az ilyen ellenőrzések hatékonyságát is.

18/2025. számú különjelentés: Az uniós költségvetés rugalmassága[5]

Ami az 1. ajánlást illeti, amely arra kérte a Bizottságot, hogy nyújtson további információkat a jövőbeli MFF rugalmassági keretének kialakításához, a Bizottság már foglalkozott ezzel a kérdéssel a többéves pénzügyi keretre vonatkozó 2025. évi javaslatot kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumban. A következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó rugalmassági keret egyszerűsítését javasló 2. ajánlás a 2028–2034-es MFF-re irányuló javaslat révén 2025 júliusában, a 2026-os céldátum előtt teljes mértékben végrehajtásra került. Végezetül, ami a 3. ajánlást illeti, a Bizottság felülvizsgálta belső eljárását annak egyértelmű és strukturáltabb bemutatása érdekében, hogy a speciális eszközök alkalmazása előtt mindig megvizsgálja az átcsoportosítás és a prioritások átrendezésének lehetőségeit, amikor új igények merülnek fel. A Bizottság ugyanakkor megjegyzi, hogy az átcsoportosítások gyakran a politikai prioritások változásait tükrözik, ezért előfordulhat, hogy nem mindig lehetséges az átcsoportosítások dokumentálása, mivel azok politikai szinten (például az Európai Tanács által) meghatározott szakpolitikai döntésekhez és kompromisszumokhoz kötődhetnek.

26/2025. sz. különjelentés: A csalás elleni küzdelemmel foglalkozó uniós szervek együttműködése[6]

A Bizottság üdvözli a Számvevőszék azon következtetését, hogy a csalás elleni küzdelem érintett uniós szereplőinek megbízatása egyértelműen meghatározott, és nincs átfedésben (**3.25. bekezdés**). A Bizottság tudomásul veszi azt is, hogy a csalás elleni küzdelem ciklusában számos területet meg lehet erősíteni a koherensebb csalás elleni architektúra biztosítása érdekében. A Bizottság elismeri, hogy a csalásgyanús esetekkel kapcsolatos, az OLAF és az Európai Ügyészség közötti konzultációt és információcserét támogató eljárások összetettek. Ezért üdvözli az 1. ajánlást, amely egy interoperábilis csalás elleni informatikai rendszer létrehozására irányul a csalásgyanús esetekkel kapcsolatos hatékony információcsere érdekében. A 2. ajánlást követve a Bizottság elemezni fogja, hogy miért vannak eltérések a tagállamok és az uniós intézmények, szervek és ügynökségek által bejelentett csalások között, figyelembe véve az eltérő szintű jelentéstételt esetleg indokló belső okokat. A Bizottság elfogadta a 3. ajánlást, amelynek célja a meglévő rendszerekre építve koherens módszertan kidolgozása a megállapított, megelőzött és mind a közigazgatási, mind a büntetőjogi eljárások alapján ténylegesen visszafizettetett csalások és szabálytalanságok teljes összegének mérésére, uniós és nemzeti szinten egyaránt.

[5] Lásd a Bizottság válaszait a Számvevőszék 18/2025. sz. különjelentésére: Az uniós költségvetés rugalmassága | Európai Számvevőszék, COM-Replies-SR-2025-18_HU.pdf.

[6] Lásd a Bizottság válaszait a Számvevőszék 26/2025. sz. különjelentésére: A csalás elleni küzdelemmel foglalkozó uniós szervek | Európai Számvevőszék, COM-Replies-SR-2025-26_HU.pdf.

22/2025. számú különjelentés: Pénzügyi korrekciók a kohéziós politikában[7]

A különjelentés nagyon fontos, mivel a Bizottság kohéziós politika keretében fennálló korrekciós képességére vonatkozik. A Számvevőszék jelentése úgy véli, hogy csak a nettó pénzügyi korrekcióknak van elrettentő hatásuk az uniós költségvetés védelme szempontjából, és minden pénzügyi korrekciónak az uniós hozzájárulás elvesztését kellett volna eredményeznie az érintett tagállam „büntetése" érdekében (**3.36. bekezdés**). Mindazonáltal a Bizottság úgy véli, hogy a pénzügyi korrekciók valamennyi típusa – nem csak a nettó pénzügyi korrekció – az uniós költségvetés védelmét célozza. Az uniós költségvetés védelemben részesül, függetlenül attól, hogy a pénzügyi korrekciókat a Bizottság vagy a tagállamok hajtják-e végre, vagy hogy azok az uniós hozzájárulás csökkenését eredményezik-e vagy sem, mivel a szabálytalan kiadásokat kizárják az uniós költségvetésből.

Emellett a 2014–2020-as időszakra vonatkozó nettó pénzügyi korrekciók jogi keretének szigorú feltételei ellenére a Bizottság 2025 szeptemberében elfogadta első nettó pénzügyi korrekcióról szóló határozatát, három másik eljárás pedig folyamatban van.

Bár a jelentés elismeri, hogy a Bizottság saját ellenőrzései jelentős összegű pénzügyi korrekciót eredményeztek (2026 áprilisáig több mint 1,578 milliárd EUR), nem említi azon tagállamok példátlan korrekciós képességét, amelyek maguk is 22,9 milliárd EUR-t vontak vissza az éves beszámolóból (beleértve a 3,4 milliárd EUR összegű végleges korrekciót is). Ezért az uniós költségvetést védő pénzügyi korrekciókra vonatkozó jogi rendelkezések megelőző hatással bírnak, a nettó pénzügyi korrekciók lehetősége pedig elrettentő hatású, és erősíti a felderítési és korrekciós kapacitást.

Végezetül a 2021–2027-es időszakra vonatkozó jogi keret egyszerűsíti és észszerűsíti a nettó pénzügyi korrekciók azonnali alkalmazását, függetlenül attól, hogy kimutatnak-e a rendszerben súlyos hiányosságot vagy sem, ami elsődlegesen a megbízható nemzeti kontrolleljárások ösztönzőit növeli. Emellett a Bizottság már kidolgozott egy belső iránymutatást, és aktualizálta a 2021–2027-es időszakra vonatkozó rendelkezések körültekintő alkalmazására vonatkozó megközelítését.

Jelentésében a Számvevőszék négy ajánlást adott ki, amelyek közül a Bizottság hármat elfogadott, egyet pedig részben elfogadott, és ezek végrehajtása folyamatban van.

[7] Lásd a Bizottság válaszait a Számvevőszék 22/2025. sz. különjelentésére: Pénzügyi korrekciók a kohéziós politikában | Európai Számvevőszék, COM-Replies-SR-2025-22_HU.pdf.

16/2025. számú különjelentés: Uniós finanszírozás az erdőtüzek leküzdésére[8]

A Bizottság üdvözli a Számvevőszéknek az erdőtüzek uniós finanszírozásáról szóló különjelentését (**3.29. bekezdés**). Ami az erdőtüzekkel kapcsolatos intézkedésekre fordított uniós kiadások teljes körű áttekintésének hiányát illeti, a Bizottság megjegyzi, hogy a megosztott irányítás keretében végrehajtott alapok esetében az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa korlátozott számú mutatóban állapodott meg. A Számvevőszék arra vonatkozó nyilatkozata, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó finanszírozást hogyan különítették el[9], korlátozott számú eseten alapul, amelyek nem tekinthetők reprezentatívnak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz valamennyi releváns intézkedése tekintetében. A költségvetési kiadások nyomonkövetési és teljesítménymérési keretének létrehozásáról szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslat tartalmazza a 276. beavatkozási területet (Az erdőtüzek kockázatának csökkentését célzó megelőző intézkedések), amelyhez konkrét kimeneti és eredménymutatók kapcsolódnak.

A Bizottság elfogadta a Számvevőszék valamennyi ajánlását, és elő fogja mozdítani a bevált gyakorlatokat a legnagyobb potenciális hatással járó projektek megcélzása érdekében. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy egyértelmű és naprakész kockázati térképeket kell használni, figyelembe véve a hosszú távú fenntarthatóságot, valamint a földrajzi lefedettséget és a kockázatalapú kritériumokat egymást kiegészítve kell alkalmazni.

A Bizottság új közleményt tett közzé a vegetációtűz kockázatának integrált kockázatkezeléséről (2026), amelyben holisztikus uniós megközelítést vázol fel a megelőzésre, a felkészültségre, a reagálásra és a helyreállításra vonatkozóan, a Bizottság és a tagállamok által végrehajtandó intézkedésekkel.

[8] Lásd a Bizottság válaszait a Számvevőszék 16/2025. sz. különjelentésére: Uniós finanszírozás az erdőtüzek leküzdésére | Európai Számvevőszék, COM-Replies-SR-2025-16_HU.pdf.

[9] Lásd a Számvevőszék 29. bekezdést megelőző alcímét, a 10. és 32. bekezdést, valamint a 2. és 3. háttérmagyarázatot.

2. RÉSZ – A TÖBBÉVES PÉNZÜGYI KERET 2. FEJEZETE ALÁ TARTOZÓ PROGRAMOK TELJESÍTMÉNYE

Teljesítménybeszámolási keretrendszer

A Bizottság üdvözli a Számvevőszék azon értékelését, hogy a Bizottságnak a 2024. évi éves irányítási és teljesítményjelentésben (AMPR) foglalt, az MFF 2. fejezetére vonatkozó teljesítményjelentése követte a szervezeti utasításokat, és hogy a bejelentett kötelezettségvállalásokban vagy kifizetésekben nem tártak fel lényeges hibákat (**3.45–3.46. bekezdés**).

Teljesítménymutatók

A Bizottság üdvözli a Számvevőszék azon értékelését, hogy a 2014–2020-as és a 2021–2027-es időszakra vonatkozóan bejelentett teljesítménymutatókat nagyrészt a SMART-elv szerint határozták meg (**3.50. bekezdés**).

A programteljesítmény-kimutatásokban (az AMPR 4. mellékletében) szereplő alapvető teljesítménymutatók megegyeznek az Európai Parlament és a Tanács által elfogadott, a programra vonatkozó jogszabályi keretekben, például a kohéziós politika teljesítménymérési keretében meghatározott mutatókkal.

A Bizottság úgy véli, hogy az uniós költségvetési programok teljesítményére vonatkozó éves nyomon követéssel és jelentéstétellel összefüggésben az outputok és az eredmények a legmegfelelőbb és leghasznosabb mutatók a teljesítményértékeléshez. Ezek a mutatók lehetővé teszik a végrehajtás előrehaladásának időben történő nyomon követését, és közvetlenül az uniós finanszírozású beavatkozásoknak tulajdoníthatók (**3.52–3.54. bekezdés**).

A Bizottság egyetért azzal, hogy az értékelések keretében fontos felmérni az uniós finanszírozás hatásait. Amint azonban azt a minőségi jogalkotási eszköztár is elismeri, a hatásmutatók éves nyomon követés során történő alkalmazása jelentős módszertani korlátoktól függ, különösen a finanszírozott tevékenységek és a megfigyelt változások közötti kapcsolatok megállapításának nehézségétől, valamint a mérhető hatások elérésével járó időbeli eltolódástól. Ez a korlát különösen a foglalkoztatás, az oktatás és képzés, valamint a társadalmi befogadás területén releváns. Az egyéneket célzó beavatkozások esetében a megbízható hatásméréshez általában kontrafaktuális hatásértékelésekre, valamint a kontrollcsoportok adatainak és fejlett elemzési módszereknek a használatára van szükség.

A 2021–2027-es teljesítménymérési keret tükrözte az előző programozási időszak tanulságait, és kezelte az azonosított korlátokat, többek között a 2014–2020-as kohéziós politikai keret eredménymutatóinak korlátozott rendelkezésre állását.

A teljesítménymutatók kiválasztása a programteljesítmény-kimutatásokban

A programteljesítmény-kimutatások legfeljebb kilenc teljesítménymutatót tartalmaznak a vonatkozó programrendeletekben meghatározott alapvető teljesítménymutatók közül. A kiválasztás elsősorban a mutatók relevanciáján és azon alapul, hogy mennyire képesek érdemben lefedni a program célkitűzéseit. Emellett az alapvető teljesítménymutatók teljes köre továbbra is nyilvánosan hozzáférhető marad a programteljesítmény-kimutatások weboldalán közzétett, erre a célra létrehozott PDF-fájlban.

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a Kohéziós Alap (KA) esetében a mutatókat a tagállamokban való használatuk gyakorisága és a vonatkozó uniós szakpolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulásuk alapján választották ki. Ennek eredményeként a bejelentett értékek reprezentatív áttekintést nyújtanak az uniós programok célkitűzéseinek megvalósítása terén elért eredményekről.

„Konkrét példák az eredményekre" című szakasz

A programteljesítmény-kimutatások számos kiegészítő szakaszt tartalmaznak, amelyek a program teljesítményére vonatkozó információkat mutatják be (**3.49. bekezdés**). E szakaszok egyike a „Konkrét példák az eredményekre", amely a program végrehajtását és eredményeit szemléltető példákkal szolgál. A program jellegétől és végrehajtási szakaszától függően ezek a példák utalhatnak a helyszínen már elért eredményekre vagy más releváns végrehajtási mérföldkövekre, beleértve a kiválasztott műveletektől várt outputokat és eredményeket is. Ez különösen fontos a hosszabb végrehajtási ciklusú programok, például az ERFA és a Kohéziós Alap (KA) esetében. Az ebben a szakaszban szereplő leírások átláthatóan jelzik a jelentésben szereplő eredmények jellegét és szakaszát.

A mutatók célértékei felé tett előrehaladás értékelése

A Bizottság üdvözli a Számvevőszék azon értékelését, hogy az általános teljesítménymérési keret stabilitását biztosította az a tény, hogy változatlan maradt a mutatók célértékeik felé tett előrehaladásának értékelésére szolgáló módszertan (**3.78. bekezdés**).

A Bizottság elismeri, hogy egyes esetekben különbségek vannak a Számvevőszék és a Bizottság arra vonatkozó értékelései között, hogy a teljesítménymutatók jó úton haladnak-e céljaik elérése felé. Ezek a különbségek a különböző módszertani megközelítések alkalmazásából erednek, amelyek eltérő következtetésekhez vezethetnek. A Bizottság értékelése nemcsak a korábban bejelentett eredményeket veszi figyelembe, hanem további releváns információkat is, többek között a kiválasztott és végrehajtott műveletek aktuális helyzetét, a pénzügyi végrehajtást, valamint a korábbi programozási időszakokból levont tanulságokat.

Ami az ERFA-ra és a Kohéziós Alapra vonatkozó mérföldkövek korlátozott számát illeti, a Bizottság megjegyzi, hogy a teljesítménymonitoring-rendszer jelenlegi felépítése teljes mértékben összhangban van az Európai Parlament és a Tanács által létrehozott alkalmazandó kerettel.

Ami az Erasmus+ mutatókat illeti, egyes célok korai elérése azt a kontextust tükrözi, amelyben azokat meghatározták. Néhány célt óvatos feltételezések alapján határoztak meg a program elején, egy olyan időszakban, amelyet a tanulási célú mobilitás Covid19-világjárványt követő, az eredetileg vártnál gyorsabban előrehaladó helyreállása jellemzett. A Bizottság adott esetben felül fogja vizsgálni a fennmaradó végrehajtási időszakra vonatkozó célértékeket.

A Bizottság azt is hangsúlyozza, hogy a program teljesítményének átfogó értékeléséhez a mutatókra vonatkozó adatok és más mennyiségi és minőségi bizonyítékok együttes elemzésére van szükség.

A bejelentett adatok nyomonkövethetősége

A Bizottság üdvözli a Számvevőszék azon értékelését, hogy a programokra vonatkozó legtöbb mennyiségi hivatkozás releváns alátámasztó bizonyítékokon alapult, és hogy a bejelentett teljesítményadatok nyomonkövethetősége jó volt (**3.47., 3.55–3.57. bekezdés**).

Az Erasmus+ mutatókkal kapcsolatban a Bizottság üdvözli a Számvevőszék azon értékelését, hogy a program jó példa a teljesítmény nyomon követése és értékelése terén bevált gyakorlatokra (**3.76. bekezdés**). Ezzel összefüggésben a Bizottság üdvözli a Számvevőszéknek a teljesítménymutatók nyomon követésével kapcsolatos pozitív értékelését, és kifejezi elkötelezettségét amellett, hogy a jövőbeli jelentéstételi ciklusokban továbbra is szorosan nyomon kövesse az elért eredményeket, beleértve az éves irányítási és teljesítményjelentésre vonatkozó utasításokkal való teljes körű összhang biztosítását is (**3.55. és 3.76. bekezdés**).

A Bizottság úgy véli, hogy a teljesítményadatok megbízhatóságának, következetességének és minőségének biztosítása kulcsfontosságú a program végrehajtásának megbízható nyomon követéséhez és az arról való jelentéstételhez. A teljesítménybeszámolási ciklus során különös figyelmet fordít erre a szempontra.

3.1. ajánlás. A teljesítménybeszámolás minőségének javítása

A Bizottság:

a) határozzon meg hatásmutatókat a programok hosszú távú teljesítményére vonatkozó értékelés elősegítése érdekében, melynek eredményei felhasználásra fognak kerülni a 2021–2027-es MFF utólagos értékelései során;

b) aktualizálja az Erasmus+ program célértékeit a jelenlegi eredmények és a fennmaradó végrehajtási időszak alapján.

Megvalósítás céldátuma: 2026. évi AMPR.

A Bizottság **nem fogadja el** a 3.1. ajánlás a) pontját.

A Bizottság úgy véli, hogy a teljesítménymonitoringnak főként output- és eredménymutatókra kell támaszkodnia, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a finanszírozott beavatkozásokhoz, és időben mérhetők. Másrészt a legtöbb területen a hatásokat csak a minőségi jogalkotás keretében végzett értékelések révén lehet érdemben értékelni, amelyek gyakran fejlett módszereken alapuló célzott elemzési munkát igényelnek, beleértve a kontrafaktuális hatásvizsgálatot is. Ez az elemzési munka gyakran több adatforráson alapul, és azt további információk, többek között minőségi adatok, valamint célzott tanulmányok támasztják alá. Emellett az ilyen mutatóknak az éves költségvetési jelentéstétel keretében történő közzététele úgy is felfogható, mint amely szoros kapcsolatot feltételez e mutatók változásai és a kapcsolódó finanszírozás között. Ebben az összefüggésben a hatásmutatók azonosítása olyan mérőszámok bevezetésének kockázatával jár, amelyek nem tükrözik érdemben az ok-okozati hatásokat, és az értékelések túlzott egyszerűsítéséhez vezethetnek.

A Bizottság **elfogadja** a 3.1. ajánlás b) pontját.

3.2. ajánlás. A program főbb eredményeit bemutató összefoglaló javítása

A Bizottságnak a programteljesítmény-nyilatkozatok „Konkrét példák az eredményekre” című nyitó fejezetében csak a tényleges eredményeket kell közzétennie.

Megvalósítás céldátuma: 2026. évi AMPR.

A Bizottság **részben elfogadja** ezt az ajánlást.

A Bizottság egyetért azzal, hogy a nyitó fejezetben bemutatott, konkrét példákat leíró információknak tartalmazniuk kell a tényleges eredményeket. Egyes megosztott irányítású programok esetében a végrehajtás alatt álló kiválasztott projektekre vonatkozó jelentéstétel továbbra is releváns, mivel számos beruházás többéves jellegű, és jelentős végrehajtási időt igényel. A Bizottság továbbra is biztosítani fogja az éves irányítási és teljesítményjelentés 4. mellékletében szereplő átlátható jelentéstételt azáltal, hogy egyértelműen feltünteti, ha a bejelentett adatok olyan kiválasztott vagy folyamatban lévő projektekre vonatkoznak, amelyeket még nem hajtottak végre teljes mértékben. A végrehajtás előrehaladtával a jelentéstétel egyre inkább a tényleges végrehajtási értékekre és eredményekre fog támaszkodni.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE – 4. FEJEZET: BEVÉTELEK

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

A Bizottság üdvözli, hogy az Európai Számvevőszék megfigyelése szerint a bevételi tranzakciók továbbra is mentesek lényeges hibáktól, és hogy a bevételhez kapcsolódó vizsgált rendszereket összességében véve hatékonynak értékelte. A Bizottság intézkedni fog a Számvevőszék által, valamint a saját kontroll- és ellenőrzési munkája során azonosított problémákkal kapcsolatban is.

Ami a **bruttó nemzeti jövedelem (GNI-) alapú saját forrásokat** illeti, a Bizottság nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy a tagállamok szorosan nyomon kövessék a GNI-fenntartásokkal kapcsolatos munka időben történő benyújtását. A Bizottság létrehozott egy rendszert annak nyomon követésére, hogy a tagállamok megfelelnek-e a jogi követelményeknek, és átlátható módon tájékoztatja az érdekelt feleket a fenntartások helyzetéről.

Ami a **héaalapú saját forrást** illeti, a Bizottság üdvözli a Számvevőszék azon észrevételét, hogy jelentősen csökkent a héa-fenntartások száma, valamint hogy előrelépés történt a több mint öt éve érvényben lévő fenntartások visszavonása terén. A Bizottság folytatja a lezáratlan fenntartások számának csökkentésére irányuló erőfeszítéseit. A Bizottság továbbra is teljes mértékben elkötelezett a lezáratlan kérdések kezelése és megoldása mellett.

A **tradicionális saját forrásokat** illetően a Bizottság folytatja a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések nyomon követését, és 19 tagállam 2026. évi ellenőrzési programjába külön témaként belefoglalta az A- és B-számlák vizsgálatát.

Ami az **újrafeldolgozásra nem kerülő műanyag csomagolási hulladékon alapuló uniós bevételeket** illeti, 2026 első negyedévében a Bizottság befejezte az erre az új saját forrásra vonatkozó első ellenőrzési ciklust. A Bizottság fenntartásokat fogalmazott meg azon tagállamokkal szemben, amelyek nem alkalmazzák a két összeállítási módszert, valamint más olyan esetekkel kapcsolatban, ahol hiányosságokat tárt fel.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

A tranzakciók szabályszerűsége

A Bizottság üdvözli a 65 visszafizetési felszólításból álló mintára vonatkozó számvevőszéki értékelést (**4.8. bekezdés**), amely megállapította, hogy egyik visszafizetési felszólítás sem tartalmazott számszerűsíthető hibát.

1. Az irányítási és kontrollrendszerek egyes elemeinek vizsgálata

Egyes tagállamok késedelmesen kezelik a GNI-fenntartásokat

A Bizottság nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy szorosan figyelemmel kísérje, a tagállamok időszerűen benyújtják-e a GNI-fenntartásokkal kapcsolatos munkát (**4.10.–4.11. bekezdés**). A Bizottság létrehozott egy rendszert annak nyomon követésére, hogy a tagállamok megfelelnek-e a jogi követelményeknek ebből a szempontból (beleértve adott esetben emlékeztetők küldését és késedelmi kamat felszámítását), és átlátható módon tájékoztatja az érdekelt feleket a fenntartások helyzetéről.

A GNI-fenntartások kamatainak alkalmazására vonatkozó korlátozások

Ami a Számvevőszék késedelmi kamat felszámításával kapcsolatos észrevételeit illeti (**4.12–4.13. és 4.15. bekezdés**), a Bizottság nem ért egyet azzal az állítással, hogy csak korlátozott mértékben használja ezt a jogalkotási eszközt.

Amint azt a Számvevőszék 2023. évi jelentésére[1] adott válaszában már említette, a Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy valamennyi megszüntetett fenntartás esetében értékelte, hogy a késedelmi kamatra vonatkozó jogi rendelkezések alkalmazandók-e. 2025-ben a Bizottság 10 tagállamban 19 fenntartást oldott fel, és kamatot számított fel arra a két fenntartásra, amelyek esetében késedelmi kamat volt esedékes.

A Bizottság egyetért a Számvevőszék azon észrevételével (**4.16. bekezdés**), hogy a késedelmi kamatok arra ösztönzik a tagállamokat, hogy kellő időben foglalkozzanak a fenntartásokkal. A Bizottság az egyértelműség kedvéért rögzíti, hogy valamennyi tagállam azonos bánásmódban részesül. Azokban az esetekben, amikor a kamatköteles fenntartások hatása számszerűsíthető, a késedelmi kamatot mindig egyenlően és az összes tagállamra vonatkozó megkülönböztetés nélkül kell alkalmazni.

A héaalapú saját források rendszerének egyszerűsítése

A Bizottság üdvözli a Számvevőszék értékelését (**4.17. bekezdés**), amely szerint a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben a héaalapú saját forrás egyszerűsítése jelentősen csökkentette a héafenntartások számát.

A tradicionális saját források tagállami kezelése és könyvelése

Ami a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések nyomon követését illeti (**4.18. bekezdés**), a Bizottság hangsúlyozza, hogy a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések számának 2025 végi növekedése (14 %) főként annak tudható be, hogy az újonnan bevezetett TORMIS alkalmazás eredményeként 2025-ben kétszer annyi ellenőrzési jelentést adtak ki, mint 2024-ben, ami lehetővé tette a Bizottság számára, hogy az ellenőrzés tényleges évében több jelentést véglegesítsen. A jelentések megnövekedett száma 2025-ben több mint kétszer annyi új kérdést eredményezett, mint 2024-ben.

[1] 2023. évi éves jelentések a 2023. évi pénzügyi évre vonatkozó uniós költségvetés végrehajtásáról, valamint a 2023. évi pénzügyi évre vonatkozó 9., 10. és 11. Európai Fejlesztési Alapból (EFA) finanszírozott tevékenységekről.

Ami a 2025-ben lezárt kérdések számának 2024-hez viszonyított csökkenését és a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos, régóta fennálló nyitott kérdéseket (**4.19. bekezdés**) illeti, a Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések összetettsége és sokfélesége eseti értékelést igényel. A legtöbb esetben ezek a kérdések nagyon összetett helyzetekre vonatkoznak, vagy a tagállamokban folyamatban lévő bírósági eljárások kimenetelétől, illetve a tagállamok belső eljárásainak, informatikai rendszereinek vagy jogszabályainak módosításától függnek.

A műanyagokra vonatkozó tagállami adatok és a kapcsolódó fenntartások

Amint az a 16/2024. sz. különjelentésre (COM-Replies-SR-2024–16_HU.pdf) adott válaszában is szerepel, a Bizottság a vizsgálatai során ellenőrzi a nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladék kiszámításához használt forrásadatokat (**4.25–4.27. bekezdés**) annak biztosítása érdekében, hogy az adatok megfelelőek és kellő minőségűek legyenek, elegendő lefedettséget biztosítsanak, azokat megfelelő módon gyűjtsék, valamint a nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladék kiszámítására szolgáló módszerek megbízhatóak és nyomon követhetők, az eredmények pedig következetesek legyenek. A feltárt hiányosságok tekintetében a Bizottság szükség esetén fenntartásokat fogalmazott meg, és határidőket tűzött ki a fenntartások kezelésére. A Bizottság 2026 júniusáig 52 fenntartást fogalmazott meg az eddig elvégzett ellenőrzések alapján. Ezek többek között a keletkezett műanyag csomagolási hulladék mennyiségének kiszámítására és a becsléshez használt két módszerre vonatkoztak. 2026 első negyedévében a Bizottság a fennmaradó öt tagállamban tett látogatással lezárta ezen új saját forrás első ellenőrzési ciklusát. A Bizottság ismételten hangsúlyozza a fenntartási mechanizmus fontosságát az adatok javításának folyamatában, és bízik abban, hogy az adatok a fenntartások feloldása előtt elérik az előírt minőségi, pontossági és megfelelési szintet.

Uniós vámhatóság és uniós vámügyi adatközpont

A Számvevőszék jelentése szerint a Bizottság lépéseket tett az uniós vámügyi adatközpont e-kereskedelmi szakasza fejlesztőjének kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás során (**4.28.–4.30. bekezdés**). Az első prototípust 2025 második negyedévétől 2025 negyedik negyedévéig fejlesztették, az uniós vámügyi adatközpont kulcsfontosságú alapelemeinek modellezése és megvalósíthatóságuk megerősítése érdekében. Ezzel párhuzamosan kidolgozták az e-kereskedelemben használt kis értékű küldeményekre vonatkozó *de minimis* küszöbérték eltörlésére, valamint a 3 EUR összegű vámok és kezelési díj érvényesítésére vonatkozó átmeneti megoldást, amelynek telepítése folyamatban van, üzemkezdésre készen (2026. július 1-jétől a 3 EUR összegű vámok és 2026. november 1-jétől a kezelési díj esetében).

2026. június 8-án teljes körű pályázat került közzétételre az e-kereskedelmi adatközpont versenypárbeszéd keretében történő beszerzésére.

Ezzel párhuzamosan 2025 negyedik negyedéve óta az ad hoc munkacsoport a tagállamokkal tartott különböző üléseken szakértői értékelésnek vetette alá a Bizottság munkáját, és beépítette az észrevételeket. Hasonló párhuzamos megbeszélésekre került sor a főbb e-kereskedelmi szolgáltatókkal is. A pályázati eljárás várhatóan 2027 első negyedévére zárul le. Ez egy és egynegyed évet hagyna az uniós e-kereskedelmi vámügyi adatközpont fejlesztésére, tesztelésére és megvalósítására, mielőtt a 2028. július 1-jén működésbe lépne. Tekintettel egy ilyen projekt eredendő összetettségére, mindig fennáll a kisebb késedelmek kockázata, de meg kell jegyezni, hogy a kis értékű szállítmányokra vonatkozó (2026. július 1-jétől esedékes) 3 EUR összegű vám és (2026. november 1-jétől esedékes) uniós e-kereskedelmi kezelési díj kezelése e szerződésen kívül történik, és azok a várható esedékességi időpontokra működőképesek lesznek.

Az e-kereskedelmi adatközpont tapasztalataira építve, a hivatalosan létrehozandó uniós vámhatóság irányítása alatt kerül sor a teljes uniós vámügyi adatközpont kifejlesztésére. A teljes uniós adatközpont várhatóan 2030-ra lesz működőképes, megelőzve a vonatkozó rendelkezések 2031-es hatálybalépését (a végleges megállapodás[2] 39. és 208. cikkének kombinációja).

Átállás a digitális és interoperábilis uniós vámkörnyezetre

A Bizottság egyetért azzal, hogy az Uniós Vámkódex jelenlegi digitalizációjának előnyei csak akkor érhetők el teljes mértékben, amikor már valamennyi tagállam befejezte a vonatkozó rendszerek telepítését, és teljes adatkészleteket továbbít a Bizottságnak (**4.31–4.34. bekezdés**). Ez a beágyazódás megkönnyíti az összes uniós vámügyi informatikai rendszer gyors integrációját, és harmonikus informatikai környezetet biztosít a magánvállalkozások és az érdekelt felek számára.

A Bizottság megjegyzi, hogy az Uniós Vámkódex elektronikus környezetének általános megvalósítása jelentősen előrehaladt, és hogy az Uniós Vámkódex munkaprogramjában előírt rendszerek többsége működőképes, a tagállamok az Uniós Vámkódex teljes mértékben integrált digitális környezetében dolgoznak, és kiaknázzák az Uniós Vámkódex által kínált valódi előnyöket. A fennmaradó késedelmek korlátozott számú tagállamot érintenek, és több esetben csak az új rendszerekre való átállás végső szakaszait érintik. Mára az összes központi rendszer 100 %-át és az összes nemzeti rendszer 97 %-át telepítették. A decentralizált transzeurópai rendszerek esetében a megvalósítás mértéke 93 %: öt tagállam továbbra is késedelemmel szembesül az AES (automatizált kiviteli rendszer) egy vagy több nem alapvető funkciója tekintetében, tizenegy tagállam még nem hajtotta végre teljes körűen a behozatalkor történő központi vámkezelésre vonatkozó projektet, három tagállam pedig késedelemmel szembesült a biztosítékkezelési rendszer nemzeti összetevője tekintetében. Időközben bevezették a nemzeti fejlesztéseket igénylő többi transzeurópai rendszert: a 2. generációs importellenőrzési rendszer (ICS2) 1., 2. és 3. kiadását, az új számítógépesített árutovábbítási rendszer (NCTS) 5. és 6. szakaszát, az automatizált kiviteli rendszer (AES) 1. lépését, azaz az alapvető funkciókat, valamint az uniós státusz igazolása (PoU) 1. és 2. szakaszát (bár ez utóbbi még nem tartalmazza az európai egyablakos tengerügyi ügyintézési rendszerrel való interfészt, amelyre 2027. március 1-jéig eltérést engedélyeztek).

2025-ben kötelezettségszegési eljárás indult azon tagállamokkal szemben, amelyek még nem tettek eleget a nemzeti behozatali rendszerek (NIS) létesítése, a légi szállítás átmeneti megőrzése (TS Air) rendszer és a Surveillance III adatok továbbítása tekintetében fennálló kötelezettségeiknek. Ami a nemzeti behozatali rendszereket és a TS Air rendszert illeti, a végrehajtás késedelme miatt nyolc tagállammal szemben indult kötelezettségszegési eljárás az egyes elektronikus rendszerek tekintetében. A Bizottság beavatkozását követően több tagállam már elérte a megfelelést, és a Bizottság arra számít, hogy a kötelezettségszegések a közeljövőben megszűnnek. Több más tagállam

[2] Az Európai Parlament és a Tanács 2026. március 26-i politikai megállapodása az EU vámuniójának átfogó reformjára irányuló 2023. évi bizottsági javaslatról (https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs/eu-customs-reform_hu).

jelenleg véglegesíti a végrehajtást, és kötelezettséget vállalt arra, hogy 2026-ban – a Bizottság szoros nyomon követése mellett – teljesítik a megfelelési feltételeket. A NIS és a TS Air tekintetében csak nagyon kevés esetben van szükség kötelezettségszegési eljárás keretében végrehajtott eszkalációra.

Ami az automatizált kiviteli rendszert (AES) illeti, egy kötelezettségszegési eljárás folyamatban van, és a Bizottság szolgálatai ellenőrzik a megfelelést néhány további tagállam esetében, amelyekhez adminisztratív leveleket intéznek. A válaszoktól függően a Bizottság dönthet úgy, hogy a közeljövőben további kötelezettségszegési eljárásokat indít.

Hasonlóképpen, a Surveillance III tekintetében kötelezettségszegési eljárás indult tizenhárom olyan tagállammal szemben, amelyek nem továbbították a 21-03. melléklet szerinti teljes adatkészletet. Az említett eljárások megindítását követően több tagállam elérte a megfelelést, és a vonatkozó kötelezettségszegési eljárások lezárását javasolták. A fennmaradó esetek körében a többi tagállam kötelezettséget vállalt arra, hogy 2026 első felében befejezi a teljes adatkészletre való átállást, és már jelentős technikai előrelépést értek el. A Bizottság szorosan nyomon követi ezeket a kötelezettségvállalásokat, és készen áll arra, hogy szükség esetén további végrehajtási intézkedéseket hozzon.

A Bizottság ezért úgy véli, hogy a kötelezettségszegési eljárások hatékony eszköznek bizonyultak a megfelelés felgyorsításában. Ami a folyamatban lévő kötelezettségszegési eljárásokat illeti, a jelenlegi végrehajtási tervek azt mutatják, hogy a legtöbb esetben még azelőtt el lehetne érni a teljes megfelelést, hogy szükségessé válna a kötelezettségszegési eljárás következő eljárási szakasza.

A Bizottság továbbra is szorosan nyomon követi az Uniós Vámkódex valamennyi elektronikus rendszerének megvalósítását, és szükség esetén támogatja a tagállamokat.

2026 végére a Vámkódex szerinti teljes digitális teljesítési arányra vonatkozó előrejelzésnek el kell érnie kb. 99 %-ot. A transzeurópai rendszerek telepítésének el kell érnie a 99,3 %-ot, a nemzeti rendszerek működőképességének pedig a 98,5 %-ot. Bizonyos késedelmek valószínűleg 2026 utánra is kiterjednek majd; ezek ismertek, azonosításra kerültek és kezelésük folyamatban van. A Bizottság arra ösztönzi azokat a tagállamokat, amelyek esetében a befejezési időpont 2026 utánra esik, hogy lehetőség szerint hozzák előre ezeket az időpontokat.

A Bizottság továbbra is törekedni fog az Uniós Vámkódex munkaprogramjának teljes körű végrehajtására, és szükség esetén az uniós vámjogszabályok egységes végrehajtásának biztosítása érdekében fel fogja használni az összes rendelkezésre álló végrehajtási eszközt, beleértve a Bírósághoz fordulást is.

2. Éves tevékenységi jelentések

A Bizottság üdvözli a Számvevőszék értékelését (**4.35–4.36. bekezdés**), amely szerint a Költségvetési Főigazgatóság és az Eurostat által közzétett 2025. évi éves tevékenységi jelentésekben szereplő, a saját források szabályszerűségére vonatkozó információk általában megerősítették megállapításait és következtetéseit.

3. Következtetések és ajánlások

Lásd a Bizottság III. szakaszban adott válaszát a **4.41. bekezdés** 4.1. ajánlása tekintetében.

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ AJÁNLÁSOKRA

4.1. ajánlás – Egyértelműbb szabályok javaslása a késedelmi kamatok felszámítására vonatkozóan

A GNI rendelkezésre bocsátásáról szóló rendeletre irányuló javaslatában tisztázza a késedelmi kamatokra vonatkozó egyértelmű és teljes szabályokat annak érdekében, hogy kamat kerüljön felszámításra abban az esetben, ha a tagállamok az előírt határidőn belül nem nyújtják be a szükséges információkat.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

A Bizottság **részben elfogadja** a 4.1. ajánlást.

A Bizottság szisztematikusan értékeli a kamat alkalmazását abban az esetben, ha a tagállamok az előírt határidőn belül nem nyújtják be a szükséges információkat, és minden olyan esetben kamatot alkalmaz, amikor teljesülnek a kamatszámítás feltételei.

A rendelkezésre bocsátásról szóló rendeletre irányuló, jelenleg belső vita tárgyát képező, küszöbön álló javaslatában a Bizottság egyszerűsíteni és harmonizálni kívánja a GNI-re vonatkozó késedelmi kamatok alkalmazását azokban az esetekben, amikor a tagállamok nem nyújtják be a szükséges információkat. A Bizottság azonban rámutat arra, hogy ebben a szakaszban nincs abban a helyzetben, hogy konkrét kötelezettségvállalásokat tegyen a lehetséges jogalkotási javaslatokkal, valamint a Parlamenttel és a Tanáccsal folytatott jogalkotási tárgyalások eredményével kapcsolatban.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE – 5. FEJEZET: Egységes piac, innováció és digitális gazdaság

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

A többéves pénzügyi keret 1. fejezete (Egységes piac, innováció és digitális gazdaság) keretében 2025-ben teljesített kifizetések számos programra kiterjednek, mint például a Horizont Európa (HE), az Európai Unió jelenlegi kiemelt kutatási és innovációs keretprogramja, annak elődje, a Horizont 2020 (H2020) és az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF). A kutatási projektek általában többéves jellege miatt az ellenőrzött kutatási kifizetések kétharmada 2024-ben még mindig a H2020-hoz kapcsolódott.

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék által becsült hibaszintet (**5.11. pont**), amely az elmúlt években feltárt hibaszinttartományon belül volt, de kissé alacsonyabb a 2024. évi szintnél.

A források folyósításának módja közvetlen hatással van a hibakockázatra, és a szabályok egyszerűsítése csökkentheti ezt a kockázatot. A Bizottság emlékeztet továbbá arra, hogy a Horizont Európa már minden uniós finanszírozási program esetében a Bizottság belső szabályzatához csatolt szervezeti támogatásimegállapodás-mintát használja, valamint a megfelelő területeken széles körben előirányozza az egyszerűsített költségelszámolási módszerek (egységköltség, százalékos átalány és egyösszegű átalány) alkalmazását és egyszerűbb költség-visszatérítési rendszereket alkalmaz. A támogatásimegállapodás-mintára vonatkozó további iránymutatás a megjegyzésekkel ellátott támogatási megállapodásban található. A Bizottság változatlanul teljes mértékben elkötelezett a szabályok és eljárások további egyszerűsítése mellett annak érdekében, hogy csökkentse a hibakockázatot és a kedvezményezettek terheit.

Ezzel összefüggésben a Bizottság célja, hogy a közzétett munkaprogramok pályázati költségvetésének körülbelül 50 %-át 2027-re már egyösszegű átalány formájában nyújtsa. A Bizottság elkötelezett amellett, hogy a minőség és az integritás fenntartása érdekében folyamatosan nyomon kövesse és értékelje az egyösszegű támogatások alkalmazását, és rendszeresen frissíti az e területre vonatkozó iránymutatását.

A vissza nem térítendő támogatásokból álló minta (a Horizont Európa II. pilléréből kiválasztott 120 egyösszegű támogatás) bizottsági elemzése azt mutatja, hogy az egyösszegű támogatásokat és a tényleges költségeken alapuló vissza nem térítendő támogatásokat összehasonlítva nincs jelentős különbség az összes személyi költségnek az összköltséghez viszonyított arányában. Elemzésünk alapján nincs bizonyíték arra sem, hogy a személyi költségek aránya szisztematikusan magasabb lenne az egyösszegű támogatások alkalmazása esetén.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. A tranzakciók szabályszerűsége

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék által becsült 2,9 %-os hibaszintet (**5.11. pont**) és intézkedni fog a Számvevőszék által azonosított problémákkal kapcsolatban (**5.11–5.27. pont**) az alábbi szakaszban foglaltak szerint.

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék által észlelt számszerűsíthető hibákat, amelyek esetében további intézkedésekre van szükség.

A legtöbb hiba a személyi költségeket érinti

A Bizottság elismeri, hogy továbbra is a személyi költségek jelentik a fő hibaforrást (**5.16. pont**), ami logikus következménye annak, hogy a kedvezményezettek által a Horizont Európa keretében elszámolt teljes költség legnagyobb részét a személyi költségek teszik ki. A Bizottság azt is tudomásul veszi, hogy két nem számszerűsíthető hiba merült fel amiatt, hogy a Horizont Európa projektekben helytelenül alkalmazták a személyi költségek kiszámítására vonatkozó szabályokat.

Nem a projekten töltött időre elszámolt költségek

Ami az **5.17. pontban** foglalt észrevételt illeti, a Bizottság tudomásul veszi a megállapításokat, amelyek szerint egyes projektek esetében helytelenül számolták el a fellépésre fordított időt. A tényleges költségeken alapuló vissza nem térítendő támogatások esetében a fellépés végrehajtásához szükséges személyi költségeket valóban közvetlenül kell mérni. Ehhez megbízható munkaidő-nyilvántartási rendszerek révén rögzíteni kell a fellépés végrehajtására fordított órák (H2020) vagy napok (Horizont Európa) tényleges számát.

A korábbi és jelenlegi tájékoztató rendezvények során folyamatosan hangsúlyozásra került ez a kulcsfontosságú szempont. Ez különösen igaz a különböző uniós országokban zajló, a Horizont Európa végrehajtásáról szóló, nemrégiben elindított 2026-os nemzeti rendezvényekre („tour de capitales”), amelyeken különös hangsúlyt kap a költségigénylésekben előforduló hibák elkerülése, beleértve a személyi költségekkel kapcsolatos hibákat is.

A Bizottság folyamatosan nyomon követi az uniós finanszírozási programok végrehajtását, és levonja a tanulságokat annak érdekében, hogy azonosítsa a legmegfelelőbb finanszírozási modelleket, figyelembe véve a szakpolitikai célkitűzéseket és politikai prioritásokat, valamint az alkalmazandó jogi keret határait. Az **5.1. háttérmagyarázatban** szereplő konkrét észrevételeket illetően a Bizottság elismeri annak fontosságát, hogy a finanszírozási modell továbbra is megfeleljen a célnak, és értékelni fogja annak gyakorlati következményeit az érintett kedvezményezett tekintetében.

Az óradíjak, illetve napidíjak helytelen kiszámítása

Ami az **5.19.** és **5.20. pontban** foglalt észrevételeket illeti, a Bizottság tudomásul veszi a megállapításokat, amelyek szerint egyes projektek esetében helytelenül számították ki az óradíjat (a Horizont 2020 esetében) és a napidíjat (a Horizont Európa esetében). A kedvezményezetteknek személyi költségeiket az alkalmazandó Horizont 2020 és Horizont Európa támogatási megállapodásokból eredő, alkalmazandó képletek szerint kell kiszámítaniuk, amelyek részletesebb ismertetését és magyarázatát a Horizont 2020 megjegyzésekkel ellátott támogatásimegállapodás-

mintája (H2020 AGA) és a Horizont Európa program keretében is alkalmazott, megjegyzésekkel ellátott szervezeti támogatási megállapodás (AGA) tartalmazza.

A Horizont 2020 programban ténylegesen több lehetőség is rendelkezésre állt a ledolgozott órák meghatározására az óradíj helyes kiszámítása során. Ezzel szemben a Horizont Európa egységes számítást követ a jelenlegi többéves pénzügyi keret legtöbb uniós programjában, egyszerűsített napidíjszámítással, a beszámolási időszak időtartamára 215 napos alapon időarányosan meghatározva.

Az **5.2. háttérmagyarázatban** szereplő, *az elszámolt személyi költségek között feltüntetett nem támogatható költségekre* vonatkozó konkrét észrevételeket illetően a Bizottság tudomásul veszi, hogy egyes költségeket nem feltétlenül a kedvezményezettek viseltek, mivel azokat a nemzeti szociális biztonsági rendszerek megtérítették. Amint az helyesen említésre került, a tényleges költségekre vonatkozó általános elszámolhatósági feltételeknek megfelelően e költségeknek ténylegesen és egyértelműen a kedvezményezetteknél kell felmerülniük.

A Bizottság a múltbeli és jelenlegi tájékoztató rendezvények során, többek között a Horizont Európa végrehajtásáról szóló, nemrégiben elindított 2026-os nemzeti rendezvények („tour des capitales”) keretében folyamatosan felhívta a figyelmet az e téren alkalmazandó helyes számítási módszerekre és képletekre.

Egyéb, a fellépéshez nem szükséges közvetlen költségek

Ami az **5.21. pontban** foglalt észrevételeket illeti, a Bizottság tudomásul veszi, hogy előfordultak olyan esetek, amelyekben egyes költségeket a Számvevőszék nem tartott szükségesnek a fellépés végrehajtásához. Ez az egyik általános költségtámogathatósági feltétel, amely minden költségkategóriára általánosan alkalmazandó, és amelyet a kedvezményezetteknek be kell tartaniuk (az alkalmazandó támogatásimegállapodás-minta 6.1. cikke).

E tekintetben a Bizottság a korábbi és jelenlegi tájékoztató rendezvényeken, valamint a kedvezményezettektől – például a Kutatási Tájékoztató Szolgálat ügyfélszolgálatán keresztül – érkező kérdésekre adott válaszokban egyaránt hangsúlyozta annak fontosságát, hogy mind az általános, mind az egyedi költségtámogathatósági feltételeknek meg kell felelni.

Hiányosságok az egyösszegű támogatások alkalmazásakor

Válasz az 5.3. háttérmagyarázatra

Az egyösszegű támogatási kifizetésekkel kapcsolatos hiányosságok

A költségvetés alapos előzetes értékelésére vonatkozó bizonyítékok hiánya

A Bizottság emlékeztet arra, hogy a konszenzuskereső ülések – amelyek eredménye az összefoglaló értékelő jelentés – célja, hogy az értékelő szakértők közös álláspontot és egységes értékelést alakítsanak ki. Ezek során a szakértők összevetik egyéni álláspontjaikat, amelyek változhatnak is. Ezért nem szokatlan, hogy a szakértő egyéni értékelő jelentésében felmerülő aggályok nem szerepelnek a végső összefoglaló értékelő jelentésben. Azokban az esetekben, amikor nincs konszenzus az értékelők között, a szakértők a konszenzusos jelentésben rögzíthetik a kisebbségi vagy eltérő véleményeket. A három ellenőrzött eset egyikében sem rögzítettek kisebbségi véleményt, ami azt jelzi, hogy egyes szakértők kezdeti aggályait egyhangúlag elvetették a konszenzuskereső üléseken.

Ami a javasolt személyi költségek összehasonlító értékelését illeti, a Bizottság kiemeli, hogy a Horizont Európa több projektjében részt vevő szervezetek gyakran lényegesen eltérő személyiköltség-rátákat és személyi összköltségeket irányoznak elő a különböző projektekben. Ennek oka lehet például e projektek eltérő jellege, vagy az, hogy a résztvevők a szervezet különböző szervezeti egységei.

A Horizont Európa egyösszegű támogatásai értékelésének áttekintőtáblája a tényleges költségek visszatérítésén alapuló korábbi támogatások átlagos személyiköltség-rátáin alapul. Ezért természetes, hogy a vezető beosztású alkalmazottak számára előirányzott ráták meghaladják ezeket az átlagokat, beleértve a 80. percentilis feletti rátákat is. A szakértőket kifejezetten úgy tájékoztatják, hogy fogadják el ezt a magasabb személyi költségek indokaként, amennyiben megítélésük szerint megfelelő és szükséges a vezető beosztású személyzet képzettségi szintje. Hasonlóképpen, az elkövetkező évekre előirányzott személyi költségek várhatóan magasabbak lesznek a múltbeli értékeknél, figyelembe véve a bérek emelkedését és az inflációt.

A Bizottság ezért úgy véli, hogy a három ellenőrzött támogatás esetében az értékelés időpontjában indokolt volt az előirányzott összeg elfogadása.

Az elérendő eredmények nem egyértelmű meghatározása és a munkacsomagok elégtelen végrehajtása

A munkacsomagok elfogadásakor egyösszegű támogatások kifizetésére kerül sor, amennyiben a projektet a megjegyzésekkel ellátott támogatási megállapodás 1. mellékletében szereplő tevékenységleírásnak[1] megfelelően hajtották végre. A Horizont Európa keretében a munkacsomagokat az elvégzett tevékenységek alapján értékelik, függetlenül az elért eredményektől vagy célkitűzésektől. Nem szabad eltérni attól az elvtől, hogy a Horizont Európa egyösszegű támogatásai tevékenységalapúak, nem pedig az eredményeken vagy a sikeren alapulnak.

A kedvezményezetteknek nem elég elvégezniük a tevékenységeket, hanem egy minőségi minimumkövetelménynek is meg kell felelniük ahhoz, hogy a tevékenységeket befejezettnek lehessen tekinteni. A „megfelelő végrehajtás" kötelezettsége szerint a munkát megfelelően (azaz jó minőségben és az érintett terület normáinak megfelelően) és időben kell elvégezni[2].

Az alkalmazott minőségi minimumkövetelménynek minden Horizont Európa projekt esetében azonosnak kell lennie, függetlenül attól, hogy tényleges költségeket vagy egyszerűsített költségelszámolási módszereket alkalmaznak-e.

A Bizottság úgy véli, hogy a három ellenőrzött támogatás egyikében a tevékenység leírását részletesebben is meg lehetett volna határozni a munkacsomag leírásában. Mindazonáltal a Bizottság véleménye szerint a konzorcium az egyes munkacsomagok keretében elfogadható szintű tevékenységeket végzett, és olyan tevékenységekről számolt be, amelyek alapján a munkacsomag befejezettnek tekinthető.

Emellett a Számvevőszék által ellenőrzött támogatások alapjául szolgáló javaslatok értékelésére 2022-ben került sor. Időközben a Bizottság szélesebb körű iránymutatást nyújtott a végrehajtást végző szolgálatok és az értékelő szakértők számára arra vonatkozóan, hogy az egyösszegű átalány alapján finanszírozandó költségvetést miként kell értékelni, és hogyan kell az értékelő jelentésekben dokumentálni, valamint hogyan kell értékelni a munkacsomagnak a kifizetés teljesítéséhez szükséges befejezését. Emellett 2024 áprilisában a Horizont Európa pályázati sablonjait is frissítették a munkacsomagok és feladatok leírásának részletességi szintje tekintetében.

[1] Lásd a szervezeti egyösszegű támogatásra vonatkozó iránymutatást: EU grants: How to manage your lump sum grants (külső iránymutatás) és Lump sum guide A-Z (belső iránymutatás).
[2] Megjegyzésekkel ellátott támogatási megállapodás (AGA), 11. cikk.

Összességében a Bizottság úgy véli, hogy a Horizont Európa keretében nyújtott egyösszegű átalányfinanszírozás szilárd megközelítésen alapul, amely biztosítja a hatékony és eredményes pénzgazdálkodást, valamint lényeges egyszerűsítést jelent a támogatások kedvezményezettjei számára. A Bizottság azonban teljes mértékben elkötelezett marad az egyösszegű átalányfinanszírozás szoros nyomon követése iránt, és szükség esetén ki fogja igazítani az iránymutatást és a módszertant. E folyamatos fejlesztés során figyelembe veszi a Számvevőszék ajánlásait, valamint a felhasználók visszajelzéseiből, a végrehajtási adatokból és a felülvizsgálatok megállapításaiból levont tanulságokat.

Ami az **5.25. pontban** foglalt észrevételt illeti, a Bizottság elismeri, hogy tovább pontosítható az iránymutatás a munkacsomagok részleges végrehajtásának és a kapcsolódó pénzügyi következményeknek az értékelésére vonatkozóan, különösen az egyenlegkifizetések tekintetében, annak érdekében, hogy tükrözze az utólagos technikai felülvizsgálatokra és a támogatáscsökkentésekre vonatkozó iránymutatásban már meghatározott megközelítést. A Bizottság ugyanakkor úgy véli, hogy a felülvizsgálatot végző szakértők értékelik a munkacsomag teljesítésének mértékét, és részleges teljesítés esetén – az egyes kutatási és innovációs támogatások sajátosságait figyelembe véve – mindig eseti alapon kell értékelni a támogatás csökkentésének ebből következő arányát.

Az Unión kívüli kedvezményezettek és a kis- és középvállalkozások (kkv) esetében nagyobb a hibák esélye

A Bizottság osztja a Számvevőszék véleményét, amely szerint az új belépők és a kkv-k esetében fordulnak elő a legnagyobb valószínűséggel hibák. A Bizottság azonban létfontosságúnak tartja a részvételüket a program sikere szempontjából, és azt minden szinten ösztönzi.

A hibakockázat csökkentése érdekében a Bizottság a költségelszámolás során előforduló hibák elkerüléséről szóló online tájékoztatási és kommunikációs kampányok, valamint munkaértekezletek révén nyújt támogatást a Horizont Európa pályázóinak és kedvezményezettjeinek. Ezek az intézkedések a „hibákra hajlamosabb” szervezeteket célozzák.

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék Unión kívüli kedvezményezettekre vonatkozó megállapításait. A Bizottság folytatja a bizonyítékok gyűjtését és feldolgozását, így ebben a szakaszban nem tudja megerősíteni, hogy az EU-n kívüli kedvezményezettek hajlamosabbak a hibákra. A Bizottság továbbra is aktívan nyomon követi a harmadik országok kedvezményezettjeivel folytatott tevékenységek és ügyletek megfelelőségét az esetleges további kockázatok azonosítása érdekében.

Válasz az 5.4. háttérmagyarázatra

Nem uniós országokban támogatásra nem jogosult költségeket visszaigénylő kedvezményezettek (példák)

A Bizottság elismeri, hogy az 5.4. háttérmagyarázatban említett költségek nem támogathatók. Egyértelmű bizottsági iránymutatás áll a kedvezményezettek rendelkezésére arról, hogy az ilyen típusú kiadások nem támogathatók, amelyre ismételten fel fogják hívni a kedvezményezettek figyelmét. A Bizottság tájékoztatta a kedvezményezetteket a Számvevőszék megállapításairól, és visszafizetteti a nem támogatható összegeket.

2. A plagizálás és a kettős finanszírozás megelőzését célzó bizottsági kontrollrendszerek a Horizont Európa keretében

A Bizottság elismeri a Horizont Európa programnak a plagizálás és a kettős finanszírozás megelőzését célzó kontrollrendszereiben feltárt hiányosságokat (**5.32. pont**), és az eljárások megerősítését tervezi azáltal, hogy formalizálja a hasonlósági index küszöbértékének meghatározására irányuló validálási és jóváhagyási folyamatot, és törli az elutasított pályázatokat az adatbázisból. Az utolsó feltárt hiányosságot illetően a Bizottság megjegyzi, hogy az csak akkor merül fel, ha az összehasonlított pályázatok hossza jelentősen eltér, különösen akkor, ha a forrásdokumentum lényegesen hosszabb az azzal összehasonlított dokumentumnál. A gyakorlatban azonban nagyon kevés pályázat esetében merül fel ilyen jelentős eltérés a hosszúság terén. Ezenkívül a SIMBA (a „hasonlósági elemzésen" alapuló rendszer) működése összhangban van más forgalomban lévő plágium-ellenőrző rendszerek működésével.

3. Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

A Bizottság üdvözli a Számvevőszék azon értékelését, hogy a HaDEA és a REA éves tevékenységi jelentései valós értékelést adtak a pénzgazdálkodásról a hatáskörükbe tartozó tranzakciók szabályszerűsége tekintetében.

Ami az egyösszegű támogatásokat illeti, a Bizottság figyelembe fogja venni az ilyen támogatások arányának várható növekedését a Horizont Európa keretében, és az ezen tranzakciók utólagos felülvizsgálatainak eredményei alapján aktualizálni fogja többéves ellenőrzési tervét annak érdekében, hogy továbbra is észszerű bizonyosságot nyújthasson a Horizont Európa programszintű kifizetéseinek szabályszerűségéről.

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ AJÁNLÁSOKRA

5.1. ajánlás: Az egyösszegű átalányfinanszírozás kontrollkeretének javítása a kutatás területén

A Bizottság javítsa az egyösszegű átalányfinanszírozás kontrollkeretét a kutatás területén, és különösen:

a) biztosítsa, hogy a költségvetési javaslatok előzetes értékelését végző szakértők következetesen végezzék el a szükséges ellenőrzéseket;

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

A Bizottság **elfogadja** az 5.1. ajánlás a) pontját.

b) határozzon meg egyértelmű kritériumokat a munkacsomagok részleges teljesítése esetén a támogatások esetleges csökkentésére, valamint írja elő az alkalmazandó arányokat;

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

A Bizottság **elfogadja** az 5.1. ajánlás b) pontját.

A Bizottság megjegyzi, hogy az utólagos technikai felülvizsgálatokra vonatkozó iránymutatása és sablonjai már felvázolnak néhány általános elvet, és meghatározzák, hogyan kell kiszámítani az e felülvizsgálatból eredő bármely negatív megállapítás pénzügyi hatását. Ezenkívül a Bizottság támogatáscsökkentésekre vonatkozó belső szervezeti iránymutatása utasításokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a nem pénzügyi kötelezettségek be nem tartása esetén hogyan kell kiszámítani a pénzügyi hatást.

A Bizottság tovább fogja aktualizálni ezt a belső iránymutatást a munkacsomagok részleges teljesítésének és a kapcsolódó pénzügyi következményeknek az értékelésére vonatkozóan az egyösszegű támogatások egyenlegkifizetésével összefüggésben, hogy egyértelmű kritériumokat és arányságokat határozzon meg a támogatások csökkentésére vonatkozóan. Az aktualizált iránymutatás szemléltető példákat is tartalmaz majd a kritériumok és arányok olyan munkacsomagokra történő alkalmazására vonatkozóan, amelyeken több projekt is osztozik.

Mindazonáltal a Bizottság úgy véli, hogy a munkacsomag teljesítésének mértékét mindig eseti alapon kell értékelni.

Ezzel összefüggésben a Bizottság emlékeztet arra, hogy az egyösszegű támogatások végrehajtását nem értékeli szigorúbban vagy kevésbé szigorúan, mint a tényleges költségeken alapuló támogatásokét. Az alkalmazandó szabályok azonosak.

A Bizottság saját adatai szerint az egyösszegű támogatásban részesülő projektek mintegy 4 %-a nem valósult meg teljes mértékben, és ezért nem került teljes mértékben kifizetésre. Ez sokkal több, mint a tényleges költségen alapuló vissza nem térítendő támogatások esetében, ami arra utal, hogy az egyösszegű támogatások esetében nagyobb hangsúly helyeződik a kutatási tevékenységekre és azok minőségére.

c) határozza meg utólagos technikai felülvizsgálatainak számát, hogy biztosítsa a programszintű, statisztikailag reprezentatív mintában az egyösszegű támogatások megfelelő mértékű képviseletét. A többéves ellenőrzési tervet ennek megfelelően aktualizálni kell.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

A Bizottság **elfogadja** az 5.1. ajánlás c) pontját.

5.2. ajánlás: A plágium és a kettős finanszírozás ellenőrzésével kapcsolatos eljárások formalizálása (a SIMBA-rendszerben)

A Bizottság:

a) dokumentálja és hivatalosan is hagyja jóvá a hasonlósági index kiválasztott küszöbértékét, beleértve annak indokolását is;

b) határozza meg az indexküszöb jövőbeli módosításainak jóváhagyására és végrehajtására vonatkozó eljárást, és azon belül a minimális kontrollintézkedéseket és az ellenőrzési nyomvonalat is.

Megvalósítás céldátuma: 2027 közepe.

A Bizottság **elfogadja** az 5.2. ajánlás a) pontját, amely arra vonatkozik, hogy dokumentálja és hivatalosan hagyja jóvá a hasonlósági index kiválasztott küszöbértékét és annak indokolását.

A Bizottság **elfogadja** az 5.2. ajánlás b) pontját, hogy határozzon meg dokumentált eljárást az indexküszöb jövőbeli módosításainak jóváhagyására és végrehajtására, beleértve a minimális kontrollintézkedéseket és az ellenőrzési nyomvonalat.

Az előző évek ajánlásai nyomán tett intézkedések

(**5.43. pont, 5.1. melléklet**)

A 2022. évi 1. ajánlás a) pontja: A Bizottság üdvözli az értékelést, amely szerint az ajánlást maradéktalanul végrehajtotta.

A jövőre nézve, mivel több adat és egyre több tapasztalat áll rendelkezésre az átalányösszegű finanszírozással kapcsolatban, a Bizottság tovább fogja elemezni, hogy az egyösszegű támogatások megfelelőek-e a projektek és kedvezményezettek különböző típusai esetében.

2023. évi 2. ajánlás:

A Bizottság az ajánlást **maradéktalanul végrehajtottnak** tekinti.

A szervezeti támogatásimegállapodás-mintában a tényleges személyi költségekre vonatkozó szabályok további gyakorlati részletezésére van szükség ahhoz, hogy lefedjék a konkrét paramétereket és egyedi helyzeteket, például a beszámolási időszak tényleges hosszát, a munkavállaló foglalkoztatásának időtartamát és az adott időszak alatti munkarendet. Ennek megfelelően a megjegyzésekkel ellátott támogatási megállapodás további iránymutatást nyújt arra vonatkozóan, hogy hogyan kell figyelembe venni a fenti elemeket a támogatható tényleges személyi költségek kiszámításakor.

Ebben az összefüggésben a megjegyzésekkel ellátott támogatási megállapodás tisztázza mind az adatszolgáltatási időszakra vonatkozó napidíj kiszámításának standard ajánlott módszerét, mind pedig a naptári évre vonatkozó alternatív módszert (amely a naptári évnek az adatszolgáltatási időszakra eső hónapjain alapul). Ezen alternatív számítási módszer alkalmazásának lehetőségét hivatalosan a 2023. április 1-jei 1.0. verzióban található külön lábjegyzet vezette be.

A megjegyzésekkel ellátott támogatási megállapodás legutóbbi változata (2025. április 1-jei 2.0. verzió) immár több mint 20 oldalon vázolja fel a személyi költségekre vonatkozó szabályokat. Gyakorlati példákkal kiegészítve megadja a szükséges és részletes iránymutatást arra vonatkozóan, hogyan kell kiszámítani ezeket a költségeket és meghatározni a napidíjakat. Emellett a webináriumok, képzések, ügyfélszolgálatok, nemzeti kapcsolattartó pontok, tájékoztató rendezvények (többek között a Horizont keretprogram végrehajtásának 2026. évi nemzeti rendezvényei) és az érdekelt felekkel folytatott eszmecserék folyamatosan magyarázattal szolgáltak a jogi szabályokról, lehetővé téve a kedvezményezettek számára, hogy jobban megértsék és következetesen alkalmazzák a napidíjakra vonatkozó szervezeti rendelkezéseket a projektekben és a szervezetekben.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE – 6. FEJEZET: Kohézió, reziliencia és értékek

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

2025-ben a kohéziós politika továbbra is kulcsszerepet játszott a **gazdasági, társadalmi és területi kohézió előmozdításában** valamennyi régió javára, amint azt a 2014–2020-as időszakra vonatkozó utólagos értékelés és a 2021–2027-es időszakra vonatkozó félidős értékelés[1] is megerősítette. A **félidős felülvizsgálatról szóló**, 2025 szeptemberében elfogadott **rendelet** lehetővé tette a kohéziós politika korszerűsítését és azt, hogy a 2021–2027-es programok végrehajtása a tagállamok segítségével az **európai stratégiai prioritásokra** összpontosítson: az EU versenyképessége, védelmi és polgári felkészültsége, megfizethető és fenntartható lakhatás, a vízgazdálkodás rezilienciája és az energetikai átállás. A foglalkoztatás és a szociális ügyek területén a Bizottság folytatta az Európa versenyképességének és társadalmi kohéziójának megerősítésére irányuló ambiciózus menetrendjének megvalósítását, felvértezve az embereket és a vállalkozásokat azokkal a készségekkel és feltételekkel, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy boldoguljanak a munka változó világában, megerősítve az európai szociális modellt és hozzájárulva egy olyan kifelé tekintő Európához, amely világszerte előmozdítja a szociális és munkavállalói jogokat.

Az Európai Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójára folyósított forrásokat **az Európai Bizottság és a nemzeti hatóságok közötti megosztott irányítási** rendszeren keresztül költik el. A tagállamok felelőssége olyan irányítási és kontrollrendszerek végrehajtása, amelyek alkalmasak az elfogadott célkitűzések megvalósítására, valamint a bejelentett kiadásokkal kapcsolatos szabálytalanságok megelőzésére, feltárására és korrekciójára. A 2021–2027-es programok esetében a bizonyosságnyújtási folyamat hasonló a 2014–2020-as időszakhoz, azonban számos változtatást vezettek be, amelyek célja az egyszerűsítés fokozása egy szilárd kontrollrendszer fenntartása mellett. A végrehajtást a Bizottság a programhatóságokkal együttműködve továbbra is szorosan felügyeli és ellenőrzi, tanulva a 2014–2020-as időszak összesített tapasztalataiból és ellenőrzési eredményeiből. Ellenőrzési stratégiájával összhangban a **Bizottság** az összes rendelkezésre álló ellenőrzési eredmény alapján **felügyeli és értékeli** e rendszerek **hatékony működését**, és javító célú ajánlásokat tesz. A Bizottság továbbá minden évben észszerű bizonyosságot kér arra vonatkozóan, hogy az egyes programok hibaaránya a 2 %-os lényegességi küszöb alatt van, szükség esetén a tagállamok által már alkalmazott eljárásokon túlmenő pénzügyi korrekciós eljárások kezdeményezését követően.

A megosztott felelősség keretében **elsősorban a tagállamok ellenőrző hatóságai felelősek** a kohéziós kiadások ellenőrzéséért és a Bizottságnak való jelentéstételért. A kedvezményezettekre és a közigazgatási szervekre háruló ellenőrzési terhek csökkentése és az erőforrásainak hatékony felhasználása érdekében a Bizottság valamennyi program esetében a minden évben jelentett nemzeti ellenőrzési eredmények és vélemények alapos ellenőrzését alkalmazza annak érdekében, hogy észszerű bizonyosságot szerezzen, és ehhez az **egységes ellenőrzési megközelítést** kockázatalapú ellenőrzésekkel egészíti ki. Ez utóbbi magában foglalja a programhatóságok ellenőrzési munkájának újbóli elvégzését a jelentéstételük megbízhatóságának értékelése érdekében. Az egyes programok irányítási és kontrollrendszerei minőségének folyamatos értékelésével, valamint a programhatóságok által végzett ellenőrzések vagy vizsgálatok újbóli elvégzésével a Bizottság

[1] SWD_2025_299_F1_SWD_EVALUATION_EN_V3_P1_4373705.pdf.

azonosíthatja a hiányosságokat mutató programokat vagy programrészeket, és így célzott korrekciós intézkedések alkalmazását kérheti a múltbeli kiadások szükség szerinti korrekciója és a rendszerek jövőbeli javítása érdekében. A Bizottság az ellenőrzési munkája és a korrekciós intézkedései fókuszának meghatározásához azt is felmérheti, hogy a program más részeiben, ugyanazon tagállam más programjaiban vagy más tagállamokban is előfordultak-e ilyen hiányosságok vagy szabálytalanságok.

Ezt az ellenőrzési megközelítést **kapacitásépítési intézkedések** is kiegészítik, beleértve a közös módszertanok megosztását, az ajánlott korrekciós intézkedéseket, a szakértői tapasztalatcserék előmozdítását és a feltárt hibákra vonatkozó visszajelzéseket, hogy szükség esetén valamennyi szinten javuljon a hibaészlelési kapacitás. Az Európai Számvevőszék és a Bizottság ellenőrzései során kiadott ajánlásokat követően a Bizottság 2024 decemberében megállapodott a tagállamokkal **a programhatóságok felderítési kapacitásának javítását célzó cselekvési tervről**. E cselekvési terv célja a hibafeltárás terén azonosított hiányosságok orvoslása, a lezáráskor fennmaradó lényeges hibák kockázatának csökkentése, valamint a kiadások jogszerűségének és szabályszerűségének javítása a 2021–2027-es időszakban. A Bizottság 2025 folyamán nyomon követte a cselekvési terv végrehajtását, és az eredményekről a 2025. évi éves tevékenységi jelentésekben számolt be. Az első hatás a 2026-ban beérkezett bizonyossági csomagokban jelentett magasabb hibaszintben volt látható.

2025-ben a **kohéziós politikai kiadások sokasága atipikus** és lényegesen kisebb volt, mint az előző években, valamint szokatlanul alacsony számban tartalmazott a Bizottsághoz benyújtott elszámolásokat. Bár a 2014–2020-as programok lezárása hivatalosan a jelentéstételi évben kezdődött, a programok több mint 80 %-a élt a STEP-rendelet[2] szerinti azon lehetőséggel, hogy 2026 februárjára halassza azt. Ugyanakkor a 2021–2027-es időszakra vonatkozó végrehajtás elkezdett megvalósulni a kifizetésekben, de nem minden program esetében.

2025-ben a rendelkezésre álló nemzeti és bizottsági ellenőrzési eredmények alapján a Bizottság éves tevékenységi jelentéseiben és éves irányítási és teljesítményjelentésében arra a következtetésre jutott, hogy a kohéziós politika egésze tekintetében a **kifizetéskori kockázat lényeges maradt** (a 2 %-os küszöbérték felett), **bár alacsonyabb szinten**, mint amit a Számvevőszék jelentett. A 2026 februárjában lezárásra beérkezett bizonyossági csomagokban szereplő kiadások jogszerűségének és szabályszerűségének értékelése folyamatban van, és azt figyelembe fogják venni a bizonyosságra vonatkozó jövőbeli következtetésekben. Az ezekben a bizonyossági csomagokban jelentett ellenőrzési eredmények többek között a hibák programhatóságok általi feltárásának és jelentésének megerősítését célzó intézkedések folyamatos végrehajtását tükrözik[3].

A Bizottság emlékeztet arra, hogy az általa jelentett hibaarányt **nem lehet közvetlenül összehasonlítani** a Számvevőszék által kiszámított hibaaránnyal, az alábbi II. szakaszban és a Számvevőszék éves jelentésében kifejtett okok miatt (**1.41–1.44. és 6.47. bekezdés**). Ebben az évben különösen, a Bizottság által elfogadott elszámolások és kiadások **atipikus sokasága** automatikusan tükröződik a Számvevőszék ellenőrzési mintájában, amely az előző évekhez képest kisebb, és sajátos jellemzőkkel rendelkezik, különös tekintettel **a három tagállamban (Csehország, Németország és az Egyesült Királyság) való koncentrációra** (**6.15. bekezdés**). Tudomásul veszi továbbá a **Számvevőszék ellenőrzési megközelítésének módosítását**. A Számvevőszék visszatért a 2017 előtti ellenőrzési megközelítéséhez, amelynek keretében a teljes ellenőrzési sokaságból (a tagállamok által benyújtott és a Bizottság által elfogadott

[2] (EU) 2024/795 rendelet.

[3] Az ellenőrző hatóságok a REGIO programok esetében 3,7 %-os, az EMPL programok esetében pedig 3,9 %-os teljes hibaarányról számoltak be, szemben a korábbi évek alacsonyabb arányaival. A REGIO és az EMPL esetében lásd az éves tevékenységi jelentések 34., illetve 33. oldalát.

elszámolásokból) közvetlenül választ ki tranzakciókat ellenőrzésre, ahelyett hogy kizárólag az ellenőrző hatóságok által korábban már ellenőrzött tranzakciókat vizsgálná. Ennek eredményeként (az ellenőrző hatóságok helyett) az irányító hatóságok lettek az ellenőrzött tranzakciókra vonatkozó információk fő szolgáltatói, de nem mindig voltak megfelelően felkészülve erre a feladatra, nevezetesen arra, hogy időben benyújtsák az összes kért ellenőrzési bizonyítékot a Számvevőszék azon elvárásának megfelelően, hogy minden kiválasztott tranzakcióra vonatkozóan megbízható bizonyítékot kapjon, akár évekkel a tevékenység elvégzése után is (**6.29. bekezdés**). A Bizottság úgy véli, hogy **ez hatással lehetett** a Számvevőszék által kiszámított **hibaarányra**.

A Bizottság üdvözli, hogy a Számvevőszék idén először úgy számszerűsítette a feltárt **közbeszerzési hibákat**, hogy ehhez **a Bizottság saját, a megosztott irányításban alkalmazott számszerűsítési táblázatát használta fel**, ami jobb összhangot eredményezett a Bizottság és a tagállamok megközelítésével, és a közbeszerzési hibák alacsonyabb feltárt hatását eredményezte.

A Bizottság programonkénti elemzésének eredményei azt mutatják, hogy a helyzet tagállamonként és programonként eltérő: a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy **az irányítási és kontrollrendszerek** a 2014–2020-as időszakra vonatkozó 441 kohéziós politikai program **85 %-a** és a 2021–2027-es időszakra vonatkozó 380 program 92 %-a esetében **jól működnek**. A Bizottság azt is megállapította, hogy egyes ellenőrző hatóságok továbbra sem tártak fel hibákat, vagy azokról nem számoltak be megfelelően[4]. A Bizottság kérte a szükséges javításokat minden olyan program vagy programrész tekintetében, amelyet hiányosságok jellemeznek, többek között a fent említett cselekvési terv keretében is; szükség esetén megszakította a kifizetéseket és további (nettó) pénzügyi korrekciókat fog kérni.

A Bizottság bízik abban, hogy a **kohéziós politika többéves korrekciós kapacitása** lehetővé teszi, hogy a záráskori kockázat a lényegességi küszöb alá csökkenjen, többek között azáltal, hogy a szabálytalan vagy visszavont kiadásokat a közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) által megengedett egyéb, támogathatónak minősülő kiadásokkal helyettesítik. A programhatóságok valóban minden évben rendszeresen visszavonják az igazolt számlákról a korábban bejelentett, de később szabálytalannak vagy kockázatosnak minősített jelentős összegeket. Lezáráskor a 2026. február 15-ig beérkezett elszámolásokban a tagállamok példátlanul magas, összesen 6,5 milliárd EUR összegű uniós forrást korrigáltak, ami azt mutatja, hogy a lezáráskor komoly munkát végeztek a programok fennmaradó hibáktól való megtisztítása érdekében. A 2014–2020-as programozási időszak kezdete óta ezek a tagállami visszavonások összesen 22,9 milliárd EUR-t tettek ki a kohéziós politikai alapok esetében. Ugyanebben az időszakban ellenőrzési tevékenységének és felügyeleti szerepének, valamint a Számvevőszék és az OLAF megállapításainak nyomon követése eredményeképpen **a Bizottság több mint 1,58 milliárd EUR összegű további pénzügyi korrekciót kért** az alapok számára, amit a programhatóságok a CPR alapján újra felhasználhatnak. A jogi feltételek és a kapcsolódó szigorú kritériumok teljesülése esetén a Bizottság nettó pénzügyi korrekciókat is alkalmazhat, amelyek közvetlen finanszírozási veszteséget eredményeznek a tagállam számára. Eddig öt nettó pénzügyi korrekciós eljárást indított a több alapból finanszírozott programokra és az ERFA/Kohéziós Alap programjaira vonatkozóan: 2025-ben egy határozatot fogadott el, három eljárás előrehaladott szakaszban van, egy eljárást pedig a jogalap hiánya miatt lezárt. Az összes korrekciós intézkedés végrehajtását követően **a Bizottság az éves tevékenységi jelentéseiben arról számolt be, hogy a lezáráskori kockázat** ebben a szakaszban a 2024-ig tartó valamennyi számviteli évben **2 % alatt van**, míg a programok lezáráskori jogszerűségi és szabályszerűségi értékelése során szükség esetén folytatja a további korrekciós intézkedések alkalmazását.

[4] 21 ellenőrző hatóság a 2014–2020-as és hat ellenőrző hatóság a 2021–2027-es időszakban.

A Bizottság tehát azt állapította meg tevékenységi jelentéseiben, hogy **észszerű bizonyosságot szerzett** arról, hogy az irányítási és kontrollrendszerek – **azon programok kivételével, amelyekre vonatkozóan fenntartást fogalmazott meg** – általában jól működnek és így garantálják, hogy az alapul szolgáló tranzakciók jogszerűek és szabályszerűek legyenek, továbbá arányos és hatékony korrekciós intézkedésekre kerül sor a jogi kerettel összhangban, ha az alkalmazandó szabályok olyan megsértését állapítják meg, amely veszélyezteti az alapul szolgáló tranzakciók jogszerűségét és szabályszerűségét.

Ennek fényében, valamint a Számvevőszék és a Bizottság évek során végzett ellenőrzéseinek eredményei alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a kohéziós politika **jelenlegi teljesítési modellje** továbbra is főként a költségek visszatérítésén alapul, ami a részletes támogathatósági szabályok összetettségével párosulva a **megközelítést hibára hajlamossá, kezelését pedig bonyolulttá teszi** a nemzeti közigazgatások és a kedvezményezettek számára. A 2021–2027-es időszak esetében a Bizottság továbbra is együttműködik a tagállamokkal annak érdekében, hogy ösztönözze az **alternatív, hibára kevésbé hajlamos egyszerűsített visszatérítési rendszerek** (egyszerűsített költségelszámolási módszerek vagy költségfüggetlen finanszírozás) végrehajtását, aktívan fellépve a túlszabályozással szemben, és szükség esetén eszközöket biztosítva az adminisztratív kapacitás megerősítéséhez. A következő többéves pénzügyi keretre vonatkozóan a Bizottság javaslatot tett a társjogalkotóknak az uniós kifizetések **új, célokon alapuló modelljére**, amely egy egyszerűbb és megbízható bizonyossági rendszerhez kapcsolódik, biztosítva az alkalmazandó jognak való folyamatos megfelelést és az EU pénzügyi érdekeinek erőteljes védelmét.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. A tranzakciók szabályszerűsége

A Számvevőszék tranzakciótesztjeinek eredményei

A Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék által az MFF 2. fejezetére vonatkozóan jelentett hibaarány (**6.18.–6.19. bekezdés**) olyan ellenőrzési mintán alapul, amely tükrözi az elfogadott elszámolások idei atipikus sokaságának sajátosságait (lásd fent, valamint a Számvevőszék éves jelentésének **6.4. és 6.5. ábráját**). Ez **megnehezíti** a korábbi években jelentett eredményekkel való **közvetlen összehasonlítást**; következésképpen az ilyen összehasonlításokat óvatosan kell értelmezni.

Emellett a korábbi évektől eltérően a Számvevőszék által ellenőrzött tranzakciók nagy részét kizárólag az irányító hatóságok ellenőrizték, és **csak 27 %**-ukat ellenőrizték az **ellenőrző hatóságok is**. A fentieknek megfelelően az irányító hatóságok, amelyeket jelenleg (az ellenőrző hatóságok helyett, amint az a korábbi években volt gyakorlat) közvetlenül ellenőriz és előzetes megállapításaiban megcéloz a Számvevőszék, ebben az átmeneti első évben **nem mindig voltak megfelelően felkészülve** arra, hogy időben benyújtsák az összes kért ellenőrzési bizonyítékot, pedig a Számvevőszék elvárja, hogy minden kiválasztott ügyletre vonatkozóan megbízható bizonyítékot szerezhessen, **akár sok évvel a tevékenység elvégzése után** is (**6.29. bekezdés**). Ez hatással lehetett a hibaarányra. A **Bizottság együtt fog működni** a Számvevőszékkel annak érdekében, hogy **felhívja az irányító hatóságok figyelmét** erre a megközelítésre, valamint az idei év tanulságaira, hogy felkészültebbek legyenek a Számvevőszék ellenőrei által az elkövetkező

években megfogalmazott kérések megválaszolására. Ezenkívül a szóban forgó számviteli évre vonatkozóan a Számvevőszék ellenőrzési mintájában az elvégzett éves kontrollok ellenére talált egyes hibák (**6.13. bekezdés**) továbbra is feltárhatók a következő számviteli években végzett későbbi irányítási ellenőrzések vagy auditok során, vagy a lezáráskor a Bizottság még beavatkozásra váró jogszerűségi és szabályszerűségi értékelése során, a kohéziós irányítási és kontrollrendszerekbe általában beágyazott **bizonyossági mechanizmusok teljes körének és** a szakpolitika **többéves korrekciós képességének** részeként.

2025-ben a Bizottság becslése szerint a 2014–2020-as időszakra vonatkozó **kifizetéskori kockázat** valamennyi kohéziós politikai alap esetében jelentős marad, legfeljebb 3,2 % lesz, ami enyhe növekedést jelent az előző években jelentett arányokhoz képest, de alacsonyabb a Számvevőszék számításánál. A Bizottság módszertana szerint, valamint a megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselőként eljáró főigazgatók azon kötelezettségével összhangban, hogy bizonyosságot nyújtsanak az év során kifizetésben részesült minden egyes program szintjén, ez a becslés a programellenőrző hatóságok által bejelentett **valamennyi ellenőri vélemény és hibaarány átfogó áttekintésén** alapul, amelyet a Bizottság adott esetben saját értékelése alapján kiigazít, és figyelembe veszi a Számvevőszék ellenőrzésének eredményeit is. Ez a bizottsági megközelítés lehetővé teszi, hogy a Bizottság tagállami szinten, sőt az egyes programok szintjén is következtetéseket vonjon le a kockázatokról.

Számos tényező magyarázza, hogy a Bizottság és a Számvevőszék **hibaarányai nem hasonlíthatók össze közvetlenül**, és ez még inkább így van ebben az évben, a számvevőszéki mintavétel tárgyát képező atipikus sokaság következtében. A Bizottság a jelentés 1. fejezetére (**1.42–1.44. bekezdés**) és az ott adott válaszaira hivatkozva magyarázza meg a két intézmény által jelentett hibaarányok szintje közötti különbséget, valamint azt, hogy a Bizottság miért nem alkalmazhat pénzügyi korrekciókat a Számvevőszék által jelentett valamennyi hiba esetében.

A Számvevőszék tisztázta, hogy a Bizottság által elfogadott elszámolásokban szereplő tranzakciók sokasága idén **viszonylag kicsi és atipikus volt** az MFF 2. fejezete tekintetében (**6.15. bekezdés**). A Számvevőszék mintája, amely ennek következtében szintén a szokásosnál kisebb volt, 2014–2020-as és 2021–2027-es tranzakciók kombinációjából állt, az általános hibaarány pedig mindkét időszakot lefedte. A Bizottság éves tevékenységi jelentéseiben két hibaarányról számolt be: az egyik a 2014–2020-as időszakra vonatkozóan az ellenőrző hatóságok által bejelentett hibaarányokon, a másik pedig a 2021–2027-es időszakra vonatkozóan prudens átalánybecslésen alapult, a gyakran előlegfizetéseket is magukban foglaló első kifizetések eltérő kockázati profilja miatt (lásd a 6.53. bekezdést).

Az idei év másik sajátossága – szintén a Számvevőszék által ellenőrzött abnormálisan kis méretű sokaság következményeként – az, hogy **a mintában szereplő tranzakciók néhány országra koncentrálódtak**, amint arról a Számvevőszék beszámolt (**6.15. bekezdés**). A Számvevőszék viszonylag nagy számú egyesült királyságbeli programot ellenőrzött, mivel a **brexitet követően** 2025-ben valamennyi **egyesült királyságbeli program korai lezárási beszámolót nyújtott be**. A kohéziós programokért felelős hatóságok felszámolása, valamint a tapasztalt személyzetnek és feladatoknak a brexitet követően a nemzeti közigazgatásokra történő átcsoportosítása miatt egyes olyan esetekben, amikor a Számvevőszék problémákat vetett fel (különösen számos közbeszerzési eljárásban vagy a brexittel kapcsolatos megbeszélések során), nehézségekbe ütközött az ellenőrzött egyesült királyságbeli programokra vonatkozó ellenőrzési bizonyítékok megszerzése, ami nagy hatással volt a hibaarányra, különösen a közbeszerzési hibákra. Az Egyesült Királyságban fennálló helyzettel kapcsolatos konkrét problémák nem feltétlenül tükrözik a tagállamokban fennálló helyzetet.

Végezetül a Bizottság úgy véli, hogy lehetőség van a **folyamatos párbeszédre a Számvevőszék** szolgálataival, különösen bizonyos követelmények (például az ESZA-rendelet 13. cikkének

(5) bekezdésében biztosított lehetőség) jogi értelmezése terén, ami arra késztette a Bizottságot, hogy a Számvevőszék által idén ellenőrzött egyes esetek értékelése során **eltérő következtetésekre** jusson. Ami például az egyszerűsített költségelszámolási módszerek meghatározását illeti, a Bizottság tudomásul veszi **a Számvevőszék azon elvárását**, hogy **megbízható mögöttes bizonyítékokat** tudjon beszerezni ahhoz, hogy a rendeletben előírtaknak megfelelően ellenőrizni tudja a tagállami szinten meghatározott módszertant, néha több mint 15 évvel a módszertan meghatározása után (**6.29. bekezdés**). A **Bizottság véleménye** szerint és figyelembe véve az **arányosság elvét**, enyhébb követelményeket lehetne alkalmazni a korábbi programozási időszakokban meghatározott és használt, majd az egymást követő programozási időszakokban a CPR-ben engedélyezettek szerint újra felhasznált módszertanokra, mivel az ilyen **egyszerűsített költségeket** idővel az alkalmazott irányítási és kontrollrendszeren keresztül különböző ellenőrzéseknek vetették alá. A Bizottság egyetért azzal, hogy az ilyen módszertanok aktualizálása bevált gyakorlat, amely lehetővé tenné a mögöttes dokumentáció vezetéséhez (és a régi adatok archiválásához) szükséges idő csökkentését is. Ami a résztvevők bizonyos kategóriáinak, például a kiszolgáltatott csoportoknak a támogathatóságát illeti (ebben az évben Svédországban és Németországban), a Bizottság a tagállamokkal megosztott **iránymutatást adott ki** az ilyen társadalmi kohéziós műveletek esetében alkalmazandó arányos ellenőrzési megközelítésről, figyelembe véve az érintett társadalmi csoportok sajátos jellemzőit és érzékenységét.

Bár a Számvevőszék által felvetett esetek közül nem mindegyik minősül a közös rendelkezésekről szóló rendelet szerinti szabálytalanságnak, amint az a Számvevőszékkel az egyedi esetekről folytatott kontradiktórius eljárás során tisztázásra került, a **Bizottság megfelelően nyomon fogja követni a Számvevőszék által jelentett valamennyi hibát**, és **korrekciós intézkedéseket vagy pénzügyi korrekciókat fog kérni**, amennyiben azt szükségesnek és jogilag megvalósíthatónak ítéli. A Bizottság azt is javasolni fogja az érintett programhatóságoknak, hogy szükség esetén javítsák tovább az irányítási és kontrollrendszereket, a 2021–2027-es időszak végrehajtására való tekintettel.

Kohézió – megosztott irányítás

A Bizottság **kellően figyelembe veszi** a Számvevőszék által az irányító és ellenőrző hatóságok munkája során jelentett hiányosságokat (**6.20–6.38. bekezdés**), az éves tevékenységi jelentésekben már bejelentett eseteken felül. A Bizottság azonban úgy véli, hogy **egyes megállapítások** az alátámasztó bizonyítékok jellegével, részletességével és rendelkezésre állásával kapcsolatos **ellenőrzési várakozások különbségeit** is **tükrözik**, **nem pedig olyan hiányosságokat**, amelyeket a programhatóságok szükségszerűen azonosíthattak volna a műveletek végrehajtása során. Azzal kapcsolatosan, hogy mi tekintendő alapvető ellenőrzési dokumentációnak, eltérhetnek a tagállamok és a Számvevőszék elvárásai (lásd az alábbi, „Az alapvető igazoló dokumentumok rendelkezésre állása” című szakaszt). A Bizottság e tekintetben hangsúlyozza, hogy az az elvárás, hogy – akár több mint tíz évvel a program lezárása után is – fellelhető legyen ellenőrzési dokumentáció, nem feltétlenül egyeztethető össze a programhatóságok által tapasztalt napi adminisztratív korlátokkal, és **aránytalan terhet róhat** mind az irányító hatóságokra, mind a kedvezményezettekre, ami csökkentheti az uniós források vonzerejét.

A Bizottság mindazonáltal elismeri a Számvevőszék által feltárt bizonyos rendszerproblémákat. A 2024 végén az összes programhatósággal közösen elfogadott cselekvési terv keretében folytatja **a programhatóságok hibaészlelési kapacitásának további javítására** irányuló munkát. 2025-ben a Bizottság felmérést végzett az irányító és ellenőrző hatóságok körében, hogy értékelje a javasolt intézkedések általános elterjedését, és a **cselekvési terv** végrehajtása terén elért eredményeket megvitatták az egyes tagállamok hatóságai és a Bizottság közötti releváns találkozókon. A felmérés megállapításai pozitív fejleményeket jeleztek, bár továbbra is elengedhetetlenek a folyamatos erőfeszítések olyan területeken, mint **a kedvezményezettek**

támogatása, **a kockázatalapú irányítási ellenőrzések**, **a tudásmenedzsment, a mesterséges intelligencia** / a rendelkezésre álló adatbázisok használata az ellenőrzési munkában, valamint az irányító és ellenőrző hatóságok közötti **együttműködés**. E felmérések eredményéről további részletek a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatóságának és a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóságnak a vonatkozó éves tevékenységi jelentéseiben találhatók („Az ellenőrzések eredményessége" című szakaszban).

Ami a **hibakategóriákat** illeti, közös tipológiájuk alapján a Bizottság és az ellenőrző hatóságok hibaarányai általában ugyanazokból a szabálytalansági kategóriákból származnak, nevezetesen: **nem támogatható kiadások, ellenőrzési nyomvonal, közbeszerzés** és kisebb mértékben (az előző évekhez hasonlóan) állami támogatás. Ez a **konvergencia** megerősíti, hogy a fő hibaforrások jól azonosíthatók a bizonyossági keret valamennyi szintjén, és továbbra is a megelőző és korrekciós intézkedések középpontjában állnak. A Bizottság továbbra is együttműködik az érintett programhatóságokkal annak érdekében, hogy azok **megerősíthessék az ilyen szabálytalanságok hatékonyabb megelőzésére és feltárására irányuló kapacitásaikat**. Továbbra is elő fogja mozdítani az egyszerűsítést és a hibákra kevésbé hajlamos rendszerek, különösen az **egyszerűsített költségelszámolási módszerek** (SCO-k) és a **költségfüggetlen finanszírozás** (FNLC) alkalmazását is, célzott transznacionális hálózatain keresztül, amelyek lehetővé teszik valamennyi tagállam koordináló szerveinek, irányító hatóságainak és ellenőrző hatóságainak, valamint a bizottsági szolgálatok képviselőinek, hogy az ilyen rendszerek meghatározásán dolgozzanak, és megosszák egymással a bevált gyakorlatokat és a tapasztalatokat.

Végezetül a Bizottság úgy véli, hogy a Számvevőszék által jelentett hibák – amelyek néha annak tudhatók be, hogy az irányító hatóságok vagy a kedvezményezettek nem értik teljes mértékben az alkalmazandó **összetett szabályokat**, hibákat követnek el, vagy a hiányzó vagy nem megfelelő igazolódó dokumentumokra vezethetők vissza – nem kérdőjelezik meg a **társfinanszírozott projektek outputját vagy hatását** a tervezett szakpolitikai célkitűzések tekintetében (lásd a 6. fejezetben található háttérmagyarázatokban vagy a Bizottság következő szakaszokra adott válaszaiban ismertetett példákat).

Nem támogatható költségek és projektek

Továbbra is a **nem támogatható költségek** (**6.23–6.25. bekezdés**) jelentik az ellenőrző hatóságok és a Bizottság által feltárt **leggyakoribb hibatípust**. Ez még mindig azt mutatja, hogy **folyamatosan javítani kell** az irányító hatóságok munkáját ezen a területen egy olyan modell keretében, amely továbbra is nagyrészt a kedvezményezettek által bejelentett tényleges költségek visszatérítésén alapul. Ennek mérlegelésére a programhatóságokkal jelenleg folyamatban lévő **cselekvési terv**, valamint a Bizottság programhatóságoknak szóló finomított kapacitásépítési ajánlata összefüggésében, a végrehajtási tapasztalatok és az ellenőrzési eredmények alapján kerül sor. Tekintettel a hibamegelőzésben és -felderítésben betöltött kulcsfontosságú szerepükre, valamint arra, hogy az irányítási ellenőrzések szintjén meg kell erősíteni a felderítési kapacitást, a **Bizottság arra ösztönzi az irányító hatóságokat, hogy egyszerűsített költségelszámolási módszereket vagy költségfüggetlen finanszírozási rendszereket alkalmazzanak** a kiadások bejelentésére, elkerülve a tényleges költségek indokolásának összetett folyamatát. Emellett folyamatosan zajlik a programhatóságok által feltáratlanul maradt **hibák kiváltó okainak elemzése**. Ez az elemzés beépül a Bizottságnak a kockázatalapú ellenőrzéseire vonatkozó éves kockázatértékelésébe, és megkapják a programhatóságok is, annak érdekében, hogy kiigazíthassák saját kockázatértékeléseiket és ellenőrzési megközelítéseiket. A Bizottság arra is ösztönzi az ellenőrző hatóságokat, hogy adjanak **visszajelzést** és vitassák meg az irányító hatóságokkal a **részletes ellenőrzési eredményeiket**. Ez különösen az első szinten feltáratlanul maradt hibákat foglalja magában az első szintű megelőző és felderítő kapacitás javítása érdekében, például azáltal, hogy további iránymutatást és/vagy képzéseket vezetnek be mind az irányító hatóságok személyzete,

mind a kedvezményezettek számára, és ennek megfelelően **frissítik** a kockázatalapú irányítási ellenőrzések alapjául szolgáló **kockázatértékeléseket**.

A Bizottság elismeri a Számvevőszék által ezen az alapon számszerűsített hibák egy részét, de nem mindegyiket. Például a **6.1. háttérmagyarázatban** bemutatott németországi ESZA-művelet esetében (amely képzési központoknak a Covid19-világjárvány következtében digitális képzési központokká történő átalakításáról szólt) a Bizottság nem ért egyet azzal, hogy a Számvevőszék (nem támogathatóként) elutasította a kedvezményezett által a képzési központoknak biztosított azon informatikai eszközöket, amelyek mennyisége meghaladta a kedvezményezett előzetes felmérésre adott válaszában eredetileg megjelölt mennyiségeket, a Számvevőszék azon érvelése alapján, hogy nem bizonyította, hogy valóban szükség volt a megnövelt mennyiségre. A művelet célja nem kizárólag az volt, hogy informatikai eszközöket biztosítson a képzési központok számára, hanem az is, hogy segítse őket szükségleteik meghatározásában, hogy teljes mértékben felkészülhessenek a képzés új, digitális megközelítésére. Ezért egyes központok esetében a végleges eszközmegrendelésekben a központok által eredetileg becsültnél nagyobb mennyiség szerepelt, míg más központok esetében (mind a külső, mind a számvevőszéki részmintában) alacsonyabb volt a mennyiség az eredetileg becsültnél. A Bizottság továbbá megállapítja, hogy **a becsült igények rendszeres felülvizsgálatai**, amelyeket a művelet végrehajtása során globális és egyéni szinten a kedvezményezett az irányító hatóság felügyelete alatt végzett (négy szakértői találkozó és az egyes képzési központok egyedi, ügyfélre szabott iránymutatása révén), szintén biztosították az összes képzési központ közötti egyenlő bánásmódot és a megfogalmazott igényeik kiigazítását. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a megrendelt mennyiségek **összhangban voltak a program szabályaival**, mivel lefedték a kedvezményezett által a felmérések, az egyéni iránymutatások és szakmai megítélése, valamint az általa kidolgozott és egy egyetemi szakértővel ellenőriztetett algoritmus használata alapján azonosított igényeket.

Az alapvető igazoló dokumentumok rendelkezésre állása

A **6.26–6.29. bekezdéssel** kapcsolatban a Bizottság egyetért azzal, hogy a 2014–2020-as CPR 72. cikkének g) pontjával összhangban alapvető dokumentumokra van szükség az egyes műveletekre bejelentett kiadások megfelelő ellenőrzési nyomvonalának biztosításához az **iratmegőrzési időszak** végéig, különben a támogatott művelet támogathatóságát nem lehet igazolni. A Bizottság megjegyzi, hogy a hiányzó alátámasztó információk vagy dokumentáció továbbra is **az ellenőrző hatóságok és a Bizottság ellenőrei által** a 2014–2020-as programozási időszakban bejelentett **hibák harmadik leggyakoribb forrása**.

A kedvezményezettektől és a programhatóságoktól kért információknak azonban minden esetben **arányosnak kell maradniuk**, figyelembe véve a dokumentáció bekérésének hatását és adminisztratív költségeit, valamint azt, hogy az érdekelt felek az uniós források végrehajtásának további egyszerűsítését igénylik és erre tesznek erőfeszítéseket a Bizottság saját ütemterve keretében. 2019-ben a Bizottság az ellenőrző hatóságokkal együtt **vitaanyagot** készített **az ellenőrzési dokumentáció javítása érdekében**, minimális ajánlásokat megfogalmazva, ugyanakkor tiszteletben tartva az adminisztratív költségek arányosságát. A Számvevőszék 2019. évi éves jelentésében pozitív lépésként számolt be erről (**5.8. háttérmagyarázat**). A Bizottság hivatkozik továbbá a **6.26. bekezdésre** adott fenti válaszaira.

A Bizottság hasonló erőfeszítéseket tesz az ellenőrzési nyomvonal dokumentálása érdekében más területeken is. Például az **ESZA+** kiadásait illetően, tekintettel a társadalmi befogadás célkitűzése keretében a hátrányos helyzetű és/vagy kiszolgáltatott csoportok támogatására elkülönített műveletek alapvető fontosságára, a Bizottság **módszertani feljegyzést** adott ki és osztott meg a tagállamokkal arról, hogy mit tart **arányos és kiegyensúlyozott ellenőrzési megközelítésnek** a társadalmi befogadás e célcsoportja tekintetében. Az ellenőrzési követelmények nem lehetnek

ugyanazok, mint más művelettípusok esetében, hanem figyelembe kell venniük azt a konkrét kontextust, amelyben az ilyen műveleteket szakosodott és szakmai személyzet irányítása alatt végrehajtják, valamint azt, hogy tiszteletben kell tartani mind az arányosságot, mind az ilyen intézkedések által érintett kiszolgáltatott csoportok vagy egyének méltóságát. A kijelölt szociális munkások által megerősített önbevallások elegendő igazoló dokumentumnak bizonyulhatnak az irányítási ellenőrzések szintjén (amennyiben az ellenőrző hatóságok további ellenőrzéseket végeznek a műveletek reprezentatív mintáinak ellenőrzése céljából). A Bizottság úgy véli, hogy a Számvevőszék az általa az alapvető igazoló dokumentumok hiánya miatt jelentett hibák némelyikében nem vette kellőképpen figyelembe ezt a **sajátos helyzetet** és az érintett tagállamokban az ilyen csoportokért hivatalosan felelős szakosodott szociális munkások munkájának megbízhatóságát (lásd az ESZA+ kapcsán a **6.3. háttérmagyarázatban** idézett svédországi példát).

Mindemellett a Bizottság **továbbra is fel fogja hívni** az irányító hatóságok figyelmét arra, hogy **miként tartsanak fenn megfelelő ellenőrzési nyomvonalat** az általuk végzett valamennyi irányítási ellenőrzésről, különösen a résztvevők adott időpontban való támogathatóságát illetően.

A közbeszerzésre és az állami támogatásokra vonatkozó belső piaci szabályoknak való megfelelés

A Bizottság tudomásul veszi, hogy a Számvevőszék jelentése szerint a közbeszerzési szabályok (**6.30–6.36. bekezdés**) továbbra is hibaforrást jelentenek. Nagyra értékeli, hogy a **Számvevőszék** a közbeszerzési hibák számszerűsítésére vonatkozó **megközelítését összehangolta** a Bizottság iránymutatásaival. Ez a fejlemény hozzájárul az értékelés **nagyobb következetességéhez és arányosságához** (**1.36.** és **1.37. bekezdés**, valamint **1.14. ábra**). A Bizottság azonban megjegyzi, hogy ebben az évben az Egyesült Királyság programjai jelentősen hozzájárulnak az ilyen típusú hibákhoz a brexit miatt (amint azt „*A Számvevőszék tranzakciótesztjeinek eredményei*” című szakaszban fentebb kifejtettük). A Bizottság nem feltétlenül osztja a Számvevőszék értékelését minden olyan hiba vonatkozásában, amelyet az az uniós vagy nemzeti közbeszerzési szabályoknak való meg nem felelés miatt számszerűsített (például az Egyesült Királyságban használt dinamikus beszerzési rendszer esetében), vagy úgy véli, hogy **különleges körülményeket** kell figyelembe venni a jogsértés értékelése során (például a **6.4. háttérmagyarázatban** ismertetett példában a szerződés meghosszabbítására 2018-ban került sor a szerződések odaítélése után felmerülő, valóban előre nem látható körülmények miatt, a brexit okozta bizonytalansággal összefüggésben). Ez a meghosszabbítás lehetővé tette a fennmaradó ESZA-előirányzatok felhasználását az Egyesült Királyság programjának vége előtt.

Ami a közvetlen irányítás keretében bejelentett eseteket illeti, legalább két esetben (**6.32. bekezdés**: Csehország, és **6.39. bekezdés**: CINEA) a Bizottság azzal sem ért egyet, hogy az eredeti szerződés lényeges módosításai tekintetében megsértették volna az uniós vagy nemzeti közbeszerzési szabályokat. A Bizottság egyik esetben sem rendelkezik elegendő jogalappal ahhoz, hogy a módosításokat hibaként számszerűsítse, és a kapcsolódó költségeket soha nem jelentették be uniós társfinanszírozásra.

A Bizottság megjegyzi, hogy az állami támogatási szabályok be nem tartása ebben az évben nem vezetett számszerűsített hibákhoz.

Egyszerűsített költségelszámolási módszerek

A közös rendelkezésekről szóló rendelet lehetővé teszi az **egyszerűsített, nem reálköltség-alapú finanszírozási rendszerek**, például az egyszerűsített költségelszámolási módszerek és a költségfüggetlen finanszírozás **fokozott alkalmazását** (**6.37–6.38. bekezdés**). A tapasztalatok alapján és amint arról a Számvevőszék korábbi jelentéseiben beszámolt, ezek a rendszerek hibára

kevésbé hajlamosak, és a Bizottság határozottan ösztönzi használatukat (sőt, ez a közös rendelkezésekről szóló rendelet értelmében a kisebb műveletek esetében kötelező is), arra ösztönözve az irányító és ellenőrző hatóságokat, hogy programjaik keretében dolgozzanak ki ilyen rendszereket.

A Bizottság elismeri, hogy az e rendszerek használatával kapcsolatos hibák továbbra is előfordulhatnak, amint arról a saját ellenőrzései vagy az ellenőrző hatóságok ellenőrzései beszámoltak (lásd az EMPL 2025. évi éves tevékenységi jelentését – 7L. melléklet). Ez azt mutatja, hogy az egyszerűsített rendszerek végrehajtását **folyamatosan nyomon kell követni**.

A Bizottság azonban nem ért egyet minden megállapítással, amelyet a Számvevőszék az egyszerűsített költségelszámolási opciók számítási módszereivel kapcsolatban számszerűsített. A közvetett költségek százalékos átalányfinanszírozásának a **6.6. háttérmagyarázatban** említett két esetét illetően a Bizottság hangsúlyozza, hogy jóváhagyta ezen átalányfinanszírozásoknak a 2007–2013-as programozási időszakból a következő programozási időszakokba történő átvitelét. A közös rendelkezésekről szóló rendelet kifejezetten rendelkezik erről a lehetőségről, és azt az egyszerűsített költségelszámolási módszerekről szóló bizottsági iránymutatás is tükrözi. A programhatóságok jogilag nem kötelesek módosítani a korábban jóváhagyott módszereket, amennyiben azok alkalmazásának feltételei változatlanul fennállnak, annak ellenére, hogy a Bizottság osztja azt a nézetet, hogy az időszakos kiigazítások valóban bevált gyakorlatok (az egyszerűsített költségelszámolási módszerekre vonatkozó iránymutatásában ajánlottak szerint). Egy esetben a számvevőszéki ellenőrzést követően az irányító hatóság igazoló dokumentumokat nyújtott be a 2007–2013-as módszer és a közvetett költségekre vonatkozó 20 %-os átalány alkalmazásának igazolására. Emellett az irányító hatóság ezzel párhuzamosan 21 akkreditált képzési központ 2023. és 2024. évi jóváhagyott pénzügyi kimutatásai alapján új tanulmányt indított, amely szerint a 20 %-os átalány továbbra is kielégítő az akkreditált képzési központok közvetett költségeinek becsléséhez. A Bizottság úgy véli, hogy az erre az esetre vonatkozóan megadott **elemek nem támasztanak alá számszerűsített szabálytalanságot**. A másik esetben a Bizottság egyetért a Számvevőszékkel abban, hogy a projektben használt és a 2007 és 2013 között végrehajtott több mint 500 művelet alapján 12 évvel ezelőtt kiszámított átalányalapú egységköltség olyan pontatlanságokat tartalmazott, amelyeket akkor nem tártak fel, és amelyek a számítások szerint körülbelül 4 %-ot tettek ki.

Reziliencia és értékek – bizottsági irányítás

Ami a **6.39. bekezdésben** említett megállapításokat illeti, a Bizottság az *Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökségen (CINEA)* keresztül támogatott projektek keretében bejelentett hibák tekintetében hivatkozik a fenti, „A közbeszerzésre és az állami támogatásokra vonatkozó belső piaci szabályoknak való megfelelés” című szakaszban (**6.30–6.36. bekezdés**) adott válaszaira.

A Bizottság nem ért egyet a **6.7. háttérmagyarázatban** ismertetett megállapítással, és felhívja a figyelmet a ***„Hogyan kezeljük az egyösszegű támogatásokat?”* című iránymutatására**, amely egyértelműen kimondja, hogy „[a] *konzorcium szabadon, saját belátása szerint költheti el az egyösszegű támogatást, feltéve, hogy a projektet a támogatási megállapodásban leírtak szerint hajtják végre*“. A Bizottság ezt nem tekinti a támogatási megállapodásban foglalt támogathatósági feltételek megsértésének, bár egyetért azzal, hogy módosítása bevált gyakorlat lehet.

2. Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

A Bizottság 2025. évi kockázatértékelése

A tagállamok irányítási és ellenőrzési rendszerei

A Bizottság a **Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatóságának és a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóságnak a 2025. évi éves tevékenységi jelentéseiben** arról számolt be, hogy a tagállamok **irányítási és kontrollrendszerei** (**6.40–6.41. bekezdés**) **a programok közel 15 %-a esetében** sem a 2014–2020-as, sem a 2021–2027-es programozási időszakban **nem működtek jól**.

E programok mindegyike esetében a Bizottság **fokozott** éberséget és **nyomon követést alkalmaz, és szorosan együttműködik a programhatóságokkal az azonosított kockázatok csökkentése érdekében**. Azokban az esetekben, ahol a fenntartás kritériumai teljesültek, a **Bizottság** a vonatkozó éves tevékenységi jelentésekben ennek megfelelően **korlátozta a 2025. évi megbízhatósági nyilatkozatait**.

A fenntartásokat csak azt követően oldja fel, hogy a programhatóságok végrehajtják a megfelelő korrekciós intézkedéseket. Az a tény, hogy a tavalyi fenntartások 25 %-a (a REGIO esetében) és 33 %-a (az EMPL esetében) megszüntetésre került, azt mutatja, hogy az érintett tagállamok már ténylegesen hoztak korrekciós intézkedéseket, ezáltal javítva a meglévő rendszerek hatékonyságát és csökkentve a szabálytalan kiadások bejelentésének kockázatát az érintett programokban.

A szabálytalan kiadások szintje a kohéziós elszámolásokban

Ami a Számvevőszéknek a **6.42–6.49. bekezdésben** tett észrevételét illeti, hangsúlyozni kell, hogy a 2014–2020-as programozási időszakra vonatkozó értékelés tükrözi a program lezárásának sajátos körülményeit, amelyeket **a végleges beszámolóban bejelentett kiadások nagy volumene és értéke** jellemez (**6.16. bekezdés**). A 2014–2020-ra vonatkozóan benyújtott legutóbbi **bizonyossági csomagok** alapján a főigazgatók éves tevékenységi jelentéseikben arra a következtetésre jutottak, hogy a 2025-ben elfogadott elszámolásokban továbbra is lényeges szabálytalanságok vannak a Bizottság felé igazolt kiadásokban, akárcsak az előző évben. A **kifizetéskori kockázat (KPI)** meghatározásához a Bizottság a tagállamok által bejelentett hibaarányokat használta, amelyekkel kapcsolatban eddig csak dokumentumalapú ellenőrzéseket végzett, ahelyett, hogy a korábbi évekhez hasonlóan a teljes ellenőrzési ciklusán alapuló „megerősített” hibaarányokat használta volna. Ez azt a helyzetet tükrözi, hogy a 2014–2020-as utolsó számviteli évre vonatkozó bizonyossági csomagok mintegy 80 %-a 2026-ban érkezett be. Lehetővé tette továbbá a kapcsolódó kockázatok reprezentatív értékelését, többek között a lezárások 2025-ben benyújtott 20 %-a esetében. A továbbiakban **a Bizottság 2026. évi** átfogó **ellenőrzési terve** – beleértve szükség esetén a helyszíni ellenőrzési munkát is – **lehetővé teszi a KPI értékelését**, biztosítva az eltérések azonosítását és kezelését. Ez a **kétlépcsős validálási folyamat** erősíti a bejelentett kiadások integritásába vetett bizalmat, ugyanakkor lehetővé teszi a részletes ellenőrzési megállapításokon alapuló, időben történő kiigazításokat.

Emellett a **Bizottság** az esetleges további kockázatok figyelembevétele érdekében **a kifizetéskori kockázat** becsült prudens **maximális értékéről is beszámol**, az egyes programokra az egyedi

helyzetüktől függő átalányt alkalmazva. A Számvevőszék ajánlásával[5] összhangban e maximális érték konzervatív megközelítést is tartalmaz a nem ellenőrzött kiadásokban előforduló esetleges hibák figyelembevételére, például akkor, ha csak dokumentumalapú ellenőrzésre került sor, vagy ha a folyamatban lévő kontradiktórius eljárások keretében további ellenőrzési munkára van szükség, és/vagy figyelembe kell venni a korábbi évek ellenőrzési eredményeit is, amelyek az elemzés tárgyát képező kiadások esetleges fennmaradó kockázataira utalnak.

A Bizottság e programonkénti értékelést követően azt is meg tudta állapítani, hogy mely programok (vagy azok részei) mutatnak **súlyos hiányosságokat** (lásd a vonatkozó éves tevékenységi jelentések 7.F. mellékletét), és melyekre vonatkozóan **kértek és jelentettek be korrekciós intézkedéseket** a korábbi években feltárt szabálytalanságok nyomon követése érdekében hozott pénzügyi korrekciókról.

A 2021–2027-es programozási időszakra vonatkozóan a bejelentett tranzakciók alacsony szintjére tekintettel a Bizottság óvatos, 2 %-os becslést fogadott el a kifizetéskori kockázatra vonatkozóan.

Az Interreg programokra vonatkozó kockázatértékelés

A 2021–2027-es időszakban az Interreg programokat (**6.50–6.51. bekezdés**) az érintett programellenőrző hatóságok **egyetlen ellenőrzési minta** keretében ellenőrzik, amelyet a Bizottság az összes csoportosított **európai területi együttműködési programra** vonatkozóan állít össze. Ez **jelentősen egyszerűsíti** és csökkenti az Interreg programok ellenőrzési terheit, amelyek hagyományosan alacsonyabb kockázatot jelentenek, mint a hagyományos programok, az egyes Interreg programok által a 2014–2020-as időszakban jelentett hibaarányok alapján. A 2024–2025-ös elszámolások esetében a 48 programot lefedő Interreg minta **teljes hibaaránya 1 % alatti** (hasonlóan az előző évhez), ami megerősíti e programok alacsony kockázati profilját és a közös ellenőrzési megközelítés hatékonyságát.

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék által az idén ellenőrzött három Interreg programban feltárt hibákat, és amennyiben szükségesnek és jogilag megvalósíthatónak ítéli, nyomon fogja követni azokat. A Bizottság a 2021–2027-es végrehajtás során továbbra is nyomon követi és értékeli, hogy milyen hatást gyakorolhatnak az érintett programokra vonatkozó ellenőrzési megközelítésére a Számvevőszék és a Bizottság ellenőrzései során azonosított problémák.

3. A 2014 és 2020 közötti programok lezárása

A társjogalkotók **2026 februárjáig meghosszabbították a lezárásra vonatkozó határidőket**[6], annak érdekében, hogy a programhatóságok a végleges kiadások bejelentése előtt minden átvilágítást és ellenőrzést elvégezhessenek.

A 2014–2020-as programok **lezárása két lépésből áll** bizottsági szinten: **a programelszámolások és a kapcsolódó záró végrehajtási jelentés elfogadása**, a megfelelő pénzügyi tranzakcióval együtt (az utolsó számviteli év egyenlegének kifizetése vagy visszafizettetése), majd **írásbeli megerősítés a tagállam számára arról, hogy valamennyi jogszerűségi és szabályszerűségi kérdés megfelelően feldolgozottnak tekinthető-e**. A lezárás csak ebben az esetben tekinthető befejezettnek.

---

[5] Lásd: 26/2021. sz. különjelentés, 3. ajánlás a) pont és 03/2024. sz. áttekintés, következtetés, 23. o.

[6] A társjogalkotók által 2024. február 29-én elfogadott (EU) 2024/795 rendelet a *Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP)* létrehozásáról.

A 2014–2020-as időszakra vonatkozó közös rendelkezésekről szóló 1303/2013/EU rendeletben foglaltak szerint az elszámolások Bizottság általi elfogadásának el kell különülnie a jogszerűségi és szabályszerűségi értékeléstől. A Bizottság ezért továbbra is **alapos jogszerűségi és szabályszerűségi ellenőrzéseket fog végezni valamennyi program esetében**, még az egyenleg záráskori kifizetését (vagy visszafizettetését) követően is. Ez biztosítja, hogy egyetlen lezáratlan ellenőrzési kérdés se maradjon megoldatlan a lezárási folyamat véglegesítése előtt. A Bizottság csak akkor zárhat le véglegesen egy programot, ha megbizonyosodott arról, hogy a **becsült teljes fennmaradó hibaarány** az érintett programozási időszak egyes számviteli éveiben **nem haladja meg a 2 %-ot**, és hogy a programhatóságok megfelelően kezelték az összes feltárt szabálytalanságot és kockázatot. A Bizottság a 2025. évi éves tevékenységi jelentéseiben megkezdte a beszámolást a 2014–2020-as időszak lezárásával kapcsolatos előrehaladásról. 2025. május végéig 73 REGIO és 56 EMPL programot zártak le, amelyek közül 21, illetve 13 programot „teljes mértékben”, azaz jogszerűségi és szabályszerűségi szempontból is lezártak.

A programhatóságok lezárásra való felkészültségének ellenőrzése érdekében a Bizottság 2024-ben és 2025-ben **megelőző ellenőrzéseket** végzett a kockázatnak kitett programok egy mintáján annak biztosítása érdekében, hogy az érintett hatóságok időben elvégezzék az összes előírt ellenőrzést a Bizottság lezárási iránymutatásaival összhangban, többek között a fennmaradó szabálytalanságok megelőzése és korrekciója, valamint az összes bejelentett ellenőrzési eredmény lezárásig történő megfelelő nyomon követése érdekében. Ezekről az ellenőrzésekről további részletek a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóságnak és a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatóságának 2024. évi éves tevékenységi jelentéseinek 7I. mellékletében találhatók.

A **lezárás kulcsfontosságú biztosítékot jelent** a kohéziós politika **bizonyossági keretén belül** az uniós költségvetés védelme érdekében. Lezáráskor a tagállamok 2026 februárjában rekordmagas, 6,5 milliárd EUR összegű pénzügyi korrekcióról számoltak be, ami jelentősen meghaladja az előző éveket. Amennyiben a bejelentett fennmaradó hibaarányok továbbra is meghaladják a 2 %-ot (vagy ha a Bizottság a lezárási csomag értékelését követően vagy ellenőrzései eredményeként újraszámítással 2 % felett állapította meg ezeket az arányokat), a Bizottság pénzügyi korrekciókat alkalmaz annak biztosítása érdekében, hogy a programok végleges lezárása előtt a kockázatok valamennyi program esetében a lényegességi küszöb alatt maradjanak. Ez biztosítja, hogy a fennmaradó kockázatok a lényegességi küszöb alá csökkenjenek a program végleges lezárása előtt, és hogy a szabálytalan kiadásokat megfelelően kizárják az uniós költségvetésből.

4. 2021–2027-es programozási időszak

A Bizottság támogatást nyújt a tagállamoknak **közigazgatási kapacitásuk megerősítéséhez**, **a végrehajtás javításához és felgyorsításához**, valamint a beruházások **szűk keresztmetszeteinek** többféle módon történő **kezeléséhez**. Az elmúlt néhány évben számos javaslatot terjesztett elő, többek között a **kohéziós politika** közelmúltban elfogadott **félidős felülvizsgálatát**, amely segíti a tagállamokat a felmerülő prioritások kezelésében, egyúttal bővíti a rendelkezésre álló rugalmassági mechanizmusokat, és további egyszerűsítési intézkedéseket vezet be. Mivel a gyakorlatban a 2021–2027-es kohéziós programok keretösszegeinek mintegy **65%-ára már megtörtént a projektek kiválasztása**, a pénzügyi végrehajtás 2025-ben jelentősen felgyorsult, és számos tagállam jóval meghaladta az n+3 kötelezettségvállalás-visszavonás elkerüléséhez szükséges célt. A Bizottság úgy véli, hogy a 2021–2027-es időszakra vonatkozó irányítási és kontrollrendszer kialakításában és létrehozásában bevezetett változások lehetővé teszik az **ellenőrzések hatékonyságának növelését** (**6.12. bekezdés**). Az irányító hatóságoknak most **kockázatalapú irányítási ellenőrzések** révén a hibáknak leginkább kitett területekre kell összpontosítaniuk erőfeszítéseiket és erőforrásaikat, körültekintő kockázatértékelést követően, amelynek folyamatosan figyelembe kell vennie az összes elvégzett ellenőrzés és audit eredményeit.

2025-ben a tagállamok programjainak többsége ténylegesen ilyen kockázatalapú ellenőrzéseket alkalmazott, míg más programok esetében az óvatosság érdekében még mindig 100 %-os megközelítést alkalmaztak az ellenőrzések során. Az (ellenőrző hatóságok és a Bizottság által végzett) **ellenőrzések** folyamatosan ellenőrzik, hogy az irányító hatóságok eredményesen értékelik-e programjaik kockázatait, és végrehajtják-e a kockázatalapú irányítási ellenőrzéseket, amennyiben azokra szükség van, **hogy biztosítsák a nagyobb hatékonyságot és a hibák feltárására való fokozott kapacitást**. Ezen túlmenően, amennyiben a nyilvántartások azt bizonyítják, hogy a rendszerek jól működnek, a rendelet az ellenőrzési terhek csökkentése érdekében lehetővé teszi a programok számára, hogy „**megerősített arányos intézkedéseket**" alkalmazzanak, amelyek rugalmasságot és egyszerűsítéseket biztosítanak az ellenőrzések és auditok során. Amennyiben a bizonyítékok a helyzet romlását mutatják, a Bizottság előírhatja a tagállam számára, hogy állítsa vissza az érintett program(ok) teljes körű ellenőrzését.

A végrehajtás eddigi alacsony szintje ellenére a **többéves korrekciós kapacitás** már működik a 2021–2027-es programok esetében, ugyanis a tagállamok már 1 milliárd EUR-t vontak vissza a 2021–2027-es időszakra vonatkozó éves beszámolójukból. Emellett észszerűsítették a megbízható kontrolleljárások ösztönzőjeként szolgáló nettó pénzügyi korrekciók alkalmazását. A Számvevőszék ajánlásai és a közös rendelkezésekről szóló rendelet rendelkezései alapján a Bizottság most azonnal eljárásokat indít azokban az esetekben, amikor az elfogadott elszámolásokban szereplő kiadások szabálytalannak bizonyulnak, és azokat a tagállamok nem derítették fel és nem jelentették be.

5. A Számvevőszék jelentésének következtetései

A Bizottság bízik abban, hogy a **kifizetéskori kockázatra** vonatkozó, a maximális kockázatot is magában foglaló számításai, amelyek extrapoláció nélkül veszik figyelembe a Számvevőszék eredményeit, de annak gondos értékelését követően, hogy azok érinthetnek-e más programokat is, **reális képet adnak** a valóságról, figyelembe véve az egyes programok esetében azonosított konkrét kockázatokat.

Az a tény azonban, hogy a Bizottság által kiszámított kifizetéskori kockázat **továbbra is meghaladta** a 2014–2020-as időszakra vonatkozó **lényegességi küszöböt**, bár a fenti II.1. szakaszban említett okok miatt nem érte el a Számvevőszék által jelentett szintet, **egyes programok esetében tartós jogszerűségi és szabályszerűségi problémákra utal, amelyek szoros nyomon követést igényelnek**.

Az elmúlt években – figyelembe véve a Számvevőszék következtetéseit és ajánlásait is – a Bizottság jelentősen **megerősítette felügyeleti rendszerét**, különösen a programhatóságok fokozott felügyelete révén, egy 2024 végén kölcsönösen elfogadott célzott cselekvési terv révén, amelynek célja a Számvevőszék és a Bizottság által azonosított feltárási kapacitásbeli hiányosságok kezelése. A **Bizottság felülvizsgálta ellenőrzési stratégiáját** is annak érdekében, hogy a programozási időszak korábbi szakaszában több szabályszerűségi ellenőrzést végezzen az ellenőrző hatóságok munkájának újbóli elvégzése érdekében, 2026 végéig legalább egyszer lefedve az összes fő ellenőrző hatóságot, valamint hogy megelőző jelleggel felülvizsgálja az ellenőrző hatóságok által a 2021–2027-es időszakra használt ellenőrzési ellenőrzőlistákat.

Az ellenőrző hatóságok szintjén az eredmények kezdenek mutatkozni, mivel az **ellenőrző hatóságok által jelentett hibaarány** most először volt 3,9 %, illetve 3,7 % volt a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága, illetve a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság alapjai esetében, ami **az eredményesség javulását mutatja**. Emellett a programhatóságok felderítési kapacitásának növelésére irányuló, kétoldalúan elfogadott cselekvési tervek évente felülvizsgálásra kerülnek valamennyi tagállammal együtt, biztosítva a problémák gyors kezelését a végrehajtás egyszerűsítése érdekében. A Bizottság úgy véli, hogy további erőfeszítésekre

van szükség a kockázatalapú irányítási ellenőrzések megbízhatósága és nyomonkövethetősége érdekében. E tekintetben a Bizottság a közelmúltban ajánlati felhívást tett közzé **a jövőbeli kohéziós politika adminisztratív kapacitásának kiépítésére**, a hibák, a végrehajtási kihívások és a felmerülő kapacitásigények kezelésére. Annak biztosítása érdekében, hogy a kapacitásépítési erőfeszítések kézzelfogható javulást eredményezzenek, elengedhetetlen a támogatási szolgáltatások alátámasztása a végrehajtási tapasztalatokból és az ellenőrzési eredményekből levont tanulságokkal. A leggyakoribb hibák, végrehajtási kihívások kiváltó okainak elemzésével és azok kapacitásépítési prioritásokká alakításával a Bizottság kiigazíthatja és finomíthatja kapacitásépítési ajánlatát. Ez a **tényeken alapuló megközelítés** segít biztosítani, hogy a Bizottság által kínált eszközök, képzések és iránymutatások közvetlenül reagáljanak a programhatóságok előtt álló gyakorlati kihívásokra.

A Bizottság mindezeket a **tapasztalatokat** és azok eredményét beépítette a **2027 utáni programozási időszak kialakításába**, és outputalapú kifizetési rendszert javasolt, felhasználva a levont tanulságokat egy egyszerűbb, szilárdabb bizonyossági modell kidolgozása érdekében, amely biztosítja a Bizottság továbbra is erős felügyeleti szerepét és a bejelentett kiadások alkalmazandó jognak való megfelelését. A cél a **hibakockázatok további csökkentése** a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás minden szinten történő fenntartása mellett.

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ AJÁNLÁSOKRA

6.1. ajánlás: Az egyszerűsített költségelszámolási módszerek kiválasztásának és indokolásának javítása

A Bizottság:

a) mozdítsa elő, hogy az irányító hatóságok a közös rendelkezésekről szóló rendeletben és a kapcsolódó alapspecifikus rendeletekben előírt, azonnal használható (standard) egyszerűsített költségelszámolási módszereket használják;

b) emlékeztesse az irányító hatóságokat arra a követelményre, hogy meg kell őrizni a korábbi programozási időszakokból hatályban maradó egyszerűsített költségelszámolási módszerek igazoló dokumentációját, és biztosítani kell annak megfelelő aktualizálását; valamint

c) nyújtson további támogatást a tagállamoknak az egyszerűsített költségelszámolási módszerekkel kapcsolatos ismereteik bővítéséhez azáltal, hogy ösztönzi a bevált gyakorlatok irányító hatóságok közötti megosztását az egyszerűsített költségelszámolási módszerek kialakítása és alkalmazása terén, különös tekintettel arra, hogy a rendszer minél kevésbé legyen bonyolult a kedvezményezettek és a végső kedvezményezettek számára.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

A Bizottság **elfogadja** a 6.1. ajánlás a), b) és c) pontját.

A Bizottság számos kezdeményezés – többek között az ESZA+ és a REGIO egyszerűsítéssel foglalkozó transznacionális hálózatai, több országra kiterjedő munkaértekezletek és nemzeti rendezvények – révén folyamatosan támogatja a tagállamokat az egyszerűsített költségelszámolási módszerek elfogadásában és alkalmazásában. A Bizottság e fórumokon és rendezvényeken keresztül továbbra is elő fogja mozdítani a tudásmegosztást és az információcserét a tagállamok érintett programhatóságai számára.

A **Bizottság** különösen **a bevált gyakorlatok tagállamok közötti megosztásának elősegítésével fogja még inkább előmozdítani az egyszerűsítést**. Az egyszerűsítés a tagállam sajátos szükségleteitől függően különböző módszerekkel érhető el. A sajátos igények és kiterjedt ismeretek által jellemzett programok esetében az egyszerűsítés egyedi, egyszerűsített költségelszámolási módszerek kidolgozásával és végrehajtásával érhető el, míg más programok esetében egyszerűbb a közös rendelkezésekről szóló rendeletben, az érintett alapokra vonatkozó rendeletekben és a Bizottság felhatalmazáson alapuló rendeleteiben meghatározott, strandardizált, egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazása. A **Bizottság arra fogja ösztönözni a tagállamokat, hogy az egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazását a programok szükségleteihez igazítsák**.

A korábbi programozási időszakok egyszerűsített költségelszámolási módszereinek alkalmazását illetően a Bizottság értelmezési kérdéseket tett közzé erről a témáról, és az egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazásáról szóló iránymutatás (C/2024/7467) 3.2.6. szakaszában tisztázta azokat a feltételeket, amelyek mellett ez elvégezhető. A Bizottság továbbra is népszerűsíti a régebbi módszerekhez használt adatok frissítésének bevált gyakorlatát. Az információkat a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága, a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság és a DAC által 2026. március 26-án szervezett, az egyszerűsített költségelszámolási módszerekről szóló webinárium, valamint a közös rendelkezésekről szóló rendelettel foglalkozó szakértői csoport 2026. június 17-i ülése keretében is megosztották a tagállamokkal.

A 2021–2027-es programozási időszakban **a Bizottság továbbra is külön üléseket szentel az egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazásának**, beleértve a korábbi programozási időszakok alkalmazását is, különös tekintettel a kedvezményezettek számára biztosított egyszerűsítésre mind az egyszerűsítéssel foglalkozó transznacionális hálózatok következő ülésein, mind a több országra kiterjedő munkaértekezleteken és a nemzeti rendezvényeken.

6.2. ajánlás: Az Interreg programokra vonatkozó kockázatértékelés aktualizálása

A Bizottságnak értékelnie és szükség esetén aktualizálnia kell az Interreg programokra vonatkozó kockázatértékelését, figyelembe véve az idén feltárt hibákat, valamint ellenőrzési munkájának eredményét, és ennek megfelelően kell eljárnia az ellenőrzés során.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

A Bizottság **elfogadja** a 6.2. ajánlást.

A **Bizottság folyamatosan értékelni és szükség esetén frissíteni fogja a 2021–2027-es Interreg programokra vonatkozó kockázatértékelését**, figyelembe véve a feltárt hibákat. Az Interreg programok éves mintáján végzett ellenőrzések eredményeit nyomon fogja követni az azonosított kockázatok megfelelő csökkentésének biztosítása érdekében. A 2021–2027-es időszakra vonatkozóan kiválasztott ellenőrzési megközelítés, amely a társjogalkotó által elfogadott jogalapon alapul, lehetővé teszi a végrehajtás során azonosítható konkrét kockázatok figyelembevételét és enyhítő intézkedések meghozatalát (például a kockázatosabbnak tekintett egyedi programok keretében kapott találatok számának növelését).

A **Bizottság továbbá megismétli az Interreg minta keretében elvégzett munkát**. **A Bizottság** a következő (harmadik) vizsgálat eredményeit azok kézhezvételét követően **áttekinti, és eldönti, hogy szükség van-e további ellenőrzési** munkára.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE – 7. FEJEZET: Természeti erőforrások és környezet

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

A többéves pénzügyi keret 3. fejezete („Természeti erőforrások és környezet”) a következőkre fordított uniós kiadásokat foglalja magában: i. a közös agrárpolitika (KAP); ii. az Igazságos Átmenet Alap; iii. a tengerügyi és a halászati politika; és iv. a LIFE – Környezetvédelmi és éghajlat-politikai program.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződésben és a KAP-rendeletekben meghatározott KAP-célkitűzések a következők: i. a mezőgazdasági termelékenység növelése; ii. a mezőgazdaságból élők megfelelő életszínvonalának biztosítása; iii. a piacok stabilizálása; iv. az ellátás hozzáférhetőségének biztosítása; és v. a fogyasztók elfogadható ár ellenében történő ellátásának biztosítása. Emellett a KAP támogatja a mezőgazdaság korszerűsítésére, a környezeti és éghajlati fenntarthatóság növelésére, valamint a vidéki területek fejlesztésére irányuló beruházásokat.

A 2023–2027-es KAP a megfelelésen alapuló megközelítésről a teljesítményalapú modellre való áttérést jelentette, nagyobb rugalmasságot biztosítva a tagállamoknak ahhoz, hogy a KAP stratégiai terveket a sajátos szükségleteiknek megfelelő, testre szabott beavatkozásokkal alakítsák ki. Az e tervek végrehajtásáról szóló 2025. évi bizottsági jelentés[1] megerősítette, hogy 2024-ben átlagban meghaladták az említett stratégiai tervekben meghatározott legtöbb környezetvédelmi és éghajlat-politikai mérföldkövet.

A KAP megosztott irányítás keretében működik, amelyet átfogó irányítási és kontrollrendszer támogat. Ez a szilárd és többrétegű bizonyossági keret magában foglalja a nemzeti szintű ellenőrzéseket, a független ellenőrzéseket és a bizottsági felügyeletet, valamint a kétévente végzett teljesítmény-felülvizsgálatokat. Sikeresen biztosítja az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét.

A Bizottság a teljesítményeredményekre és a tagállami irányítási rendszerek megfelelő működésére összpontosít, biztosítva mind a teljesítményeredmények minőségét, mind az alapul szolgáló tranzakciók jogszerűségét és szabályszerűségét. Ennek megfelelően – és az előző, 2014–2022-es KAP programozási időszakkal ellentétben – a tagállamok már nem kötelesek kedvezményezetti szintű részletes ellenőrzési statisztikákról beszámolni. Ehelyett teljesítmény- és eredménymutatók alapján kell beszámolniuk szakpolitikai teljesítményükről. Ezért a Bizottság a KAP stratégiai tervek szerinti kiadásokra vonatkozó hibaarányt vagy kifizetéskori kockázatot már nem számítja ki[2].

A Bizottság üdvözli a közvetlen kifizetések (ökorendszereken kívüli) viszonylag alacsonyabb becsült hibaszintjét, ami megerősíti, hogy az integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer – beleértve a mezőgazdasági parcellaazonosító rendszert is – fontos szerepet játszik a hibakockázat megelőzésében és csökkentésében.

---

1 COM(2026)37 EUR-Lex - 52026DC0037 - HU - EUR-Lex.

2 A Bizottság a hibaarány és a kifizetéskori kockázat meghatározása helyett, a 2023–2027-es KAP keretében felmerülő kiadásokat a tagállamok által bevezetett irányítási rendszerek végleges, kiigazított osztályozása alapján három kockázati kategóriába (alacsony, közepes és magas) csoportosítja. A tanúsító szervek ezt az osztályozást beavatkozásonként és kifizető ügynökségenként évente határozzák meg a működő irányítási rendszerek megfelelő működésének értékelése révén, amelyet a Bizottság eseti alapon – a saját és a Számvevőszék ellenőrzési megállapításainak figyelembevételével – kiigazíthat.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. A tranzakciók szabályszerűsége

A tranzakciótesztek eredményei

A KAP több évre kiterjedő tervezési, ellenőrzési és korrekciós rendszert működtet. Üdvözöljük, hogy a Számvevőszék a **7.18. bekezdésben**, valamint a **7.2.** és **7.3. háttérmagyarázatban** elismeri, hogy a Bizottság hat esetben (horvátországi [**7.3. háttérmagyarázat**] és franciaországi rendelkezésre álló földterületek, valamint a mezőgazdasági tevékenységre vonatkozó követelménynek való görögországi meg nem felelés esetében [**7.2. háttérmagyarázat**]) a számvevőszéki ellenőrzésektől függetlenül és azokat megelőzően is hasonló megállapításokat tett ezekben a tagállamokban a saját ellenőrzései során. Ezen ellenőrzésekhez kapcsolódóan a szabályszerűségi záróelszámolási eljárások jelenleg folyamatban vannak, és a pénzügyi forrásokat érintő kockázat kezelése érdekében a Bizottság pénzügyi korrekciót fog javasolni azokban az esetekben, amelyekben a potenciális súlyos hiányosságok az eljárások során megerősítést nyernek.

Ez a hat eset 1,1 %-os hibaarányt jelent („bejelentett nem támogatható földterület” kategória a **7.4. ábrán**), ami azt jelenti, hogy kizárásuk esetén a Számvevőszék által becsült hibaarány 1,1 százalékponttal alacsonyabb lett volna.

A KAP területalapú és állattartással kapcsolatos beavatkozásaira vonatkozó ellenőrzési keretrendszer kulcsfontosságú eleme az integrált igazgatási és kontrollrendszer, amelynek keretében 2025-ben a megosztott irányítású KAP-kiadások 66 %-a került ellenőrzésre, és így továbbra is nagyon fontos szerepet játszott a pénzügyi felügyelet biztosításában.

Amint azt a Számvevőszék jelentésének **7.20. bekezdése** megjegyzi, a tagállami hatóságok 19 számszerűsíthető hiba esetében rendelkeztek a hibák megelőzéséhez vagy kijavításához szükséges információkkal, ami 2,4 százalékponttal csökkenthette volna a becsült hibaarányt. A Bizottság aktívan támogatja a tagállamokat a hibák csökkentésében azáltal, hogy egyszerűsíti a szabályokat, előmozdítja az olyan eszközöket, mint az egyszerűsített költségelszámolási módszerek, és kiaknázza az olyan technológiákat, mint a Kopernikusz Sentinel-adatok és a területi monitoring rendszer (AMS). A további iránymutatás, a kapacitásépítés és a bevált gyakorlatok megosztása tovább erősíti a hibamegelőzést és -felderítést.

A Bizottság saját értékelése alapján úgy véli, hogy a Számvevőszék által becsült hibaarány mintegy fele a bejelentett nem támogatható földterületekkel – többek között a rendelkezésre álló földterületekkel –, valamint az agrár-környezetvédelmi és agrár-ökológiai programok kötelezettségvállalásainak be nem tartásával kapcsolatos hibáknak tudható be.

A Bizottság nem ért egyet a Számvevőszék értékelésével két tranzakció esetében, amelyek közül az egyik az alapvető igazoló dokumentumok hiányával kapcsolatos, mivel véleménye szerint az igazoló dokumentumok megléte nem feltétele az adott tranzakcióra való jogosultságnak.

Közvetlen kifizetések

A Bizottság üdvözli a Számvevőszék azon következtetését, hogy (az ökorendszerek kivételével) a közvetlen kifizetések hibaszintje alacsonyabb volt (**7.17. bekezdés**).

Rendelkezésre álló földterület

A mezőgazdasági termelőknek meg kell felelniük annak a jogi feltételnek, hogy a közvetlen kifizetésben való részesüléshez a földterületnek a rendelkezésükre kell állnia. E feltétel ellenőrzése fontos a szabálytalanságok megelőzése és az EU pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából.

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság már 2021-ben feljegyzést[3] küldött a tagállamoknak az 1307/2013/EU rendelet és a Bíróság C-216/19. sz. ügyben hozott ítélete alapján[4]. A jelenlegi (EU) 2021/2115 rendelet nem változtatta meg ezt a követelményt, és az ítélkezési gyakorlatot a Bíróság C-434/24. sz. ügyben hozott ítélete[5] továbbfejlesztette. A Bizottság tagállamoknak szóló iránymutatása tisztázza az alábbi négy fő pontot.

- A mezőgazdasági termelőnek az alkalmazandó nemzeti jog szerinti jogalap alapján megállapított jogszerű és tényleges földhasználattal kell rendelkeznie.
- A tagállamoknak el kell fogadniuk minden olyan megállapodást vagy jogcímet, amely a nemzeti joguk szerint „jogszerűvé" teszi a földterület használatát. A tagállamok például a „rendelkezésre álló földterületre" vonatkozó feltétel teljesítését a földhasználó és a földtulajdonos közötti tényleges kapcsolatra, például szóbeli megállapodásra alapozhatják, vagy hivatalos bérleti szerződést kérhetnek.
- A tagállam hatáskörébe tartozik az a lehetőség is, hogy bizonyos feltételek teljesülése esetén vélelmezhető legyen, hogy a földterület a mezőgazdasági termelő rendelkezésére áll.
- A tagállamok általános kötelezettsége, hogy szisztematikus ellenőrzéseket végezzenek, amelyek nem korlátozódnak a többszörös támogatási kérelmekre. A tagállamok nemzeti sajátosságaiknak megfelelően és az arányosság elvével összhangban dönthetnek ezen ellenőrzések mértékéről. A tagállamok azt is eldönthetik, hogy a mezőgazdasági termelőknek mely időpontban kell bizonyítaniuk, hogy rendelkeznek a földterülettel: a kérelem benyújtásakor, a helyszíni ellenőrzések során, az adminisztratív ellenőrzések során stb.

A Bizottság és a tanúsító szervek ellenőrzéseik részeként rendszeresen foglalkoznak a rendelkezésre álló földterületek ellenőrzésével. Ez magában foglalja a kifizető ügynökségek által az e támogathatósági feltételnek való megfelelés biztosítása érdekében alkalmazott kontrollrendszerek célzott tesztelését. A Bizottság súlyos hiányosságokról szóló munkadokumentuma[6] kifejezetten azonosítja a rendelkezésre álló földterületeket, mivel azok veszélyeztethetik az EU pénzügyi érdekeit és a KAP célkitűzéseit. Ezért a kontrollvizsgálatok során az azokkal kapcsolatos téves közlésekre alacsonyabb tűréshatár vonatkozik, ami tükrözi kritikus fontosságukat.

Hiányosságok feltárása esetén a Bizottság szabályszerűségi záróelszámolási eljárás keretében jár el, és szükség esetén pénzügyi korrekciókat alkalmaz a költségvetés védelme érdekében. A 2. iránymutatás (2025-ös pénzügyi év)[7] továbbá arra ösztönzi a tanúsító szerveket, hogy prioritásként kezeljék a rendelkezésre álló földterületekkel kapcsolatos ellenőrzések tesztelését, más magas kockázatú területekkel, például az összeférhetetlenséggel és a kettős finanszírozással együtt. Ez szilárd felügyeletet és korrekciós intézkedéseket biztosít a rendszerszintű kockázatok csökkentése érdekében.

---

3 Feljegyzés a „mezőgazdasági termelő rendelkezésére álló támogatható hektárok" követelményéhez.

4 Land Berlin - ECLI:EU:C:2020:1046.

5 APIA - Centrul Județean Bistrița-Năsăud - ECLI:EU:C:2026:247.

6 „Potenciális súlyos hiányosságok azonosítása a DG AGRI Bizonyosság és Ellenőrzés igazgatósága által a bizonyosság nyújtásásával kapcsolatban végzett feladatok tükrében" című munkadokumentum.

7 Az éves tanúsítási ellenőrzésre vonatkozó iránymutatás: EMGA/EMVA-kiadások, 2025-ös pénzügyi év.

Konkrét tagállamok

A Bizottság tudatában van a Görögországban régóta fennálló helyzetnek, és már évek óta figyelemmel kíséri azt. A múltban jelentős összegű pénzügyi korrekciók kerültek alkalmazásra, és jelenleg új szabályszerűségi záróelszámolási eljárások vannak folyamatban. Ezen eljárások egyike a mezőgazdasági tevékenységre vonatkozó követelménynek való megfelelés ellenőrzésének hiányosságaival foglalkozik, amelyekre a Számvevőszék a **7.2. háttérmagyarázatban** hivatkozik.

Agrár-ökológiai programok és agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalások

Az ökorendszerek és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi intézkedések a 2023–2027-es KAP központi eszközei, amelyek célja, hogy a mezőgazdasági gyakorlatokat összehangolják az EU környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzéseivel. A közvetlen kifizetések keretében önkéntes eszközként bevezetett ökorendszerek jutalmazzák a mezőgazdasági termelőket olyan fenntartható gyakorlatok alkalmazásáért (például a növénytermesztés diverzifikálásáért, a talajegészség javításáért vagy a vegyi anyagok csökkentett beviteléért), amelyek növelik a biológiai sokféleséget, javítják az erőforrás-hatékonyságot és fokozzák a szénmegkötést. Eközben az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi intézkedések (a vidékfejlesztés keretében) támogatják a hosszabb távú agroökológiai kötelezettségvállalásokat, és olyan kihívásokra irányulnak, mint a vízvédelem, az élőhelyek megőrzése és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia. Mindkét eszköz a KAP fenntarthatóság és termelékenység iránti kettős elkötelezettségét testesíti meg, biztosítva, hogy az uniós mezőgazdaság a közjavak biztosítása mellett versenyképes maradjon a globális piacokon. A rendszerek a törekvéseik és az alkalmazkodóképességük miatt eredendően összetettek. A hatékonyság biztosítása érdekében kialakításuknak figyelembe kell vennie a különböző regionális feltételeket, a mezőgazdasági üzemek szerkezetét és a környezetvédelmi prioritásokat, egyértelmű támogathatósági szabályokkal kombinálva.

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék által az agrár-ökológiai programokban (**7.22. bekezdés**) és az agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokban (**7.24. bekezdés**) feltárt hibákat. A hibák betudhatók e rendszerek fent említett eredendő összetettségének. Ennek az az oka, hogy a rendszereket azok önkéntes és innovatív jellege miatt hozzá kell igazítani a különböző regionális feltételekhez, a részletes támogathatósági kritériumokhoz és a mezőgazdasági üzemek eltérő szerkezetéhez. Emellett, mivel az ökorendszerek új eszközét jelentik a KAP stratégiai terveknek, egyes rendszerek végrehajtási kihívásokkal szembesültek, különösen azokban az esetekben, amikor a tagállamok új vagy nagymértékben testre szabott intézkedéseket vezettek be. E problémák kezelése érdekében a Bizottság jelentős támogatást nyújtott a tagállamoknak, beleértve az agrár-környezetvédelmi és éghajlat-politikai kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos bevált gyakorlatokra vonatkozó iránymutatást, valamint az ellenőrzési rendszerek javításának módjára vonatkozó ajánlásokat. A nemzeti KAP-stratégiai tervek módosítására irányuló eljárások közelmúltbeli egyszerűsítése gyorsabb kiigazításokat is lehetővé tesz a rendszerek vonzóbbá tétele és a megfelelés fokozása érdekében. Az Alapot érintő kockázatok nyomon követése továbbra is szabályszerűségi eljárások keretében történik, míg a tagállamokkal folytatott folyamatos együttműködés célja a következetes és hatékony végrehajtás biztosítása.

2. Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság (DG AGRI) és a Környezetvédelmi Főigazgatóság (DG MARE) beszámolása a kiadások szabályszerűségéről

A tagállamok kötelesek minden évben megküldeni a Bizottságnak „bizonyossági csomagjaikat", beleértve az új éves teljesítményjelentéseket, valamint a tanúsító szerv véleményét és jelentéseit. A Bizottság ezen információk, valamint a saját ellenőrzési megállapításainak eredményei és az Európai Számvevőszék ellenőrzési megállapításainak eredményei alapján szerez bizonyosságot a KAP-kiadásokra vonatkozóan.

A Bizottság becslései szerint a KAP-kiadások (beleértve mind a teljesítményen, mind a megfelelésen alapuló kiadásokat) 64 %-a az alacsony, 20 %-a a közepes, 16 %-a pedig a magas kockázatú szegmensbe tartozik.

Ezek az eredmények közvetlenül nem hasonlíthatók össze a Számvevőszék hibaarány-becsléseivel, mivel a Bizottság kockázati besorolása a tagállamok irányítási rendszereinek működésére vonatkozó értékeléseken, nem pedig statisztikai hibaméréseken alapul. Mindazonáltal az eredmények továbbra is magas szintű bizonyosságot mutatnak, tükrözve a tagállamok kontrollrendszereinek hatékonyságát, ami egyrészt a rendszerek tanúsító szervek általi jobb értékelésének és ebből eredő osztályozásának, másrészt az uniós költségvetés folyamatos védelmére irányuló bizottsági intézkedéseknek köszönhető.

Az alacsony kockázatú szegmens becsült kiadásai 2025-ben 64 %-ra csökkentek (a 2024. évi 77 %-ról), ami elsősorban a tanúsító szervek által végzett fokozottabb ellenőrzést tükrözi (különösen az olyan kiadási területeken, mint az alapszintű jövedelemtámogatás, a termeléstől függő jövedelemtámogatás és az ökorendszerek), nem pedig a mögöttes kockázatok tényleges növekedését. Ez a kiigazítás a jobb felderítési képességeket és a 2014–2022-es vidékfejlesztési programok lezárási hatásait tükrözi, amelyek esetében a tagállamok felgyorsították a kiadásokat a források felhasználásának maximalizálása és a kötelezettségvállalások visszavonásának elkerülése érdekében. Ezek a tényezők együttesen megerősítik, hogy a kontrollrendszerek rendeltetésszerűen működnek.

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság – különböző kapacitásépítési intézkedések és a bevált gyakorlatok előmozdítása révén – folyamatosan együttműködik a tagállamokkal a KAP végrehajtásával kapcsolatos fő kihívások kezelése érdekében. Szükség esetén szabályszerűségi eljárásokat indítanak annak érdekében, hogy kizárják az uniós finanszírozásból azokat a kiadásokat, amelyek nem az uniós szabályoknak megfelelően merültek fel, ezáltal védve az uniós költségvetést azoktól a kiadásoktól, amelyeket nem kellett volna rá terhelni.

A 2023–2027-es KAP keretében végzett teljesítménybeszámolás felülvizsgálata

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételeit, amelyek megerősítik, hogy a Bizottság saját eljárásai eredményesen biztosítják a KAP teljesítményéről szóló beszámolás pontosságát. Üdvözöljük, hogy a Számvevőszék elismerte, hogy a Bizottság ellenőrzéseit és kiadási kiigazításait helyesen alkalmazták.

Amint azt a Számvevőszék megjegyzi, a teljesítményalapú záróelszámolás 2025-től megszüntetésre került, tekintettel az e gyakorlattal járó erőfeszítések és az eredmények közötti aránytalan kapcsolatra, egyben az eljárások egyszerűsítésére is törekedve. A Bizottság továbbra is teljes

mértékben elkötelezett amellett, hogy a KAP keretében szilárd bizonyossági mechanizmusokat tartson fenn.

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ AJÁNLÁSOKRA

7.1. ajánlás. Együttműködés a tagállamokkal a rendelkezésre álló földterületek ellenőrzésének javítása érdekében

A 2028–2034-es KAP végrehajtásának tervezésével összefüggésben a Bizottságnak együtt kell működnie a tagállamokkal kontrollrendszereik javításában, annak biztosítása érdekében, hogy a bejelentett földterületek jogszerűen a kedvezményezettek rendelkezésére álljanak.

Megvalósítás céldátuma: 2027.

A Bizottság **elfogadja** ezt az ajánlást.

Bár a tagállamok kontrollrendszereinek túl kell mutatniuk a nyilvánvaló eseteken, a Bizottság emlékeztet arra, hogy a Bíróság megerősítette a tagállamok mérlegelési jogkörét a nemzeti sajátosságaikhoz igazított arányos és hatékony ellenőrzések kialakítása terén.

A tagállamok támogatása érdekében a Bizottság azon dolgozik, hogy megossza a nehéz helyzetek (pl. ha nincs írásbeli megállapodás a földhasználatról) kezelésére vonatkozó bevált gyakorlatokat és példákat, hangsúlyozva, hogy az ellenőrzéseknek túl kell mutatniuk a többszörös támogatási kérelmek ellenőrzésén, és úgy kell biztosítaniuk a hatékonyságot, hogy eközben ne rójanak indokolatlan terheket a mezőgazdasági termelőkre vagy a közigazgatási szervekre.

Az előző évek ajánlásai nyomán tett intézkedések

A Bizottság üdvözli a Számvevőszék értékelését (**7.45. bekezdés, 7.2. melléklet**), amely szerint végrehajtásra került a 2023. évi éves jelentés 7.1. ajánlása (a maximalizálásra vonatkozó nemzeti intézkedések hatékonyságának vizsgálatáról, 2025. év végi végrehajtási határidővel).

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE – 8. FEJEZET: MIGRÁCIÓ ÉS HATÁRIGAZGATÁS – BIZTONSÁG ÉS VÉDELEM

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

A Bizottság a hibakockázat jövőbeli csökkentése érdekében folytatja erőfeszítéseit azokon a területeken, ahol hiányosságokat tártak fel.

A Bizottság üdvözli az Európai Számvevőszék következtetéseit, amelyek szerint (1) a felkeresett ellenőrző hatóságok részletes eljárásokat dolgoztak ki és hajtottak végre annak érdekében, hogy az éves kontrolljelentésben beszámolhassanak munkájukról; továbbá (2) összességében a felkeresett ellenőrző hatóságok részletes ellenőrzési programokkal rendelkeztek, és ellenőrző listákat használtak következtetéseik alátámasztására.

A Bizottság becslése szerint a kifizetéskor felmerülő teljes kockázat 2 % alatt van (**8.20. bekezdés**). Ez a becslés a Bizottság és a tagállamok által végzett kontrollokon és ellenőrzéseken alapul. Számos tranzakció tesztelésére került sor.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. A tranzakciók szabályszerűsége

A hibák által érintett vizsgált tranzakciókat illetően (**8.11. bekezdés**) a Bizottság kezelni fogja az azonosított problémákat, és szükség esetén megerősíti az iránymutatásokat a hibák számának jövőbeli csökkentése érdekében.

Válasz a 8.1. háttérmagyarázatra

Hiányosságok a támogatás-odaítélési eljárásokban: példák

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételeit, és Franciaországgal együtt tovább fogja vizsgálni azokat.

A Bizottság meg kívánja említeni, hogy a Számvevőszék által 2023-ban és 2024-ben kiadott ajánlásokat követően a 2025. október 27-én tartott ülésen további iránymutatást nyújtott a tagállamok nemzeti hatóságainak a támogatás-odaítélési eljárásokról. Különös hangsúlyt helyezett az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvére a folyamat valamennyi szakaszában, és megosztotta a Számvevőszék által azonosított leggyakoribb hibákat. A Bizottság arra számít, hogy ez hatással lesz a nemzeti hatóságok által szervezett jövőbeli felhívásokra.

Versenyeljárás nélküli szerződésmódosítások: egy példa

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételeit, és az Egyesült Királysággal együtt tovább fogja vizsgálni azokat.

Katonai mobilitási szerződésnek a szerződés-odaítélési feltételeket érintő lényeges módosítása: egy példa

Ami a közvetlen irányítás alatt álló lettországi katonai mobilitási szállítási projektet illeti, a Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszéknek a szerződésmódosításokkal kapcsolatos észrevételeit. A Bizottság azonban úgy véli, hogy ezek a szerződésmódosítások nem sértették meg az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvét.

Válasz a 8.2. háttérmagyarázatra

Elégtelen ellenőrzési nyomvonal: egy példa

A Bizottság úgy véli, hogy a holland hatóságok által fenntartott ellenőrzési nyomvonal összhangban van a FAST CARE iránymutatás ellenőrzési nyomvonalával, és ezért elegendőnek tűnik a számítási módszerre vonatkozó következtetés levonásához. A Bizottság továbbá úgy véli, hogy nem merült fel az uniós költségvetést érintő kockázat. Ez a megközelítés támogatja az arányosságot a jelentéstétel, az értékelés, az irányítás és az ellenőrzés terén.

Az összeférhetetlenségi intézkedések dokumentálásának hiánya: példák

A Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap Franciaországgal megosztott irányítás alá tartozó két projektjével kapcsolatban a Bizottság hangsúlyozza a szilárd eljárási biztosítékok (többek között egy kockázatalapú ellenőrzési mechanizmus) fontosságát a pályázati felhívások értékelésének integritása érdekében. Ezzel összefüggésben a Bizottság az irányítási és kontrollrendszerek értékelésére vonatkozó módszertani feljegyzésben iránymutatást adott az összeférhetetlenségre vonatkozóan. Ez az iránymutatás egyértelművé teszi az esetleges összeférhetetlenségek bejelentésére vonatkozó kötelezettséget. Ezt a kötelezettséget az ellenőrző hatóságok rendszerellenőrzéseik részeként, valamint (adott esetben) a Bizottság ellenőrzései során ellenőrzik.

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételeit, és Franciaországgal együtt tovább fogja vizsgálni azokat.

Az egyösszegű támogatások Bizottság általi kialakításának hiányosságai: példa

A lőszergyártás támogatásáról szóló jogszabály (ASAP) rövid távú eszköz, amelyet az Ukrajna elleni teljes körű orosz invázió által kiváltott szükséghelyzetre válaszul hoztak létre. Az ASAP célja, hogy a védelmi termékek gyártóinak támogatása révén Unió-szerte növelje a lőszergyártási kapacitást. A cél az európai védelmi technológiai és ipari bázis sürgős kiigazításának lehetővé tétele. Amint azt a rendelet preambulumbekezdései is említik, a társjogalkotók kifejezetten előírják a program gyors végrehajtását. Ez a sürgősség jelentős nyomást gyakorolt a pályázatok előkészítéséhez és benyújtásához, valamint a támogatási megállapodások előkészítéséhez és aláírásához rendelkezésre álló idő csökkentésére.

A Bizottság úgy véli, hogy a becsült költségvetés kellően pontos volt. A megadott költségvetési részletek a pályázat benyújtásakor rendelkezésre álló információk típusát tükrözték, figyelembe véve a projekt összetettségét és korai fejlesztési szakaszát. A Bizottság a támogatási megállapodás előkészítése során értékelést végzett, hogy további részleteket tudjon meg a javasolt költségvetésről és az annak alapjául szolgáló feltételezésekről annak érdekében, hogy megalapozott bizonyosságot szerezzen a feladatok elvégzéséhez szükséges kiadások szintjéről.

A Bizottság tovább fogja vizsgálni a Számvevőszéknek az elérendő eredmények meghatározásával kapcsolatos részletes észrevételeit, és le fogja vonni a tanulságokat a jövőbeli projektek számára. A Bizottság a projekt végrehajtása során azonban elegendő információt szerzett, és biztonságos környezetben hozzáfért a vonatkozó dokumentumokhoz, ami lehetővé tette számára annak ellenőrzését, hogy a munka a támogatási megállapodásban meghatározott termelési célkitűzések fő növelésének elérése érdekében haladt-e.

2. A belső kontrollrendszerek egyes elemeinek vizsgálata

Az ellenőrző hatóságok munkájának áttekintése

Válasz a 8.3. háttérmagyarázatra

Az ellenőrző hatóságok munkájának hiányosságai: egy példa

A Bizottság tudomásul veszi a Csehországban azonosított hiányosság lehetséges hatását[1]. Ez azért nem valósult meg, mert az ellenőrző hatóság később lefolytatta az ellenőrzést, és a kedvezményezettől beszerezte a teljes dokumentációt.

Az ellenőrző hatóság elfogadta a megállapítást, és a belső ellenőrzési listák kiigazításával meg fogja erősíteni ellenőrzési kontrollfolyamatait. Ellenőrizni fogja a számviteli dokumentumok teljességét.

A Bizottság lezárási intézkedéseinek felülvizsgálata

Ami a 2014–2020-as programozási időszak lezárásának az Egyesült Királyság esetében felmerült hiányosságára való hivatkozást illeti (**8.16. bekezdés**), amint azt a Bizottság a 2023. évi éves jelentés 8.1. háttérmagyarázatára adott válaszában kifejtette, a tagállam és a Bizottság úgy véli, hogy (1) elegendő bizonyítékot nyújtottak be az érintett összegekkel kapcsolatban, és (2) ezért az összeg nem került kizárásra a végleges elszámolási határozatból. A Bizottság úgy véli, hogy a lezárásban nem volt hiányosság.

3. Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

A Bizottság emlékeztet arra, hogy a főigazgató megbízhatósági nyilatkozatai több forrásból (önértékelés, utólagos ellenőrzések, valamint a Belső Ellenőrzési Szolgálat és a Számvevőszék

[1] A nem támogatható kiadások fel nem tárásának kockázata.

jelentései) származó információk vizsgálatán alapulnak, ami biztosítja e nyilatkozatok megbízhatóságát, összhangban a Bizottság utasításaival (**8.19. bekezdés**).

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ AJÁNLÁSOKRA

8.1. ajánlás. A tagállami irányító hatóságok tudatosságának növelése kötelezettségeikkel kapcsolatban

A Bizottság tegyen lépéseket a tagállami irányító hatóságoknak a vissza nem térítendő támogatások odaítélésével és a közbeszerzési szerződésekkel kapcsolatos tudatosságának növelése érdekében, különös tekintettel a következőkre:

a) az összeférhetetlenség kizárásának biztosításához szükséges intézkedések és ezen intézkedések megfelelő dokumentálása;

b) a közbeszerzési szerződések módosítására vonatkozó nemzeti vagy uniós szabályok megsértésének lehetséges következményei;

c) a kedvezményezettek azon kötelezettsége, hogy elegendő dokumentációt őrizzenek meg az igényelt költségek alátámasztására.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

A Bizottság **elfogadja** a 8.1. ajánlás a), b) és c) pontját.

8.2. ajánlás. Az ellenőrzések felülvizsgálata

A közvetlenül irányított projektek esetében a Bizottság vizsgálja felül és szükség esetén fokozza az arra irányuló ellenőrzéseket, hogy:

a) a kedvezményezettek hoztak intézkedéseket az összeférhetetlenség hiányának megállapítására, és megfelelően dokumentálták ezeket;

b) a kedvezményezettek tiszteletben tartották a közbeszerzési szerződések módosítására vonatkozó nemzeti és uniós szabályokat;

c) a kedvezményezettek által megőrzött dokumentáció elegendő az igényeltköltségek alátámasztásához.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

A Bizottság **elfogadja** a 8.2. ajánlás a) pontját azzal a feltétellel, hogy ezek az ellenőrzések utólag is végrehajthatók.

A Bizottság **nem fogadja el** a 8.2. ajánlás b) pontját, mert nem ért egyet a szerződés lényeges módosítására vonatkozó megállapítással.

A Bizottság **elfogadja** a 8.2. ajánlás c) pontját azzal a feltétellel, hogy ezek az ellenőrzések utólag is végrehajthatók.

Az előző évek ajánlásai nyomán tett intézkedések

(**8.21. bekezdés** és **8.1. melléklet**)

A Bizottság üdvözli a Számvevőszék elemzését, valamint (1) a 2023. évi éves jelentésben megfogalmazott két ajánlás közül egy, és (2) a 2024. évi éves jelentésben megfogalmazott három ajánlás közül egy teljes körű végrehajtásának elismerését, amelynek végrehajtását 2025 végéig tűzték ki célul.

A Bizottság tudomásul veszi a **2023. évi 2. ajánlásra** vonatkozó tényszerűen helyes észrevételt, amely néhány tekintetben végrehajtásra került, annak ellenére, hogy a Bizottság nem fogadta el ezt az ajánlást.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI ÉVES JELENTÉSÉRE – 9. FEJEZET: SZOMSZÉDSÁG ÉS A VILÁG

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

Az uniós költségvetés „Szomszédság és a világ” című 6. fejezete alá számos finanszírozási eszköz tartozik, így különösen a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz – Globális Európa (NDICI – Globális Európa), a tagjelölt országokat a csatlakozás felé vezető úton kísérő Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III), a humanitárius segítségnyújtási költségvetés (HUMA), valamint más célzott programok (például a Nemzetközi Nukleáris Biztonsági Együttműködést Támogató Európai Eszköz). Az NDICI – Globális Európa révén az EU a partnerországokkal való együttműködésre törekszik a közép- és hosszú távú fejlesztési kihívások leküzdése, valamint az uniós értékek és érdekek érvényesítése érdekében, és emellett kezeli a sürgős és azonnali szükségleteket is. Az NDICI – Globális Európa végrehajtása a Bizottság, valamint az Unió harmadik országokba delegált küldöttségei által végzett közvetlen irányítással, illetve közvetett irányítással történik olyan szervezetek útján, mint az uniós tagállamok ügynökségei, a nemzetközi szervezetek vagy a partnerországok. Az uniós finanszírozás hatásának maximalizálása érdekében a segítségnyújtásra vissza nem térítendő támogatás, közbeszerzési szerződés, költségvetés-támogatás, költségvetési biztosíték, vegyesfinanszírozási művelet és pénzügyi támogatás formájában is sor kerülhet. A humanitárius segítségnyújtási költségvetés feladata az életmentés és az élet megóvása, az emberi szenvedés megelőzése és enyhítése, valamint a természeti és ember okozta katasztrófák sújtotta lakosság épségének és méltóságának megóvása a legnehezebb helyzetekben is.

A Bizottság hangsúlyozza, hogy az NDICI, az IPA III és a humanitárius segítségnyújtási költségvetés végrehajtása gyakran kockázatos, összetett és egyre gyorsabban változó környezetben történik. A végrehajtást rendkívül változatos kép jellemzi:

- földrajzilag szétszórt helyszínek és távoli földrajzi fekvés, az NDICI és az IPA III esetében világszerte számos uniós küldöttség érintettségével;
- sajátos irányítási és ellenőrzési kapacitásokkal rendelkező végrehajtó szervezetek és partnerországok, a kis helyi nem kormányzati szervezetektől (NGO) a nemzetközi szervezetekig és állami ügynökségekig;
- az EU különböző végrehajtási módszerek alkalmazásával nyújt segítséget a kedvezményezettek számára, a hagyományos projektmegközelítéstől a vegyesfinanszírozási műveletek innovatív formáin keresztül a globális eszközökhöz való hozzájárulásig és a több ágazatra kiterjedő humanitárius segítségnyújtásig.

A Bizottság üdvözli az Európai Számvevőszék jelentésében említett pozitív eredményeket, amelyeket különösen az is alátámaszt, hogy a 6. fejezet esetében a becsült hibaszint a tavalyi évhez képest jelentősen, 4,9 %-ról 2,5 %-ra csökkent (**9.11. bekezdés**). A hibaarány e jelentős csökkenése az alapul szolgáló tranzakciók szabályszerűsége javulásának, valamint a Bizottság arra irányuló folyamatos erőfeszítéseinek köszönhető, hogy megerősítse irányítási és kontrollrendszereit (amint azt a Számvevőszék **9.3. háttérmagyarázata** is mutatja, kiemelve a vissza nem térítendő támogatások Bizottság általi eredményes végrehajtását), és nyomon kövesse a Számvevőszék

ajánlásait. A Bizottság megelégedéssel veszi tudomásul azt is, hogy a Számvevőszék jelentése szerint a nemzetközi szervezetekkel folytatott tranzakciók ellenőrzése során javult a dokumentumokhoz való hozzáférés. Az elmúlt néhány évben a Bizottság körültekintően és szorosan nyomon követte a dokumentumokhoz való korlátozott hozzáférés eseteit, és javította az uniós források kedvezményezettjeivel folytatott kommunikációt, hogy feloldja a Számvevőszék által a korábbi években megfigyelt korlátokat.

A Bizottság kellően figyelembe veszi továbbá a Számvevőszék megállapításait, és elkötelezett a megfelelő korrekciós intézkedések végrehajtása iránt, beleértve szükség esetén a nem elszámolható kifizetések visszafizettetését is.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. A tranzakciók szabályszerűsége

A Bizottság nyugtázza a Számvevőszék által 2,5 %-osra becsült hibaszintet (**9.11. bekezdés**). A Bizottság az uniós források kedvezményezettjeivel folytatott megfelelő nyomon követés révén kezelni fogja a Számvevőszék által azonosított hibákat.

Az ellenőrzött tranzakciók szabályszerűségére vonatkozó észrevételekre válaszul a Bizottság pontosításokat nyújt a Számvevőszék éves jelentésének e fejezetében jelentett hibákról.

2025-ben a DG INTPA, a DG ENEST, a DG MENA, a DG ECHO és a Külpolitikai Eszközökért Felelős Szolgálat (FPI) által kiszámított fennmaradó hibaarányok a 2 %-os lényegességi küszöb alatt maradtak. A kockázati szintek bizottsági módszertannal összhangban folytatott értékelését közzéteszik a Bizottság 2025. évi éves irányítási és teljesítményjelentésében.

A Számvevőszék jelentésében szereplő éves hibaarányba többek között olyan szerződéses hibák tartoznak bele, amelyeket a Bizottság a későbbi számviteli években még ellenőrizhet és korrigálhat. A fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálat révén a Bizottság azon lezárt szerződések reprezentatív mintája alapján becsüli meg a hibaszintet, amelyek esetében már az összes ellenőrzést elvégezték, ezzel a korábbi ellenőrzések során esetlegesen fel nem tárt hibákat azonosítva. E módszertani különbség miatt a Számvevőszék jelentésében szereplő hibaarány, illetve a DG INTPA, a DG ENEST, a DG MENA, a DG ECHO és az FPI – amelyek a 6. fejezet kiadásainak túlnyomó többségét képviselik – által 2025-ben jelentett fennmaradó hibaarányok nem alkalmasak az egymással való összehasonlításra.

Válasz a 9.1. háttérmagyarázatra

A bérjegyzékekben szereplő közvetett költségek (példa)

A Bizottság elismeri, hogy a Számvevőszék egyes személyzeti költségeket a szervezet általános működéséhez, nem pedig a konkrét intézkedéshez kapcsolódónak tekinthet. A Bizottság egyetért azzal, hogy elszámolható közvetlen költségként kell kezelni a ténylegesen felmerült azon személyzeti és egyéb költségeket, amelyek egyértelműen és kizárólagosan egy adott intézkedéshez kapcsolódnak, amelyeket megfelelően feltüntettek a kedvezményezett könyvelésében (beleértve a

megfelelően felosztott költségeket is), és amelyekre nem vonatkozik a közvetett költségekre/díjazásra vonatkozó átalány.

Válasz a 9.2. háttérmagyarázatra

Helytelenül kiszámított személyzeti költségek (példa)

A Bizottság továbbra is figyelemfelhívó tevékenységet fog végezni a nem kormányzati szervezetek körében annak biztosítására, hogy azok szigorúan az egységköltségek alapján számított személyzeti költségekre vonatkozó, a releváns megállapodásban meghatározott két költségmódszert alkalmazzák.

A projekt terhére elszámolt árfolyamkülönbségek (példa)

Az ilyen típusú hibák megismétlődésének elkerülése érdekében a Bizottság az iránymutatásokat tartalmazó dokumentumaiban pontosítani fogja az átváltási árfolyamok ingadozásából eredő veszteségekre alkalmazandó szabályok értelmezését.

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ AJÁNLÁSOKRA

9.1. ajánlás – A szakértők kiválasztására irányuló eljárás javítása

A Bizottság biztosítsa, hogy a szolgáltatási szerződések szakértőire vonatkozó jóváhagyási eljárása részeként annak ellenőrzésére is sor kerüljön, hogy a szakértők szakmai tapasztalata az időtartamot és a konkrét területet illetően megfelel-e a feladatmeghatározásban előírt követelményeknek.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége

A Bizottság **elfogadja** ezt az ajánlást.

A kulcsfontosságú szakértők profiljának ellenőrzésére vonatkozó eljárást az Európai Unió külső tevékenységének területén a szerződések odaítélésére irányuló eljárásokról szóló gyakorlati útmutató (PRAG) határozza meg. Az e területen előforduló hibák megismétlődésének elkerülése érdekében a Bizottság fel fogja hívni a figyelmet ezen eljárás alkalmazására. A Bizottság emellett ellenőrizni fogja, hogy a nem kulcsfontosságú szakértőkre vonatkozó jóváhagyási eljárás megfelelően kiterjed-e a profiljuk ellenőrzésére.

9.2. ajánlás – A kontrollok megerősítése annak megakadályozása érdekében, hogy a bérköltségeket közvetlen költségként fogadják el

Az abból eredő kockázat csökkentése érdekében, hogy a díjazás keretében adott esetben már figyelembe vett költségeket a hozzájárulási megállapodások alapján helytelenül közvetlen költségként fogadjanak el a bérjegyzékekben, a Bizottság nyújtson további iránymutatást a következők pontosításával:

a) a közvetlen költségek és a díjazás közötti különbségtétel; valamint

b) a bérjegyzékekkel kapcsolatos elszámolásokból ki kell zárni azokat a kiadásokat, amelyek nem elszámolható közvetlen költségek, de amelyeket a díjazás keretében esetleg már figyelembe vettek.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

A Bizottság **elfogadja** a 9.2. ajánlás a) és b) pontját.

A korábbi ajánlások hasznosulása

Ami az e fejezetben a Bizottságnak címzett korábbi ajánlások hasznosulását illeti (**9.32. bekezdés és 9.2 melléklet**), a 2022. évi éves jelentésben szereplő ajánlások közül hármat a Számvevőszék teljes mértékben végrehajtottnak értékelt, míg egyet (3. ajánlás) a Bizottság nem fogadott el, ezért nem került sor az azzal kapcsolatos intézkedések megvalósítására.

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament
Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa
Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament
Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European
Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet

AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLTAL ADOTT VÁLASZOK

10. FEJEZET: EURÓPAI KÖZIGAZGATÁS

A PARLAMENT VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK MEGÁLLAPÍTÁSAIRA

Az ügyletek szabályszerűsége

10.6. A Parlament tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételeit.

Bár a Parlamentnek nincs hivatalos megállapodása vagy egyetértési megállapodása az Association Transport Scolaire de l'École Européenne-nel (ATSEE), egyértelmű eljárás áll rendelkezésre annak biztosítására, hogy a megtérített költségeket megfelelően ellenőrizzék.

Az ATSEE benyújtja az általa szervezett iskolai közlekedést igénybe vevő azon tanulók listáját, akiknek szülei jelezték, hogy a Parlamentnél dolgoznak. A Parlament iskoláztatási költségek megtérítésével foglalkozó szolgálata a személyzeti szabályzat VII. mellékletének 3. cikke alapján ellenőrzi, hogy a szülő az intézmény alkalmazottja-e, és jogosult-e az iskoláztatási költségek megtérítésére a listán szereplő gyermek után. Az esetleges eltéréseket a számla kiállítása előtt közlik az ATSEE-vel. Ezt az eljárást a tanév minden negyedében megismétlik.

Ha az alkalmazott aktájának módosításához egy már kiállított számla helyesbítésére van szükség, az ATSEE jóváírási értesítést állít ki, amelyet a következő számlával szemben érvényesítenek. A mai napig nem merült fel vita.

Tekintettel az I. típusú Európai Iskolába járó tanulók számára, a közlekedési költségek közvetlen kifizetése jelentős adminisztratív és költségvetési megtakarításokat eredményez.

A Számvevőszék által felvetett aggályok kezelése érdekében a Parlament lépéseket fog tenni annak érdekében, hogy az eljárást az ATSEE-vel kötött írásbeli egyetértési megállapodásban formalizálja.

10.7. A Parlament tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételeit.

A 400. tételről szóló szabályzat 1.4. cikke szerint a képviselőcsoportok az intézménynek felelősséggel tartoznak az előirányzatok felhasználásáért az Elnökség által e szabályzat alkalmazásával kapcsolatban rájuk ruházott hatáskörök keretein belül. Biztosítaniuk kell, hogy az előirányzatokat e szabályzattal összhangban használják fel, és meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy megakadályozzanak minden, az e szabályzatnak meg nem felelő kiadást.

A Parlament igazgatása mindazonáltal továbbra is segítette a képviselőcsoportokat belső pénzgazdálkodásuk javításában azáltal, hogy 2025 novemberében új képzést tartott a közbeszerzésről, amelyet kiterjesztettek a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra és az összeférhetetlenségre is. Az általános kérdésekkel és egyedi esetekkel kapcsolatos, személyre szabott tanácsadást mindig a Parlament illetékes szolgálatai biztosítják a képviselőcsoportok kérésére. A Parlament igazgatása továbbra is iránymutatást nyújt és speciális képzéseket fog biztosítani a képviselőcsoportok számára.

10.8. A Parlament tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételeit.

Annak érdekében, hogy a szerződő fél a szerződés szerinti szolgáltatásokat az előírt szinten tudja teljesíteni, e szolgáltatási keretszerződés műszaki és szervezeti összetettsége hosszú bevezetési időszakot tesz szükségessé a szerződő fél számára, hogy megszerezze a Parlament IKT-infrastruktúrájával kapcsolatban szükséges ismereteket. A gyakorlatban ez a nélkülözhetetlen tanulási folyamat egy olyan átvételi időszak formájában valósul meg, amely egy záró átadási időszakkal párhuzamosan zajlik, amikor az újonnan szerződött és a leköszönő szerződő fél párhuzamosan teljesítik a szerződést.

Ezért helyénvaló olyan „hosszú távú szolgáltatási” szerződést kötni, amelyben az ajánlatkérő szerv 4 évnél hosszabb ideig veheti igénybe a szerződő fél szolgáltatásait.

Következésképpen a keretszerződés legfeljebb 6 éves időtartama azzal indokolható, hogy a szerződő fél számára hosszú időt vesz igénybe és nehézségekkel jár a Parlament IKT-infrastruktúrájának alapvető megértése, ami szükségessé tesz egy kezdeti bevezetési időszakot, és egy záró kivezetési időszakot.

A fentiek tekintetében a Parlament úgy véli, hogy a keretszerződés legfeljebb 6 éves időtartama jogszerű.

Mindazonáltal a Parlament egyet tud érteni azzal, hogy a keretszerződés meghosszabbításának alátámasztására szolgáló indokolások tökéletesíthetők. Ennélfogva a 4 évnél hosszabb időtartamra szóló lehetséges jövőbeli keretszerződések magyarázata részletesebb lesz.

10.9. A Parlament tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételeit az Európai Bizottság madridi képviseletének helyiségeire vonatkozó bérleti szerződéssel kapcsolatban.

A 2011-ben lezajlott, felülvizsgálat alatt álló eljárás óta a Parlament tovább erősítette a helyi piacfelmérést követően megtárgyalt ingatlanszerződésekre vonatkozó belső keretét.

Célzott írásbeli iránymutatást fogadtak el, és megerősítették a dokumentációs követelményeket annak érdekében, hogy szisztematikusabban rögzítsék az ingatlanszerződésekkel kapcsolatos tárgyalásos eljárások különböző szakaszait.

A Parlament továbbra is teljes mértékben elkötelezett a költségvetési rendeletnek való megfelelés és az uniós forrásokkal való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosítása mellett.

10.26. A Parlament tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételeit.

A Parlament igazgatása úgy véli, hogy a meglévő szabályozási keret már most is egyértelmű felelősséget ró a képviselőcsoportokra a belső szabályok hatékony alkalmazása és a közbeszerzési eljárásoknak való megfelelés biztosítása tekintetében. A Parlament igazgatása ismételten megerősíti, hogy kész támogatni az alkalmazandó keret következetes végrehajtását, többek között iránymutatások, képzések és adott esetben eseti pontosítások révén.

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSÁNAK VÁLASZA
AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI ÉVES JELENTÉSÉNEK
„EURÓPAI KÖZIGAZGATÁS” CÍMŰ 10. FEJEZETE 10.10. PONTJÁRA

Miután egy többlépcsős keretszerződés alapján három alkalommal is sikertelenül próbáltak egy meghatározott informatikai profillal rendelkező jelöltet találni, az a döntés született, hogy eltekintenek a szakmai tapasztalat éveinek kiszámítására használt, előre megállapított kritériumok egyikétől annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a kiírt senior profilnak megfelelő negyedik jelölt alkalmazását. Ez a döntés gazdasági szempontból előnyös volt az intézménynek, mivel a megfelelő jelölt alkalmazására másként egy eltérő, magasabb költségekkel járó profil révén nyílt volna lehetőség. E döntésnek köszönhetően biztosítani lehetett, hogy sor kerüljön bizonyos sürgős és összetett munkák elvégzésére, ezáltal elsőbbséget biztosítva a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás átfogóbb elvének és a teljesítménynek.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE – 10. FEJEZET: EURÓPAI KÖZIGAZGATÁS

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék azon következtetését, hogy a 7. fejezet (Európai közigazgatás) kiadásaira vonatkozó becsült hibaszint a lényegességi küszöb alatt marad. A Bizottság úgy véli, hogy a kontroll- és felügyeleti rendszerei megalapozott bizonyosságot nyújtottak az alapul szolgáló ügyletek jogszerűségéről és szabályszerűségéről.

Számos észrevétel olyan közbeszerzési eljárási kérdésekkel kapcsolatos, amelyek nem eredményeznek tényleges pénzügyi veszteséget az uniós költségvetés számára. A Bizottság az alábbi részletes válaszokban további összefüggésekkel és magyarázatokkal szolgál.

A Bizottság továbbra is elkötelezett a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás mellett, és intézkedéseket hajtott végre a közbeszerzés irányításának megerősítése, a nyugdíjakkal kapcsolatos folyamatok nyomon követésének megerősítése és a belső ellenőrzési intézkedéseinek további javítása érdekében.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. A tranzakciók szabályszerűsége

Ami azt az észrevételt illeti, hogy Luxembourgban nincs írásbeli szerződéses keret a szállítási költségek kifizetésére (**10.6. bekezdés**), a Bizottság emlékeztetni kíván arra, hogy az iskoláztatási támogatás nyújtására vonatkozó általános végrehajtási rendelkezések megállapításáról szóló C(2013) 8971 határozatot alkalmazza. A határozat 4. cikkének (2) bekezdése meghatározza az egy tanulóra jutó költség kiszámításának feltételeit.

A Bizottság különösen két pontot kíván kiemelni. Először is, a szülői egyesületek minden egyes uniós intézménynek vagy ügynökségnek külön számlát állítanak ki. Másodszor, a Bizottság Személyi Juttatásokat Kezelő és Kifizető Hivatala (a továbbiakban: PMO) a szülői egyesületek számlái közül csak a bizottsági alkalmazottakra vonatkozó számlákat kezeli. A Bizottság az iskoláztatási támogatásra való jogosultság megállapítása érdekében ellenőrzi a szülői egyesületek által a belső adatforrásaihoz (Sysper) benyújtott jegyzékeket. Ezen utólagos ellenőrzések alapján a PMO pénzügyi korrekciókat hajt végre a szülői egyesületek által későbbiekben benyújtott számlákon (Luxembourgban és Brüsszelben egyaránt). Ez a rendszer eddig jól és viták nélkül működött. A Számvevőszék által felvetett kockázat ezért a Bizottság tekintetében eddig nem valósult meg. Mindazonáltal a Bizottság hasznosnak tartja, hogy az eljárást az Association Transports de l'École Européenne-nel (ATSEE) kötött írásbeli egyetértési megállapodásként formalizálják. Az összehangolt megközelítés biztosítása érdekében megbeszélések folynak a luxembourgi székhelyű uniós intézményekkel, szervekkel és hivatalokkal.

Ami az újrabeilleszkedési támogatásnak egy nyugdíjas részére történő jogosulatlan kifizetésével kapcsolatos észrevételt illeti (**10.13. bekezdés**), a Bizottság tudomásul veszi a hibát, amelyet a Számvevőszék észlelt egy tranzakcióval kapcsolatban. A megelőző ellenőrzéseket azóta figyelemfelkeltés és javított ellenőrzőlista révén megerősítették.

A Bizottság eljárási kérdésnek tekinti az alapvető dokumentumok meglétére (**10.14. bekezdés**), valamint a kiválasztási és odaítélési szempontokra (**10.17. bekezdés**) vonatkozó megállapításokat. Fel kívánja hívni a figyelmet arra, hogy folyamatban van a szükséges intézkedések meghozatala az épületekkel kapcsolatos közbeszerzési eljárás további javítása érdekében. Az ingatlanügyiratok standard kezelése már dokumentált feltárási, irányítási és validálási lépéseket biztosít. Fontos kiemelni, hogy ezek az eljárási kérdések nem eredményeznek tényleges pénzügyi veszteséget, és nem okoznak mérhető kárt az uniós költségvetésben.

Ami az Európai Parlament felelősségi körébe tartozó épületekre vonatkozó közbeszerzési eljáráshoz kapcsolódó ügylettel kapcsolatos észrevételt illeti (**10.9.** és **10.19. bekezdés**), a Bizottság fontosnak tartja a különbségtételt a múltbeli eljárási hiányosságok és e konkrét kifizetés jogszerűségének és szabályszerűségének értékelése között. A 2025. évi fizetési műveletet az alkalmazandó bérleti szerződéssel, a hatályos szerződéses kötelezettségekkel és az aktuális piaci viszonyokkal teljes összhangban hajtották végre.

A Bizottság soha nem volt abban a helyzetben, hogy orvosolja vagy felülvizsgálja a közbeszerzési eljárással kapcsolatos hiányosságokat, amelyek kívül estek a felelősségi körén és ellenőrzésén.

A Bizottság belső kontrollrendszerei azonosították és kezelték a tárgyalásos eljárás alkalmazására vonatkozó megállapítást (**10.15. bekezdés**). A Bizottság ezt a Számvevőszéktől függetlenül azonosította és jelentette, és belefoglalta a Bizottság Brüsszeli Infrastrukturális Hivatalának (OIB) 2025. évi tevékenységi jelentésébe. Az a tény, hogy a kérdést házon belül azonosították és kezelték, azt bizonyítja, hogy a Bizottság belső kontrollrendszerei hatékonyan működtek. Ami az árkiigazításra vonatkozó megállapítást illeti (**10.16. bekezdés**), a Bizottság megállapítja, hogy a keretszerződés árkiigazítási záradéka objektív, átlátható és ellenőrizhető volt, amint azt a költségvetési rendelet előírja. Ezért a Bizottság nem osztja a Számvevőszék értékelését.

A **10.18. bekezdésben** szereplő megállapítás egy tranzakciónak a Számvevőszék általi vizsgálatából ered. A megállapítás a Bizottság által kezelt kapcsolódó keretszerződés meghosszabbított időtartamára vonatkozik. A Számvevőszék már a 2024. évi jelentésében (**10.16. bekezdés**) is megfogalmazta ugyanezt az észrevételt erre a keretszerződésre. A Bizottság ismételten hangsúlyozza, hogy a négyéves határidő túllépésére vonatkozó (a költségvetési rendeletben meghatározott) jogi feltétel kellően indokolt volt, valamint teljes mértékben és bizonyíthatóan teljesült. A közbeszerzési dokumentumokban szereplő, a keretszerződés időtartamának négy éven túli meghosszabbítására vonatkozó indokolás átfogó, szándékos és arányos. A szerződés meghosszabbított időtartamának célja az volt, hogy – amint azt a pályázati dokumentáció rendelkezései és az eljárás eredménye is mutatja – megteremtse a hatékony versenyt elősegítő feltételeket, és biztosítsa a kritikus infrastruktúrák folytonosságát. A költségvetési rendelet előírása szerint a négy évnél hosszabb időre szóló keretszerződések megkötését indokolni kell, azonban az említett rendelet nem ír elő ilyen indokolást a négyéves küszöb túllépésének minden egyes további évére nézve. A hiba számszerűsített százalékos aránya nem tükrözi a tényleges pénzügyi veszteséget, és nem méri a tényleges kárt.

2. A belső kontrollrendszerek egyes elemeinek vizsgálata

Ami a PMO-n belüli érzékeny funkciók azonosítására vonatkozó észrevételt illeti (**10.22. bekezdés a) pont**), a PMO valamennyi egységében azonosítottak érzékeny funkciókat. Az értékelést azonban felül kell vizsgálni, különösen a technológiai fejlődés és a beépített ellenőrzések fényében. Ez a

felülvizsgálat egy egység esetében már lezárult, egy másik egység pedig közel áll a folyamat lezárásához. Ez egy folyamatban lévő eljárás, amely a PMO valamennyi egységére kiterjed.

Ami a csalás elleni stratégiára és a kapcsolódó cselekvési tervre vonatkozó észrevételt (**10.22. bekezdés b) pont**) illeti, a csalás elleni stratégia tervezete magában foglalja az OLAF-tól kapott észrevételeket és ajánlásokat, és jelenleg szakértői értékelés alatt áll.

Ami a nyugdíjasok folyamatos nyugdíjkifizetésre való jogosultságának automatizált ellenőrzésével kapcsolatos észrevételeket illeti, beleértve az életbenléti igazolások nyomon követését és feldolgozását (**10.23. bekezdés**), a Bizottság ismételten hangsúlyozza elkötelezettségét a PMO-n belüli megfelelési és nyomonkövetési eljárások megerősítése iránt. Folyamatban van egy nagyszabású (közel 600 nyugdíjasra kiterjedő) intézkedés, amely a hiányzó életbenléti igazolások ellenőrzésére és nyomon követésére irányul. A PMO már megkezdte az életbenléti igazolások és a nyugdíjasok személyazonosságának feldolgozására szolgáló hivatalos eljárás kidolgozását. Tájékoztatásul: a hozzáférési jogok felülvizsgálata lezárult, és azt az illetékes szolgálatok évente elvégzik.

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ AJÁNLÁSOKRA

10.1. ajánlás – A nyugdíjasok további nyugdíjkifizetésre való jogosultságának fokozott ellenőrzése

A PMO:

a) monitoringfolyamatainak fejlesztése révén azonosítsa, hogy mely nyugdíjasokra nézve nincs nyilvántartva jelenleg életbenléti igazolás, és ezeket kövesse nyomon; valamint

b) hozzon létre hivatalos eljárásokat az életbenléti igazolások informatikai rendszerben történő feldolgozására és a nyugdíjasok személyazonosságának ellenőrzésére.

Megvalósítás céldátuma: 2027 közepe.

A Bizottság **elfogadja** a 10.1. ajánlás a) pontját. A Bizottság a PMO-n belül megerősíti a megfelelési és nyomonkövetési eljárásokat. Folyamatban van egy nagyszabású (közel 600 nyugdíjasra kiterjedő) intézkedés a hiányzó életbenléti igazolások ellenőrzésére és nyomon követésére.

A Bizottság **elfogadja** a 10.1. ajánlás b) pontját. Kidolgozás alatt van az életbenléti igazolások és a nyugdíjasok személyazonosságának feldolgozására szolgáló hivatalos eljárás.

Ezek az intézkedések a Bizottság arra irányuló szélesebb körű erőfeszítéseinek részét képezik, hogy megerősítse a PMO-n belüli megfelelési és nyomonkövetési eljárásokat.

AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGÁNAK VÁLASZA
AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI ÉVES JELENTÉSÉRE
10. FEJEZET: EURÓPAI KÖZIGAZGATÁS

10.6.

A luxemburgi közlekedési költségek megtérítésére vonatkozó írásbeli szerződéses keret hiányára vonatkozó észrevétellel kapcsolatban (10.6. pont) a Bíróság emlékeztetni kíván arra, hogy a Bíróságra vonatkozó általános keret, amely az elmúlt 20 évben nem változott, a Bíróság igazgatási bizottságának 2004. május 12-i határozatán alapul, amely a személyzeti szabályzat VII. mellékletének 3. cikkére vonatkozó általános végrehajtási rendelkezéseket állapítja meg (a továbbiakban: határozat).

A határozat 4. cikkének (2) bekezdése szabályozza a szülői egyesület (ATSEE) által szervezett diákszállítás konkrét esetét, és a Bíróság igazgatása mindig is azt tekintette a kifizetések jogalapjának. Tudomásunk szerint ugyanez a helyzet áll fenn a többi uniós intézmény esetében is, amelyek hasonló végrehajtási határozatokat fogadtak el.

A jelenlegi munkafolyamat egy pragmatikus mechanizmuson alapul, amelyben az uniós intézmények igazgatási szervei közvetítőként járnak el alkalmazottaik és az ATSEE egyesület között. A jelenleg érvényben lévő rendszerben az egyes intézmények teljesítik a kifizetéseket az ATSEE-nek az alkalmazottaik nevében, az utóbbiak által benyújtott oktatási nyilatkozatok alapján. Más szavakkal: álláspontunk szerint a Bíróság által az ATSEE-nek teljesített kifizetések egyszerűen a szülők részére a személyzeti szabályzat VII. mellékletének 3. cikke alapján (közvetve) teljesített kifizetések.

A Bíróság összehasonlítja az ATSEE által rendelkezésre bocsátott nyilvántartásokat a saját belső adatforrásaival (Sysper), hogy megállapítsa az iskoláztatási támogatásra való jogosultságot. Ezek az utólagos ellenőrzések pénzügyi korrekciót eredményeznek az ATSEE által benyújtott későbbi számlákban. Annak ellenére, hogy nincs alakszerű megállapodás az ATSEE-vel, a Bíróságnak eddig nem merült fel vitája vagy nehézsége a számlázási hibák kijavításával összefüggésben.

Mindazonáltal a Bíróság hasznosnak tartja, hogy az eljárást az ATSEE-vel kötött írásbeli szándéknyilatkozatban rögzítsék annak érdekében, hogy pontosabban meghatározzák valamennyi érdekelt fél felelősségét; az összehangolt fellépés érdekében megbeszélések folynak a többi luxemburgi székhelyű uniós intézménnyel.

AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI ÉVES JELENTÉSÉRE

10. FEJEZET: EURÓPAI KÖZIGAZGATÁS

10.5., 10.18. és 10.20. bekezdés

E keretszerződés kapcsán a közbeszerzési eljárást nem a Számvevőszék vezetése irányította.

A szerződés a szervezet kritikus IKT-infrastruktúráját támogató berendezésekre és szakmai szolgáltatásokra vonatkozik, amelyek esetében elengedhetetlen a folytonosság, a stabilitás és a hosszú távú támogatás. A szóban forgó technológiák nem szabványos árucikkek, hanem a működés szempontjából kritikus rendszerek meghatározó alkotóelemei, amelyek cseréje vagy átállása jelentős technikai, működési és pénzügyi kockázatokkal jár.

Ennek ismeretében az ilyen technológiák négyévente történő cseréje aránytalannak bizonyulhat. A Számvevőszék költségvetési és emberi erőforrásai nem elegendőek ahhoz, hogy ilyen jellegű, rendszeresen ismétlődő, nagyszabású technológiai frissítéseket végezzenek. Ha ezt megkísérelné, az komoly átállási költségeket eredményezne, növelné a működési kockázatokat, sőt akár az alapvető szolgáltatások folytonosságát is veszélyeztetné.

Ugyanezen szempontok a szerződés hatálya alá tartozó szakmai szolgáltatásokra is vonatkoznak. Mivel a belső támogató személyzet létszáma korlátozott, elengedhetetlenül fontos a szakértelem és a műszaki környezetre vonatkozó ismeretek folytonosságának fenntartása. A vállalkozók gyakori cseréje esetén bizonyos ismeretek elvesznének, emellett újabb és újabb bevezető programokra és képzésekre lenne szükség, és a működési kockázat is növekedne.

Az érintett megoldások esetében figyelembe kell venni a piaci szerkezetet is. A meghosszabbított időtartam biztosíthatja a megfelelő piaci érdeklődést és a kellő mértékű részvételt, ezek hiányában a kritikus infrastruktúra fenntartásához szükséges műszaki megoldások és speciális támogatási szolgáltatások kevésbé lennének elérhetők.

A keretszerződés emellett nem biztosított eleve megrendeléseket a vállalkozók számára, mivel a beszerzések többségénél továbbra is újbóli versenykiírásra került sor. A meghosszabbított időtartam tehát egyetlen beszállítónak sem biztosított kizárólagos piaci pozíciót, hanem célja a versenyalapú beszerzési lehetőségek folytonosságának biztosítása volt.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE – 11. FEJEZET: Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

Az Európai Bizottság tudomásul veszi az Európai Számvevőszéknek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló 11. fejezetét.

2025-ben a Bizottság 37 kifizetési kérelmet értékelt, amelyek 1 174 mérföldkövet és célt érintettek. Ezek közül 11-ről megállapítást nyert, hogy nem teljesültek kielégítően. Összesen 87,3 milliárd EUR-t folyósított vissza nem térítendő támogatások és hitelek formájában 1 163 kielégítően teljesített mérföldkő és cél alapján, amelyek közül három a 2025-ben kiadott felfüggesztések megszüntetésével volt kapcsolatos. A Számvevőszék 420 mérföldkövet és célt vizsgált meg, amelyek az összes támogatási kifizetésre kiterjedtek. Ezek közül a Számvevőszék csak 16 mérföldkőre és célra vonatkozóan azonosított „pénzügyi hatással járó” megállapításokat, amelyek kilenc tagállam Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (a továbbiakban: RRF) keretében teljesített kifizetéseihez kapcsolódtak. A Számvevőszék nem tárt fel pénzügyi problémákat a fennmaradó 404 ellenőrzött mérföldkő és cél esetében (amelyek az ellenőrzött sokaság 96 %-át teszik ki).

A kifizetési és támogathatósági feltételeknek való megfelelést illetően a Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék pénzügyi hatással járó 16 megállapítása (**11.11. pont**) a Bizottság által 2025-ben értékelt, vissza nem térítendő támogatásokkal kapcsolatos összes mérföldkő és cél 1,5 %-át teszi ki.

A Számvevőszék azon tíz megállapítása, amelyben nem ért egyet a „mérföldkövek és célok kielégítő teljesítéséhez” kapcsolódó bizottsági értékeléssel, annak tudható be, hogy a Számvevőszék esetspecifikusan eltérően értelmezi a Tanács által meghatározott jogi követelményeket vagy az érintett tagállam által e követelmények teljesülésének igazolására benyújtott bizonyítékokat. A Bizottság minden egyes esetben alaposan értékelte a Számvevőszék elemzéseit és következtetéseit, és fenntartotta azon álláspontját, hogy a mérföldkövek és célok kielégítően teljesültek szinte minden, 2025-ben pozitívan értékelt esetben. Ami az egyik mérföldkövet illeti, a Bizottság az RRF finanszírozási megállapodásának 12. cikke értelmében a Számvevőszék által feltárt tények alapján felülvizsgálatijelentés-tervezetet küldött az érintett tagállamnak, amelyben további információkat és bizonyítékokat kért faz említett mérföldkő kielégítő teljesítésére vonatkozóan. A Bizottság a tagállam által benyújtott további bizonyítékok alapján úgy véli, hogy a mérföldkő kielégítően teljesült. E tekintetben a Bizottság köszönetet mond a Számvevőszéknek gondos elemzéséért. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy ha egyetértett volna a Számvevőszék megállapításaival, egyes esetekben eltérően alkalmazta volna a felfüggesztésekre vonatkozóan közzétett módszertanát[1] annak érdekében, hogy teljes mértékben figyelembe vegye a végrehajtás előrehaladását és/vagy az intézkedés fontosságát.

Az RRF támogathatósági időszakával kapcsolatos fennmaradó négy számvevőszéki megállapítás és a „kettős finanszírozásra” vonatkozó két számvevőszéki megállapítás az RRF-rendelet jogi rendelkezéseinek eltérő értelmezésén alapul. Ezek az értelmezési különbségek a korábbi években hasonló számvevőszéki megállapításokhoz vezettek, és ez a minta várhatóan az RRF teljes

[1] COM(2023) 99 final, 2023.2.21.: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz: az első két év mérlege – Egyedülálló eszköz az EU zöld és digitális átalakulásának szolgálatában.

élettartama alatt folytatódni fog. A Számvevőszék ajánlásait követően a Bizottság iránymutatást tett közzé a kettős finanszírozásról és a támogathatóságról[2]. Mindazonáltal a Számvevőszék mindkét kérdést (kettős finanszírozás és támogathatóság) eltérően értelmezi a Bizottságtól és a tagállamoktól. A Bizottság fenntartja, hogy a jogi rendelkezésekre vonatkozó értelmezése teljes mértékben összhangban van az alkalmazandó jogi kerettel, és megjegyzi, hogy az RRF 2026. decemberi hatályvesztésére tekintettel a végrehajtás e szakaszában nem tudja feloldani az eltéréseket. A Bizottság továbbá emlékeztet arra, hogy véleménye szerint a támogathatósági kérdésekkel kapcsolatos megállapítások nem befolyásolják az RRF kifizetéseinek jogszerűségét és szabályszerűségét. Amint azt a Bizottság a Számvevőszék 2022., 2023. és 2024. évi éves jelentésére adott válaszában kifejtette: arról, hogy egy intézkedés támogatható-e vagy sem, a Tanács határoz tanácsi végrehajtási határozat útján, miután a Bizottság a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelése keretében értékelte az intézkedések támogathatóságát. A Bizottság a kifizetési szakaszban nem bírálhatja felül a Tanács döntését egy adott intézkedés támogathatóságát illetően. A Bizottság emlékeztet arra, hogy ellenőrzi, hogy a bizonyítékok megfelelnek-e a támogathatóság kezdetére vonatkozó, mind a Bizottság, mind a tagállamok által alkalmazott fogalmának, de megerősíti, hogy nem ellenőrzi a Számvevőszék értelmezésének való megfelelést.

A korábbi évekhez hasonlóan a Számvevőszék „hiányosságokról" számol be a Bizottság előzetes értékelésével (**11.22. pont**), a kifizetési kérelmek benyújtásakor használt tagállami dokumentációval (**11.38. pont**) és a tanácsi végrehajtási határozatban szereplő intézkedések kialakításával (**11.51. pont**) kapcsolatban. A Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék sok esetben egyetlen ügy alapján több megállapításról is beszámol. Ez többek között arra a megállapításra vonatkozik, hogy egy cél nem teljesült kielégítően, és mivel a Bizottság eltérő következtetésre jutott, a Számvevőszék „hiányosságot" vélt felfedezni a Bizottság értékelésében. A Bizottság továbbá megjegyzi, hogy a Számvevőszék által problémásnak minősített mérföldkövek vagy célok több mint felében két vagy több megállapítást is közöl. A Bizottság ezért úgy véli, hogy azoknak a mérföldköveknek és célkitűzéseknek a száma, amelyekkel kapcsolatban a Számvevőszék megállapításokat tesz, pontosabb mutatója a különálló problémák számának, mint a megállapítások teljes száma, mivel több megállapítás is vonatkozhat ugyanarra a mérföldkőre vagy célkitűzésre.

A Bizottság üdvözli, hogy a Számvevőszék elismerte az ellenőrzési ajánlások végrehajtása terén elért eredményeket. Ezt az eredményt jól meghatározott módszertan, a tagállamokkal való folyamatos és szoros együttműködés, valamint a Bizottság általi szigorú nyomon követés révén érték el. Az RRF végső szakasza és lezárása nem jelenti az ellenőrzési ajánlások nyomon követésének végét; a Bizottság ehelyett továbbra is szigorúan felügyeli azok végrehajtását ebben az időszakban, ugyanis bejelentette, hogy az RRF-fel kapcsolatos ellenőrzési munkája 2027-ben és azt követően is folytatódni fog.

Ami a közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak való megfelelést biztosító tagállami kontrollrendszereket illeti, a Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék egyedi szabálytalanságokat tárt fel a közbeszerzési eljárásokban és az állami támogatási eljárásokban. A Bizottság az érintett tagállamok tekintetében meghatározza e megállapítások megfelelő nyomon követését. Ezek a szabálytalanságok azonban nem kérdőjelezik meg a kifizetések jogszerűségét és szabályszerűségét, mivel az uniós szintű kifizetések tagállamok részére történő folyósítása kizárólag a vonatkozó mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésén alapul. Ami különösen az állami támogatásokat illeti, a Bizottság nem ért egyet a Számvevőszék azon értelmezésével, hogy Dániában megsértették a *de minimis* rendeletet. Egy másik tagállamot (Franciaország) illetően a Bizottság úgy értelmezi, hogy a Számvevőszék megállapításai eljárási jellegűek (pl. az ellenőrzési nyomvonal hiánya) (**11.37. pont**). Általánosabban a Bizottság emlékeztet arra, hogy az állami támogatások

[2] COM(2024) 474, II. melléklet: *Az intézkedések támogathatósága a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében – a támogatható intézkedések kezdő időpontja,* valamint IV. melléklet: *A kettős finanszírozás koncepciója a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében*.

tekintetében továbbra is a tagállamok felelősek az alkalmazandó szabályoknak való megfelelés biztosításáért. Ezek során a tagállamoknak be kell jelenteniük a Bizottságnak minden olyan állami támogatási intézkedést, amely nem tartozik az állami támogatási mentességi rendeletek hatálya alá.

A Számvevőszék a tanácsi végrehajtási határozatok módosításának elemzésére szolgáló új munkafolyamatról is beszámol. Az RRF-rendelet lehetővé teszi az érintett tagállam számára, hogy kérje a tanácsi végrehajtási határozatok módosítását, ha *„részben vagy egészében nem tudja már megvalósítani a helyreállítási és rezilienciaépítési tervet, beleértve a releváns mérföldköveket és célokat”*[3], azaz a végrehajtással kapcsolatos kihívások kezelése érdekében. A Bizottság az RRF-rendeletben meghatározott kritériumokkal összhangban részletes elemzés alapján értékeli az egyes kérelmeket[4]. Pozitív értékelés esetén a Bizottság új végrehajtási határozatra irányuló javaslatot tesz közzé, amelyet a Tanács megvizsgál, majd a Tanács meghozza a végső határozatot. A mérföldkövek és célok elérésére irányuló jogalkotási szándékkal összhangban a tagállamok kérhetik például az intézkedés hatókörének, valamint a költségbecslésének arányos csökkentését (amennyiben a becsült összköltség továbbra is megfelel az elosztásnak), illetve az adminisztratív terhek csökkentése érdekében a szükségtelen időközi mérföldkövek megszüntetését. A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék belső nyilvántartással kapcsolatos aggályait, ugyanakkor úgy véli, hogy valamennyi módosításra a jogalappal összhangban került sor.

A Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék nem ad ki további ajánlásokat az RRF-ről, tekintettel annak 2026. decemberi hatályvesztésére (**11.62. pont**), és üdvözli ezt a pragmatikus megközelítést. Ami a Számvevőszék 2022., 2023. és 2024. évi éves jelentéseiben foglalt ajánlásokat illeti, a Bizottság úgy véli, hogy valamennyi ajánlást végrehajtották, amennyiben azokat az eredeti válaszaiban elfogadták.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. A kifizetési és támogathatósági feltételeknek való megfelelés értékelése

A mérföldkövek és célértékek teljesítése

Ahhoz, hogy az RRF-ből kifizetésben részesüljön, a tagállamnak el kell érnie egy sor előre meghatározott mérföldkövet (minőségi mutatót) és célt (mennyiségi mutatót), amelyek mérik a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő reformok és beruházások végrehajtása terén elért előrehaladást. Az RRF-rendelet előírja a Bizottság számára annak értékelését, hogy az egyes mérföldkövek és célok „kielégítően teljesültek-e”. 2023 februárjában a Bizottság közzétett egy keretet, amely felvázolja, hogyan végzi el annak értékelését, hogy egy mérföldkő vagy cél kielégítően teljesült-e a jogalappal összhangban[5]. A Bizottság minden egyes mérföldkő vagy cél esetében megvizsgálja a tagállam által benyújtott valamennyi bizonyítékot, és elemzését nyilvános „előzetes

[3] A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet (RRF-rendelet) 21. cikkének (1) bekezdése.

[4] Az RRF-rendelet 22. cikke és V. melléklete.

[5] COM(2023) 99, I. melléklet – „A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet szerinti mérföldkövek és célok értékelésére szolgáló keret”.

értékelésben” ismerteti[6]. A határozatának elfogadása és a kifizetés teljesítése előtt a Bizottság megkapja a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság, valamint a tagállami szakértőkből álló külön bizottság előzetes értékelésre vonatkozó véleményét[7]. A **11.13–11.14. pontra** hivatkozva a Bizottság ezért úgy véli, hogy minden kifizetési határozatot átlátható módon hoznak meg, és azokat szigorú ellenőrzésnek vetik alá.

Az általa ellenőrzött 420 mérföldkő és cél közül a Számvevőszék tíz esetben a Bizottságtól eltérő álláspontra jutott. Ezen esetek mindegyikében ez az álláspont – a korábbi évekhez hasonlóan – a követelmények eltérő értelmezéséből, vagy pedig annak eltérő értelmezéséből eredt, hogy a benyújtott bizonyítékok igazolják-e az említett követelmények teljesülését.

„A szilárd biomassza-tüzelőanyagokra vonatkozó minőségi előírások meghatározásáról szóló rendelet hatálybalépése” című lengyel B5G mérföldkő (**11.1. háttérmagyarázat**) teljesítésével kapcsolatban a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a B5G mérföldkő a fapelletre és a fabrikettre (és nem a háztartási felhasználásra szánt valamennyi biomasszára; kivéve különösen a szmogellenes szabályozásokat is) vonatkozik. Ezt az értelmezést támasztja alá többek között az intézkedésnek a tanácsi végrehajtási határozatban szereplő leírása, az eredeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv elfogadását megelőző bizonyítékok, valamint az a tény, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési terv kidolgozásakor a lengyel jogi keret nem rendelkezett a fapelletre vonatkozó megfelelő minőségi előírásokkal. Ezzel szemben már léteztek megfelelő minőségi előírások a biomasszából előállított szilárd üzemanyagok egyéb típusaira vonatkozóan, beleértve különösen a szmogellenes regionális szabályozásokat. Ennek alapján a Bizottság nem osztja a Számvevőszék azon véleményét, hogy a mérföldkő nem teljesült kielégítően. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy ha elfogadnák a mérföldkő szerinti követelmény Számvevőszék általi értelmezését (amely szerint a mérföldkő teljesítésének a szilárd biomassza más típusaira, például a tűzifára is ki kellett volna terjednie), az intézkedést nem nem kielégítően teljesültnek, hanem az RRF-támogatásra nem jogosultnak tekintették volna. Ennek az az oka, hogy Lengyelországban 2020. február 1. előtt ilyen minőségi előírásokat fogadtak el és hajtottak végre.

[6] Minden dokumentáció elérhető a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz országspecifikus honlapjain; https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages_hu.

[7] A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz bizottsága; az üléssel kapcsolatos valamennyi dokumentum elérhető a következő internetcímen: https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/committees/C102400/consult?lang=hu.

Ami a két lengyel igazságügyi mérföldkövet (**11.14. pont**) illeti, a Bizottság fenntartja a Számvevőszék 2024. évi éves jelentésére adott válaszait[8]. A Bizottság megjegyzi, hogy már 2024-ben folyósított forrásokat ezekre a mérföldkövekre. A Számvevőszék a 2025. évi éves jelentésében 2024-től kezdődően naprakész tájékoztatást nyújt erről az ügyről, de a rendelkezésére álló információk alapján még mindig nem von le következtetést. A Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék megvárja az Európai Bíróság jövőbeli ítéleteit, mielőtt végleges következtetéseket vonna le. A Bizottság megjegyzi, hogy 2024-ben, az értékelés időpontjában fennálló ítélkezési gyakorlat alapján meg kellett győződnie a lengyel szakmai felelősségi tanács függetlenségéről és pártatlanságáról, és nem használhatott fel évekkel később hozott ítéleteket annak meghatározásakor, hogy a mérföldkövek kielégítően teljesültek-e. A Bizottság fenntartja a mérföldkövek értékelését, amint azt a vonatkozó előzetes értékelés kifejti[9].

Az RRF támogathatósági időszaka

Ami az RRF támogathatósági időszakára vonatkozó négy megállapítást illeti, amint azt a Számvevőszék is megjegyezte (**11.15–11.17. pont**), továbbra is eltérő értelmezések állnak fenn egyrészt a Bizottság és a tagállamok, másrészt a Számvevőszék között az intézkedés „indulását" illetően. E tekintetben a Bizottság a Számvevőszék 2023. és 2024. évi éves jelentéseire adott válaszaira hivatkozik[10].

A Számvevőszék egy korábbi ajánlására[11] válaszul a Bizottság 2024 októberében további iránymutatást[12] tett közzé, amelyben meghatározta a következetes megközelítés biztosítása érdekében alkalmazott két tesztet: 1. *„A javasolt intézkedés végrehajtása csak 2020 február 1-jén vagy azt követően kezdődött-e meg?"*; valamint 2. *„A költségek csak a 2020 február 1-jén vagy azt követően megkezdett végrehajtással kapcsolatban merültek-e fel? Konkrétan, az összes költség 2020. február 1-je után került elszámolásra (a számlák európai rendszere [ESA2010] szerint)?"* A Bizottság megállapítja, hogy azok az intézkedések, amelyekkel kapcsolatban a Számvevőszék ilyen jellegű megállapításokat tesz, megfelelnek a két tesztnek.

Kettős finanszírozás

Amint azt a Számvevőszék 2022. és 2024. évi éves jelentésére[13] adott válaszban, valamint a Számvevőszék e témáról szóló különjelentésére adott válaszban megjegyeztük, a Számvevőszék a „kettős finanszírozás" más fogalmát alkalmazza, mint a Bizottság és a tagállamok. A Számvevőszék úgy véli, hogy *„akkor kerül sor kettős finanszírozásra, ha egy mérföldkő vagy célérték ugyanazon kapcsolódó költségei kétszer részesülnek finanszírozásban, illetve ha egyazon elérendő eredményt kétszer jelentenek be és ezért kétszeresen finanszíroznak"* (**11.19. pont**). Ezzel szemben a Bizottság a kettős finanszírozásnak az RRF-rendeletben meghatározott fogalmát követi, amely szerint *„az eszköz keretében nyújtott támogatás kiegészíti az egyéb uniós programok és eszközök keretében nyújtott támogatást. A reformok és a beruházási projektek támogatásban részesülhetnek más uniós programokból és eszközökből, feltéve, hogy az ilyen támogatás nem ugyanazon költségeket fedezi"*. Ez azt jelenti, hogy egy adott intézkedés uniós támogatása több eszközből is származhat, feltéve, hogy azok *„nem ugyanazon költségeket fedezik"*. Ebből a szempontból a kettős finanszírozás fogalma

[8] A Bizottság válaszai a Számvevőszék 2024. évi éves jelentéseinek 11. fejezetére, 485–486. o.

[9] Lásd: Pozitív előzetes értékelés a Lengyelország által 2023. december 15-én benyújtott első kifizetési kérelemhez kapcsolódó mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésére vonatkozóan, amelyet az Európai Bizottság továbbított a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak (52bd45c7-da37-4ba0-b623-95da8cdad7f9_en).

[10] A Bizottság válaszai a Számvevőszék 2023. évi éves jelentéseinek 11. fejezetére, 485. o.

[11] A Bizottság válaszai a Számvevőszék 2023. évi éves jelentéseinek 11. fejezetére, 491. o.

[12] COM(2024) 474, II. melléklet. *„Az intézkedések támogathatósága a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében – a támogatható intézkedések kezdő időpontja"*.

[13] A Bizottság válaszai a Számvevőszék 2022. évi éves jelentéseinek 11. fejezetére, 453. o. A Bizottság válaszai a Számvevőszék 2024. évi éves jelentésének 11. fejezetére, 486. o.

mind a költségvetési rendeletben, mind az RRF-rendeletben a költségekhez kapcsolódik. A Bizottság iránymutatást[14] nyújtott, amelyben kifejti, hogy a kettős finanszírozás költségalapú koncepcióját hogyan kell alkalmazni az RRF teljesítményalapú végrehajtási logikájára.

A Bizottság emlékeztet arra is, hogy a többnyire költségmentes reformok helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe való belefoglalása a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek pozitív értékelésének alapvető feltétele, ezért azt az RRF-rendelet kifejezetten elvárja, sőt előírja. Az RRF-rendelet olyan esetleges reformintézkedéseket sorol fel, amelyek valószínűleg nem járnak közvetlen költségekkel, például a társadalmi párbeszéd megerősítésére vagy az adminisztratív terhek minimalizálására irányuló reformokat, ezáltal egyértelművé téve, hogy a Parlament és a Tanács elvárták, sőt előírták, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe nulla költségű intézkedéseket is foglaljanak. Sok esetben, mivel e reformok végrehajtásához nem kapcsolódnak költségek, a tagállam a helyreállítási és rezilienciaépítési terve elkészítésekor benyújtott költségbecslésében „nulla költséget" jelent be. Koncepciója szerint a Számvevőszék „finanszírozottnak" vagy „kettős finanszírozásúnak" tekinti azokat az intézkedéseket, amelyek végrehajtására a tagállamok az RRF forrásaitól eltérő forrásokból vállaltak kötelezettséget, ha más uniós alapokból is érkezik hozzájárulás.

A „kettős finanszírozásra" vonatkozó megállapítás, amelyről a Számvevőszék a lettországi 144. mérföldkővel („*Az egészségügyi ellátás humánerőforrás-térképének elfogadása*") kapcsolatban számol be (**11.2. háttérmagyarázat**), jól szemlélteti ezt a problémát. Míg a Számvevőszék azt állítja, hogy „*az egészségügyi ágazat emberi erőforrásainak feltérképezése mérföldkő eredményes teljesítését az Unió Technikai Támogatási Eszköze már teljes mértékben finanszírozta*", a Bizottság úgy véli, hogy ebben az esetben fogalmilag nem állhat fenn kettős finanszírozás, mivel a tagállam nem terjesztett elő költséget ezzel a mérföldkővel kapcsolatban. Ezenkívül a Technikai Támogatási Eszköz nem biztosít forrásokat a tagállam számára, hanem arra kötelezi a tagállamot, hogy bocsássa rendelkezésre a projekt végrehajtásának támogatásához szükséges személyzetet és erőforrásokat. Az RRF ezért valószínűleg nem fedezhette volna ugyanazt a költséget, mint a Technikai Támogatási Eszköz. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy függetlenül a nyújtott támogatástól, a Technikai Támogatási Eszköz önmagában nem tudja biztosítani egy ilyen stratégia „elfogadását", mivel az a nemzeti hatóságok intézkedéseitől és támogatásától függ.

2. Egyes kiválasztott monitoring- és kontrollrendszerek vizsgálata

A kifizetési kérelem értékelésével kapcsolatos hiányosságok

A Számvevőszék 40 esetben talált hiányosságot „a Bizottság értékelésében" (**11.22. pont**). Ezek a megállapítások széles körűek, és kiterjednek például a konkrét dokumentáció hiányára, illetve arra a tényre, hogy a Bizottság nem vizsgált meg kifejezetten olyan elemet, amelyet a Számvevőszék szerint ellenőrizni kellett volna. A Bizottság elismeri e megállapítások némelyikét, de többségükkel nem ért egyet.

A Bizottság tudomásul veszi, hogy a Számvevőszék 12 olyan hiányosságot azonosított „a Bizottság értékelésében", amelyek pénzügyi hatással járó megállapításokhoz kapcsolódnak (**11.22. pont**). Azokban az esetekben, amikor a Számvevőszék úgy ítéli meg, hogy egy mérföldkő vagy cél nem teljesült, és a Bizottság eltérő következtetésre jutott, erről a Számvevőszék „hiányosságként" is beszámol. A Bizottság azt is megjegyzi, hogy egyes esetekben a Számvevőszék egyetlen mérföldkőről számol be, vagy több, pénzügyi hatással nem járó hiányosságot céloz meg (pl. „a

[14] COM(2024) 474, IV. melléklet: „*A kettős finanszírozás koncepciója a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében*".

mérföldkövek/célértékek túl általánosan voltak meghatározva” [**11.53. pont**] „a Bizottság értékelésében” lévő hiányosságok mellett). A Bizottság ezért úgy véli, hogy azoknak a mérföldköveknek és célkitűzéseknek a száma, amelyekkel kapcsolatban a Számvevőszék megállapításokat tesz, pontosabb mutatója a különálló problémák számának, mint a megállapítások teljes száma.

Ciprus 193. célja („A tulajdoni lap kiállításával kapcsolatos ügyhátralék csökkentése tulajdoni lap kiállításával vagy az ügy elutasításával”) (**11.3. háttérmagyarázat**) tekintetében a Számvevőszék úgy véli, hogy a Bizottságnak további ellenőrzéseket kellett volna végeznie. A Bizottság azonban megjegyzi, hogy értékelése megfelelő volt, valamint hogy a Számvevőszék mintavétel alapján bekérte és felülvizsgálta az elsődleges bizonyítékokat, és nem állapított meg eltéréseket, ezzel megerősítve a kielégítő teljesítés értékelését.

A Számvevőszék négy hiányosságról számol be „a kifizetési kérelmekben”, mivel úgy véli, hogy a vezetői nyilatkozatok részben pontatlan információkat tartalmaztak (**11.38. pont**). A Bizottság elismeri a megállapításokat, de nem ért egyet az összes esettel, és emlékeztet arra, hogy a nemzeti hatóságok saját megítélésük és a benyújtás időpontjában rendelkezésre álló információk alapján nyújtják be a vezetői nyilatkozatot. A Bizottság emlékeztet, hogy a vezetői nyilatkozatnak nem szükséges minden egyes információt tartalmaznia, mivel széles körű dokumentáció kíséri. Arra is felhívja a figyelmet, hogy az értékelési folyamat bőséges lehetőséget biztosít az irányító hatóságok számára arra, hogy további információkat vagy pontosításokat nyújtsanak be, a Bizottság számára pedig arra, hogy további információkat vagy pontosításokat kérjen. A Bizottság úgy véli, hogy a kifizetési kérelem teljes dokumentációjában rendelkezésre bocsátották a vonatkozó információkat valamennyi olyan, a Számvevőszék által azonosított esetben, amikor azok nem szerepeltek fenntartásként a vezetői nyilatkozatban.

A Bizottság ellenőrzési ajánlásai

A Számvevőszék elismeri a Bizottság által az ellenőrzési ajánlások végrehajtása terén elért eredményeket (**11.26. pont**), de megjegyzi, hogy az RRF végrehajtásának utolsó évében néhány „kritikus” és „nagyon fontos” ajánlás továbbra is lezáratlan maradt.

Az eszköz elindítása óta a Bizottság több mint 2 700 ellenőrzési ajánlást adott ki mind a 27 tagállamban. 2026. május 28-ig a Bizottság már lezárta vagy előzetesen lezártnak értékelte ezek túlnyomó többségét (91 %). Ezt az eredményt jól meghatározott módszertannal érték el. A Bizottság konzervatív megközelítést alkalmaz, és csak akkor zárja le az ellenőrzési ajánlásokat, ha a tagállam elegendő, megbízható és megfelelő bizonyítékot nyújt be a végrehajtásról. Ez az eredmény a tagállamokkal való folyamatos és szoros együttműködést, valamint a Bizottság általi szigorú nyomon követést is tükrözi. Ez jól mutatja a tagállamok belső kontrollrendszereiben elért kézzelfogható eredményeket.

A Bizottság továbbra is szorosan nyomon fogja követni a 2026. december 31. után kiadott ajánlásainak, valamint az ezen időpont előtt kiadott, lezáratlan ajánlásoknak a végrehajtását[15]. Továbbra is gyakorolni fogja a pénzeszközök visszafizettetésére vonatkozó jogait „a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében rendelkezésre álló források csökkentésére és visszafizettetésére”[16] vonatkozó keretben meghatározott esetekben. A Számvevőszék az eszköz indulása és a 2026. május 11-i határidő között kiadott 37 kiválasztott végleges ellenőrzési jelentésre vonatkozóan mutat be adatokat a lezáratlan „kritikus” és „nagyon fontos” ajánlások számáról

[15] C(2026) 2647, „*Iránymutatás a tagállamok számára a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végső szakaszával és lezárásával kapcsolatos operatív szempontokról*” (6.3. pont).

[16] C/2024/4990 A Bizottság közleménye – Iránymutatás a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről, IV. melléklet.

(**11.4. ábra**). E tekintetben a Bizottság kiemeli, hogy a mintában szereplő végleges ellenőrzési jelentésekben szereplő 448 „kritikus” és „nagyon fontos” megállapításhoz kapcsolódó ajánlásból csak 25 maradt „nyitott”, ami az összes ajánlás 5,6 %-át teszi ki. Ezek közül kilenc ajánlás esetében a tagállam válaszadási határideje még nem járt le. A fennmaradó esetekben a tagállamok benyújtották válaszaikat. 12 ajánlás esetében az ügyek lezártnak minősülnek, és a nyomonkövetési levelek előkészítése folyamatban van. A fennmaradó négy ajánlás esetében a Bizottság szorosan nyomon követi a megfelelő eseteket annak biztosítása érdekében, hogy korrekciós intézkedéseket hajtsanak végre.

Ami azt a két ellenőrzési ajánlást illeti, amelyeket a Számvevőszék szerint elegendő bizonyíték nélkül zártak le (**11.28. pont**), a Számvevőszék következtetése nem tükrözi a Bizottság által a két ellenőrzési ajánlás lezárásához használt bizonyítékok teljes körét. A Bizottság emlékeztet arra, hogy egy ajánlás lezárása nem kizárólag a tagállam által a hivatalos nyomonkövetési eljárás keretében benyújtott bizonyítékokon alapul; a szabványos ellenőrzési gyakorlattal összhangban a Bizottság figyelembe veszi az egyéb ellenőrzésekből származó információkat, az ellenőrzési összefoglalókat és az olyan informatikai eszközökön keresztül rendelkezésre álló adatokat is, mint az Arachne.

A tagállami kontrollrendszerek hatékonysága

A Bizottság üdvözli, hogy a Számvevőszék az ellenőrzési és kontrollmérföldköveket a tagállamok kontrollrendszereinek megerősítése felé tett pozitív lépésként ismerte el. A Bizottság azonban nem ért egyet azzal az állítással, miszerint „*Azon tagállamok kontrollrendszereinek hiányosságai, amelyeknél a második vagy későbbi kifizetések feltétele a kontrollmérföldkövek teljesítése volt, azok teljesüléséig kockázatot jelentenek az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából, és esetleg a kiadások szabályosságára is kihatnak*” (**11.31. pont**). A Bizottság minden alkalommal, amikor a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik felülvizsgálatára irányuló kérelmet nyújtanak be, szisztematikusan újraértékelte a tagállamok által javasolt kontrollrendszerek megfelelőségét az RRF-rendelet V. mellékletének 2.10. kritériuma alapján. A dinamikus nyomon követés logikája szerint ez a tagállamok által szolgáltatott információkon alapul, amelyeket a Bizottság által szerzett további bizonyítékok egészítenek ki, beleértve az ellenőrzések megállapításait is. A Bizottság úgy véli, hogy egyre növekvő ellenőrzési tevékenysége olyan konkrét hiányosságokat tárt fel, amelyek egy ellenőrzési és kontrollmérföldkő révén orvosolhatók anélkül, hogy megkérdőjeleznék a tagállamok kontrollrendszereinek megfelelőségét. Ebben az összefüggésben az ellenőrzési és kontrollmérföldkövek középpontjában a tagállam által az ellenőrzés vonatkozó megállapításainak kezelése érdekében bevezetendő intézkedések állnak. Következésképpen a nemzeti kontrollrendszerek tagállamok általi későbbi fejlesztései tovább fokozták a bizonyosság szintjét. Ezért az ellenőrzési és kontrollmérföldkövek bevezetése nem értelmezhető úgy, hogy a tagállamok kontrollrendszerei addig nem voltak alkalmasak az RRF végrehajtására. Emellett a Bizottság emlékeztet arra, hogy az RRF kiadásainak szabályszerűségét kizárólag a mérföldkövek és célok kielégítő teljesítése határozza meg, amelyre előzetes és utólagos ellenőrzések egyaránt vonatkoznak.

A Számvevőszék négy tagállam kontrollrendszereinek „tartós hiányosságairól” számolt be abban az időszakban, amikor az e tagállamok számára kiadott konkrét bizottsági ellenőrzési ajánlások még lezáratlanok voltak (**11.32. pont**). A Bizottság megjegyzi, hogy a jelentésben szereplő ellenőrzési megállapítások és ajánlások a kontrollok végrehajtásának hiányosságaira, nem pedig a tagállam belső kontrollrendszerének kialakítására vonatkoznak. A tagállamok megfelelően elfogadták ezeket a megállapításokat, és azóta a Bizottság az ellenőrzés nyomon követésének részeként valamennyi ajánlást megfelelően végrehajtottnak értékelte. A Bizottság úgy véli, hogy ezen ellenőrzési megállapítások egyike sem kérdőjelezte meg az említett tagállamok kontrollrendszerei által nyújtott általános biztosítékokat, és így nem adott indokot ellenőrzési és kontrollmérföldkövek bevezetésére. Következésképpen a Bizottság továbbra is azt állítja, hogy az e tagállamok részére történő kifizetésekre megfelelő ellenőrzési intézkedések mellett került sor.

A Bizottság tudomásul veszi, hogy ellenőrzési munkája során a Számvevőszék két tagállamban a közbeszerzési eljárások tekintetében számos lehetséges szabálytalanságot, három tagállamban pedig az állami támogatási eljárások tekintetében lehetséges szabálytalanságokat tárt fel. A Bizottság az érintett tagállamok tekintetében meghatározza e megállapítások megfelelő nyomon követését. Ezek az esetek azonban nincsenek hatással a kifizetések jogszerűségére és szabályszerűségére, mivel a pénzek kifizetése kizárólag a vonatkozó mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésén alapul. A Bizottság a Számvevőszék 2023. évi éves jelentését követően kiterjesztette ellenőrzési hatókörét, és aktualizálta ellenőrzési stratégiáját annak érdekében, hogy az ellenőrzések valamennyi típusa esetében szisztematikusan ellenőrizze, hogy a tagállamok megfelelnek-e az RRF-rendelet 22. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti kötelezettségüknek. Ez adott esetben magában foglalja annak ellenőrzését, hogy a tagállamok rendszeresen ellenőrzik, hogy a nyújtott finanszírozást megfelelően, valamennyi alkalmazandó uniós és nemzeti szabállyal összhangban használják-e fel, különös tekintettel a közbeszerzésre és az állami támogatásokra, beleértve az ilyen ellenőrzések hatékonyságát is. Ezeket az ellenőrzéseket a Bizottság továbbfejlesztett eszköztárának felhasználásával végezték, beleértve az átfogó ellenőrzőlistákat is.

3. CID-módosítások

Az idei megbízhatósági nyilatkozat folyamatának konkrét munkafolyamataként a Számvevőszék elemezte a tanácsi végrehajtási határozat módosításait, és nyolc tagállamban felülvizsgálta a mérföldkövek és célok 32 módosítását (**11.9. pont**). A Bizottság emlékeztet arra, hogy az RRF-rendelet lehetővé teszi a tagállam számára, hogy kérje a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervet jóváhagyó tanácsi végrehajtási határozat módosítását vagy felváltását, ha „*részben vagy egészében nem tudja már megvalósítani a helyreállítási és rezilienciaépítési tervet, beleértve a releváns mérföldköveket és célokat*”[17]. Elismerve, hogy az ellenőrzés hatóköréről kizárólag a Számvevőszék dönthet, a Bizottság megjegyzi, hogy az ellenőrzés hatóköre csak azon mérföldkövek és célok módosításaira terjed ki, amelyek tekintetében kifizetésre került sor. Az ellenőrzés hatóköre tehát nem terjed ki azokra az esetekre, amikor a Bizottság nem javasolta a Tanácsnak a tanácsi végrehajtási határozat módosítását, bár ezek az esetek ugyanúgy relevánsak a tanácsi végrehajtási határozat módosításai és a kifizetési kérelmek közötti kölcsönhatásra vonatkozó következtetések szempontjából. Az ellenőrzés hatóköréből következnek az ebből eredő következtetések, így különösen az a kijelentés, hogy ez „*csökkenti az uniós finanszírozás befolyásának jelentőségét, és azt a benyomást kelti, hogy a nem kielégítő teljesítés elkerülhető a tanácsi végrehajtási határozat módosításával, és így lehívható a támogatás*” (**11.42. pont**). A Bizottság nem osztja ezt az álláspontot, és kiemeli azt a kifejezett jogi rendelkezést, amely indokolja a felülvizsgálatot, ha a tagállam „*nem tudja már megvalósítani*” az adott mérföldkövet vagy célt. A Bizottság ezért megjegyzi, hogy a társjogalkotók kifejezetten úgy döntöttek, hogy lehetővé teszik a mérföldkövek és célok felülvizsgálatát, amennyiben objektív körülmények akadályozzák azok teljesítését, feltéve, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési terv összességében továbbra is megfelel az összes többi kritériumnak.

Ami a Számvevőszéknek az objektív körülmények indokolására és bizonyítékaira vonatkozó megállapításait illeti (**11.43.** és **11.44. pont**), a Számvevőszék megjegyzi, hogy a Bizottság 2023-ban, 2024-ben (**11.43. pont**) és 2025-ben (**11.39. pont**) iránymutatást adott a módosításokról. Bár ez az iránymutatás keretet biztosít, az értékelést eseti alapon kell elvégezni, tekintettel a felülvizsgálatot indokoló lehetséges objektív körülmények sokféleségére. Mivel értékelései kvalitatív megítélést tartalmaznak, a Bizottság elismeri, hogy a Számvevőszék eltérő álláspontot képviselhet a tagállamok által benyújtott indokolások és bizonyítékok tekintetében. A Bizottság azonban fenntartja, hogy értékelései megalapozottak voltak, és dokumentumokon, valamint a tagállamokkal folytatott

[17] A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet, 21. cikk (1) bekezdés.

mélyreható megbeszéléseken alapultak. Átlátható módon megfogalmazta álláspontjának indokait a tanácsi végrehajtási határozatok módosítására irányuló javaslatokban.

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék azon észrevételét, hogy egyes módosítások eltávolították az intézkedés egyes szakaszainak egyes részeit a helyreállítási és rezilienciaépítési tervből (**11.45. pont**), de megjegyzi, hogy ezeket a változtatásokat az RRF-rendelet a fent kifejtettek szerint lehetővé teszi. A Bizottság megjegyzi, hogy értékeli, hogy a felülvizsgált helyreállítási és rezilienciaépítési terv megfelel-e a rendeletben előírt értékelési kritériumoknak, és ezt az értékelést a tanácsi végrehajtási határozat felülvizsgálatára irányuló javaslataiban kodifikálja. Ez az átlátható megközelítés bemutatja, hogy a Bizottság hogyan biztosítja, hogy minden módosításra oly módon kerüljön sor, amely biztosítja az RRF-rendelet tiszteletben tartását. Amennyiben egy intézkedés hatályának módosítása a tagállam pénzügyi allokációja alá csökkenti a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltségét, a Bizottság előírja a tagállam számára, hogy arányosan növeljen egy másik intézkedést vagy csökkentse az igényelt pénzügyi allokációt. A Bizottság iránymutatásával összhangban, amely szerint „ha a változás csak az intézkedés nagyságrendjét érinti, a becsült költségeket ezzel arányosan kell módosítani", az ilyen változtatáshoz nincs szükség a becsült költségek új indokolására[18].

Ha a tagállamok olyan reformot építenek be helyreállítási és rezilienciaépítési tervükbe, amelynek becsült költsége 0 EUR, ez nem növeli és nem is csökkenti a pénzügyi allokációt. A Bizottság ezért megerősíti a Számvevőszék azon megállapítását (**11.48. pont**), hogy az RRF jogalapjából eredően egy ilyen intézkedés megváltoztatása nem jár közvetlen pénzügyi következményekkel. A Bizottság azonban figyelembe veszi egy ilyen változtatásnak a helyreállítási és rezilienciaépítési tervre gyakorolt általános hatását, különös tekintettel a jogszabályban előírt valamennyi értékelési kritériumnak való megfelelésre. E tekintetben a Bizottság határozottan elutasítja a Számvevőszék azon kijelentését, hogy a nulla költségű intézkedések módosítása „*kevésbé ösztönöz a reformok eredeti hatókörének és ambíciószintjének fenntartására*", ahol az RRF-rendelet szigorú biztosítékokat vezetett be – amelyeket a Bizottság és a Tanács átlátható és nyilvánosan hozzáférhető módon alkalmaz – annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi helyreállítási és rezilienciaépítési terv – beleértve azok reformjait is – mindenkor tiszteletben tartsa az RRF jogi keretét.

Írország 2.7. reformja („A digitális szakadék kezelése és a digitális készségek fejlesztése") példája (**11.5. háttérmagyarázat**) teljes mértékben szemlélteti ezt a pontot. A reform négy elemének egyikeként, amelyet teljes mértékben nemzeti forrásokból finanszíroztak és hajtottak végre, Írország kötelezettséget vállalt arra, hogy olyan intézkedéseket hoz, amelyek növelik az IKT-diplomások számát, és kezdetben célértéket terjesztett elő ezen intézkedés *hatásának* mérésére. Tekintettel arra, hogy ez a cél egy nem kritikus nulla költségű reform részét képezte, Írország érdeklődött, hogy módosíthatná-e a célt egy jobb alternatíva megvalósítása érdekében, amely lehetővé tenné az adminisztratív terhek csökkentését, miközben továbbra is megvalósítaná az adott intézkedés célkitűzéseit. A Bizottság Írország kérésének megfelelően javaslatot tett a tanácsi végrehajtási határozat módosítására, és a Tanács is beleegyezését adta. Bár ez a módosítás csökkentette a reform hatását mérő célt (12 %-kal), nem változtatja meg a szakpolitikai célkitűzést vagy annak a tagállam általi végrehajtását, azaz a digitális készségekre vonatkozó reformok végrehajtását. A felülvizsgálat előtt és után is minden tanuló továbbra is teljes mértékben nemzeti finanszírozásban részesül, és ennek megfelelően ez a változás nem befolyásolta az RRF pénzügyi allokációját.

[18] C/2024/4618, II.IV. szakasz.

4. Az intézkedések, mérföldkövek és célértékek kialakítása

A korábbi évekhez hasonlóan[19] a Számvevőszék fontosnak tartja, hogy „*a mérföldkövek és célok […] az alapul szolgáló reform vagy beruházás valamennyi fő elemére kiterjedjenek, különösen annak befejezésére*” (**11.50. pont**). A Bizottság elismeri, hogy a reformok és beruházások mérföldkövek és célok révén történő megfelelő lefedettségének biztosítása kulcsfontosságú az előrehaladásuk méréséhez, és úgy véli, hogy ez valamennyi helyreállítási és rezilienciaépítési terv esetében így van. Emlékeztet azonban arra, hogy az RRF-rendelet definíciója szerint a mérföldkövek és célok kifejezetten az „előrehaladás mértékei”[20].

A svéd 41. ellenőrzési és kontrollmérföldkő példájával kapcsolatban (*„M 1: A helyreállítási és rezilienciaépítési terv eredményes és hatékony végrehajtását biztosító kormányzati határozatok, beleértve az ellenőrzési és kontrollrendszert is”*) (**11.6. háttérmagyarázat**), a Bizottság emlékeztet arra, hogy az ellenőrzési és kontrollmérföldkövek célja a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben meghatározott kontrollintézkedések kialakításában mutatkozó hiányosságok kezelése az RRF-rendelet 22. cikkének való megfelelés biztosítása érdekében. A Bizottság ezt a mérföldkövet azzal a céllal vezette be, hogy Svédországban nemzeti szinten kialakítsák és bevezessék a szükséges ellenőrzési rendszert, valamint előírta, hogy létrejöjjön egy egyértelmű keretrendszer, amely jogi kötelezettségeket ró a svéd nemzeti ellenőrzési rendszer valamennyi végrehajtó szervére. Az ilyen megállapodásoknak az egyes végrehajtó szervek szintjén történő végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket, amelyek semmilyen módon nem kérdőjelezik meg az ország általános kontrollrendszerét, a Bizottság mélyreható ellenőrzési munkája keretében nyomon követik és megvizsgálják, többek között helyszíni ellenőrzések révén. Ez a megközelítés – amely felülről lefelé, azaz ellenőrzési és kontrollmérföldkövek, valamint alulról felfelé, az egyes végrehajtó szervek részletes ellenőrzése útján biztosítja a pénzügyi érdekek védelmét – hatékony és átfogó megoldást nyújt az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére, szemben az időhöz kötött és dokumentumalapú kifizetési kérelem-kezelési eljárással.

5. Éves tevékenységi jelentések és az éves irányítási és teljesítményjelentés

A Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság éves tevékenységi jelentése (**11.54–11.59. pont**) felvázolja, hogy a Bizottság hogyan szerzett bizonyosságot i. a kifizetések jogszerűségéről és szabályszerűségéről, ii. a közbeszerzéssel és az állami támogatással kapcsolatos tagállami rendszerekről, valamint iii. az RRF-rendelet 22. cikkének (5) bekezdése szerinti korrekciókról, átláthatóan felvázolva az egyes kérdésekkel kapcsolatban tagállamonként előirányzott kockázati szintet. 2025 folyamán a Bizottság több előzetes és utólagos ellenőrzést végzett az RRF keretében történő kifizetésekkel kapcsolatban, mint bármely korábbi évben. Ezen ellenőrzések eredményeit a Számvevőszék és az OLAF munkájával együtt veszik figyelembe a megfelelő kockázati szint meghatározása során.

A Számvevőszék korábbi ajánlásait végrehajtva a Bizottság az RRF teljes élettartama alatt aktualizálta a lényegességre vonatkozó kockázatértékelési módszertanát[21]. Ez magában foglalta az

[19] A Számvevőszék 2024. évi éves jelentése, 11.51. pont; a Számvevőszék 2023. évi éves jelentése, 11.45. pont.

[20] A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet, 2. cikk (4) bekezdés. „»mérföldkövek és célok«: valamely reform vagy beruházás megvalósítása irányába tett előrehaladás mértékei, ahol a mérföldkövek minőségi eredményeket, a célok pedig mennyiségi eredményeket jelentenek”. Lásd még a Bizottság válaszai a Számvevőszék 2024. évi éves jelentéseinek 11. fejezetére, 493. o.

[21] Lásd a Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság 2024. és 2025. évi éves tevékenységi jelentésének 5. mellékletét.

ellenőrzésekből származó gyorsjelentések figyelembevételét a munka befejezése előtt, amellyel kapcsolatban a Bizottság üdvözli, hogy a Számvevőszék elismerte, hogy ez a megközelítés lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy figyelembe vegye az összes rendelkezésre álló információt (**11.56. pont**). A Bizottság úgy véli, hogy azok az előnyök, amelyeket a rendelkezésre álló legfrissebb információk figyelembevétele jelent a kockázatokat övező átláthatóság szempontjából, meghaladják az ezzel járó esetleges hátrányokat.

A Bizottság úgy véli, hogy a felülvizsgált kockázatértékelési módszertanból származó eredmények megalapozott bizonyosságot nyújtanak az egyes tagállamokhoz rendelt kockázati szint tekintetében. E tekintetben a korábbi évekhez hasonlóan a Bizottság nem ért egyet a Számvevőszék azon kijelentésével, hogy ez a megközelítés valószínűleg alábecsüli a kockázat szintjét.

6. Ajánlások

Az RRF végrehajtása során a Bizottság konstruktív és proaktív megközelítést alkalmazott a Számvevőszékkel való együttműködése során. Elfogadta a Számvevőszék által az RRF-fel kapcsolatos ellenőrzések során tett ajánlások többségét, és az RRF lezárásáig a Számvevőszék megállapításaira és ajánlásaira támaszkodva tovább fogja erősíteni kontrollkeretét. A Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék nem ad ki további ajánlásokat az RRF-ről, tekintettel arra, hogy 2026. decemberben megszűnik annak végrehajtása (**11.62. pont**), és üdvözli ezt a pragmatikus megközelítést. A 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló bizottsági javaslatok a jelenlegi többéves pénzügyi keret keretében végrehajtott programokból levont tanulságokra, valamint a Számvevőszék által kiadott ajánlásokra épülnek. A Bizottság kellően figyelembe vette a Számvevőszék véleményét a bizottsági javaslatokkal kapcsolatban.

A Számvevőszék 2022., 2023. és 2024. évi éves jelentésében szereplő kilenc ajánlás közül a Bizottság hetet elfogadott vagy részben elfogadott. A Bizottság úgy véli, hogy eredeti válaszaival összhangban maradéktalanul végrehajtotta mind a hét ajánlás elfogadott elemeit.

A Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék valóban az általa megfogalmazott ajánlás alapján értékeli a végrehajtás szintjét, függetlenül attól, hogy az adott ajánlást a Bizottság teljes mértékben elfogadta-e. A Bizottság ezzel szemben a különjelentésekre adott válaszaiban vállalt kötelezettségéhez viszonyítva értékeli a végrehajtás szintjét. Ezért a Számvevőszék egyes esetekben úgy véli, hogy az ajánlásokat csak részben hajtották végre, míg a Bizottság teljes mértékben végrehajtottnak tekinti azokat.

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék 2023. évi éves jelentésében szereplő 3. ajánlásra vonatkozó számvevőszéki értékelést. A Bizottság azonban úgy véli, hogy átfogó intézkedéscsomagot fogadtak el annak biztosítására, hogy a tagállamok haladéktalanul korrekciós intézkedéseket hozzanak az ellenőrzési rendszerekben fennmaradó hiányosságok kiküszöbölésére, többek között a közbeszerzés és az állami támogatások területén. Ezek magukban foglalják az ellenőrzések valamennyi típusára kiterjedő átfogó ellenőrzéseket, rendszerszintű hiányosságok feltárása esetén az ellenőrzési és kontrollmérföldkövek bevezetését, valamint az ellenőrzési ajánlások nyomon követésének szigorú nyomon követését.

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament
Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa
Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament
Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European
Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet

AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLTAL ADOTT VÁLASZOK

12. FEJEZET: A 2022. ÉVI KÜLÖNJELENTÉSBEN MEGFOGALMAZOTT AJÁNLÁSOK NYOMON KÖVETÉSE

A PARLAMENT VÁLASZAI A 18/2022. SZ. KÜLÖNJELENTÉS NYOMON KÖVETÉSÉRE:
„Az uniós intézmények és a Covid19 – Gyors reagálás, de még vannak kihívások a válság által vezérelt innováció és rugalmasság legjobb kihasználása érdekében”

12.2. melléklet – A 2022. évi különjelentés ajánlásainak nyomon követése – Egyéb ellenőrzött szervezetek

A Parlament tudomásul veszi a Számvevőszék ajánlásainak végrehajtása terén elért eredmények elemzését.

A Covid19-világjárványt követően a Parlament nem vezetett be olyan átfogó új munkamódszert, amely hatással lenne ingatlanpolitikájára. Ehelyett megerősítette meglévő stratégiáját, miközben megtartotta jelenlegi épületállományát. Ez a modell prioritásként kezeli a meglévő eszközök általános optimalizálását, ezért nem gyakorol különösebb költségvetési hatást az ingatlanpolitikára.

Alapvető fontosságú, hogy a Parlament közvetlen, személyes és folyamatos támogatást nyújtson az európai parlamenti képviselőknek napi feladataik ellátásához. Ehhez folyamatos helyszíni segítségnyújtásra, közeli szolgáltatásokra, biztonságos üléstermekre és állandó működési folytonosságra van szükség, amely tényezők befolyásolják a Parlament megközelítését a személyzete számára szükséges irodaépületek kezelése tekintetében, és meghatározzák infrastrukturális szükségleteit. A költségvetési előnyök tehát korlátozottak, miközben a távmunka jelentős környezeti hatásokkal jár.

Következésképpen a Parlament úgy véli, hogy esetében a 3c. ajánlás nem alkalmazandó.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE – 12. FEJEZET: A Számvevőszék 2022-ben közzétett különjelentéseiben foglalt ajánlások hasznosulásvizsgálata

Az Európai Számvevőszék által a Bizottságnak címzett ajánlások (**12.6–12.10. bekezdés**) tekintetében **a Bizottság rendkívül fontosnak tartja valamennyi elfogadott ajánlás végrehajtását**. A Bizottság nyomon követi azon intézkedéseket, amelyek végrehajtására kötelezettséget vállalt, és amelyek a megbízatása körébe tartoznak. A Számvevőszék az általa megfogalmazott ajánlás alapján értékeli a végrehajtás szintjét, függetlenül attól, hogy az ajánlást a Bizottság teljes mértékben elfogadta-e. A Bizottság ezzel szemben a különjelentésekre adott válaszaiban vállalt kötelezettségéhez viszonyítva értékeli a végrehajtás szintjét. Ezért a Számvevőszék egyes esetekben úgy véli, hogy az ajánlásokat csak részben hajtották végre, míg a Bizottság teljes mértékben végrehajtottnak tekinti azokat.

Ezzel összefüggésben a Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék azon értékelését, hogy **a Bizottságnak címzett ajánlások végrehajtási szintje elérte** a 74 %-ot a teljes mértékben vagy legtöbb szempontból végrehajtott ajánlások tekintetében (ami kis mértékű csökkenés a Számvevőszék 2021. évi hasznosulásvizsgálatában szereplő 77 %-hoz képest) (**12.6. bekezdés**). A Bizottság megerősíti, hogy különbségek lehetnek annak értékelésében, hogy az ajánlásokat milyen mértékben hajtották végre (**12.8. bekezdés**). Bár azt a Bizottság állapítja meg, hogy egy ajánlásnak mikor tettek teljes mértékben eleget, továbbra is elkötelezett annak biztosítása mellett, hogy valamennyi ajánlás mögöttes célkitűzései ténylegesen teljesüljenek.

Ami általánosságban az ajánlások elfogadási szintjét illeti, a 2022-ben el nem fogadott ajánlások aránya 2021-hez képest kis mértékben nőtt (2022-ben a kiadott ajánlások mintegy négy százaléka, a 2021. évi két százalékhoz képest). 2022-ben a Bizottság a Számvevőszék ajánlásainak kilenc százalékát fogadta el részlegesen. **Az ajánlások el nem fogadásának vagy részleges elfogadásának** több oka is lehet, például: i. a meglévő szabályozási keret által megszabott korlátok és/vagy a jövőbeli uniós jogszabályok megelőlegezésének nehézsége, ii. a szerepek és hatáskörök különböző uniós intézmények, szervek, tagállamok és érdekelt felek közötti megoszlása (beleértve a felelősségi és elszámoltathatósági szabályokat is), iii. a szakpolitikákkal, jogszabályokkal és programokkal való kiegészítő jelleg, iv. a Bizottság értékelése az ajánlások megvalósíthatóságát és/vagy az erőforrásokkal és az időzítéssel kapcsolatos következményeket illetően.

Ami az ajánlások **időben történő végrehajtását** illeti (**12.18. bekezdés**), a Bizottság üdvözli a Számvevőszék azon következtetését, hogy ebben az évben folytatódott a Bizottság által időben végrehajtott ajánlások arányának növekedése. E tekintetben a Bizottság megjegyzi, hogy a nyomonkövetési intézkedések időszerűségét az ajánlások elfogadási szintjével összefüggésben is kell szemlélni. A Bizottság továbbra is teljes mértékben elkötelezett amellett, hogy a Számvevőszék különjelentéseiben meghatározott időkereteken belül végrehajtsa az elfogadott ajánlásokat. Ez azonban nem vonatkozik azokra az ajánlásokra, amelyeket a Bizottság az érintett különjelentésre adott válaszokban kifejtett okok miatt először nem fogadott el.

Egyes esetekben a nyomonkövetési intézkedések az eredetileg vártnál több időt igényelhetnek az intézkedések összetettsége, a jogalkotási vagy szakpolitikai fejlemények, az erőforrások szűkössége, külső tényezők vagy más intézmények vagy szervezetek bevonásának szükségessége miatt. Az a tény, hogy egy ajánlást nem teljes mértékben hajtanak végre a kezdeti várható befejezési időpontig, nem jelenti azt, hogy ezt az ajánlást ezt követően nem hajtják végre. A változó körülmények, illetve a szakpolitikai vagy politikai környezet változásai jellemzően az intézkedések fontossági sorrendjének megváltoztatásához vezethetnek.

A melléklet a Bizottság 53 olyan ajánlásra adott válaszait mutatja be, amelyeket a Számvevőszék értékelése szerint csak néhány tekintetben vagy még egyáltalán nem hajtottak végre. Ezek közül a Bizottság hét ajánlást nem fogadott el, 33 ajánlást végrehajtottnak tekint, és továbbra is nyomon követi a 2026. május végén még folyamatban lévő 13 ajánlást.

Melléklet – A 2022. évi különjelentés ajánlásainak hasznosulásvizsgálata – Európai Bizottság

01/2022. sz. különjelentés: A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatás: a törekvések ellenére nem szűntek meg egyes alapvető problémák.

Válasz a 2. ajánlás b) pontjára, 75. bekezdés. A Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) részben elfogadta a 2. ajánlás b) pontját, és úgy véli, hogy azt az elfogadott elemek tekintetében végrehajtották.

A Bizottság úgy véli, hogy a civil társadalmi szervezetek számára a projektfinanszírozás a legmegfelelőbb finanszírozási forma, ugyanis a szervezeti vagy alapvető támogatás eredendően kockázatos, mivel függőséget teremt. A jogállamisági intézkedések során kellő figyelmet kap a civil társadalmi szervezetek finanszírozása. Az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) programozási kerete szerint a civil társadalom és a média támogatása a demokrácia és a jogállamiság javításának egyik prioritása. A Bizottság úgy véli, hogy a jogállamiság területén a megcélzott IPA-kedvezményezettek esetében az előrelépés egyik kulcsfontosságú tényezője a civil társadalmi szervezetek aktív szerepének támogatása a politikában és a döntéshozatalban, a jó kormányzás előmozdításában, a korrupcióellenes erőfeszítésekben, a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésében, az emberi jogok védelmében, valamint a megfigyelői szerepükben. A Bizottság például pénzügyi támogatást nyújt a korrupció elleni küzdelemben aktív civil társadalmi szervezetek által végrehajtott projektekhez. Ez a támogatás jelenleg olyan projekteket foglal magában, amelyek a korrupció felderítésére szolgáló regionális teljesítményértékelési eszközök kiépítésére irányulnak. A Számvevőszék ajánlásaival összhangban a több országra kiterjedő civil társadalmi program lényeges támogatást kínált a régió civil társadalmának fejlesztéséhez (218,5 millió EUR 2021–2023-ban). Az IPA III program keretében 2022 áprilisában regionális pályázati felhívást tettek közzé a civil társadalom számára, különös tekintettel a jó kormányzásra, a jogállamiságra és a korrupció elleni küzdelemre. 2024-ben került közzétételre egy másik pályázati felhívás, amely olyan releváns témákra irányul, mint a tömegtájékoztatás szabadsága és a véleménynyilvánítás szabadsága, a civil társadalmi szervezeteket támogató környezetek és a polgári részvétel, valamint a jó kormányzás és a gazdasági fejlődés. A nyugat-balkáni civil társadalommal folytatott széles körű konzultációt követően a Bizottság 2022 júniusában felülvizsgálta a bővítési régió civil társadalmának nyújtott uniós támogatásra vonatkozó iránymutatásait. Az iránymutatások szilárd normákon alapulnak, különösen az uniós jogállamisági vívmányokon (23. fejezet: „Igazságszolgáltatás és alapvető jogok” és 24. fejezet: „A jog érvényesülése, szabadság és biztonság”). Emellett összhangban vannak a nemzetközi szervezetek és kormányközi fórumok által elfogadott ajánlásokkal, véleményekkel és iránymutatásokkal.

Az IPA III program keretében jelentősen nőtt a civil társadalmi szervezetek és a médiaszervezetek finanszírozása. A Bizottság lépéseket tett az „alapvető finanszírozás” biztosítása érdekében, amennyiben azt relevánsnak és lehetségesnek ítélte. Ebben az irányban további előrelépés várható. A Bizottság stratégiai partnerségek révén vizsgálja, hogy miként biztosítható a régióban a független civil társadalmi szervezetek, médiahálózatok és szervezetek tevékenységeinek folytonossága és hosszabb távú perspektívája, különösen azokban az országokban, ahol romlik a civil társadalmi tér. Emellett a Bizottság jelenleg végzi a civil társadalmi szervezeteknek nyújtott támogatásának összehangolását a civil társadalomra vonatkozó uniós stratégiával. Végezetül a Bizottság tovább erősíti adományozó-koordinátori szerepét úgy, hogy támogatásával a civil társadalmi szervezeteket és a médiát célozza meg annak érdekében, hogy visszafordítsa a civil társadalmi tér fenyegető beszűkülését.

Bár az EKSZ nem vesz részt a Számvevőszék jelentésében tárgyalt IPA pénzügyi támogatás programozásának, végrehajtásának vagy eredménymonitoringjának folyamatában, az EKSZ a

következőket biztosítja: a) a civil társadalomnak és a médiának a jogállamisággal kapcsolatos kérdések kezelésében betöltött fontos szerepéről szóló politikai üzeneteken keresztül nyújtott támogatás, b) a civil társadalmi szervezetek és a média támogatása a félretájékoztatás elleni küzdelemben (a *dezinformációval szembeni uniós cselekvési tervvel és az európai demokráciáról szóló cselekvési tervvel* összhangban), és c) a nyugat-balkáni partnerek civil társadalmi szervezeteinek és médiacsatornáinak tájékoztatása az EU szerepvállalásáról, beleértve az uniós integrációs folyamatot is.

02/2022. számú különjelentés: Vállalkozások energiahatékonysága – Van némi energiamegtakarítás, de a tervezést és a projektkiválasztást hiányosságok jellemzik

Válasz az 1. ajánlás a) pontjára, 125. bekezdés. A Bizottság nem fogadta el az ajánlást.

A Bizottság a 2021–2027-es programok értékelése során megvizsgálta, hogy az energiahatékonyság tervezett finanszírozása képes-e a lehető legjobb hozzáadott értéket biztosítani, összhangban az uniós célkitűzésekkel és prioritásokkal, valamint a nemzeti, regionális és helyi szükségletekkel és korlátokkal. Értékelte továbbá a nemzeti energia- és klímatervekhez kapcsolódó „feljogosító feltétel" teljesülését.

03/2022. számú különjelentés: Az 5G bevezetése az EU-ban: a hálózatok kiépítése késedelmes, egyes biztonsági kérdések továbbra is megoldatlanok

Válasz az 1. ajánlás a) pontjára, 83. bekezdés. Az 5G hálózatok szolgáltatásminőségének feltérképezésére szolgáló módszertan második tervezetéről folytatott nyilvános konzultációt követően a Bizottság lényegesen előmozdította egy olyan közös uniós módszertan kidolgozását, amely a digitális évtized keretében támogatja az új 5G szolgáltatásminőségi fő teljesítménymutatók jövőbeli végrehajtását és az azokról való jelentéstételt. A nyilvános konzultációs folyamat eredményeire, valamint az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testületével és a tagállamokkal folytatott eszmecserékre építve a munka 2026 eleje óta a rádióberendezések és a hálózattervezési eszközök érintett értékesítőivel folytatott műszaki konzultációkra összpontosít annak biztosítása érdekében, hogy a módszertan a gyakorlatban megvalósítható legyen az üzemeltetők meglévő eszközei révén, megőrizve ugyanakkor a tagállamok közötti összehasonlíthatóságot, arányosságot és ellenőrizhetőséget. E munka célja, hogy túlmutasson a kizárólag a lefedettségen alapuló jelenlegi megközelítésen azáltal, hogy a jövőben lehetővé teszi a harmonizált 5G minőségbiztosítási mutatók közös módszertan alapján történő jelentését. A kialakulóban lévő keret különösen a közös referencia szerinti csúcsforgalmi forgatókönyv és a referencia-felhasználói berendezésprofil alapján előállított harmonizált kimenetekből származó küszöbérték-alapú mutatók köré épül, hogy az eredményeket nemzeti és uniós szinten következetesen lehessen összesíteni, jelenteni és ellenőrizni, elkerülve ugyanakkor az aránytalan jelentéstételi terhet, a mesterséges modellezési feltételezéseket és a kereskedelmi szempontból érzékeny adatok szükségtelen közzétételét.

Válasz a 2. ajánlás c) pontjára, 91. bekezdés. A hálózati és információs rendszerekkel foglalkozó együttműködési csoport megvitatta, hogy szükség van-e jogilag érvényesíthető követelmények meghatározására. A megállapításokat beépítették az 5G kiberbiztonsággal kapcsolatos uniós eszköztár végrehajtása terén a tagállamok által elért eredményekről szóló második jelentésbe, „Az Európai Számvevőszék ajánlásainak végrehajtása" című 4. szakaszba (21–22. o.). Emellett az eszköztár végrehajtásáról szóló, 2023. június 15-i közleményében (C(2023) 4049 final) a Bizottság bejelentette, hogy szervezeti kiberbiztonsági politikájának részeként és az uniós eszköztárral összhangban intézkedéseket fog hozni annak elkerülése érdekében, hogy szervezeti kommunikációját

magas kockázatú beszállítókat használó mobilhálózatoknak tegye ki. Az említett intézkedések közé tartozik, hogy – a vonatkozó biztonsági feltételekkel összhangban – nem szerez be olyan új konnektivitási szolgáltatásokat, amelyek az említett beszállítóktól származó berendezésekre támaszkodnak. A Bizottság ezt a határozatot a vonatkozó irányítási szabályok szerinti hatásköreinek megfelelően valamennyi vonatkozó uniós finanszírozási programban és eszközben végrehajtja.

A Bizottság az 5G kiberbiztonságról szóló jogszabály kezdeményezésére vonatkozó számvevőszéki ajánlásnak megfelelően javaslatot tett az információs és kommunikációs technológiák (IKT) ellátási láncainak biztonságára vonatkozó jogszabályi keretre is, beleértve az 5G hálózatokat is. A 2026. január 20-án közzétett 2. kiberbiztonsági rendeletjavaslat megbízható IKT-ellátásilánc-keretet határoz meg az információs és kommunikációs technológiai ellátási láncok stratégiai, nem technikai kockázatainak kezelésére. A 2. kiberbiztonsági rendeletjavaslat különösen az 5G hálózatok esetében írja elő a magas kockázatú beszállítók által nyújtott IKT-összetevők kulcsfontosságú IKT-eszközökben való használatának tilalmát. Amint hatályba lép a kiberbiztonsági rendelet és a kiberbiztonsági aggályokat jelentő harmadik országokat kijelölő és a magas kockázatú beszállítók jegyzékét rendelkezésre bocsátó vonatkozó végrehajtási jogi aktus, a mobilhálózat-üzemeltetőknek 36 hónapjuk lesz arra, hogy fokozatosan kivezessék a kulcsfontosságú IKT-eszközök magas kockázatú beszállítóitól származó berendezéseket. A bizottsági javaslat kötelezővé tenné az 5G eszköztár magas kockázatú beszállítókra vonatkozó ajánlását. A végrehajtási jogi aktusok elfogadására a 2. kiberbiztonsági rendelet hatálybalépését követően kerülne sor.

Válasz a 3. ajánlás a) pontjára, 93. bekezdés. Az ajánlással az 5G eszköztár végrehajtásáról szóló, 2023. június 15-én közzétett második eredményjelentés foglalkozott. Az eszköztár a magas kockázatú beszállítókra vonatkozó korlátozásokról szóló 2.1.3. szakaszban tájékoztatást nyújt arról, hogy a tagállamok hogyan kezelik a mobilhálózat-üzemeltetőknek a magas kockázatú beszállítóktól vásárolt 5G berendezések cseréjével kapcsolatos költségeit. Rögzíti, hogy 12 tagállamban az elfogadott vagy javasolt jogi keretek átmeneti időszakokat határoznak meg, konkrét időpont (pl. 2025) vagy az intézkedések hatálybalépését követő bizonyos számú év megadásával, így biztosítva időt a mobilhálózat-üzemeltetőknek a magas kockázatú beszállítóktól származó berendezések lecserélésére.

A felülvizsgált kiberbiztonsági rendelet hatásvizsgálata információt nyújt arról, hogy a magas kockázatú forgalmazóktól származó 5G berendezések lecserélése milyen gazdasági költségekkel jár a mobilhálózat-üzemeltetők számára. A hatásvizsgálat a magas kockázatú beszállítók jelenlétéből eredő, az EU biztonságára nézve költségekkel járó stratégiai kockázatokkal is foglalkozik.

04/2022. számú különjelentés: Befektetési alapok: Az uniós intézkedések nyomán még nem jött létre a befektetők javát szolgáló valódi egységes piac

Válasz az 1. ajánlás a) pontjára, 129. bekezdés. A Bizottság nem fogadta el az 1. ajánlás a) pontját.

A Bizottság úgy véli, hogy a vagyonkezelésre vonatkozó átfogó uniós jogi keret alkalmas és hatékony a hatékony belső piac érdekében kitűzött célok elérésére. Rendszeresen felülvizsgálják annak érdekében, hogy azonosítsák és orvosolják a hiányosságokat. 2022 és 2023 között sor került az alternatívbefektetésialap-kezelőkről szóló irányelv (ABAK-irányelv) és az európai hosszú távú befektetési alapokról szóló rendelet felülvizsgálatára annak érdekében, hogy azokat összhangba hozzák a Parlament és a Tanács által elfogadott piaci fejleményekkel és ágazati gyakorlatokkal. Ezek hatályba léptek, és ma már a szükséges végrehajtási intézkedések is társulnak hozzájuk. A javasolt jogszabály-módosítások hatásait a minőségi jogalkotás elveinek megfelelően kell megvizsgálni és értékelni. A Bizottság megítélése szerint az uniós eszközkezelési keret e módosításainak következő értékelését legkorábban az átültetés lezárását követő öt év elteltével lehet és célszerű elvégezni.

Ezen túlmenően a Bizottság 2025. december 4-én javaslatot fogadott el az eszközkezelési ágazat működésének és uniós szintű piaci integrációjának javításáról (a megtakarítási és beruházási unió piaci integrációs és felügyeleti javaslatcsomagja), amely az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokról szóló irányelv, az ABAK-irányelv és az alapok határokon átnyúló forgalmazásáról szóló rendelet módosítása révén felszámolja az uniós és a nemzeti jogból eredő akadályokat. A javaslat egyszerűsíti a határokon átnyúló forrásnyújtást, megkönnyíti az eszközkezelők működését, letétkezelői útlevelet hoz létre, és a konvergenciát szolgáló megerősített hatáskört biztosít az Európai Értékpapírpiaci Hatóság (ESMA) számára. A Bizottság megítélése szerint a javaslat a korlátozó tényezők széles körű és ambiciózus felszámolása révén kezeli a székhelyek koncentrálódásának strukturális kiváltó okait, és növeli az ESMA felügyeleti konvergenciával kapcsolatos hatásköreit. A javaslatról jelenleg tárgyalásokat folytat a Parlamenttel és a Tanáccsal.

Végezetül a Bizottság jelenleg az uniós kockázatitőke- és növekedésitőke-alapokra vonatkozó kezdeményezés elfogadásán dolgozik. E kezdeményezés célja, hogy javítsa a működési feltételeket az uniós kockázatitőke-alapok és növekedésitőke-alapok kezelői számára, valamint növelje a versenyképességüket az uniós gazdaság és az innovatív vállalkozások további támogatása érdekében. A kezdeményezés egyszerűsített, arányosabb és költséghatékonyabb szabályrendszert irányoz elő, amely segíti az uniós kockázatitőke-alapok és növekedésitőke-alapok kezelőit a működésben és a bővülésben, ezáltal növelve az EU-ban rendelkezésre álló finanszírozást. A folyamatban lévő szakpolitikai munka eredményétől, a hatásvizsgálattól és más tényezőktől függően a reform az ABAK-irányelv technikai módosításait eredményezheti, különösen a küszöbérték alatti alternatívbefektetésialap-kezelők és az ABAK-irányelv alapján engedéllyel rendelkező kis és közepes méretű ABAK-ok működése, valamint az európai kockázatitőke-alapokról szóló rendelet technikai javítása tekintetében.

Válasz az 1. ajánlás b) pontjára, 129. bekezdés. A Bizottság részben elfogadta az 1. ajánlás b) pontját és számos releváns intézkedést hozott a Számvevőszék ajánlásának teljesítése érdekében.

Amint azt az 1. ajánlás a) pontjára adott válaszában is hangsúlyozta, a Bizottság 2025. december 4-én elfogadta a megtakarítási és beruházási unió piaci integrációs és felügyeleti javaslatcsomagját. A teljesítménymérési és nyomonkövetési tevékenységek túlmutatnak a Pénzügyi Stabilitás, a Pénzügyi Szolgáltatások és a Tőkepiaci Unió Főigazgatóságának irányítási tervében szereplő, szükségszerűen korlátozott számú mutatón. A Bizottság évente közzéteszi a tőkepiacok fejlődésének figyelemmel kísérésére és a tőkepiaci unió célkitűzései felé tett előrehaladás nyomon követésére szolgáló mutatók listáját, amely többek között a befektetési alapokra vonatkozó mutatókat is tartalmaz. Emellett az ABAK-irányelv és az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra vonatkozó felügyeleti adatszolgáltatási szabályok (EU) 2024/927 irányelv szerinti módosítása 2027-től javítani fogja a befektetési alapokra és azok kezelőire vonatkozó adatok elérhetőségét és minőségét, ezáltal megkönnyítve az említett piaci szereplők teljesítményének nyomon követését.

Ezen túlmenően az ESMA folyamatos kockázatértékeléseket és kockázatmonitoringot végez a befektetési alapok ágazatára vonatkozóan, és ezekről jelentések sorában számol be, például a trendekről, kockázatokról és sebezhetőségekről szóló (TRV-) jelentésekben, valamint a kockázati jelzőrendszerben és a piaci jelentések sorozatában. Ezzel összefüggésben az ESMA jelenleg dolgozza ki a trendek, kockázatok és sebezhetőségek strukturális piaci mutatóit, amelyek az Európai Gazdasági Térség, az EU és a tagállamok befektetési alapjai számára strukturális mutatókat biztosítanak, és az ESMA által vezetett nyilvántartásokból adatokat szolgáltatnak. A keret felülvizsgálatát követően a Bizottság ezért úgy véli, hogy a jelenlegi mutatók és közzétételi csatornák megfelelő keretet jelentenek.

Válasz a 3. ajánlás a) pontjára, 134. bekezdés. A Bizottság részben elfogadta a 3. ajánlás a) pontját, és úgy véli, hogy azt az elfogadott szempontok tekintetében végrehajtották. A Bizottság 2023. május 24-én közzétette a lakossági befektetési stratégiára irányuló javaslatát, amelynek célja

a lakossági befektetők szerepvállalásának növelése, valamint annak biztosítása, hogy megfelelő védelemben részesüljenek, és ösztönözzék őket a tőkepiacokba való befektetésre. A stratégia a témák széles körét öleli fel, beleértve a pénzügyi közvetítők ösztönzőkön alapuló potenciális összeférhetetlenségének kezelését is. A Parlament és a Tanács ideiglenes politikai megállapodást ért el 2025. december 18-án.

A megállapodás intézkedéseket vezet be a lakossági befektetők bizalmának növelése és a pénzügyi piacokkal való interakciójuk javítása érdekében, különösen az alábbiak révén:

- a termékek kialakítására vonatkozó szabályok megerősítése annak biztosítása érdekében, hogy ne lehessen gazdaságilag nem előnyös termékeket kínálni és értékesíteni lakossági befektetők számára,
- a befektetési termékek forgalmazásával kapcsolatos esetleges összeférhetetlenségek enyhítésének elősegítése szigorúbb biztosítékok és átláthatóság bevezetésével azokban az esetekben, amikor az ösztönzők megengedettek (többek között az ösztönzők vizsgálata révén),
- a lakossági befektetők nem összetett, széles körben diverzifikált és költséghatékony termékekhez való hozzáférésének megkönnyítése,
- a lakossági befektetők egyértelmű és szabványosított tájékoztatása a befektetési termékekről, valamint a közzétételi szabályok aktualizálása a digitális kornak megfelelően,
- az egységes terminológia használatának és a költségek bemutatásának előmozdítása annak érdekében, hogy azok átláthatók és összehasonlíthatók legyenek, ezáltal segítve a befektetőket a termék értékének felmérésében,
- annak biztosítása, hogy minden lakossági ügyfél éves összefoglalót kapjon portfóliója befektetési teljesítményéről,
- a lakossági befektetők megtévesztő marketinggel szembeni védelme annak biztosításával, hogy a vállalkozások teljes felelősséget viseljenek a marketingközleményekért, beleértve a közösségi médiában, hírességeken vagy más harmadik feleken keresztül terjesztett, a vállalkozások által díjazott vagy ösztönzött közléseket is,
- az adminisztratív terhek csökkentése, valamint a termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférhetőség javítása a tapasztalt lakossági befektetők számára a szakmai befektetővé váláshoz szükséges kritériumok arányosabbá tételével,
- az uniós és a nemzeti hatóságok közötti felügyeleti együttműködés fokozása a szabályok Unió-szerte történő megfelelő és hatékony alkalmazásának lehetővé tétele, valamint a csalás és a jogellenes gyakorlatok kezelése érdekében.

Az ideiglenes megállapodás Parlament és Tanács általi hivatalos elfogadását követően a lakossági befektetési stratégia várhatóan megerősíti a lakossági befektetők védelmét és javítja a lakossági befektetők tőkepiacokhoz való hozzáférését.

06/2022. számú különjelentés: Uniós szellemitulajdon-jogok: A védelem nem teljes mértékben megbízható

Válasz az 1. ajánlás b) pontjára, 96. bekezdés. A Bizottság számos intézkedést hozott a Számvevőszék ajánlásának teljesítése érdekében. A formatervezési minták oltalmáról szóló, 2024. október 23-i (EU) 2024/2823 átdolgozott irányelv és a közösségi formatervezési mintáról szóló 6/2002/EK rendelet módosításáról és az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalának fizetendő díjakról szóló 2246/2002/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. október 23-i (EU) 2024/2822 rendelet 2024. december 9-én lépett hatályba.

Ami az uniós védjegyjogszabályokat illeti, mind az átdolgozott irányelv 16. cikkének (3) bekezdése, mind az (EU) 2024/2822 rendelettel módosított 6/2002/EK európai uniós formatervezési mintáról szóló rendelet új 19. cikkének (3) bekezdése kiterjeszti a lajstromozott formatervezési minták által

biztosított jogok hatályát az EU-n keresztül szállított vagy más vámjogi helyzetbe került hamisított áruk elleni küzdelem érdekében. Bár az átdolgozott irányelvet a tagállamoknak 2027. december 9-ig még át kell ültetniük, az európai uniós formatervezési mintáról szóló módosított rendelet új 19. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezés 2025. május 1-je óta már alkalmazandó. Ami az intervenciós küszöbértéket és a kiscsomagok meghatározását illeti, a Bizottság 2022 szeptemberében alapos elemzést követően (a 608/2013/EU rendeletben előírt felhatalmazáson alapuló jogi aktus révén) felülvizsgálati indítványt nyújtott be, hogy kikérje a tagállamok vámhatóságainak, a jogosultaknak és a képviselőknek a véleményét a kiscsomagok fogalmának meghatározásáról. Tekintettel a tagállamok vámhatóságai és a jogosultak által a küszöbértékek megemelésével kapcsolatban felvetett aggályokra és kétségekre, a Bizottság úgy határozott, hogy visszavonja ezt a javaslatot. Néhány tagállam a kiscsomagokra vonatkozó eljárásnak a mennyiségi küszöbértékek megemelésénél radikálisabb megváltoztatását támogatta. A kiscsomagokra vonatkozó eljárás a 608/2013/EU rendelet folyamatban lévő értékelésének részét képezi. A jelenlegi rendelet nem ír elő beavatkozási küszöbértékeket, de azok a fent említett értékelés részét képezik.

Válasz a 2. ajánlásra, 97. bekezdés. A Bizottság számos intézkedést hozott a Számvevőszék ajánlásának teljesítése érdekében, és úgy ítéli meg, hogy ezen ajánlás végrehajtása folyamatban van.
A Bizottság 2022-ben kezdeményezte az európai uniós védjegyrendelet 210. cikkén alapuló értékelési folyamatot. Az értékelés alátámasztására a Bizottság külső vállalkozóval készíttetett tanulmányt, amelyet a Bizottság 2024. november 17-én elfogadott, a tanulmány közzétételéről azonban még nem született döntés. A tanulmány az európai uniós védjegyrendelet által 2017 óta bevezetett változások értékelésére, valamint az uniós védjegy-odaítélési eljárás általános hatékonyságára és költséghatékonyságára összpontosít. A díjkerettel kapcsolatos irányítási intézkedések és jellemzők értékelését alátámasztó elemző munka szintén e folyamat keretében zajlik. A Bizottság most készíti el az európai uniós védjegyről szóló rendelet értékeléséről szóló, a rendelet 210. cikke alapján előírt bizottsági szolgálati munkadokumentumot (SWD), amelynek alapját az említett tanulmány képezi. Emellett a védjegyrendszer felhasználóitól és a tagállamoktól kapott visszajelzések miatt a Bizottság várhatóan az uniós védjegyrendelet egyes anyagi jogi rendelkezéseire is kiterjeszti az értékelést. Ez az egyszerűsítés szellemében történik, hogy az értékelés eredménye minden lehetséges szempontot megragadjon az uniós védjegyrendelet esetleges felülvizsgálatához.

Válasz az 5. ajánlás a) pontjára, 101. bekezdés. A Bizottság ezt az ajánlást maradéktalanul végrehajtottnak tekinti.

A Bizottság kilenc önkéntes tagállammal együtt létrehozta a vámellenőrzésekkel és kockázatkezeléssel foglalkozó vámügyi szakértői csoport alcsoportját, hogy közös kockázati kritériumokat (CRC) dolgozzon ki a szellemitulajdon-jogokra vonatkozóan, és ellenőrizze, hogy azok hatékonyan és eredményesen végrehajthatók-e. Az alcsoport elkészítette a jogi szöveg tervezetét (bizottsági végrehajtási határozat és a vonatkozó mellékletek), és két kísérleti projekt keretében tesztelte azokat: az egyikben múltbeli adatok felhasználásával, a másikban pedig valós idejű adatok felhasználásával, a CRC tervezetében javasolt kockázati mutatók által generált találatokon alapuló ellenőrzésekkel. E két kísérleti projekt eredményei, különösen a valós idejű behozatali árunyilatkozatok alapján végzett vámellenőrzések eredményei azonban kiábrándítóak voltak, és nem vezettek sok visszatartáshoz. A tagállamok által említett egyik ok az volt, hogy a szellemitulajdon-jogok tekintetében azonosított kockázati mutatók érvényességét nem lehetett megerősíteni, ami azt jelentette, hogy ezek a kockázati mutatók nem voltak elég kiforrottak ahhoz, hogy beépítsék őket egy kötelező erejű CRC-be.

Az eddig elvégzett munka eredményei alapján az alcsoport arra a következtetésre jutott, hogy egyelőre korai lenne a kötelező CRC-k bevezetése. A tagállamok mindazonáltal elismerték, hogy

európai szinten javítani kell a kockázatkezelést. Ezért javaslat született a szellemitulajdon-jogok kockázatához kapcsolódó adatok összesített jegyzékei használatának tesztelésére, amelynek keretében a tagállamok lehetőséget kapnak e jegyzékek gyűjtésére és a kockázatkezelési rendszerükbe való integrálására (pl. nemkívánatosként ismert gazdasági szereplők), anélkül, hogy a tagállamok kötelesek lennének a jegyzékek ellenőrzési célú felhasználására. Ezeket a jegyzékeket be kell építeni a közös kockázatkezelési rendszerbe (CRMS 2). Minden tagállam hozzá fog járulni a lista összeállításához, a Bizottság feladata pedig az lesz, hogy az információkat egy valamennyi tagállamra vonatkozó közös listába foglalja. Ez a megoldás ideiglenes intézkedés lesz a folyamatban lévő vámügyi reformcsomag szerinti megerősített, nevezetesen a vámügyi adatközponton keresztüli közös kockázatkezelési megközelítés végrehajtásáig.

Válasz az 5. ajánlás c) pontjára, 101. bekezdés. A Bizottság ezt az ajánlást maradéktalanul végrehajtottnak tekinti.

A vámügyi szakértői csoporton keresztül a Bizottság emlékezteti a tagállamokat arra, hogy meghatározott határidőn belül regisztrálniuk kell a szellemitulajdon-jogok visszatartására vonatkozó adataikat a hamisítás és kalózkodás elleni információs rendszerben (COPIS adatbázis), ugyanakkor hangsúlyozza az adatszolgáltatás előírt minőségét is.

A Bizottság 2024 végén megbízást adott a 608/2013/EU rendelet értékelését alátámasztó külső tanulmány elkészítésére, amely a közelmúltban zárult le. A tanulmány megemlíti a jelentéstétel időzítésének kérdését. Ez a téma a 608/2013/EU rendelet végrehajtásáról szóló bizottsági értékelésnek is része lesz, annak felmérése érdekében, hogy a jelentéstételre vonatkozó kötelező határidő javítaná-e a jelentéstétel minőségét és időzítését.

07/2022. számú különjelentés: A kkv-k nemzetköziesítését segítő eszközök: nagy számú támogató intézkedés, ám ezek nem teljesen koherensek és koordináltak

Válasz a 3. ajánlás a) pontjára, 90. bekezdés. A Startup Europe kezdeményezés azon projektjei esetében, amelyeket az Európai Innovációs Tanács irányít, és amelyek közvetlenül kapcsolódnak a Tartalmak, Technológiák és Kommunikációs Hálózatok Főigazgatóságának digitális szakpolitikájához is, mutatók kerültek kidolgozásra a következőkre vonatkozóan:

- a projekt által létrehozott ökoszisztéma által támogatott induló innovatív vállalkozások száma,
- a Startup Europe ökoszisztéma által támogatott induló innovatív vállalkozások által létrehozott álláshelyek száma,
- a projekt időtartama alatt azzal a céllal létrehozott tevékenységek, hogy azok a projekt végét követően is folytatódjanak.

Emellett a Bizottság együttműködik az EIC-vel annak érdekében, hogy támogassa a Startup Europe projektek nyomon követésével kapcsolatos munkáját. Ez magában foglalja a projektekről, a teljesítendő eredményekről és a fő teljesítménymutatók nyomon követéséről szóló jelentéstételt, valamint az EIC által szervezett időközi és záró felülvizsgálatokat.

Válasz a 3. ajánlás c) pontjára, 90. bekezdés. A Horizont Európa értékelési és kiválasztási szempontjai azokat a projekteket részesítik előnyben, amelyek a legjobban megfelelnek a következő három releváns odaítélési kritériumnak: kiválóság, hatás, valamint a végrehajtás minősége és hatékonysága (a Horizont Európáról szóló rendelet 28. cikkének (1) bekezdése szerint). Ez a három odaítélési szempont biztosítja, hogy a projektek hozzájáruljanak a következőkhöz, és a legnagyobb hatást gyakorolják azokra: i. a stratégiai digitális technológiák és a mélytechnológiai innováció terén működő európai induló vállalkozások piaci lábnyomának növelése, ii. az induló innovatív vállalkozások összekapcsolása a helyi és európai ökoszisztémákkal, közösségekkel és potenciális új piacokkal,

valamint iii. a technológiai megoldások és a mélytechnológiai induló vállalkozások beruházási és növekedési lehetőségekkel való összehangolására irányuló képességek bővítése. Ez biztosítani fogja, hogy a finanszírozott projektek összefogják azokat az induló vállalkozásokat, amelyek a legnagyobb mértékben járulnak hozzá a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez. A Startup Europe kezdeményezéssel kapcsolatos pályázati felhívásokban a Bizottság kiemeli annak fontosságát, hogy a javaslatban fel kell vázolni, hogy az adott projekt miként fogja segíteni az induló vállalkozásokat a lehetőségeik és a versenyképességük teljes körű kiaknázásában és fejlesztésében.

08/2022. számú különjelentés: ERFA-támogatás a kkv-k versenyképességének javítására: tervezési hiányosságok rontják a finanszírozás eredményességét

Válasz a 2. ajánlás a) pontjára, 80. bekezdés. A Bizottság nem fogadta el a 2. ajánlás a) pontját.

A Bizottság egyetért azzal, hogy a kiválasztási szempontoknak kellően ambiciózusnak kell lenniük, de nem ért egyet azzal, hogy alapértelmezésben mindig a versenypályázati felhívások jelentik a megfelelő lehetőséget a kis- és középvállalkozások támogatására. A jogalap lehetővé teszi az irányító hatóságok számára, hogy szabadon válasszák meg azt a kiválasztási eljárást, amelyet a legmegfelelőbbnek tartanak az uniós finanszírozás hozzájárulásának maximalizálására az egyes helyzetek, programok vagy a szokásos igazgatási gyakorlatuk tükrében. Az irányító hatóságok eseti alapon választhatnak a versenypályázati és a nem versenypályázati felhívások között (vö. az (EU) 2021/1060 rendelet (60) preambulumbekezdésével), figyelembe véve az egyes módszerek előnyeit és hátrányait.

09/2022. számú különjelentés: A 2014–2020-as uniós költségvetés éghajlat-politikai kiadásai: alacsonyabbak, mint a beszámolók szerint

Válasz az 1. ajánlásra, 58. bekezdés. A Bizottság következetesen arra törekszik, hogy a közös agrárpolitikai (KAP-) hozzájárulásokat a lehető legmegbízhatóbb, tudományosan megalapozott módon mérje, figyelembe véve azt is, hogy a módszertan végrehajtásának egyszerűnek kell lennie, és el kell kerülni az indokolatlan adminisztratív terheket. 2026 januárjában a Bizottság tanulmányt tett közzé a közös agrárpolitika éghajlatváltozáshoz való hozzájárulásának költségvetési nyomon követéséről. A jelenlegi követési módszertan becslése szerint az éghajlathoz való pozitív hozzájárulás nagyjából összhangban van az (EU) 2021/2115 rendelet 100. cikkében meghatározott súlyozásokkal, különösen a közvetlen kifizetések és a hátrányos természeti adottságokkal vagy egyéb területspecifikus hátrányokkal rendelkező területek esetében.

A következő programozási időszakban a mezőgazdasághoz kapcsolódó beavatkozási területeken jelenleg alkalmazni tervezett 40 %-os és 100 %-os együttható-súlyozások igazodnak a legszorosabban a KAP-kiadásoknak a tanulmány új módszertana alapján meghatározott pozitív hozzájárulásaihoz. A tanulmány megállapításai nagy vonalakban alátámasztják a teljesítménymérési rendeletjavaslatban felvázolt új módszertant.

Válasz a 2. ajánlás a) pontjára, 60. bekezdés. A Bizottság nem fogadta el ezt az ajánlást.

Az uniós költségvetési programok valamennyi alap-jogiaktusa előírja a jelentős károkozás elkerülését célzó elv megfelelő és alkalmas változatának való megfelelést, az uniós klímarendelet pedig előírja a Bizottság számára, hogy elfogadás előtt értékelje minden intézkedéstervezet vagy jogalkotási javaslat (beleértve a költségvetési javaslatokat is) összhangját az EU 2050-re teljesítendő uniós klímasemlegességi célkitűzésével és az EU 2030-ra és 2040-re vonatkozó éghajlat-politikai céljaival. A Bizottság ezért úgy véli, hogy az összes érintett szereplőre háruló többletteher fényében nem lenne

releváns az éghajlati szempontok érvényesítésére szolgáló módszertannak a negatív hatások figyelembevétele érdekében történő, a Számvevőszék által javasolt kiterjesztése.

Válasz a 3. ajánlásra, 63. bekezdés. A Bizottság ezt az ajánlást maradéktalanul végrehajtottnak tekinti.

A Bizottság számos lépést tett annak érdekében, hogy a 2023. és 2024. évi éves irányítási és teljesítményjelentésekben beszámoljon az uniós költségvetés éghajlat-politikai célkitűzésekre gyakorolt hatásáról. Ezekre az évekre vonatkozóan az éves irányítási és teljesítményjelentések a magán- és középületekből származó éves energiahatékonysági megtakarításokról, az évente elkerült szén-dioxid-kibocsátásról és a telepített megújulóenergia-kapacitásról számolnak be, és összesítik a különböző uniós költségvetési programok eredményeit. A költségvetési programok harmonizált, összesíthető mutatóinak hiánya azonban megakadályozza a Bizottságot abban, hogy kiterjessze e hatásmonitoring hatókörét.

A 2028 és 2034 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló teljesítménymérési rendeletre irányuló javaslat valamennyi uniós költségvetési program és tevékenység tekintetében meghatározza a kiadások és a teljesítmény nyomon követésére szolgáló teljesítménymérési keretet. Ez a keret tartalmazza a beavatkozási területek közös jegyzékét, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos kiadások és teljesítmény nyomon követését lehetővé tevő együttható-mutatókat. Ami az éghajlatváltozás mérséklését illeti, az egyik kulcsfontosságú mutató az elkerült üvegházhatásúgáz-kibocsátás, amely szerepel a vonatkozó beavatkozási területeken, és amely lehetővé teszi e fontos eredmény összesítését a teljes uniós költségvetésben.

10/2022. számú különjelentés: A LEADER és a közösségvezérelt helyi fejlesztés: segíti a helyi szerepvállalást, de nem bizonyított, hogy a projektek többletelőnyökkel jártak

Válasz az 1. ajánlás e) pontjára, 84. bekezdés. A Bizottság részben elfogadta az ajánlást, feltéve, hogy az megvalósítható az adatgyűjtés tekintetében, és létezik a jogszabályban előírt feladatok közös meghatározása.

A Bizottság a vállalkozójával együtt megvizsgálta annak lehetőségét, hogy a LEADER végrehajtásának költségeiről és előnyeiről szóló, 2023. november 9-én közzétett értékelést támogató tanulmány részeként értékelje a LEADER-alapoknak az uniós, nemzeti, regionális vagy helyi szervek jogszabályban előírt feladatainak finanszírozására való felhasználását. A vizsgálat feltárta, hogy a jogszabályban előírt feladatok elemzése nem volt megvalósítható a jogszabályban előírt feladatok közös meghatározásának és értelmezésének hiánya, valamint az ilyen elemzéshez szükséges adatok hiánya miatt. A Bizottság ezért úgy véli, hogy megfelelően nyomon követte az általa elfogadott részre vonatkozó ajánlást, mivel megvizsgálta egy ilyen elemzés elvégzésének megvalósíthatóságát, mielőtt arra a következtetésre jutott, hogy az nem megvalósítható.

Válasz a 2. ajánlásra, 84. bekezdés. A Bizottság számos intézkedést hozott a Számvevőszék ajánlásának teljesítése érdekében.

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a Kohéziós Alap 2014–2020-as programozási időszakra vonatkozó utólagos értékelése (bizottsági szolgálati munkadokumentum és vezetői összefoglaló) bizonyítékot talált arra, hogy az irányító hatóságok az intézkedéseket a helyi körülményekhez igazították, és hogy a támogatás nagyrészt releváns volt a kedvezményezettek folyamatos és újonnan felmerülő igényeinek a programozási időszak során történő kezelése szempontjából. Megállapítást nyert, hogy az integrált területi eszközök, például az integrált területi beruházások és a közösségvezérelt helyi fejlesztés (CLLD) nagyrészt hatékonyan alkalmazzák a

területi szempontokat az ERFA-források célzott felhasználása során, valamint előmozdítják a többszintű kormányzást és a területi stratégiák kidolgozásának integrált, több ágazatra kiterjedő megközelítését.

Az ERFA által finanszírozott 2014–2020-as kohéziós politikai programok utólagos értékeléséhez hozzájáruló területi eszközökről szóló tanulmány közzététele 2025-ben volt esedékes. A közösségvezérelt helyi fejlesztés a vidékfejlesztés LEADER-megközelítésére épült, amely szerint a helyi akciócsoportok alulról építkező vezető szerepet töltenek be a helyi fejlesztésben. Míg az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap által finanszírozott LEADER használata minden tagállam számára kötelező, más alapok, köztük a kohéziós politikai alapok használata önkéntes. A közösségvezérelt helyi fejlesztés helyi akciócsoportjainak túlnyomó többsége (574) vidéki volt, és mindegyikük már legalább egy korábbi programozási időszakban LEADER helyi akciócsoportként működött.

A közösségvezérelt helyi fejlesztés alkalmazására ösztönző egyik legfontosabb tényezőt a LEADER-rel kapcsolatban a közösségvezérelt helyi fejlesztések által a 2007 és 2013 között szerzett korábbi pozitív tapasztalatok jelentették, ami magában foglalta mind a hatékony végrehajtási struktúrák, mind a munkájukat folytatni kívánó, tapasztalt csoportok meglétét. A vidéki területeken elősegítette a koherenciát a közösségvezérelt helyi fejlesztés esetében az, hogy a helyi akciócsoportok hasznosítani tudták a korábbi programozási időszakokban a LEADER stratégiai kereteinek kialakítása során szerzett tapasztalataikat (Inforegio – A 2014–2020-as programozási időszak értékelései).

Az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) 2014–2020-as programozási időszakra vonatkozó utólagos értékeléséről szóló bizottsági szolgálati munkadokumentumban megállapította, hogy az ETHA által finanszírozott közösségvezérelt helyi fejlesztés a helyi halászati akciócsoportokon keresztül hatékonyan bevonta a helyi érdekelt feleket, ezáltal előmozdítva az inkluzív fejlődést és a helyi kapacitásépítést. A viszonylag szerény költségvetés ellenére több mint 14 000 projektet támogatott, munkahelyeket, vállalkozásokat és partnerségeket teremtve, miközben előmozdította a fenntarthatóságot és az innovációt. A közösségvezérelt helyi fejlesztés megerősítette a halászat helyi gazdaságokban betöltött szerepét, és hozzájárult ahhoz, hogy az uniós szakpolitikák közelebb kerüljenek a part menti közösségekhez. A befejezés várható időpontja az értékelő bizottsági szolgálati munkadokumentum 2026 második negyedévében történő közzétételének megfelelően módosításra került.

11/2022. számú különjelentés: Az uniós költségvetés védelme: jobban ki kellene használni a feketelista nyújtotta lehetőségeket

Válasz a 2. ajánlás (2) pontjára, 93. bekezdés. A Bizottság a szervezetirányító tanácsának égisze alatt kezdeményezte az uniós korai felismerési és kizárási rendszer (EDES) hatékony működésének szervezeti felügyeletét. Ez magában foglalta különösen az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) korai felismerésre vagy kizárásra vonatkozó jelentéseinek és ajánlásainak hasznosulásvizsgálatát, valamint a testület ajánlásainak hasznosulásvizsgálatát.

A Bizottság szervezeti felügyeletet biztosít az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) és az Európai Ügyészség (EPPO) folyamatban lévő vizsgálataival[1] kapcsolatban is, teljes mértékben tiszteletben tartva az esetleges titoktartási követelményeket. Az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselőnek

[1] A „folyamatban lévő OLAF-vizsgálatokra” való hivatkozást a 883/2013/EU, Euratom rendelet (OLAF-rendelet) 7. cikkének (6) bekezdésében leírt, az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét szolgáló igazgatási óvintézkedésekre való hivatkozásként kell értelmezni.

(RAO) és az EDES-testületnek a kizárást indokoló helyzetekre való reagálás összehangolásában betöltött szerepére ennek nem lehet kihatása.

Ami a rendelkezésre álló adatforrásoknak a kizárási esetek azonosítására való felhasználását illeti, a Bizottság meg fogja vizsgálni annak lehetőségét, hogy felügyelje az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselők munkáját, amennyiben a vonatkozó adatbázisokban potenciális kizárási esetekre vonatkozó információk szerepelnek. A szabálytalanságkezelő rendszer (IMS) adatai esetében az adatrekordokat akkor bocsátják rendelkezésre, amikor az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő találatot fedez fel a rendszerben, és további információkat kér.

A Bizottság azt is megjegyzi, hogy az OLAF jelentéseitől vagy az Európai Ügyészség értesítéseitől eltérően, amelyek gyakran javasolják a korai felismerési és kizárási rendszer szerinti intézkedés bevezetését, az említett egyéb adatforrások (IMS, végleges ellenőrzési eredmények, versenyjogi határozatok és a végrehajtó partnerek értesítései) jellegüknél fogva nem javasolják ilyen intézkedések elfogadását, és ezért eredendően nem igényelnek szervezeti szintű nyomon követést. Az uniós költségvetés decentralizált jellegével összhangban az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselőnek ellenőriznie kell, hogy az érintett szervezet kockázatot jelent-e az uniós költségvetésre nézve, és hogy ez a kockázat indokolja-e a korai felismerési és kizárási rendszer szerinti intézkedést. A Bizottság folyamatosan felügyeli az EDES-testület ajánlásainak végrehajtását.

Válasz a 2. ajánlás (3) pontjára, 93. bekezdés. A Bizottság részben elfogadta a 2. ajánlás (3) pontját, és úgy véli, hogy azt az elfogadott részek tekintetében végrehajtották.

A Bizottság nem kizárólag a becsületbeli nyilatkozatokra támaszkodik. Az ilyen nyilatkozatok ellenőrzése mellett a Bizottság utólagos biztosítékokat is előír. A Bizottság különösen arra kötelezi az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselőket, hogy a szerződések aláírása előtt az eljárások minden szakaszában ellenőrizzék az EDES-adatbázist. Utólagos ellenőrzésekre is sor kerül úgy, hogy az ABAC-ban az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselők a kifizetések teljesítése előtt zárolási figyelmeztetéseket kapnak a kizárt jogalanyokról. A rendszer figyelmezteti az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselőket akkor is, ha az EDES rendszerbe korai felismerésre vonatkozó adat került be. Így az engedélyezésre jogosult tisztviselőket a szerződések végrehajtása során tájékoztatni lehet az olyan uniós szerződő felekkel kapcsolatos problémákról, akikkel folyamatosan szerződéses jogviszonyban állnak.

A Bizottság azonban meg fogja vizsgálni azt a lehetőséget, hogy a tagállami hatóságok számára létrehozzon egy egyablakos rendszert azzal a céllal, hogy az EDES-ből, az Arachne rendszerből és a SUMMA-ból (az ABAC helyébe lépő jövőbeli központi pénzügyi információs rendszerből) származó, rendelkezésre álló releváns adatokra támaszkodva – az összekapcsolódás, a többoldalú adatbevitel és a mesterséges intelligencián alapuló eszközök és technikák révén – biztosítsa az uniós költségvetés maximális védelmét. E tekintetben a Bizottság webes szolgáltatást fejlesztett ki, hogy segítse a külső szervezetek, például a végrehajtó partnerek és a tagállamok rendszereit a korai felismerési és kizárási rendszer adatbázisához való hozzáférésben. Ez azt mutatja, hogy folyamatban van a más rendszerekkel való összeköttetések fejlesztése, és azokat fokozatosan kiterjesztik több eszközre és platformra. A Bizottság tervezi továbbá az Arachne+ rendszerrel való jövőbeli összekapcsolást, ami tovább fogja javítani a rendszer képességeit.

Válasz a 2. ajánlás (4) pontjára, 93. bekezdés. A Bizottság folytatja a korai felismerési és kizárási rendszerre vonatkozó szervezeti iránymutatásának aktualizálását, és konkrét helyzetekre (pl. az OLAF-jelentés felhasználására, a kizárási határozatoknak a folyamatban lévő jogi kötelezettségvállalásokat érintő hatására) vonatkozó ad hoc iránymutatásokat dolgozott ki a korai felismerési és kizárási rendszer eljárásainak maximális hatékonysága érdekében, valamint további iránymutatást fog kidolgozni a korai felismerési és kizárási rendszer használatára vonatkozóan.

Válasz a 2. ajánlás (5) pontjára, 93. bekezdés. A Bizottság továbbra is ösztönözni fogja a korai felismerési és kizárási rendszer tudatos alkalmazását, többek között más uniós intézmények és szervek, a tagállami hatóságok és a végrehajtó partnerek körében is. A Bizottság különböző intézkedésekkel igyekszik felhívni a figyelmet a korai felismerési és kizárási rendszerre, többek között egy egynapos munkaértekezlet szervezésével valamennyi bizottsági szervezeti egység számára, más intézmények hivatalaival, szerveivel és ügynökségeivel folytatott kommunikációval, a Bizottság intranetes oldalán található cikkekkel és a különböző közönségeknek szóló eseti képzésekkel. A tagállami hatóságok kellő időben képzést kapnak a rendszernek a 2028 januárjától finanszírozott alapokra és programokra szánt megosztott irányítással kapcsolatos alkalmazásáról. A végrehajtó partnerekkel való együttműködést illetően a Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy a meglévő intézkedések már biztosítják az uniós költségvetés magas szintű védelmét anélkül, hogy a korai felismerési és kizárási rendszer kötelező használatát vonnák maguk után. A költségvetési rendelet 157. cikke értelmében a végrehajtó partnereknek azonos szintű védelmet kell biztosítaniuk.

A Bizottság ezért úgy véli, hogy ez az ajánlás megvalósult.

Válasz a 3. ajánlásra, 95. bekezdés. A Bizottság úgy véli, hogy ezt az ajánlást végrehajtották, és az nem kizárólag a partnerek igazgatási autonómiájára támaszkodik.

Bár a közvetett irányítás a végrehajtó partnerek rendszereire, szabályaira és eljárásaira támaszkodik, ezek a partnerek csak azt követően kapnak forrásokat, hogy az előzetes értékelés megerősíti, hogy rendszereik képesek feltárni és kezelni a kizárást indokoló helyzeteket (a költségvetési rendelet 138. cikke szerint), a szabálytalanságokat és a csalást. Amennyiben a rendszerek részben megfelelnek a követelményeknek, a Bizottság célzott felügyeleti intézkedéseket alkalmaz az EU pénzügyi érdekeinek védelme érdekében. A hozzájárulási megállapodás sablonja továbbá végrehajtható záradékokat tartalmaz a finanszírozáshoz való hozzáférésből való kizárásra (az általános feltételekről szóló hozzájárulási megállapodás 20. cikke) és az általános jelentéstételi kötelezettségekre vonatkozóan. E kötelezettségek közé tartozik, hogy haladéktalanul értesíteniük kell a Bizottságot a megállapított csalási és szabálytalansági esetekről és azok nyomon követéséről, valamint a csalás, korrupció vagy az EU pénzügyi érdekeit sértő bármely más jogellenes tevékenység gyanújára vonatkozó információkról (a hozzájárulási megállapodás általános feltételeinek 2.6. cikke). Ezeket az információkat az Európai Bizottság felhasználhatja a korai felismerési és kizárási rendszerhez. Emellett a hozzájárulási megállapodás általános feltételeinek 11. és 12. cikke értelmében a Bizottság fenntartja magának a jogot, hogy felfüggessze a kifizetési/hozzájárulási megállapodás határidejét, vagy felmondja a hozzájárulási megállapodást lényeges kötelezettségek (például a 2. és 20. cikkben foglalt kötelezettségek) megszegése esetén, ezáltal biztosítva az elszámoltathatóságot és a nyomon követést. A keret ezért két fő elemre épül: először is a pilléralapú értékelés keretében, előzetesen értékelt rendszerekre, másodszor pedig szigorú szerződéses kötelezettségekre és végrehajtási mechanizmusokra támaszkodik. A humanitárius segítségnyújtási tevékenységek esetében a hozzájárulási megállapodás konkrét cikkeire való hivatkozások a humanitárius segítségnyújtási hozzájárulási megállapodásban foglalt egyenértékű rendelkezéseknek felelnek meg.

Válasz az 5. ajánlás (3) pontjára, 97. bekezdés. A Bizottság folytatja az adatbányászati és kockázatértékelési eszközként szolgáló, az uniós költségvetést végrehajtó tagállami hatóságok rendelkezésére bocsátott integrált informatikai rendszer (Arachne) fejlesztését. A fejlesztések új jellemzőket és funkciókat eredményeznek, például egy előzetes modult, a KAP fejleményeit és a tényleges tulajdonosokra vonatkozó adatokat figyelembe vevő új kockázati mutatókat.

A Bizottság törekedni fog továbbá arra, hogy a rendszer még inkább felhasználóbarát legyen, és amennyiben a tagállamok nemzeti adatokat bocsátanak rendelkezésre, azok nagyobb mértékben interoperábilisak legyenek az uniós költségvetés végrehajtása szempontjából releváns egyéb uniós és nemzeti adatforrásokkal. Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló, 2024. szeptember 23-i (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet (átdolgozás) jogalapot teremt és

átfogó intézkedéseket vezet be egy korszerűsített adatbányászati és kockázatértékelési eszközre („Arachne+”) vonatkozóan annak érdekében, hogy 2028-tól jobban védje az EU pénzügyi érdekeit (a már meglévő „Arachne” eszköz tapasztalataira építve). Az új eszköz valamennyi irányítási módra alkalmazandó lesz, és modern informatikai architektúrán fog alapulni, kihasználva különösen az interoperabilitás és a mesterséges intelligencia (MI) előnyeit. Bár a jövőbeli eszköz használata jelenleg önkéntes, az uniós intézmények és szervek, a tagállamok és az uniós költségvetést végrehajtó szervezetek 2028-tól kötelesek lesznek feltölteni az eszközt a releváns adatokkal. A Bizottság, a Tanács és a Parlament a 2023. december 7-i közös nyilatkozatban vállalta, hogy a Bizottság által az eszköz bevezethetőségének 2027 végéig elvégzendő értékelése alapján megvizsgálja és ismételten megvitatja az eszköz kötelező alkalmazásának kérdését a 2027 utáni többéves pénzügyi keretek tekintetében.

Válasz az 5. ajánlás (4) pontjára, 97. bekezdés. A Bizottság felelős azért, hogy az uniós kizárási határozatokat elérhetővé tegye a korai felismerési és kizárási rendszer adatbázisában, és arra törekszik, hogy a lehető legnagyobb mértékben népszerűsítse az eszközt. A Bizottság továbbra is előmozdítja az Arachne+ integrált informatikai rendszer adatbányászatra és kockázatértékelésre való használatát célzott képzésekkel, konferenciákon való megjelenéssel, a bizottsági munkacsoporton és a tagállami szakértői csoporton keresztül. A Bizottság szakértői csoportját a 2024. november 20-i C(2024) 7889 bizottsági határozat hozta létre azzal a céllal, hogy szoros és folyamatos együttműködést alakítson ki a Bizottság és a tagállamok között, a felkészültség értékelésének négy fő kritériumára, azaz a kockázati mutatókra, az interoperabilitásra, az adatvédelemre és a mesterséges intelligenciára összpontosítva. A csoport a tagállamok pénzügyi, ellenőrzési, adatkormányzási vagy informatikai fejlesztési képviselőiből áll. A Számvevőszék képviselői megfigyelőként járnak el.

Válasz az 5. ajánlás (5) pontjára, 97. bekezdés. A költségvetési rendelet átdolgozásával összefüggésben a Bizottság e konkrét ajánlással összhangban javaslatot terjesztett elő. Ezért az uniós adatok tekintetében az ajánlás az átdolgozott költségvetési rendelet hatálybalépésének napjától (2024. szeptember 30.) tekinthető végrehajtottnak.

12/2022. számú különjelentés: Tartós eredmények a vidékfejlesztés területén: a legtöbb projekt működőképes marad az előírt időszakra, de hosszabb ideig tartó eredményekre is lenne lehetőség

Válasz a 3. ajánlás a) pontjára, 70. bekezdés. A Bizottság ezt az ajánlást végrehajtottnak tekinti.

2023. december 14-én a Bizottság megszervezte az uniós KAP-hálózat beruházások tartósságáról szóló munkaértekezletét a tagállamok, a kedvezményezettek és az értékelők számára. A munkaértekezlet célja többek között az volt, hogy azonosítsa az uniós finanszírozású projektek folyamatos működésének értékelésével kapcsolatos releváns megközelítéseket és információforrásokat.

A kiemelt jelentések az erre a célra létrehozott weboldalon érhetők el: Összefoglaló jelentés – A beruházások tartósságával foglalkozó munkaértekezlet. A Bizottság a KAP stratégiai tervről szóló rendelet végrehajtásával foglalkozó szakértői csoport 2024. június 28-i ülésén ismertette a munkaértekezlet eredményeit, beleértve a tagállamok bevált gyakorlatait is. A szakértői csoport ülését követő intézkedésként a Bizottság 2024. december 4-én megosztotta a tagállamokkal az uniós KAP-hálózat 2023. december 14-én tartott, a beruházások tartósságáról szóló munkaértekezletének eredményeit összefoglaló feljegyzést, valamint a megvitatandó kérdésekre adott írásbeli tagállami észrevételeket.

Válasz a 3. ajánlás b) pontjára, 70. bekezdés. A Bizottság végrehajtottnak tekinti ezt az ajánlást.

Az uniós KAP-hálózat 2023. december 14-én tartott, a beruházások tartósságával foglalkozó munkaértekezletének eredményei (Összefoglaló jelentés – A beruházások tartósságával foglalkozó munkaértekezlet | Uniós KAP-hálózat) alapján a Bizottság kihívásokat és kockázati tényezőket azonosított a beruházások tartósságával kapcsolatban, és a munkaértekezlet eredményeit megosztotta a tagállamokkal a KAP-stratégiai tervről szóló rendelet végrehajtásával foglalkozó szakértői csoport 2024. június 28-i ülésén. A szakértői csoport ülését követő intézkedésként a Bizottság 2024. december 4-én megosztotta a tagállamokkal az uniós KAP-hálózat 2023. december 14-én tartott, a beruházások tartósságáról szóló munkaértekezletének eredményeit összefoglaló, a kockázati tényezőket is tartalmazó feljegyzést, valamint a megvitatandó kérdésekre adott írásbeli tagállami észrevételeket.

13/2022. számú különjelentés: Szabad mozgás az Európai Unióban a Covid19-világjárvány idején: a belső határellenőrzés feletti uniós kontroll gyenge, a tagállami intézkedések nem kellően összehangoltak

Válasz az 1. ajánlás e) pontjára, 80. bekezdés. A Bizottság nem fogadta el az 1. ajánlás e) pontját.

A Bizottság lépéseket tett a jelenlegi jogszabályok javítása érdekében, különösen azáltal, hogy javaslatot tett a 2024 júliusában hatályba lépett Schengeni határellenőrzési kódex széles körű módosítására. A felülvizsgált Schengeni határellenőrzési kódex többek között egy küszöbértéket ír elő a tagállamok számára annak bizonyításához, hogy a belső határellenőrzések arányosak és szükségesek (minél hosszabb ideje életben lévő ellenőrzésekről van szó, annál szigorúbb a küszöbérték), valamint sablonokat tartalmaz az értesítésekhez és az utólagos jelentésekhez, ami már hozzá is járult azok minőségének javulásához. Az értesítések és az utólagos jelentés egységes formátumát meghatározó szükséges végrehajtási jogi aktusok elfogadásra kerültek.

A Bizottság az 1. ajánlás e) pontját nem fogadta el, mivel az azt ajánlja, hogy a Bizottság indítson végrehajtási intézkedéseket. Ez beavatkozik a Bizottságnak a jogérvényesítési politikájával, valamint azzal kapcsolatos mérlegelési jogkörébe, hogy indítson-e kötelezettségszegési eljárást, és ha igen, mikor, vagy utalja-e az adott ügyet a Bírósághoz. Ezt részletesebben kifejti az „Uniós jog: Jobb eredmények elérése a jobb alkalmazás révén” című közlemény is.

14/2022. számú különjelentés: A Bizottság válaszintézkedései a közös agrárpolitikával kapcsolatos csalásokra: Ideje behatóbban foglalkozni a gondokkal

Válasz a 2. ajánlás c) pontjára, 112. bekezdés. A Bizottság ezt az ajánlást végrehajtottnak tekinti.

A Bizottság 25 tagállamtól gyűjtött információkat az új technológiákról, többek között a mesterséges intelligenciáról, valamint azok csalás elleni műveletekben való felhasználásáról. Erre egy kérdőív segítségével került sor, amely egy külső vállalkozó által a KAP horizontális csaláskockázat-értékelésének kiigazítása céljából készített tanulmány részét képezte. A válaszok anonimizált elemzése rávilágított az Arachne, a mezőgazdasági parcellaazonosító rendszer és a területmegfigyelő rendszer mint alapvető csalás elleni eszközök széles körű használatára. A válaszok megemlítették továbbá a földrajzi koordinátákkal ellátott fényképek felismerésére és elemzésére használt MI-alapú szoftvereket, valamint a korai alkalmazások szűrésének értékelésére használt MI-szoftver kísérleti projektet.

A tagállamok válaszainak összefoglalóját a kifizető ügynökségek 2025. október 7-én Brüsszelben tartott 18. konferenciáján ismertették. A bemutatás lehetőséget adott a vitára, és elősegítette az MI-eszközök csalásmegelőzésben való használatával kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztását.

A Bizottság csalás elleni stratégiájának 12. intézkedésével összefüggésben az OLAF által irányított csalás elleni uniós program segíti a tagállami hatóságokat a mesterséges intelligencián alapuló vagy mesterséges intelligenciához kapcsolódó eszközök létrehozásában és fejlesztésében. Például a 2024. évi technikai segítségnyújtási felhívás keretében számos vissza nem térítendő támogatást ítéltek oda a tagállami hatóságoknak hírszerzési fejlesztési szoftverek beszerzéséhez és mesterséges intelligencián alapuló adatelemzési rendszerekhez. Emellett az OLAF egy olyan technikai kezdeményezésben is együttműködött a tagállamokkal, amely a csalás elleni küzdelem megelőző és vizsgálati szempontjaira egyaránt kiterjed, azzal a stratégiai céllal, hogy létrehozza a „csalás elleni digitális eszköztárat". A kezdeményezés három fő munkaterületre összpontosított:

- a mesterséges intelligencia nyomozati célú felhasználása,
- elemzési módszerek az adatvezérelt, proaktív csalásfelderítéshez, valamint
- a különböző adatforrások összekapcsolása.

A tagállamok résztvevői és az Európai Bizottság csalás elleni szereplői 2025 májusában egy háromnapos munkaértekezlet végén megfogalmaztak három megbízatást a leszállítandó eredményeikkel együtt (olyan megoldások, mint például az eszköztárba bekerülő mesterségesintelligencia-eszközök és -utasítások). 2026 júniusában a tagállamok és a csalás elleni küzdelem uniós szereplői összeülnek a csalás elleni digitális eszközökkel foglalkozó második munkaértekezlet alkalmából, hogy áttekintsék a 2025 májusában elfogadott megbízatások végrehajtása terén elért eredményeket, és megvitassák az új projekteket.

15/2022. számú különjelentés: A Horizont 2020-ban való részvétel bővítését célzó intézkedéseket megfelelően kidolgozták, a változások fenntartásához azonban elsősorban a nemzeti hatóságok lépéseire van szükség

Válasz a 3. ajánlásra, 94. bekezdés. A Bizottság ezt az ajánlást végrehajtottnak tekinti. A Bizottság elfogadta az ERFA-programok és a Horizont Európa közötti szinergiákról szóló közleményt, amelyet 2022. november 4-én tettek közzé a Hivatalos Lapban (EUR-Lex – 52022XC1104(02) – HU – EUR-Lex).

Válasz a 4. ajánlás c) pontjára, 96. bekezdés. A Bizottság ezt az ajánlást végrehajtottnak tekinti.

A projektek valamennyi kedvezményezettje köteles beszámolni az általuk elértekről, a projekteredményekről, és ezek az információk ezt követően könnyen és nyilvánosan elérhetők az Európai Bizottság nyilvánosan hozzáférhető Közösségi Kutatási és Fejlesztési Információs Szolgálat platformján (CORDIS). Emellett a 2023–2024-es Horizont Európa munkaprogram keretében külön új pályázati felhívásban került közzétételre a terjesztést és a hasznosítást támogató eszköz, amely kifejezetten a részvétel bővítését célzó intézkedésekre irányul (HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-05) (37. o.). A pályázati felhívás 2023. szeptember 28-án zárult le. A kilenc támogatható pályázat közül kiválasztott nyertes segíteni fogja a részvétel bővítését célzó intézkedések kedvezményezettjeit abban, hogy szélesebb körben terjesszék eredményeiket. Egy másik tevékenység, amely a Kutatási Végrehajtó Ügynökséggel együttműködésben előkészítés alatt áll, a sikertörténetek diverzifikáltabb, mélyebb és célzottabb megközelítését fogja kidolgozni. A folyamatban lévő projekteket kifejezetten elemezni fogják annak érdekében, hogy kiválasszanak néhány konkrét sikertörténetet, amelyeket ezt követően különböző, kevésbé szokásos módokon fognak kommunikálni (pl. az érdekelt felek beszámolói, valamint bemutatók nemcsak a projekt kedvezményezettjei, hanem a társadalom vagy a közigazgatás részéről is), hogy széles közönségnek bemutassák azok eredményeit és a társadalomra gyakorolt hatását.

Válasz az 5. ajánlás a) pontjára, 99. bekezdés. A Bizottság úgy véli, hogy végrehajtották az 5. ajánlás a) pontját, amely a részvétel bővítését célzó intézkedések nyomon követésének javítására irányult.

A partnerségalakítás – a kapacitásépítést más forrásokból származó kiegészítő finanszírozással támogató fő intézkedés – esetében felkérjük a koordinátorokat, hogy az előrehaladást a Kutatási Végrehajtó Ügynökség partnerségalakítási végrehajtási jelentésében összefoglalt számos fő teljesítménymutató mentén dokumentálják. A többi részvételbővítési eszköz esetében a fő teljesítménymutatókat a támogatási megállapodások szintjén határozzák meg a különböző intézkedések jellemzőinek figyelembevétele érdekében.

Válasz az 5. ajánlás b) pontjára, 99. bekezdés. A Bizottság és a Kutatási Végrehajtó Ügynökség nyomon követi a statisztikákat (pl. hány bővítési projekt részesült a részvétel bővítését célzó egyéb intézkedésekből), folytatja az éves felméréseket (beleértve a befejezett projekteket is), és a befejezett projekteket kiemelő sikertörténeteket tesz közzé. Emellett a Horizont Európa 2026–2027-es munkaprogramjának „Bővítés” (WIDERA) része új felhívást vezet be „Szinergiákra irányuló partnerségalakítás” néven, amely a korábbi partnerségalakítási felhívások keretében finanszírozott meglévő partnerségalakítási kiválósági központok szinergiáját célzó intézkedés. Végezetül a partnerségalakítás esetében valamennyi befejezett és folyamatban lévő partnerségalakítási projekt koordinátora részt vesz a partnerségalakítási klubban a bevált gyakorlatok és a tapasztalatok megosztása érdekében.

19/2022. számú különjelentés: A Covid19 elleni oltóanyagok uniós beszerzése: Kezdeti nehézségek után sikerült elegendő adagot beszerezni, de a folyamat teljesítményének értékelése nem volt megfelelő

Válasz a 2. ajánlás a) pontjára, 81. bekezdés. A 2022-ben elfogadott, a szükséghelyzetekre vonatkozó keretről szóló rendelet biztosítja az egészségügyi ellenintézkedések népegészségügyi szükséghelyzet esetén történő európai szintű beszerzésének jogi keretét. A rendeletnek a szükséghelyzetekre vonatkozó keretről szóló rendelet 16. cikkében előírt felülvizsgálatára még nem került sor, mivel a rendeletet eddig még nem aktiválták. Az eltelt időben azonban a Bizottság értékelte a közbeszerzési megközelítéssel kapcsolatos kockázatokat, és jelenleg készíti el a közbeszerzési megközelítés kockázatértékelése érdekében tett lépéseket összefoglaló külön dokumentumot. A Bizottság ezt a dokumentumot 2026. május 27-én véglegesítette, és ezzel végrehajtottnak tekinti az ajánlást.

Válasz a 2. ajánlás b) pontjára, 81. bekezdés. Az ajánlás megvalósításának várható befejezési időpontja 2026. december 31-re módosult, mivel a válságközbeszerzési iránymutatások stressztesztelése megköveteli, hogy először ezeket az iránymutatásokat dolgozzák ki és hagyják jóvá, és ez a jelenlegi tervek szerint 2026 első felének végére várható.

A Bizottság csak akkor tudja hatékonyan előkészíteni a stressztesztet, ha a végleges iránymutatások elkészültek. Azt is meg kell jegyezni, hogy az iránymutatásokkal és a szerződéses kötelezettségekkel összhangban az ilyen gyakorlatok kialakítása, megtervezése és végrehajtása jellemzően legalább hat hónapot vesz igénybe. A Bizottság mára minden szükséges előkészítő munkát elvégzett a stresszteszt időben történő megszervezésének biztosítása érdekében. A gyakorlatot belefoglalta a Bizottság gyakorlattervezésébe. Szerződés biztosítja, hogy aláírásra kerüljön a gyakorlat fejlesztéséhez és logisztikájához szükséges külső támogatás.

20/2022. számú különjelentés: Uniós fellépés a jogellenes halászat ellen: Működnek az ellenőrző rendszerek, de gyengíti őket a tagállami ellenőrzések és szankciók egyenetlen volta

Válasz az 1. ajánlás b) pontjára, 98. bekezdés. A jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló 1010/2009/EK bizottsági rendelet 2023. november 22-én elfogadott módosításai magukban foglalták az uniós szinten meghatározott kockázati kritériumok kötelező alkalmazását.

A Bizottság a tagállamokkal és az Európai Halászati Ellenőrző Hivatallal együttműködve folytatja az automatizált kockázati riasztások azonosítására és az e riasztásokkal kapcsolatos informatikai fejlesztésekre, valamint a CATCH (fogási tanúsítványok informatikai rendszere) keretében végzett egyes ellenőrzések automatizálására irányuló munkáját. A felülvizsgált kockázati kritériumokat tükrözte az (EU) 2025/1522 bizottsági végrehajtási rendelet, amely kötelezővé tette azokat a tagállamok számára. A Bizottság jelenleg az ellenőrzésekre és vizsgálatokra vonatkozó új iránymutatások kidolgozásán dolgozik, amelyeket 2026-ban meg kell osztani a tagállamokkal.

Ami az 1010/2009/EK bizottsági rendelet végrehajtásáról szóló kétéves tagállami jelentéseket illeti (az 1005/2008/EK tanácsi rendelet 55. cikke), a Bizottság elemezte, hogy 2018–2021-ben hogyan alkalmazta a kockázati kritériumokat szinte mind a 27 tagállam, és (nyomonkövetési levelek révén) ajánlásokat adott ki a tagállamoknak. A 2022–2023-as időszakra vonatkozó elemzés jelenleg folyamatban van, és 2026-ban zárul le. Az (EU) 2025/1522 bizottsági végrehajtási rendelet módosítja továbbá az 1010/2009/EK bizottsági rendelet 32. cikkét, amely tartalmazza a jelentéstételi kötelezettségeket és az értékelést, amelyek magukban foglalják többek között az uniós kritériumok alkalmazásával azonosított kockázatokat és az e kockázatok kezelése érdekében végzett ellenőrzési tevékenységek eredményeit. Erről kétévente jelentést kell tenni a tagállamok kétéves jelentéseiben. Ezért a tagállamok 2028-ban benyújtandó (a 2026–2027-es időszakra vonatkozó) kétéves jelentéseiben szereplő önjelentések lehetővé teszik a Bizottság számára annak nyomon követését, hogy az ellenőrzések és vizsgálatok a felülvizsgált kockázati kritériumokra összpontosítottak-e. A kockázati mutatókon alapuló figyelmeztető jelzések esetében azonban szükség esetén 2028 előtt célzott ellenőrzéseket lehet végezni a CATCH rendszerben az ellenőrzés alkalmazására vonatkozóan.

Válasz az 1. ajánlás c) pontjára, 98. bekezdés. A Bizottság részben elfogadta az 1. ajánlás c) pontját.

Ami az 1010/2009/EK bizottsági rendelet végrehajtásáról szóló kétéves tagállami jelentéseket illeti (az 1005/2008/EK tanácsi rendelet 55. cikke), a Bizottság elemezte, hogy 2018–2021-ben hogyan alkalmazta az ellenőrzéseket és vizsgálatokat szinte mind a 27 tagállam, és nyomonkövetési leveleket küldött. A 2022–2023-as időszakra vonatkozó elemzés jelenleg folyamatban van, és 2026-ban zárul le. 2025-ben egy kötelezettségszegési eljárás indult egy tagállammal szemben a harmadik országokból származó halászati termékek szállítmányai kötelező ellenőrzésének elmulasztása miatt. A Bizottság jelenleg elemzi az érintett tagállam által szolgáltatott további információkat, és dönteni fog a következő lépésekről.

21/2022. számú különjelentés: A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek Bizottság általi értékelése: összességében megfelelő, de a végrehajtás terén továbbra is vannak kockázatok

Válasz az 1. ajánlás a) pontjára, 113. bekezdés. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelési eljárásainak javítására vonatkozó ajánlás elfogadása óta a Bizottság aktualizálta a tagállamoknak szóló iránymutatását és belső dokumentációját. Ezek következetes értékelési kritériumokat biztosítanak a tervekhez és azok felülvizsgálatához. A Bizottság elismeri, hogy tekintettel a tervek közötti, a tartalommal, a mérettel és sajátosságokkal kapcsolatos különbségekre, az értékelés az egyes felülvizsgálatok konkrét kontextusától és ütemezésétől függő, szükségszerűen erős minőségi dimenzióval rendelkezik, és nem szabványosítható teljes mértékben. A következetességet és a megbízható eljárást az eljárásra vonatkozó belső iránymutatás és az egyes

értékelési kritériumokra vonatkozó megfontolások, a horizontális jogi és szakpolitikai felülvizsgálatok, valamint a Bizottságon belüli alapos konzultációs folyamat biztosítja.

A Bizottság arra is emlékeztet, hogy a felülvizsgált terv elfogadásáról szóló végső döntés a Tanács hatáskörébe tartozik. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a terveknek megfelelően végrehajtotta az ajánlást, a lehető legnagyobb mértékben biztosítva a szabványosított és méltányos eljárást.

Válasz az 1. ajánlás b) pontjára, 113. bekezdés. A Bizottság részletes nyilvántartást vezet a nemzeti tervek értékeléséről, és az elmúlt években folyamatosan javította belső nyilvántartását, iránymutatását és képzését. A folyamat átláthatóságának biztosítása érdekében a Bizottság szolgálati munkadokumentumokban és a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelését jóváhagyó tanácsi végrehajtási határozatokra irányuló javaslatainak preambulumbekezdéseiben teszi közzé elemzését, valahányszor ilyen javaslatot tesz.

A Bizottság emlékeztet arra, hogy mind a 27 helyreállítási és rezilienciaépítési terv egyedi, és minden egyes felülvizsgálat nagyon konkrét, a kisebb technikai korrekcióktól a lényeges változtatásokig terjed. A nyilvántartások vezetése és az eljárás pontos részletei ezért szükségképpen bizonyos mértékű eltéréseket mutatnak. A Bizottság mindazonáltal fenntartja, hogy eljárása strukturált, alapos és jól dokumentált, és úgy véli, hogy eddig mindig be tudta mutatni az értékelései indokait. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a megvalósítható mértékben megfelelően végrehajtotta az ajánlást.

Válasz a 3. ajánlás b) pontjára, 116. bekezdés. A Bizottság üdvözli, hogy a Számvevőszék megerősítette, hogy a tagállamok éves eredményjelentéseikben beszámolnak arról, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz intézkedései hogyan járulnak hozzá az országspecifikus ajánlások végrehajtásához, és hogy a Bizottság ezeket az információkat az európai szemeszterhez közzétett országjelentésekben is feltünteti. A Bizottság emlékeztet arra, hogy az európai szemeszter nem a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) nyomon követésének vagy végrehajtásának eszköze, hanem olyan független szakpolitikai eszköz, amelynek pontosan meghatározott jogi célja van. Az európai szemeszter országjelentéseit úgy alakították ki, hogy elemzést kínáljanak az egyes tagállamok sajátos gazdasági körülményeiről és arról, hogy miként kezelték az országspecifikus ajánlásokat. A Bizottság a jelentéstétel standardizálása és a jelentéstételi határidők egységesítése révén összehangolta a két folyamatot, és biztosítja, hogy – amennyire ez releváns és megvalósítható – a szemeszter dokumentumai hivatkozzanak az RRF-intézkedések hozzájárulására is. Mindazonáltal a Bizottság emlékeztet arra, hogy a szemeszter egyedi célkitűzései és így az országspecifikus ajánlások – nem pedig az RRF-intézkedések – képezik az európai szemeszter keretében történő jelentéstétel kiindulási pontját. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz intézkedéseire való hivatkozás részletessége tehát az adott tagállam tágabb szakpolitikai és beruházási környezetétől függ.

Válasz az 5. ajánlás b) pontjára, 119. bekezdés. A Bizottság emlékeztet arra, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveket a tagállamok nyújtják be, és a Tanács fogadja el, ugyanakkor üdvözli, hogy a Számvevőszék elismeri a mérföldkövek és célok javítására és pontosítására irányuló bizottsági erőfeszítéseket.

A Bizottság megerősíti, hogy szisztematikusan vizsgálja a módosítandó mérföldkövek és célok egyértelműségét és megfogalmazását, de megjegyzi, hogy erre akkor kerül sor, ha az adott mérföldkövet vagy célt ténylegesen módosítják. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy 2025 végén és 2026 elején 26 tagállam alaposan felülvizsgálta helyreállítási és rezilienciaépítési tervét annak érdekében, hogy 2026-ban, az RRF végrehajtásának utolsó évében biztosítsa a mérföldkövek és célok időben történő végrehajtását. Ezzel összefüggésben a Bizottság még szigorúbb megközelítést alkalmazott, felülvizsgálva az összes, még értékelendő mérföldkövet és célt, és együttműködött a tagállamokkal annak érdekében, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek, a konkrét reformok és beruházások, valamint a nemzeti közigazgatási szokások és gyakorlatok sokféleségére

tekintettel a lehetséges és releváns mértékben tovább növelje a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek szövegezésének egyértelműségét és következetességét.

22/2022. számú különjelentés: A szénorientált régióknak nyújtott uniós támogatás: kevés figyelmet fordítanak a társadalmi-gazdasági és energetikai átalakulásra

Válasz a 2. ajánlásra, 63. bekezdés. A Bizottság ezt az ajánlást végrehajtottnak tekinti.

2024. július 15-én elfogadták az energiaágazat metánkibocsátásának csökkentéséről szóló (EU) 2024/1787 rendeletet, és az 2024. augusztus 4-én hatályba lépett. A 4. fejezet III. szakasza a bezárt föld alatti szénbányákból és a felhagyott föld alatti szénbányákból származó metánkibocsátással foglalkozik.

Ami a jelentéstételt és a mérést illeti, a 25. cikk megbízza a tagállamokat, hogy 2025. augusztus 5-ig állítsák össze és tegyék nyilvánosan hozzáférhetővé a területükön található vagy joghatóságuk alá tartozó valamennyi olyan bezárt föld alatti szénbánya és felhagyott föld alatti szénbánya jegyzékét, amelyekben a bányászati tevékenység 1954. augusztus 3-át követően szűnt meg. Előírja továbbá, hogy a bányaüzemeltetőknek vagy a tagállamoknak 2026. május 5-től éves jelentéseket kell benyújtaniuk, amelyek tartalmazzák az előző naptári év forrásszintű metánkibocsátását a jegyzékben szereplő valamennyi bezárt föld alatti szénbányára és felhagyott föld alatti szénbányára vonatkozóan. Az illetékes hatóságoknak ezeket a jelentéseket a nyilvánosság és az Európai Bizottság rendelkezésére kell bocsátaniuk.

Ami a kibocsátáscsökkentést illeti, a 26. cikk megbízza a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki és hajtsanak végre kibocsátáscsökkentési tervet a bezárt föld alatti szénbányákból és az 1954. augusztus 3. után beszüntetett működésű felhagyott föld alatti szénbányákból származó metánkibocsátás kezelésére. A kibocsátáscsökkentési tervet 2027. február 5-ig kell benyújtani az illetékes hatóságokhoz. A 26. cikk olyan rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek 2030-tól tiltják a lefúvatást és a fáklyázást, kivéve azokat az eseteket, amikor a metán hasznosítása vagy csökkentése műszakilag nem megvalósítható, vagy a környezeti/emberi biztonságot vagy egészséget veszélyezteti. Ilyen esetekben a felelős felek kötelesek értesíteni és bizonyítékot szolgáltatni az illetékes hatóságoknak a lefúvatás vagy fáklyázás szükségességéről. A 26. cikk a bezárt föld alatti szénbányák és a felhagyott föld alatti szénbányák alternatív felhasználására vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz, ezek részeként a metánkibocsátás nyomon követését és elkerülését előíró külön engedélyezési eljárásról is rendelkezik.

Ami a bevált gyakorlatok összegyűjtését és megosztását illeti, a Bizottság az 5. cikk (3) bekezdése értelmében köteles létrehozni az illetékes hatóságok hálózatát, amely az együttműködés előmozdítása és a konzultációk lehetővé tétele érdekében rendelkezik az információcseréhez szükséges feltételekkel, különösen a nyomon követés, a szabályozás és a megfelelés, valamint a bevált gyakorlatok témájában.

A Bizottság külön szakértői csoportot hozott létre. 2025 áprilisa és 2026 áprilisa között öt plenáris ülésre és több munkacsoporti ülésre került sor a tagállamokkal és az illetékes hatóságokkal. A bevált gyakorlatok – többek között a bezárt vagy felhagyott szénbányák metánkibocsátásának mérésével és kezelésével kapcsolatos gyakorlatok – összegyűjtésére és megosztására a szakértői csoport munkája révén kerül sor. A Bizottság ismertette az Európai Számvevőszék 22/2022. sz. különjelentését, ezen belül a 2. ajánlásra és az ahhoz kapcsolódó bizottsági válaszra összpontosítva, amelyek mindegyike releváns a metánrendelet és a szakértői csoport munkája

szempontjából. A Bizottság ismertette a nyomonkövetési felülvizsgálati folyamatot is, és bemutatta a Bizottság válaszát (2025. június 25.) és a Számvevőszék előzetes megállapításait. A szakértői csoport ezt követően jóváhagyta a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy az illetékes hatóságok hálózatának következő ülésén vegyék napirendre a bezárt vagy felhagyott szénbányák metánkibocsátásának mérésével és kezelésével kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztását. Az ülés időpontját az uniós metánrendelet 26. cikkében foglalt követelményekkel összhangban határozzák meg.

23/2022. számú különjelentés: Szinergiák a Horizont 2020 és az európai strukturális és beruházási alapok között: A szinergiák lehetőségét még nem aknázzák ki maradéktalanul

Válasz a 2. ajánlás b) pontjára, 83. bekezdés. A Bizottság az ajánlást maradéktalanul végrehajtottnak tekinti. A végrehajtást a kiválósági pecsét (SoE) gyakorlatközösség támogatja, amely összefogja a nemzeti/regionális hatóságokat és a finanszírozó szerveket a tapasztalatcsere, a Bizottság szervezeti egységeitől kapott iránymutatás és a társaktól való tanulás megerősítése érdekében. Működése a Bizottság által elnökölt üléseken, egy weboldalon és egy platformon keresztül zajlik, és célja az alkalmazandó szabályok tisztázása és a bevált gyakorlatok megosztása; az ülések napirendje pedig a szinergiákkal kapcsolatos szélesebb körű szakpolitikai témákkal is foglalkozik.

2023–2024-ben két jelentős előrelépés történt a kiválósági pecséttel kapcsolatos projektadatok cseréje terén. Az első az Európai Innovációs Tanács (EIC) SoE-eredménytáblája volt az engedéllyel rendelkező külső felhasználók számára, amelyet 2023 decemberében indítottak el. A 2024. november 25-én elindított második irányítópult-modul lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy visszajelzést adjanak az EIC SoE projektjeinek nyújtott nemzeti/regionális pénzügyi támogatásról, lehetővé téve a tagállami végrehajtás nyomon követését. Az érdemi nyomon követés érdekében növelni kell a felhasználást; jelenleg 22 országból 100 regisztrált felhasználó van.

A Horizont Európa eredménytáblája a kiválósági pecsét más típusaira (pl. MSCA-PF[2], ERC-PoC[3]) vonatkozó összesített adatokkal került továbbfejlesztésre, amelyek tagállamok és régiók szerint kereshetők, ezzel segítve a finanszírozókat a támogatási rendszerek kialakításában. Az Európai Kutatási Térség (EKT) fórumának a kiválósághoz való hozzáféréssel foglalkozó alcsoportja (16. EKT-cselekvés), amelyet egy 2025 elején közzétett felmérés és szakértői jelentés támogatott, elősegítette a K+I és a kohéziós hatóságok, valamint a Horizont Európa és az ERFA közötti szinergiákat. A CORTEX[4] jelenleg 37 e-támogatási programot foglal magában, lehetővé téve a tematikus szinergiák azonosítását a több témát érintő szövegbányászat révén. A Bizottság a Horizont Eredménygyorsítót is felhasználta a pályázók által jelentett szinergiaintézkedések elemzésére, jelentést és adatkészleteket készítve.

Válasz a 3. ajánlás c) pontjára, 89. bekezdés. A Bizottság az ajánlást maradéktalanul és időben végrehajtottnak tekinti.

[2] https://marie-sklodowska-curie-actions.ec.europa.eu/actions/postdoctoral-fellowships.

[3] https://erc.europa.eu/apply-grant/proof-concept.

[4] A CORTEX szövegbányászati eszköz az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja (JRC) által kifejlesztett belső adatelemzési platform. A szakpolitikai döntéshozatal támogatása céljából természetes nyelvi feldolgozást alkalmaz az uniós támogatásokból és kutatási javaslatokból származó adatok kinyerésére, hogy segítse az elemzőket a szakpolitikai hatások nyomon követésében.

A downstream szinergiák javítása érdekében a Bizottság különböző kiegészítő kezdeményezéseket dolgozott ki.

Először is, a Bizottság kiterjesztette a Horizont Eredményplatformot (uniós finanszírozási és pályázati portál/SEDIA: egységes elektronikus adatcsere-övezet), amely magában foglalja nemcsak a hetedik keretprogram, hanem a Horizont 2020 és a jelenlegi Horizont Európa (beleértve az EIT tudományos és innovációs társulásait), az Európai Tengerügyi és Halászati Alap, az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap, a Szén- és Acélipari Kutatási Alap, valamint a közelmúltban az Innovációs Alap K+I keretprogramjának projektjeiből származó kulcsfontosságú hasznosítható eredményeket is. Az eredmények e kihasználható „profiljai" rengeteg információt nyújtanak az alapul szolgáló eredményekről és azok tulajdonosainak igényeiről. Ezek régiónként (NUTS2 kód alapján) kereshetők a Horizont Eredményplatformon. Az ERFA kedvezményezettjei ezért gyorsan azonosíthatják a régiójukban elért projekteredményeket, és közvetlenül kapcsolatba léphetnek az eredményhez hozzájárulókkal az együttműködési lehetőségek feltárása érdekében.

Másodszor, a Horizont Európa 2023–2024-es munkaprogramjának részét képező, a bővítésre vonatkozó (2023–2024-es WIDERA) pályázati felhívás keretében meghirdették a terjesztést és hasznosítást támogató eszközt (HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-05–01), 5 millió EUR indikatív költségvetéssel. Ez 2023. szeptember 28-án zárult le, és jelenleg értékelés alatt áll. E terjesztést és hasznosítást támogató eszköz fő célkitűzései a következők:

- a kapacitások fokozott terjesztése és kiaknázása, többek között a Bizottság terjesztési és hasznosítási stratégiájának és annak jobb megértése révén, hogy az milyen lehetőségeket kínálhat a részvétel bővítését célzó intézkedéseket igénylő kedvezményezettek számára,
- a kedvezményezettek támogatása az eredmények piacorientált megközelítés révén történő terjesztésében és hasznosításában,
- a terjesztéssel és hasznosítással, a tudástranszferrel és a szellemi tulajdon kezelésével kapcsolatos készségek és ismeretek javítása annak érdekében, hogy a részvétel bővítését célzó intézkedések kedvezményezettjeinek kutatói és vezetői teljesíteni tudják a Horizont Európa támogatási megállapodás szerinti kötelezettségeiket, a projektjük befejezését követően is.

Ennek a fellépésnek segítenie kell a kedvezményezetteket annak jobb megértésében, hogy miként teljesíthetik a Horizont Európa és a Horizont 2020 keretében tett terjesztési és hasznosítási kötelezettségvállalásokat, és hogyan kereshetnek lehetőségeket más uniós finanszírozási programokban, különösen a kohéziós politika (pl. ERFA, ESZA+) és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében. A fellépésnek nemcsak a kedvezményezetteknek a terjesztési és hasznosítási tevékenységek fejlesztésére szolgáló eszközökkel kapcsolatos ismereteit kell bővítenie (beleértve a Bizottság által a terjesztés és a hasznosítás támogatásához kínált eszközöket, például a Horizont Eredményplatformot, a Horizont Eredménygyorsítót), hanem segítenie kell a kedvezményezetteket abban is, hogy hatékonyan használják a közösségi médiát és az innovatív kommunikációs csatornákat, a szellemitulajdon-jogokat (pl. Szellemi Tulajdonjogok HelpDesk, IP scan, IP-utalvány, Egészségügyi Kutatási Tanács stb.) és a nyílt hozzáférésű adatokat.

24/2022. számú különjelentés: A vállalkozásokat célzó e-kormányzati intézkedések: A bizottsági intézkedések végrehajtása után az elektronikus szolgáltatások elérhetősége továbbra sem egységes az Unióban

Válasz a 2. ajánlásra, 97. bekezdés. Az Interoperábilis Európáról szóló jogszabály 2024. április 11-én lépett hatályba, és lefektette a zökkenőmentes, határokon átnyúló digitális közszolgáltatások alapjait. A jogszabály célja továbbá, hogy javítsa a kísérletezés és az innováció összehangolását a közszférában, és ösztönzi az interoperabilitási megoldások megosztását és újrafelhasználását.

A közszolgáltatások digitalizációjával a digitális évtized helyzetéről szóló 2023. és 2024. évi jelentések foglalkoznak, amelyek különböző adatforrásokra támaszkodnak, többek között az e-kormányzati referenciaértékre, amely 2023-ban nyomon követte a közszolgáltatások európai digitalizációját. A 2024. évi jelentés előrelépést sürget „a digitális technológiák társadalmi és regionális elterjedésének előmozdítása terén, különösen az európai szereplők közötti helyi szintű együttműködés és kooperáció fejlesztése révén". E célból fontos szerepet játszott az európai digitális innovációs központok munkája. Az európai digitális innovációs központ külön AI4PA munkacsoportja eddig több mint 12 webináriumot és két személyes találkozót tartott a mesterséges intelligencia közszférában való használatával kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztása érdekében. A Bizottság emellett támogatja a GovTech4All inkubátort, amely 20 ország 29 szervezetét tömöríti a digitális közszolgáltatások innovációja és javítása érdekében, kísérleti projektek révén. Emellett 2024 decemberében a Bizottsághoz hivatalos kérelem érkezett a közigazgatás átalakítását segítő innovatív, átfogó, összekapcsolt szolgáltatásokkal foglalkozó európai digitális infrastruktúra-konzorcium (EDIC) létrehozására, amely digitális kormányzati megoldásokat fog kifejleszteni, előmozdítani és bevezetni. Ezt az EDIC-et Görögország vezeti, és eredetileg Horvátország, Magyarország és Lengyelország csatlakozott hozzá. Egy 12 hónapig tartó koordinációs és támogatási intézkedés révén további tagállamokkal fog együttműködést folytatni, és a 2025–2027-es DIGITAL munkaprogramban MCP-ként további támogatásban fog részesülni (az IOP költségvetési sora, 6 millió EUR).

Végezetül a Bizottság aktívan népszerűsíti a digitális kormányzati példákat és megoldásokat különböző webináriumain és az éves aláírási rendezvényen, a SEMIC-en, valamint a megfigyelőközpontokon és a kapcsolódó közösségeken, például a Nyílt Forrás Megfigyelőközpontján és a közszféra Tech-figyelőjén keresztül.

Elindult az Interoperábilis Európa portál. Otthont ad az Interoperábilis Európa Akadémiának, amely már 33 ingyenes e-tanulási tanfolyamot kínál a közszférában dolgozók digitális kormányzati ismereteinek javítása érdekében. A portál interoperabilitási megoldásoknak is otthont ad, és a jövőben tovább bővíti ezt a katalógust. A Bizottság jelenleg az Interoperábilis Európa közösség létrehozásán dolgozik. Az európai digitális innovációs központ munkacsoportjának (AI4PA) webináriumai és ülései tájékoztatást nyújtottak az uniós jogszabályokról és a digitális kormányzati megoldásokról, és előmozdították a vonatkozó képzéseket.

25/2022. számú különjelentés: A bruttó nemzeti jövedelem mint uniós költségvetési forrás ellenőrzése. Összességében jól kezelték az adatok összeállításával kapcsolatos kockázatokat, de a feladatok rangsorolása még nem tökéletes

Válasz az 1. ajánlás a) pontjára, 106. bekezdés. A bruttó nemzeti jövedelem (GNI) 2025–2029-es ellenőrzési ciklusa tekintetében az Eurostat a következő transzverzális kérdéseket azonosította, amelyeket valamennyi tagállamban országok közötti összehasonlítások révén kell ellenőrizni:

- foglalkoztatási módszer – a demográfiai források szerinti foglalkoztatási adatok és a bruttó hazai termékre (GDP-re)/GNI-re vonatkozó becslések alapjául szolgáló foglalkoztatás összehasonlítása,
- a GDP kiegyensúlyozása a forrás-és felhasználástáblákban,
- a be nem szedett hozzáadottérték-adó (héa) és az elméleti héaszámítások.

Az Eurostat ezeket a transzverzális kérdéseket alapértelmezés szerint minden országban magas kockázatúnak tekinti. Az Eurostat elemezte, hogy a munkát prioritásként kell-e kezelni. Az országok közötti összehasonlításra azonosított mindhárom terület összetettsége és jelentősége miatt az Eurostat úgy véli, hogy e kérdések egyike sem élvez elsőbbséget (az ellenőrzések tervezett sorrendjét illetően) a másik kettővel szemben. Ez azt jelenti, hogy a három országok közötti összehasonlítást

párhuzamosan kell elvégezni (amint azt „A GNI-alapú saját források ellenőrzési modelljének áttekintése” című dokumentum megállapítja). A 2025–2029-es GNI-ellenőrzési ciklusra vonatkozóan azonosított transzverzális kérdések (valamint a rangsorolásukra vonatkozó következtetések) az említett ciklusra vonatkozó alábbi keretdokumentumok részét képezik:

- a saját források céljára szolgáló GNI-ellenőrzési modell áttekintése,
- kockázatértékelési modell a GNI saját források kiszámításának céljából történő ellenőrzéséhez.

A dokumentumokat a GNI-vel foglalkozó szakértői csoport 2025 áprilisában terjesztette elő és hagyta jóvá.
Meg kell jegyezni, hogy az Eurostat a 2016–2019-es ciklusban 16, a 2020–2024-es ciklusban pedig két országok közötti összehasonlítást végzett el.

Válasz a 2. ajánlás b) pontjára, 107. bekezdés. Az Eurostat az érintett esetekben továbbra is megfelelő magyarázatokkal szolgált a fenntartások által érintett időszakokra vonatkozóan. A 2020–2024-es GNI-ellenőrzési ciklusból származó fenntartások általában 2018-tól kezdődően alkalmazandók. Azokban a korlátozott esetekben, amikor a fenntartások rövidebb ideig alkalmazandók, ez a fenntartásokat tartalmazó levélhez csatolt, a fenntartásokról szóló mellékletben ismertetett körülményekkel magyarázható. Az Eurostat a 2025–2029-es ciklusban is ezt a megközelítést fogja alkalmazni.

26/2022. számú különjelentés: Európai statisztikák: Lehetőségek a minőség további javítására

Válasz az 1. ajánlásra, 92. bekezdés. A Bizottság úgy véli, hogy az ajánlást részben végrehajtották, összhangban a Bizottságnak a különjelentésre adott válaszával. Válaszában a Bizottság vállalta, hogy az európai statisztikai tanácsadó bizottsággal (ESAC) együttműködve megvizsgálja az ESAC tevékenységeit és munkamódszereit az ESAC inkluzivitásának növelése érdekében. Ezt követően a Bizottság megvitatta az ESAC-kal, hogy miként lehetne azt inkluzívabbá tenni a felhasználói igények jobb kielégítése érdekében. Ennek eredményeként az ESAC-kal közösen elfogadta azt a megközelítést, hogy rendszeres munkaértekezleteket szerveznek, amelyeken az európai statisztikai rendszer (ESR) tagjai, az ESAC, a nemzeti felhasználói tanácsok és más érdekelt felek vesznek részt. Ezt a 2023 novemberében elindított megközelítést az ESAC támogatja, és az fokozza a felhasználók bevonását.

Ugyanakkor a Bizottság nem fogadta el az ajánlás azon részét, amely szerint nem kellően kiegyensúlyozott és nem kellően hatékony az összes felhasználó képviselete az ESAC-ban, és a Bizottság úgy véli, hogy az ESAC-tagokra vonatkozó jelenlegi kiválasztási eljárás megfelelő. Az ESAC összetételét és tagjainak kinevezési eljárását a 234/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozat szabályozza. Először is, a határozat 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a 24 tagból 11-et közvetlenül azok az intézmények és szervek neveznek ki, amelyekhez ezek az említett cikkben felsoroltak szerint tartoznak, beleértve az Európai Parlamentet is, és ők képviselik ezeket az intézményeket és szerveket. Ez már biztosítja a felhasználók széles körű képviseletét. Másodszor, a 4. cikk (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott eljárással összhangban a Bizottság arra törekszik, hogy 12 magasan képzett személyt válasszon ki, akik képesítésüknek köszönhetően képesek értelmezni, összefoglalni és továbbítani a felhasználók, a válaszadók és más érdekelt felek (beleértve a tudományos közösséget, a szociális partnereket és a civil társadalmat) különböző kategóriáinak statisztikai információs igényeit az ESAC-ban folytatott megbeszélések és az ESAC véleményeinek kidolgozása során. Tekintettel arra, hogy az érdekelt felek e kategóriái kevésbé strukturáltak, mint például a 4. cikk (1) bekezdésének b) pontjában felsorolt intézmények és szervek,

a 12 tag csak személyes minőségében továbbíthatja ezeket a statisztikai információs igényeket, nem pedig valamilyen megbízatás alapján.

Válasz a 4. ajánlás a) pontjára, 100. bekezdés. A Bizottság nem fogadta el a 4. ajánlás a) pontját, mivel az Eurostat adatközlés előtti hozzáférésre vonatkozó gyakorlata összhangban van a gyakorlati kódexszel, és továbbra is folytatódni fog.

Válasz az 5. ajánlásra, 103. bekezdés. A Bizottság nem fogadta el az 5. ajánlást.

Az európai statisztikairányítási tanácsadó testület létrehozásáról szóló 235/2008/EK határozattal összhangban az európai statisztikairányítási tanácsadó testület (ESGAB) feladata az Európai Statisztikai Rendszernek – az európai statisztikára vonatkozó magatartási szabályzat végrehajtása szempontjából való – független áttekintése. A szakértői értékelések átlátható módszertant alkalmaznak annak értékelésére, hogy az Eurostat és az európai statisztikai rendszer betartja-e a gyakorlati kódexet. A Bizottság úgy véli, hogy az ESGAB széles körű hatáskörrel rendelkezik arra, hogy intézkedjen és véleményt nyilvánítson a szakértői értékelésekről.

AZ EURÓPAI ÉRTÉKPAPÍRPIACI HATÓSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025-ÖS ÉVES JELENTÉSÉNEK 12. FEJEZETÉHEZ: „A 2022. ÉVI KÜLÖNJELENTÉSEINKBEN MEGFOGALMAZOTT AJÁNLÁSOK NYOMON KÖVETÉSE”

Válaszok a 04/2022. sz. különjelentésre: „Befektetési alapok – az EU intézkedései még nem hoztak létre olyan valódi egységes piacot, amely a befektetők javát szolgálná”

Válasz a 2. ajánlás c) pontjára:

Az ESMA örömmel fogadja, hogy elismerték azokat a jelentős erőfeszítéseit, amelyek célja a teljes EU-ban a kockázatok mérséklése terén elért eredményekre összpontosító teljesítménymutatóinak (KPI-k) átalakítása, valamint a legfontosabb konvergenciaeszközeivel kapcsolatos felügyeleti gyakorlatok és megállapítások feltérképezése, ami segít az ESMA-nak abban, hogy részletes képet alkosson a nemzeti hatóságok (NCA-k) felügyeleti tevékenységeinek hatékonyságáról és következetességéről a befektetési alapokkal kapcsolatos kulcsfontosságú témakörökben.

Ezek az erőfeszítések összhangban állnak az ESMA azon elkötelezettségével, hogy az Európai Számvevőszék ajánlásait kockázatalapú megközelítés keretében hajtsa végre, biztosítva ezzel az erőforrások hatékony felhasználását, figyelembe véve az ESMA szervezeti megbízatását, jogalkotási és operatív hatáskörét, valamint azt, hogy mi valósítható meg reálisan e határok között.

A konvergenciatevékenységek előnyben részesítésével és a befektetővédelemre, a rendezett piacokra és a pénzügyi stabilitásra – nem pedig a potenciális eltérések bármely elemére – potenciálisan legnagyobb hatást gyakorló felügyeleti kockázatok nyomon követésével az ESMA célja a következetesen magas színvonalú eredményekkel járó hatékony felügyelet előmozdítása (ami az egyes hatóságok körülményeinek megfelelő különböző megközelítésekkel érhető el).

Az eddig kidolgozott rendszerekre építve az ESMA továbbra is új módszereket fog keresni az eltérő gyakorlatok nyomon követésére és a helyzet orvoslására, szélesebb

körű témák és eszközök tekintetében. E tekintetben az ESMA üdvözli, hogy az Európai Bizottságnak a Megtakarítási és Befektetési Unió keretébe tartozó jogalkotási javaslatai várhatóan valóban strukturális változásokat fognak előmozdítani a befektetési alapok területén a konvergencia megteremtésében és az ESMA rendelkezésére álló kapcsolódó eszközökben, ami lehetővé fogja tenni, hogy megalapozottabb betekintést nyerjünk az illetékes nemzeti hatóságok helyszíni felügyeleti gyakorlataiba és döntéseibe, valamint kockázaton alapuló megközelítést követve jobban fel lehessen térképezni, nyomon lehessen követni és csökkenteni lehessen a tényleges eltéréseket, például a legnagyobb, határokon átnyúló vállalkozásokra vonatkozó nagyobb fokú ellenőrzéssel.

Válasz a 3. ajánlás c) pontjára:

A költség-összehasonlító eszköz kifejlesztésére vonatkozó megbízatás a jogalkotók kezében van.

Válasz a 4. ajánlásra:

Az ESMA üdvözli, hogy elismerték a befektetési alapok szektorában egy koherens stresszteszt-rendszer kiépítése terén elért mérhető előrelépését, valamint a pénzügyi stabilitást szolgáló egyéb tevékenységek terén tett erőfeszítéseit, például az ABAK-irányelv 25. cikkében meghatározott tőkeáttételi korlátok és az ÁÉKBV-k (UCITS-ek) tőkeáttétele tekintetében.

Amint azt a Számvevőszék is elismerte, a rendszerszintű stressztesztelési keret továbbfejlesztése a nem banki pénzügyi intézményekre vonatkozó makroprudenciális keretről szóló európai bizottsági konzultáció részét képezi. Eközben az ESMA hozzájárul az ERKT rendszerszintű stressztesztelési munkájához is. Az ESMA az adatok széttagoltságával kapcsolatos problémákat is kezeli azáltal, hogy az ABAK-irányelv/ÁÉKBV felülvizsgálata keretében az integrált jelentéstételen dolgozik. A munka az Európai Bizottság által meghatározott határidőknek megfelelően halad.

A 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó éves jelentés a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapból finanszírozott tevékenységekről

Tartalomjegyzék

Oldalszám

A 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó éves jelentés a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapból finanszírozott tevékenységekről 590

Az Európai Bizottság válaszai 630

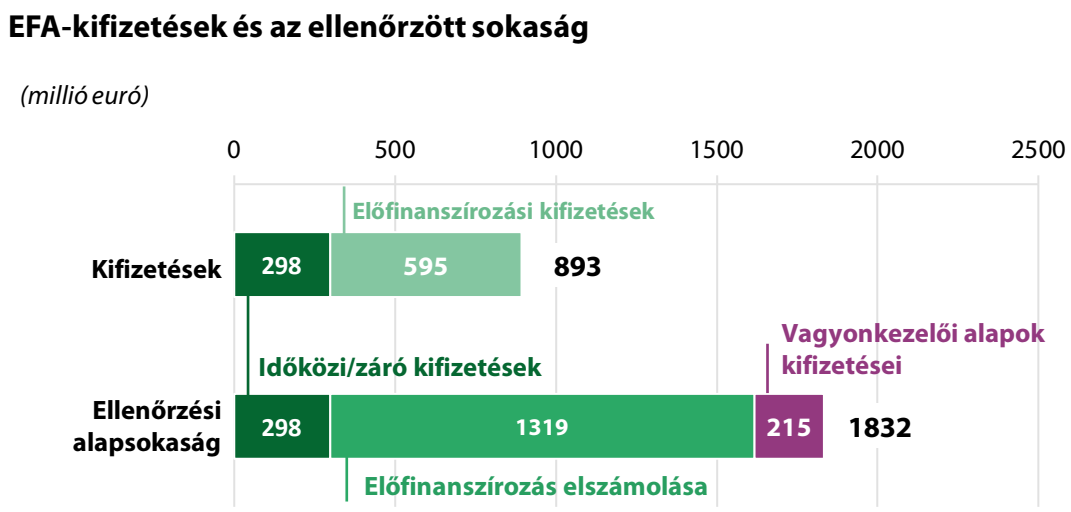
Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	01–06
Rövid ismertető	02–06
A kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA pénzügyi műveleteinek végrehajtása	07–09
Az Európai Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozata az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapról (EFA) – a független ellenőr jelentése	I.–40
A megbízhatósági nyilatkozatot alátámasztó információk	10–14
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	10–14
A beszámoló megbízhatósága	15–17
A tranzakciók szabályszerűsége	18–40
Bevételek	18
Kiadások	19–33
A DG INTPA 2025. évi éves tevékenységi jelentésének felülvizsgálata	34–35
Vizsgálat a fennmaradó hibaarányról, 2025	36–40
A projektteljesítés értékelése helyszíni vizsgálataink során	41–42
Következtetések és ajánlások	43–46
Következtetés	43–44
Ajánlások	45–46
Mellékletek	
I. melléklet. EFA-kifizetések a fő kedvezményezett országoknak: Afrika, Csendes-óceán és Karib-térség	
II. melléklet. Az ajánlások hasznosulása	

Bevezetés

01 Ez az éves jelentés a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapról (EFA) tett megállapításainkat tartalmazza. Az ***1. ábra*** áttekintést nyújt a 2025-ben e területen végzett fő tevékenységekről és kiadott összegekről. 2025. évi ellenőrzési sokaságunk (1832 millió euró) több mint kétszerese volt az év során teljesített kifizetések összegének (893 millió euró), főként az elszámolt előfinanszírozási összegek miatt.

1. ábra. Európai Fejlesztési Alapok: 2025. évi pénzügyi áttekintés

Forrás: Európai Számvevőszék, a kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA 2025. évi éves beszámolója alapján.

Rövid ismertető

02 2020 végéig az 1959-ben létrehozott EFA volt az Európai Unió fő eszköze a fejlesztési együttműködés finanszírozására az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS) országokban, valamint a *tengerentúli országokban és területeken (TOT)*. Az Európai Fejlesztési Alapok elsődleges célja a szegénység csökkentése, hosszabb távon pedig teljes felszámolása, összhangban az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 208. cikkében meghatározott elsődleges fejlesztési együttműködési célkitűzéssel.

03 A 2021–2027-es MFF-ben az AKCS-országokkal folytatott fejlesztési együttműködés az Európai Unió általános költségvetésének részeként a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközbe (Globális Európa), a tengerentúli országokkal és területekkel folytatott fejlesztési együttműködés pedig a Grönlandra is kiterjedő tengerentúli társulásról szóló határozatba épül be. A kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA azonban nem került be az Unió általános költségvetésébe, végrehajtásuk és a róluk szóló beszámolás a *lezárásukig* külön történik. Ezért különálló a mi EFA-vonatkozású ellenőrzésünk és beszámolásunk is.

04 Az Európai Fejlesztési Alapok végrehajtása nehéz geopolitikai és szervezeti környezetben történik. Az alapok tevékenységei eltérő jogi és intézményi keretekkel rendelkező, egymástól különböző régiókra terjednek ki, ami szükségessé teszi az eltérő szabályozási és működési feltételekhez való alkalmazkodást. Sajátos voltuk elsősorban a következőkben nyilvánul meg:

a) finanszírozásuk közvetlenül a tagállamok és az Egyesült Királyság hozzájárulásaiból történik. Ezek a hozzájárulások kvótákon, ún. „hozzájárulási kulcsokon” alapulnak;

b) irányításukat – az Unió általános költségvetésének keretén kívül – a Bizottság, illetve az Európai Beruházási Bank végzi;

c) az EFA-k kormányközi jellegéből adódóan az Európai Parlament korlátozottabb szerepet játszik a működésükben, mint az Unió általános költségvetéséből finanszírozott fejlesztési együttműködési eszközök esetében. A *mentesítésért* felelős hatóság szerepét mégis az Európai Parlament látja el, kivéve a Beruházási Keret esetében, amelyet az Európai Beruházási Bank irányít;

d) az EFA-kra nem vonatkozik az *évenkéntiség* elve. Az EFA-megállapodásokat általában 5–7 éves *kötelezettségvállalási* időszakra kötötték, és a kifizetések ennél jóval hosszabb időszakra is elhúzódhatnak, mivel az EFA-kat létrehozó belső megállapodások mindaddig hatályban maradnak, ameddig az valamennyi művelet teljes mértékű végrehajtásához szükséges[1].

[1] A tizenegyedik EFA-t létrehozó belső megállapodás 14. cikkének (3) bekezdése, a tizedik EFA-t létrehozó belső megállapodás 13. cikkének (3) bekezdése és a kilencedik EFA-t létrehozó belső megállapodás 35. cikkének (3) bekezdése.

05 Az EFA-kat szinte teljes egészében a Bizottság, mégpedig a Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága (DG INTPA) irányítja. Az EFA-kifizetések egy kis részét (2025-ben 1%) a Közel-Kelettel, Észak-Afrikával és az Öböl-térséggel foglalkozó főigazgatóság (DG MENA) kezelte.

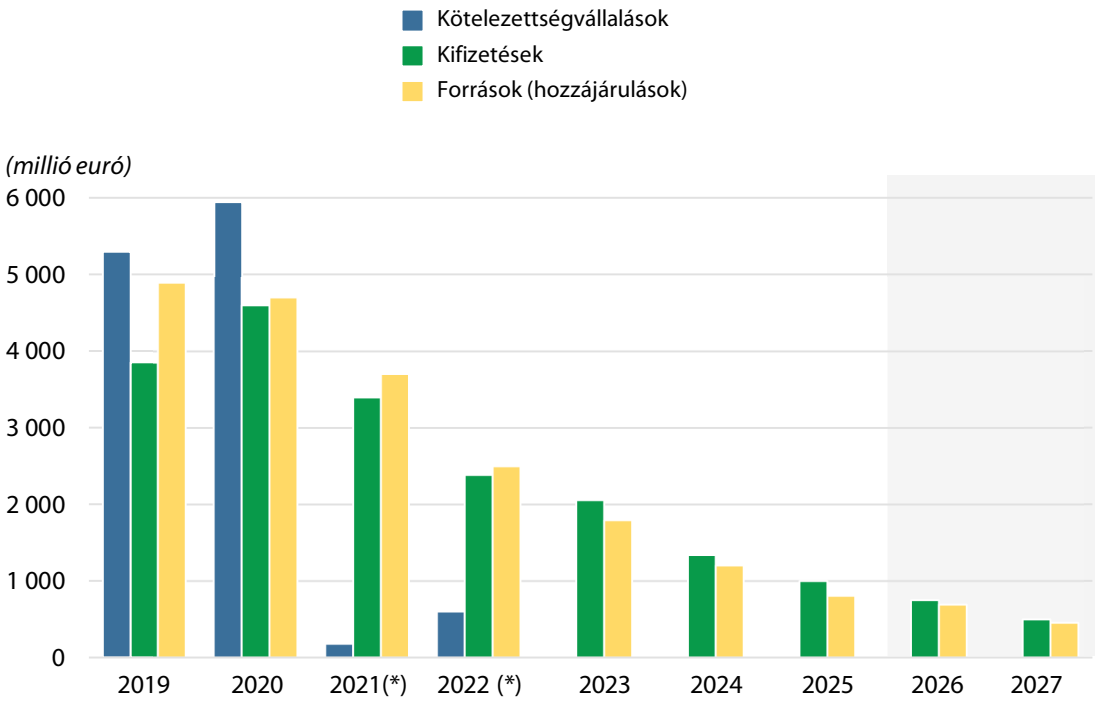
06 A jelentésünkben szereplő kiadások összesen 76 országban (a fő kedvezményezett országokra vonatkozóan lásd: ***I. melléklet***) nyújtott támogatásokhoz kapcsolódnak, amelyek végrehajtása számos módszer, például építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések, *vissza nem térítendő támogatások*, *programbecslések*, valamint *pilléralapú értékelésnek alávetett* szervezetekkel (például nemzetközi szervezetekkel és állami ügynökségekkel) kötött *hatáskör-átruházási/hozzájárulási megállapodások* és *költségvetés-támogatás* alkalmazásával történik.

A kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA pénzügyi műveleteinek végrehajtása

07 A kilencedik EFA (2000–2007) költségvetése 13,8 milliárd euró, a tizediké (2008−2013) pedig 22,7 milliárd euró volt. A tizenegyedik EFA 30,5 milliárd euróval rendelkezik, ebből 29,1 milliárd eurót az AKCS-országoknak, 0,4 milliárd eurót a tengerentúli országoknak és területeknek, 1 milliárd eurót pedig adminisztratív költségekre különítettek el.

08 Az EFA-források (vagyis az uniós tagállamok és az Egyesült Királyság hozzájárulásai) és a kifizetések 2019, illetve 2020 óta fokozatosan csökkennek, és 2023 óta nem tettek új kötelezettségvállalásokat. A kifizetések várhatóan tovább csökkennek, 2027-ben egészen 0,5 milliárd euróra (*2. ábra*).

2. ábra. Az EFA kötelezettségvállalásainak, kifizetéseinek és forrásainak (a hozzájárulásoknak) az alakulása, a 2026. és 2027. évi előrejelzésekkel együtt

(*) Mivel a 11. EFA hatályvesztésre vonatkozó rendelkezése 2020. december 31-én lejárt, néhány 2021. és 2022. évi kivétellel (*) nincsenek új kötelezettségvállalások. A kivételt képező kötelezettségvállalások a következők:
1) az AKCS beruházási kereten belül a 9., 10. és 11. EFA műveleteiből visszafolyó bevételek
2) a 10. és 11. EFA tartalékának újrafelhasználása az (EU) 2022/1223 tanácsi határozat alapján

Forrás: a 2020–2024. évi számvevőszéki éves jelentések, az (EU) 2022/1223 tanácsi határozat és a COM(2025) 563 final alapján.

09 A ***3. ábra*** a kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA forrásainak 2025. évi, valamint összesített felhasználását mutatja be.

3. ábra. Az EFA-források felhasználása, 2025. december 31-i állapot

(millió euró)

	A 2024. év végi állapot		*A költségvetés felhasználása a 2025. évi pénzügyi évben (nettó kötelezettségvállalás a kötelezettségvállalások visszavonása után / nettó kifizetések a visszafizettetések után)*				*A 2025. év végi állapot*				
	Teljes összeg (kerekítve)	Végrehajtási arány (a források %-ában)	*9. EFA[3]*	*10. EFA*	*11. EFA*	*Teljes összeg (kerekítve)*	*9. EFA*	*10. EFA*	*11. EFA*	*Teljes összeg (kerekítve)*	*Végrehajtási arány (a források %-ában)*
A. FORRÁSOK[1,2]	**65 943**		***0***	***-95***	***75***	***-20***	***15 238***	***20 959***	***29 726***	***65 923***	
B. FELHASZNÁLÁS											
1. Globális kötelezettségvállalások (finanszírozási határozatok)	***65 053***	**98,7%**	***-1***	***-69***	***-285***	***-354***	***15 237***	***20 937***	***28 525***	***64 699***	**98,1%**
2. Egyedi kötelezettségvállalások (egyedi szerződések)	***64 646***	**98,0%**	***0***	***-62***	***-160***	***-223***	***15 237***	***20 902***	***28 284***	***64 423***	**97,7%**
3. Kifizetések	***60 834***	**92,3%**	***0***	***65***	***828***	***893***	***15 221***	***20 705***	***25 800***	***61 726***	**93,6%**
C. Fennálló kötelezettségvállalások (B1–B3)	**4 219**	**6,4%**					***16***	***231***	***2 724***	***2 972***	**4,5%**
D. Rendelkezésre álló egyenleg (A-B1)[3]	**890**	**1,3%**					***1***	***22***	***1 201***	***1 224***	**1,9%**

1 Tartalmazza a kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA induló előirányzatait, a társfinanszírozást, kamatot, egyéb forrásokat és a korábbi EFA-kból származó áthozott összegeket.

2 A negatív összegek kötelezettségvállalás visszavonását jelentik.

3 A rendelkezésre álló egyenleg magában foglalja a „le nem hívható tartalékot” (amely a Tanács egyhangú határozata nélkül nem használható fel).

Forrás: Európai Számvevőszék, a kilencedik, a tizedik és a tizenegyedik EFA 2025. évi éves beszámolója és a Bizottság által nyújtott további információk alapján.
A számadatok nem veszik tekintetbe az EFA-nak az Európai Beruházási Bank által irányított részeit.

Az Európai Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozata az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapról (EFA) – a független ellenőr jelentése

Vélemény

I. A következőket ellenőriztük:

a) a kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA 2026. június 22-én jóváhagyott éves beszámolója, amely a mérlegből, az eredménykimutatásból, a készpénzforgalmi kimutatásból, a nettó eszközállomány változásainak kimutatásából, a pénzügyi kimutatásokhoz fűzött megjegyzésekből és a 2025. december 31-ével záruló pénzügyi év pénzügyi műveleteinek végrehajtásáról szóló jelentésből áll;

b) a beszámoló alapjául szolgáló azon tranzakciók jogszerűsége és szabályszerűsége, amelyek pénzügyi kezeléséért a Bizottság felelős[2].

A beszámoló megbízhatósága

Vélemény a beszámoló megbízhatóságáról

II. Véleményünk szerint a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapnak a 2025. december 31-ével záruló évre vonatkozó éves beszámolója minden lényeges szempontból híven és az EFA-kra alkalmazandó pénzügyi szabályzat rendelkezéseinek, valamint a közszféra nemzetközileg elfogadott számviteli standardjain alapuló számviteli szabályoknak megfelelően tükrözi az EFA-k 2025. december 31-i pénzügyi helyzetét, a tárgyévi gazdasági események eredményét, a pénzforgalmat és a nettó eszközállomány változásait.

[2] A tizenegyedik EFA-ra alkalmazandó pénzügyi szabályzat 43., 48–50. és 58. cikke értelmében ez a megbízhatósági nyilatkozat nem vonatkozik az EBB kezelésében lévő EFA-forrásokra.

A beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűsége és szabályszerűsége

Bevételek

Vélemény a bevételek jogszerűségéről és szabályszerűségéről

III. Véleményünk szerint a 2025. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámoló alapjául szolgáló bevételek minden lényeges szempontból jogszerűek és szabályszerűek.

Kiadások

Elutasító vélemény a kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről

IV. Véleményünk szerint – „A kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről adott elutasító vélemény alapja” című bekezdésben tárgyaltak jelentősége miatt – a 2025. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámolóban elfogadott kifizetéseket lényeges hibaszint jellemzi.

A vélemény alapja

V. Ellenőrzésünket az IFAC nemzetközi ellenőrzési standardjai (ISA) és etikai kódexe, valamint a legfőbb ellenőrző intézményeknek az INTOSAI által elfogadott nemzetközi standardjai (ISSAI) szerint végeztük. A Számvevőszék e standardokban és kódexekben előírt felelősségét jelentésünknek az ellenőr felelősségével foglalkozó része fejti ki részletesebben. A hivatalos könyvvizsgálóknak a Nemzetközi Számviteli Etikai Standard Testület által kiadott etikai kódexe szerinti függetlenségi követelményeket betartottuk és az ezekben előírt etikai kötelezettségeinknek is eleget tettünk. Meggyőződésünk, hogy a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elégséges és megfelelő alapot nyújt véleményünk kialakításához.

A kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről adott elutasító vélemény alapja

VI. A kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapnak a 2025. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámolójában elfogadott kiadások átfogó becsült hibaszintje számításunk szerint 10,5%. Az általunk feltárt hibák hatásai ezért egyrészt lényegesek, másrészt az adott év elfogadott kiadásaira nézve általános érvényűek.

Fontosabb ellenőrzési témák

VII. Fontosabb ellenőrzési témáknak itt azokat nevezzük, amelyek szakmai megítélésünk szerint a tárgyidőszak pénzügyi kimutatásának ellenőrzésében a legjelentősebbek voltak. Ezekkel a témákkal a pénzügyi kimutatások egésze ellenőrzésének összefüggésében és az azokról szóló vélemény kialakításakor foglalkoztunk ugyan, azonban külön nem adunk róluk véleményt.

Elhatárolt kiadások

VIII. Értékeltük a beszámolóban bemutatott elhatárolt, nagyrészt becsléseken alapuló kiadásokat. 2025 végén a Bizottság becslése szerint a felmerült, de a kedvezményezettek által még be nem jelentett támogatható kiadások összege 3195 millió euró volt (2024 végén: 3885 millió euró).

IX. Megvizsgáltuk ezeknek az elhatárolt becsléseknek a kiszámítását és áttekintettünk egy 20 egyedi előfinanszírozási kifizetésből és 19 lekönyvelt, de még nem ellenőrzött számlából álló mintát, hogy értékeljük az elhatárolt kiadások hibás megállapításának kockázatát. Elvégzett munkánk alapján megállapítottuk, hogy a végleges beszámolóban szereplő elhatárolt kiadások megfelelőek voltak.

Egyéb kérdések

A közbeszerzési hibák számszerűsítésére szolgáló módszertan változása

X. Az idei évtől kezdve módosítottuk a közbeszerzéssel kapcsolatos hibák hatásának számszerűsítésére szolgáló módszertanunkat. Az aktualizált megközelítés összhangban van azzal a módszertannal, amelyet a Bizottság az általános költségvetés megosztott irányítású kiadási programjaival összefüggésben alkalmaz. E változás becsült hatását éves jelentésünk 33. bekezdésében mutatjuk be.

A vezetőség feladatai (a Bizottság)

XI. Az EUMSZ 310–325. cikke és a tizenegyedik EFA pénzügyi szabályzata értelmében a vezetőség felel az EFA éves beszámolójának a közszféra nemzetközileg elfogadott számviteli standardjainak megfelelő elkészítéséért és bemutatásáért, valamint a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéért és szabályszerűségéért. Ez a felelősség magában foglalja az – akár csalásból, akár tévedésből eredő lényeges hibáktól mentes – pénzügyi kimutatások elkészítését és bemutatását lehetővé tévő belső kontrollrendszer kialakítását, megvalósítását és fenntartását. Az EFA beszámolójának alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéért és szabályszerűségéért a végső felelősséget a vezetőség viseli.

XII. Az EFA beszámolójának elkészítésekor a vezetőség felelőssége annak felmérése, hogy az EFA-k képesek-e tevékenységük folytatására, adott esetben az ezt érintő ügyek közzététele, valamint az, hogy a beszámolót a tevékenység folytatásának feltételezésével készítse el, kivéve, ha a vezetőségnek szándékában áll megszüntetni a jogalanyt vagy beszüntetni a működését, vagy amikor nem áll előtte ezen kívül más reális lehetőség.

XIII. A vezetőség felelős az EFA-k pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

Az ellenőrnek az EFA-beszámoló és az annak alapjául szolgáló tranzakciók vizsgálatával kapcsolatos felelőssége

XIV. Célunk, hogy észszerű bizonyosságot szerezzünk arról, hogy az EFA beszámolója nem tartalmaz lényeges hibákat, és hogy az alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűek és szabályszerűek, valamint hogy ellenőrzésünk alapján megbízhatósági nyilatkozatot nyújtsunk be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a beszámoló megbízhatóságára, valamint az annak alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségére és szabályszerűségére vonatkozóan. Az észszerű bizonyosság a bizonyosság magas szintjének felel meg ugyan, de nem garancia arra, hogy az ellenőrzés feltétlenül kiszűri az esetlegesen fennálló lényeges hibákat vagy lényeges meg nem felelést. Ezek eredhetnek csalásból vagy tévedésből, és akkor tekintendők lényegesnek, ha észszerűen feltételezhető, hogy külön-külön vagy együttesen befolyásolnak az EFA jelen beszámolója alapján hozott gazdasági döntéseket.

XV. A bevételeket illetően megvizsgáljuk az összes tagállami hozzájárulást, valamint egy más típusú bevételi tranzakciókból vett mintát.

XVI. A kiadások tekintetében akkor vizsgáljuk meg a kifizetéseket, miután a kiadás felmerült, azt lekönyvelték és elfogadták. Ez a vizsgálat az előlegfizetésektől eltekintve minden kifizetési kategóriára kiterjed, és azon a ponton történik, ahol a kifizetést teljesítik. Az előlegek kifizetésének megvizsgálása akkor történik, amikor a pénzeszközök címzettje igazolást ad a pénzeszközök helyes felhasználásáról, és az intézmény vagy szerv az előlegfizetés elszámolásával elfogadja az igazolást; előfordulhat, hogy erre csak egy későbbi évben kerül sor.

XVII. Az ellenőrzés egésze során szakmai megítélésünk szerint és kellő szakmai szkepticizmussal járunk el. Továbbá:

- Azonosítjuk és elemezzük annak kockázatát, hogy milyen valószínűséggel fordulhat elő – akár csalás, akár tévedés okozta – lényeges hiba az EFA beszámolójában, illetve az EFA jogszabályi keretének való lényeges meg nem felelés a mögöttes tranzakciókban. Az említett kockázatokra reagáló ellenőrzési eljárásokat tervezünk és végzünk el, továbbá olyan ellenőrzési bizonyítékokat szerzünk, amelyek elégséges és megfelelő alapot nyújtanak véleményünk kialakításához. Egy lényeges hibát vagy meg nem felelést nehezebb feltárni akkor, ha az nem tévedésből, hanem csalásból ered, hiszen a csalás során többek között összejátszás, hamisítás, szándékos mulasztás, hamis nyilatkozattétel, illetve a belső kontrollok kijátszása fordulhat elő, ezért nagyobb a kockázata, hogy az ilyen esetek feltáratlanul maradnak.
- Megismerjük az ellenőrzés szempontjából releváns belső kontrollokat: ezzel a megfelelő ellenőrzési eljárások megtervezése a célunk, a belső kontroll eredményességével kapcsolatos véleményt nem szándékozunk megfogalmazni.

- Felmérjük, hogy a vezetőség által alkalmazott számviteli politikák megfelelőek-e, és észszerűek-e a vezetőség számviteli becslései, illetve az általa közölt adatok.
- Megállapítjuk, hogy helytálló-e a vezetőség részéről a tevékenység folytatásának feltételezése, valamint hogy a kapott bizonyítékok alapján egyes eseményekből vagy körülményekből adódóan olyan lényeges bizonytalanság áll-e fenn, amely súlyos kétségeket ébreszt azt illetően, hogy az EFA képes-e tevékenységének folytatására. Ha lényeges bizonytalanság fennállását állapítjuk meg, akkor ellenőri jelentésünkben fel kell hívnunk a figyelmet az EFA beszámolójában szereplő, ezzel kapcsolatosan közölt adatokra, vagy amennyiben a közölt adatok nem megfelelőek, módosítanunk kell véleményünket. Következtetéseink a jelentésünk elkészültének napjáig kapott ellenőrzési bizonyítékokon alapulnak. Megeshet azonban, hogy később bekövetkező események, illetve később felmerülő körülmények miatt az EFA-k működése megszűnik.
- Értékeljük az éves beszámoló általános bemutatását, felépítését és tartalmát, beleértve valamennyi közölt adatot is, valamint azt, hogy az éves beszámoló híven mutatja-e be az alapjául szolgáló tranzakciókat és eseményeket.

XVIII. A vezetőséggel közöljük többek között az ellenőrzés tervezett hatókörét, ütemezését és a jelentősebb ellenőrzési megállapításokat, beleértve a belső kontrollrendszerben megállapított jelentős hiányosságokat is.

XIX. Meghatározzuk, hogy a Bizottsággal megvitatott témák közül melyek voltak az EFA beszámolójának ellenőrzése során a legjelentősebbek, és minősülnek ezáltal a tárgyidőszak tekintetében fontosabb ellenőrzési témáknak. Ezek a témák jelentésünkben bemutatásra kerülnek, kivéve, ha törvény vagy rendelet kizárja azok nyilvános közzétételét, vagy abban a rendkívül ritka esetben, ha mi határozunk úgy, hogy eltekintünk egy adott téma jelentésünkben való közzétételétől, mert észszerűen feltételezhető, hogy a közzététel hátrányos következményei meghaladják a közlésből származó közérdekű hasznot.

2026. július 2.

Tony Murphy
elnök

Európai Számvevőszék

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

A megbízhatósági nyilatkozatot alátámasztó információk

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

10 Az általunk alkalmazott ellenőrzési megközelítést és módszereket, amelyek az EFA-k ellenőrzésére is irányadóak, a költségvetés végrehajtásáról szóló 2025. évi éves jelentésünk ***1.1. melléklete*** írja le.

11 Az EFA beszámolójának megbízhatóságát illető észrevételeink a kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA-nak a Bizottság által jóváhagyott[3] pénzügyi kimutatásaira[4] vonatkoznak, amelyek a számvitelért felelős tisztviselő teljességi nyilatkozatával együtt 2026. június 18-án érkeztek be. Az ellenőrzés keretében teszteléssel megvizsgáltuk az összegeket és a közölt adatokat, és értékeltük az alkalmazott számviteli alapelveket, valamint a Bizottság lényegesebb becsléseit és a beszámoló általános bemutatását.

12 A *tranzakciók* szabályszerűségének ellenőrzése céljából megvizsgáltunk egy 85 tranzakcióból álló, az EFA-n belüli kiadások teljes körére nézve reprezentatív mintát. Mind a 85 kifizetés a DG INTPA-tól származott. A minta a *Szükséghelyzeti Alap Afrikáért* uniós eszközhöz kapcsolódó 14 tranzakcióból, 15 uniós képviselet[5] által engedélyezett 56 tranzakcióból, valamint a Bizottság székhelyén jóváhagyott 15 tranzakcióból állt. Amennyiben *hibát* észleltünk a tranzakciókban, a potenciális hiányosságok feltárásához megvizsgáltuk a mögöttes okokat. Emellett a helyszínen ellenőrzött tranzakciók esetében – amennyiben ez megvalósítható és releváns volt – *teljesítmény*értékelést végeztünk.

13 A 2025. év tekintetében megvizsgáltuk a következőket is:

a) valamennyi tagállami hozzájárulás;

b) a DG INTPA és az uniós külképviseletek által alkalmazott rendszerek, a következők vonatkozásában: i. a Bizottság munkatársai és (a Bizottság vagy kedvezményezettek által megbízott) külső ellenőrök által a kifizetések előtt végzett előzetes ellenőrzések, ii. monitoring és felügyelet, különösen a külső ellenőrzések hasznosulásvizsgálata és a *fennmaradó hibaarányra (RER)* vonatkozó vizsgálat;

---

[3] A 2018/1877/EU rendelet 38. cikke.

[4] A 2018/1877/EU rendelet 39. cikke.

[5] Afrikai Unió, Kamerun, Csád, Kongói Demokratikus Köztársaság, Etiópia, Madagaszkár, Mali, Mauritius, Mozambik, Nigéria, Ruanda, Sierra Leone, Togo, Uganda, Zambia.

c) a DG INTPA *éves tevékenységi jelentésében* szereplő szabályszerűségi információk, továbbá a kockázatosnak minősülő összegek, a jövőbeni korrekciók és a visszafizettetések becslésére szolgáló módszertan következetessége, valamint az utóbbiaknak a Bizottság *éves irányítási és teljesítményjelentésébe* való felvétele;

d) korábbi ajánlásaink hasznosulása.

14 Mind az általános uniós költségvetésből, mind az EFA-kból finanszírozott külső támogatási eszközöket legnagyobbrészt a DG INTPA kezeli. Az éves tevékenységi jelentésre vonatkozó észrevételeink a DG INTPA teljes felelősségi körére vonatkoznak, nem csak az EFA-kra.

A beszámoló megbízhatósága

15 Megállapításunk szerint a beszámolóban nem fordultak elő lényeges hibás állítások.

16 2025. december 31-ig, 18 évvel a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés 2007. évi bevezetése után, mely megakadályozza a Bizottságot abban, hogy új kötelezettségvállalásokat írjon alá, a kilencedik EFA (2000–2007) elszámolásának lezárására még mindig nem került sor. Ez is jól mutatja, mennyire összetettek és hosszúak az EFA-*programok.* A kilencedik EFA keretében még négy szerződés van folyamatban.

17 Az előző évekhez hasonlóan megállapítottuk, hogy egyes előfinanszírozási kifizetések sokáig elszámolatlanok maradtak, és ezen belül egy 448 millió eurós összeg több mint 10 éve nem került elszámolásra. Ezek az előfinanszírozási kifizetések főként az EU–Afrika Infrastruktúraalap (EU-AITF) keretében kötött két hosszú távú szerződéshez kapcsolódtak, amelyek még 2030-ig érvényben maradnak, és az EU-AITF régi előfinanszírozásának minden évben csak egy töredékét számolják el.

A tranzakciók szabályszerűsége

Bevételek

18 A bevételi tranzakciókat nem jellemezte lényeges hibaszint.

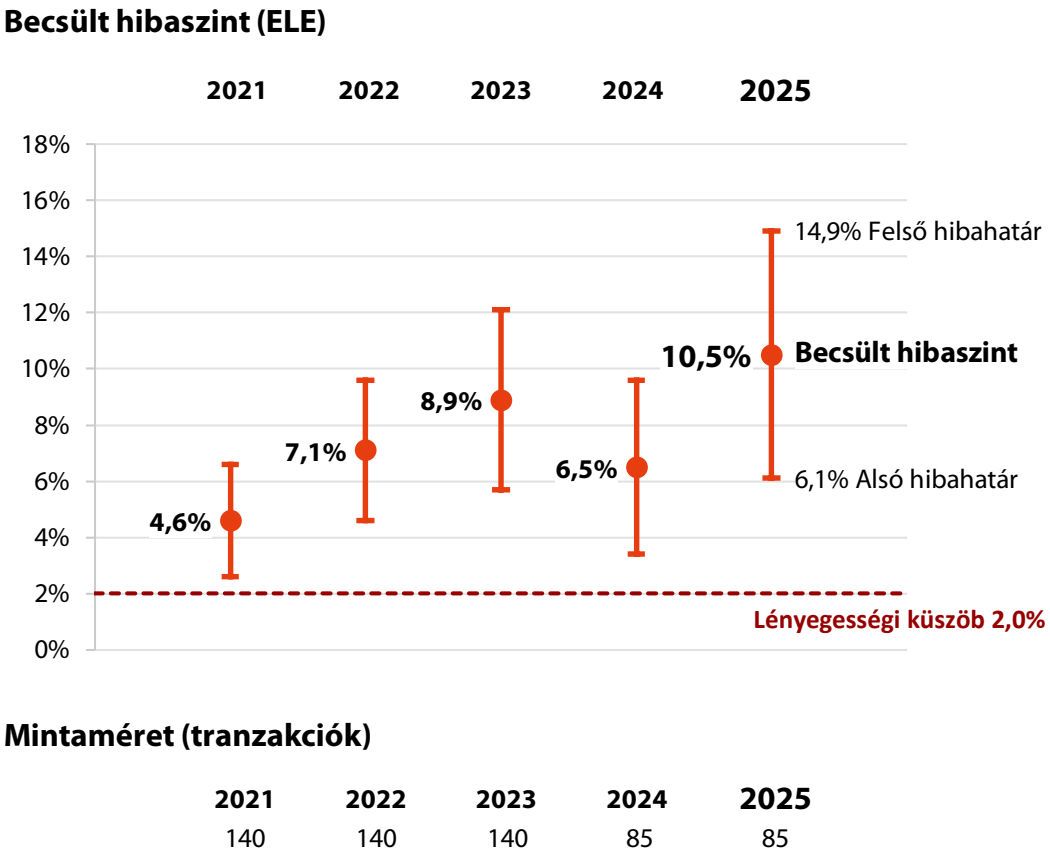
Kiadások

19 A 85 vizsgált tranzakcióból 47 (55,3%) esetében merült fel hiba. Az általunk számszerűsített 39 hiba alapján a becsült hibaszint 10,5% (***4. ábra***). Tavaly az ugyanúgy 85 tranzakcióból álló mintánkban 34 tranzakció (40,0%) esetében merült fel hiba, és 27 hibát számszerűsítettünk.

20 Ebben az évben az igazoló dokumentumok hiányával kapcsolatos hibák jelentős növekedését állapítottuk meg, a *becsült hibaszinthez* való legnagyobb, 3,4 százalékpontos hozzájárulással. Ezek a hibák akkor merülnek fel, ha a bejelentett kiadások igazoló dokumentumai az ellenőrzés időpontjában nem nyújthatók be. Az EFA-programok hosszú végrehajtási időszaka és a szerződések lezárásának késedelme növeli annak valószínűségét, hogy az igazoló dokumentumok idővel már nem lesznek könnyen hozzáférhetők.

21 Ráadásul, mivel az EFA végrehajtása a befejezéséhez közeledik, a fennmaradó kiadások egyre inkább azokra az esetekre összpontosulnak, ahol a Bizottság még nem számolt el: ezeket nagyobb valószínűséggel jellemzik késedelmek, összetett jelleg vagy megoldatlan problémák, és ezeket ezért nagyobb valószínűséggel érintik hibák.

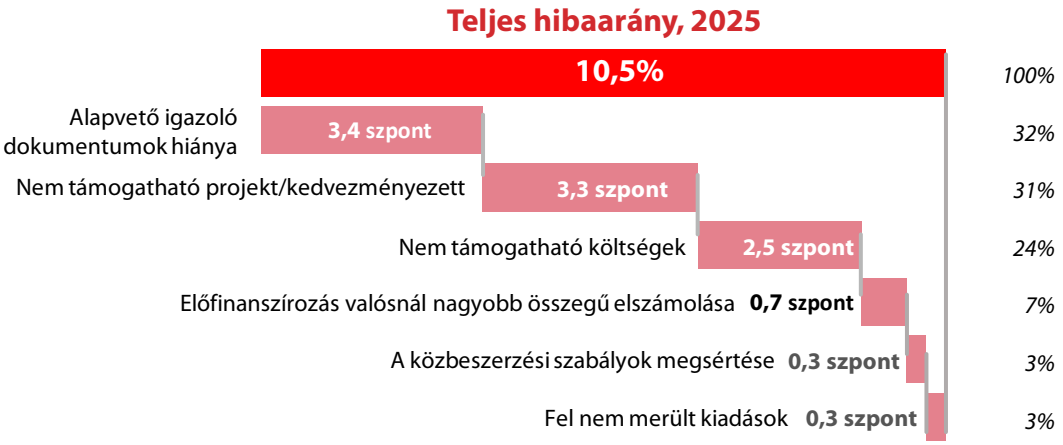
4. ábra. A tranzakciótesztek eredményei

Forrás: Európai Számvevőszék.

22 Az ***5. ábra*** hibatípus szerinti megoszlásban mutatja be az általunk becsült 2025. évi hibaszintet.

5. ábra. A becsült hibaszint hibatípusonkénti megoszlása

(**szpont**: százalékpont)

Forrás: Európai Számvevőszék.

23 A támogatásra nem jogosult projektek és kedvezményezettek körében az EFA-k fokozatos kivezetésével kapcsolatos hibákat is feltártunk. Két esetben a Bizottság finanszírozási megállapodásokat használt fel az e megállapodásokban nem szereplő tevékenységek finanszírozására. Erre olyan körülmények között került sor, amikor az EFA hatályvesztésre vonatkozó rendelkezése a vonatkozó finanszírozási megállapodások szerint nem tett lehetővé sem módosításokat, sem új kötelezettségvállalásokat.

24 A nem támogatható költségek egyik fő típusa, amikor közvetett költségeket többlépcsős struktúrán keresztül számítanak fel az Uniónak (vagyis az alvállalkozók közvetett költségeit a kedvezményezett *közvetlen* költségeinek részeként jelentik be, a kedvezményezett által már felszámított közvetett költségeken felül). Ebben az évben három ilyen esetet azonosítottunk, amelyek 0,2 százalékponttal járultak hozzá a becsült hibaszinthez. A többlépcsős végrehajtási struktúrával kapcsolatban ajánlást fogalmaztunk meg az uniós költségvetés végrehajtásáról szóló 2024. évi éves jelentésünk 9. fejezetében.

25 Az ***1. háttérmagyarázat*** az általunk számszerűsített hibákra mutat be példákat.

1. háttérmagyarázat

Alapvető igazoló dokumentumok hiánya (példa)

A Bizottság támogatási megállapodást írt alá egy észak-afrikai ország egészségügyi minisztériumával, támogatandó az egészségügyi szakemberek engedélyezési vizsgáinak kidolgozását és lebonyolítását. Az intézkedés teljes elszámolható költsége 0,7 millió euró volt, 0,6 millió euró uniós hozzájárulással.

Ellenőriztük az engedélyezési vizsgák standardizálásában, kidolgozásában és felügyeletében részt vevő szakértőknek teljesített kifizetéseket. Ezeket a szakértőket szolgáltatási szerződések keretében szerződtették, amelyek meghatározzák megbízásuk teljes időtartamát, feladataikat és díjazásukat.

Nem kaptunk bizonyítékot annak alátámasztására, hogy a szakértők a díjazásuk időszakában teljesítették szerződéses kötelezettségeiket. Konkrétan nem jutottunk olyan alapvető dokumentumok birtokába, amelyek igazolnák a szerződés értelmében vállaltak teljesítését.

Mivel nem tudtunk bizonyosságot szerezni arról, hogy ezeket a költségeket megfelelően alátámasztották és indokolták, úgy ítéltük meg, hogy azok nem támogathatók.

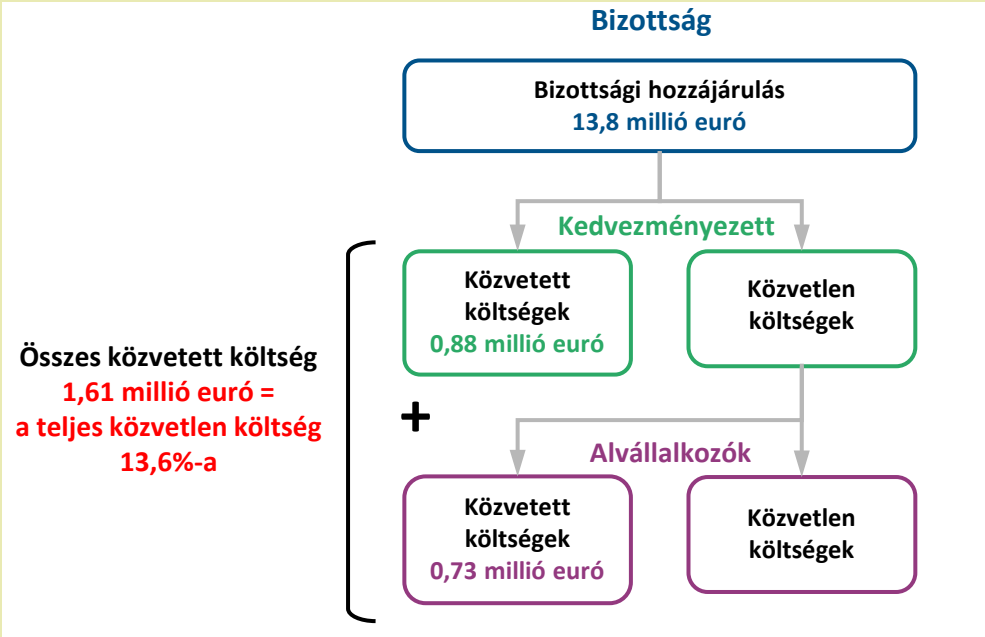
Támogatásra nem jogosult közvetlen költségként elszámolt közvetett költségek – többlépcsős költségstruktúra (példa)

Egy tagállami fejlesztési ügynökséggel aláírt, *közvetett irányítással* végrehajtott hozzájárulási megállapodás keretében teljesített kifizetést ellenőriztünk. A fellépés teljes költsége 13,8 millió euró volt, amelyet teljes mértékben az Európai Unió finanszírozott.

Az ellenőrzött tranzakció a 2019 szeptembere és 2023 júniusa közötti teljes végrehajtási időszakra vonatkozó végleges pénzügyi jelentésen alapult.

Az ügynökség 0,88 millió euró közvetett költséget jelentett be, amit a szerződésben rögzített, a közvetlen költségek 7%-ában megállapított maximális arány alapján számítottak ki. Ellenőrzésünk megállapítása szerint azonban a közvetett költségek többlépcsős struktúrája áll fenn, a fejlesztési ügynökség alvállalkozásba adta a megállapodás végrehajtását más szervezeteknek, és e szervezetek közvetett költségeit felvette a bejelentett közvetlen költségek közé.

A Bizottságnak benyújtott pénzügyi jelentésében az ügynökség összevonta az egyes szervezetek pénzügyi jelentéseit, és valamennyi kiadásukat közvetlen költségként jelentette be. E szervezetek saját jelentései azonban 0,73 millió euró közvetett költséget tartalmaztak. Ha ezt az összeget hozzáadjuk a 0,88 millió euróhoz, 1,61 millió euró teljes közvetett költséget kapunk (ez a közvetlen költségek 13,6%-ával egyenlő), ami jelentősen meghaladja a szerződésben rögzített 7%-os korlátot. Megítélésünk szerint a többletköltségek nem támogathatók.

A közbeszerzési szabályok súlyos megsértése: Tanácsadási szolgáltatási szerződés indokolatlan közvetlen odaítélése (példa)

A Bizottság hozzájárulási megállapodást írt alá egy pillérértékelésnek alávetett szervezettel egy olyan program végrehajtásának támogatására, amelynek célja a demokrácia megszilárdítása egy afrikai országban. Az intézkedés teljes elszámolható költsége 1,5 millió euró volt, amelyet teljes mértékben az Unió finanszírozott.

Ellenőrzésünk részeként megvizsgáltunk egy audiovizuális tartalmak előállítására irányuló tanácsadási szolgáltatásokra vonatkozó szerződést, valamint a tanácsadó arculatának a 2023. évi regionális választásokkal kapcsolatos kommunikációs tevékenységekben való felhasználását. A szerződés értéke 0,01 millió euró volt; a szerződést az alkalmazandó közbeszerzési szabályok által előírt, legalább három árajánlatot tartalmazó versenyeljárás helyett közvetlenül ítélték oda.

A közvetlen odaítélési eljárás alkalmazásának indoklása nem igazolta kielégítően, hogy a szolgáltatásokat csak egyetlen szolgáltató tudja nyújtani. Ráadásul a pillérértékelésnek alávetett szervezet a közvetlen odaítélési eljárás alkalmazását a szerződés odaítélését követően hagyta jóvá.

Mivel a beszerzés nem felelt meg az alkalmazandó szabályoknak, megítélésünk szerint a kapcsolódó kiadások nem támogathatók.

A projekt terhére elszámolt nem támogatható személyzeti költségek (példa)

A Bizottság hozzájárulási megállapodást írt alá egy nemzetközi szervezettel a digitális pénzügyi szolgáltatások (például az elektronikus fizetési rendszerek) használatának fejlesztésére irányuló intézkedés végrehajtásáról. Az intézkedést közvetett irányítás keretében hajtották végre, legfeljebb 14,4 millió euró összegű uniós hozzájárulással.

Ellenőrzésünk részeként megvizsgáltuk az évközi pénzügyi jelentésben közvetlen személyzeti költségként bejelentett kiadásokat. Az alapilletményen és a támogatható juttatásokon kívül az ellenőrzött költségek több olyan bérszámfejtési komponenst is tartalmaztak, mint a képzés, informatikai szolgáltatások, biztonsági díjak és bérszámfejtési adminisztrációs díjak.

Ezek a komponensek nem a tevékenység végrehajtásával, hanem a szervezet általános működésével kapcsolatosak. Az ilyen költségek közvetett költségeknek vagy céltartalékoknak minősülnek, és nem támogathatók közvetlen költségként.

Következésképpen ezeket a költségeket nem támogathatónak ítéltük.

26 A pillérértékelésnek alávetett szervezetekkel (nemzetközi szervezetek és állami ügynökségek) kötött, közvetett irányítás alá tartozó szerződésekhez kapcsolódó 31 tranzakcióból 17 esetében merült fel *számszerűsíthető hiba*, ami 3,0 százalékponttal járult hozzá a becsült hibaszinthez. Az ilyen szerződések esetében a Bizottság pénzügyi jelentés és vezetői nyilatkozat alapján fogad el kiadásokat. A vezetői nyilatkozat a pillérértékelésnek alávetett szervezet saját nyilatkozata, amely igazolja, hogy a benyújtott pénzügyi információk megfelelően, hiánytalanul és pontosan, valamint a szerződésben meghatározott kötelezettségeknek megfelelően kerültek bemutatásra.

27 Ebben az évben a nemzetközi szervezetek teljes körű hozzáférést biztosítottak számunkra az ellenőrzött tranzakciók alátámasztásához szükséges dokumentumokhoz. Ez javulást jelent az előző évekhez képest, amikor a hozzáférésünket ideiglenes elektronikus konzultációra korlátozták, kizárólag megtekintési környezetben, és a dokumentumokat nem továbbították hozzánk, ami hátráltatta ellenőrzésünk tervezését, végrehajtását és a minőség-ellenőrzést. Tavaly azt javasoltuk, hogy a Bizottság tegyen további lépéseket annak érdekében, hogy a nemzetközi szervezetek teljes körű, korlátlan és időben történő hozzáférést biztosítsanak a Számvevőszék számára az EUMSZ szerinti feladatainak elvégzéséhez szükséges dokumentumokhoz, konkrétan biztosítsák azt, hogy a nemzetközi szervezetekkel kötött szerződéses megállapodások egyértelműek legyenek, és teljes mértékben tiszteletben tartsák a Számvevőszék azon jogát, hogy kérésre megkaphassa az ellenőrzési munkája elvégzéséhez szükséges valamennyi dokumentumot és információt[6]. Továbbra is nyomon fogjuk követni ezt a kérdést, és beszámolunk róla.

28 Megállapítottuk, hogy a nemzetközi szervezetek és állami ügynökségek által készített pénzügyi jelentések eltérő részletességűek és minőségűek voltak, és nem mindig nyújtottak elegendő információt ahhoz, hogy a Bizottság az elszámolás időpontjában fel tudja tárni a nem támogatható kiadásokat vagy a hibákat. Ennek egyik oka az, hogy a vonatkozó hozzájárulási és hatáskör-átruházási megállapodásokban a költségvetéseket nem határozták meg olyan részletesen, hogy a kiadásokat eredményesen nyomon lehetne követni.

29 Megállapítottuk, hogy egy tranzakció esetében a valósnál magasabb összeget számláztak mint egy pillérértékelésnek alávetett szervezet részére kifizetett előfinanszírozást. Ez a tranzakció 0,7 százalékponttal járult hozzá a becsült hibaszinthez. Ebben az esetben a Bizottság elfogadott egy előlegkifizetéseket is tartalmazó pénzügyi kimutatást is, amelyek pedig nem minősültek felmerült költségnek, és ezért nem voltak támogathatók. 2023. évi éves jelentésünkben azt javasoltuk, hogy a Bizottság végezzen elegendő kontrollt azon kockázat csökkentése érdekében, hogy pillérértékelésnek alávetett szervezetek részére kifizetett nem támogatható összegeket számolnak el. A Bizottság elfogadta az ajánlást, és vállalta, hogy 2025 végéig végrehajtja azt. Ezen ajánlásunkat a legtöbb tekintetben végrehajtottnak tekintjük (***II. melléklet***).

---

[6] Az uniós költségvetés végrehajtásáról szóló 2024. évi éves jelentés 8.13. bekezdése és 8.1. ajánlása.

30 Az általunk számszerűsített 39 hiba közül 15 esetében a Bizottság elegendő információval rendelkezett ahhoz, hogy a kiadások jóváhagyása előtt megakadályozza, vagy feltárja és korrigálja a hibákat. Ha a Bizottság a rendelkezésére álló összes információt megfelelően felhasználta volna, a becsült hibaszint 6,1 százalékponttal alacsonyabb lett volna.

31 Feltártunk 13 olyan esetet is, amikor nem tartották be a jogi és pénzügyi rendelkezéseket, de a hiba nem járt közvetlen *hatással* az uniós költségvetésre. Ezek a nem számszerűsíthető hibák például a költségvizsgálatra vonatkozó szerződéses előírások be nem tartásából adódtak (lásd: ***2. háttérmagyarázat***).

2. háttérmagyarázat

A minőségi előírásoknak meg nem felelő költségvizsgálati jelentés (példa)

Ellenőriztünk egy, a Bizottság által kötött, összesen 0,2 millió euró értékű szolgáltatási szerződés keretében teljesített kifizetést. A kifizetés igényléséhez a szerződés előírta a szerződő fél számára, hogy nyújtson be a Bizottságnak egy külső könyvvizsgáló által készített költségvizsgálati jelentést. A jelentés következtetése szerint az igényelt kiadások jogszerűek és szabályszerűek voltak.

Ellenőrzésünk azonban megállapította, hogy a költségvizsgálati jelentés nem felelt meg a Bizottság által a feladatmeghatározásban megadott minőségi előírásoknak. Több olyan hiányosságot is feltártunk, amely befolyásolta a jelentés megbízhatóságát: következetlenségeket az elvégzett ellenőrzési munkában, helytelen végösszegeket és számszaki pontatlanságokat, valamint előfinanszírozás említését, noha előfinanszírozásra nem került sor. A jelentés mellékleteiben helytelen adatok, valamint a beszámolási időszakra vonatkozóan több hiba is szerepelt.

E jelentős hiányosságok miatt aggályosnak tekinthető az elvégzett eljárások pontossága, illetve a külső ellenőrök következtetéseinek megbízhatósága. A Bizottság e hiányosságok ellenére elfogadta az ellenőrzési jelentést.

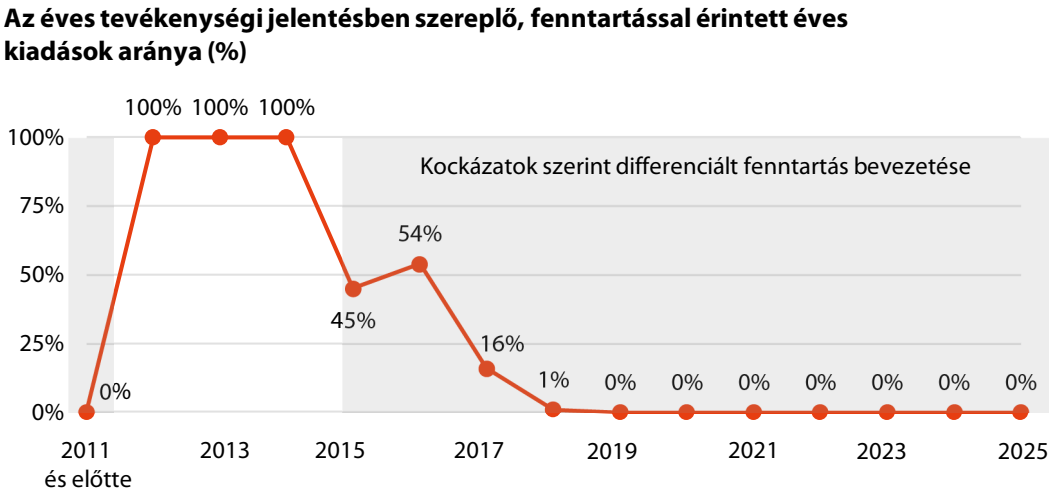
32 Az évek során két kiadási területen – azok sajátos kifizetési feltételei miatt – folyamatosan mind kevesebb hibát találtunk. E két terület a következő: i. költségvetés-támogatás, ii. olyan projektek, amelyeknél az ún. *feltételezéses megközelítést* alkalmazzák. 2025-ben három *feltételezéses megközelítést* alkalmazó tranzakciót vizsgáltunk meg. Költségvetés-támogatási tranzakciókat a mintánk nem tartalmazott. A költségvetés-támogatásról és a feltételezéses megközelítésről a költségvetés végrehajtásáról szóló 2025. évi éves jelentésünk ***9. fejezetének 9.20–9.21***. bekezdése szolgál további részletekkel.

33 2025-től kezdődően összehangoltuk a közbeszerzési hibák számszerűsítésére szolgáló módszertanunkat a Bizottság által a megosztott irányítás alá tartozó szakpolitikai területeken alkalmazott módszertannal (lásd: a költségvetés végrehajtásáról szóló 2025. évi éves jelentésünk **1.1. mellékletének 1.36.** és **30.** bekezdése). Ha korábbi módszertanunkat alkalmaztuk volna, a becsült hibaszint 0,1 százalékponttal alacsonyabb lett volna.

A DG INTPA 2025. évi éves tevékenységi jelentésének felülvizsgálata

34 A főigazgatónak a DG INTPA 2025. évi éves tevékenységi jelentésében szereplő *megbízhatósági nyilatkozata* nem tartalmaz *fenntartásokat*. A ***6. ábra*** az éves tevékenységi jelentésekben szereplő fenntartások hatókörét mutatja be a 2011 és 2025 közötti években. 2019 óta nem fordultak elő fenntartások.

6. ábra. Fenntartások a DG INTPA éves tevékenységi jelentéseiben, 2011–2025

Forrás: Európai Számvevőszék, a DG INTPA 2011–2025. évekre vonatkozó éves tevékenységi jelentései alapján.

35 A DG INTPA becslése szerint a *SUMMA*-ban a teljes összeg 69,2 millió euró (a 2025. évi kiadások 1,12%-a), a záráskor kockázatosnak minősülő teljes összeg pedig 60,2 millió euró (a 2025. évi kiadások 0,97%-a). A kifizetéskor kockázatosnak minősülő összegből a DG INTPA átlagos historikus adatokon alapuló becslései szerint a következő években a DG INTPA ellenőrzései 9,0 millió eurót (13,0%) fognak korrigálni (ez az összeg az úgynevezett *korrekciós képesség*). A Bizottság arról számolt be, hogy 2025-ben 15,7 millió eurót ténylegesen visszafizettettek. Ezen összeg 78,3%-ának (12,3 millió euró) vizsgálatát követően megállapítottuk, hogy 0,4 millió eurót nem kellett volna a korrekciós képesség révén végrehajtottként bejelenteni.

Vizsgálat a fennmaradó hibaarányról, 2025

36 2025-ben egy külső vállalkozó végezte el a fennmaradó hibaarányra vonatkozó 14. vizsgálatot a DG INTPA számára. A fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálat alapja a DG INTPA által rendelkezésre bocsátott RER-módszertan és -kézikönyv. E vizsgálat célja, hogy megbecsülje azoknak a hibáknak az arányát, amelyeket a DG INTPA által annak teljes illetékességi területén végzett irányítási ellenőrzések nem tudtak feltárni, és e becslés alapján következtetéseket lehessen levonni ezen ellenőrzések *eredményességéről.* A vizsgálat fontos elem, amelyre a főigazgató a *megbízhatósági nyilatkozatot* alapozza, illetve amely forrásként szolgál az éves irányítási és teljesítményjelentésben a *külső tevékenységek* kapcsán bemutatott szabályszerűségi információkhoz.

37 Az EFA-kra vonatkozó korábbi éves jelentéseink[7] ismertették a vizsgálatok azon korlátait, amelyek hozzájárulhattak a fennmaradó hibaarány alulbecsléséhez, és 2022-ben javasoltuk a fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálathoz használt módszertan javítását annak érdekében, hogy a nagy értékű tételeket helyesen extrapolálják. A 2025. évi RER-vizsgálathoz a DG INTPA 190 tranzakcióból álló mintát használt, amelyből 14 tranzakciót (5,79%) a helyszínen vizsgáltak felül. A vizsgálat a fennmaradó hibaarányt 0,56%-ra becsülte. A fennmaradó hibaarány az egymást követő tizedik évben is a Bizottság 2%-os *lényegességi küszöbe* alatt maradt.

[7] A 2017. évi, 2018. évi, 2019. évi és 2020. évi éves jelentés az EFA-król.

38 2025-ben a Bizottság első alkalommal alkalmazott új RER-módszertant. Az új módszertanban bevezetett módosítások többek között tisztázzák a nagy értékű tételek kezelésének módját, és a tesztelt tranzakciók 10%-ában korlátozzák annak lehetőségét, hogy teljes mértékben a vezetői ellenőrzések eredményeire és más ellenőrök munkájára lehessen támaszkodni. Ellenőrzésünk megerősítette, hogy a változásokat végrehajtották: 2025-ben a tesztelt tranzakcióknak csak 10%-át ellenőrizték más ellenőrök munkája alapján, és a nagy értékű tételeket helyesen extrapolálták. Néhány hiányosság továbbra is fennáll, ezeket az alábbiakban ismertetjük.

39 Az „optimális allokációnak” nevezett új módszer értelmében a minta mérete 480 tranzakcióról 190-ra csökken. Ehhez megbízható adatokra van szükség arra nézve, hogy a múltban milyen hibák jellemezték az alapsokaságot. Tekintettel az RER-vizsgálatok korlátaira – amelyekről az elmúlt években beszámoltunk –, fennáll a kockázata, hogy ez az előfeltétel nem teljesül teljes mértékben. Ha a rendelkezésre álló adatok nem kellően megbízhatóak, az tükröződne a mintában, ami azzal a kockázattal járna, hogy a nagyobb kockázatú területeket nem fednék le kellően. Emiatt az ellenőrzési eljárás kevésbé volna eredményes a hibák feltárásában.

40 A korábbi évekhez hasonlóan az ellenőrzés csak a lezárt szerződésekre fog irányulni, míg a DG INTPA kifizetéseinek többsége folyamatban lévő szerződésekre vonatkozik. Többek közt ezért a becsült hibaszintet a Számvevőszéktől eltérően számítják ki. Az uniós költségvetés végrehajtásáról szóló 2024. évi éves jelentésünkben különböző okokat állapítottunk meg, amelyek miatt a Bizottság hibaarányai általában alacsonyabbak az általunk becsült hibaszinteknél. Az egyik ilyen, hogy a Számvevőszéknek minden *szabálytalanságról* jelentést kell tennie, függetlenül attól, hogy szóba jöhet-e *pénzügyi korrekció* alkalmazása. A Bizottság ezzel szemben azokra a szabálytalanságokra összpontosít, amelyek kapcsán jogalapot lát az érintett összegek behajtására.

A projektteljesítés értékelése helyszíni vizsgálataink során

41 Helyszíni vizsgálataink részeként értékeltük egyes befejezett vagy befejezéshez közeli projektek teljesítését is. Célunk az volt, hogy a tranzakciók szabályszerűségén túlmutató *teljesítmény*szempontokra vonatkozóan tegyünk észrevételeket. Értékelésünk magában foglalta az *output*- és végeredménymutatók, valamint a projekteredmények áttekintését.

42 Ellenőrzéseink eredményei eltérőek voltak. Megállapításunk szerint egyes esetekben a finanszírozást eredményesen használták fel, és az elősegítette a projekt célkitűzéseinek teljesítését (***3. háttérmagyarázat***). A korábbi évekhez hasonlóan[8] azonban olyan eseteket is feltártunk, amikor az uniós projektek nem valósították meg a tervezett eredményeket (lásd: ***4. háttérmagyarázat***). Konkrétan a végrehajtás késedelmét, a tervezés és a kialakítás hiányosságait, valamint a munkálatok minőségének hiányosságait figyeltük meg, beleértve a korai állagromlás jeleit is. Ezek a kérdések aggályokat vetnek fel az uniós támogatás eredményességével és fenntarthatóságával, valamint a projektfelügyelet minőségével kapcsolatban.

[8] A 2022. évi, 2023. évi és 2024. évi éves jelentés az EFA-król.

3. háttérmagyarázat

Sikeres projektvégrehajtás (példa)

A Bizottság támogatott egy északnyugat-afrikai projektet, amelynek célja, hogy a vidéki ágazatot a helyi gazdaság fő hajtóerejévé tegye, tisztességes munkahelyeket és jólétet teremtsen, valamint előmozdítsa a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodást. A projekt 2025-ben zárult le.

Ellenőrzésünk során felkerestünk a projekt keretében épített vagy felújított általános iskolákat, vidéki bekötőutakat, gátakat és hidakat. A felkeresett iskolák teljes mértékben működőképesek voltak, a tantermi tevékenységekben tanárok és tanulók vettek részt. A felújított vidéki utakat motorkerékpárok, illetve mezőgazdasági és kereskedelmi termékeket szállító járművek használják.
Az említett gátak és hidak megközelíthetőbbé tették a korábban árvízveszélynek kitett falvakat.

Összességében a projekt megvalósította a tervezett outputokat, ami segítette a helyi infrastruktúra javítását és növelte a helyi hatóságok kapacitását projekttevékenységek eredményes irányítására.

1. kép. Helyszíni vizsgálat: felújított vidéki bekötőút

Forrás: Európai Számvevőszék.

4. háttérmagyarázat

Késedelmes vidéki útépítési munkálatok a korai állagromlás jeleivel (példa)

Ellenőriztünk egy dél-kelet-afrikai vidéki utak építésére irányuló, folyamatban lévő projektet, amelyet eredetileg 2025 közepére terveztek befejezni.

Több útszakaszon végzett fizikai ellenőrzéseink tanúsága szerint egyes helyeken az úttest vastagsága és szélessége nem felelt meg az előírtaknak, míg egyes vízelvezető szerkezetek már a korai állagromlás jeleit mutatták, és eltömődtek a homoktól.

A projektet jelentős késedelmek, valamint tervezési és kialakítási hiányosságok jellemezték. A projekt hiányosságai kihatnak mind a munkálatok minőségére, mind arra, hogy az elkészült infrastruktúra fenntartható előnyöket tudjon biztosítani a használók számára.

2. kép. A helyszíni fúrás azt mutatja, hogy a tényleges útvastagság eltér a műszaki előírásoktól

Forrás: Európai Számvevőszék.

Következtetések és ajánlások

Következtetés

43 Az ellenőrzési bizonyítékok összességükben arra mutatnak, hogy az Európai Fejlesztési Alapoknak a 2025. december 31-ével záruló pénzügyi évre vonatkozó éves beszámolója minden lényeges szempontból híven és az *EFA-kra alkalmazandó pénzügyi szabályzat* rendelkezéseinek, valamint a közszféra nemzetközileg elfogadott számviteli standardjain alapuló számviteli szabályoknak megfelelően tükrözi az EFA-k pénzügyi helyzetét, a tárgyévi gazdasági események eredményét, a pénzforgalmat és a nettó eszközállomány változásait.

44 Az ellenőrzési bizonyítékok összességükben arra mutatnak, hogy a 2025. december 31-ével záruló pénzügyi évre vonatkozóan:

a) az EFA-k bevételeit nem jellemezte lényeges hibaszint;

b) az EFA-k kifizetési tranzakcióit lényeges hibaszint jellemezte (lásd: ***19–29***. bekezdés). A tranzakciótesztek alapján a hibaszintet 10,5%-ra becsüljük.

Ajánlások

45 A korábbi éves jelentéseinkben megfogalmazott ajánlásaink hasznosulásával kapcsolatos megállapításainkat a ***II. melléklet*** mutatja be. A 2022. évi éves jelentésünkben megfogalmazott hat ajánlásunkat vizsgáltuk meg. A Bizottság három ajánlást teljes mértékben, másik hármat pedig legtöbb tekintetben megvalósított.

46 Áttekintettük továbbá a 2023. évi éves jelentésünk három olyan ajánlását, amelyeket 2024 vagy 2025 végéig kellett lezárni. A Bizottság a 2023. évi ajánlások közül egyet teljes mértékben, kettőt pedig a legtöbb tekintetben végrehajtott (***II. melléklet***). Vizsgálatunk, valamint a 2025. évre vonatkozó megállapításaink és következtetéseink alapján a következő ajánlásokat tesszük:

1. ajánlás. A kilencedik EFA lezárásának befejezése

A Bizottság tegye meg a kilencedik EFA lezárási folyamatának befejezéséhez szükséges intézkedéseket, beleértve a fennmaradó szerződések véglegesítését és a kapcsolódó számviteli egyenlegek elszámolását.

Megvalósítás céldátuma: 2026 vége.

2. ajánlás. A szerződéses költségvizsgálati jelentések minőségének biztosítása

A Bizottság biztosítsa, hogy a szerződéses költségvizsgálat a várt minőségben, egységesen és az alkalmazandó iránymutatásokkal összhangban történjen.
Ennek érdekében:

a) javítsa a külső ellenőrök, illetve az általuk készített költségvizsgálati jelentések nyomon követését;

b) hiányosságok feltárása esetén időben hozza meg a megfelelő korrekciós intézkedéseket.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

3. ajánlás. A pillérértékelésnek alávetett szervezetekre vonatkozó pénzügyi beszámolási előírások megerősítése

A pillérértékelésnek alávetett szervezetek pénzügyi beszámolásának megerősítése érdekében a Bizottság:

a) biztosítsa, hogy a pillérértékelésnek alávetett szervezetekkel kötött hozzájárulási és hatáskör-átruházási megállapodások költségvetési lebontása kellően részletes legyen ahhoz, hogy a kiadásokat eredményesen nyomon lehessen követni;

b) a pénzügyi beszámolásra vonatkozóan határozzon meg olyan minimumkövetelményeket, hogy megfelelő információk álljanak rendelkezésre a kiadások elszámolás előtti ellenőrzéséhez.

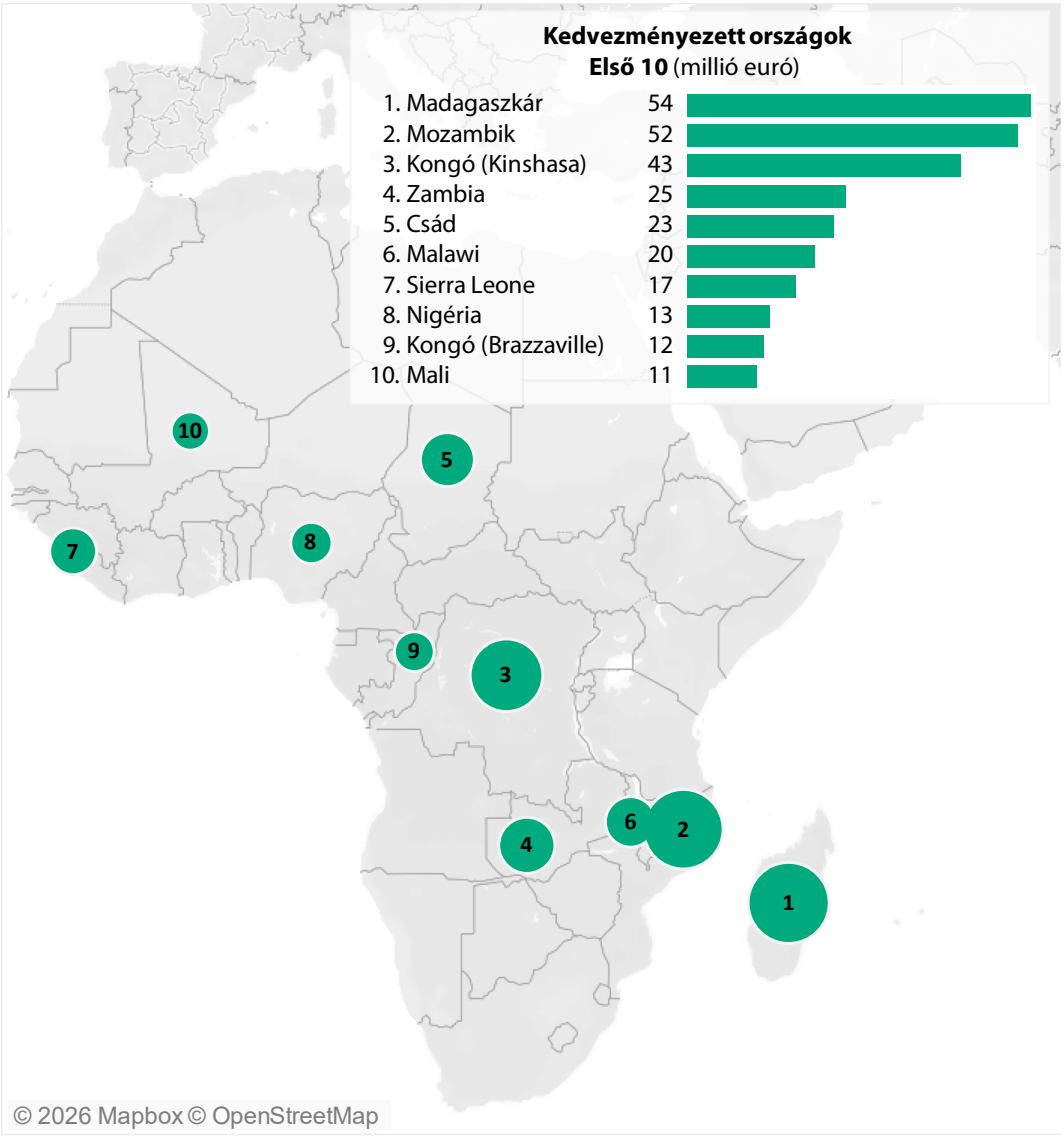
Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

Mellékletek

I. melléklet. EFA-kifizetések a fő kedvezményezett országoknak: Afrika, Csendes-óceán és Karib-térség

Az *Európai Fejlesztési Alap* 2025. évi kifizetései – Afrika

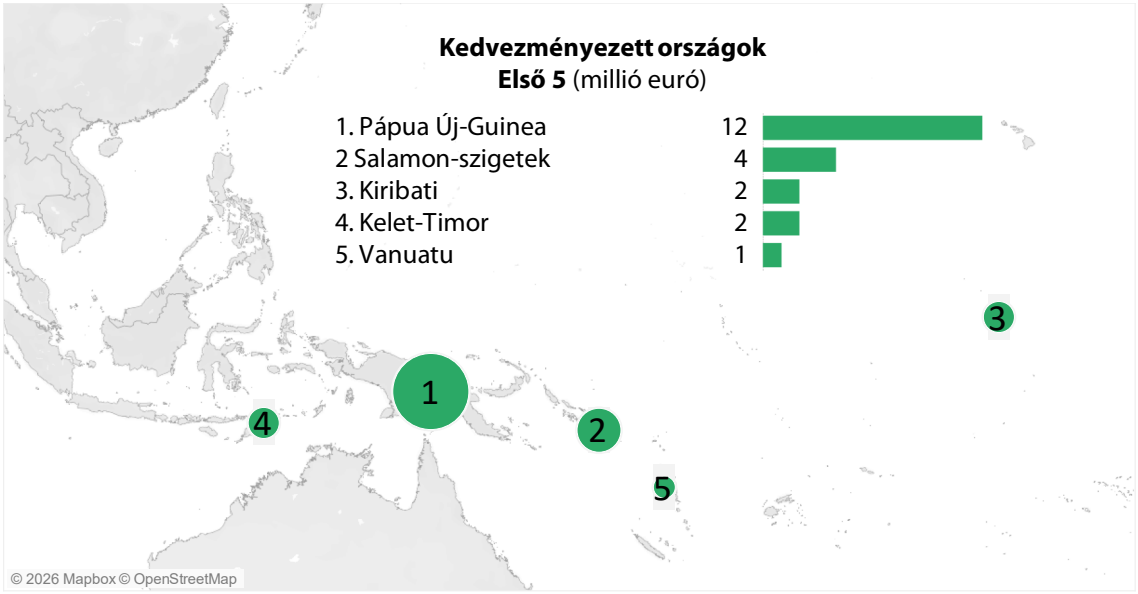
Az Európai Fejlesztési Alap kifizetései – Afrika

Forrás: A térképvázlat a © Mapbox és az © OpenStreetMap adatszolgáltatóitól származik és a Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 licenc (CC BY-SA) alá tartozik.

2020		*2021*		*2022*		*2023*		*2024*	
Szenegál	141	Szomália	219	Mozambik	104	Mozambik	80	Eritrea	90
Burkina Faso	141	Kongó (Kinshasa)	109	Szudán	100	Madagaszkár	73	Mozambik	64
Benin	116	Tanzánia	101	Uganda	60	Tanzánia	67	Zambia	61
Mozambik	114	Uganda	84	Kongó (Kinshasa)	57	Kongó (Kinshasa)	57	Kongó (Kinshasa)	55
Nigéria	104	Niger	81	Zambia	56	Kenya	57	Madagaszkár	40
Niger	104	Malawi	79	Malawi	51	Közép-afrikai Köztársaság	55	Tanzánia	34
Ghána	100	Mozambik	74	Csád	48	Zambia	55	Malawi	29
Csád	95	Szudán	70	Tanzánia	48	Niger	53	Kenya	24
Kongó (Kinshasa)	93	Nigéria	66	Burundi	48	Uganda	43	Csád	24
Uganda	90	Kenya	65	Kenya	48	Eritrea	40	Angola	21

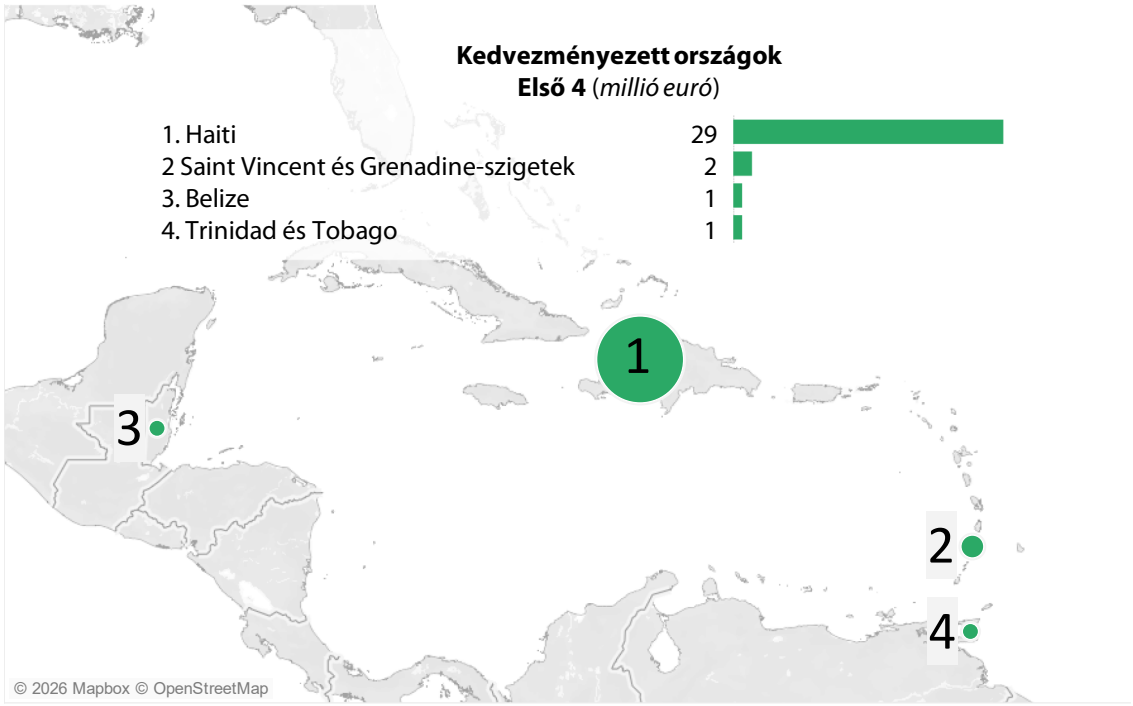
Az Európai Fejlesztési Alap kifizetései – csendes-óceáni térség

Forrás: A térképvázlat a © Mapbox és az © OpenStreetMap adatszolgáltatóitól származik és a Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 licenc (CC BY-SA) alá tartozik.

2020		*2021*		*2022*		*2023*		*2024*	
Kelet-Timor	19	Pápua Új-Guinea	29	Pápua Új-Guinea	23	Pápua Új-Guinea	24	Pápua Új-Guinea	13
Vanuatu	12	Kelet-Timor	9	Kelet-Timor	11	Kelet-Timor	7	Vanuatu	3
Fidzsi	11	Vanuatu	6	Fidzsi	5	Fidzsi	7	Kiribati	2
Pápua Új-Guinea	10	Fidzsi	5	Vanuatu	4	Vanuatu	5	Mikronézia	2
Salamon-szigetek	8	Marshall-szigetek	3	Kiribati	4	Kiribati	3	Kelet-Timor	2

Az Európai Fejlesztési Alap kifizetései – karib-tengeri térség

Forrás: A térképvázlat a © Mapbox és az © OpenStreetMap adatszolgáltatóitól származik és a Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 licenc (CC BY-SA) alá tartozik.

2020		2021		2022		2023		2024	
Haiti	76	Haiti	47	Haiti	18	Haiti	19	Haiti	20
Jamaica	23	Jamaica	11	Jamaica	7	Suriname	6	Jamaica	4
Dominikai Köztársaság	15	Guyana	8	Dominikai Köztársaság	6	Belize	4	Trinidad és Tobago	3
Guyana	10	Belize	7	Belize	3	Dominikai Köztársaság	4	Belize	1
Suriname	3	Dominikai Köztársaság	6	Dominika	3	Jamaica	3	Dominikai Köztársaság	1

II. melléklet. Az ajánlások hasznosulása

Elfogadás szintje: elfogadták; részben elfogadták; nem fogadták el; nincs információ.

A végrehajtás szintje: teljes mértékben megvalósult; a legtöbb tekintetben megvalósult; néhány tekintetben megvalósult; nem valósult meg; nem lehet következtetést levonni vagy már nem releváns.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2022	**1. ajánlás:** Ellenőrizze, hogy a lezárt EFA-k valamennyi számviteli egyenlege elszámolásra került-e, és hogy az éves beszámolóban szereplő információkat időben aktualizálják-e. Határidő: kellő időben a 2023. évi beszámoló elkészítéséhez.			
	2. ajánlás: Ellenőrizze, hogy az előfinanszírozást és a számlákat időben elszámolják-e. Határidő: 2024 vége.			2024-ben a DG INTPA kockázatelemzést végzett a költségvetési kockázatokról, és utasításokat adott ki a még el nem számolt régi előfinanszírozás összegének további csökkentésére. Bár ezek az intézkedések egyértelmű szándékot mutatnak az ajánlás végrehajtására, megállapítottuk, hogy egyes előfinanszírozási kifizetések régóta mégis elszámolatlanok, és ezen belül egy 448 millió eurós összeg több mint 10 éve nem került elszámolásra.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
	3. ajánlás: Tegyen megfelelő intézkedéseket az uniós külképviseletek kontrollrendszereinek javítására annak érdekében, hogy a még el nem költött, de felmerült költségként elszámolt összegeket a kifizetések folyósítása vagy a kiadások elszámolása előtt azonosítsák. Határidő: 2024 vége.			A Bizottság jelenleg végzi kontrollstratégiájának felülvizsgálatát. Ennek egyik várt eredménye a pénzügyi beszámolásra vonatkozó iránymutatás javítása, valamint az előzetes kontrollok tökéletesítése a hibák (többek között a túlzott mértékű elszámolás) jobb megelőzése érdekében. A Bizottság által az előfinanszírozás túlzott mértékű elszámolásával kapcsolatos sebezhetőségek kezelésére kidolgozott cselekvési terv azonban továbbra is lezáratlan, befejezési határideje 2026 decembere.
	4. ajánlás: Ismételten emlékeztesse az uniós projektek kedvezményezettjeit, hogy be kell tartaniuk a héa támogathatóságára vonatkozó szerződéses feltételeket, és végezze el az ahhoz szükséges ellenőrzéseket, hogy a levonható héát ne számlázzák a projektekre. Határidő: 2024 vége.			

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
	5. ajánlás: Vegye figyelembe az összes rendelkezésre álló technikai és pénzügyi információt a hibák megelőzése, illetve feltárása és kijavítása érdekében a kiadások elfogadása előtt. Határidő: 2024 vége.			A Bizottság jelenleg vizsgálja felül kontrollstratégiáját, és egy tanácsadó cég közreműködésével 2024-ben vizsgálatot indított a jelenlegi kontrollok *hatékonyságának* és eredményességének elemzése, valamint javításuk módjainak feltárása céljából. A DG INTPA egy olyan strukturált rendszerre tért át, amely azonosítja és nyomon követi a rendszerszintű ellenőrzési megállapításokat a végrehajtó partnereknél, de az ismétlődő megállapítások tanúsága szerint e probléma továbbra sincs teljesen megoldva.
	6. ajánlás: Javítsa a fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálat során alkalmazott módszertant annak érdekében, hogy a nagy értékű tételeket helyesen extrapolálják, és ellenőrizze, hogy a vállalkozó megfelelően alkalmazza-e azt. Határidő: 2024 vége.			Ezt az ajánlást a Bizottság nem fogadta el. 2024 májusában azonban a DG INTPA kontrollstratégiájának felülvizsgálatát követően újraértékelték a fennmaradó hibaarányra vonatkozó módszertant, és tisztázták a nagy értékű tételek extrapolálására szolgáló módszertant. A fennmaradó hibaarányra vonatkozó új módszertan 2025-ben lépett hatályba. Azóta a nagy értékű tételek extrapolálása helyesen történik.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
2023	**1. ajánlás:** Az előzetes beszámoló elkészítése során az elhatárolási becslések kiszámításakor figyelembe kell venni a szerződéseknek a beszámolási időszak vége után bekövetkezett változásait. Határidő: a 2024. évi beszámolótól kezdve.			
	2. ajánlás: Végezzen alaposabb ellenőrzéseket az olyan hibák elkerülése érdekében, amelyek a felmerült költségként elszámolt előlegkifizetésekhez, a közvetlen költségként elszámolt közvetett költségekhez és a nem támogatható héához kapcsolódnak. Határidő: 2025 vége.			A Bizottság jelentős mértékben megerősítette a szabályozási és eljárási keretet a nem támogatható héával és a költségek téves besorolásával kapcsolatos hibák megelőzése érdekében. A Bizottság azonban még nem biztosította, hogy a felülvizsgált ideiglenes elszámolási ellenőrzőlistát következetesen alkalmazzák valamennyi szervezeti egységben. Nem biztosította azt sem, hogy a projektfelelősök megfelelő képzésben részesüljenek a költségek támogathatóságára vonatkozó új „gyors megoldási” követelményekről.

Tárgyév	A Számvevőszék ajánlása	Elfogadás szintje	Az ajánlás végrehajtása terén elért eredmények számvevőszéki értékelése	
			A végrehajtás szintje	Megjegyzések
	3. ajánlás: A pillérértékelésnek alávetett szervezeteknek kifizetett előfinanszírozás elszámolásakor erősítse a kontrollokat annak érdekében, hogy azok azonosítsák és kizárják a pénzügyi beszámolókban felmerült kiadásként elszámolt előfinanszírozást. Határidő: 2025 vége.			A Bizottság dicséretes erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy felhívja a pillérértékelésnek alávetett szervezetek figyelmét a lekötött kiadásokon alapuló előfinanszírozás-elszámolás kockázataira. Megállapításaink ismétlődése azonban arra utal, hogy e problémák megoldása még folyamatban van.

Forrás: Európai Számvevőszék.

Az Európai Bizottság válaszai a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapból finanszírozott tevékenységekről szóló, a 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó éves jelentésre

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2025. ÉVI JELENTÉSÉRE – A 2025. ÉVI PÉNZÜGYI ÉVRE VONATKOZÓ JELENTÉS A KILENCEDIK, TIZEDIK ÉS TIZENEGYEDIK EURÓPAI FEJLESZTÉSI ALAP TEVÉKENYSÉGEIRŐL

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

A Bizottság üdvözli az Európai Számvevőszék jelentését, tudomásul veszi a megállapításokat, és elkötelezett amellett, hogy szükség esetén végrehajtsa a megfelelő korrekciós intézkedéseket. A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszék azon következtetését, hogy az Európai Fejlesztési Alapok (EFA) beszámolói az alapok pénzügyi helyzetét minden lényeges szempontból híven, a bevételeiket pedig lényeges hibáktól mentesen tükrözik. A becsült hibaarányt illetően a Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy nem ért egyet a Számvevőszék valamennyi megállapításával, különösen a közvetett költségek túlelszámolásával és lépcsőzetes kezelésével kapcsolatban. A Bizottság fokozza az e kérdések kezelésére és a hibaszint jövőbeli további csökkentésére irányuló erőfeszítéseit, többek között a végrehajtó partnerek számára biztosított iránymutatás és ezen partnerek felügyeletének megerősítése, valamint a dokumentáció időben történő rendelkezésre állásának javítása révén. A Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy mindent megtesz az EFA mielőbbi lezárása érdekében.

A Bizottság üdvözli, hogy a Számvevőszék elismerte a pozitív fejleményeket, például a nemzetközi szervezetek igazoló dokumentumaihoz való jobb hozzáférést és a korábbi éves jelentések ajánlásainak végrehajtása terén elért eredményeket. A Bizottság emellett tudomásul veszi az EFA keretében finanszírozott projektek sikeres megvalósítására a Számvevőszék által felhozott példákat, és továbbra is szorosan nyomon követi az uniós finanszírozású projektek végrehajtását. A Bizottság elkötelezett amellett, hogy korrekciós intézkedéseket hozzon azokban az esetekben, amikor a végrehajtó partnerek nem teljesítik kötelezettségeiket, és levonja a tanulságokat azokból az esetekből, amikor az eredmények nem feleltek meg teljes mértékben az elvárásoknak.

A Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy az EFA végrehajtása kockázatos, összetett és egyre gyorsabban változó környezetben történik, beleértve a globális konfliktusok és bizonytalanság fokozódását is. A végrehajtást sokféleség jellemzi az alábbiak szempontjából:

- földrajzi eloszlás, mivel világszerte számos különböző uniós küldöttséget érint,
- különböző irányítási és ellenőrzési kapacitásokkal rendelkező végrehajtó szervezetek és partnerországok, mivel ezek a kis helyi nem kormányzati szervezetektől a nemzetközi szervezetekig és ügynökségekig terjednek, valamint
- támogatási módszerek, amelyek hagyományos projekteket, költségvetési támogatást, ágazati szakpolitikai támogatási programokat, a globális eszközökhöz való hozzájárulást, vegyes finanszírozást, költségvetési garanciákat és egyéb támogatás-végrehajtási módszereket foglalnak magukban.

Emellett a Bizottságnak kihívásokkal kell szembenéznie a nehéz helyzetben lévő országokban működő küldöttségekhez rendelt személyzet, valamint az Európai Unió küldöttségein és a központban dolgozó szakemberek hiánya terén. A Bizottság megtesz minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a hatályos jogi és pénzügyi kerettel összhangban biztosítsa az EFA teljes körű és hatékony végrehajtását. A Bizottság folytatja eljárásainak kiigazítását és finomhangolását a hibakockázat további csökkentése érdekében, miközben figyelembe veszi többek között a

Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozatának eredményeit, valamint a megelőző és a korrekciós kontrollokra vonatkozó ajánlásait. A Bizottság Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága (DG INTPA) befejezte kontrollstratégiájának felülvizsgálatát, és megkezdte a kulcsfontosságú, különösen a partnerek pénzügyi és operatív standardoknak való megfelelésének mérésére szolgáló kockázati profilalkotási eredménytábla kidolgozására, a dokumentumokhoz való hozzáférésre és az utólagos ellenőrzések megerősítésére vonatkozó ajánlások végrehajtását.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. A beszámoló megbízhatósága

Ami a Számvevőszéknek a 9. EFA-ra vonatkozó, a **16. bekezdésben** foglalt észrevételét illeti, a Bizottság egyértelművé kívánja tenni, hogy azt 2026 végéig le fogja zárni, összhangban a Bizottság által elfogadott 1. ajánlással.

2. A tranzakciók szabályszerűsége

Kiadások

A Bizottság tudomásul veszi a Számvevőszéknek a jelentés **23. bekezdésében** említett azon megállapítását, hogy két esetben finanszírozási megállapodást használt fel az EFA fokozatos kivezetése idején, amikor a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés nem tett lehetővé sem további módosításokat, sem új kötelezettségvállalásokat. A Bizottság azonban hangsúlyozni kívánja, hogy az alapul szolgáló nyomonkövetési és vízellátási műveleteket a terveknek megfelelően hajtották végre. A Bizottság le fogja vonni a tanulságokat ebből az ügyből a jövőbeli kivezetési időszakok kezelésének megerősítése érdekében.

A Bizottság tisztában van a Számvevőszék által a közvetett költségek lépcsőzetes kezelésével kapcsolatban felvetett problémával (lásd a jelentés 1. háttérmagyarázatát és **24. bekezdését**). A Bizottság azonban ezt a helyzetet nem tekinti hibának, mivel a közvetett költségek kezelése összhangban van a Bizottság hozzájárulási megállapodásokról szóló kézikönyvének rendelkezéseivel. Tekintettel a Bizottság valamennyi szervezeti egységében alkalmazott közös álláspontra, a Bizottság ezért nem fogadta el a Számvevőszék 2024. évi éves jelentésének 9. fejezetében foglalt kapcsolódó ajánlást.

Ami a **28. bekezdést** illeti, a Bizottság felhívja a figyelmet arra, hogy a DG INTPA ellenőrzési stratégiájának felülvizsgálatával összefüggésben a különböző RELEX főigazgatóságok javaslatokat dolgoztak ki és vitattak meg az iránymutatások javítására és a szabványosításra vonatkozóan annak biztosítása érdekében, hogy a költségvetések kellően részletesek legyenek. Ennek nyomon követéseként a DG INTPA kísérleti projektet folytat az egyes szervezetek szintjén kölcsönösen elfogadott egységes költségvetési formátum alkalmazásáról, amely további követelményeket tartalmaz a további költségvetési részleteknek a hozzájárulási megállapodás I. mellékletében történő megadására vonatkozóan. A kísérleti projekt alapul szolgál majd ahhoz, hogy az elvárások pontosítását és szabványosítását a közvetett irányításban dolgozó más szervezetekre is kiterjesszék.

A Bizottság úgy véli, hogy a túlzott mértékű elszámolásból eredő hibák (lásd a jelentés **29. bekezdését**) (az a gyakorlat, hogy a fel nem merült kiadásokat felmerült kiadásként tüntetik fel az elszámolásokban) ideiglenes jellegűek, mivel elvben a végső elszámolást követően már nem állnak fenn. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy ezen átmeneti hibák csökkentése érdekében felkérte partnereit, hogy vizsgálják felül jelentéstételi sablonjaikat a felmerült kiadások könnyebb azonosítása érdekében. A Bizottság tudomásul veszi a talált hibákat. Hangsúlyozni kívánja azonban, hogy a korábbi évekhez képest az ilyen típusú hibák aránya a további ellenőrzések bevezetése miatt jelentősen csökkent (a 2023. évi 40 %-ról és 2024. évi 14 %-ról 2025-ben mindössze 6 %-ra).

A Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy a **30. bekezdésben** említett hibák többsége az uniós források kedvezményezettjeinek szintjén fordul elő, különös tekintettel a közvetett irányítás keretében működő kedvezményezettekre. Az ilyen hibákat a Bizottság nem tudja könnyen feltárni. A Bizottság a partnereivel folytatott rendszeres találkozók révén foglalkozik ezekkel a kérdésekkel.

Válasz az 1. háttérmagyarázatra

Támogatásra nem jogosult, közvetlen költségként elszámolt közvetett költségek – többlépcsős költségstruktúra (példa)

A Bizottság mindig is fenntartotta azt az álláspontját, hogy a pilléralapú értékelés hatálya alá tartozó jogalanyokkal végzett közvetett irányítás esetében a támogatások kedvezményezettjei által igényelt közvetett költségeket a pilléralapú értékelés hatálya alá tartozó szervezet/partner közvetlen költségeinek kell tekinteni. A hozzájárulási megállapodás bizottsági kézikönyve kimondja, hogy „a szervezet és/vagy partnerei által odaítélt támogatások kedvezményezettjei által igényelt közvetett költségeket a tevékenység támogatható közvetlen költségei, nem pedig a javadalmazás fedezik”. Ez az értelmezés a Bizottság valamennyi szervezeti egységére vonatkozik.

A projekt terhére elszámolt nem támogatható költségek (példa)

A Bizottság elismeri, hogy a Számvevőszék egyes személyzettel kapcsolatos költségeket a szervezet általános működéséhez, nem pedig az egyedi tevékenységhez kapcsolódónak tekinthet. A Bizottság osztja azt a nézetet, hogy azokat a személyzeti költségeket és egyéb költségeket, amelyek egyértelműen és kizárólag egy adott tevékenységhez kapcsolódnak, ténylegesen felmerültek, a kedvezményezett könyvelésében megfelelően szerepelnek (beleértve a megfelelően felosztott költségeket is), és amelyeket még nem fedez a közvetett költségekre/javadalmazásra vonatkozó átalány, támogatható közvetlen költségként kell kezelni.

Vizsgálat a fennmaradó hibaarányról, 2025

A Bizottság emlékeztet arra, hogy a Számvevőszék becsült hibaszintje többek között a szerződésekben előforduló olyan hibákat méri, amelyeket a Bizottság a következő számviteli években még ellenőrizhet és korrigálhat. A fennmaradó hibaarányra vonatkozó, a lezárt szerződések reprezentatív mintáján alapuló vizsgálat révén a Bizottság 2025-re 0,56 %-ra becsülte az általános fennmaradó hibaarányt, amely a tizedik egymást követő évben a 2 %-os lényegességi küszöb alatt van, a lezáráskor kockázatosnak minősülő összeget pedig a kiadások 0,97 %-ára becsülte. A Számvevőszék becsült hibaszintje és a Bizottság EFA-kiadásokra vonatkozó fennmaradó hibaaránya ezért közvetlenül nem hasonlítható össze, részben a módszertani különbségek, valamint amiatt, hogy a fennmaradó hibaarány a lezárt szerződésekre összpontosít, amelyek lezárásáig számos probléma megoldódik. A Bizottság továbbra is mindkét eredményt felhasználja kontrollrendszereinek és korrekciós kapacitásának további megerősítésére.

A fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálat fontos alap a DG INTPA főigazgatójának megbízhatósági nyilatkozatához. Ugyanakkor nem ez a bizonyosság egyetlen forrása. A DG INTPA átfogó belső ellenőrzési keretrendszerrel és kontrollstratégiával rendelkezik, amely lefedi a teljes végrehajtási ciklust. Az ellenőrzési keretrendszer valamennyi szempontja az éves tevékenységi jelentésben szereplő bizonyosság építőelemeként szolgál. Ez a jelentés az éves irányítási és teljesítményjelentésben (AMPR) szereplő szabályszerűségi információk alapja.

A Bizottság elismeri az ENSZ-szel kötött pénzügyi és igazgatási keretegyezményben meghatározott kontrollok korlátait, és működőképes, mindkét fél számára elfogadható megoldásokat keres. Amint azt a Számvevőszék is elismerte, a Bizottság a fennmaradó hibaarányra vonatkozó módszertan javításán dolgozik a Számvevőszék által a múltban tett egyes észrevételek kezelése érdekében, különös tekintettel a nagy értékű tételek kezelésére és a korábbi ellenőrzési munkára való támaszkodás korlátozására.

3. A projekteredmények értékelése a Számvevőszék ellenőrző látogatásai során

A Bizottság üdvözli a jelentés 3. háttérmagyarázatában bemutatott projekt sikeres végrehajtásának példáját. A Bizottság ugyanakkor tudomásul veszi a Számvevőszéknek a jelentés 4. háttérmagyarázatában szereplő, a kavicsvastagság és -szélesség helyi eltérésére vonatkozó észrevételét. A Bizottság nyomonkövetési ellenőrzései megerősítették, hogy a munkálatok többi része megfelelt a tervnek. A Bizottság azt is elismeri, hogy a Számvevőszék által azonosított helyi eltéréseknek jobban kellett volna tükröződniük az időközi kifizetési igazolás dokumentációjában, és lépéseket tett annak érdekében, hogy a jövőbeli előrehaladási igazolások egyértelműen rögzítsék és indokolják az ilyen területspecifikus eltéréseket.

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ AJÁNLÁSOKRA

1. ajánlás. A 9. EFA lezárásának befejezése

A Bizottság tegye meg a 9. EFA lezárási folyamatának befejezéséhez szükséges intézkedéseket, beleértve a fennmaradó szerződések véglegesítését és a kapcsolódó számviteli egyenlegek elszámolását.

Megvalósítás céldátuma: 2026 vége.

A Bizottság **elfogadja** az 1. ajánlást.

2. ajánlás. A szerződéses költségvizsgálati jelentések minőségének biztosítása

A Bizottság biztosítsa, hogy a szerződéses költségvizsgálat az elvárt minőségben, egységesen és az alkalmazandó iránymutatásokkal összhangban történjen. Ennek érdekében:

a) javítsa a külső ellenőrök, illetve az általuk készített költségvizsgálati jelentések nyomon követését; valamint

b) hiányosságok feltárása esetén időben hozza meg a megfelelő korrekciós intézkedéseket.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

A Bizottság **elfogadja** a 2. ajánlás a) és b) pontját.

A Bizottság már jelenleg is tesz intézkedéseket a szerződéses költségvizsgálati jelentések elvárt minőségének biztosítása érdekében, és szükség esetén korrekciós intézkedéseket hajt végre.

3. ajánlás. A pillérértékelésnek alávetett szervezetekre vonatkozó pénzügyi beszámolási előírások megerősítése

A pillérértékelésnek alávetett szervezetek pénzügyi beszámolásának megerősítése érdekében a Bizottság:

a) biztosítsa, hogy a pillérértékelésnek alávetett szervezetekkel kötött hozzájárulási és hatáskör-átruházási megállapodások költségvetési bontása kellően részletes legyen ahhoz, hogy lehetővé tegye a kiadások eredményes nyomon követését; valamint

b) határozzon meg a pénzügyi beszámolásra vonatkozó minimumkövetelményeket annak érdekében, hogy megfelelő tájékoztatást nyújtsanak a kiadások elszámolás előtti ellenőrzéséhez.

Megvalósítás céldátuma: 2027 vége.

A Bizottság **elfogadja** a 3. ajánlás a) és b) pontját.

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2026.

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló 6–2019. sz. számvevőszéki határozat szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licenc alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

2. fejezet:

- 2.17. ábra:
  Készítette az Európai Számvevőszék a © „RAWGraphs” felhasználásával: Vizualizációs platform nyílt outputok létrehozásához. Minden jog fenntartva.
- 2.18. ábra:
  Az ábra kidolgozásánál felhasználtuk a Flaticon.com ikonjait. © Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva.

3. fejezet:

- 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7. ábra és 3.1. melléklet:
  Az ábrák kidolgozásánál felhasználtuk a Flaticon.com ikonjait. © Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva.

4. fejezet:

- 4.4. ábra:
  Készítette: Eurostat, módosította: Európai Számvevőszék.
  Közigazgatási határok: © EuroGeographics © OpenStreetMap a Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 licenc (CC BY-SA) alá tartozik.
  Térkép: Eurostat – IMAGE, 03/2026.

6. fejezet:

- 6.2. ábra:
  Az ábra kidolgozásánál felhasználtuk a Flaticon.com ikonjait. © Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva.
- 6.5. ábra:
  Az ábra kidolgozásánál felhasználtuk a Flaticon.com ikonjait. © Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva.
- A 6.1. melléklet térképe:
  Készítette az Európai Számvevőszék a „Tableau” felhasználásával.
  A térképvázlat a © 2026 Salesforce, Inc. és annak licenciaadóitól származik. Minden jog fenntartva.

7. fejezet:

- 7.2. és 7.5. ábra:
  Az ábra kidolgozásánál felhasználtuk a Flaticon.com ikonjait. © Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva.
- A 7.3. háttérmagyarázat térképe:
  Készítette: Eurostat, módosította: Európai Számvevőszék.
  Közigazgatási határok: © EuroGeographics © OpenStreetMap a Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 licenc (CC BY-SA) alá tartozik.
  Térkép: Eurostat - GISCO, 06/2026.

9. fejezet:

- 9.1. melléklet:
  A térképvázlat a © Mapbox és az © OpenStreetMap felhasználásával készült és a Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 licenc (CC BY-SA) alá tartozik.

11. fejezet:

- Melléklet, 11.1. ábra:

  Az ábra kidolgozásánál felhasználtuk a Flaticon.com , és ikonjait. © Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva.

  A fogaskerék képét az Európai Számvevőszék módosította, © **By Ramziia –** stock.adobe.com
- Melléklet, 11.2. ábra:

  Az ábra kidolgozásánál felhasználtuk a Flaticon.com és ikonjait.
  © Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva.

12. fejezet:

- 12.1. háttérmagyarázat fényképe:© Proxima Studio, stock.adobe.com.
- 12.1. háttérmagyarázat fényképe: © WrightStudio, stock.adobe.com.

EFA:

- I. melléklet:
  A térképvázlat a © Mapbox és az © OpenStreetMap felhasználásával készült és a Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 licenc (CC BY-SA) alá tartozik.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi weboldalai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

PDF	ISBN 978-92-849-7813-7	ISSN 2600-1632	doi:10.2865/8871351	QJ-01-26-030-HU-N

IDÉZÉS MÓDJA

Európai Számvevőszék, 2025. évi éves jelentések a 2025. évi pénzügyi évre vonatkozó uniós költségvetés végrehajtásáról és a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapból finanszírozott tevékenységekről, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2026.

Éves jelentésünk bemutatja véleményünket arról, hogy az Európai Unió éves beszámolója megbízható-e, illetve, hogy az annak alapjául szolgáló bevételi és kiadási tranzakciók megfelelnek-e az alkalmazandó szabályoknak és rendelkezéseknek. A jelentésben elemzéssel szolgálunk továbbá az uniós költségvetés végrehajtásának költségvetési és pénzgazdálkodásáról, valamint teljesítményéről.

CURIA RATIONUM
EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Unió Kiadóhivatala